

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KPSS

2022

**GENEL YETENEK
GENEL KÜLTÜR**

EĞİTİM BİZİM İŞİMİZ

TÜRKÇE

BANKASI

**QR KODU OKUTARAK UYGULAMAYI İNDİR
VİDEOLARI HEMEN İZLE**

Lütfen detaylı bilgi için ön sözü okuyunuz.

**TAMAMI
VİDEO ÇÖZÜMLÜ**

PEGEM AKADEMİ

İÇİNDEKİLER

Test - 1	Sözcük Düzeyinde Anlam.....	1
Test - 2	Söz Düzeyinde Anlam	6
Test - 3	Söz Öbekleri (Deyim - Atasözü - İkileme - Pekiştirme).....	12
Test - 4	Sözcükte Anlam Olayları	17
Test - 5	Cümlede Anlam	22
Test - 6	Cümlede Anlam	30
Test - 7	Cümle Analizi	36
Test - 8	Cümlelerin Yorumu	42
Test - 9	Cümle Oluşturma	48
Test - 10	Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	54
Test - 11	Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	62
Test - 12	Paragrafta Çıkarım	70
Test - 13	Konu ve Ana Düşünce	77
Test - 14	Yardımcı Düşünceler	85
Test - 15	Yardımcı Düşünceler	92
Test - 16	Paragrafın Akışını Bozan Cümle	100
Test - 17	Paragrafın Akışını Bozan Cümle	106
Test - 18	Paragrafta Yer Değiştirme.....	112
Test - 19	Paragrafta Yer Değiştirme.....	118
Test - 20	Paragraf Bölme.....	125
Test - 21	Boşluk Tamamlama	131
Test - 22	Paragraf Oluşturma	138
Test - 23	Paragraf Oluşturma	143
Test - 24	Parçaya Dayalı Sorular.....	149
Test - 25	Parçaya Dayalı Sorular.....	156
Test - 26	Ses Bilgisi	162
Test - 27	Yapı Bilgisi	167
Test - 28	Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zamir - Zarf)	172
Test - 29	Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zamir - Zarf)	177
Test - 30	Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zamir - Zarf)	182
Test - 31	Sözcük Türleri (Edat - Bağlaç).....	187
Test - 32	Fiiller	191
Test - 33	Fiiller	196
Test - 34	Fiil Çatıları.....	201

İÇİNDEKİLER

Test - 35 Cümle Türleri	206
Test - 36 Cümlenin Öğeleri	212
Test - 37 Karma Dil Bilgisi	218
Test - 38 Karma Dil Bilgisi	223
Test - 39 Yazım Kuralları	230
Test - 40 Yazım Kuralları	236
Test - 41 Yazım Kuralları	241
Test - 42 Noktalama İşaretleri	246
Test - 43 Noktalama İşaretleri	250
Test - 44 Noktalama İşaretleri	256
Test - 45 Anlatım Bozukluğu	261
Test - 46 Anlatım Bozukluğu	266
Test - 47 Sözel Mantık	271
Test - 48 Sözel Mantık	279
Test - 49 Sözel Mantık	287
Test - 50 Sözel Mantık	295
Cevap Anahtarı	303

T Ü R K Ç E

Sözcük Düzeyinde Anlam

1

Önerilen Süre: 15 dk.

Not:

Sözcükte Anlam ünitesi anlam bilgisinin ilk basamağıdır. Bilindiği gibi, bir metnin tam anlaşılması, o metindeki sözcüklerin ve söz gruplarının (mecazlı kalıplar, deyimler, atasözleri...) tam olarak anlaşılmasına bağlıdır.

Nasıl ki spor yapmadan önce ısınma hareketleri yapılıyorsa uzun soluklu testlere başlamadan önce çözülen Sözcükte Anlam testleri de öğrenciyi hızlı soru çözme kondisyonuna sokan basit egzersizler gibi düşünülmelidir.

Bu yüzden bu ünitedeki testleri, süre tutarak ve seri bir şekilde çözmek daha faydalı olacaktır.

Lütfen tüm testlerin çözümlerindeki not ve açıklamaları okuyunuz!

BU KİTAPTAN DAHA İYİ FAYDALANMAK İÇİN LÜTFEN ÖN SÖZ BÖLÜMÜNÜ OKUYUNUZ.

1. El değmemiş Anadolu dağlarında yaşayan binlerce
I II III

farklı türde canlı var. Bunlardan bazıları kendini
IV

insanlardan saklayabilirken bazıları insanların
samimiyetine güvenip gün yüzüne çıkıyor.
V

Bu parçadaki altı çizili sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. söz, deyimdir.
B) II. söz, temel anlamda kullanılmıştır.
C) III. söz, nicel anlamlıdır.
D) IV. söz, genel anlamlıdır.
E) V. söz, mecaz anlamlıdır.
2. **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi yan anlamda kullanılmıştır?**
- A) Ne annesi ne babası Ayşe'nin başka bir şehirde okumasını istiyordu.
B) Rüzgâr öyle şiddetliydi ki bazı camları bile kırdı.
C) Tansiyonun dengelenmesinde her gün iki diş sarımsak oldukça faydalı.
D) Ben onu o kadar uyardığım hâlde o yine de ayakta uyuyor.
E) Bu sektörün çok yakında batacağını anlamıştım.

3. **"Geniş" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?**
- A) Geniş bir elbisenin içinde küçük bir çocuğu andırıyordu.
B) Geniş, fayans döşeli bir balkon yaptırdı köydeki evine.
C) Besbelli ki geniş bir insandı yeni sınıf arkadaşımın babası.
D) Bu ağaç, geniş bir bostan duvarının dış tarafında idi.
E) Bazı sözcüklerin anlam kapsamı dar, bazılarınıninki geniştir.

4. Kitaplara dair yazılarda genellikle (çoğunlukla) iki
I
eğilim (yönelim) görülür: Bir tarafta bahsettiği kitap
II
hakkında lafı dolandıran (sözü uzatan) ve iyi bir üslup
III
uğruna (amacıyla) aslında tanıttığı kitaba haksızlık
IV
eden metinler, diğer tarafta ise konu edindiği kitabın içeriğini düz bir anlatımla sunarken (alıntılarken) pek
V
de lezzet vermeyen tanıtım yazıları.
- Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi ayrıç içinde verilen sözle anlamca uyusmamaktadır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. **"Büyük" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicel anlamda kullanılmamıştır?**
- A) Elindeki büyük torbayı bagaja zar zor yerleştirdi.
B) Büyük ağabeyi bu hafta askerden döndüğü için çok heyecanlı.
C) Bu büyük insan edalarıyla bir yere varamayacağını bilmelisin.
D) Büyük bir servete kavuşunca gözü hiçbir şey görmez oldu.
E) Büyük bir bahçenin ortasına küçücük bir kulübe yaptı.

6. (I) Gün içinde, onca koşturmanın arasında, ne kadar can sıkıcı olay varsa karşılaşıyorsunuz. (II) Doğal olarak insanda ne sağlam bir moral kalıyor ne de güç. (III) Bütün bunlara rağmen akşam sahneye çıkıp oyunumuzu en iyi şekilde oynamak zorundayız. (IV) Zaten tersi bir durum düşünülemez. (V) İnsanlar, o güç koşullarda, bu anlaşılması zor oyunu izlemeye gelmişler; bu, onlara yapılırmı?

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde eş anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Ben bu işi yıllarca, günlük gazetelerde çizerken yaptım. (II) Çok büyük zorluklarla binlerce kez karşılaştım ama usanıp yıllarsanız derhal kalemi kâğıdı bir yana bırakmanız gerekir. (III) Çünkü yaptığınız iş, karikatür; doğal olarak hemen işinize yansır. (IV) Bundan yıllarca önce annemi kaybettim mesela. (V) Mezarlıktan sonra gazeteye gittim ve karikatürümü çizdim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yakın anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. "Boş bir kutu duruyordu kapının hemen önünde." cümlesindeki "boş" sözcüğünün anlamca karşıtı aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Elinde ağzına kadar fındık dolu bir torbayla sınıfa girdi.
B) Dolu geçen günlerden sonra nihayet ayrılık vakti geldi.
C) Bütün bunlar içi boş vaatler, bence inanmayın siz.
D) Deli dolu bir çocukluk geçirmişti.
E) Sevgi dolu bir insandı büyüdüğüm köydeki ilkokul öğretmenim.

9. Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere "sesteş sözcükler" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sesteş" sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) İçindeki boşluğu doldurup doldurup boşaltıyor tür-külerle.
B) Ne doğarsan aşına o çıkar kaşığına, demiş ata-malarımız.
C) Ustamın adı Hıdır, benim elimden gelen budur.
D) Yıldan yıla eridim aşkla, artık dayanamam yılarım hasretine.
E) Ela gözlerini sevdiğim dilber, şu gelip geçtiğin yol-lar övünsün.

10. Kökteş sözcükler, anlamca birbirine bağlı ad ve eylem kökleridir. Örneğin; boya - boyamak, ekşi - ekşimek... Bu sözcüklerin anlamları doğrudan birbiriyle ilgilidir.

Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler arasında kökteşlik ilişkisi vardır?

- A) Gülleri soldurmuş elem yaşları
Bana bir gülse sevdiğim
B) El, elden üstündür
Ellere mi anlatayım derdimi
C) Yüz kişi arasında seni mi seçtiler
Her sabah mutlaka yüzerim
D) Güreş, Türklerin ata sporudur
Çocuklar plajda keyifle güreşiyorlar
E) Gelinle damadın üstüne para saçtılar
Uzun saçları beline kadar uzanıyordu

11. "Eksik bir şey mi var hayatımda?" sorusunu en az bir defa olsun sormamış birini tanımadım. Böylesine

masum ve kışkırtıcı bir soruyla başlayan şarkıyı,

güneş kocamış dağların arkasında süzülürken dinle-meyi seviyorum. Hayatın boşluğuna sızan o cümlevi,

müziyenliğinin yanı sıra hınzır ve derin romanlar yazan

Hüsnü Arkan yazmış. Kırık ritmi ve buruk melodisiyle

Ege'nin kızı olan bu şarkı, iç kamaştıran bir tat veriyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Zamansız yitirdiğim sevgiliye olmadık zamanlarda eriştim.
B) Telefondaki ses, bir şeyler anlatmaya çalışıyordu ancak onu anlayan yoktu.
C) Kara haberi duyan aile, soluğu hastanenin bahçe-sinde aldı.
D) Elektrikler gidince evi hüznün ve tozlanmış hatıralar kaplardı.
E) Askerliğini yaptıktan sonra bir işe girme umuduyla İstanbul'a gider.

13. I. Yirmi yıla yakın bir süredir bu bahçede haşhaş yetiştiriyor.
 II. Bu işi en kısa sürede yetiştiririz, merak etmeyin siz.
 III. Sınıfta söylenen her şeyi hemen koşup yetiştirmiş müdüre.
 IV. Bu okul, ülkemizin en değerli insanlarını yetiştiriyor.
 V. Yüksek lisans tezimi bir haftaya yetiştiririm.
 "Yetiştir-" sözcüğü yukarıdaki numaralanmış cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?
 A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

14. Annem dün sessizce odama girdi. Parmaklarımın
 arasında ezilip büzülen kitabımın karşısında
 okumaktan gözlerimin feri kaçmış, düşünmekten
 alını kırıksmış olarak buldu beni yine.
 Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi soyut anlamda kullanılmıştır?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim elemanlarının grup çalışmasıyla ortaya çıkan eserde Amerikan edebiyatında kadın konuları ve kadına bakış açıları kronolojik yöntemle tartışılıyor.
 Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi terim anlamıyla kullanılmıştır?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. İnsanı delip geçen (etkili), sıra dışı, bilinenlerin sınırlarını zorlayan (düşündürücü) bir bakışa sahipti. İnsan canlısı (samimi) bir çocuğu aynı zamanda. Güldüğü zaman sevgi ve iyilik saçılıyordu yüzünden. Olayları kökünden kavrayan (sorgulayan) konuşması, keskin ve berrak (kararlı ve net) duruşu vardı.
 Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi araç içinde verilen sözle anlamca uyusmamaktadır?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük genel anlamda kullanılmıştır?
 A) Son yazısında ülkenin içinde bulunduğu çıkmaza çözümler arıyor.
 B) Roman insana yeni dünyalar ve yeni insanlar tanıtır.
 C) Eve gelen çocuk ilk günden sorun çıkarmaya başladı.
 D) Elindeki kitabı çocuğa uzatıp bunu okuması gerektiğini söyledi.
 E) Özellikle yaz aylarında Akdeniz kıyıları dolup taşıyor.

18. Sait Faik'i Sait Faik yapan, o yüksündüğü (eleştirdiği) özellikleriydi. Biraz da aylaklığıydı (avareliğiydı).
 Hiçbir ciddi işi ucundan tutmayan, sonu hiç gelmeyen hercaiılığıydı (kararsızlığıydı).
 Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisinin araç içindeki anlamı yanlış verilmiştir?
 A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

19. (I) Eskizimden şöyle bir uzaklaşıp çizgilerin içine daldım az önce. (II) Bir yudum içime çektim, dolanıverdim etrafında, bakındım, arandım bir süre. (III) Az önce çekilip filtrelenmiş sıcak ve yumuşak kahvemin arka planına gizlenen o meyvemsi tat gibi, çizgilere emanet ettiğim mandalina kokusunu içime çektim. (IV) Saat, sabahın kör karanlığına ulaşmış, az sonra gün ağaracak! (V) Ne kadar oldu, kaç saattir masabaşıdayım; elimde kalem, kâğıt...
 Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde düşsel öğelere yer verilmemiştir?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. Zaman öyle akıyor (hızla geçmek) ki ne zaman liseyi bitirdik ne zaman üniversiteyi bitirdik anlayamıyoruz (kavrayamamak). Geriye dönüp baktığımızda (değerlendirmek) aslında koca bir ömrü (dönemi) gerçekten boşuna (verimsiz) geçirmişiz.
 Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi araç içinde verilen sözle anlamca uyusmamaktadır?
 A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki altı çizili sözlerle ilgili olarak A, B, C, D seçeneklerinde verilenler doğrudur. "Samimiyet" sözcüğü "içtenlik, samimi, yapay olmama" anlamlarına gelen bir sözcüktür ve gerçek anlamda kullanılmıştır. Dolayısıyla mecaz anlamda kullanıldığına yönelik ifade yanlıştır.

Cevap E

2. "Diş" sözcüğü "insan dışı" anlamında kullanılırsa temel anlamda kullanılmış olur. "İki diş sarımsak" sözündeki "diş" ise şekil olarak temel anlamla yani insan dışıyla ilişkilendirildiği için yan anlam özelliği kazanmıştır.

Cevap C

3. "Geniş" sözcüğü "eni çok olan" anlamında kullanılırsa temel anlamda kullanılmış olur. Bunun dışında kazandığı anlamlar yan ve mecaz anlamlardır. "Geniş bir insandı" sözünde ise "geniş" sözcüğü bir kişi için "aldırmayan, rahat" anlamlarında kullanılmış, mecaz anlam kazanmıştır.

Cevap C

Sözcüğün temel, yan ve mecaz anlamlarıyla ilgili aşağıda ki karşılaştırmalı örnekleri inceleyiniz.

Not: Temel anlam (ilk anlam)

Bir sözcüğün zihinde karşıladığı ilk kavramdır. Diğer bir deyişle sözcük (tek başına) duyulduğunda ya da okunduğunda akla gelen ilk şeydir. Örneğin,

- Çocuğun ağzı kanyordu.
- Uygurlik ateşten doğmuştur.
- Tüm gücüyle ipi kesmeye çalıştı.

Not: Yan anlam

Sözcüğün, "temel anlamı"ndan kopmadan kazandığı, onunla ilişkili yeni anlamlardır. Örneğin,

- Mağaranın ağızı o kadar küçüktü ki içeri ancak bir çocuk girebiliyordu.
- Çocuğun atesini bir türlü düşüremiyorlar.
- Belediye, elektrik faturalarını ödemeyen şirketlerin elektirğini kesti.

Not: Mecaz Anlam

Sözcüğün gerçek anlamlarından (temel anlamından ve yan anlamlarından) uzaklaşarak farklı anlamlarda kullanılmasıdır. Örneğin,

- Bu mahallede onun gibi ağız bozuk birini daha görmedim.
- Yeni seçilen muhtar, toplantıda çok atesli konuştu.
- Kapının hemen yanında oturan gizemli bir adam garsonu kesiyordu.

Not:

ÖSYM'nin yaptığı sınavlarda "temel anlam" ve "yan anlam" değil, "gerçek anlam" ve "mecaz anlam" ayrımı sorulmuştur. Sorularda, seçenekler arasında çeldirici olarak yan anlamda kullanılmış sözcük de verilebileceği için dikkatli olunmalıdır. Yan anlam, temel anlamla bir şekilde ilişkilidir ve gerçek anlam başlığında ele alınır oysa mecaz anlam düşsel, gerçek dışı bir anlamdır.

4. Cümledeki "...düz bir anlatımla sunarken" ifadesindeki "sunmak" sözcüğü "konuyu karşıdakine aktarmak" anlamına gelir. "Alıntı yapmak" ise "başkasına ait bir ifadeyi almak, aktarmak" anlamına gelir. Dolayısıyla açıklama ile sözcük anlamca uyuşmamaktadır.

Sunmak: Bilgi vermek amacıyla çeşitli yöntemler kullanarak bir konuyu dinleyenlere aktarmak

Alıntılanmak: Bir yazıya başka bir yazarın yazısından cümle veya cümleler almak, alıntı yapmak (tdk.gov.tr)

Cevap E

5. Nicel, ölçülebilen ve sayılabilen kavramları ifade eder. Buna göre A, B, D ve E seçeneklerinde verilen "Büyük torba, büyük ağabey, büyük servet, büyük bahçe..." ifadeleri ölçü ya da sayı kavramıyla tanımlanmıştır. "Büyük insan" sözündeysen herhangi bir ölçü belirtilmemektedir. Sözcük burada "üstün, erdemli vs." anlamlara gelecek şekilde, yani nitel anlamda kullanılmıştır.

Cevap C

6. "Güç koşullarda anlaşılması zor" ifadesinde "güç-zor" sözcükleri aynı anlama gelmektedir.

Cevap E

Not:

Eş anlamlı sözcüklerin bir arada kullanılması anlatım bozukluğuna yol açmaktadır. Örneğin,

- Müdür hepimizi tebrik edip kutladı.
- Ülkenin ekonomik ve iktisadi sorunlarını çözmeye çalışıyorlar.

7. II. cümledeki "usanıp yıllarsanız" sözünde "usanmak" ve "yılmak" sözcükleri anlamca birbirine yakındır. İkisi de "bıkmak, bezmek" anlamında kullanılmıştır.

Cevap B

8. “Boş bir kutu” ifadesindeki “boş” sözcüğü “İçinde bir şey olmayan” anlamında kullanılmıştır. Bunun karşısı da “İçi dolu olan”dır. “Fındık dolu bir torba” ifadesinde de “dolu” sözcüğü, “boş” sözcüğünün karşısı olarak verilmiştir.

Cevap A

9. Sesteş; yazılışları aynı, anlamları farklı olan (“saç, kır, el...” gibi) sözcüklerdir. “Yıldan yıla eridim aşkla, artık dayanmam yılarım hasretine” cümlesinde hem “bıkmak” fiili hem de “zaman” anlamına gelen, aynı yazılsa da farklı anlamları karşılayan “yıl” sözcükleri bir arada kullanılmıştır.

Cevap D

10. Kökteşlik ilişkisinde hem isim hem fiil olarak kullanılabilen ve (sesteş sözcüklerin tersine) anlamları ilgili sözcüklere bakılır. “Güreş, Türklerin ata sporudur.” cümlesinde “güreş” isimdir. “Çocuklar plajda keyifle güreşiyorlar.” cümlesinde ise “güreşmek” anlamında fiil olarak kullanılmıştır.

Cevap D

11. I numaralı ifadede “sormak, tanımak” fiilleri, gerçek anlamlarında kullanılmıştır. Diğer seçeneklerdeki “masum ve kışkırtıcı, hayatın boşluğuna sızan, hınzır ve derin romanlar, kırık ritim ve buruk melodi” ifadeleri, düşsel anlam kazanmış ve mecazlaşmıştır.

Örneğin “sızmak” sözcüğü “suyun sızması” anlamında kullanılsaydı gerçek anlamda kullanılmış olacaktı fakat “hayatın boşluğuna sızmak” ifadesi düşsel, gerçek dışı bir anlam taşır.

Cevap A

12. “Zamansız yitirdiğim sevgiliye olmadık zamanlarda eriştim.” cümlesinde “yitirmek” ve “erişmek” sözcükleri anlamca birbirine karşıtır.

Cevap A

13. “Yetiştir-” sözcüğü I. cümlede “büyütmek”,

II ve V. cümlede “zamanında bitirmek”,

III. cümlede “söylemek, ispiyonlamak”

IV. cümlede “eğitmek” anlamında kullanılarak dört farklı anlam kazanmıştır.

Cevap D

14. “Oda, parmak, kitap, (fiziksel olarak) kırışmak” sözcükleri duyu organlarıyla algılanabilen özellikler olduğu için somut anlamlıdır. “Fer” aslında “aydınlık, parlaklık” anlamında somut anlam taşısa da bu cümlede mecaz anlamda kullanılmış ve soyut anlam kazanmıştır.

Cevap D

15. Terim; herhangi bir bilim, sanat ya da meslek dalıyla ilgili özel anlamlı sözcüklerdir. Cümledeki “kronoloji” sözcüğü de cümlede “tarih”le ilgili bir anlam karşıladığı için terim anlamı kazanmıştır.

Cevap D

16. IV. numaralı “kökünden kavrayan” ifadesi “olayları iyice anlayan” anlamına gelmektedir. “Sorgulama” ise “eleştirel bir gözle bakma” anlamına gelir. Dolayısıyla ayraç içindeki açıklama yanlıştır.

Cevap D

17. “Son yazısında”, “Eve gelen çocuk”, “ellerindeki kitap” ve “Akdeniz kıyıları” sözleri anlamca sınırlanmış belirli kavramları anlatmaktadır. “Roman” ise genel anlamda roman türünü (tüm romanları) kastetmektedir.

Cevap B

18. I numaralı “yüksünmek” sözcüğünün açıklaması yanlıştır verilmiştir. Altı çizili sözcüklerin anlamları şu şekildedir:

Yüksünmek: Üşenmek, tembellik etmek

Aylak: İşsiz, boş gezen, avare (tdk.gov.tr)

Hercai: Hiçbir şeyde kararlı olmayan veya konudan konuya geçiveren, kararsız

Cevap A

19. I. cümlede “çizgilerin içine daldım”,

II. cümlede “içime çektim”,

III. cümlede “çizgilere emanet ettiğim mandalina”,

IV. cümlede “saat sabahın kör karanlığına ulaşmış” ifadelerinde bazı sözcükler gerçek anlamlarının dışında kullanılmış, düşsel (gerçek dışı, hayali, mecazi...) ögelere yer verilmiştir.

Cevap E

20. IV numaralı “ömür” sözü bütün yaşamı kasteder. Fakat açıklamasında sadece bir zaman dilimi anlamına gelen “dönem” sözcüğü bu anlamı karşılamaz.

Dönem: Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot

Ömür: Yaşam (tdk.gov.tr)

Cevap D

Not: Sözcükte Anlam ünitesi kapsamında KPSS'de **en çok sorulan** soru tipi bu testteki sorulardır.

Parçanın yazarı kimi zaman birkaç sözcüğü bir araya getirerek oluşturduğu sözcük gruplarına çeşitli anlamlar yükler. Bu sözlerin bilindik, kalıplaşmış anlamları yoktur. O parçada ortaya çıkan anlamlardır bunlar.

Burada **dikkat edilecek en önemli nokta**, altı çizili olarak verilen sözcük gruplarının anlamlarını cümle ve paragraftan aldığınızdır.

Bu soru tiplerinde altı çizili ifadelerde geçen sözcüklerin gerçek anlamından hareket edilerek mecaz anlamlara ulaşılır. Çoğunlukla verilen sözcüğün gerçekteki işlevine dikkat etmek gerekir. Örneğin,

“Çağımızın ulaştığı gelişmişlik düzeyi düşünülürse artık geçmişe özlem duymak, çağına göre düşünüp hareket etmemek, geçmişe demir atmak olur.”

cümlesinde geçen **“demir atmak”** fiilinin gerçek anlamından yola çıkılarak bir yargıya ulaşmak gerekir.

Gemileri bir yere bağlamak için kullanılan bu ifade mecazlı bir anlama geçmiş, yani **“geçmişin sınırları dışına çıkamamak, geçmişe bağlı kalmak”** anlamı kazanmıştır.

Lütfen tüm testlerin çözümlerindeki not ve açıklamaları okuyunuz!

1. Romanlarımda yaşadığım zamanla ilgili konular seçiyorum. İnsan bildiği şeyleri daha iyi anlatır. Roman bir anlatı sanatı. Bilmediğiniz şeyleri anlatamazsınız, ben de bildiğim, gördüğüm şeyleri anlatıyorum. Böylelikle zamana şahitlik de ediyorum.

Bu parçada geçen “zamana şahitlik etmek” ifadesinden yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yapıtın kalıcılığını sağlamaya çalıştığına
- B) Resmî olmayan bir çeşit tarihsel belge oluşturmayı amaçladığına
- C) Zamana eserleri aracılığıyla ayak uydurmak istediğine
- D) Bilinen gerçekleri, bilinenden daha farklı göstermeyi amaçladığına
- E) Toplumsal gelişmelere yön verdiğine

2. (I) Bizim gençliğimizde tam anlamıyla usta bir Ataç vardı. (II) Gerçekte de Ataç, başımızın üstünde bir gözdü. (III) Diğerleri tam olarak ne düşünürdü bilemem. (IV) Ama ben, şiir yazarken onun yazdığını denetlediğini hissedirdim. (V) Aynı yetkinlikte kişiler elbette şimdi de var ama onların var olduğunu kabul edecek zihniyet yok. (VI) Bugünkü gençler için benim söyleyecek bir şeyim yok.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

3. Onun İstanbul'daki yaşamıyla ilgili pek çok şey biliyorduk. Farklı şehirlerde, yazar ve şair dostlarıyla yaşadığı ilginç anılarını neşeli ve enerjik üslubuyla bize aktarırdı. İstanbul'un kafelerini, sokaklarını, sinemalarını ve müzelerini ağzımızın suyu akarak dinlerdik ondan. Yıllar sonra İstanbul'a gittiğimde büyük bir düş kırıklığı yaşamıştım. Sanırım İstanbul onun anlattığı biçimiyle hiç var olmadı. O bize kendi İstanbul'unu anlattı.

Bu parçada “kendi İstanbul'unu anlatmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstanbul'un orada uzun süre kalanları daha çok etkilediği
- B) İstanbul'da tercih edilen mekânların kişiden kişiye ve yıldan yıla değiştiği
- C) İstanbul'la ilgili aktardıklarına zihnindekileri de kattığı
- D) İstanbul'u ziyaret edenlerin orayla ilgili izlenimlerini uzun yıllar anlattıkları
- E) Anlatılanların İstanbul'da gidilen yerlerle ilgisinin olmadığı

4. Yazarlar ya da eleştirmenler çoğu zaman okurdan bir beklenti içerisinde olurlar. Onlardan eserle ilgili eksiksiz, doğru bir değerlendirme beklerler. Oysa okurların nitelikli eserlerle nitelsiz eserleri birbirinden ayırmasını beklemek **igne deliğinden Hindistan'ı seyretmek** gibidir.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gelecekte gerçekleşecek bir durumu beklemek
- B) Asla oluşmayacak durumların hayalini kurmak
- C) Yapay bir dünya kurup burada yaşamak
- D) Bir durumun oluşmasıyla ilgili umutlanmak
- E) Beklentilerinin gerçekleşmesi için çaba göstermek

5. Şiirin bir süreç içerisinde oluştuğunun altını çizmeliyiz. Şair dönem dönem önüne sunulan toplumsalın resmini kendi bilinci içerisinde işleyerek ortaya koyar eserini. Bireysel algı biçimi olarak ortaya çıkan bu metinler kişisellikten toplumsallığa doğru uzanan bir izlemenin de özeti niteliğindedir.

Bu parçada geçen "toplumsalın resmini kendi bilinci içerisinde işlemek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatı toplum için kullanmaya çalışmak
- B) Mevcut olanı kendi duygu ve düşünceleriyle harmanlamak
- C) Toplumsal sorunlara eğilirken nesnel olmaya çalışmak
- D) Bireysel konuları toplumsal konulardan bağımsız işlemek
- E) Toplumsal konuları işlerken kendi düşüncelerinden sıyrılabilmek

6. Canlı konuşma sahneleriyle dolu ancak teknik işçilikten yoksun romanlar yazar Hüseyin Rahmi. Hiç değiştirmeden sürdüreceği bu anlatım tarzını *Roman Nasıl Yazılır?* adlı yazısında savunur. Romanı sınırlayarak onu herhangi bir kuralın dar çerçevesine sıkıştırmak mümkün değildir ona göre. Planlayarak yazmaya kalkmak ise roman kişilerini demir bir kafese hapsedmektir. Romanın hayat gibi kuralsız ve değişken olduğuna inanan Hüseyin Rahmi, daha 1912'de eleştirilmeye başlanır. *Cadı* romanı etrafında gelişen tartışmada onun romanları biçim karmaşası yüzünden bir "tarhana çorbası tenceresi"ne benzetilir. Bu tencere, Hüseyin Rahmi'ninki kadar olmasa da Cumhuriyet Dönemi sanatçıları tarafından da uzun yıllar kaynatılmıştır.

Bu parçadaki altı çizili cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Cumhuriyet Dönemi öncesi ve sonrasında Türk romanında işlenen konuların pek fazla değişmediği
- B) Cumhuriyet Dönemi'nde de edebiyat tartışmalarının sürdüğü
- C) Kuralsız ve plansız yazma geleneğinin Cumhuriyet Dönemi yazarlarınca da sürdürüldüğü
- D) Türk romanının başka türleri de çağrıştıran melez bir yapısının olduğu
- E) Biçimsel özelliklere önem vermenin Türk romanının her dönemine damgasını vurduğu

7. Romanların tamamlandıktan sonra baştan hesaplanmış, inceden inceye düşünülmüş gibi gözüküyordur ama yaratım sürecinde asla öyle bir şey yok! Ben, bir şey planlamanın o şeyi zedeleyeceğini düşünüyorum. Metnin kendisiyle yürüyorum bu yüzden. Kimi zaman yan yana, kimi zaman birazcık önünde, çoğu zaman da arkasında... Bu alıştığım bir yöntem.

Bu parçada "metnin kendisiyle yürümek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın, yapıtta kişiliğini gizlemekten çekinmemesi
- B) Metnin belli bir düzene göre oluşturulmaya çalışılması
- C) Yaratma sürecinin metin tamamlanana kadar devam etmesi
- D) Özgün bir yapıt yaratmanın uzun zaman alması
- E) Disiplinli çalışmanın başarıyı beraberinde getirmesi

8. (I) Ferruh Doğan'ın *Sevgi* adlı karikatür kitabını dikkatle gözden geçirdim. (II) Daha doğrusu ben okudum o çizimleri. (III) O çizimlerin taşıdığı kitaplar dolusu değerli sözcükleri fark ettim. (IV) Bir kez, iki kez, on kez bakmakla tadına doyumlayan karikatürler bunlar. (V) Sanatın gücü nedir, bunu gösteriyor birden. (VI) Sanatçıyı da takdir etmemek mümkün olmuyor.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı, numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

9. Türkiye'de edebiyat eleştirisi kuşkusuz var. Bu türün gelişmesine, Türk edebiyatındaki akımların, yazarların ve yapıtların çözümlenmesine, dünya edebiyatıyla ve toplumumuzla bağlarının kurulmasına kimsenin yadsıyamayacağı katkılarda bulunan eleştirmenler var. Buna karşılık, okur kitlesinin büyük çoğunluğunun yazar ve kitap seçiminde, okudukları eleştiriler değil gazetelerdeki ve televizyon kanallarındaki reklamlar etkili oluyor. Sanki, okurla eleştirmenler arasında bir kan uyuşmazlığı var.

Bu parçada "kan uyuşmazlığı" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurların, eleştirmenlerin bir noktada birleşemedikleri
- B) Eleştirmenlerin, okurların tercih ettikleri edebiyat türleri dışındaki yapıtları inceledikleri
- C) Türk edebiyatında eleştiri türünün yeterince gelişmediği
- D) Eleştirinin Türk edebiyatının geleneklerine uygun olmadığı
- E) Eleştirmenlerin bireysel davranıp mesleki dayanışma içine girmedikleri

10. Broch'u okurken en alt tabakadan en üst sınıfa kadar o devasa, hayvansı gövdeden ormana, denize, yol gösteren çocuğa kadar yol boyunca karşılaşılan hangi varlığa oluşa bakarsak bakalım, o varlık anlatıcının kendisine aynalık ediyor.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlatıcının bire bir gözlem yaptığı
B) Anlatıcıyı haklı çıkardığı
C) Anlatıcının işini kolaylaştırdığı
D) Eserin anlaşılmasını kolaylaştırdığı
E) Anlatıcının özelliklerini yansıttığı

11. Gerek Adalet Ağaoğlu edebiyatını, gerekse bir dönem Türk edebiyatının arka yollarını anlamak için iyi bir kaynak bu roman.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genel beğeniye hitap etmeyen edebiyat
B) Klasik akımların uygulandığı edebiyat
C) İnsanı merkeze alan edebiyat
D) Toplum sorunlarını dile getiren edebiyat
E) Sanat için sanat, anlayışıyla oluşturulan edebiyat

12. Baudelaire, basılır basılmaz büyük satış rekorları kıran romanları, onların edebî açıdan düşük kalitede olmasıyla açıklar. Kötülük Şiirleri'nin şairine göre halk, kendisine benzeyeni tutar. Biz buna şunu ekleyelim: Sıradan insan, bir dönem elinden düşürmediği bir kitabın bir süre sonra genellikle adını bile anımsamaz. Çünkü halk denen orta ve ortanın altında sanat zevki-ne sahip kitle, beğenilerinde maymun iştahlıdır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle aşağıdaki yargıların hangisi arasında anlamca bir yakınlık yoktur?

- A) Halk, sanatsal değeri güçlü yapıtlardan çok kendi düzeyine uygun yapıtlardan hoşlanır.
B) Sanat zevki gelişmemiş yığınlar, çok beğendiği bir sanat ürününden çok çabuk bıkarabilir.
C) Sanattan anlamıyor, diye halkı eleştirmek yerine onun sanat zevkini yükseltmemiz gerekir.
D) Sıradan insanın sanatsal beğenileri kalıcı değildir.
E) Halk bir yapıtta kendi yaşamından izler buluyorsa edebî değeri ile fazla ilgilenmeden onu sever.

13. Ülkemizdeki edebiyat ortamına baktığım zaman kendi ürettikleriyle değil de başkalarının ürettiklerinin üzerinden gündemde kalmaya (adlarından söz ettirmeye)

I
çalışanları görüyorum. Bu taklit yazarlar ya başkalarına öykünüyorlar (tavır alıyorlar) ya da hiçbir şey

II
üretmeden başkalarına sataşarak yapıyorlar bunu. Üstelik kendilerini başarılı buluyorlar. Ancak yıllar sonra silinip gitmeye (kaybolmaya) başladıklarında,

III
aslında sofraya bir şey koymadıklarını (bir şey

IV
üretmediklerini) ve lafla peynir gemisini yürüttüklerini

V
(çaba göstermeden iş çıkarmaya çalıştıklarını) anlayacaklar.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin ayrıca içindeki açıklaması yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Bu kitapta anlatılanları ben, büyük bir aynanın içinde gördüm. Üstelik ayna dumanlıydı ve olmayan bir şehirde geziniyordum.

Bu parçada anlatılmak istenenle aşağıdaki altı çizili sözlerden hangisi arasında anlamca bir bağ kurulabilir?

- A) Sanat; insan duygu, düşünce ve gerçekliğinin anlatımıysa -ki öyledir- sanatçı kendine icbükey ya da dışbükey aynada değil, düz aynada bakmalıdır.
B) Bir eleştirmen, bir sanat eseriyle ilgili çalışacağı an, edebiyat gibi bir sınırsızlığa tanımsal çitler örmekle başlar işe.
C) Turgut Uyar'a göre şiir, kendi başına yaşayan soyut bir yaratık değildir. Geldiği sebepler, seslendiği, seslenmek zorunda olduğu yerler vardır.
D) Yeni şiir yer yer anlam boşlukları bırakabilir, anlam sıkıntıları çekebilir, anlam tatilleri yapabilir ama büsbütün anlamsız şiir, düşünülemez.
E) Onun üslubu, olayı ve kişileri doğal olarak kurmaca bir alana çekmekte ve fotoğraf realizmine aykırı düşmektedir.

15. Böyle giriyoruz hayata. Yumuşak ya da sivri bütün köşelerine dokunarak geçiyoruz içinden hayatın. On iki yıl yetmiş sayı her dem yeniden o ilk zamanlarımızı yaşıyormuşuz gibi devingen bir ruhla süzülüyoruz satırların arasına. Yıllar geçiyor, hafızamıza emanet edilmiş güzellik kendini yeniden üretiyor. Yürüyüşümüzü gözleyenler bu hâlimize hayretler ediyor. **Bu parçada geçen "Bütün köşelerine dokunarak geçiyoruz içinden hayatın" cümlesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Hayatı bir ödül olarak düşünüp her anı dolu dolu yaşamak
- B) İyisiyle kötüsüyle yaşamın sunduğu her andan etkilenmek
- C) Her zaman olumlu düşüncelere sahip olup kötülükler yer vermemek
- D) Geçmiş ve geleceği boş verip içinde yaşanan ana odaklanmak
- E) Yaşam sınavında her zaman en yükseklerde yer almak

16. Amin Maalouf'ta gizli bir cazibe ile okuma hızınıza hız katıp sona geldiğinizde üzülerken bütün kitaplarının bittiğini görürsünüz. "Daha fazlası yok mu? Olmalı, dahası olmalı. Ben henüz doymadım." gibi bir hisle aranırsınız da yazara küsersiniz. Bundan sonra siz yazara yönelirsiniz, yazarın adını gördüğünüz an bir kitabın üzerinde, kitabın başlığını bile okumaya gerek görmeden satın alırsınız. Artık kitabından önce adı satır yazarın.

Bu parçada altı çizili sözle Maalouf hakkında aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Eserlerinin sürükleyici olduğu
- B) En çok okunan yazarlardan biri olduğu
- C) Özgün bir anlatımı olduğu
- D) Haklı bir şöhrete kavuştuğu
- E) Dünyaca tanınan bir yazar olduğu

17. Hikâye yazmak oldukça güç bir iştir. Güç olduğu kadar da nankördür. Hikâyenin ömrü, yarattığı insanların canlılığı ile doğru orantılıdır. Hikâyenin merkezini olay oluşturur. Karakterler ise ---

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse altı çizili sözün açıklaması yapılmış olur?

- A) gerçeği yansıttıkları oranda kalıcıdır.
- B) çok tanıdık gelir insana.
- C) daha çok gerçek hayattan seçilir.
- D) düşsel bir kurgunun ürünüdür.
- E) birbirine hiç benzemez.

18. 1950'li yıllar beyinsiz psikiyatrinin tahta kurulduğu yıllardır. Bu yılların şımarık çocukları olan psikanalistler, sanki kafamızın içinde bir pamuk yığını varmış gibi konuşmaktadırlar.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın akıllı bir varlık olduğunu göz ardı eden yaklaşımın itibar görmesi
- B) İnsanla ilgilenen bilimlerin yayılmaya başlaması
- C) İnsan üzerinde çeşitli deneyler yapılmaya başlanması
- D) Psikiyatrların diğer bilim adamlarına göre ünlü olması
- E) Psikiyatrinin sınırlarının yenilikler sayesinde genişlemesi

19. Yazdığınız kitaba o kadar büyük bir tutkuyla kafayı takıyorsunuz ve onu yazarken emeğiniz, enerjiniz o kadar çok ona yöneliyor ki... Bitip de editörünüze teslim ettiğiniz anda müthiş bir boşluk hissi oluyor. Yazarın bu duygudan kurtulması için muhakkak başka şeyler ile uğraşması gerektiğine inanıyorum. Ekmek yapmayı öğrenmek, marangozluk öğrenmek gibi. Bir de bizim biraz demlenmemiz lazım aksi takdirde kendimizi çok tekrar ederiz.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eser oluşturma sürecindeki yorgunluğu atma
- B) Kalıcı eser verecek yetkinliğe ulaşma
- C) Geriye dönerek öz eleştiri yapma
- D) Özgün ürünler ortaya koyacak birikimi kazanma
- E) Yeni eserler için denemeler yapma

20. Yaşamın, yolun yarısına doğru hızla geldiği hayatımda, az biraz kitap da karıştırmış olmanın verdiği öz güvenle, gerçek şairlere dair öğrendiğim tek şey şu: Onlar az söyler, dizeleri konuşur. O dizeler, beklenenden kısaysa ve bir sözcükte çok şey anlatıyorsa okuyanın işi hayli zor. Çünkü kısa yazılan ne varsa altını eşeleyerek farklı katmanlarına inile inile uzun zaman okunur. Bu genelde işleyen bir kural.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Şiirin, yaratıcısından çok şey anlattığı
- B) Şiirdeki kelimelerin birçok anlam boyutu olduğu
- C) Bir şiiri okumanın, bazen okuru yorduğu
- D) Şiiri anlamının çaba gerektirdiği
- E) Şiirin her okunuşta farklı anlaşılan yanları olduğu

ÇÖZÜMLER

1. "Zamana şahitlik etmek, zamana eserler aracılığıyla tanıklık etmek, zamana ayna tutmak..." gibi ifadeler, yaşanan zamanın eserlere konu edilmesi ve bu eserler aracılığıyla yaşanan zamanın belgelenmesi anlamlarında kullanılan kalıplardır.

Yazar, bu şekilde bir çeşit resmî olmayan tarihsel belge de oluşturmaktadır. Böylelikle daha sonraki nesiller, eser aracılığıyla, ilgili dönem hakkında bilgi de edinebileceklerdir.

Cevap B

2. Parçada Ataç'ın genç şairlerin çalışmalarını izlediği, denetlediği vurgulanmış ve bu durum mecazlı bir şekilde altı çizili sözle anlatılmıştır. Altı çizili sözün açıklaması da IV. cümlede "şair yazarken onun yazdığını denetlediğini hissederdim" ifadesiyle verilmiştir.

Cevap C

3. Parçada yazarın kendi gördüğü İstanbul'la ona anlatılan İstanbul'un farklı olduğu vurgulanmıştır. Aynı mekân farklı kişilerde farklı etki bırakıyorsa demek ki mekândan öte, x kişinin o yer hakkındaki düşüncelerinin oluşmasında yaşananlar etkilidir. Dolayısıyla altı çizili sözden İstanbul'la ilgi aktardıklarına zihnindekileri de kattığı anlaşılmaktadır.

Cevap C

4. Parçadaki anlamıyla düşünüldüğünde "İğne deliğinden Hindistan'ı seyretmek" sözüyle bir abartma yapılmış, gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durum ifade edilmiştir. Bunu içeren yargı da B seçeneğinde verilmiştir.

Cevap B

5. "Şair dönem dönem önüne sunulan toplumsalın resmi kendi bilinci içerisinde işleyerek ortaya koyar eserini." cümlesinde geçen "toplumsalın resmi" ifadesi çevreyi, "kendi bilinci içinde işlemek" ifadesi de bu çevrenin, şairin duygu ve düşüncelerine göre yorumlandığını anlatmaktadır. Kaldı ki son cümledeki "Bireysel algı biçimi olarak ortaya çıkan bu metinler..." ifadesi de bu anlamı daha da pekiştirmiştir.

Cevap B

6. Parçada geleneksel ve klişeleşmiş üsluplar dışına çıkanların eserleri bir tencereye benzetilmiştir. Hüseyin Rahmi ve Cumhuriyet Dönemi yazarları için aynı benzetme yapılmıştır, buna göre "kuralsız ve plansız yazma geleneğinin, Cumhuriyet Dönemi yazarlarınca da sürdürüldüğü" anlamı ortaya çıkar.

Cevap C

7. Parçanın yazarı "Ben, bir şey planlamanın o şeyi zedeleyeceğini düşünüyorum." ifadesinde yazılarını yazarken önceden bir şeyler kurgulamadığını, her şeyi yazdığı anda oluşturduğunu vurgulamış ve anlatmak istediğini de mecazlı bir şekilde "metnin kendisiyle yürümek" ifadesiyle dile getirmiştir. Dolayısıyla yazıları bitene kadar da yaratma süreci tamamlanmamaktadır.

Cevap C

8. Parçada karikatürden söz edilmekte ve altı çizili sözde bu karikatürlerin okunduğu ifade edilmektedir. Aslında karikatür çizgiden oluşur ve çizgi de okunmaz. Altı çizili sözde bu çizgilerin okunduğu ifade edildiğine göre yine mecaz anlamıyla değerlendirme yapmak gerekir.

Çizgiler okunduğuna göre demek ki çizgiler anlam taşımaktadır ve okumaktan kasıt yorumlamaktadır. III. cümle de çizgilerin sözcükler gibi anlam taşıdığı ifade edilmiştir.

Cevap B

9. Nasıl ki aynı gruptan olmayan kanlar değiştirilemiyor ve bir şekilde uyum sorunu yaşıyorsa mecaz anlamda düşünüldüğünde okuyucuyla eleştirmen de ortak bir noktada birleşmemektedir. Aradaki bu iletişimsizlik "kan uyumsuzluğu" benzetmesiyle anlatılmak istenmiştir.

Cevap A

10. "Ayna" sözcüğüne mecaz anlam yüklerken gerçek anlamdan, yani aynanın yansıtma özelliğinden hareket etmek gerekir. Buna göre geçen "anlatıcının kendisine aynalık ediyor" sözüyle "anlatıcının özelliklerini gösterdiği" anlatılmak istenmiştir.

Cevap E

11. Cümlede vurgulanmak istenen, bir benzetmeyle anlatılmıştır. Benzetmelerin kullanıldığı ifadelerde de benzetilen kavramın özelliklerine dikkat etmek gerekir. Bu benzetmede geçen "arka yol" kavramı, daha az kullanılan, işlek olmayan yolu ifade eder. "Türk edebiyatının arka yolları" sözünde ise mecaz anlam kazanmış ve "herkesin ilgilenmediği, genel beğeniye hitap etmeyen" edebiyat anlamında kullanılmıştır.

Cevap A

12. "Halk kendisine benzeyeni tutar." sözüyle A ve E seçeneklerindeki ifadeler arasında benzerlik vardır. "Orta ve ortanın altında sanat zevkine sahip kitle, beğenilerinde maymun iştahlıdır." sözüyle de ise D ve B seçenekleri arasında (sanatsal duygudan yoksun olanların zevklerinin geçiciliği) benzerlik kurulabilir. C seçeneğini düşündürecek bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap C

13. II numaralı sözcüğün açıklaması yanlış verilmiştir. Çünkü “öykünmek” kelimesi “taklit etmek, özenmek, benze-meye çalışmak” anlamına gelen bir sözcüktür.

Cevap B

14. Öncülde verilen cümlede geçen “Üstelik ayna duman-lıydı ve olmayan bir şehirde geziniyordu.” sözünden yazarın gerçekliği olduğu gibi değil, kurgulanmış, hayalî şekilde anlattığı anlaşılmaktadır. Buna göre, E seçene-ğinde altı çizili “fotoğraf realizmine aykırı” ifadesi de bu anlama gelen bir sözdür.

(Realizm: Gerçekçilik)

Cevap E

15. Parçanın bütünü içinde değerlendirildiğinde “yumuşak ya da sivri köşe” kavramı hayatın olumlu-olumsuz yön-lerini, “dokunmak” sözcüğü de bunlardan etkilenildiğini ifade etmektedir. Parçadaki “... hafızamıza emanet edil-miş güzellik kendini yeniden üretiyor.” sözü, öncüldeki sözü daha da anlamlandırmaktadır.

Cevap B

16. Parçada, okurların, sözü edilen yazarın eserlerine artık koşulsuz yöneldiği vurgulanmaktadır. Yazarın kitabından önce adının satması da yazarın haklı bir şöhrete kavuştu-ğunu, okurların bu yazarın kitaplarını tereddütsüz aldığını göstermektedir.

Cevap D

Not: A seçeneğindeki “sürükleyici” ve C seçeneğin-deki “özgün” kelimeleri çeldirici olabilir. Fakat sürükleyicilik, ilgiyi canlı tutan anlatımı; özgünlük, farklı bir tarzı ifade eder. Her ikisi de üslupla ilgilidir. Ayrıca B seçeneğindeki “en çok okunan” ifadesine yönelik bir ifadeye de parçada yer verilmemiştir. Kişisel olarak “De-mek ki bu yazar çok satıyor.” şeklinde bir yorum yapılarak hataya düşülebilir. Sorulara kesinlikle **kişisel yorum katılmamalı**, verilen parçanın ve altı çizili sözün ekseninde çıkarımda bulunul-malıdır.

17. Altı çizili cümlede geçen “canlılık” gerçek anlamda bir canlılık değildir. Burada kastedilen, karakterlerin hayal ürünü ya da fantastik karakterler değil, gerçek yaşamda karşılaşılabilen kişiler olduğudur. Altı çizili sözde hikâ-yenin ömrünün karakterlerin canlılığına bağlandığı ifade edildiğine göre karakterlerin gerçeği yansıttıkları oranda kalıcı olduğu ifadesine ulaşılabilir.

Cevap A

18. Altı çizili ifadede geçen “beyinsiz” sözcüğü 1950’li yıllar-daki “beynin insan davranışlarındaki rolünü yok sa-yan yaklaşım”ı ifade eder. Bu yaklaşımın kabul görmesi, çok sayıda taraftar bulması ise yine bir benzetme yapıla-rak “tahta kurulduğu” şeklinde ifade edilmiştir.

Cevap A

19. Parçada bir kitabın bittikten sonra yeni bir kitaba hemen başlanamayacağı, hemen başlanırsa tekrara düşülebile-ceği vurgulanmaktadır. Tekrara düşmemek, yenilik üre-tebilmek için de zamana ihtiyaç vardır. Bu vurgu “dem-lenmek” benzetmesiyle ifade edilmiştir. Bilindiği gibi “demlenmek” istenen düzeye gelinmesi için zaman geç-mesi anlamında da kullanılır.

Cevap D

Not: B seçeneği kuvvetli bir çeldiricidir. Fakat altı çizili sözden sonraki “aksi takdirde kendimizi çok tekrar ederiz” ifadesine dikkat edilmelidir. Kendini tekrar etmemek “özgünlük” kavramıyla ilgilidir. Altı çizili ifadenin açıklaması aslında devamında verilmiştir. Bu yüzden parçayı tamamen okumak gerekir.

20. Parçada geçen “Onlar az söyler, dizeleri konuşur.” sözünden A seçeneğindeki ifadeye,

“bir sözcükte çok şey anlatıyorsa” sözünden B seçe-neğindeki ifadeye,

“altını eşeleyerek, farklı katmanlarına inile inile” sözünden D ve E seçeneğindeki ifadelerle ulaşılabilir.

Parçada, C seçeneğindeki ifadeye yönelik bir söz yer al-mamaktadır.

Cevap C

Not:

Dilimiz deyim ve atasözü yönünden oldukça zengindir. Binlerce deyim ve atasözünü sözlükten ezberlemek elbette çok zordur. Fakat en azından sorularda geçen deyim ve atasözlerinin anlamlarını çözümlerden okumak, karşılaşılabilecek deyim ve atasözü sorularında faydalı olacaktır.

Deyim ve atasözü, ÖSYM'nin Her sınavında çıkabilmektedir.

1. Aşağıdakilerin hangisinde "kulak" sözcüğüyle ilgili deyim, anlamına uygun kullanılmamıştır?

Anlam	Kullanım
A) Düşünce aşlamak, telkin etmek	Bu fikirleri Fatma'nın kulağına koydular.
B) Önem vermek, dinlemek	Bunların sözlerine ne diye kulak asıyorsun?
C) Dolaylı olarak duyurmak	Şu bizim yeni müdürün kulağına bir kar suyu kaçırırsan belki o bir şeyler yapar bu konuda.
D) Dikkate almamak, göz önünde tutmamak	Salonun kalabalığı ve dumanı içinde ortaya atılan bu söz, Ahmet'in kulağına çarptı.
E) İş daha zor ve uzun yoldan yapmak	Adamı niye uğraştırıyorsun, kulağı ters taraftan göstermeye ne lüzum var?

2. Atasözleri; öğüt verme, yol gösterme, birçok konuda bilgilendirme amacı taşıyan sözlerdir.

Bu açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?

- A) Köprünün altından çok su geçti.
B) Seveda geçer, yalan olur; sonra sokar, yılan olur.
C) Sabah ola, hayrola.
D) Bıçak yarası onulur, dil yarası onulmaz.
E) Değirmen iki taştan, muhabbet iki baştan.

3. (I) Geçen gün eski bir Türkçe sözlüğüne şöyle bir baktım. (II) Bir sözcüğe bakarken "sınıklı" sözcüğü aklıma geldi birden. (III) Göktürklerden beri kullanılan bir sözcük olduğunu gördüm. (IV) Unuttuğumuz, kullanmadığımız nice sözcüğün kimi zaman Trakya kimi zaman Anadolu köylüsünün konuşmalarında yaşadığını düşündüm. (V) Bu sözcüklerin sayısı da düşündüğümünden çok fazla olmalıydı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Casuslar, örgütlenme girişimleri ve kusursuz planlanmış bir darbe... (II) Yazar Bülent Ruscuklu, *Casuslar Savaşı* adını verdiği kitapta akıllara durgunluk veren bir operasyon öyküsünü anlatıyor. (III) Bu arada bir de notu var okurlara: "Bu kitaptaki bütün kişiler ve olaylar hayal ürünüdür. (IV) Gerçek kişilerle ve olaylarla bir benzerlik varsa bile tamamen rastlantı sonucudur." (V) Kızırgan Orta Doğu'da casuslar cirit atarken gizli servislerin rekabetini nefesinizi tutarak okuyacaksınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde deyim kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

5. (I) Kendine has bu deneyimin insanı, nerede, nasıl yakalayacağı, içine çekeceği hiç mi hiç belli olmuyor. (II) Düşler için yeni bir sayfa açılıyor. (III) Kokular, renkler, sesler basit çizgilere dönüşüyor. (IV) Ta ki o sayfa yeniden açılıncaya kadar... (V) Fırsat bulup sayfa tekrar açınca başlıyor serüven, çizgiler birbirini kovalıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde cümlelerin anlamını pekiştiren sözlerle yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Yaygın bir sanat olan müzik, anlatım gücünün sınırlılığını ancak ve ancak şiirle aşıyor. (II) Şiirle el ele verdiğinde üstünleşiyor. (III) Müzik, anlatım gücünü şiirden aldığı için şiiri ezmeye çalışan bir sanat olmaya çalışmıyor. (IV) Aksine, şiirle birlikte daha da güçlü var olmaya çalışıyor. (V) Müzik, aynı zamanda, sanatların buluşma yeridir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ikileme bir deyim içinde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi ayraç içerisinde verilen tutum ya da davranışla ilgili değildir?

- A) Talihsiz hacıyı Arafat'ta yılan sokar. (şanssızlık)
B) El, el ile, değirmen yel ile. (dayanışma)
C) Ay ışığında ceviz silkilmez. (uygun zaman)
D) Mart kapıdan baktırır, kasma kürek yaktırır. (önlem)
E) Aman diyene kılıç kalkmaz. (sağduyu)

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde pekiştirme yapılmıştır?

- A) Olayların farklı yönlerini birlikte masaya yatırdık.
B) Onun bu acıya nasıl dayanacağını bilemiyorum.
C) Şunu bilmelisin ki sen şirketin sahibi değilsin.
D) Bir çocuğun isteyebileceği tek şey sıcaklık bir yuvadır.
E) Gecenin karanlığında bu yoldan geçmek cesaret ister.

9. Yaşamdan umduğumuz şeylere kavuşamamışsak gözü açık gitmek, özlediğimiz birini beklerken

gözü yolda kalmak, hızlı okumamız gereken bir

yazıya kabaca baktığımızda göz atmak,

güvendiğimiz insanlar için gözüm üstünde, isteyip

de alamadığımız bir şey için de gözü kalmak

deyimini kullanırız.

Bu cümledeki numaralanmış deyimlerden hangisi ile ilgili açıklama yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) İrlanda'da Kerry yakınlarında bir dağ köyünde bir hastalık baş gösterir. (II) Hastalık, köyde yaşayan bir avuç kadının hepsinin yaşamının aynı şekilde sonlanmasına neden olur. (III) Bu olaylar köyün alt tarafında bulunan kasaba sakinlerinin köy halkından şüphe duymasına yol açar. (IV) Bu şüphe köydeki, akıl sağlığı pek yerinde olmayan bir çocuğun sergilediği sapkın davranışlarla iyice perçinlenir. (V) Köydeki rahip canını dişine takıp peş peşe gelen felaketselere çare aramaya başlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ikileme kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerden hangisi mecaz anlam taşımamaktadır?

- A) Bu arkadaşın ismi var cismi yok, kendisiyle ne zaman tanışırız?
B) Sınavın heyecanıyla herkesin eli ayağı birbirine dolaştı.
C) Dün gece sabaha kadar çalıştı, gözünden uyku akıyor.
D) Babamı birden kapıda görünce yüreğim ağzıma geldi.
E) O bir şey istediği zaman akan sular durur.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki ikileme, ötekilerden farklı bir şekilde oluşturulmuştur?

- A) Bu soğuk havada üstüne doğru dürüst bir şey giy-sen daha iyi olur.
B) Böyle yalan yanlış bilgiler, kişiyi gülünç duruma düşürebilir.
C) Ülkemizde sınavlar bitmek tükenmek bilmiyor ne yazık ki.
D) Aşağı yukarı iki saattir burada bekliyor bütün konuklar.
E) Dağcılar, güç koşullar altında sağ salım tepeye vardılar.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) Tabiatın sıcaklığı bu büyüleyici kıyılarda yıl boyu hiç tükenmez.
B) Asfalt bir yolda, zakkumlarla bezenmiş bir korusuktan geçiyoruz.
C) İki şehir arasında hepimiz epeyce sıkıntı çektik.
D) Kullandığınız sözcüklerin anlamlarını gerçekten iyi biliyor musunuz?
E) Bu anlatılanların doğruluğunu kimseyle tartışmam ben.

14. Bazı atasözleri hem gerçek hem mecaz anlam (kina-ye) taşıyabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir atasözü vardır?

- A) Leyleğin ömrü laklakla geçer.
- B) Denize düşen yılana sarılır.
- C) Ateş, düştüğü yeri yakar.
- D) Minareyi çalan, kılıfını hazırlar.
- E) Bedava sirke, baldan tatlıdır.

15.

- I. Buğday başak verince orak pahaya çıkar.
- II. Adamın iyisi iş başında belli olur.
- III. Abanın kadri, yağmurda bilinir.
- IV. Cefa çekmeyen sefanın kadrini bilmez.
- V. Canı yanan eşek, attan yürük olur.

Yukarıdaki atasözlerinden hangileri anlamca aynı doğrultudadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

16. "Güzel bir kıyafet, iyi bir tavsiye mektubudur." diyen **Cenab Şahabettin'i aşağıdaki deyimlerden hangisi destekler?**

- A) Bunca serveti nasıl edindi şaşırdım, onun eti ne budu ne?
- B) Tabii ki ona daha iyi davrandılar; devir, ye kürküm ye devri.
- C) Armudun sapı, üzümün çöpü diye her şeye kusur buluyor.
- D) Bütün parasını sorumsuzca harcadı, sonunda elinde avucunda bir şey kalmadı.
- E) Ne kadar temiz bir adam, kılık kıyafet köpeklerle ziyafet.

17. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi anlamca diğerlerinden farklı doğrultudadır?**

- A) Yalnız taştan duvar olmaz.
- B) Bir elin nesi var iki elin sesi var.
- C) El el ile, değirmen yel ile.
- D) El, elden üstündür.
- E) Birlikten kuvvet doğar.

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme kullanılmamıştır?**

- A) Bu ıvır zıvırları tavan arasına kaldırın, zaten bir şeye yaramıyor hiçbir.
- B) Çamura bata çıka ilerlerdik okul yolunda, okumak her şeyden önemliydi bizim için.
- C) Bu sıcak ve bunaltıcı günlerde uzun yollar bitmek tükenmek bilmiyor.
- D) Bu işi istemediğini dünkü toplantıda üstü kapalı bir şekilde ifade etti.
- E) Orada gördüklerini, yaşadıklarını bize de anlat ama yavaş yavaş olsun.

19. **Aşağıdaki cümlelerde ayraç içinde verilen atasözlerinden hangisi cümlede anlatılmak istenene uygun değildir?**

- A) Zamanında ve yerinde yapılmayan bir işin hiçbir değeri yoktur. (Ay ışığında ceviz silkilmez.)
- B) Kötülük edecek kimse, bunu daha önceden haber vermez. (Isıracak it dişini göstermez.)
- C) Meydana gelen her olayın, her durumun belli bir sebebi veya etkeni vardır. (Rüzgâr esmeyince yaprak kıpırdamaz.)
- D) İnsana kendi işi ağır gelmez çünkü üstlendiği iş ve sorumluluk yaşadığı hayatın tabii bir sonucudur. (Hamala semeri yük değildir.)
- E) Herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır, kuvvet bulur ve sözünü geçirebilir. (Her Firavun'un bir Musa'sı olur.)

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, işin nasıl yapıldığını göstermektedir?**

- A) Onunla görüşmeyeli hemen hemen iki yıl oldu.
- B) İş için gittiği her ülkeyi baştan başa geziyordu.
- C) Sıcak sıcak yemeklerin ardından tatlı faslına geçildi.
- D) Uzun uzun sohbetlerden sonra herkes vedalaştı.
- E) Bu eski dostumdan istediğim topu topu elli liraydı.

ÇÖZÜMLER

1. D seçeneğinde verilen "dikkate almamak, göz önünde tutmamak" anlamını veren deyim "kulak asmamak" deyimidir; "kulağına çarpmak" deyimini "duyulmak" anlamında bir deyimdir. Diğer seçeneklerdeki deyimler açıklamalara uygun kullanılmıştır.

Cevap D

2. Atasözleri yol gösterip öğüt verir, deyimler ise bir olayı ya da durumu anlatır, yol göstermez. "Köprünün altından çok su geçti." sözü "Zaman içerisinde çok şey değişti." anlamında ve durumu özetleyen kullanılan bir deyimdir. Diğerleri atasözüdür.

Cevap A

Not: Diğer seçeneklerdeki atasözlerinin anlamları şu şekildedir:

Sevda geçer yalan olur, sonra sokar yılan olur:

Başta insanı mutlu eden duygusal ilişkiler zamanla körelir ve sonuçta acı veren birer anıya dönüşür.

Sabah ola, hayrola:

Sabah olsun, o vakte kadar iş belki düzelir.

Bıçak yarısı onulur, dil yarısı geçmez:

Hakaret, ağır söz vb. gönül kırıcı davranışlar hiçbir zaman unutulmaz.

Değirmen iki taştan, muhabbet iki baştan:

Karı koca gibi, iş ortağı gibi birlikte yaşayacak, birlikte iş görecektir kimseler arasında karşılıklı sevgi bulunmalıdır.

3. "Bir sözcüğe bakarken 'sınıkcı' sözcüğü aklıma geldi." cümlesinde "akla gelmek" sözü "hatırlamak" anlamında bir deyimdir.

Cevap B

4. Parçanın II. cümlesinde "akıllara durgunluk vermek" deyimini, V. cümlede ise "cirit atmak" deyimleri kullanılmıştır. Diğer cümlelerde herhangi bir deyim kullanılmamıştır.

Akıllara durgunluk vermek: Hayranlık uyandırmak

Cirit atmak: Bir yerde çokça bulunmak, sık dolaşmak ve serbestçe davranmak (tdk.gov.tr)

Cevap C

5. I. cümlede "hiç mi hiç belli olmuyor" ifadesinde pekiştirmeye yer verilmiştir.

Cevap A

Not: Pekiştirmeler:

Anlatımı güçlendirmek amacıyla kullanılan ek, sözcük ya da öbeklerdir. Çeşitli şekillerde yapılabilir:

- sınıcsak, masmavi, güpegündüz, büyükçe, minicik, hızlı mı hızlı, konuşuyor da konuşuyor, pek sıcak...

6. II. cümlede "el ele vermek" deyimini içerisinde "el ele" ikilemesi kullanılmıştır.

Cevap B

7. E seçeneğindeki "Aman diyene kılıç kalkmaz." atasözü "sağduyu" değil "merhamet etme" ile ilgilidir.

Cevap E

Not: Diğer atasözlerinin anlamları şu şekildedir:

Talihsiz hacıyı Arafat'ta yılan sokar:

Amacını gerçekleştirmesi mümkün olmayan kişinin karşısına, hatır ve hayale gelmeyen ve yenilemeyen engeller çıkar.

El el ile, değirmen yel ile:

İnsanlar bir araya gelmeden yaşayamazlar, birbirlerine yardım etmeden başarıya ulaşamazlar; değirmenin çalışabilmesi için rüzgâr gereklidir.

Ay ışığında ceviz silkilmez:

Yeterli olmayan koşullarda yapılan işlerden, beklenen verim alınmaz.

Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır:

Mart ayındaki şiddetli soğuklarda insanlar ellerine geçen her şeyi yakmak zorunda kalırlar. Bu yüzden tedbir almakta fayda vardır.

8. "Bir çocuğun isteyebileceği tek şey sıcacık bir yuvadır." cümlesinde "sıcacık" sözü pekiştirme amacıyla kullanılmıştır.

Cevap D

9. "Gözüm üstünde" deyimini "herhangi bir kişiyi kontrol etmek, gözlem altında tutmak" anlamlarında kullanılır. Güvenmediğimiz insanlar için böyle bir deyim kullanmayız.

Cevap D

10. "Köydeki rahip canını dişine takıp peş peşe gelen felaketlere çare aramaya başlar." cümlesinde geçen "peş peşe" ifadesi ikilemedir.

Cevap E

11. Gerçek anlamlı deyimlerde, deyimde kullanılan sözcükler gerçek anlamını verir; bu deyimlerde söylenenin arka planında başka bir anlam bulunmaz. Daha basit bir ifadeyle, ne söyleniyorsa o anlatılır. "İsmi var cismi yok." deyimini, adı duyulan fakat pek görünmeyen kişiler için kullanıldığından gerçek anlamını vermektedir.

Diğer cümlelerde geçen "eli ayağı birbirine dolaşmak, gözünden uyku akmak, yüreği ağzına gelmek, akan sular durmak" deyimleri gerçek anlamda düşünülemez.

Cevap A

12. "Doğru dürüst, yalan yanlış, bitmek tükenmek, sağ salım" ikilemeleri yakın anlamlı sözcüklerden oluşmuştur. "Aşağı yukarı" ikilemesi ise zıt anlamlı sözcüklerden oluştuğu için kuruluş biçimi diğer ikilemelerden farklıdır.

Cevap D

13. C seçeneğindeki "sıkıntı çekmek" sözü zorluk ve yoksulluk içinde yaşamak anlamına gelen bir deyimdir.

Cevap C

14. "Ateş düştüğü yeri yakar." atasözünün kelimeleri gerçek anlamda düşünülürse ateş gerçekten de düştüğü yeri yakar. Atasözü, mecaz anlamıyla düşünüldüğünde ise bir kişinin çektiği acıyı sadece o kişi bilir, başkası bilmez, anlamını verir. Dolayısıyla C seçeneğindeki atasözü açıklamaya uygundur.

Cevap C

15. "Buğday başak verince orak pahaya çıkar." ve "Abanın kadri, yağmurda bilinir." atasözleri gerekli olmadığında önemsiz görünen şeylerin gerekli olunca önemli ve değerli olduğunu anlatmak için kullanılır.

Cevap B

Not: Diğer atasözlerinin anlamları şu şekildedir:

Adamın iyisi iş başında belli olur:

Bir kişinin iyi ve becerikli olduğu yaptığı işlerden anlaşılır.

Cefa çekmeyen sefanın kadrini bilmez.

Sıkıntı çekmemiş olanlar, eriştikleri rahatlığın ve mutluluğun değerini bilemezler.

Canı yanan eşek, attan yürük olur:

Zarara veya kötülüğe uğrayan kimse acısını çıkarmak için aşırı çaba harcar.

16. "Ye kürküm ye." ifadesi, gösterilen saygının kişiliğe değil, giyim kuşam kalitesine olduğunu belirtmek için kullanılan bir deyimdir. Öncüde verilen "kıyafetin iyi bir tavsiye mektubu olacağı" anlamı da deyimle anlamca aynı doğrultudadır.

Cevap B

17. A, B, C, E seçeneklerindeki atasözleri bir olmayı, birlik olmayı anlatır. "El elden üstündür." atasözü ise her işi daha iyi yapan birinin olacağı anlamında kullanılır.

Cevap D

Not: Diğer atasözlerinin anlamları şu şekildedir:

Yalnız taştan duvar olmaz:

Nasıl bir tek taş ile duvar örülmezse insan da tek başına önemli bir işi başaramaz, başkalarıyla ilişki kurmak, iş birliği yapmak zorundadır.

Bir elin nesi var iki elin sesi var:

Başarıya ulaşmak için birlik olmak gerek.

El el ile, değirmen yel ile:

İnsanlar bir araya gelmeden yaşayamazlar, birbirlerine yardım etmeden başarıya ulaşamazlar; değirmenin çalışabilmesi için rüzgâr gereklidir.

Birlikten kuvvet doğar:

Toplu veya beraber davranmak daha büyük güç sağlar.

18. "İvrir zıvır, bata çıka, bitmek tükenmek, yavaş yavaş" sözleri ikilemedir. D seçeneğindeki "üstü kapalı" ifadesi ikileme değil, kalıplaşmış bir söz öbeğidir.

Cevap D

19. "Her firavunun bir Musa'sı olur." atasözü, insanları zalimce davranan birilerinden kurtaracak kimselerin her zaman olacağını anlatmak için kullanılan bir atasözüdür. Dolayısıyla E seçeneğindeki açıklamaya uygun değildir. Diğer seçeneklerdeki açıklamalar, parantez içindeki atasözlerine aittir.

Cevap E

20. "Gittiği her ülkeyi baştan başa geziyordu." cümlesinde yüklem "Nasıl geziyor?" sorusunu sorulduğunda "baştan başa" cevabı alınır. Dolayısıyla ikileme, fiilin nasıl yapıldığını göstermektedir. Diğer seçeneklerdeki ikilemeler isimlerin önüne gelerek onları nitelemiştir.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Sözcükte Anlam Olayları

4

Önerilen Süre: 20 dk.

Not: ÖSYM sınavları içerisinde, YGS-LYS sınavları dışında, sözcükte anlam olayları detaylı bir şekilde sorulmamaktadır.

KPSS ve benzeri sınavlarda en çok soru gelen başlıklar ise “benzetme” ve “kişileştirme”dir.

Fakat yorum gücünü arttırdığı için söz sanatlarının tamamını, az da olsa, görmekte fayda vardır.

1. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzerlik ilgisine yer verilmiştir?**

- A) Geri dönüşler, geç kalmış başlangıçlar gibi çaresiz duruyor.
- B) Her bir mektup, aslında, verimli bir tarlaya atılan tohum gibidir.
- C) Çok uğraştım fakat saatler, ne yazık ki, hızla akıyordu.
- D) Yanılgılarla dolu bir hayatı parçalamak geliyordu içimden.
- E) Raftan aldığı kitabın içindeki yazılar dikkatini hiç çekmemişti.

2. Ülkemden başka yerde
Çayır yok, rüzgârlar tanır
Taşını toprağını

Bu dizelerde görülen anlam olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dolaylama
- B) Dokundurma
- C) Kinaye
- D) Kişileştirme
- E) Güzel Adlandırma

3. Kitap kurtlarını kitabın kâğıdından, cildinden, koku-sundan uzak tutmanız söz konusu değildir. Ne yapar ne eder kitabı bulur onlar. Zamanlarının çoğunu kitap okuyarak, inceleyerek, araştırarak geçirirler.

Bu parçadaki altı çizili sözde görülen anlam olayı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Benzetme amacıyla başka bir söz yerine kullanılmıştır.
- B) Olumsuz çağrışım yaratan bir sözün yerine kullanılmıştır.
- C) Tam tersi anlama gelecek şekilde kullanılmıştır.
- D) Hem gerçek hem mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır.
- E) Benzetme amacı olmadan başka sözcük yerine kullanılmıştır.

4. Esiyorum bugünlerde
Gönüm yine dalgalı

Bu dize ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kişileştirme yapılmıştır.
- B) Doğaya ait özellikler insana aktarılmıştır.
- C) Kinaye sanatı örneklenmiştir.
- D) Alaya yer verilmiştir.
- E) Güzel adlandırma yapılmıştır.

5. **Aşağıdakilerden hangisinde, doğadaki bir özellik yine doğadaki başka bir varlığa aktarılmıştır?**

- A) Ah, kimselerin gayreti yok şu dünyanın nizamını anlamaya!
- B) Gençlik de geldi geçti, hem de ne olup bittiğini anlamadan.
- C) Bulutlar esmeye başladı yüreğimde sen gittiğinden beri.
- D) Bir ülkeden bir ülkeye aradım mutluluğu hiç durmadan.
- E) Salıncaklar kurun her yere, değil mi ki önümüzde arkamızda çocukluğumuz?

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir duyunun işlevi başka bir duyuya aktarılmıştır?**

- A) Mutlu bir çocuk
Koşarak havalandırıyor serçeleri
- B) Gülüşünle zenginleşen bu şehir
Yoksul düşünüyor sessizliğine
- C) Hiç kapanmıyordu yeşil gözlerin
Ormanı kokluyordum gözlerinden
- D) Haritam öldü
Yalnızlık her yerde
- E) Ve aklımda o sözcük
İki yıldız düşünüyor çünkü yere

7. "Dönüşümün arefesindeki Türkiye, aşamadığı çelişkilerle geriliyor." cümlesinde "Türkiye" sözcüğü ile kastedilen "Türkiye halkı"dır.

Bu cümledeki açıklamaya uygun kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) V. Hugo'yu okurken Fransa'nın tarihini de öğrenirsiniz.
B) Kasabanın yoksul halkı, çaresizlikten göçe hazırlanıyor.
C) Oldum olası böyle sanatçılardan hoşlanmamışım.
D) Müdür Bey, uzattığım evraklara şöyle bir bakıp odadan çıktı.
E) Öğleden önce Ankara'da olacağımızı sanıyorum.

8. Bazı sözler hem gerçek hem de mecaz anlama gelebilecek şekilde kullanılabilir.

Bu açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisinde hem gerçek hem de mecaz anlamda kullanılmış bir söz vardır?

- A) Baktım ki kavga çıkacak, hemen oradan uzaklaştım.
B) Biz, tam otuz beş yıl bir yastığa baş koyduk onunla.
C) Ev sahibi, bütün konukları odalarına kadar tek tek götürdü.
D) Grip yüzünden yaklaşık bir hafta evde istirahat ettim.
E) Kitabı alıp bir süre inceledikten sonra dikkatle okumaya başladı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecazlı söyleyişe yer verilmemiştir?

- A) Dereler gamlanmış durgunluğundan bu sabah.
B) Yel gibiydi ve her yıl olduğu gibi kupayı bu yıl da o kazandı.
C) Hiç de aç değilmişsin, sofraya bir oturuşta iki tabak yedin.
D) Yasa, Cumhurbaşkanı tarafından gerekçe gösterilmeden veto edildi.
E) Gün geçtikçe ruhum kararıyor, oyalanacak bir şeyler bulmalıyım.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "abartma (müba-lağa)" yapılmıştır?

- A) Her konuşmamızda bana Yavru Vatan'ın sorunlarını anlatır.
B) Düğün sahipleri, avuç içi kadar yere kırk kişiyi oturtular.
C) Ankara, bu sorunların çözümü için harekete geçti.
D) Martılar, şarkı söyleyerek kayığın etrafında uçuşuyor.
E) Çok tok olduğu, üç ekmek yemesinden belli.

11. Dolaylama, bir sözcükle anlatılabilecek bir kavramı ya da varlığı birden fazla sözcükle ifade etmektir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisinde dolaylama yapılmamıştır?

- A) Bugünün edebiyat dersleri öğrencilere edebiyatı sevdirmekten çok uzak.
B) Yedinci sanat, milyonları ekran başına toplayabiliyor.
C) Bacasız sanayi, gün geçtikçe canlanıyor ve gelişiyor.
D) İnsanların umut kapısı olmayı hâlâ sürdürüyor yedi tepeli şehir.
E) Takımımızın file bekçisi şampiyonluğumuzda önemli paya sahip.

12. Doğrudan söylendiğinde kulağa hoş gelmeyen ifadelerin daha olumlu bir şekilde anlatılmasına "güzel adlandırma" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Küçük afacan, kaşla göz arasında hemen kaçmıştı.
B) Hastanede günlerce mücadele ettikten sonra ruhunu teslim etti.
C) Yüksek sesle konuşan izleyiciler hemen uyarıldılar.
D) Rüzgâr, uzaklardan kuru bir ot kokusu getirsin yüreğime.
E) Doktorlar en sonunda ekmek ve şekeri de yasakladılar bana.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde düşsel öğelere yer verilmemiştir?

- A) Ben, meltemin poyraza dönüştüğü yerde esiyorum.
B) Açtım mezarları, avare ruhlar, başıboş salınsınlar.
C) Bu dünyada beni ne bir ağaç ne toprak ne de su yakalayabilirler.
D) Engellemedim adamları, küçücük tekneyle ayrılanları yakalayabilirler.
E) Çıkıp resmin karesinden, savruluyordu kıvrır kıvrır saçların.

14. Buna felek derler felek

Ne aman bilir ne dilek

Ahir ömrümüzü helak

Etmeden birdem sürelim

Bu dizede aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Kinaye B) Kişileştirme C) Ad aktarması
D) Güzel adlandırma E) Dolaylama

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde doğaya ait bir özellik insan için kullanılmıştır?

- A) Doğal hayatı korumak tüm insanlığın en önemli görevidir.
B) Taş ocaklarında çalışan binlerce insan var.
C) Gerçeği sana söylemek isterdim ama ne tepki vereceğini bilmiyordum.
D) Bu tartışmalara köpüren başkan, salondakileri son kez uyardı.
E) Gündemi takip eden insanlar hayata daha farklı bir gözle bakarlar.

16. Aşağıdaki dizelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) Sakin göllerin kuğusuyduk
Salınarak suyun yanağında
B) Gözünden süzöldü iki damla yaş
O an kalakaldım ortada
C) Uçun kuşlar doğduğum yere
Şimdi dağlarında mor sümbül vardır
D) Beni burada arama anne
Kapıda adımı sorma
E) Sevenin hâlimden sevenler anlar
Gel gör şu hâlimi, bir teselli ver

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde abartma sanatına başvurulmuştur?

- A) Dün gece o kadar çok çalıştım ki kitabın yarısı bitti.
B) Dünyanın giderek daha çok ısınması okyanus akıntılarını da etkiliyor.
C) Bilgisayar başında fazla zaman geçirmek gözleri zarar veriyor.
D) Jüpiter, Dünya'dan üç yüz kat daha büyük bir gezegendir.
E) Taşı sıkça suyunu çıkarır, dediğiniz adam ortalıkta yok.

18.

- I. Boşuna dememişler: "Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste."
II. Bire bin katarak anlattığı hikâyeler insanları şaşırtıyordu.
III. Beni kapının önünde görünce hepsinin ağzı açık kaldı.
IV. Bombalar birer yağmur damlası gibi yağıyordu çocukların üstüne.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde aşağıdakilerden hangisi örneklenmemiştir?

- A) Benzetme B) Atasözü C) Kinaye
D) Dokundurma E) Deyim

19. Şehirler, evler değişse de yanımda bulunan kitaplar, tıpkı kaleme almaya devam ettiğim metinler gibi mekânsal bir bütünlük oluşturmalarının yollarını açıyorlar. Elimi attığımda ulaşıyor ve altını çizdiğim satırları kim bilir kaçınıcı kez okuyorum. Okurken olduğu gibi yazarken de onların okuyucularına sunduğu zamanla ve mekânla insanın pek az değiştiğini, hayal etmeyi sürdürüyorum.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deyim kullanılmıştır.
B) Benzetme yapılmıştır.
C) Mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır.
D) Doğaya ait bir özellik insana aktarılmıştır.
E) Soyut anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) Balkan Savaşı'nın bütün acılarını yaşamış bir ailenin kızıydı.
B) Henüz on altı yaşındaydı ama otuz yaşındaymışçasına davranıyordu.
C) Ormanlarımızda sık sık yangın çıkması duyarlı insanları rahatsız ediyor.
D) Gazetelerde, enstitü hakkında haberler çıkıyordu.
E) Sanayileşmedeki geç kalmışlığın altında toprak zenginlerinin çıkarları yatıyor.

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğinde “geri dönüşler” ifadesi “geç kalmış başlangıçlar”a,
B seçeneğinde “mektup” kavramı “tohum”a,
C seçeneğinde “saat” kavramı “su”ya,
D seçeneğinde “hayat” kavramı parçalanabilen bir nesneye benzetilmiştir.
E seçeneğinde benzerlik ilgisine yer verilmemiştir.

Cevap E

2. “Çayır yok, rüzgârlar tanır / Taşını toprağını” dizelelerinde insana ait bir özellik olan “tanımak” fiili “rüzgâr”a verilerek “rüzgâr” kavramı kişileştirilmiştir.

Cevap D

Not: İnsana ait özelliklerin insan dışındaki varlıklara aktarılmasıyla o varlıklar aynı zamanda insan gibi düşünülmektedir. Bu olaya “kişileştirme” denir. KPSS’de sıkça karşılaşılan bir soru tarzıdır.

- Kır ata nal mı dayanır
Dağlar uykudan uyanır
- Dili çözülüyor gecelerin
Gölgeler kaçışıyor derine

3. “Kitap kurtları” ifadesinde çok okuyan insanlar kurda benzetilmiş fakat sadece “kurt” sözcüğü telaffuz edilmiştir. “Çok okuyan kişiler” ifadesinin karşı tarafça anlaşılması istenmektedir. Buna göre, altı çizili söz benzetme amacıyla başka bir söz yerine kullanılmıştır. Buna istiare denir.

Cevap A

Not: Eğretileme (istiare), aslında benzetme sanatından çok da farklı değildir. Benzetmede bir kavram, başka bir kavrama benzetilir ve iki kavram da telaffuz edilir.

Eğretilemde de amaç, bir kavramı başka bir kavrama benzetmektir fakat benzetmeden farklı olarak bu kavramlardan sadece biri söylenir, diğer kavram karşı tarafça anlaşılır.

Üniversite hazırlık sınavları dışındaki sınavlarda, “**eğretileme**” ve “**benzetme**” ayrımı yapılmamakta, her iki sanat da “benzetme” başlığı altında sorulmaktadır. Sonuçta her iki sanatta da bir kavramın başka bir kavrama benzetilmesi söz konusudur.

Dolayısıyla önemli olan, öğrencinin cümlede ya da paragrafta bir benzerlik ilgisini olduğunu anlamasıdır.

4. “Esiyorum bugünlerde / Gönüm yine dalgalı” dizelerinde rüzgâra ait olan “esmek” özelliği insana aktarılmıştır.

Cevap B

Not: Doğadan insana aktarma, insan dışındaki varlıkların özelliklerinin insana aktarılmasıdır.

- Babam, karnemi görünce kükredi.
(aslanın özelliği insana aktarılmış)

Not: Özellik aktarımlarına kitabınızda sorularda yer verilmesinin nedeni, benzerlik ilgisinin pekişmesini sağlamaktır.

5. “Bulutlar esmeye başladı” cümlesinde rüzgâra ait özellik buluta aktarılmış, doğadan doğaya aktarma yapılmıştır.

Cevap C

Not: Doğadan doğaya aktarma, insan dışındaki bir varlığın özelliğinin yine insan dışındaki başka bir varlığa aktarılmasıdır.

- Sen etkin sevgilim acıyı
Kayalarda dağlarda yetişen
(tohumun özelliği acı kavramına aktarılmış)

6. “Ormanı kokluyordum gözlerimden” dizesinde görme duyusu ve koklama duyusu birlikte kullanılmış, bir duyuya ait özellik başka bir duyuya aktarılmıştır.

Cevap C

Not: Duyudan duyuya aktarma, bir duyuya ait işlevin, görevin başka bir duyuya tarafından gerçekleştirilmesidir.

- Çocuğun çok tatlı bir gülümsemesi var.
(tat alma duyusunun işlevi görme duyusuna aktarılmış, yani dilin işini burada göz gerçekleştirmiş)

7. Öncüldeki anlam olayı ad aktarması (mecazımürsel), bir sözcüğün ilişkili olduğu başka bir sözcükle anlatılmasıdır. “V. Hugo’yu okurken Fransa’nın tarihini de öğrenirsiniz.” cümlesinde de Hugo değil, eserleri kastedilmektedir.

Cevap A

8. “Biz, tam otuz beş yıl aynı yastığı baş koyduk onunla.” cümlesinde geçen “aynı yastığa baş koymak” deyiimi gerçek anlamıyla “aynı yastığı kullanmak”, mecaz anlamıyla “uzun süre evli” olmak anlamında kinayeli bir atasözüdür.

Cevap B

9. A seçeneğinde “**dereler gamlanmış**” ifadesinde kişileştirme,
 B seçeneğinde “**yel gibiydi**” ifadesinde benzetme,
 C seçeneğinde “**iki tabak yedin**” ifadesinde mecazımürsel (iki tabak yemek)
 E seçeneğinde “**ruhum kararıyor**” ifadesinde somutlama ve istiare sanatlarına yer verilmiştir.
 D seçeneğinde herhangi bir sanatlı söyleyişe yer verilmiştir.

Cevap D

10. Abartmada, aşırılık, olağanüstülük aranır. “**Avuç içi kadar yere kırk kişiyi oturtular.**” cümlesinde “**Avuç içi kadar**” sözüyle abartma yapılmıştır.

Cevap B

Not:

Mecazlı söylenen her söz abartma değildir. Abartmada bir kavrama aşırı ölçüler yüklenir. Olaylar ve durumlar olduğundan daha büyük ya da daha küçük gösterilir.

11. B seçeneğinde “**yedinci sanat**” → “**sinema**”
 C seçeneğinde “**bacasız sanayi**” → “**turizm**”
 D seçeneğinde “**yedi tepeli şehir**” → “**İstanbul**”
 E seçeneğinde “**file bekçisi**” → “**kaleci**” için kullanılmıştır.
 A seçeneğinde dolaylama yoktur.

Cevap A

Not:

Dolaylamada, kastedilen kavramla söylenen sözler arasında gerçek bir ilgi aranmaz. Bunlar aslında canlı ya da cansız varlıklara takılmış “**lakap**”lardır.

- “**Zeki Müren’in lakabı nedir?**” diye sorulduğunda “**sanat güneşi**” yanıtı verilecektir.

12. B seçeneğinde “**ölmek**” kelimesi yerine daha olumlu, kuşağa daha kabullenilebilir gelen “**ruhunu teslim etmek**” sözü kullanılmış, yani güzel adlandırma yapılmıştır.

Cevap B

13. Düşsel öge, mecaz anlam taşıyan gerçek dışı ifadeleri kastetmek için kullanılır. Soruda D seçeneğinde mecazlı bir kullanım yoktur.

A seçeneğinde “**esiyorum**”,

B seçeneğinde “**avare ruhlar başıboş salınsınlar**”,

C seçeneğinde “**ne de su yakalayabilir**”,

E seçeneğinde “**çıkıp resmin karesinden**” ifadeleri gerçek dışı, yani düşsel anlamlardır.

Cevap D

Not: ÖSYM’nin sorularında da çıkmış olan “**düşsel öge**” kavramı da mecazla aynı doğrultudadır. Her ikisi de de gerçek dışı unsurları belirtmektedir.

14. “**Aman bilmek**” insanlara özgü bir olgudur. Mısralarda “**Feleğin aman bilmemesi**” ifadesiyle “**felek**” kişileştirilmiştir.

Cevap B

15. “**Bu tartışmalara köpüren başkan...**” ifadesinde “**köpürmek**” fiili doğaya (suya) ait bir özellikken, başkana verilmiş, doğadan insana aktarma yapılmıştır.

Cevap D

16. “**Sakin göllerin kuğusuyduk, salınarak suyun yanayında.**” dizelerini söyleyen kişi, kendilerini kuğuya benzetmiştir.

Cevap A

17. “**Taşı sıkırsa suyunu çıkarır dediğiniz adam ortalıkta yok.**” cümlesinde “**taşı sıkarak suyunu çıkartmak**” fiili abartılı bir ifadedir.

Cevap E

18. I. cümledeki “**Alma mazlumun ahını...**” ifadesi atasözü, II. cümledeki “**bire bin katmak**” ifadesi deyim, III. cümledeki “**ağız açık kalmak**” ifadesi kinaye, IV. cümledeki “**yağmur damlası gibi**” ifadesi benzetme-dir. Cümlelerde dokundurma (tariz) örneklenmemiştir.

Cevap D

19. “**Kaleme almaya devam ettiğim metinler gibi...**” sözünde hem benzetme yapılmış hem de deyim (kaleme almak) kullanılmıştır.

“**Yollarını açmak**” sözü mecaz anlamda kullanılmıştır.

“**Zaman, hayal**” sözcükleri ise soyut anlamlıdır.

D seçeneğine yönelik bir ifadeye parçada yer verilmemiştir.

Cevap D

20. B seçeneğindeki “**...ama otuz yaşındaymışçasına davranıyordu.**” cümlesinde on altı yaşındaki kişi, otuz yaşındaki kişiye benzetilmiştir.

Cevap B

Not:

ÖSYM sınavlarında Anlam Bilgisi karşılığı altında en çok soru gelmiş bölümlerden biri Cümlede Anlam'dır.

Cümlede anlam konusu,

- Cümlede Anlatım Özellikleri
- Cümlede Anlam İlişkileri
- Cümlelerin Yorumu
- Cümle Analizi
- Cümle Tamamlama
- Cümle Oluşturma

başlıklarından oluşur.

Bu test, cümlelerin anlatım özelliklerine ve cümlelerdeki anlam ilişkilerine yönelik sorular içermektedir. Özellikle sıkça karıştırılan maddelere yönelik notlar, çözümlerden okunmalıdır.

1.

- I. Onu göreyim diye binlerce kilometre uzaktan buraya gelmiş.
- II. İnsan akıllanmadıkça yaşadıklarından ders çıkarmaz.
- III. Dil, sonsuzluğa açılan bir kapıdır.
- IV. Bu konuda belki o da senin gibi düşünüyordur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Amaç B) Yadsıma C) Tanım
D) Koşul E) Olasılık

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "varsayım" söz konusudur?**

- A) Soruların çözümünü bitiren öğrenciler, hiç beklemeden dışarı çıkabilir.
- B) Öğretmen, kendisine verdiğimiz cevaplara belki de inanmamıştır.
- C) Yazın gelmesiyle birlikte yine susuzluk konusu gündeme gelebilir.
- D) Yarın açık havada yapılacak düğün esnasında yağmur yağdığını düşünelim.
- E) Gelecekte insanların şehirlerde maske takarak sokaklara çıkma ihtimali çok yüksek.

3.

- I. O, kim ne derse desin, edebiyatımızın en büyük sanatçısıdır.
- II. Anne ve babanın ilgisizliğinden yoksun çocuklar, sigara ve uyuşturucuya daha yatkın olurlar.
- III. Son yazılarındaki üslubundan, onun "sanat için sanat" felsefesini terk ettiği anlaşıyor.
- IV. Arabayı almasına izin verdim fakat biliyorum, söz verdiği saatte dönmeyecek.

Yukarıdaki cümlelerde aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kesinlik
B) Beklenmezlik
C) Ön yargı
D) Çıkarım
E) Yönelim

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul gerçekleşse de istenen amaca ulaşılamayacağı anlamı vardır?**

- A) Suyun insanlık için önemi son yıllarda daha iyi anlaşılır oldu.
- B) Soğuk algınlığının artması üzerine aşı kampanyası düzenlendi.
- C) Sigaranın zararlarını okursa artık sigara içmeyeceğini düşünüyorum.
- D) Bu çocuğa istediği parayı versen de bu işi berbat eder.
- E) Yurt dışına giden insanlar kısa zamanda ülkesini özler durumu gelir.

5.

- I. Her gün bu saatte buraya geldiğine göre bir şeyler arıyor demektir.
- II. Kan testi olumlu çıkınca sevinçten havalara uçtum.
- III. Her daim düşünebilmektir, yazmak.
- IV. Zamanında eve varamazsam yemeği kaçıracağım.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde aşağıdaki-lerden hangisi yoktur?

- A) Amaç B) Gerekeçe C) Tanım
- D) Çıkarım E) Koşul

6.

- I. Gençler onunla tanışabilmek için birbirleriyle mücadele ediyordu.
- II. Spor yapmadığım zaman kendimi güçsüz hissediyorum.
- III. Yaz akşamları, sıcağın bunaldığımız için sık sık denize giderdik.
- IV. Köylerimiz de şehirlerimiz gibi gelenekten, görenekten uzaklaşıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde aşağıdaki-lerden hangisi yoktur?

- A) Öneri B) Amaç C) Neden
- D) Koşul E) Karşılaştırma

7.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem olumlu hem de olumsuz bir eleştiri yapılmıştır?

- A) Çevirmenin sözcükleri seçmedeki dikkatsizliği, çevirinin affedilemez hatalarla dolmasına neden olmuş.
- B) Yazarın romanlarındaki betimlemeler yer yer akşamış olsa da çocukluk günlerimize gün gibi ışık tutuyor.
- C) Bu şehrin sokaklarında hem geçmişin izlerini hem de modernliği bulmak mümkündür.
- D) Yazarın hatıralarında o dönemin siyasi oyunları ayrıntılı olarak gerçekçi bir dille anlatılıyor.
- E) Edebiyatımızın tanınmış simalarından olan sanatçı Batı edebiyatında da kabul görüyor.

8.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde biçim (üslup) ve içerikle ilgili özellikler bir arada verilmiştir?

- A) Romantizme tepki olarak doğan realizm akımında gerçekleri duygu ve hayale kapılmadan sade bir şekilde dile getirme amaçlanmıştır.
- B) Bu yazar gelişigüzel anlatım yapmadan sözcükleri yerli yerinde kullanır, dilin temel ilkelerine sadık kalarak yeni anlatım olanakları arar.
- C) Pembesi, yeşili, mavisi, karası, moru ile doğadaki renkler, bütün güzelliğiyle onun eserlerine yansımış.
- D) Yaşadığı dönemden öncesine yeni bir görünüm vermesinin yanında, geleceğe de ışık tutması onun büyük bir yazar olduğunu gösteriyor.
- E) Tiyatro eserlerinde tip tasviri yaparken insan yüzünün kişiliği yansıtamayacağını da aklından çıkarmıyor hiçbir zaman.

9.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eşitlik söz konusudur?

- A) İki öğrencimiz, kendi projeleriyle dünyanın en büyük liseler arası bilim fuarında Türkiye'yi temsil etti.
- B) İlçelerde araştırma yapmak istemelerinin nedeni buraların şehirlerden daha az, köylerden daha fazla nüfusa sahip olmalarıdır.
- C) Günümüz müziğinin en belirgin özelliği, kısa ve basit ezgilerin basit sözlerle birleştirilerek parça içerisinde sürekli tekrarlanmasıdır.
- D) Gemi yolculukları eskiye nazaran çok daha kısa sürmektedir, aynı zamanda çok daha konforludur.
- E) Radyo ve televizyon kuruluşlarının hepsinde birbirini takip eden, birbirinin kopyası programlar yapılmaktadır.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerekçe belirtilmiştir?

- A) Tarihin her döneminde insanlar, bir şeyler yazmaya ve bunları geleceğe bırakmaya heves duymuşlardır.
- B) Bulaşıcı olan bu hastalığın tedavisi son derece kolay olmasına karşın dünyanın bazı bölgelerinde çok sayıda insan bu hastalıkla karşı karşıyadır.
- C) Filmin başarısı, görsel özellikleriyle korku filmi türünde efsaneleşmeye aday bir film olmasından kaynaklanmaktadır.
- D) Çıktığı günden beri fotoğraf, insanların kendi görüntüsünü elde edebilmesinin en yaygın, en kolay ve en ekonomik yoludur.
- E) Bir televizyon habercisi olarak sunduğunuz haberin doğruluğu ve anlattıklarınızın kimse tarafından yalanlanmaması çok önemlidir.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içinde belirtilenlere yönelik örnek yoktur?

- A) Alman ve Fransız bilim adamları, ölü balinalar üzerinde yaptıkları incelemelerde, daha önceleri atlara özgü olduğu sanılan "erken yaşlılık virüsü" ve bu virüsün sebep olduğu kronik doku tahribatını belirlediler. (güncelleme)
- B) Dondurucu bir yılbaşı gecesinde yoldan geçenler uzun ve kürklü paltolarının yakasını kaldırmış, atkılarına sımsıkı bürünmüş ve hızlı hızlı yürüyorlardı. (endişe)
- C) Yemeye başladınız mı ağzınızın içinde eridiğini hissederdiniz ve geriye kalan fındık, güzelim lezzetin ardından daha farklı bir lezzet verirdi. (karşılaştırma)
- D) Bir kişiyle sohbet ederken hep kendimizden söz eder, kendi düşüncelerimizi öne sürersek karşımızdakinin susmasına ve bir süre sonra sohbetin kesilmesine yol açabiliriz. (koşul)
- E) Yazarlarımızın çoğu, çağdaş şehir yaşamını ve onun getirdiği sanayileşmeyi eserlerinde olumsuz biçimde yansıtırken o, teknolojik gelişmeleri eserlerinde coşkuyla anlatıyordu. (üslup)

12. Aşağıdakilerden hangisinde bir kanının yanlış olduğu belirtilmiştir?

- A) Büyük Piramit, Mısır'ın 4. Kralı Keops tarafından 4000 yıldan daha fazla bir zaman önce yaptırılan bu devasa yapı, pek çok popüler efsane ve iddianın temeli olmuştur.
- B) Her ne kadar resmî Demir Çağı, MÖ 1200'de başlasa da kaba demir parçalarına MÖ 4000 yıl öncesine kadar giden pek çok eski uygarlıkta rastlanmıştır.
- C) İlk denizciler yıldızları, gün doğumunu, gün batımını ve mevcut rüzgâr türlerini kullanarak deniz yolculuğu yapmayı büyük bir olasılıkla biliyorlardı.
- D) Kuzeyden gelecek saldırılara karşı koymak için MS ikinci asırda yapılmaya başlanan Çin Seddi'nin yapımında kullanılan köleler öldüklerinde seddin içine veya yakınına genellikle de toplu bir şekilde gömülmüşlerdir.
- E) New Mexico Üniversitesinde psikolog olan Geoffrey Miller'in kuramına göre, kadınların komik erkekleri yeğlemelerinin nedeni, bunun zekâyâ, zekânın etkin ve sağlıklı bir beyne, sağlıklı bir beyin işleyişinin de sağlam genlere işaret etmesi.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içindeki anlam yoktur?

- A) Hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak üretilen ve hayatımızı kolaylaştıran elektronik cihazların atıklarının emniyetli bir şekilde geri kazanım yöntemlerinin geliştirilmesinde kanun yapıcılara ve bunları üretenlere önemli görevler düşmektedir. (gerekçe)
- B) Araştırmacılar, bir tür kemirgen olan gerbillerden, laboratuvar ortamında yaşayanların beyinlerinde, yabani türdeşlerine göre küçülme olduğunu saptadılar. (karşılaştırma)
- C) Kış uykusuna yatan hayvanlar arasında uyku süresince kendi vücutlarındaki yağ tüketenler olduğu gibi ara ara uyanarak bulundukları yere yazdan stok ettikleri yiyeceği yiyenler de vardır. (çıkarım)
- D) Doğduğumuz andan ölümümüze kadar olan tüm zaman diliminde yaşayacaklarımızı değiştirmek gibi bir gücümüz olsaydı hoşumuza gitmeyenleri değiştirmek için ne kadar çabalardık acaba? (koşul)
- E) Alzaymır, beyin belirli bölgelerinde biriken proteinlerin sinir hücrelerini hasara uğratarak birbirleriyle olan bağlantılarının kopmasına ve zihinsel becerilerin yitirilmesine neden olan bir hastalıktır. (tanım)

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzerlerinden üstün olma anlamı söz konusudur?

- A) İnsanı ve onun toplumdaki yerini sorgulayan sanatsal ürünler, yıllar içinde birçok toplumda kasıtlı olarak görmezden gelinmiştir.
- B) Birçok güzel sanat dalında olmayan duyguları doğrudan harekete geçirebilme özelliğiyle müzik, daha etkileyici bir ifade biçimi olarak görülmüştür.
- C) Şiir gibi hikâye de kolay tüketilebilir bir niteliğe sahip olmadığından birçok yayınevi hikâye kitaplarını yayımlamaktan uzak durmuştur.
- D) Kişilere, düşüncelerini özgürce ifade etme olanağı sağlayan deneme türü, Türk edebiyatına ancak Tanzimat Dönemi'nde girebilmiştir.
- E) Sanat akımlarının büyük çoğunluğu etkisini önce resim alanında göstermiş ancak bunların geniş kitlelere ulaşması edebî ürünlerle mümkün olmuştur.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, araç içindeki anlam yoktur?

- A) Kültür; bizi biz yapan, bizi ötekilerden ayıran, kimliğimizi veren değerler bütünüyken uygarlık; bizi insanlığımıza yaklaştıran, öteki toplumlara, ortak mirasa yaklaştıran benzerliklerin bütünüdür. (tanım)
- B) Milletimizin kahraman, zeki ve konuksever olduğuna inanır bunu açıkça söyleyebiliriz de bu konukları nasıl yalmaya çalıştığımızı dile getirmeyiz. (yerli)
- C) Vatandaşça, bu işi yapan çocukların -ki onların da yasal yollardan cezası veriliyor- olaydan sorumlu olduğunun, bu suçun tüm çocuklara genellenmemesi gerektiğinin idrak edilmesi gerekiyor. (sağduyu)
- D) Uluslararası göçün bir türü olan beyin göçü Türkiye'de ilk olarak 1960'larda doktor ve mühendislerle başlamış daha sonra bilim insanları, akademisyenler, sanatçılar ve iş adamlarıyla devam etmiştir. (saptama)
- E) Eğitim olanaklarının coğrafi ve toplumsal boyutlar üzerindeki dağılımı, bilim insanları ve bürokratlarca tekrar incelenmeli ve fırsat eşitliği ilkesini gerçekleştirecek titizlikle sağlanmalıdır. (koşul)

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, araç içindeki anlam yoktur?

- A) Yanlış ve yanıltıcı yorumlarla yüklü ideolojik tarih kitapları, öğrencileri ve toplumu gerçeklerden uzaklaştırıp tartışılmayan inançlara, gereksiz şüphecilığe, kimlik bunalımına sürüklüyor. (neden)
- B) Bir açıdan küreselleşme; dünya milletlerinin ekonomi, siyaset ve iletişim bakımlarından birbirine yaklaşması, dünyanın küçülmesi ve dünyanın tek bir mekân olarak algılanma bilincinin doğmasıdır. (tanım)
- C) Bir defa, yazın dünyamızda "yazınsal değer" konusunda öyle deneye yanıla, uygulana uygulana belirlenmiş, herkesin üzerinde uzlaştığı olmazsa olmaz bilimsel ölçütler yok. (saptama)
- D) Patatesin soğukta donmasına bir bakteri geninin yol açtığı belirlendikten sonra, bilim insanları biyoteknolojik yöntemlerle, bu geni taşımayan bakteriler ürettiler. (amaç)
- E) Kül olan ağaçlarımızın yerine fidanlar dikilmediği sürece atmosferdeki oksijen oranının düşüşü şimdilik fark edilmese ya da fark edilse de sorun yaratacak bir düşüş olmasa da ileride ciddi bir eksiklik oluşturabilecektir. (öngörü)

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yargı gerekçe-siyle verilmiştir?

- A) Tüm insanlığı etkileyen, toplumların kaderini değiştiren pek çok sanat eseri ortaya koyulmuştur bugüne kadar.
- B) Suyun insanlık için önemi, küresel ısınmanın artmaya başladığı şu son yıllarda daha iyi anlaşılır oldu.
- C) Soğuk algınlığı vakalarına yönelik hastanelere başvuruların artması üzerine bir aşı kampanyası düzenlendi.
- D) Hiçbir yazı dili, sokakta insanların %90'ının konuştuğu dilden tümüyle uzaklaşarak kendini geliştiremez.
- E) İş yerinde birlikte çalıştığım arkadaşlarımla aramdaki mesafeyi her zaman korumaya çalışırdım.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içerisinde belirtilen anlam yoktur?

- A) Teleskop, gözümüzün toplayabileceği ışık miktarını artırıp çıplak gözle görülmesi olanaksız olan cisimleri büyüterek görebilmemize yardımcı olan ışık toplayıcısıdır. (yeterlik)
- B) Atmosferin bozucu etkisi ve optik sistemin diğer sınırlamalarının izin verdiği ölçüde bize çıplak gözle asla göremeyeceğimiz gök cisimlerini gözleme olanağı verdiği için çoğu kişinin ilgisini çeken bir araçtır. (gerekçe)
- C) Teleskopta birinci merceğin yani objektifin odak uzaklığının göz merceğinin odak uzaklığına bölünmesi, teleskobun büyütme gücünü verir ve birinci merceğinin odak uzaklığı 1000 mm olan bir teleskoba odak uzaklığı 10 mm olan bir göz merceği takarsanız bu, teleskobu 100 kat büyütür. (koşul)
- D) Eğer bir teleskop kullanıcısı için yalnızca teleskobun büyütme gücü önemli olsaydı büyük çaplı teleskoplara gereksinim olmazdı çünkü kuramsal olarak küçük bir teleskopla bile çok yüksek büyütme elde edilebilir. (kanıksama)
- E) Bir teleskop, temel işlevini yaparken yani büyütürken gözlenen gök cismini gözün algılayabileceği kadar parlak göstermesini sağlamak için göze ulaşan ışık miktarını arttırmalıdır; bunu yapmanın yoluysa birinci merceğin ya da aynanın yani objektifin çapını büyütmezdür. (öneri)

19. Şimdilerde, uzak bir koy ve koruda duyup coştığımız bir dilim sessizlik, eski köylerimizin hemen her zaman tabii ve daimî iklimiydi. O zamanlar kana kana tattığımız o sükûnet ve sessizliğe bugünkü kadar muhtaç olmadığımız için, ihtimal ki böyle bir açlığı ve susuzluğu hissetmiyorduk.

Bu parçadaki cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Amaca yer verilmiştir.
- B) Öznel anlatıma yer verilmiştir.
- C) Tahmin anlamı vardır.
- D) Neden cümlesi vardır.
- E) Beğeni söz konusudur.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, alıntıya yer verilmemiştir?

- A) Güneş enerjisinin ihtiyaçlarımızı karşılamaya uygun olduğunu, güneş enerjisi su ve karbon-dioksit kullanarak yakıt üretmenin çok mantıklı olduğunu, her yere taşıyabileceğimiz ve her yerde kullanabileceğimiz enerji elde etmeyi hedeflediklerini açıklıyorlar uzmanlar.
- B) Uygarlık ne kadar gelişirse gelişsin, insanlık doğadan ne kadar uzak ve ona ne kadar hükmeder hâlâ gelirse gelsin yine de insanların dünya üzerinde varlığını sürdürmesinin doğanın sağladığı birtakım imkânlarla bağlı olduğunu ifade eden uzmanlara göre insanlık, var olduğundan beri doğadan çeşitli biçimlerde sayısız yarar sağlıyor.
- C) Sabah dokuzdan akşam beşe kadar çalışmak yaşam şekli olabilir, cüzdanımızı daha fazla doldurabilir ama Montréal Üniversitesinde yapılan bir araştırmaya göre büro çalışanları son 30 yıldır daha az aktif ve aktivitelerindeki bu azalma, obezitedeki artışı kısmen açıklayabiliyor.
- D) Şu anki canlı topluluklarının yaşamlarını oluşturan denge içinde sürdürebilmeleri yani biyoçeşitliliğin devamı için mutlaka önlemler alınmalı, diyen bilim insanları, tehlike altında olan türleri ve alanları içeren ya da yüksek biyoçeşitliliğe sahip bölgelerin korunması için ellerinden geleni yapıyorlar.
- E) 1970'lerden önce çevre sorunları sadece ekonomik, biyolojik, jeolojik açılardan inceleniyordu. Fakat 1970'lerde, çevre sorunlarının sadece bu boyutlardan ele alınamayacak kadar önemli olduğu söylenmeye başladı ve 1970'lerden itibaren sosyologlar da çevre sorunları üzerine daha fazla odaklanmaya başladılar.

ÇÖZÜMLER

1. I. cümlede "binlerce kilometre uzaktan gelinmesi"nin amacı "onu görmek" ve
II. cümlede "insanın yaşadıklarından ders çıkarması"nın koşulu "akıllanmak" olarak verilmiştir.
III. cümlede "Dil nedir?" sorusu sorulduğunda "Dil, sonsuzluğa açılan bir kapıdır." yanıtı alındığı için cümle tanım cümlesidir.
IV. cümlede "...belki o da senin gibi düşünüyordur." ifadesinde de olasılık belirtilmiştir.
Cümlelerde yadsıma anlamı yoktur.

Cevap B

Not:

Yadsımak

Yaptığı bir işi, söylediği sözü veya tanık olduğu bir şeyi yapmadığını, bilmediğini söylemek; yaptığını saklamak, inkâr etmek, yok saymak...

2. "Yarın açık havada yapılacak düşün esnasında yağmur yağdığını düşünelim." cümlesinde "düşünelim" (farz edelim) sözünü varsayım dile getirilmiştir.

Cevap D

Not:

Varsayım

Olmayan bir durumu olmuş gibi kabul ederek düşünmektir.

- Bütün yıl hazırladığınız bu gösterinin ertelendiğini kabul edelim.
- Tut ki gözlerini kapatıp açtığında kendini, her şeyin normalden daha büyük olduğu garip bir ülkede buldun, ne yapardın?

3. I. cümlede "Kim ne derse desin" ifadesinde "kesinlik",
II. cümlede "yatkın olurlar." ifadesinde "yönelim",
III. cümlede "felsefesini terk ettiği anlaşılıyor." ifadesinde "çıkarm",
IV. cümlede "biliyorum, söz verdiği saatte dönmeyecek" ifadesinde "ön yargı" söz konusudur.
Beklenmezlik bildiren bir cümlede yer verilmemiştir.

Cevap B

4. "Bu çocuğa istediği parayı versen de bu işi berbat eder." cümlesinde para verilse de çocuğun işi berbat edeceği, yani koşulun gerçekleşmesine rağmen beklenenin gerçekleşmeyeceği anlatılmıştır.

Cevap D

5. I. cümlede "...bir şeyler arıyor demektir." ifadesinde "çıkarm"
II. cümlede "Kan testi olumlu çıkınca (çıktığı için)..." ifadesinde "gerekeçe"
III. cümlede "Yazmak nedir?" sorusuna "Her daim düşünebilmektir, yazmak." şeklinde doğrudan yanıt alındığı için "tanım"
IV. cümlede "Yemeği kaçırmama"nın koşulu olarak "eve zamanında varılması" ifadesi verilmiş, yani "koşul" örneklendirilmiştir.
Cümlelerde amaç belirten bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap A

6. Numaralanmış cümlelerde herhangi bir öneriye yer verilmemiştir. Diğer anlam ilgileri şu şekildedir:

"Gençler onunla tanışabilmek için birbirleriyle mücadele ediyordu." (Amaç → tanışabilmek)

"Spor yapmadığım zaman kendimi güçsüz hissediyordum." (Koşul → spor yapmazsam kendimi güçsüz hissediyordum, yaparsam güçlü hissediyordum)

"Yaz akşamları, sıcağın bunaldığımız için sık sık denize giderdik." (Neden → çünkü bunalıyorduk)

"Köylerimiz de şehirlerimiz gibi gelenekten, görenekten uzaklaşıyor." (Karşılaştırma → Köy de şehir de gelenekten uzaklaşmış)

Cevap A

Not: Öneri

Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce, teklif; yol gösterme işidir.

- Duygularınızı dışa vurmanızı sağlayan temel hareketler olsa da, beden dilini etkili bir şekilde kullanmanız size faydalı olabilir.
- Poker suratı takınmalısınız ki hiçbir şekilde duygularınız belli olmasın.

7. B seçeneğindeki cümlede geçen “Yazarın romanlarındaki betimlemeler aksamış olsa da...” ifadesi olumsuz, “...çocukluk günlerimize gün gibi ayna tutuyor.” ifadesi de olumlu bir durumdan söz etmektedir.

Cevap B

8. A seçeneğindeki “gerçekleri” ifadesi içerikle, “sade bir şekilde” ifadesi üslupla ilgilidir.

Cevap A

9. E seçeneğinde “**hepsinde** birbirini takip eden” ifadesinde eşitlik anlamı vardır.
A seçeneğindeki “**en büyük**”,
B seçeneğindeki “**daha az**”,
C seçeneğindeki “**en belirgin**” ve
D seçeneğindeki “**çok daha kısa**” ifadelerinde karşılaştırma yapılmış fakat “**üstünlük**” anlamları verilmiştir. Dolayısıyla bu ifadelerde eşitlik söz konusu değildir.

Cevap E

10. C seçeneğinde “...efsaneleşmeye aday bir film olmasından kaynaklanmaktadır.” ifadesi filmin başarılı olmasının gerekçesidir.

Cevap C

11. A seçeneğinde “**daha önceleri atlara özgü olduğu sanılan**” ifadesi mevcut bir bilginin değiştiğini, yani güncellendiğini göstermektedir.
C seçeneğinde “**daha farklı bir lezzet**” ifadesinde karşılaştırma yapılmıştır.
D seçeneğinde “**kendi düşüncemizi ileri sürersek**” ifadesi, sohbetin kesilmesinin koşulu olarak verilmiştir.
E seçeneğinde de “**coşkuyla anlatıyordu**” ifadesi üslup (anlatım tarzı) bildiren bir yargıdır.
B seçeneğinde, her ne kadar insanlar hızlı hızlı yürüyor da olsalar, insanların endişeli (yani kaygılı, korkulu) olduklarına yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap B

12. B seçeneğinde Demir Çağı'nın başlangıcı olarak MÖ 1200 verilse de kaba demir parçalarına MÖ 4000 yıl önceki uygarlıklarda rastlandığı, Demir Çağı'nın düşünülenden çok daha önce başladığı belirtilmiştir. Dolayısıyla mevcut bir kanının (düşüncenin) yanlış olduğu belirtilmiştir.

Cevap B

13. A seçeneğinde “**gelişen teknolojiye bağlı olarak**” ifadesinde gerekçe,

B seçeneğinde “**yabani türdeşlerine göre**” ifadesinde karşılaştırma,

D seçeneğinde “**bir gücümüz olsaydı**” ifadesinde koşul,

E seçeneğinde de alzeyminin tanımı yapılmıştır.

C seçeneğinde herhangi bir çıkarım anlamı yoktur.

Cevap C

Not: Çıkarım

Çıkarım, bir durumdan bir sonuç çıkarma işidir.

Örneğin, “**Çok pahalı bir ev almış, anlaşılan maddi durumu iyi.**” ifadesinde kişinin çok pahalı bir ev almasından kişinin maddi durumunun iyi olduğu yargısına ulaşılmış, yani bir çıkarım yapılmıştır. Farklı bir şekilde ifade edilirse “**çok pahalı bir ev almasından o kişinin zengin olduğu**” çıkarılmıştır.

- Bugün çok şiddetli fırtına varmış denizde, bu durumda onların balığa çıkamayacağı kesin.
- Çaydanlığın hâlâ sıcak olması burada birilerinin kısa süre önce oturduğunu gösteriyor.

14. Soru köküne göre karşılaştırmanın üstünlük (daha nitelikli olma) bildirip bildirmediğine bakılır. B seçeneğinde “**müzik**” ile “**diğer sanat dalları**” karşılaştırılmış, neticede müziğin daha etkileyici bir ifade biçimi olduğu sonucuna varılmıştır.

Cevap B

15. A seçeneğinde "kültür" kavramı tanımlanmıştır. (Kültür nedir?)
 B seçeneğinde milletimizin konuklara karşı olan tutumuna yönelik yergi (eleştirmek, olumsuzluklarını dile getirmek) söz konusudur.
 C seçeneğinde bir konuda ön yargılı olunmaması konusunda sağduyu çağrısı yapılmıştır.
 D seçeneğinde beyin göçünün tarihsel sürecine yönelik bir saptamada (tespit) bulunulmuştur.
 E seçeneğinde herhangi bir koşula yer verilmemiş, öneride bulunulmuştur.
Cevap E

16. A seçeneğinde, öğrencilerin ve toplumun kimlik bunalımına sürüklenmesinin nedeni olarak ideolojik tarih kitapları gösterilmiştir.
 B seçeneğinde, küreselleşme kavramı tanımlanmıştır. (Küreselleşme nedir?)
 C seçeneğinde, yazın dünyamızdaki ölçütlere yönelik saptamada (tespit) bulunulmuştur.
 E seçeneğinde, ağaçların yok olmasının gelecekte ortaya çıkaracağı bir soruna yönelik öngöründe bulunulmuştur.
 D seçeneğinde amaç değil, neden belirtilmiştir.
Cevap D

17. C seçeneğinde "aşı kampanyası düzenlenmesi"nin gerekçesi olarak "soğuk algınlığının artması" ifadesi verilmiştir.
Cevap C
18. A seçeneğinde teleskobun "gözümüzün toplayabileceği ışık miktarını artırmaya" yeterli olduğu anlamı vardır.
 B seçeneğinde "gök cisimlerini gözleme olanağı verdiğinden (verdiği için)" ifadesinde gerekçe,
 C seçeneğinde "10 mm olan bir göz merceği takarsanız" ifadesinde koşul,
 E seçeneğinde "göze ulaşan ışık miktarı artırılmalıdır" ifadesinde öneri söz konusudur.
 D seçeneğinde kanıksama değil, gerekçe ve koşul belirtilmiştir.
Cevap D

Not: Kanıksama

Kanıksama, bir durumu kabullenmek, artık o durumdan etkilenmemektir. Başka bir deyişle o duruma alışmaktır.

- Onu sürekli uyardım gürlüğü etmemesi için fakat artık beni etkilemiyor.
- Önceleri bu bölgenin insanına karşı çok tedirgindim, şimdi çok rahatım.

19. Parçada geçen "...ihtimal ki böyle bir açlığı ve susuzluğu hissetmiyorduk." ifadesinde tahmin,
 "muhtaç olmadığımız için" ifadesinde neden,
 "kana kana tattığımız o sükûnet" sözünde beğeni dile getirilmiştir. Beğeni dile getirildiği için de öznel anlatım olduğu görülmektedir.
 Parçada amaç bildiren bir cümleye yer verilmemiştir.
Cevap A

20. A seçeneğinde "... enerji elde etmeyi hedeflediklerini açıklıyorlar."
 B seçeneğinde "... birtakım imkânlarla bağlı olduğunu ifade eden uzmanlara göre..."
 D seçeneğinde "... mutlaka önlemler alınmalı, diyen bilim insanları..." ve
 E seçeneğinde "... ele alınamayacak kadar önemli olduğu söylenmeye başladı..." ifadelerinde alıntılara yer verilmiştir.
 C seçeneğindeki "açıklayabiliyor" ifadesi kuvvetli bir çeldiricidir. Fakat bu ifade, herhangi birinin sözünü değil, büro çalışanlarının durumunun öne sürülen bir düşüncüyü kanıtladığını anlatmaktadır. Yani C seçeneğinde herhangi bir alıntı yapılmamış, bir araştırmanın sonuçlarından bahsedilmiştir.
Cevap C

Not:

Anlatım Biçimleri konusunda karşılaşılabilecek "Tanık Gösterme" başlığında, paragrafta alıntı olup olmadığına bakılacaktır. KPSS de dahil birçok sınavda yer verilen Tanık Gösterme başlığının anlaşılması açısından Cümlede Anlam konusunda yer alan Doğrudan/Dolaylı Aktarma bölümünün iyi anlaşılması gerekmektedir.

Not:

Önceki testteki sorulardan tek farkı bu testlerde cümleler arasında **kendinden önceki/sonraki** şeklinde ilişkilerin sorulmasıdır.

Cümlede Anlam konusu son yıllarda sınavlarda paragraf formatında sorulmaktadır.

1. (I) Çağının coşkusunu bu yazarda bulmanız zordur. (II) Heyecan ve lirizm, onda aranacak en son şeylerdir. (III) Onun düşünce sisteminde geometrik bir düzen vardır. (IV) Bu sistem akıl ve mantığa dayanır. (V) O, uygarlığın akıl sayesinde ilerlediği görüşünü benimser. (VI) Böyle olunca da ortaya konacak her eserin akılcı olması gerektiğine inanır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, kendinden sonraki cümlede söylenenin nedeni belirtilmektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. (I) Tanzimat Dönemi'nde yapılan çevirilerin hepsi acemiceydi. (II) Cumhuriyet Dönemi'nde ise düzey birdenbire çok yükseldi. (III) Daha bilimsel anlayışla çeviriler yapıldı. (IV) Çevirinin önemi devlet tarafından da kavranarak kabul edildiğinden bu tür girişimler özendirildi. (V) İş bilen, nitelikli aydınlarımız çok iyi, nitelikli çevirilere imza attılar ancak uydurma ve yetersiz amatör çalışmalar da oldu tabii.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde olumlu ve olumsuz eleştiri bir arada yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Kızıldeniz ve Ölü Deniz'in bağlanması ilk kez 19. yüzyılda gündeme geldi. (II) Başlangıçtaki çalışmaların amacı iki denizin yükseklik farkından yararlanarak enerji elde etmektir. (III) Ama 1970'li yıllarda Ölü Deniz'in seviyesindeki gözle görülür düşüş, planları değiştirdi; su miktarını 1930'lu yıllardakine çıkarma çalışmaları başladı. (IV) İsrail, Ölü Deniz ile Akdeniz'i bağlamak isterken Ürdün, Kızıldeniz'e bir kanal açma önerisi yaptı. (V) Son olarak gündeme gelen Kızıldeniz Ölü Deniz Kanal Projesi 1980'de başladı ve 1997'de ön çalışmalar sonlandırıldı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde beklenenden farklı bir durumun gerçekleştiği anlatılmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. (I) Film kimi yerlerde sıkıcı oluyor. (II) Senaryoda bazı izleyicilere anlamsız gelecek boşluklar yok değil ama sonuçta izlediğimiz film de gerçeklik iddiası olmayan, doğaüstü bir gerilim filmi. (III) Üstelik senaryo zaman zaman sallansa da çabuk toparlamayı başarıyor. (IV) Gereksiz ses efektlerine fazla başvurulmamış. (V) Filmin sonunda izleyici salondan gayet memnun ayrılıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde olumlu ve olumsuz eleştiri bir arada verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. (I) Bilim insanları fosil yakıtların kullanılmasıyla açığa çıkan karbondioksitin, yeryüzünden yansıyan güneş ışınlarını atmosferde hapsederek dünyanın ısınmasına yol açacağı görüşünü ortaya atmışlardır. (II) 20. yüzyılda insan nüfusu dört kat arttı ve bu artış hızlanarak devam ediyor. (III) Dünya nüfustaki artış, fosil yakıtların tüketimini, tarım alanlarının genişlemesini ve ormanların yok edilmesini hızlandırdı. (IV) Bu hızlanma, karbondioksit gibi sera gazlarının atmosferdeki oranının önemli ve tehlikeli ölçüde artmasına yol açtı. (V) İklim konusunda çalışan birçok bilim insanına göre, bu artış, küresel iklim üzerinde tetikleyici rol oynuyor ve iklimimizi gelecekte de etkilemeye devam edecek.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde neden-sonuç ilişkisi söz konusu değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Son zamanlarda yazınsal alanda, ürünü yalnızca dile indirgemek isteyen çalışmalar görülmektedir. (II) Başka bir deyişle, yazınsal metin, kendi gereçlerinden biri olan dile özdeşleştirilmeye çalışılmaktadır. (III) Örneğin, şairin şiiri dile indirgemesi böyle bir durumdur. (IV) Şiire böyle yaklaşmak, şairle dil bilimci arasındaki farkı ortadan kaldırmaktadır; üstelik şiiri yalnızca dil üzerine kurmak, dilin şiir içindeki işlevini kısıtlamaktan başka işe yaramamaktadır. (V) Oysa şairin amacı, doğasını bilmek zorunda olduğu dili kullanarak yarattıklarıyla toplum ve birey arasındaki ilişkiyi gözden kaçırmamak olmalıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde, şiiri dilden ibaret saymanın sakıncalarına değinilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. (I) Yorgunluğun keyiflisi olur mu demeyin! (II) Duygusal veya psikolojik kökenli yorgunlukların şaşırtıcı olanları da var: (III) Eğer tatiliniz sizi yeterince dinlendirememiş, bedensel ve ruhsal bagajınızı umduğunuz kadar hafifletememişse bırakın yorgunluk azaltmayı ilave yorgunluklar bile yüklenmişse tatil sonrası bitkinlik ve enerjisizliği normaldir. (IV) Özellikle tatile giderken işini de yanında götürülenlerde, rahatlamayı ve huzur bulmayı tatilde bile beceremeyenlerde veya çıkacakları tatili gereğinden çok önemseyenlerde bu sendroma daha sık rastlanmaktadır. (V) Sonbahara hazırlandığımız bugünlerde bahar yorgunluğu riskinizin olmadığını düşünüp sevinebilirsiniz ancak bu, yanlış bir düşüncedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinin de olasılık anlamı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Bolu'daki Kartalkaya, kayak sporuna gönül verenlerin "Eğlenceden çok gerçek kayak merkezi." diye tanımladıkları önemli bir kış turizmi bölgesi. (II) Burayı tercih edenler; günlerini pahalı ve renkli kıyafetlerini, karda bronzlaşan tenlerini sergilemekle geçirmiyor, karın ve kayağın tadını çıkarıyor. (III) Manzarası muhteşem, kar kalitesi yüksek, kayak pistleri dağın kuzey bölgesinde olduğu için lodostan etkilenmiyor. (IV) Bu yıl, sezon başında esen sert lodos Türkiye'nin neredeyse tüm merkezlerinde kar kalınlıklarını düşürürken Kartalkaya rekor kırıyordu. (V) Geçen hafta sonunda kar kalınlığı 100 santimetreydi. (VI) Yarıyıl tatili nedeniyle şu anda tüm oteller dolu; Kartalkaya, tatil sonrasında kayak meraklılarını cazip fiyat seçenekleriyle ağırlayacak.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinin de karşılaştırma yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Yirminci yüzyılın başında birçok buluş yapılması, insanlara bu yeni yüzyılın yeni bir çağ olacağını düşündürmüştü ama yirminci yüzyıl iki büyük dünya savaşıyla gölgelendi. (II) Tarihin hiçbir döneminde böylesine kanlı ve geniş çaplı savaşlar yaşanmamıştı. (III) İnsanlık için alınması gereken en büyük derslerden biriydi bu. (IV) Teknoloji ve bilim kullanılırken amacın ne olduğu ama asla unutulmamalıydı. (V) Gerçekte bilim, insanlığın yararına da kullanılabilir, insanları yok etmek için de. (VI) İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarında kullanılmaya başlanan nükleer güç, enerji elde etmenin yanı sıra bomba yapmak için de kullanılmıştı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde kendisinden önceki cümlede söylenenlere örnek verilmiştir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Başkenti Zagreb'de Orta Avrupa'yı, İstra Yarımadası ve Dalmaçya kıyılarında Akdeniz'i hissedeceğiniz Hırvatistan'da hem doğanın hem tarihin içinde renkli bir yolculuğa çıkabilirsiniz. (II) İstanbul'dan iki saatlik kısa ve rahat bir uçak yolculuğu ile ulaşacağınız Zagreb, üç coğrafyanın yarattığı, tarihî bir başkent. (III) Zagreb Havaalanı'ndan şehrin merkezine doğru yaklaştıkça etrafta beliren Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Dönemi'ne ait tarihî yapılar size eşlik etmeye başlar. (IV) Zagreb'de çevreyi süsleyen parklar, çeşmeler ve heykeller bu mimari tarzın olmazsa olmazları olarak bu şehirde, senelerdir yerli yerinde durur. (V) Ne bir eksik ne bir fazla ve her tipik Orta Avrupa kentinde olduğu gibi... (VI) İkinci bir olmazsa olmazı ise şehri donatan çeşit çeşit "cafe"leridir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümleyi pekiştirmektedir?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

11. (I) Ahmet Cemal, Deliliğe Övgü'den "çağlar boyunca bağınazlığa karşı kaleme alınmış en yetkin düzeydeki başyapıtlardan biri" olarak söz ediyor. (II) Ahmet Cemal'in bu yorumundan yola çıkarak yapıtın bugüne kadar uzanmasının nedenini, her türlü düşünce bağınazlığına karşı yapılmış bir eleştiri olmasına bağlayabiliriz. (III) Zaten, yapıtı okudukça onun 1500'li yılların başındaki Avrupa'da geçen konu ve sorunların eleştirisi üzerine kurulmuş olmasına karşın bunların bugün de canlı bir şekilde yaşamın içinde varlığını sürdürdüğünü görüyoruz. (IV) Eğitimdeki sorunların, dindeki dogmaların, ellerinde bulundurdıkları iktidar gücüyle istedikleri gibi at koşuturan siyasetçilerin varlığını yok sayamayız. (V) İşte bu başyapıt bizi, insanlığın kendi başat sorunlarının neler olduğu konusunda düşünmeye zorluyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde bir çıkarım söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) Taksim Meydanı'ndan tünele doğru yürüdüğümüzde, Fransız Konsolosluğunu geçtikten sonra sağda, karşımıza Rumeli Pasajı çıkar. (II) 19. yüzyılın ikinci yarısında Mabeyinci Ragıp Paşa tarafından yaptırılan, neoklasik bir mimariye sahip pasajın giriş kapısında, barok ve ampir üslupta yapılmış harika işlemler dikkat çekiyor. (III) Girişinde bulunan kitapçı ve birkaç giysi dükkânının dışında binada daha çok restoranlar ve eğlence mekânları bulunuyor. (IV) Hemen karşısında bulunan Anadolu Pasajı ile Büyük ve Küçük Parmakkapı Sokakları'nı birbirine bağlayan Afrika Pasajı da Ragıp Paşa tarafından yaptırılmış. (V) Kurulduğu zamanlarda ticaret merkezlerinden biri olan Afrika Pasajı'nın ilk katları, Levantenlerin kaldığı bir apartman olarak kullanılmış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnellik söz konusu değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. (I) Sao Paulo'nun kurulduğu 1700'lerde küçük bir kasaba iken çabucak büyümesinin kökeninde, verimli topraklar ve yüksek rakım sayesinde gelişen "kahve üretimi" yer almakta. (II) Dünyaca ünlü Brezilya kahvesi, 70 kilometre uzaklıktaki komşu liman kenti Santos üzerinden dünyaya ihraç edilirken bu ticaretten en büyük payı Sao Paulo alır. (III) Kahve üretiminde iş gücünü oluşturan kölelik, 1800'lerin sonlarında kaldırılınca dev kahve üretim merkezlerindeki iş gücü ihtiyacı Avrupa ülkelerinden gelen göçmenler tarafından karşılanır. (IV) Göç dalgası, 20. yüzyılın başlarında Japon, Suriye ve Lübnanlı göçmenlerle devam eder. (V) 20. yüzyılın başlarından itibaren bu küçük şehir, dev bir ana kent görünümü kazanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinin de neden-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I. ve III. B) I. ve IV. C) II. ve III.
D) II. ve V. E) III. ve IV.

14. (I) İnsanı anlayabilmek, ona dair bir soruya yanıt verebilmek adına öncelikle insanın dünyayı nasıl algıladığını ve anlamaya çalıştığını incelemek gerekiyor kuşkusuz. (II) Dış dünyanın insan zihnindeki temsiliinin nasıl olduğu sorusuysa bizi binlerce yıllık bir felsefe birikimine, daha sonrasında yarım asrı aşan deneysel psikoloji tarihine çağırıyor. (III) Bu geniş bilgi dağarcığı ve bulgular öyle gösteriyor ki dış dünyayı, nesneleri belli sınıf ve gruplara yerleştirerek algılıyoruz. (IV) Bu nedenle de yeni bir nesne örneğiyle karşılaştığımızda, onu anlamamız ve algılamamız belli bir süre alıyor; ta ki onu da bir gruba dâhil edene dek. (V) İşte, kendi sosyal kimliğimizi ve değerlerini de zihnimizde gruplandırmalar yaparak anlamlandırıyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) Birçok insan toplum önünde konuşmaktan, karşı cinsle temastan, sorulan soruları cevaplayamamaktan korku duyar. (II) Hatta çoğunun kalabalık ortamlarda yüzleri kızarır, sesleri titrer; kendilerini çok fazla ifade edemez ve haklarını savunamazlar. (III) Kişilik özelliği zannedildiği için çoğunlukla gizli kalan sosyal fobi, tedavi edilebilen psikolojik bir rahatsızlık. (IV) Sosyal fobi; kişinin başkalarının yanında küçük düşeceği, sıkıntı ya da utanç duyacağı bir davranışta bulunacağı korkusudur. (V) Bu kişiler başkalarıyla etkileşimde bulunmayı gerektiren ya da herhangi bir eylemi başkalarının yanında yapmayı gerektiren durumlardan korkar ve bunlardan olabildiğince kaçmaya çalışırlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sosyal fobinin insanlar üzerindeki etkisinden söz edilmemiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Bu çalışmada amaç, 20. yüzyılın önemli filozoflarından biri olan Gilles Deleuze'un modernleşme ve postmodernizm bağlamında tarih anlayışını ortaya koymaktır. (I) Düşüncelerini sistemleştirirken dil bilim, antropoloji, siyaset felsefesi ve psikoloji gibi birçok çağdaş disiplinden faydalanan Deleuze'u anlamak, günümüz modern dünyasının anlaşılmasında önem taşır. (II) Özneyi, imgeleri, olguları ve modern dünyanın bizlere aşıladığı birtakım kavramları sorgulayarak onları yapı sökülüne ayırıp bize gerçekliği sunmuştur Deleuze çünkü. (III) Aksi takdirde modern dünya üzerine yapılan tüm yorumlar, modernliğin şekillendirdiği bir düşünce sisteminin doğmasına neden olacaktı. (IV) Deleuze'un kavramları alışlageldiğinden farklı şekilde ele alması, modern dünyanın temsillerinin ve verili olanın iflâsı anlamına gelmektedir. (V) Bu doğrultuda ne bir özne (birey) ne standart bir tarih ne de standart bir toplum vardır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi kendinden önceki cümlenin gerekçesidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. (I) Klasik edebiyatın en büyük deniz yazarı olarak kabul edilen Joseph Conrad'ın *Üç Deniz Öyküsü* kitabında yer alan *Tayfun*, *Falk* ve *Gölge Hattı* adlı öyküler, insanlık dünya denizlerine açıldığında, rüzgârın da rüzgârsızlığın da denizcileri ölümcül koşullara göğüs germeye nasıl zorladığını örnekliyor. (II) İnsanın doğayla savaşını anlatan öykülerde, denizcilerin bu savaşı sürdürebilmek, karayı ve karada bıraktıklarını düşünmenin getireceği karamsarlığa kapılmamak için içinde bulundukları tekneden ve yaşadıkları günden başka her şeyden kopuşlarını aktarıyor. (III) Yine de aşkla, sevgiyle örülmüş bir geleceğe odaklanan umutlar eksik değil. (IV) Üstelik Conrad'ın biçemi, öyküleri bir film kadar canlı olarak gözünüzün önüne getirmeyi başarıyor. (V) Teknelerdeki kaptanların, tayfaların doğayla, denizle, dalgalarla boğuşurken neler hissettiğini öğreniyorsunuz.

Bir sanatçının yapıtının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi içerikle ilgili değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Türk filmlerinin klasik bir jargonu vardır; yetim çocuk, kendisine sevgiyle yaklaşan, onu koruyup kollayan adama sorar: "Amca, amca! Size baba diyebilir miyim acaba?" (I) Peki hayvanlar âleminde karşılıksız bir yardımseverlik örneği var mıdır? (II) Biyologlar bu soruya bugüne kadar olumsuz yanıt veriyorlar, hayvanat bahçelerinde yapılan deneyler ve gözlemler de aksini göstermiyordu. (III) Örneğin bu tür dayanışmaların en fazla görülebileceği düşünülen şempanzeler, ebeveysiz kalan türdeşlerinin bakımıyla ilgili en küçük çaba göstermiyor, yetim yavruları ne sürüye alınıyor ne de şempanzelerin kendi yavrularına gösterdiği özenden pay veriyordu. (IV) Max Planck Evrimsel Antropoloji Enstitüsü'nün yaptığı çalışmalar sonucu doğal yaşamda bu durumun çok farklı olduğu anlaşıldı. (V) Fildişi Sahili'ndeki Tai Ulusal Parkı'nda yaşayan şempanzelerin davranışları izlendiğinde toplam 18 yavrunun "evlatlık" olduğu belirtildi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden başlanarak bir kanının yanlış olduğuna dair bilgilere yer verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. (I) 2004 yazında Arktik Okyanusu'nda görülen 9 mors yavrusunun bulunmasının ardından, Woods Hole Oşinografi Enstitüsü araştırmacıları küresel ısınmanın acıklı sonuçlarından birinin altını çiziyor. (II) Tahminleri, deniz buzunun erimesiyle annelerin hızla gerileyen buz kenarını izleyerek kuzeye ilerlemeye ve yavrularından ayrılmaya zorlandıkları yolunda. (III) Araştırmacılar, küresel ısınmanın Alaska kıta sahanlığındaki okyanus ekosistemine etkilerini incelemek amacıyla yaptıkları araştırma sırasında yavrulara rastlamışlar. (IV) Yavruların kıyıda çok uzak derin sularda bulunmaları, araştırmacılara göre iyiye işaret değil bu durum, büyük olasılıkla kaybolduklarını gösteriyor. (V) Bütün çabalara rağmen kurtaramadıkları yavruların açlıktan ölme ya da boğulma riskinin de yüksek olduğunu ekliyor araştırmacılar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde kesin olmayan bilgilere yer verilmiştir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II, IV ve V
D) II, III ve V E) III, IV ve V

20. 1960'larda Sovyetler Birliği hükümetinin Aral Gölü'nü besleyen Ceyhun ve Seyhun nehir sularını çöle yönlendirmesinin hemen ardından Aral Gölü küçülmeye başlamış. Gölün dramatik kaderi tabii ki önceden tahmin edilmiş ama tedbir de alınmamış. Çölü sulayarak pamuk, pirinç, kavun, tahıl üretimi için kullanılır hâle getirme politikası son hız devam etmiş ve proje hedefine ulaşmış. Ancak olan Aral Gölü'ne olmuş. Göl kurudukça balıklar ve çevre halkının geçim kaynağı olan balıkçılık yok olmuş. Göl suyu suni gübre ve tarım ilaçlarıyla kirlenmiş. Göl yatağındaki bu kimyasallar rüzgâr ve tozlarla her yere taşınarak halk sağlığını tehdit etmeye başlamış. Etraftaki tarım alanlarına da sıçrayan kirlenmeyi ortadan kaldırmak için daha çok nehir suyu kullanılınca da gölün kuruma süreci hızlanmış. Tabii sonrasında mevsimler de etkilenmiş, yazlar daha sıcak, kışlar daha soğuk ve kurak geçmeye başlamış.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada sözü edilen neden-sonuç ilişkilerinden biri değildir?

	Neden	Sonuç
A)	Göl suyunun azalması	- Balıkçılığın azalması
B)	Gübreleme	- İnsan sağlığının bozulması
C)	Tarım ilaçlarının kullanılması	- Balık çeşitlerinin azalması
D)	Gölün kuruması	- Mevsimler değişmesi
E)	Nehirlerin çöle yönlendirilmesi	- Gölün küçülmesi

ÇÖZÜMLER

1. VI. cümleye "Ortaya konacak her eserin akılcı olması gerektiğine inanmasının nedeni nedir?" sorusu sorulduğunda "uygarlığın akıl sayesinde ilerlediği görüşünü benimsemesi" cevabı V. cümleden alındığı için V. cümle, VI. cümlelerin (yani kendinden sonraki cümlelerin) nedeni durumundadır.

Cevap E

2. V. cümlede "İşi bilen, nitelikli aydınlarımız çok iyi, nitelikli çevrilere imza attılar" ifadesinde olumlu, "ancak uydurma ve yetersiz amatör çalışmalar da oldu tabii" ifadesinde ise olumsuz bir durum dile getirilmiştir.

Cevap E

3. "Ama 1970'li yıllarda Ölü Deniz'in seviyesindeki gözle görülür düşüş planları değiştirdi, su miktarını 1930'lu yıllardakine çıkarma çalışmaları başladı." cümlesinde planların değişmesi, beklenenden farklı bir durumun gerçekleştiğini göstermektedir.

Cevap C

4. "Üstelik senaryo zaman zaman sallansa da çabuk toparlamayı başarıyor." cümlesinde "zaman zaman sallansa da" sözüyle olumsuz bir eleştiri, "çabuk toparlamayı başarıyor" sözüyle de olumlu bir eleştiriye yer verilmiştir.

II. cümle kuvvetli bir çeldiricidir. Bu cümlede "boşluklar yok değil" ifadesi olumsuz olarak verilmiş ve sonrasında bu olumsuzlukların hoşgörüle karşılanabileceği ifade edilmiştir. Burada herhangi bir olumlu eleştiri yoktur.

Cevap C

Not:

Öğrenciler çoğu zaman "eleştiri" kavramını olumsuz içerikle düşünürler fakat böyle bir kural yoktur. ÖSYM soru köklerinde "olumlu-olumsuz eleştiri" ifadelerine yer verilmiştir.

5. "20. yüzyılda insan nüfusu dört kat arttı ve bu artış hızlanarak devam ediyor." cümlesinde neden-sonuç ilişkisi yoktur. Yani bu cümleye yüklemine "neden-niçin" soruları yöneltildiğinde cevap alınamamaktadır. Cümlede sadece saptama yapılmıştır.

I. cümlede "fosil yakıt kullanılmasıyla açığa çıkan",

III. cümlede "ormanların yok edilmesini hızlandırdı",

IV. cümlede "önemli ölçüde artmasına yol açtı",

V. cümlede "tetikleyici rol oynuyor" ifadelerinde neden-sonuç ilişkisi söz konusudur.

Cevap B

6. Şiir dilden ibaret sayıldığı zaman, şairle dil bilimci arasında fark kalmayacağı, dilin şiir içindeki işlevinin kısıtlanmaması olacağı IV. cümlede vurgulanmıştır.

Cevap D

7. "Sonbahara hazırlandığımız bu günlerde bahar yorgunluğu riskinizin olmadığını düşünüp sevinebilirsiniz..." cümlesinde geçen "sevinebilirsiniz" sözü cümleye olasılık anlamı katmıştır. (sevinmeniz olası)

Cevap E

8. "Bu yıl, sezon başında esen sert lodos, Türkiye'nin neredeyse tüm merkezlerinde kar kalınlıklarını düşürürken Kartalkaya rekor kırıyordu." cümlesinde Kartalkaya, diğer kayak merkezleriyle karşılaştırılmıştır.

Cevap D

9. V. cümlede bilimin insanların yararına da zararına da kullanılabileceği ifade edilmiş ve VI. cümlede buna ilişkin nükleer bomba örneği verilmiştir.

Cevap E

10. IV. cümledeki "...bu mimari tarzın olmazsa olmazı olarak bu şehirde, senelerdir yerli yerinde durur." ifadesi, V. cümledeki "Ne bir eksik ne bir fazla..." cümlesiyle pekiştirilmiştir. Bu nedenle V. cümle IV. cümlelerin pekiştiricisi durumundadır.

Cevap D

Not:

"Ne bir eksik ne bir fazla" ifadesi, dikkat edildiğinde görülecektir, konuşmalarda ya da yazılarda kendinden önceki ifadeleri pekiştiren bir söz öbeğidir.

ÖSYM bu kalıpta soru sormuştur.

11. II. cümlede, "yapıtın bugüne kadar uzanması", "her türlü düşünce bağnazlığına karşı yapılmış bir eleştiri olmasına" bağlanarak bir çıkarım yapılmış, yani bir sonuç ulaşılmıştır.

Cevap B

12. II. cümlede "harika işlemler dikkat çekiyor" ifadesi kişinin yorumunu yansıtmaktadır. Dolayısıyla nesnel değil, öznel bir ifadedir.

Sözü edilen işlemler o kişinin dikkatini çekmektedir.

Cevap B

Not:

"Öznel-Nesnel Anlatım", ÖSYM sınavlarında en çok soru gelmiş başlıklardan biridir.

13. I. cümlede "...çabucak büyümesinin kökeninde... gelişen 'kahve üretimi' yer almakta" ifadesinde sözü edilen şehrin büyümesi, kahve üretimine bağlanmıştır. Şehrin büyümesi sonuç, gelişen kahve üretimi ise nedendir.

III. cümlede ise "kölelik, 1800'lerin sonlarında kaldırılınca... iş gücü ihtiyacı Avrupa ülkelerinden gelen göçmenler tarafından karşılanır" ifadesinde iş gücü ihtiyacının Avrupa'dan gelen göçmenlerce karşılanmasının nedeni olarak köleliğin kaldırılması gösterilmiştir. Köleliğin kaldırılması neden, Avrupa'dan göçmenlerin gelmesi ise sonuçtur.

Cevap A

14. I. cümlede "İncelemenin amacı nedir?" sorusu sorulduğunda "insanı anlamak ve ona dair bir soruya yanıt verebilmek" yanıtı alındığı için bu cümlede amaç söz konusudur.

Cevap A

15. I. cümlede "toplum önünde konuşmaktan, karşı cinsle temastan",

II. cümlede "kalabalık ortamlarda yüzleri kızarır",

IV. cümlede "utanç duyacağı bir davranışta bulunacağı korkusudur",

V. cümlede "başkalarının yanında yapmayı gerektiren durumlardan korkar" sözleri sosyal fobinin insanlar üzerindeki etkilerindendir.

III. cümlede böyle bir durum söz konusu değildir.

Cevap C

16. I. cümlelerin yüklemine "Niçin önem taşır?" diye sorulduğunda II. cümledeki yargı (...gerçekliği bize Deleuze sunmuştur çünkü.) cevap verir. Dolayısıyla II. cümle, bir önceki cümlelerin gerekçesidir.

Cevap B

17. I. cümlede "ölümcül koşullara göğüs germeye nasıl zorladığını örnekliyor",

II. cümlede "her şeyden kopuşlarını aktarıyor",

III. cümlede "aşkla, sevgiyle örülmüş bir geleceğe odaklanan umutlar eksik değil",

V. cümlede "tayfaların doğayla, denizle, dalgalarla boğuşurken neler hissettiğini öğreniyorsunuz" ifadeleri sözü edilen eserin içeriğiyle ilgilidir.

IV. cümledeki "Conrad'ın biçemi" ifadesi doğrudan yazarın üslubuyla yani anlatım tarzıyla ilişkilidir.

(Biçim: Üslup, tarz)

Cevap D

18. IV numaralı cümledeki "Max Planck Evrimsel Antropoloji Enstitüsünün yaptığı çalışmalar sonucu doğal yaşamda bu durumun çok farklı olduğu anlaşıldı." ifadesi ile birlikte "bir kanının yanlış olduğuna ilişkin bilgiler" verilmeye başlanmıştır.

Cevap D

19. II. cümlede "Tahminleri",

IV. cümlede "büyük olasılıkla" ve

V. cümlede "boğulma riskinin de yüksek olduğunu" ifadeleri kesin olmayan durumları belirtmektedir.

Cevap C

20. Parçadaki "Göl suyu suni gübre ve tarım ilaçlarıyla kirlenmiş. Göl yatağındaki bu kimyasallar rüzgâr ve tozlarla her yere taşınarak halk sağlığını tehdit etmeye başlamış." ifadesinde tarım ilacı kullanılması sonucuları verilmiştir. Balık çeşitlerinin azaldığına yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir. Balıkların azalmasıyla balık çeşitlerinin azalması farklı şeyleri ifade eder.

Cevap C

Not: Cümle analizi, paragraf şeklinde verilen numaralı cümlelerin anlam, anlam ilişkisi vs. açılardan incelenmesine dayanan bir soru tipidir.

Teknik açıdan öğrencileri çok zorlamayan bu soru tipinde zaman kaybını önlemek için seçenekten parçaya gidilebilir.

(I) Yerdeniz, belki de en garip olan adadır. (II) Burada balıkların uçtuğu söylenir, yunuslar ise şarkılar söylemeleriyle meşhurdur. (III) Bu belki de bir tacirin uydurmasıdır çünkü ünlü deyişteki gibi "Güneyli bir tacir ne derse yalandır". (IV) Güney kıyıları kötü bir korsanlık ve kölecilik şöhretine sahip, geleneksel olarak asi bir yöredir. (V) Adanın en ünlü halkı, ipek endüstrisi ile ünlü Lorbanery halkıdır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, Yerdeniz diğer adalarla karşılaştırılmıştır.
- B) II'ncide, kişileştirmeye yer verilmiştir.
- C) III'üncüde, bir yargı gerekçesiyle verilmiştir.
- D) IV'üncüde, adanın bir bölümü tanımlanmıştır.
- E) V'incide, ada halkının yaşantısına değinilmiştir.

2. (I) Gotik sanat, Orta Çağ sanatını bir kesintiye uğratmamış, daha çok önceki arayışların ulaştığı bir sonuç olmuştur. (II) Özellikle Arap uygarlığı etkisiyle dönüşüm hâlindeki bir toplumda gelişmiştir. (III) Gerçekten de XII. yy.a kadar Orta Çağ düşüncesi Platon öğretisiyle beslenmişti. (IV) Buna göre, algılanan dünya, tek gerçek ve dolayısıyla dikkate alınmaya değer tek şey olan ilahi dünyanın yansıtıcı bir yansımasından başka bir şey değildi. (V) Doğanın özenle gözlemlenmesini öngören Aristoteles'in yapıtı, figürlü sanatlarda gerçekçiliğin giderek gelişmesinin temelini oluşturur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, Gotik sanatın diğer sanatlardan üstünlüğü vurgulanmıştır.
- B) II'ncide, Gotik sanatın nasıl bir ortamda geliştiği ifade edilmiştir.
- C) III'üncüde, II. cümleyi destekleyen bir ifadeye yer verilmiştir.
- D) IV'üncüde, Platon öğretisi açıklanmıştır.
- E) V'incide, Aristoteles'in yapıtının önemi vurgulanmıştır.

3. (I) Sanat tarihçiliği, uzmanların deneyimlerine ve duyarlılıklarına dayanır. (II) Sanatın içinde yaşadığı ve çalıştığı tarihsel ortamın ayrıntılarıyla bilinmesi ve sanatçının düşüncelerinin anlaşılması gereklidir. (III) Sanat tarihi araştırmalarında çıkarımın kilit bir işlevi vardır; bir yapıtın sanatçısı bir imza, o döneme ait yazılı belgeler ya da köken belirleyici başka yollarla kesin biçimde saptanabilir (IV) Benzer ya da yakın özellikteki yapıtlar bunun çevresinde gruplandırılabilir, o sanatçıya ya da döneme bağlanabilir. (V) Modern sanat tarihçilerinin çok eski zamanlardan bu yana üretilmiş sanat yapıtlarını kapsayan bilgi birikimi bu tür yöntemlerle sağlanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, sanat tarihçiliği ile ilgili bir saptama yapılmıştır.
- B) II'ncide, sanatçının farklı olması gerektiği anlatılmıştır.
- C) III'üncüde, sanat tarihçiliğinde kullanılabilecek yöntemlere yer verilmiştir.
- D) IV'üncüde, III. cümleye yönelik bir olasılık anlamı vardır.
- E) V'incide, önceki cümleleri tamamlayan bir ifadeye yer verilmiştir.

4. (I) Tarihî Konak, Balıklıgöl yakınlarında 18. yüzyılın ilk dönemlerinde geleneksel mimariye göre inşa edildi. (II) Haremlik ve selamlık olarak iki bölümden oluşan Akçarlar ve Tenekeçiler evleri yaklaşık 15 yıl önce Harran Üniversitesince satın alındı. (III) Restorasyon işlemlerinin ardından bir süre "kültür evi" olarak kullanılan iki konağın, üniversite yönetimince uygulama oteline dönüştürülmesi kararlaştırıldı. (IV) Konakta, Balıklıgöl ile tarihî Urfa Kalesi manzaralı odaları ve yöresel tatlılarıyla, turistlere günlük kişi başı 30-55 ₺ arasında değişen fiyatlarla hizmet vermeye başlandı. (V) Harran Üniversitesinin Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü öğrencilerinin staj yapma imkânı bulduğu otel; mağara odaları, kafeteryası ve mimari-siyle dikkati çekiyor.

Tarihî Konak'la ilgili bu parçaya yönelik aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, yapıldığı tarih verilmiştir.
- B) II'ncide, iki bölümden oluştuğu belirtilmiştir.
- C) III'üncüde, yenilendiği ifade edilmiştir.
- D) IV'üncüde, değiştirilen bölümlerinin olduğu belirtilmiştir.
- E) V'incide, dikkat çeken bir özelliği verilmiştir.

5. (I) 134 km²lik alanıyla Türkiye sınırları içinde orta büyüklükteki göllerden birisi olan tektonik Ulubat Gölü üzerinde, en büyüğü Halilibey Adası olmak üzere irili ufaklı dokuz ada bulunuyor. (II) Ekolojik yönden bol besin içeren ve sığ bir göl olmasıyla Ulubat Gölü, yüz binlerce su kuşuna beslenme ve barınma olanağı sağlıyor. (III) Göl, bu özelliği nedeniyle "Su Kuşları Bakımından Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması" için imzalanan Ramsar Antlaşması'yla koruma altına alınan önemli sulak alanlardan biri. (IV) Pek çok göçmen kuşun uğrak yeri olan Ulubat Gölü'nde üreyen kuş türleri hayli geniş bir çeşitlilik gösteriyor: kükük karabatak, alacabalıkçıl, kaşıkçı, küçük akbalıkçıl, erguvani balıkçıl, saz delicesi, bataklık kırlangıcı, mahmuzlu kızkuşu... (V) Göl ve çevresi ayrıca göçmen kuşlar için önemli bir konaklama bölgesi; tepeli pelikan, elmabaş patka, tepeli patka, çamurcun, kıkuyruk, gri balıkçıl gibi türler kış aylarını burada geçiriyor.

Ulubat Gölü'nün anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, saptama yapılmıştır.
B) II'ncide, göldeki kuş türü fazlalığının nedeni belirtilmiştir.
C) III'üncüde, II. cümleyle ilgili olarak ek bir açıklama yapılmıştır.
D) IV'üncüde, göldeki kuş türlerinin neler olduğu örneklendirilmiştir.
E) V'incide, kuş türlerinin nereye göç ettiğinden söz edilmiştir.

6. (I) Türk dili, Ural-Altay dil grubuna dahil olup Moğol, Tunguz, Kore ve Japon dillerinin de yer aldığı Altay dilleri ailesi veya Altay dilleri topluluğuna mensuptur. (II) Yapı bakımından Altay dilleri ailesine giren bütün dillerde olduğu gibi, Türkçe de eklemeli dillerdendir. (III) İlk devreleri karanlık olmakla birlikte eldeki vesikalar ve Çin kaynaklarının verdiği bilgiler, Türk dilinin geçmişinin tarih öncesine gittiğini göstermektedir. (IV) Ancak Türkçe derli toplu metinler, Yenisey-Orhun mezar taşları ile ele geçmiştir. (V) Bilhassa Orhun Âbideleri'nde işlenmiş bir Türkçe ile karşılaşılması, Türklüğün kendine has alfabe sistemi, dil ve tarih şuurunun bulunmasına bakılırsa Türk dilinin tarihsel olarak daha eski zamanlara götürülebileceği fikrini vermektedir.

Türk dilinin anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, hangi dil ailesi içinde olduğu belirtilmiştir.
B) II'ncide, bir özelliği verilmiştir.
C) III'üncüde, geçmiş hakkında bilgi verilmiştir.
D) IV'üncüde, diğer dillerden ayrılan yönü verilmiştir.
E) V'incide, bilinenenden daha gerilere giden bir geçmiş olduğu anlatılmıştır.

7. (I) Latincenin "intellectus" yani "akıl" sözcüğünden üretilmiş "entelektüel" sözcüğü, o dönemde bilgi ve algı gibi akla ilişkin konuları ifade eden bir sıfat hâlindeydi. (II) Kişisel konumu belirleyen bir ad hâline gelmesi 19. yüzyılın sonunda olacaktır. (III) Bu yüzyıldan önce, Batı'da entelektüellerin ilk kez ortaya çıktığı Aydınlanma Dönemi'nde, 18. yüzyılda, Rousseau, Diderot, d'Alambert gibi önde gelen entelektüelleri nitelendirmek için bile henüz "filozof" sözcüğü kullanılmaktaydı. (IV) Sözcüğün bugünkü anlamını ve önemini kazanması Emile Zola'nın 14 Ocak 1898'de *Aurore* gazetesinde yazdığı "Manifest des Intellectuals (Entelektüellerin Manifestosu)" başlıklı yazıyla olmuştur. (V) Bundan sonra entelektüel sözcüğü kendi aklıyla düşünen, inanç ve düşüncelerini basmakalıp kabullenmelerin dışına çıkarabilenler için kullanılmaya başlandı.

"Entelektüel" sözcüğünün açıklandığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, kökeni ile ilgili bir bilgi verilmiştir.
B) II'ncide, 19. yüzyılda sözcüğün geçirdiği anlamsal bir değişimden söz edilmiştir.
C) III'üncüde, Aydınlanma Dönemi filozoflarını nitelemek için kullanıldığı belirtilmiştir.
D) IV'üncüde, bugünkü anlamını ne zaman ve nasıl kazandığı üzerinde durulmuştur.
E) V'incide, güncel tanımı yapılmıştır.

8. (I) Trabzon'un Maçka ilçesinin Altındere köyü sınırları içinde, Altındere Vadisi'ne hâkim Karadağ'ın eteklerinde sarp bir kayalık üzerine kurulmuştur Sümela Manastırı. (II) Vadi'den yaklaşık 300 metre yükseklikte bulunan yapı, bu konumuyla manastırların şehir dışında, ormanlarda, mağara ve su kenarlarında kurulma geleneğini sürdürmüştür. (III) Meryem Ana adına kurulan Manastır'ın "Sümela" adını "siyah" anlamına gelen "melas" sözcüğünden aldığı ve bu ismin Manastır'ın kurulduğu koyu renkli Karadağlardan geldiği düşünülmekte ve Sümela kelimesi buradaki Meryem tasvirinin siyah rengine bağlanmaktadır. (IV) Sümela Manastırı'nın tam olarak ne zaman yapıldığı bilinmiyor. (V) Sümela Manastırı'nın 18. yüzyılda birçok bölümü yenilenmiş, bazı duvarlar fresklerle süslenmiş; 19.yüzyılda da büyük binaların ilave edilmesiyle Manastır muhteşem bir vizyon kazanmıştır.

Sümela Manastırı'nın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, nerede kurulduğundan söz edilmiştir.
B) II'ncide, mimarisıyla ilgili bilgi verilmiştir.
C) III'üncüde, isminin nasıl oluştuğu belirtilmiştir.
D) IV'üncüde, ne zaman yapıldığının bilinmediği belirtilmiştir.
E) V'incide, görünümünden söz edilmiştir.

9. (I) Hinduizm; çeşitli görüşleri, dinî inanışları, mitolojik davranışları ve ibadetleri içine alan ve Hindistan'da yaşayan Hinduların tabî olduğu inançlar ve geleneklerin tamamına verilen addır. (II) Tek başına bir dinî inanma biçimi olmaktan ziyade sosyal bir sistem olarak yaşayan Hinduizm'in dinî temelleri Brahmanizm'e dayanmaktadır. (III) Hinduizm'de iki inanç esası vardır: Birincisi, ruhun bir bedenden başka bir bedene geçmesi inancı, ikincisi ise kast sistemidir. (IV) Hinduizm'de temel ahlak kaideleri; nefse hakimiyet, kast sistemine bağlı kalmak için gayret sarf etmek, kanunlara uymak, kadınlara hiçbir hak tanımamak ve paryaları kurbanlık hayvanlar gibi kabul etmek Hinduizm'in sosyal idealini ortaya koymaktadır. (V) Hindu; yolunu sevgi, şiddetten kaçınma, iyi davranışlar ve doğruluk yasası olarak tanımlanır.

Hinduizm'in anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, tanımı yapılmıştır.
B) II'ncide, kökeniyle ilgili bilgi verilmiştir.
C) III'üncüde, diğer öğretilerden farklarından bahsedilmiştir.
D) IV'üncüde, öğretinin içeriğinden söz edilmiştir.
E) V'incide, Hindu sözcüğünün anlamı belirtilmiştir.

10. (I) Şanlıurfa Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Orta Fırat Bölümü'nde yer alan Peygamberler Şehri olarak tanınan ve ilk çağların kültür merkezi olan tarihî bir şehirdir. (II) Kuvvetli rivayetlere göre, şehir Semûd kavminin meşhur hükümdarı Ruhha tarafından kurulduğu için şehre Rehha denmiş ve Türkler bu bölgeyi fethedince şehre bu sefer "Uruha" denmiş ve kelime zamanla "Urfa" şekline dönüşmüştür. (III) Urfa; Kuran, İncil ve Tevrat'ta geçen İbrahim Peygamber'in, doğum yeri olarak kabul edilir. (IV) Urfa kent merkezinin altında bugünkü Balıklıgöl'ün kuzeyinde yapılan bir keşif sonucu, Urfa kent merkezi tarihinin MÖ 9500'e Neolitik Dönem'e kadar uzandığı görülmüştür. (V) Aynzeliha ve Halil-ür Rahman Gölleri Urfa şehir merkezinin güneybatısında yer alan ve İbrahim Peygamber'in ateşe atıldığında düştüğü yer olarak bilinen bu iki göl, kutsal balıkları ve çevrelerindeki tarihî eserler ile Urfa'nın en çok ziyaretçi çeken yerleridir.

Şanlıurfa'nın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, konumu belirtilmiştir.
B) II'ncide, isminin nerden geldiği açıklanmıştır.
C) III'üncüde, dinî kitaplarda söz edilen kişilerle bağlantılı olduğu aktarılmıştır.
D) IV'üncüde, kimler tarafından kurulduğundan söz edilmiştir.
E) V'incide, tarihi ve turistik bir mekan olduğundan söz edilmiştir.

11. (I) Ayasofya, Bizans İmparatoru I. Jüstinyen tarafından MS 532 - 537 yılları arasında İstanbul'un tarihî yarımadasındaki eski şehir merkezinde inşa ettirilmiş bir katedralidir. (II) 1453 yılında İstanbul'un Türkler tarafından alınmasıyla Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye dönüştürülmüştür. (III) Günümüzde ise müze olarak hizmet vermektedir ve pek çok insanın görmek istediği tarihî bir mekândır. (IV) Ayasofya, mimari bakımdan kubbeli bazilika tipinde bir yapı olup kubbe geçişi ve taşıyıcı sistem özellikleriyle mimarlık tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak ele alınır. (V) Binanın adındaki "sofya" sözcüğü herhangi bir kimsenin adı olmayıp eski Yunancada "bilgelik" anlamındaki sophos sözcüğünden gelir, dolayısıyla "aya sofya" adı "kutsal bilgelik" ya da "ilahî bilgelik" anlamına gelmektedir.

Ayasofya'nın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, ne zaman yapıldığından söz edilmiştir.
B) II'ncide, tarihsel öneminden bahsedilmiştir.
C) III'üncüde, müze olarak ziyaret edildiğinden bahsedilmiştir.
D) IV'üncüde, mimarlık tarihindeki değerinden söz edilmiştir.
E) V'incide, kelime anlamıyla ilgili bir bilgi verilmiştir.

12. (I) Hidrojen evrende en bol bulunan elementtir. (II) Güneşin ve yıldızların maddesinin büyük bir bölümü hidrojenlerden oluşur. (III) Renksiz, kokusuz bir gaz olan ve havadan 14 kez daha hafif olan hidrojen bütün maddelerin en hafif olanıdır. (IV) Dünyada hidrojeni serbest hâlde bulmak kolay değildir. (V) Havadaki çok düşük miktarda bulunan hidrojen, volkanların fışkırttığı gazlarda ya da doğal kaynaklardan fışkıran gazlarda bol miktarda karşımıza çıkar. (VI) Eskiden hava gemilerini (balonlar, zeplinler vb.) şişirmekte kullanılan hidrojen, çabuk alev aldığından yerini helyum gazına bırakmıştır. (VII) Günümüz silah sanayiinde füze yakıtı olarak kullanılmakta olup ayrıca atom bombasından sonra en öldürücü silah olan hidrojen bombasının da ana maddesini oluşturur.

Hidrojen gazının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I ve II.de, nerede bulunduğundan söz edilmiştir.
B) III'üncüde, ağırlığı ile ilgili bir özellik sayısal veri de kullanılarak açıklanmıştır.
C) IV ve V.de, yeryüzünde hangi biçimde pek bulunmadığı ve nerelerde daha fazla karşımıza çıktığı bilgilerine yer verilmiştir.
D) VI.da, günümüzde kullanım alanlarına değinilmiştir.
E) VII.de, günümüz savaş sanayiinde hangi araçlarda kullanıldığı anlatılmıştır.

13. (I) Kitap, Dağıstan ve Çeçenistan başta olmak üzere bütün Kafkas halklarının millî bağımsızlık mücadelesinin unutulmaz lideri Şeyh Şamil'in komutanlığı döneminde yazdığı 100 mektubu içeriyor. (II) Bir efsanenin arka planını gösteren bu mektuplar, Şeyh Şamil'in yalnız askerî dehasının değil; dinî, kültürel, sosyal ve siyasi kişiliğinin önemli belgeleri niteliğinde. (III) Bugüne kadar Şeyh Şamil ve mücadelesiyle ilgili olarak ortaya konan eserler, belli bir noktadan sonra objektifliğini kaybediyor ve yazarının niyeti doğrultusunda şekilleniyordu. (IV) Bu kitapta ise okuyucu, Şeyh Şamil'in ağzından Kuzey Kafkasya bağımsızlık mücadelesini bizzat dinliyor. (V) Kitap, Şeyh Şamil'in mektuplarının yanı sıra Şamil'e ait fotoğraflar ve mücadele ettiği coğrafyadan resimlerle de zenginleştirilmiş.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, kitabın içeriğinden söz edilmiştir.
B) II'ncide, kitabın önemi belirtilmiştir.
C) III'üncüde, konuyla ilgili daha önceki eserlere yönelik bir saptama yapılmıştır.
D) IV'üncüde, kitaptaki önemli bölümler belirtilmiştir.
E) V'incide, I. cümleye yönelik ek bilgiler verilmiştir.

14. (I) Aile, insanın yaratılış fitrâtını koruyan ve neslin sıhhat içinde devamını güvence altına alan vazgeçilmez bir kurumdur. (II) Bu kuruma hor bakış, Batı'yı bugün sadece yüksek boşanma oranlarıyla karşı karşıya getirmede; aynı zamanda, tek ebeveynli aile, kiralık anneler, üstün özellikli donörlerin tercih edildiği sperm bankası uygulamaları, eşcinsellerin evlat edinme talepleri gibi sonu felakete bitecek bir sürecin de kapılarını araladı. (III) Zarardan dönmek adına BM'in 1994 yılını "Aile Yılı" olarak ilan etmesi, bu çerçevede sadece sembolik bir değer taşımaktadır. (IV) Esas mesele, her şeyden önce zihniyetin düzeltilmesidir çünkü bu sakat zihniyetle Batı toplumunun tamir edilemez noktalara sürüklenmesi kaçınılmazdır. (V) Nitekim, İngiltere'de nikâhsız birlikte yaşama ve evlilik dışı doğumların getirdiği sorunlara çözüm olmak üzere "bekârlara boşanma hakkı" gibi bir hukuki düzenleme yapılması öngörülmüyor bugünlerde.

Aile kurumunun anlatıldığı bu parçadaki numaralı cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, tanım yapılıyor.
B) II'ncide, önemsenmemesinin sonuçlarına yer veriliyor.
C) III'üncüde, bozulmayı önleyecek önlemlerden söz ediliyor.
D) IV'üncüde, olası bir tehlikeden söz ediliyor.
E) V'incide, bir tasarıdan söz edilmektedir.

15. (I) Obezite ya da halk arasında bilinen adıyla şişmanlık, vücutta fazla miktarda yağ birikmesi sonucu ortaya çıkan ve mutlaka tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır. (II) Obezite, besinlerle alınan enerji miktarının, metabolizma ve fizikî aktivite ile tüketilen enerji miktarını aştığı durumda ortaya çıkar. (III) Kalp hastalıkları, yüksek tansiyon, şeker hastalığı, yüksek kolesterol, solunum rahatsızlıkları, eklem hastalıkları, safra kesesi hastalıkları, taş oluşumu, bazı kanser türleri obeziteyle doğrudan ilişkili hastalıkların birkaçıdır. (IV) Yapılan araştırmalara göre, obezite özellikle son 20 yılda, bütün dünyada hızla artmakta ve bir salgın hastalık gibi yayılmaktadır. (V) Sonuç olarak obezite, insan yaşamını kısaltan ve yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen bir hastalık olduğu için insanların yeme alışkanlıklarına ve sağlıklarına çok dikkat etmeleri gerekmektedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, obezitenin tanımı yapılmıştır.
B) II'ncide, obezitenin hangi durumlarda ortaya çıktığı belirtilmiştir.
C) III'üncüde, obezitenin nedenlerinden söz edilmiştir.
D) IV'üncüde, bir araştırmanın sonucundan bahsedilmiştir.
E) V'incide, bir öneri yapılmıştır.

16. (I) Süslü evleriyle Prens Adaları içinde en zengin görünen Kınalıada'nın iskelesine yanaşan ada vapuruna atlayıp Burgazada'ya geçiyoruz. (II) Betondan ziyade, ahşap evlerin göze çarptığı ada, tek tepesi olan Bayrak Tepesi'nden itibaren neredeyse kıyıya kadar çam ormanlarıyla kaplı. (III) Ünlü yazar Sait Faik Abasıyanık'ın yaşadığı ve sonradan müzeye dönüştürülen beyaz, ahşap köşkte şimdilerde tadilat var. (IV) Adada Hıristos Manastırı ve eski Ortodoks Kilisesi patriklerinden Metodios'un yedi yıl hapsedildiği mahzenin üzerinde bulunan Ayios Ioannis Kilisesi görülmeye değer. (V) 1928 yılında kurulan ve Türkiye'nin en eski sanatoryumu olan Burgazada Sanatoryumu da tarihe tanıklık ediyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, en çok ziyaret edilen yerler belirtilmiştir.
B) II'ncide, adanın görünümüyle ilgili betimlemeler yapılmıştır.
C) III'üncüde, köşkün kullanım amacındaki değişimden söz edilmiştir.
D) IV'üncüde, adadaki çeşitli mekânlara ilgili beğeni dile getirilmiştir.
E) V'incide, sanatoryumun hâlâ ayakta olduğu belirtilmiştir.

17. (I) 17. yüzyıl Osmanlı kasırlarının en görkemli örneklerinden biri olan Hünkâr Kasrı (Köşkü), bitişindeki Yeni Cami gibi, Safiye Sultan'ın emriyle yaptırılmış. (II) Edirnekâri adı verilen ahşap üzeri renkli kalem işleri, sedef kakmalı künde-kâri kapıları, rengârenk vitraylı camları, altın varakla zenginleştirilmiş ahşap oyma saçak altı süslemeleriyle ziyaretçilerini büyüleyen yapı, 17. yüzyılın en gösterişli İznik çinileriyle bezeli. (III) İç mekânın duvarlarında turkuvaz, kobalt mavi ve kırmızı renklerde çeşitli çiçek ve bitki motiflerinin resmedildiği on binden fazla İznik çinisi kullanılmış. (IV) Denize olan yakınlığı nedeniyle Bizans zamanından kalan surların üzerine üç kat olarak inşa edilen Kasr'a, tahtirevan yolu adı verilen hafif eğimli bir rampa üzerinden ulaşılıyor. (V) Kasır görevlilerinin anlattıklarına bakılırsa padişah bu rampanın ucuna kadar atıyla tırmanır, buradan iç mekâna adım atarmış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, karşılaştırma yapılmıştır.
B) II'ncide, kasırdaki iç süslemelerin özellikleri sıralanmıştır.
C) III'üncüde, saptama yapılmıştır.
D) IV'üncüde, Kasr'a ulaşma zorluğunun nedeni belirtilmiştir.
E) V'incide, başkasından aktarılan bilgilere yer verilmiştir.

18. (I) İnsanın faaliyetlerinden olan bilim, çok değişik perspektiflerden ele alınıp incelenebilir. (II) Evreni anlamaya çalışan bilimin bizzat kendisinin mercek altına alınıp incelenmesine yönelik araştırmalar, insanın bilim ve tabiatla diyalogunda yeni ufuklar açmaktadır. (III) Bilim belli bir sosyokültürel çevrede yapıldığı için, bilim insanının yaşadığı sosyokültürel çevre, belli ölçüde, bilimin nasıl ve ne şekilde yapılacağını belirler. (IV) Bazı bilim insanlarının yetiştikleri çevre ve aldıkları eğitim, onların evreni ve içindekileri nasıl algıladıklarını etkilemektedir. (V) Bu bilim insanları, bilimin bulgularını yorumlamada, büyük ölçüde aldıkları eğitimin etkisinde kalmaktadırlar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, bilimin çok yönlülüğünden söz edilmiştir.
B) II'ncide, bazı araştırmaların sonuçlarından söz edilmiştir.
C) III'üncüde, çevrenin bilim üzerindeki etkisine değinilmiştir.
D) IV'üncüde, bilim adamlarının evreni normal insanlardan daha farklı algıladıkları belirtilmiştir.
E) V'incide, alınan eğitimin bilim adamlarının yorumları üzerinde etkisi olduğundan söz edilmiştir.

19. (I) Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türkiye Bibliyografyası ile 90 çeşit dergi-gazeteyi ve 80 kitabı kapsayan toplam 549 eserden oluşan bu kaynakçada, en eski tarihli telif yazı 1930 yılına ve en eski çeviri 1954 yılına aittir. (II) Kaynakça dikkatle incelendiğinde görülecektir ki Türkiye'de şiir hakkında yazılanların çoğunda imza, aynı zamanda şair olan kişilere aittir ve şiir kuramı üzerinde profesyonel anlamda çalışan bilim adamı-incelemeci yazar sayısı oldukça azdır. (III) Üstelik böyle araştırmacıların adlarına ancak son 20-25 yıllık süre içinde rastlanabilmektedir. (IV) Dolayısıyla, bu tür bir şiir kuramı kaynakçasına, şairlerin şiir hakkındaki yazılarının toplandığı bazı deneme-inceleme kitaplarının da alınmasının nedeni, sanatçıların, şiire ve şaire ait tanımlamalarının, konu hakkında araştırma yapan kişilere yardımcı olacağına düşünülmesidir. (V) Bununla birlikte kaynakça hazırlanırken bir şiirin ya da bir şairin eleştirisini, bir dönemin şiir anlayışını, bir şiir akımının özelliklerini esas alan yazılar özellikle kapsam dışı bırakılmış; doğrudan doğruya şiirin anlamını, işlevini, niteliklerini, bağınıtlarını, öğelerini çözmeyi amaçlayan yazıların belirlenmesine çalışılmıştır.

Bir kaynakçanın anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, kaynakçanın içeriğine değiniliyor.
B) II'ncide, çıkarım yapılıyor.
C) III'üncüde, II. cümleyi pekiştiren bir yargıya yer veriliyor.
D) IV'üncüde, bazı yazıların bibliyografyaya alınma gerekçesi belirtiliyor.
E) V'incide, bibliyografyaya alınmayan yazılara yönelik bir eleştiriye yer veriliyor.

20. (I) Roberto okurundan çok şey isteyen bir yazar. (II) Onun kitaplarının özenle, dikkatle okunması ve incelenmesi gerekiyor. (III) Bu kitaplar dikkatle seçilip bir araya getirilen parçacıklardan oluşuyor. (IV) Eğer Avrupa tarihine belli ön yargılarla yaklaşıyorsanız Roberto Calossa sizin için can sıkıcı hatta bunaltıcı olabilir. (V) Onun okuru, gizlerin peşinden giden, derin sırlar taşıdığına inanılan metinlerin başında ömür eskiten sofuların heyecanına ortak olmalı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak verilen aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, yazarın okurdan beklentisi dile getirilmiştir.
B) II'ncide, kitapların nasıl okunması gerektiğinden söz edilmiştir.
C) III'üncüde, kitapların nasıl hazırlandığına değinilmiştir.
D) IV'üncüde, yazarın eserlerinden keyif almanın koşulu belirtilmiştir.
E) V'incide, okurun beklentileri dile getirilmiştir.

ÇÖZÜMLER

1. Parçanın V. cümlesinde bölgenin en ünlü halkının **ipek endüstrisi ile ünlü Lorbanery halkı** olduğu belirtilmiştir. E seçeneğinde ise Ada halkının yaşantısına değinildiğinden söz edilmiştir. Dolayısıyla E seçeneği yanlıştır.
Cevap E
2. Parçanın I. cümlesinde Gotik sanatın, Orta Çağ sanatını bir kesintiye uğratmadığı, daha çok önceki arayışların ulaştığı bir sonuç olduğundan söz edilirken A seçeneğinde, Gotik sanatının diğer sanatlardan üstünlüğü vurgulanmıştır.
Cevap A
3. Parçanın II. cümlesinde sanatçılardan söz edilmemiştir. Cümlede, sanatsal ortamın anlaşılmasının koşuluna yer verilmiştir. Sanat tarihçiliğinde yapılması gerekli olan bazı maddeler sıralanırken B seçeneğinde sanatçının farklı olması gerektiği anlatılmıştır.
Cevap B
4. Parçanın IV. cümlesinde odaların bir özelliği verilmiş, günlük kişi başı fiyatların ne kadar olduğu anlatılmış, D seçeneğinde ise değiştirilen bölümlerin olduğu belirtilmiştir.
Cevap D
5. V. cümlede Ulubat Gölü'nün kuşların uğrak yeri olduğu belirtilirken E seçeneğinde kuş türlerinin göç ettiği yerlere yönelik bir ifadeye yer verilmiştir. Dolayısıyla açıklama yanlıştır çünkü V. cümlede göç edilen yerlere yönelik bir bilgi yoktur.
Cevap E
6. Parçanın IV. cümlesinde Türkçe derli toplu metinlerin nerede ele geçirildiği belirtilirken D seçeneğinde Türkçenin diğer dillerden ayrılan yönü olduğu belirtilmiştir.
Cevap D
7. III numaralı cümlede Aydınlanma Dönemi filozoflarını ni-telemek için "entelektüel" sözcüğünün kullanıldığı değil, "entelektüel" sözcüğü yerine bu aydınlara "filozof" dendiği anlatılmaktadır.
E seçeneği çeldiricidir. Fakat V. cümledeki "Bundan sonra" ifadesi "günümüze kadar" anlamını karşılamaktadır.
Cevap C
8. II. cümlede manastırın mimarisiyle değil, konumuyla ilgili bir bilgiye yer verilmiştir.
Cevap B
9. III. cümlede Hinduizm'in inanç esasları açıklanmış, diğer öğretilerle ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir.
Cevap C

10. IV. cümlede Urfa'nın tarihinin çok eskilere dayandığının ortaya çıktığı belirtilmiş, kimler tarafından kurulduğuna yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.
Cevap D
11. II. cümlede Ayasofya'nın tarihsel öneminden değil, Fatih Sultan Mehmet tarafından alınmasından söz edilmiştir.
Cevap B
12. VI numaralı cümlede hidrojen gazının çabuk alev aldığı için yerini helyum gazına bıraktığından söz edilmiştir. Sözü edilen kullanım günümüzdeki kullanıma yönelik değildir.
Cevap D
13. IV. cümlede, okuyucunun sözü edilen kitapta, ilk ağızdan bilgiler edinebileceği ifade edilmiştir. Kitaptaki önemli bölümlerle ilgili bir ifadeye parçada yer verilmemiştir.
Cevap D
14. Verilen parçanın III. cümlesinde aile kurumunun bozulmasına yönelik önlemlerden söz edilmemiş, zararları önlemeye yönelik bir girişimden söz edilmiştir.
Cevap C
15. III. cümlede obezitenin nedenlerinden değil, obezitenin neden olduğu düşünülen hastalıklardan söz edilmiştir.
Cevap C
16. I. cümlede "en zengin görünen Kınalıada" ifadesi geçse de en çok ziyaret edilen yerlere yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.
Cevap A
17. IV. cümlede sözü edilen kasra ulaşım zorluğundan değil, kasır güzergâhının özelliklerinden söz edilmiştir.
Cevap D
18. IV. cümlede, bazı bilim adamlarının yetiştikleri çevre ve aldıkları eğitimin onların evreni algılamalarında etkili olduğundan söz edilmiştir. Bilim adamlarının algılarının normal insanlardan farklı olduğuyula ilgili bir bilgiye parçada yer verilmemiştir.
Cevap D
19. Verilen parçanın V. cümlesinde bibliyografyaya alınmayan yazılara yönelik bir eleştiriye yer verilmemiş, bazı yazıların bibliyografyaya alınmama gerekçesi belirtilmiştir.
Cevap E
20. V. cümlede "Onun okuru, gizlerin peşinden giden, derin sırlar taşıdığına inanılan metinlerin başında ömür eskiten sofuların heyecanına ortak olmalı." ifadesinde okurun değil, yazarın beklentisi dile getirilmiştir. Dolayısıyla V. cümleyle ilişkin açıklama yanlıştır.
Cevap E

Not: Sözcük ve sözcük gruplarının anlaşılması cümlelerin, cümlelerin anlaşılması da paragrafların anlaşılmasını sağlar.

Özellikle cümlelerin yorumu soruları bu anlamda anlam bilgisinde son derece ölçücü sorulardır.

Bu sorularda genellikle özlü sözler verilerek öğrencinin kendi yorumunu katmadan cümleyi doğru bir şekilde yorumlaması istenir.

ÖSYM'nin genele yönelik tüm sınavlarında sorulan bir soru tipidir.

1. Dünyanın en üstün askerlerinin hangi ulustan olduğu sorusunu Napolyon "Sezar komutasında Romalılar, Hannibal komutasında Kartacalılar." diye cevaplar ve ekler: "Eh, benim Fransızlar da fena değil."

Napolyon bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

- A) Savaşı hangi tarafın kazanacağını önceden bilinemeyeceğini
- B) Her savaşta bir kazanan bir de kaybeden taraf olacağını
- C) Orduların başarısında komutanın rolünün önemli olduğunu
- D) Savaş konusunda Romalıların Kartacalılar kadar yetenekli olduğunu
- E) Ordusu güçlü olmayan komutanın savaşı kazanamayacağını

2. Siyasal dizginleri elinde tutmakta zorlanan Charles de Gaulle, bir gazeteciye Fransa'yla ilgili olarak "258 çeşit peynir üreten bir ülkeyi nasıl yönetebilirsiniz ki?" demiştir.

Charles de Gaulle, bu sözünü Fransa'nın hangi yönünü vurgulamak istemiştir?

- A) Basın özgürlüğünün sağlanmış olduğunu
- B) Farklı özelliklerdeki kültürleri barındırdığını
- C) Mutfağının çeşitliliğini ve zenginliğini
- D) Peynircilikle geçinenlerin çok olduğunu
- E) Sosyal sorunların çözümünün devletten beklenmediğini

3. Einstein, muhalifleri tarafından yazılan *Einstein'a Karşı 100 Yazar* adlı kitapla ilgili düşünceleri sorulduğunda, "Eğer haklı olsalardı bir tanesi yeterdi." demiştir.

Bu bilgiye dayanarak Einstein'la ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Görüşlerini benimsemeyen bilim adamları vardır.
- B) Kuramını çürütmek için çalışmalar yapılmıştır.
- C) Kuramı, günümüzde de geçerliğini korumaktadır.
- D) Kendi görüşlerinin doğruluğuna güvenmektedir.
- E) Bilim dünyasında tartışmalar yaratmıştır.

4. Yakında kitap almak için hiç kimse kitapçıya gitmeyecek. Gececek bilgisayarın başına, tıklayacak. Sayfa çevirmenin keyfi, kâğıt kokusu, mürekkep kokusu yok olacak.

Bunları söyleyen kişi, aşağıdakilerin hangisinden kaygılanmaktadır?

- A) Teknolojinin okuma alışkanlığını ortadan kaldıracığından
- B) Gelecekte yeni kitaplar yazılmayacağından
- C) Kitap okumanın zorlaşacağından
- D) Kitapla ilişkisinin okumakla sınırlı kalacağından
- E) Bilgisayarların yalnızca kitap okumak için kullanılacağından

5. Bir Kızılderili kabilesinin üyeleri, inandıkları tanrıya "Düşmanımı cesur ve kuvvetli yap; eğer onu yenersem utanç duymayayım." diye yakarmaktadır.

Buna dayanarak söz konusu kabileyi ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Girdikleri her savaşı kazanırlar.
- B) Mecbur kalmadıkça savaşmak istemezler.
- C) Düşmanlarından daha güçlüdürler.
- D) Onurlarına çok düşkündürler.
- E) Çevrelerinde birçok düşman vardır.

6. IV. Murat "Bağdat'ı almaya çalışmak, Bağdat'ın kendisinden daha güzeldi belki de." demiştir.

Bu cümleye dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Hedefe ulaşmak için çabalamanın insana doyum sağlayabileceği
- B) Bazı işlerin ayrıntılı ve titiz bir çalışma gerektirdiği
- C) Bağdat'ın sanılandan güzel bir şehir olduğu
- D) Bazı girişimlerde kayıpların kazançlardan çok olabileceği
- E) Savaşın Bağdat'ı harabeye dönüştürdüğü

7. Dünya sıralamasında birinciliğe yükselmesi üzerine yapılan röportajlarda, "Şimdi daha çok antrenman yapmam lazım." diyen bir yüzücü, bu sözyle aşağıdakilerden hangisini ifade etmek istemiştir?

- A) Yeni ve daha güçlü rakiplerinin ortaya çıktığını
- B) Kendisini antrenmansız hissettiğini
- C) Üstünlüğünün rakipleri tarafından da kabul edildiğini
- D) Bu sporda en üst noktaya geldiğinde, artık antrenmanların daha keyifli geçeceğini
- E) Başarıyı sürdürmenin başarıya ulaşmaktan zor olduğunu

8. Bir kitabın ön sözünde şöyle denmektedir: Böyle bir tarih kitabı projesi aklıma düşeli yaklaşık iki buçuk yıl olmuş. Neredeyse bir ikinci kitapla, bu kitabın hazırlanış tarihi de yazılabilir demek ki.

Bu sözlerle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın tarihçi olduğu
- B) Projenin bir dizi kitabın yazılmasıyla ilgili olduğu
- C) Tarih konusunda yazı yazmak için konunun uzmanı olmak gerektiği
- D) Tarih konusunda yazmanın başka konularda yazmaktan daha zor olduğu
- E) Kitabın tamamlanmasının uzun bir süreci içerdiği

9. Antik Yunan Dönemi'nde adalet, elinde terazi tutan bir kadın figürüyle; zafer, kanatlı bir kadın figürüyle; savaş, miğferli ve kalkanlı bir erkek figürüyle simgelenmiştir.

Bu cümleye göre Antik Yunan Dönemi'nde belli kavramlar kişileştirilirken farklı cinsiyette figürler kullanılması, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bazı kavramlarla ilgili değerlerin toplumdaki topluma değişmesiyle
- B) Kavramların anlamları ile kadın ve erkeğe yüklenen özellikler arasında benzerlik kurulmasıyla
- C) Toplumda, kadın ve erkeğe eşit ölçüde önem verilmesiyle
- D) O dönemde inanılan tanrıların hem insanüstü özellikler hem de insan özellikleri taşımasıyla
- E) Günlük yaşamda kullanılan nesnelere sembolik anlamlar yüklenmesiyle

10. Yetenekler killi toprağa benzer. Gizli kaldığında ayakkabımızdaki çamurdur. Gün yüzüne çıktığında sa çanak çömleğe, çiçek saksısına ya da heykelle dönüşebilir. Neye dönüşeceği, nasıl değerlendirildiğine bağlıdır.

Bu parçada, aşağıdaki görüşlerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Bazı yeteneklerin ortaya çıkması daha zordur.
- B) Kullanılmayan yeteneğin bir yararı yoktur.
- C) Yeteneğin ortaya çıkması için zamana gerek vardır.
- D) Herkesin, doğuştan getirdiği farklı yetenekleri vardır.
- E) Bazıları yeteneklerini gereksiz işlerde kullanır.

11. Çalkantılı romantizm döneminde yaşamış olan Lord Byron, kendisine benzer onca gözü pek ve coşkulu insandan ayrılmasını sağlayan yazınsal başarıları ortaya koymuş olmasaydı tarihin küflü arşivlerinde gömülüp kaybolacaktı.

Bu cümleye dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Lord Byron, yaşadığı dönemin güzelliklerini eserlerine korkusuz bir biçimde yansıtmıştır.
- B) Romantizm döneminin çalkantıları, Lord Byron'ı öteki yazarlardan daha çok etkilemiştir.
- C) Lord Byron'ın yaşadığı dönemde, heyecanlı bir yaşam sürmek edebiyatta başarılı olmayı sağlıyordu.
- D) Lord Byron'ın fırtınalı bir yaşam sürmesi, onun korkusuz bir yazar olarak hatırlanmasını sağlamıştır.
- E) Lord Byron'ın unutulmamasını sağlayan, yaşadığı dönem değil, özgün bir şekilde kaleme aldığı yapıtlardır.

12. "Hatalar öğreticidir." sözü ancak üstün zekâlı olan insanlar için geçerlidir. Bundan biraz daha az zeki olanlar için, "Hatalar öğretici olabilir." demek gerekir. Daha da az zeki olanlar için ise bu ikinci söze bir koşul eklenmelidir. "Hatalar, ancak bize aitse öğretici olabilir."

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi kişinin zekâ düzeyinin çok yüksek olduğunun bir göstergesidir?

- A) Hatalı davranışları hatasızlardan ayırt edebilmesi
- B) Başarısızlığına yol açan etkenleri doğru belirleyebilmesi
- C) Yalnız kendinin değil, başkalarının deneyiminden de ders çıkarması
- D) Kendi hatalarını olduğu kadar, başkalarının hatalarını da olgunlukla karşılaması
- E) Başladığı işi hata yapmadan bitirmesi

13. Ünlü bir fotoğraf sanatçısı, ilk kez fotoğrafımı çekecekti. Bana bakıyordu. Bu bakışıyla, benim dünyaya, yaşama, o güne, geçmiş günlere ilişkin düşüncelerimi, gizlemeye çabaladığım çekingenliğimi, utangaçlığımı yakaladığını hissettim.

Bu parçada sözü edilen fotoğraf sanatçısının hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Fotoğrafını çekeceği kişileri her açıdan tanımaya çalıştığı
- B) Eskiden beri tanıdığı kişilerin fotoğraflarını çekmede daha başarılı olduğu
- C) Doğa fotoğraflarından çok, insan fotoğrafları çekmede uzmanlaştığı
- D) Fotoğrafını çekeceği kişilerin en dikkat çekici pozunu yakaladığı
- E) Fotoğrafını çektiği her nesneye canlıymış gibi yaklaştığı

14. Ünlü bir edebiyatçıya göre, romanın iki ögesi olan "öykü" ile "olay örgüsü" arasındaki fark şöyle bir örnekle açıklanabilir: "Kral öldü, arkasından kraliçe de öldü." dersek öykü olur. "Kral öldü, sonra üzüntüsünden kraliçe de öldü." dersek olay örgüsü olur.

Bu görüşe göre, olay örgüsünü öyküden ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı yerlerde meydana gelen olayları kapsama
- B) Birbirinden farklı olaydan oluşma
- C) Olaylar arasında ilişki kurma
- D) Önemli ve evrensel olayları konu etme
- E) Sıradan olmayan kişilerle ilgili olma

15. Alafranga bir edebiyat ithal etmeyi bıraktık. İhraç malı bir yerellik üretmek daha kazançlı görülüyor. Batı'ya, kendinde olmayana, bir anlamda "egzotik" olanı sunmak geçer akçe kabul ediliyor.

Bu parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisini eleştirmektedir?

- A) Edebiyat eserlerinin para kazanmak amacıyla yazılması
- B) Başka kültürlerin ilgisini çekmek için kendi kültürümüze özgü konuların ele alınması
- C) Edebiyatta, hâkim olan anlayışın çok sık değişmesi
- D) Batı edebiyatındaki gelişmelerin yakından izlenmesi
- E) Yeni eserler yazmak yerine, var olanları Batı dillerine çevirmek için zaman harcanması

16. Bir eleştirmen bir yazar için, "Çıktığı her tarih seferinden göz kamaştırıcı ganimetlerle döner." demektedir. **Eleştirmen bu sözünü yazarın hangi yönü üzerinde durmaktadır?**

- A) Çok sayıda okuyucusu olduğu
- B) Yazılarında sanatlı bir dil kullanmaya özen gösterdiği
- C) Tarihî konularda çok değerli yapıtları olduğu
- D) Anlattığı yerleri bizzat gezip gördüğü
- E) Yapıtlarında zengin kişileri konu ettiği

17. Hava, işe gitmediğim hafta sonlarında kötü olur. Arabamı tamire verdiğimde, onu kullanmamı gerektiren bir durum ortaya çıkar. Tabağımdan yağlı ekmeğim düştüğünde, yağlı tarafı haliyle gelir. Kısacası, aksilikler hep beni bulur.

Bu parçaya göre ruh sağlığı yerinde olan bir kişinin böyle bir yargıya varması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bazı kişilerin diğerlerinden daha sakar olmasıyla
- B) Başarıyı gerçekten istemenin, ona ulaşmak için bir önkoşul olmasıyla
- C) Karamsar kişilerin olumlu olaylara da olumsuz biçimde yaklaşmasıyla
- D) Olumsuz rastlantıların olumularına göre daha çok dikkat çekip akılda tutulmasıyla
- E) Çalışarak elde edilen başarının, kolay elde edilene göre, insana daha çok mutluluk vermesiyle

18. Aşağıdakilerden hangisini söyleyen yazarın okura bakış açısı diğerlerinden farklıdır?

- A) Ben romanlarımı yazarken okuyucuyu düşünmem. Okuyucu kim, bütün insanlık mı? Onun, neyi seveceğini, neyi okuyacağını ben ne bileyim. Benim işim şu büyüdü dünyayı, orada olanı biteni anlatmak.
- B) Düşüncelerimin okura aykırı gelip gelmemesi benim umurumda olmamıştır. Böyle bir kaygım olsaydı yazmazdım. Çünkü o zaman onların düşüncelerini yazmış olurum.
- C) Bir öyküyü, biçimini, tekniğini hatta iletisini değiştirerek birkaç kez yazarım. Okunduğunda hangisi daha kolay algılanabilir, daha yararlı olur, daha çok kabul görür diye düşünürüm.
- D) Yazma isteğim beni uyutmuyor, sözcükler beynimde uçuşuyorsa, kalem beynime batıyor demektir. Bundan kurtulmak için yazmaya koyulurum. Aklımdan boşalan sözcükleri, "ayıp olur, suç olur" korkusuna kurban etmem.
- E) Denemelerimde duygularımı, düşüncelerimi istediğim gibi yazma özgürlüğüne sahip olduğuma inanırım. Aksi hâlde, onların bana ait olduğunu nasıl anlatabilirim.

19. Bilimsel bilgiye yönelik aşağıdaki açıklamalardan hangisi araç içinde verilen özelliklerle uyusmamaktadır?

- A) Bilimsel bilginin sonuçları kesin olarak kabul edilir. Fakat bilimsel bilgi kendini yanlışlayarak ilerler. Bu durum ilk bakışta bilimsel bilginin güvenilirliği konusunda tereddütlere yol açsa da tam tersi, bilimsel bilginin güvenilirliğini pekiştiren bir durumdur. (Sorgulayıcı olma)
- B) "Su, deniz seviyesinde 100°C'de kaynar." önermesi, belirli bir denizin seviyesinde değil, dünya üzerindeki tüm deniz seviyelerinde geçerlidir. (Genellenebilir olma)
- C) Bilimlerin kurulmasında ve gelişmesinde İlk Çağ toplumlarının, Müslümanların, Hristiyanların, Çinlilerin katkıları olmuştur. Hiçbir ulus, bilimlerin yalnızca kendi malı olduğunu iddia edemez. (Evrensel olma)
- D) Bilimsel verilerden yararlanarak olaylar arasında neden-sonuç ilişkileri kurulur ve bu ilişkiler yardımıyla gelecekte olabilecek olaylara ilişkin bazı öngörülerde bulunulur. Bu öngörüler insanın nesne ve olayları daha iyi tanımasına yardımcı olur. (Nesnel olma)
- E) Galileo'dan Einstein'e kadar bütün bilim adamları kendilerinden önceki bilimsel çalışmalarını değerlendirerek çalışmalarını daha ileriye taşımışlardır. Yeni bilim adamları bunu daha da ileriye taşıyacaklardır. (Birikimli olma)

20. Aşağıdakilerin hangisinde verilen yanıt, soruyla uyusmamaktadır?

- A) Gerçekten gençlik asileşiyor mu, eğer öyleyse bunun nedeni nedir?
Aslında asileşmek yok; hedefsizlik, belirsizlik en önemlisi yalnızlık söz konusu. Bunun kökeninde sosyal destek alamaması, ekonomik sebepler ve şiddet yatıyor.
- B) Gençler arasında yaygınlaşan şiddet içerikli-dövme, aykırı giyim sizce onların öfkelerini dışa vurmalarının bir yolu mu?
Çok doğru. Genel anlamda kişisel tercihlerini dışa yansıtmaya gibi ifade edilse de özünde şiddet ve acı var. Kan görme, acı duyma, şiddet gösterme, ardından rahatlama. Bu duyguların hepsi dövmede var.
- C) Kuşaklar arasında öfkelerini yansıtmak açısından farklılık oluştu mu?
Evet, 68 kuşağı öfkelerini toplumsal yaratıcılıkta gösterdi. 80 kuşağı tepkisiz, pısırık, sessiz bir kuşak oldu. 2000 kuşağı bencil, bireysel, haz ilkesine göre hareket eden kişiliğe dönüştü.
- D) Gençlerdeki bu olumsuz gidişatı durduracak bir çözüm var mı?
Duygular yok. İhtiyaçlar var. Diğerini yok etmek, kendisine zarar vermek doğal. Çünkü insan ilkelleşiyor. Sadece bencilce davranıp hayatta kalmaya çaballıyor.
- E) Günümüzün sosyoekonomik yapısının, yeni nesiller üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?
Her şeyden önce daha öfkeli nesiller yetişiyor. Çünkü insanlık bu güzel insanlara gelecek sunmıyor. Para dışında her şey saçma düşüncesi, insanların ilkel dürtülerini serbestleştiriyor. Ayrıca internet, reklamlar, oyunlar, diziler hep cinsellik ve şiddet dolu.

ÇÖZÜMLER

1. Napolyon sorulan soruya verdiği cevapta dünyanın en üstün askerlerinin hangi uluslardan olduğunu söylemiş fakat bu ulusları belirtirken başlarındaki komutanların adlarını da vermiştir. Dolayısıyla orduların başarısında komutanların rolünün önemli olduğunu vurgulamak istemiştir.

Cevap C

2. Charles de Gaulle'nin sözündeki "258 çeşit peynir"den kasıt "farklı kültüre sahip insanlar"dır. Çünkü peynir, kültürel farklar içeren bir üründür. Dolayısıyla Gaulle bu sözünü Fransa'nın farklı özelliklerdeki kültürleri barındırdığını vurgulamak istemiştir.

Cevap B

3. Soruda verilen cümlede Einstein'a karşı olanların görüşlerini bildiren bir kitaptan söz edilmiş, bu insanların düşüncelerinin geçersiz olduğu da Einstein'ın ifadesiyle dile getirilmiştir. Buna göre bu cümleden A, B, D, E seçeneklerine varılabilir. C seçeneğiyle yani kuramının günümüzde de geçerliliğini koruduğuyla ilgili bir sonuca varılamaz.

Cevap C

4. Parçada bilgisayarda kitap okumanın, insanları kitabı çevirmenin keyfinden, kâğıt kokusundan, mürekkep kokusundan yoksun bırakacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla kişi "kitapla ilişkisinin okumakla sınırlı kalacağından" kaygılanmaktadır. Bilgisayarda kitaba dokunmak, hissetmek mümkün değildir. Bu da D seçeneğinde belirtilmiştir.

A ve B seçenekleri çeldiricidir. Fakat cümlede okumanın ya da kitap yazımının ortadan kalkacağı değil, okuma şeklinin değişeceği vurgulanmaktadır.

Cevap D

5. Parçaya göre Kızılderililer güçsüz düşmanları yenerlerse utanç duyacaklardır. Yendikleri hâlde utanç duyduklarına göre onlar onurlarına çok düşkün bir kabiledir. Çünkü güçsüz bir düşmanı herkes yener.

Buna dayanarak Kızılderililerin "onurlarına çok düşkün oldukları" yargısına ulaşılabilir.

Cevap D

6. Soruda verilen cümlede Bağdat'ı almak için uğraşmanın çaba göstermenin Bağdat'ı almaktan bile güzel olduğu ifade edilmiş, yani arzu edilen şeye ulaşmak için çabalamanın, insanı, ona ulaşmaktan daha çok etkilediği belirtilmiştir. Burdan çıkarılabilecek sonuç A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap A

7. Soruda sözü edilen yüzücü başarıya ulaşmıştır ama bundan sonra da bu başarıyı devam ettirmek için çok çalışması gerekecektir. Çünkü başarıyı sürdürmek başarıya ulaşmaktan daha zordur, vurgusu yapılmıştır. Bunun bilincinde olan yüzücünün "Şimdi daha çok antrenman yapmam lazım." ifadesi E seçeneğinde açıklanmıştır.

Cevap E

8. Parçada yazar tarih kitabı projesinin uzun süre önce aklına geldiğini ifade etmiş ve bu kitabın hazırlanış sürecinin başka bir kitapla anlatılabileceğini söyleyerek bu sürecin çok uzun olduğunu belirtmek istemiş.

Cevap E

9. Verilen bilgilere göre Antik Yunan'da adalet ve zafer gibi olumlu kavramlar kadın figürüyle, savaş gibi olumsuz bir kavram ise erkek figürüyle simgelenmiştir. Böylece kavramların anlamları ile kadın ve erkeğe yüklenen özellikler arasında benzerlik kurulmuştur.

Cevap B

10. Cümlede yeteneklerin gizli kalmasının, onların kullanılması anlamına geldiği vurgulanmıştır. Anlatılmak istenen, doğrudan değil, bir benzetme (killi çamur) yardımıyla ifade edilmiştir.

Cevap B

11. Öncüldeki “onca gözü pek ve coşkulu insandan ayrılmasını sağlayan yazınsal başarıları olmasaydı” ifadesinde Lord Byron’ın özgün bir tarzı olduğu ve bu sayede kalıcı olabildiği vurgulanmıştır. Bu da E seçeneğinde açıkça dile getirilmiştir.

Cevap E

12. Parçada başkalarının hatalarının öğretici olması yaklaşımının tüm insanlara genellenemeyeceği, ancak zeki insanların başkaların hatalarından ders çıkarabileceği vurgulanmıştır. Buradan C seçeneğine ulaşılmaktadır.

Cevap C

13. Parçada “...çekingengiliğimi, utangaçlığımı yakaladığımı hissettim.” ifadesine dayanarak fotoğrafçının, fotoğrafını çekeceği kişileri her açıdan tanımaya çalıştığı söylenebilir.

D seçeneği çeldiricidir. Fakat burada pozla ilgili bir durum değil, kişinin özelliklerinin anlaşılmasına çalışılması söz konusudur.

Cevap A

14. “Kral öldü, sonra üzüntüsünden kraliçe de öldü.” ifadesinde “üzüntüsünden” sözcüğü nedensellik anlamı taşımaktadır. (üzüntüsünden dolayı)

Cevap C

15. Yazar, yerel motiflere yönelmenin kültürel değerlerimize bilinçli bir bağlılıktan değil, kendini Batı’ya beğendirmeye ve Batı’nın ilgisini çekme düşüncesinden kaynaklandığını belirtmekte ve bu durumu eleştirmektedir.

Cevap B

16. “Çıktığı her tarih seferinden göz kamaştırıcı ganimetlerle döner.” sözüyle yazarın tarihî konularda çok değerli yapıtları olduğu anlatılmak istenmiştir.

Burada “değerli” kavramı “ganimet” benzetmesiyle anlatılmıştır.

Cevap C

17. Parçaya göre “Olumsuz rastlantıların olumlulara göre daha çok dikkat çekip akılda tutulması” ruh sağlığı yerinde olan kişilerin de “Aksilikler beni bulur.” diye düşünmesinde ve olumsuz bir yargıya varmasında etkilidir.

Cevap D

18. A, B, D ve E seçeneklerinde yazar, eserini yazarken okuyucusunu hiç dikkate almadan kendi isteklerine göre yazdığını C seçeneğinde ise okuyucunun daha kolay anlaması için ve eserinin daha çok kabul görmesi için öyküsünü birkaç kez yazdığını belirtmektedir.

C seçeneğinde, diğer seçeneklerden farklı olarak okuyucunun dikkate alındığı söylenmiştir.

Cevap C

19. D seçeneğinde bilimsel bilginin yordayıcı (öngörücü) özelliği vurgulanmıştır. Nesnellik, bilimsel bilginin kişisel tutumlardan, yorumlardan uzak olmasıyla ilgilidir.

Cümlede buna ilişkin bir ifade kullanılmamıştır.

Cevap D

20. “Gençlerdeki olumsuz gidişatı durduracak bir çözüm var mı?” sorusuna verilen yanıtta mevcut duruma yönelik saptamalar yapılmaktadır. Dolayısıyla soru ve yanıt uyumsuzdur.

Cevap D

Testin Çözümlü Videolarını
İzlemek İçin Kare Kodu Okutunuz.

T Ü R K Ç E

Önerilen Süre: 25 dk.

9

Cümle Oluşturma

Not: Daha çok ALES ve DGS'de çıkan "Cümle Oluşturma" soru tipleri, öğrencilerin çok endişe ettiği ve zaman kaybettiren Paragraf Oluşturma soruları için bir altyapı ya da egzersizdir. Paragraf Oluşturma konusuna faydalı olacak sorulardır.

1.

- I. üretilmesi, turizm yatırımlarına yönelik karar destek organizasyonlarını
- II. destekleyici bir mekanizma oluşturulması amacıyla
- III. Turizm Yönetim Bilgi Sistemleri'ne ihtiyaç duyulmaktadır
- IV. ülkemizde turizm hizmetlerine yönelik dokümantasyonun
- V. sağlanması, turistlerin kullanması için haritaların ve rehberlerin

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2.

- I. yılının sonlarında üremeye olumsuz etkili zehirli
- II. Avrupa Birliği'nin kararına göre sodyum boratlar ve borik asitler 2008
- III. maddeler listesine alınsa da bazı bilim insanları kendi
- IV. dozda bora maruz kalması ve bunun sonuçları ile ilgili farklı görüşlere sahip
- V. çalışmalarının sonuçlarından hareketle insanların yüksek

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3.

- I. gibi bilim dallarının ortaya çıkmasına neden olmuştur
- II. günümüzde insan nüfusunun hızlı artması, doğal
- III. kaynakların azalması, tarım alanlarının çoraklaşması ile birim
- IV. başlanmış ve bu da biyoteknoloji, genetik mühendisliği, moleküler biyoloji
- V. alandan daha fazla ürün elde etmenin yolları aranmaya

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4.

- I. seviyelerini takip edebiliyor ve bu
- II. bilgileri kablosuz ağ üzerinden bilgisayarınıza
- III. veya cep telefonunuza iletebiliyor
- IV. kalp ritimlerini, vücut sıcaklıklarını ve aktivite
- V. bir firma tarafından geliştirilen bebek pijamaları, bebeklerin

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. I. araştırmasına göre düzenli olarak meyve ve
II. Berlin'deki Charit Enstitüsü bilim adamlarının son
III. oluyor hatta "normal beslenenler" bile
IV. sebzeyle beslenenlerde daha az kırışık
V. kısa bir süre için daha genç görünüyor

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. I. kadar uzanan coğrafyada, görkemli yapıların
II. yaşayan İsehisar'da çıkarılan mermerler limanlara uzaklığın ortaya
III. çıkardığı tüm zorluklara rağmen, Anadolu'dan başlayarak Roma'ya, Kuzey Afrika'ya
IV. ve lahitlerin yapımında kullanılmıştır
V. Roma Dönemi'nde en parlak devrini

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. on dokuzuncu yüzyıldan itibaren bilimde ortaya çıkan olağanüstü
II. felsefi açıdan anlamak ve anlamlandırmak
III. hâline getirmiş, bilimin kavramlarını ve yöntemini
IV. üzere çeşitli görüşler ileri sürülmüştür
V. gelişmeler, bilimin kendisini de felsefi bir sorun

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. I. gerektirdiği donanıma sahip öğretmenleri ve akademisyenleri
II. Türkiye'deki eğitim fakültelerinin bilgi çağının
III. olanaklara yeterince sahip olmadığını söylemek mümkündür
IV. yetiştirecek, evrensel düzeyde bilgi üretecek, ürettiği bilgiyi
V. paylaşacak ve topluma etkin düzeyde katkı sağlayacak

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. I. zamanlardan günümüze kadar bu şehirde faaliyet göstermiş, Hristiyan
II. ile birlikte dinlere de idari merkez olmuş, Doğu Hristiyanlığı Patrikliği de kurulduğu
III. dünyasının en büyük ilk kilise ve manastırları
IV. buradaki pagan mabetlerinin üzerinde yükselmişti
V. İstanbul imparatorluklar başkenti olduğu sıralarda devlet

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10.

- I. sağlayan kablosuz iletişim verilerinin çoğu zaman şifrelenmediğini,
- II. Amerika'daki Medikal Aygıtlar Güvenlik Merkezi tarafından yapılan
- III. araştırmada uzmanlar, yaptıkları denemelerde hastalara yerleştirilen
- IV. bu nedenle araya girmenin gayet kolay olduğunu keşfetmişler
- V. kalp pillerinin operasyona gerek olmadan yenisinden ayarlanabilmesini

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11.

- I. Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn'ün
- II. bir araya gelmesiyle yaşanacak
- III. yirmi birinci yüzyılın en
- IV. gösterişli gök olaylarından biri 2040'ta
- V. çıplak gözle gözlelenebilir bir biçimde

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

- I. ana yolların denize ulaştığı kavşak noktasında
- II. Boğaziçi'nin kontrolü gibi özellikler ve coğrafi konumunun
- III. dünyanın merkezinde bulunması İstanbul'un kismetidir
- IV. yer alması, kolay savunulur bir yarımada
- V. ideal iklim, zengin ve cömert tabiat, stratejik

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13.

- I. uygulamalarla enfeksiyon hastalıklarının sıklığı toplumda azaltıldı
- II. çoğalmasını önleme, antibiyotik kullanımı, hastanelerde ve
- III. ailemizden aldığımız temizlik eğitimi, daha temiz şehirlerde yaşam,
- IV. düzenli aşılanma, yiyecekleri buzdolabında saklayarak mikropların
- V. ameliyathanelerde enfeksiyonlara karşı alınan önlemler ve daha nice

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14.

- I. kapasitelerinin üzerinde güce ve dayanıma
- II. sahip olma istekleri, günümüz hayat
- III. insanların standart özelliklerinin ve
- IV. yüzünden normal karşılanabilir
- V. temposunun ve beklentilerin artması

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15.

- I. görevlileri izci liderleri ve öğretmenlerin, doğanın
- II. ilişkileri konusunda önemli bir seviyeye gelmeleri beklenen araştırma
- III. dilinin öğretilmesi konularını bulundukları konumlarda
- IV. gönüllü olarak yaymaları beklenmektedir
- V. doğal kaynaklar, ekosistem, insan-doğa

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16.

- I. nadiren ve yalnızca tehlike
- II. altındayken kullandıklarını kanısında
- III. bir parçası olan pençelerini açığa çıkardıkları
- IV. sırada kendileri de zarar gördüklerinden bu pençeleri
- V. araştırmacılar kurbağaların iskeletlerinin

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17.

- I. ilişki içerisinde bulunan oluşumlar olan teknoparkların, buralarda yer alan
- II. profesyonellerce yönetilen ve firmalara AR-GE
- III. hizmetlerinin sağlandığı, üniversite ve diğer araştırma kuruluşlarıyla yakın
- IV. firmalara iş birliğinde olduğu üniversiteye ve dolaylı
- V. olarak bulundukları bölgeye ve de ülkeye önemli katkıları vardır

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18.

- I. kırıksıkların incelenmesine dayanan
- II. gerçekleştirilen bir araştırmayla bilim
- III. ve yaşları 40-50 arasında değişen katılımcılarla
- IV. konusundaki tezlerini kanıtladıklarını söylüyorlar
- V. adamları kırıksıklığın tamamen önlenebileceği

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19.

- I. uzmanlar ABD ve Japonya arasında hidrojen enerjisinin
- II. bir rekabet unsuru hâline geldiğini, birçok
- III. enerjisine yatırım yaptığını ve önümüzdeki yıllarda birçok
- IV. şirketin hidrojenle çalışan ürünlerini piyasaya süreceğini belirtiyor
- V. uluslararası büyük şirketin hidrojen

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20.

- I. oluşan bilgiler yumağı olmadığını, matematiğin hayatı
- II. dolu dolu yaşamış insanların sevinçleri, üzüntüleri
- III. birbirlerinin kulağına fısıldadığı anlaşılmaz kavramlardan
- IV. başarı ve yenilgileriyle oluşturdukları bir insanlık macerası olduğunu anlatıyor
- V. bu kitapta, matematiğin akademisyenlerin loş koridorlarda

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **IV - V - I - II - III** şeklindedir:

Ülkemizde turizm hizmetlerine yönelik dokümantasyonun / sağlanması, turistlerin kullanması için haritaların ve rehberlerin / üretilmesi, turizm yatırımlarına yönelik karar destek organizasyonlarını / destekleyici bir mekanizma oluşturulması amacıyla / Turizm Yönetim Bilgi Sistemleri'ne ihtiyaç duyulmaktadır.

Cevap B

2. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **II - I - III - V - IV** şeklindedir:

Avrupa Birliği'nin kararına göre sodyum boratlar ve borik asitler 2008 / yılının sonlarında üremeye olumsuz etkili zehirli / maddeler listesine alınsa da bazı bilim insanları kendi / çalışmalarının sonuçlarından hareketle insanların yüksek / dozda bora maruz kalması ve bunun sonuçları ile ilgili farklı görüşlere sahip.

Cevap A

3. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **II - III - V - IV - I** şeklindedir:

Günümüzde insan nüfusunun hızlı artması, doğal / kaynakların azalması, tarım alanlarının çoraklaşması ile birim / alandan daha fazla ürün elde etmenin yolları aranmaya / başlanmış ve bu da biyoteknoloji, genetik mühendisliği, moleküler biyoloji / gibi bilim dallarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Cevap E

4. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **V - IV - I - II - III** şeklindedir:

Bir firma tarafından geliştirilen bebek pijamaları, bebeklerin / kalp ritimlerini, vücut sıcaklıklarını ve aktivite / seviyelerini takip edebiliyor ve bu / bilgileri kablosuz ağ üzerinden bilgisayarınıza / veya cep telefonunuza iletebiliyor.

Cevap A

5. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **II - I - IV - III - V** şeklindedir:

Berlin'deki Charit Enstitüsü bilim adamlarının son / araştırmasına göre düzenli olarak meyve ve / sebzeyle beslenenlerde daha az kırıksık / oluyor hatta "normal beslenenler" bile / kısa bir süre için daha genç görünüyor.

Cevap C

6. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **V - II - III - I - IV** şeklindedir:

Roma Dönemi'nde en parlak devrini / yaşayan İscehisar'da çıkarılan mermerler limanlara uzaklığın ortaya / çıkardığı tüm zorluklara rağmen, Anadolu'dan başlayarak Roma'ya, Kuzey Afrika'ya / kadar uzanan coğrafyada, görkemli yapıların / ve lahitlerin yapımında kullanılmıştır.

Cevap B

7. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **I - V - III - II - IV** şeklindedir:

On dokuzuncu yüzyıldan itibaren bilimde ortaya çıkan olağanüstü / gelişmeler, bilimin kendisini de felsefi bir sorun / hâline getirmiş, bilimin kavramlarını ve yöntemini, / felsefi açıdan anlamak ve anlamlandırmak / üzere çeşitli görüşler ileri sürülmüştür.

Cevap E

8. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **II - I - IV - V - III** şeklindedir:

Türkiye'deki eğitim fakültelerinin bilgi çağının / gerektirdiği donanıma sahip öğretmenleri ve akademisyenleri / yetiştirecek, evrensel düzeyde bilgi üretecek, ürettiği bilgiyi / paylaşacak ve topluma etkin düzeyde katkı sağlayacak / olanaklara yeterince sahip olmadığını söylemek mümkündür.

Cevap D

9. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **V - II - I - III - IV** şeklindedir:

İstanbul, imparatorluklar başkenti olduğu sıralarda, devlet / ile birlikte dinlere de idari merkez olmuş, Doğu Hristiyanlığı Patrikliği de kurulduğu / zamanlardan günümüze kadar bu şehirde faaliyet göstermiş Hristiyan / dünyasının en büyük ilk kilise ve manastırları / buradaki pagan mabetlerinin üzerinde yükselmiştir.

Cevap C

10. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması **II - III - V - I - IV** şeklindedir:

Amerika'daki Medikal Aygıtlar Güvenlik Merkezi tarafından yapılan / araştırmada uzmanlar, yaptıkları denemelerde hastalara yerleştirilen / kalp pillerinin operasyona gerek olmadan yeniden ayarlanabilmesini / sağlayan kablosuz iletişim verilerinin çoğu zaman şifrelenmediğini, / bu nedenle araya girmenin gayet kolay olduğunu keşfetmişler.

Cevap C

11. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması III - IV - I - V - II şeklindedir:

Yirmi birinci yüzyılın en / gösterişli gök olaylarından biri 2040'ta / Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve Satürn'ün / çıplak gözle gözlenebilir bir biçimde / bir araya gelmesiyle yaşanacak.

Cevap A

12. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması I - IV - V - II - III şeklindedir:

Ana yolların denize ulaştığı kavşak noktasında / yer alması, kolay savunulur bir yarım ada, / ideal iklim, zengin ve cömert tabiat, stratejik / Boğaziçi'nin kontrolü gibi özellikler ve coğrafi konumunun / dünyanın merkezinde bulunması İstanbul'un kismetidir.

Cevap B

13. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması III - IV - II - V - I şeklindedir:

Ailemizden aldığımız temizlik eğitimi, daha temiz şehirlerde yaşam, / düzenli aşılanma, yiyecekleri buzdolabında saklayarak mikropların / çoğalmasını önleme, antibiyotik kullanımı, hastanelerde ve / aileliyathanelerde enfeksiyonlara karşı alınan önlemler ve daha nice / uygulamalarla enfeksiyon hastalıklarının sıklığı toplumda azaltıldı.

Cevap B

14. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması III - I - II - V - IV şeklindedir:

İnsanların standart özelliklerinin ve / kapasitelerinin üzerinde güce ve dayanıma / sahip olma istekleri, günümüz hayat / temposunun ve beklentilerin artması / yüzünden normal karşılanabilir.

Cevap A

15. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması V - II - I - III - IV şeklindedir:

Doğal kaynaklar, ekosistem, insan-doğa / ilişkileri konusunda önemli bir seviyeye gelmeleri beklenen araştırma / görevlileri izci liderleri ve öğretmenlerin, doğanın / dilinin öğretilmesi konularını bulundukları konumlarda / gönüllü olarak yaymaları beklenmektedir.

Cevap C

16. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak şekilde sıralaması V - III - IV - I - II şeklindedir:

Araştırmacılar kurbağaların iskeletlerinin / bir parçası olan pençelerini açığa çıkardıkları / sırada kendileri de zarar gördüklerinden bu pençeleri / nadiren ve yalnızca tehlike / altındayken kullandıklarını kanısında.

Cevap A

17. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak şekilde sıralaması II - III - I - IV - V şeklindedir:

Profesyonellerce yönetilen ve firmalara AR-GE / hizmetlerinin sağlandığı, üniversite ve diğer araştırma kuruluşlarıyla yakın / ilişki içerisinde bulunan oluşumlar olan teknoparkların, buralarda yer alan / firmalara iş birliğinde olduğu üniversiteye ve dolaylı / olarak bulundukları bölgeye ve de ülkeye önemli katkıları vardır.

Cevap A

18. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak şekilde sıralaması I - III - II - V - IV şeklindedir:

Kırışıkların incelenmesine dayanan / ve yaşları 40-50 arasında değişen katılımcılarla / gerçekleştirilen bir araştırmayla bilim / adamları kırışıklığın tamamen önlenebileceği / konusundaki tezlerini kanıtladıklarını söylüyorlar.

Cevap C

19. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması I - II - V - III - IV şeklindedir:

Uzmanlar ABD ve Japonya arasında hidrojen enerjisinin / bir rekabet unsuru hâline geldiğini, birçok / uluslararası büyük şirketin hidrojen / enerjisine yatırım yaptığını ve önümüzdeki yıllarda birçok / şirketin hidrojenle çalışan ürünlerini piyasaya süreceğini belirtiyor.

Cevap E

20. Numaralı sözlerin anlamlı ve kurallı bir bütün oluşturacak sıralaması V - III - I - II - IV şeklindedir:

Bu kitapta, matematiğin akademisyenlerin loş koridorlarda / birbirlerinin kulağına fısıldadığı anlaşılmaz kavramlardan / oluşan bilgiler yumağı olmadığını; matematiğin hayatı / dolu dolu yaşamış insanların sevinçleri, üzüntüleri / başarı ve yenilgileriyle oluşturdukları bir insanlık macerası olduğunu anlatıyor.

Cevap B

Not:

Anlatım Biçimleri, ÖSYM'nin her sınavında sorulan bir başlıktır.

Anlatım biçimleri, sözcükte anlam ve cümlede anlam konularında görülen (mecaz, ikileme, benzetme, tanım, karşılaştırma, neden, amaç vs.) başlıkların bir paragraf içerisinde sorulması esasına dayanan bir soru tipidir.

Paragrafların çok detaylı anlaşılması, yorumlanmasından ziyade mekanik bir inceleme gerektirdiği için zihni çok yoran bir soru tipi değildir. Bu sorularda seçeneklerdeki başlıklara bakıp paragrafa gidilerek aranması yeterlidir.

Konuya ilişkin belli başlı temel kavramlar soruların çözümünde not olarak verilmiştir.

1. Gün ilerledikçe artan sıcaklık, öğle saatleriyle birlikte dayanılmaz oluyor. Üst kattaki yatak odasında, tüm gücümle, uykuya geçmemek için direniyorum. Yarı açık pencerelerden belli belirsiz bir esinti, kimi zaman tül perdeleri kıvrılarak somutlaşıyor. Varla yok arası bir hanımeli kokusu doluyor içeriye. Uzaktan hoş bir ezgi duyuluyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyularla algılanabilecek sözcüklere yer verilmiştir.
- B) Okuru olay içinde yaşatma amaçlanmıştır.
- C) Olaylar oluş sırayla verilmiştir.
- D) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- E) Kişileştirme yapılmıştır.

2. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) verilerine göre inme (felç), dünyada kalp hastalıkları ve tüm kanserlerin toplamından sonra üçüncü sırada yer alan ölüm nedeni. Dünyadaki inmelerin üçte ikisi ise az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde görülmektedir. İnmeye bağlı ölüm oranının 2020 yılında özellikle yaşanan nüfusun ve az gelişmiş ülkelerde sigara içme alışkanlığının artması nedeniyle iki katına çıkacağı tahmin edilmektedir. İnmeyi oluşturan değişik risk faktörleri vardır ancak günümüzde tüm inmelerin %62'sinden yüksek tansiyon sorumludur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatım görülür.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Nesnel cümleler vardır.
- D) Sayısal verilere başvurulmuştur.
- E) Yoruma yer verilmiştir.

3. Minibüsten indiğimizde gün yeni ağarıyordu. Çok hafif esen yel, sabah serinliğini şöyle bir dalgalandırırken doğa, çam kokuları arasında güne yeni uyanıyordu. Kulaklarımızda bir uğultu vardı. "Sessizliğin sesi bu!" deyip yolumuza devam ettik. Bazen yol kenarlarında durup fotoğraflar çektik.

Bu parçanın anlatımında hangi duyu organıyla algılanabilecek ayrıntılara yer verilmemiştir?

- A) İşitme
- B) Görme
- C) Koklama
- D) Dokunma
- E) Tatma

4. Kentten köylere doğru açıldıkça zaman dilimleri genişler. Örneğin saat rakamlarının yerini sabah, öğle, ikinci, akşam... alır. Kentlerde yaşayanlara göre kırsal kesimde yaşayanlar, yaşamın bütününe sahip çıkarlar. Toprakla, ürünle, hayvanlarla kurdukları ilişki çok daha doğrudandır. Akrabalarını görürler, pazara gidip mallarını satarlar, kahveye gidip tavla, kâğıt oynarlar. Oralarda yaşamak böyle bir şeydir işte.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Karşılaştırma yapma
- B) İrdeleyerek sonuç çıkarma
- C) Belgelere dayanma
- D) Gözlemlerini yansıtmaya
- E) Açıklamaları bir yargıya bağlama

5. Şimdiye kadar okyanusun dibinde işlenmeden duran madenlerin çıkarılması gündeme geldi, peki ya okyanus altındaki yaşam? Yeni Gine'de yürütülen bir proje, okyanusların derinliklerindeki bakır, gümüş, altın, çinko ve kurşun gibi madenlerin dünya tarihinde ilk defa işlenebilmesini olanaklı hâle getirebilir. Ancak bilim adamları, geliştirilen yeni teknik ile okyanus dibindeki hayatın tehdit edilme ihtimalinden endişeleniyorlar. Bilim adamlarının ortak düşüncesi, deniz altı madenciliklerinin geliştirilirken, kullanılan yöntemin ne kadar zor olsa da, okyanus dibi yaşamını tehdit etmeyecek şekilde geliştirilmesi gerektiği yönünde.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Açıklamaya başvurulmuştur.
- C) Öngöründe bulunulmuştur.
- D) Tanım yapılmıştır.
- E) Öneri cümlesi vardır.

6. Bilim adamlarının son bir buluşu sayesinde insanlar da tıpkı bukailemunlar gibi renk değiştirebilecek. Connecticut Üniversitesinden Greg Sotzing, elektrik gerilimine göre renk değiştirip maviye dönüşen bir polimer dokuma geliştirdi. Bu yöntem bugüne kadar elektrokrom polimerlerle sadece milimetrenin onda biri formatında mümkündü. Oysa yeni ipler bir kilometre boyunda olabiliyor ve örmeye, dokumaya ve yıkamaya karşı dayanıklı. İnce metal teller ve pil bağlantısıyla donatılarak tişört olarak işlenebiliyor. Bu tişörtler ise gerilimdeki değişime göre çizgiler veya motifler şeklinde renk değiştirebilmekte. Bu da, elektrokrom polimerlerin karbon ve kükürt atomlarının uzun bir zincir şeklinde kenetlenmelerine dayanan bir yöntemle mümkün olmaktadır. Sotzing şimdilik sadece maviye dönüşen turuncu veya kırmızı ipler üretebiliyor. Bundan sonra yeşile dönüşen kırmızı, mavi ve yeşil ipler üretililebilir.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
- B) Bir konu hakkında öngöründe bulunulmuştur.
- C) Nesnel anlatıma ağırlık verilmiştir.
- D) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.
- E) Bir konuda açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

7. Son araştırmalar, tütünün sigara hâline geldiğinde, içinde 4 bin ayrı zehirli maddeyle insan sağlığını olumsuz etkilediğini ortaya çıkardı. Tütündeki nikotin kişide bağımlılık yaparken katran da kansere yol açıyor. Karbonmonoksit, egzoz gazı içeriyor. Türkiye'de erkeklerin %84'ü kadınların ise %36'sı sigara içiyor. Erkeklerin eğitim düzeyi arttıkça sigara kullanımı alışkanlığı azalıyor, kadınlarda ise artış gösteriyor. Ağız, gırtlak, akciğer, mesane, böbrek, mide, rahim ağzı kanserlerine neden olan sigara, aynı zamanda kalp ve damar hastalıklarına, felç, solunum yetmezliği, ülser gibi 25 ayrı hastalığa yol açıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi başvurulmamıştır?

- A) Bir durumu koşul-sonuç ilgisiyle açıklama
- B) Bilimsel verilerden yararlanma
- C) Karşılaştırmalara yer verme
- D) Gerekçe belirtme
- E) Bir durumu nedenleriyle tartışma

8. Ben medyamızdan memnun olmayanlardanım. Neden mi? Çünkü her şey de olduğu gibi yine çıkarlar doğrultusunda işler yürümekte. Bundan başka? Bir de emperyalistlik mi desem yoksa yağcılık mı desem onlarda olunca işin içinde sormayın hâlimizi. Medyamızın önemli bir bölümü hatta çoğu belli kesimin elinde. Belli kesim=bizden olmayan kesim! Ülkemizde dönen oyunlar dolaplar yeri geldiğinde çok rahat bir şekilde örtbas edilebiliyor. Hiç alakası olmayan olaylar ise gereğinden fazla büyütülüp kaoslar yaratabiliyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmaya yer verilmiştir.
- B) Deyim kullanılmıştır.
- C) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.
- D) Nesnel anlatım yapılmıştır.
- E) Neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir.

9. Destanlar, bir milletin tarihî-kültürel hayatına ışık tutan ve o milletin geleceğe güvenle bakmasını sağlayan millî unsurlar bütünüdür. Bu unsurların sadece "var olması" yeterli değildir. Maddî, manevî anlamda geleceğe daha emin adımlarla ilerlemek, ancak bu millî değerlerin şuuruna varmak, yani onu idrak etmekle olur. Fars ve Cermen kavimleri zengin bir millî zevke sahipken dönemlerinde baskın kültüre yenik düşmüş ve kendi değerlerini küçümsemişlerdir. Ta ki onlara birilerinin bu zevki yeniden tattırması, hatırlatması kadar. Zengin bir destan kültürüne sahip olan Türkler, ne yazık ki bu hatırlatmalara uzun yıllar ya muhattap olmamışlar ya da belleklere işleyecek bir vurguyla karşılaşmamışlardır.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Tanımlama yapılmıştır.
- B) Düşünceyi kanıtlamak için örnek verilmiştir.
- C) Eleştiri yapılmıştır.
- D) Bilgi verilmiştir.
- E) Karşıt görüşler irdelenmiştir.

10. Kùltürler ölebilir mi? Kùltür, çağımızın eski medeniyetlerin yarattığı mitolojilerin yeni şekillenışı üzerinde etkili oluyor mu? Şüphesiz, kùltür bir toplumsal yapı içinde ele alınır ama toplumsal yapı değişirken kùltür öğeleri de tamamen değişime uğramıyor. Bu bağlamda kùltür yeni ile eski arasında bir kavramsal bağ olarak düşünölebilir. Bence her şey gibi kùltürler de öölür. Öölümsüz bir şeyin olduğunu sanmıyorum evrende. O zaman Yunan klasiklerine, mitolojisine, heykellerine, yapılarına, resimlerine ne diyeceğiz? Mesela Homeros yaşamıyor, demek ne kadar doğru olur bilmiyorum. Klasikler, eski kùltürler yaşıyor ama elbette çağın kùltürünün yaşadığı gibi değil. Bilimde ve sanatta atlamalar olamaz. Ancak her yeni oluşum eski zincirin son halkası olabilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Yorumla yer verme
- B) Sohbet havasında yazma
- C) Soru sormadan yararlanma
- D) Öneride bulunma
- E) Örnek verme

11. El yazması kitaplarda, sayfaların yaldız ve boya ile süslenmesi sanatı olan "tezhip", Arapçada "altınlamak" anlamına gelir. Tezhip en çok el yazması kitaplarda kullanılmakla birlikte, tek levha hâlindeki yazıların çevresinin de tezhiplendiği görülür. Bu süsleme, kitap içinde en çok baş sayfalarda kullanılmıştır. Özellikle Kur'an-ı Kerim'in ilk iki sayfasının bu tür bir süslemeyle doldurulması, bir kural hâline gelmiştir. Kur'an-ı Kerim'in dışındaki kitaplarda da genellikle metnin başında tezhipli bir besmele bölümü koymak yeterli olmuştur. Bu tür baş sayfalarda besmelenin zemini ve çerçevesi de tezhiplidir. Ayrıca çoğu kez yazının üst kısmında tezhipli bir tepelik bölümü yer alır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
- B) Karşılaştırmalar yapılmıştır.
- C) Tanıma yer verilmiştir.
- D) Yorumla yer verilmiştir.
- E) Örnek verilmiştir.

12. Evet, Türkçe bir imparatorluk dilidir. Her dil, bırakın imparatorluk dili olmayı, bir devlet dili bile olamaz. İmparatorluk dilleri, o milletlerin hâkim oldukları topraklardan âdeta vergi almaları, mahsûl almaları gibi, kendilerinden önce o topraklarda yaşayan dillerden kelimeler ve sesler alırlar. Bu alışın belli bir ölçüsü ise yoktur. İnsanlar için, dünyanın dört bucağında kendi dillerinin konuşulduğunu duymanın, kendi bayraklarının dalgalandığını görmenin hazzı ve gururu, başka hiçbir şeye değişmeyecek kadar güzeldir. İmparatorluk dilleri, diğer dillerden aldıkları ses ve kelimeleri kendi dillerinin ses yapısına ve gramerine, estetiğine ve fonetiğine göre millîleştirirler, tamamen kendi kelimeleri, kendi sesleri hâline getirirler. Bunlar, adeta fethedilmiş topraklar gibi, fethedilmiş kelimeler ve seslerdir. Ancak yeryüzünde, imparatorluk dili olabilmiş fazla dil yoktur; başlıcaları Latince, Arapça, İngilizce ve Türkçedir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örneklemeyle yer verilmiştir.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Yorumla yer verilmiştir.
- D) Benzetmeye yer verilmiştir.
- E) Olay içinde yaşatma söz konusudur.

13. Benim ülkemde gençler istedikleri değil, karınlarının doyduğu mesleği icra etmek durumundalar. Eski zaman sosyolojisinde yer alan "Kızımı ne doktorlar ne mühendisler..." söylemleri günümüzde de mevkini ısrarla koruyor. Henüz küçük yaşlarda ebeveyn yaptırımları biz gençlerin yelpazesini öylesine daraltıyor ki mecburiyet, kabiliyet ve heveslerin önüne geçiyor. Yani yeri geldiğinde pire deve oluyor, bazen de deve pire oluyor. Gerçekler, haklılar halkımıza gösterilmiyor. Bundan ötürü de ülkemizde ortaya çıkan toplumsal sorunlar da doğal karşılanmalı, diye düşünüyorum. Halk arası uçukluklar, iletişimsizlik, son derece yüksek boyutta kin beslemeler...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmaya yer verilmiştir.
- B) Eksiltili cümleler kullanılmıştır.
- C) Öneride bulunulmuştur.
- D) Nesnel anlatım yapılmıştır.
- E) Neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir.

14. Ülkemizi yönetenler gaf üstüne gaf yaparken sağlık bakanının "domuz gribi" açıklamalarında, millete bulaştırdığı başka bir psikolojik hastalık daha var, diye düşündüm. Adı "çaresizlik ve şaşkınlık" bu iki virüs hem çok tesirli ve hem de tedavisi çok zor. Beyindeki kuluçka süresi kısa sürüyor ve anında sinir sistemimize yayılıyor. Yan etkileri ise donup kalma ve korkudur. Aslında bu hastalık yayılması yeni değil. Korkular bulaştıkça bulaşıyor. Şişirilmiş balondan başka bir şey değil bu domuz gribi. Anımsarsanız her sonbaharda ya "kuş gribi" ya da "sas gribi" dünyayı tehdit etmiştir. İlaç devlerinin küresel soygunundan başka bir şey olmadığını düşünmekteyim. 75 milyar doları daha şimdiden ceplerine indiren bu firmalar üçüncü dünya ülkelerini soyup soğana çevirmektedir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmacı anlatım yapılmıştır.
- B) Benzetmeye yer verilmiştir.
- C) Örnekler verilmiştir.
- D) Deyim kullanılmıştır.
- E) Tanık göstermeye yer verilmiştir.

15. 1982 yapımı olan *Yedi Bela Hüsnü* Kemal Sunal'ın oynadığı en komik filmlerden bir tanesidir. Filmin ana karakteri Hüsnü'dür. Arkadaşı da Cemal'dir. Cemal, Hüsnü'nün çok yakışıklı olduğunu söyleyerek onu gaza getirip kandırmaktadır. Bu arada Cemal rolünü Şevket Altuğ oynamaktadır. Hüsnü, Hüsnüye'ye aşiktir. Mahallenin kızını seven Hüsnü ise çok yakışıklı olduğunu sanarak cesaretlenir halbuki Cemal, Hüsnü'den para almak için yalan söylemektedir. Şansının hat safhada olması sebebiyle ünlü kabadayılara bile kök söktürmüştür. Mahallenin arazisine göz diken ve mahalleliyi evlerinden atmaya hazırlanan Malik, Hüsnü'yü yok etmeye çalışır. Filmde ayrıca Oyâ Aydoğan ve Ali Şen gibi başarılı oyuncular da oynamaktadır.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bazı sözcükler yinelenmiştir.
- B) Deyimler kullanılmıştır.
- C) Bir tanıtım yazısıdır.
- D) Bazı düşünceler yerilmiştir.
- E) Anlatıcının yorumlarına yer verilmiştir.

16. Millî ve resmî dile dayalı millî kültür çağı 19 ve 20. yüzyılların en yaygın gerçeği olarak 21. yy.a uzanmaktadır. Kültürlerin evrensel bazı özellik ve nitelikleri bulunmakla beraber, "evrensel kültür" denebilecek bir yaşam tarzı ya da biçimi yoktur. Evrensel kültür, kavramı henüz ne olduğu veya olacağı anlaşılmamış, henüz tanımlanmamış bir özlem/söylem olarak fikirler dünyasında tedavülden kalkmamakta ısrarcıdır. Evrensel barış, ütöpik bir özlem gibidir. Çoğu kişi, bu deyim çeşitli ve farklı kültürlerin birikim ve bileşkesi anlamına gelen "medeniyet" kavramı karşılığında kullanmaktadır. Medeniyet adı verilen birikim ve bileşkeden ayrı bir evrensel kültür yoktur.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yorumlara yer verilmiştir.
- B) Eleştirel anlatım yapılmıştır.
- C) Benzerlik ilgisine yer verilmiştir.
- D) Bilimsel bulgulara başvurulmuştur.
- E) Karşılaştırma yapılmıştır.

17. Türkçe kapalı ifadeler yönünden oldukça zengin bir dildir. Zamanında kapalı ifade olarak ortaya çıkan birçok deyim, sözcük, atasözü ve ifade ilk defa söylendiklerinde "kapalı bir ifade" anlamını içermektedir. Ancak anlamı anlaşıldığında ve dile yerleştiğinde "kapalı ifade" rolünden çıkarak "anlaşılabilir bir ifade" olarak dilde yerini almıştır. Ama bu ifadeler yine de kullanılış yerlerine göre değerlendirilecek olursa "kapalı ifade" rolündedir. İngiliz dil bilimci Halliday, dildeki anlam yüklerinin dil bilimi, toplum bilimi, ruh bilimi, fizyolojik, antropolojik ve kültürel etkilerle durum değişikliğine uğrayabileceğini ifade eder. Bu bakımdan Türkçe söylemleri, sözcükleri ve cümleleri hatta kelimeleri incelerken "kavramlara, kapsamlara, yan anlamlara, derin anlamlara", kısaca "gizli veya üstü örtülü" diyebileceğimiz "kapalı ifadelere" dikkat etmek gerekir.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatım yapılmıştır.
- B) Tanık göstermeye başvurulmuştur.
- C) Neden-sonuç ilişkisine yer verilmiştir.
- D) Eleştiriye yer verilmiştir.
- E) Öneride bulunulmuştur.

18. Dünyada yaklaşık üç bin sivrisinek türü olduğu bilinmektedir. Bunların çoğu insana saldırmaz. Zaten aksi olsaydı dünyanın her yerinde bulunabilen bu yaratıklar ormanda, dağda, insan bulunmayan yerlerde yaşamlarını idame ettirmezlerdi. İnsanların kanlarını emerek yaşayan sivrisinek türlerinin yalnız dişileri kan emer. Dişiler de insanların kanlarını kendi yumurtalarını üretebilmek için protein sağlayabilmek amacıyla emerler. Birçok cinsten dişiler sivrisinekler en azından ilk yumurtalarını kana ihtiyaç duymadan üretebilirler fakat sonraki yumurtaları için kana ihtiyaçları vardır. Bulabildikleri her canlının kanını emerler, hatta deniz yüzeyine gelen balıklar bile ellerinden kurtulamaz.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir durumun gerekçesi belirtilmiştir.
- B) Deyim kullanılmıştır.
- C) Koşula yer verilmiştir.
- D) Kanıtlara başvurulmuştur.
- E) Açıklayıcı bir anlatıma yer verilmiştir.

19. Beyoğlu'nda, bir oyuncakçı dükkânı var. İki üç gündür bu dükkânın önüne iğne atsan yere düşmez. Büyüklü küçüklü, kadınlı erkekli bir kalabalık iki üç gündür bu oyuncakçı dükkânının vitrininin önünde toplanıyor. Dün tramvay beklerken merakım iyice arttı, nasılsa arka arkaya on araba geldikten sonra ancak on birincide ayakta durabilecek bir yer bulunabilir kaidesini denemiş olduğum için, gittim oyuncakçının önündeki kalabalığa karıştım. Bir de ne göreyim? Herif, dükkânın koskocaman vitrininin arkasına dağları, ovaları, tankları, tayyareleri, süvarileri, piyadeleriyle bir harp meydanı kurmamış mı? Hem de o kadar sahici ki insan çok yüksekte bir uçaktan aşağıya bakıyor gibi oluyor. Minimini kurşun insanlar, minimini tanklar, minnacık toplar... Kurşun askerler birbirlerini süngülüyor; içlerinde yaralanmış, can çekişmekte, ölmekte olanlar var. Hayır, bu minimini kurşun insanlar oyuncak değildiler.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Konuşma havası içinde yazılmıştır.
- B) Öyküleme ve betimlemeye başvurulmuştur.
- C) Gerçek soru cümlelerine yer verilmiştir.
- D) Deyim kullanılmıştır.
- E) Pekiştirmeli ve küçültmeli sözcükler vardır.

20. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2015'i *Uluslararası Toprak Yılı* ilan etti. Birleşmiş Milletler'den yapılan basın açıklamasında insanlığın sessiz dostuna dikkat çekilerek toprağa gereken önemin verilmediği vurgulandı. Amerika Toprak Bilimi Derneği de bir çorba kaşığı kadar toprakta yeryüzünde yaşayan insan sayısından daha fazla insan yaşadığını belirtiyor. Dünyadaki biyolojik çeşitliliğin en az dörtte biri ise toprak altında yaşıyor. İçinde yetenekli minik işçilerin çalıştığı canlı bir fabrikadır toprak. Bu minik işçiler gece gündüz insanlık için çalışıyor. Atıklarımızı ve toksik kimyasallarımızı ayrıştırıp zararsız hâle getiriyor, suyumuzu arıtıyor, erozyonu önüyor, verimliliği yeniden sağlıyor. Şunu da belirtmeden geçmeyelim: Kullandığımız antibiyotiklerin çoğunun kaynağı da topraktaki mikroorganizmalar.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel bir bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
- B) Birilerinin sözleri dolaylı bir şekilde aktarılmıştır.
- C) Karşılaştırmalara yer verilmiştir.
- D) Tanım cümlesi vardır.
- E) Terim anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.

ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "sıcaklık, hanımeli kokusu" duyu organlarıyla ilgilidir. Parçada olaylar oluş sırasıyla verildiği, oluş sırasıyla verilirken de okur olay içinde yaşadığı için anlatım biçimi öykülemedir. Kişileştirme yapılmamıştır.

Cevap E

Not: Öyküleyici Anlatım

Okuyucuyu belli bir zaman sırasına göre aktarılan olayların içine alarak etkileyen anlatım biçimidir. Bu anlatımda amaç, olayı okuyucunun gözünde canlandırmak, okuru olay içinde yaşatmak ve anlatmak istenileni bir olay içerisinde vermektir. Öyküleme, tasarlanan bir olayın anlatımı da olabilir, yani hep geçmiş zaman kullanılması şart değildir.

2. Parçanın genelinde Dünya Sağlık Örgütü'nün yaptığı bir araştırmanın sonuçları hakkında bilgi verilmiş, yani açıklayıcı anlatım yapılmıştır.

"Dünyadaki inmelerin üçte ikisi ise az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde görülmektedir." cümlesinde karşılaştırma yapılmış, ve bu cümle nesnel anlatımdır.

"%62'sinden yüksek tansiyon" ifadesinde de sayısal veriler kullanılmıştır.

Cevap E

3. Parçadaki "bir uğultu" sözüyle işitmeye, parçanın bütününde görme duyusuna, "çam kokuları" sözüyle koklama duyusuna, "sabah serinliği" sözüyle dokunma duyusuna yer verilmiştir.

Tatma duyusuna özgü ifadeler parçada yer verilmemiştir.

Cevap E

4. Parçada "kentlerde yaşayanlara göre" ifadesinde kentler ve kırsal kesim insanı karşılaştırılmıştır.

Parçanın genelinde detaylar verildiği ve bu detaylardan bir sonuca ulaşıldığı (Oralarda yaşamak böyle bir şeydir işte.) için irdeleme ve gözlemleri yansıtmaya vardır.

Anlatılanların belgelere dayandığına yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap C

5. Parçanın ilk cümlesinde "peki ya okyanus altındaki yaşam?" ifadesiyle karşılaştırma yapılmıştır. "Olanaklı hâle getirebilir" ifadesinde öngörüye yer verilmiştir. Parçanın genelinde bilgi verilmiş yani açıklamaya başvurulmuştur.

Son cümlede bilim adamlarının bir önerisine yer verilmiştir.

Cevap D

6. Elektrik gerilimine göre renk değiştirebilen bir dokuma türünün keşfinden söz edilen parçanın anlatımında tanık göstermeye yer verilmemiştir.

Cevap A

Not: Tanık Gösterme

Anlatma somutluk ve inandırıcılık kazandırmak amacıyla başkalarının düşünce ve sözlerinden yararlanmaya tanık gösterme denir.

Tanık göstermede birinin sözü aktarılırken (Cümlede Anlam ünitesinde gördüğünüz) doğrudan ya da dolaylı aktarma yapılabilir.

Ayrıca sözü aktarılan kişinin isminin verilip verilmemesi şart değildir. Önemli olan sözün aktarımıdır.

Tanık göstermeyle örnekleme karıştırılmamalıdır. Tanık göstermede birinin sözü doğrudan ya da dolaylı aktarılır, örneklemede ise herhangi bir konuyla ilgili örnekler verilir.

Bir paragrafta birinin isminin geçtiği görülür görülmez tanık gösterme olduğu söylenemez. O kişinin sözünün de aktarılıp aktarılmadığına bakılmalıdır. Alıntı yoksa orada en fazla "örnekleme" olabilir.

7. "Erkeklerin eğitim düzeyi arttıkça sigara kullanımı alışkanlığı azalıyor." cümlesinde koşul belirtilmiş, parçanın genelinde araştırmalara yönelik bilimsel veriler sunulmuştur.

"Türkiye'de erkeklerin %84'ü, kadınların ise %36'sı sigara içiyor" cümlesinde karşılaştırma, "Ağız, gırtlak, akciğer, mesane, böbrek, mide, rahim ağzı kanserlerine neden olan..." ifadesinde ise gerekçe belirtilmiştir.

Parçada herhangi bir tartışmaya yer verilmemiştir.

Cevap E

8. Parçada kişi, medyadan memnun olmadığını belirttiği için tartışma,

parçanın girişindeki cümlelerde soru sorma,

ikinci ve üçüncü cümleler arasında (Neden mi? Çünkü her şey de olduğu gibi yine çıkarlar doğrultusunda işler yürümekte.) neden-sonuç ilişkisi söz konusudur.

Parçada geçen "örtbas etmek" sözü ise "gizlemek" anlamında bir deyimdir.

Parçada eleştirel bir dil kullanıldığı ve tartışmacı anlatım olduğu için parçanın nesnel olması mümkün değildir.

Cevap D

9. "Destanlar, bir milletin tarihi-kültürel hayatına ışık tutan ve o milletin geleceğe güvenle bakmasını sağlayan milli unsurlar bütünüdür." cümlesinde tanım yapılmıştır.

"Fars ve Cermen kavimleri zengin bir millî zevke sahipken, dönemlerinde baskın kültüre yenik düşmüş ve kendi değerlerini küçümsemişlerdir." cümlesiyle örnek verilmiştir.

"Türkler, ne yazık ki bu hatırlatmalara uzun yıllar ya muhattap olmamışlar ya da belleklere işleyecek bir vurguyla karşılaşmamışlardır." cümlesinde eleştiri yapılmıştır.

Parçada karşıt görüşlere yer verilmemiştir..

Cevap E

10. "Kültürler ölebilir mi? Kültür, çağımızın eski medeniyetlerin yarattığı mitolojilerin yeni şekillenışı üzerinde etkili oluyor mu?" cümlelerinde soru sorulmuştur.

Parçanın genelinde yorum yapılmış ve sohbet havası hakimdir. "Mesela Homeros yaşamıyor, demek ne kadar doğru olur bilmiyorum." cümlesinde örnek verilmiştir.

Cevap D

11. Parçada bilgi verme amacı vardır, dolayısıyla anlatım biçimi açıklamadır.

İlk cümlede tanım, "tezhip en çok" sözüyle de karşılaştırma yapılmıştır.

Kuran-ı Kerim de parçada anlatılan konuya örnek verilmiştir.

Herhangi bir yorum ifadesi parçada yoktur.

Cevap D

12. Parçanın bütününde Türkçe hakkında bilgi verilmiş ve görüş belirtilmiştir.

"fethedilmiş topraklar gibi" sözünde benzetme vardır.

Betimleme gözleme ve görselleştirmeye dayalı anlatımdır, bu parçada bir olaya yer verilmemiştir.

Cevap E

Not: Betimleyici Anlatım (Tasvir)

Betimleme, en yalın biçimiyle sözcüklerle resim çizme işidir. Bir tür canlandırma sanatıdır. Varlıkların niteliklerinin, bu varlıkların duyularımız üzerinde uyandırdıkları izlenimlerin belirtildiği bu anlatımda, okuyucunun çeşitli duyularına seslenilerek anlatılan varlıkla ilgili izlenim kazanılması amaçlanır. Bu amacın gerçekleşmesi için titiz bir gözlem gerekir. Gözlem sırasında ayırt edici özelliklerin anlatılmasına özen gösterilir.

13. Eleştirel bir anlatıma yer verildiği için anlatım biçimi tartışmadır. Dolayısıyla nesnel anlatım söz konusu değildir.

"Kızımı ne doktorlar ne mühendisler..." ifadesi eksilti (yüklemsiz) cümledir.

"Bundan ötürü de ülkemizde ortaya çıkan toplumsal sorunlar da doğal karşılanmalı, diye düşünüyorum." ifadesinde öneriye yer verilmiştir.

"Henüz küçük yaşlarda ebeveyn yaptırımları biz gençlerin yelpazesini öylesine daraltıyor ki mecburiyet, kabiliyet ve heveslerin önüne geçiyor." ifadesinde neden belirtilmiştir.

Cevap D

Not: Tartışmacı Anlatım

Bildirimin okuyucuda yerleşik duygu, düşünce, kanı ve davranışları değiştirmeyi amaçladığı biçimdir. Bir başka deyişle, amaç düşünce ve konularda değişiklik yapmaktır.

14. "Ülkemizi yönetenler gaf üstüne gaf yaparken" ifadesinde eleştiriye yer verildiği için anlatım biçimi tartışmadır.

"Adı 'caresizlik ve şaşkınlık' olan bu virüs..." ifadesinde benzetmeye yer verilmiştir.

"Anımsarsanız..." ifadesinde eleştirilen konuya yönelik örnek verilmiştir.

"gaf yapmak, soyup soğana çevirmek" ifadeleri de yemidir.

Tanık gösterme bir konuyu daha somut hâle getirmek için bir kişinin sözüne yer vermektir. Bu parçada tanık göstermeden yararlanılmamıştır.

Cevap E

15. Yedi Bela Hüsni adlı filmin tanıtıldığı parçada "film, yakışıklı, oyuncu..." gibi sözcükler yinelenmiştir.

Parçada "gaza getirmek, kök söktürmek" gibi deyimler kullanılmıştır.

Parçada geçen "... en komik filmlerinden biridir. ..." ifadesi yorumdur.

Parçada herhangi bir düşünce yerilmemiştir.

Yermek: Eleştirmek, kötülüklerini dile getirmek.

Cevap D

16. "Evrensel barış, ütöpik bir özlem gibidir." cümlesinde benzetme ve parçanın bütününde de eleştiri yapılmış, dolayısıyla yoruma da yer verilmiştir.

Ayrıca "19. ve 20. yüzyılların en yaygın gerçeği" ifadesinde de karşılaştırma yapılmıştır.

Parçada herhangi bir bilimsel bulgu ya da (rapor, deney, veri...vs.) kanıtı yer verilmemiştir.

Cevap D

17. Parçanın bütününde bilgi verildiği için açıklayıcı anlatıma, bir dil bilimciden alıntı yapıldığı için tanık göstermeye yer verilmiştir.

"Ancak anlamı anlaşıldığında ve dile yerleştiğinde 'kapalı ifade' rolünden çıkarak 'anlaşılabilir bir ifade' olarak dilde yerini almıştır." ifadesinde neden-sonuç ilişkisi görülmektedir.

"...kısaca 'gizli veya üstü örtülü' diyebileceğimiz 'kapalı ifadeler' dikkat etmek gerekir." ifadesinde öneriye yer verilmiştir.

Parçada herhangi bir eleştiri söz konusu değildir.

Cevap D

Not: Açıklayıcı Anlatım

Alicinin bilgisi olmadığı varsayılan bir konu üzerinde onu bilgilendirmeyi, aydınlatmayı amaçlayan ve yazıda öğretme amaç alınarak nesnel bir dil tercih edilen anlatım türüdür.

18. Parçada "Dişileri de insanların kanlarını kendi yumurtalarını üretebilmek için..." ifadesinde gerekçe belirtilmiş, "elinden kurtulmak, en azından" deyimleri kullanılmış, "Zaten aksi olsaydı..." ifadesinde koşul belirtilmiştir.

Parçanın bütünü sivrisinekler hakkında bilgi verdiği için anlatım biçimi açıklamadır.

Parçada herhangi bir bilimsel bulgu (rapor), araştırma, istatistik vs.) bulunmamaktadır. Dolayısıyla kanıtlayıcı bir anlatım da yoktur.

Cevap D

19. Parçada konuşma havası, betimleme ve öyküleme vardır. Sondan ikinci cümledeki "can çekişmek" sözü deyimdir.

"Koskocaman, minimini" sözcüklerinde pekiştirme ve küçültme vardır.

Parçada "Bir de ne göreyim? Herif, dükkânın koskocaman vitrininin arkasına dağları, ovaları, tankları, tayaraları, süvarileri, piyadeleriyle bir harp meydanı kurmamış mı?" ifadeleri gerçek değil, sözde soru cümleleridir.

Cevap C

20. "Birleşmiş Milletler'den yapılan basın açıklamasında insanlığın sessiz dostuna dikkat çekilerek toprağa gereken önemin verilmeye çalışıldığı vurgulandı. Amerika Toprak Bilimi Derneği de bir çorba kaşığı kadar toprakta yeryüzünde yaşayan insan sayısından daha fazla insan yaşadığını belirtiyor." cümlelerinde dolaylı anlatımlar vardır.

"Amerika Toprak Bilimi Derneği de bir çorba kaşığı kadar toprakta yeryüzünde yaşayan insan sayısından daha fazla insan yaşadığını belirtiyor. Dünyadaki biyolojik çeşitliliğin en az dörtte biri ise toprak altında yaşıyor." cümlelerinde karşılaştırmalar vardır.

"İçinde yetenekli minik işçilerin çalıştığı canlı bir fabrikadır toprak." söz, "Toprak nedir?" sorusuna yanıt veren bir tanım cümlesidir.

"toksik kimyasallar, erozyon, antibiyotik" gibi sözcükler terim anlamlıdır.

Parçada öznel değil, nesnel bir anlatım vardır.

Cevap A

Dünyanın uzak ve yakın yerleri, İstanbul'dan bir çağrı almış gibi hemen hepsi ona yürümüştür. İstanbul sanki mahallenin alımlı ve güzel kızı, dünyanın ahalisi ise bu kimseye nasip olmayan dilbere meftun mahalle delikanlısı topluluğudur. İstanbul duruşu ve edasıyla iştah kabartmış; uzak ve yakın çevre de bu iştihanın rüzgârına bırakmıştır kendini. Ne çok isimle anılmış, kendisine ne çok, türlü türlü seslenilmiştir

Bu parçayla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
- B) Benzetme yapılmıştır.
- C) Örneklere yer verilmiştir.
- D) Öznel cümlelerden oluşmuştur.
- E) İkileme kullanılmıştır.

2.

- I. Sana farklı konuşur, bana farklı. Ötekine anlatırken üç ekler, berikine anlatırken beş çıkarır. Dün alkışladığını bugün yerden yere vurur.
- II. O konuşurken hiç sıkılmazsınız. Saatlerce konuşsa da ağzınız açık dinler, daha da konuşsun istersiniz. Ayrıldıktan sonra onun sözleri beyninizde, sesi kulaklarınızda sürer. Gizliden kıskanırsınız onu, onun gibi olmak istersiniz.
- III. Uzun uzun konuşmaz o. İlle de konuşması gerekiyorsa sanki yıldırım hızıyla düşünür ve dardını anlatacak en az sözcüğü bulur, yan yana getirir ve söyler. Az ve öz konuşur ama anlatmak istediği her neyse onu mutlaka anlamışsınızdır.

Yukarıda verilen ifadelerde, sırasıyla anlatımın hangi özellikleri üzerinde durulmuştur?

- A) Tutarlılık – Doğallık – Açıklık
- B) Bütünlük – Duygusalılık – Özgünlük
- C) İçtensizlik – Sürükleyicilik – Özgünlük
- D) Yapmacıklık – Akıcılık – Duygusalılık
- E) Tutarsızlık – Etkileyicilik – Özlülük

3.

Sanayi devrimi ile birlikte dünya endüstrisi hızla gelişti. Tüm insanlık tarihinden fazla üretim yapıldı son 100 yılda. Bir şeyler üretilince doğal olarak tüketilmesi de gerekiyordu ve aynı hızda tüketim çılgınlığı baş gösterdi. Bunun yanına teknolojik gelişmeler de eklenince özellikle son 20 yıl dünya koca bir alışveriş merkezine dönüştü. Bu gelişmeler doğal olarak Türkiye'yi de etkiledi ama bir farkla, Türkiye tüketiyor fakat üretmiyordu! Sonuç olarak Türkiye bir tüketim toplumu hâline dönüştü. Mesela Türkiye'de her ay ortalama 1 milyon cep telefonu alınmakta. Muhtemelen bu yazıyı okuyanların birçoğunun telefonu da en fazla 6 aylıktır. Sonuç itibarıyla cep telefonlarının asıl görevi arama yapmak, bunun yanı sıra 3-4 yılda bir radikal yenilik getirilmekte cep telefonlarına. Peki neden insanlar her ay yeni model bir cep telefonu alır? İşte bu sorunun cevabı yukarıda yazdığım tüketim çılgınlığıyla alakalı. Bu tüketim çılgınlığının ülke ekonomisine yaptığı zarar ise maalesef korkunç boyutlara ulaşmış durumda. Sonuç itibarıyla tüketim toplumu hâline dönüştük ya da dönüştürüldük.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Tanımlara yer verilmiştir.
- C) Örneklere yer verilmiştir.
- D) Neden belirtilmiştir.
- E) Yorumla yer verilmiştir.

4.

Hastanelere özel izinle giriş yapılyorken hastaneden çıkış izni almadan bahçe duvarından bile dışarı çıkamıyorlardı hastalar. Her şey izinle; yemek yemek, şehir değiştirmek, trene binmek, bir eve yerleşmek... Sürgün bölgeleri ilgimi çekti. Bir şekilde neyle suçlandıklarını bile bilmeyen insanların cezalandırılıp sürgüne gönderildikleri bölgeler... Bu şehrin Sovyet Rusya Dönemi'nde sürgün bölgesi olduğunu söylediler. Daha bir dikkatle baktım karşıma çıkanlara. Bu insanlar suçlu muydu? Ne zaman gelmişlerdi buraya? Hâlâ mı suçlular? Bir apartman dairesinin her odasında bir başka ailenin yaşaması da başka bir ilginçlik. Mutfak, tuvalet, banyo ortak. Odalar ayrı...

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı yapıda cümleler kullanılmıştır.
- B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
- C) Alıntıya yer verilmiştir.
- D) Benzetmelere yer verilmiştir.
- E) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.

5. Bakıyorum da kimi insanlar, konuşurken süslü, gösterişli cümleler kurmayı, anlamını kendilerinin de tam bilmedikleri sözcükler kullanmayı hüner sayıyorlar. Böyle yaparken güzel sözler arama uğruna asıl söyleyeceklerini söyleyemiyorlar. Ben bu tür konuşmaları doğru ve yararlı bulmuyorum. Sözcükler ve cümleler, düşüncelerimizi iletmek için birer araçtır. Bizi dinleyenler ne düşündüğümüzü anlamazlarsa konuşmuş olmayız ki. Yazılı anlatımda olsun, konuşma dilinde olsun içten, doğal, kısa ve yalın anlatımı tercih ederim ben. Beni dinleyen ya da yazdıklarımı okuyan herkes her sözümün tadına varmalı. Bir de, Seuton'un söylediği gibi, din adamının vazına benzememeli konuşma; bilinmedik, duyulmadık sözcüklerle kafaları bulandırmamalı. Yoksa çok gülünç duruma düşeriz. Asıl önemlisi, doğru ve sağlıklı iletişim kuramayız.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eleştiriye yer verilmiştir.
- B) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
- C) Öykülemeye yer verilmiştir.
- D) Öneriler belirtilmiştir.
- E) Koşul belirtilmiştir.

6. Türklerin, Kürtlerin, Süryanilerin, Arapların komşu yaşadıkları; taş evlerin dostluklarını gösterircesine sokakları kuşattığı bu yer, beni öylesine etkilemişti ki... Bu coğrafyada din, dil, ırk farklılıklarının devlet sınırlarını da beraberinde getirmediği, vatanın yer-yüzü, milletin insan soyu olduğu bir dünyanın tadına vardım. Süryani şarabından da içtim Kürtlerle halay da çektim. Beni en çok etkileyen ise çocuklar oldu. Onların arasında dil ayrımı bile yoktu. Tanık olduğum konuşmada biri diğerine Türkçe "Fıratlarla top oynayalım mı?" diye soruyor, tam anlayamadığım Kürtçe ya da Süryanice bir cevap geliyor karşıdan ve hiç duraksamadan devam ediyor: "Tamam, ben seni çağırıyorum." Evet, benim de yüzümde sıcak bir tebessüm belirmişti bir anda. Farklı dillerle konuşup herkesten iyi anlaşıyorlardı. 7-8 yaşlarındaydılar ve büyüklerin onlar için yaptıkları planlardan habersiz, belki de farklılıklarının farkına varmadan o kadar mutlular ki birlikte olmaktan. Kürt, Süryani, Arap, Türk kısacası her çocuk onlar için iyi bir oyun arkadaşı sadece.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öykülemeye yer verilmiştir.
- B) Koşula yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırma yapılmıştır.
- D) Mecazlı anlatıma yer verilmiştir.
- E) Benzetmeye yer verilmiştir.

7. Tarih öncesi Polinezya halkının geniş bir coğrafyaya yayılması, belki de insanlık tarihinin en dramatik deniz keşfi sürecini temsil eder. MS 1200 yılına kadar eski insanların Asya ana karasından ayrılıp Endonezya adaları üzerinden Pasifik Okyanusu'na açılarak Avustralya ve Yeni Gine'ye yayılışı, Yeni Gine'nin doğusunda bulunan Solomon Adaları'ndan öteye gitmemişti. Tam bu sıralarda, Yeni Gine'nin kuzey-doğusundaki Bismarck Takım Adaları'ndan geldiği söylenen, denizcilik ve çiftçilik becerileri gelişmiş insan topluluğu, Solomon Adaları'ndan doğuya doğru yelken açarak amansız denizlerde 1500 kilometrelik bir yol katetmiş ve Fiji, Samoa ve Tonga'ya ayak basmakla Polinezya insanların ataları olarak tarih sayfalarında yerlerini almışlardır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nesnel veriler kullanılmıştır.
- B) Öznel ifadelerle yer verilmiştir.
- C) Açıklayıcı bir anlatıma başvurulmuştur.
- D) Betimlemelere başvurulmuştur.
- E) Olasılık bildiren bir ifadeye yer verilmiştir.

8. Şiir yazmak çok zor bir iş, şair olmak da zor tabii. Tuhaftır ki insanlar şiiri daha kolay görürler. Oysa şiir dünyanın en zor işi. Sanatların prensidir şiir. Şiir sadece ilham değildir. Çalışmak lazım, şiir kuramı üzerine kafa yormak lazım. Geçenlerde bir genç geldi yanıma şiir yazmış. Dedim kimleri okuyorsun? "Ben okumuyorum abi." dedi. "Neden okumuyorsun?" dedim. "Etkilenirim sonra." dedi. Binlerce şiir öğrenirsiniz fakat hepsini unutacaksınız. Dünya şiirini takip etmek gerekiyor. Şiir kadın gibidir, sürekli ilgi ister. Ayrıca hem iyi romancı hem iyi bir şair tanıyor musunuz? Yok öyle biri.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Deyim kullanma
- B) Kişileştirmeye yer verme
- C) Öyküleme yapma
- D) Sohbet havasında yazma
- E) Sayıp dökmelere yer verme

9. Hiç dikkat ettiniz mi bilmiyorum ama artık çocukların da reklamlarda kullanıldığını görüyoruz. Çok eskiden beri hep sinirlendim, çocukların korku filmlerinde oynamasına. Psikolojiyi bozan korkunç filmlerdi eskiler. Şimdikilere pek benzemiyordu. Neyse ben onlara sinirlenirken şimdi daha kötü bir durum görüyorum karşımda. Reklamları küçüklüğümde beri takip eden ve onların -gereksiz bir iş olsa da- her karesini ezberleyen bir insanım. Magazin dergilerinde, özellikle de erkek dergilerinde kadınlar kullanılırdı ya da kadınların kullanıldığı reklamlar. Kadınların bu zamana kadar birçok sektörde olduğu gibi, reklam sektöründe de kullanıldığını hepimiz biliyoruz. Şarkılar çocuklara göre, diziler çocuklara göre, yapılan diğer mafya filmlerinden bile en çok nasibini çocuklar aldı. Eline silah ya da benzeri bir şey alan birbirine saldırdı. Çocukların dikkatini çektik mi her şey bitti gibi düşünmeye başladık.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmaya yer verilmiştir.
B) Karşılaştırma yapılmıştır.
C) Yorumla yer verilmiştir.
D) Deyime yer verilmiştir.
E) İkilemelere yer verilmiştir.

10. Dedikodu, başkalarının kişisel ve özel konuları hakkında yapılan konuşmalardır. Dedikodu bazen gerçek olaylar ve konular hakkında olsa da, genellikle kişiler arasında konuşulduğundan, kişilerin birbirlerine olayı veya haberi iletimi sırasında yanlışlıklar ve çarpıklıklar içermektedir. Bazı gazetelerde dedikodu köşeleri vardır, bu sayfalarda ünlü ve toplumun gözü önünde olan kişilerin dedikoduları yapılır veya skandallardan bahsedilir. Günümüzde dedikodu üniversitelerde insanlar arasındaki ilişki çerçevesinde üzerinde çalışılan bir konudur. Dedikodu insanlar hakkında yapılan olumsuz konuşmalardır ve bu düşünce zehrinin kurbanı, bu zehirden hoşlandığını düşünmeye başlar. Diğerleri hakkında olumsuz konuşmak onu zehirli bir oyuncak hâline getirmeye başlar ve başarılı insanların giderek kendisinden hoşlanmamaya ve ona güvenmemeye başladıklarının farkına bile varmaz. Şu düşünceyi bir süre kafanızda tekrarlayın: Elinize bir balta alıp komşunuzun mobilyalarını parçalamanız sizin mobilyalarınızın biraz daha iyi görünmesini sağlamaz. Benzer şekilde laf baltalarını ve bombalarını diğer insanlara karşı kullanmak da ne sizi ne de beni daha iyi birisi yapar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Benzetme B) Somutlama C) Kişileştirme
D) Tanım E) Öneri

11. Hafızamızın bizden bağımsız bir hayat sürdüğünden şüpheleniyorum. Bazen, kaybolduğunu sandığınız nice anı, nice çehre, nice söz, cümle, yazı kendi derinliğiyle bulanıklaşmış kanalların içinde varlıklarını sürdürerek yüzüp duruyor. Hafıza, aslında zihnin bilgiyi depolayıp sonra onu kullanma eylemine verilen addır. Sonra birden, neredeyse ilk günkü kadar taze ve parlak olarak beliriyor. O zamana kadar niye saklanmışlar ve o gün ortaya niye çıktılar? Bunu hiç kimse bilmiyor ve bilemez de.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanıma yer verilmiştir.
B) Deyim kullanılmıştır.
C) Bazı sözcükler yinelenmiştir.
D) Mecazlı sözler kullanılmıştır.
E) Öznel anlatıma yer verilmiştir.

12. Şamanizm, Kuzey Asya'da ve Orta Asya'daki Türkler arasında çok eski çağlardan beri süregelen, doğaya tapma, iyi ve kötü ruhlarla inanma temeline dayanan ilkel ama dikkat çekici bir dindir. Şamanizm, insanlığın belki de en eski, en göz alıcı ritüelleri barındıran dinlerinden biridir. Temel olarak sihir ve büyüye dayanır. Herhangi bir kurucusu ya da kutsal kitabı olmadığı gibi ortaya çıkış tarihi de belli değildir. Şamanizmin köken olarak anaerkil dönemde ortaya çıktığı tahmin edilmektedir. Yakutlarda erkek şamanlar özel cübbeleri bulunmadığı zamanlarda kadın entarisı giyerek ayin yaparlardı. Şamanların çoğunun saçlarını uzatmaları bundandır. Şaman, gücünün kökeni ister kalıtım ister görünmeyenin armağanı olan bir yetenek veya uzun bir acemilik dönemi ya da 'yetki sağlama isteği' olsun, amacına, genellikle inzivada veya diğer büyük ustaların yanında gerçekleştirilen sabırlı bir yetiştirme dönemi geçirmeden ulaşmayı umamaz. Ne olursa olsun, güçten düşürücü şekilde gerçekleşen ve sonuçta kendisini bitkin hâlde yere düşürecek olan bir deneyim için bütün olanaklarını toplamaya çalışmalıdır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
B) Yorumla yer verilmiştir.
C) Tanıma yer verilmiştir.
D) Neden belirtilmiştir.
E) Alıntıya yer verilmiştir.

13. Türkçenin diğer dillerden üstün bir dil olduğu tartışılmaz bir gerçekken nedense bunu kendimize dahi inandırmanın güçlüklerini yaşıyoruz. Yüzyıllardır bu kadar hor görülmesine rağmen hâlâ ayakta durabiliyorsa bu durum en başta dilimizin ne kadar güçlü olduğunu göstermez mi? Bir gün Türkçenin üstünlüklerini arkadaşlarımla konuşurken içlerinden biri "Türkçe bizim kendi dilimiz onu savunmak ve korumak için üstün olması gerekmez." demişti. Evet, çok haklı, üstün olmasa da sahip çıkmamız gerekirdi çünkü bizim dilimiz.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tartışmacı anlatım yapılmıştır.
- B) Alıntıya yer verilmiştir.
- C) Sohbet havasında yazılmıştır.
- D) Neden belirtilmiştir.
- E) Tanımlamalara yer verilmiştir.

14. İstanbul'un çevresindeki yerleşim yerlerinin yeşilliklerindeki huzurlu köyler, kasabalar olduğu yılların üzerinden neredeyse yarım asır geçti. Geçmişin bereketli meyve, sebze bahçeleri, hasta ciğerlere şifa olan bol oksijenli havası, içilesi berraklıkta ırmakları, çayırlarında biten şifalı otları, çiçeklere konan kelekleri, ötücü kuşların bolluğu, yaban hayatının renkliliği... Bunların hepsi artık eski bir masalın tatlı yalanları gibi. 40 yıl sonra İstanbul'dan Dilovası'na yol alırken otoyolun iki kenarı da hiç boşluk kalmamacasına evler ve fabrikalarla dolu. Bacalar, dumanlar, variller, çöplükler... Yeşillikten eser yok! Nesillerin doya doya kulaç attığı Körfez'de değil denize girmek, ayağı suya sokmak bile tehlikeli artık. Suda balık, havada kuş yok!..

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- B) Eksiltili cümlelere yer verilmiştir.
- C) Yazar, anlatımına duygularını da katmıştır.
- D) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
- E) Değişik yapılı cümleler kullanılmıştır.

15. İşin içinde büyü var. Fakat kitabın içindeki büyüden ziyade, reklamcıların yaptığı büyü ilgimi çektiği için okudum kitabı. Bir kadın işinden ve eşinden ayrılmış, sosyal yardım parasıyla geçiniyordu. Bir gün trende giderken bir hayal kurdu. Bir kahvehanede oturup kitabını yazmaya başladı. Kitap çok sattı, filmi de gişe rekorları kırıyor. Bu maddi başarıyı büyük ölçüde reklama borçlu. Elbette "hiçbir şey" in reklamını da yapsanız yine hiçbir şeydir fakat bir şeyin reklamı iyi yapılırsa ulaşabileceği azamî başarıya ve kâra ulaşabilir.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- B) Koşul belirtilmiştir.
- C) Benzetmelere yer verilmiştir.
- D) Öznel anlatıma yer verilmiştir.
- E) Farklı duyulara seslenilmiştir.

16. Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu, dünya çapında bir bilim adamı. Kimya, fizik ve moleküler biyoloji alanlarında bir dahi. Yalede, Harvardda ders veren Sinanoğlu, beş yaşından beri dünya ve Türkiye meselelerine kafa yoruyor. 1960'da Yale Üniversitesinde dünyanın eri genç profesörü olan Oktay Sinanoğlu, kimya, fizik ve moleküler biyoloji konularında çok önemli kuramlar bulan, iki kere Nobel'e aday gösterilen, uluslararası alanda önemli birçok ödül kazanan son derece değerli bir bilim adamı. 1962 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi mütevelli heyeti yalnız Oktay Sinanoğlu'na mahsus olmak üzere kendisine Danışman Profesör unvanını verdi. Yale Üniversitesinde ikinci bir kürsüye daha profesör olarak atandı. 1973'te Almanya'nın en yüksek dereceli bilim ödülü olan "Aleksander von Humboldt Bilim Ödülü"nü kazanan ilk Türk oldu. Uzun yıllar Harvard dahil birçok üniversitede ders veren, sayısız seminerde konuşma yapan Sinanoğlu, bilim adamlığının yanı sıra yelkencilığa ve pilotluğa da meraklı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.
- B) Yorumla yer verilmiştir.
- C) Karşılaştırma yapılmıştır.
- D) Deyime yer verilmiştir.
- E) Benzetmeye yer verilmiştir.

17. Nişanlıların ve evlenenlerin parmaklarına taktıkları halkaya "alyans" deniyor. Fransızca "anlaşma, birleşme, ittifak" anlamına gelen "alliance" sözcüğünden gelmiş dilimize. Şimdilerde nişan yüzüğü ve evlilik yüzüğü olarak da adlandırılıyor. Evlilik yüzüğü iki kişinin arasındaki güçlü ve ebedi bağı temsil ediyor. Birlikte yaşayan iki kişinin medeni hâlini ortaya koyuyor. Bugün altından ya da değerli madenlerden yapılan ve değerli taşlarla da süslenebilen evlilik yüzüğü başlangıçta demirden yapılıyordu. Evlilik yüzüğüne ilişkin ilk kayıtlara 4 bin 800 yıl önce Mısır'da rastlanıyor. Eski Mısır'da, Roma'da ve o çağlarda pek çok ülkede evlilik yüzüğünü sadece kadınlar takarken günümüzde hem erkek hem kadının parmağında "bir sahiplik simgesi" olarak mesaj veriyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Okuru bilgilendirmek için yazılmıştır.
- B) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- C) Yorum ağırlıklı bir anlatım tercih edilmiştir.
- D) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- E) Tanım cümlesi kullanılmıştır.

18. Arı sütü geç keşfedilmiş bir doğa mucizesidir ve içeriğinde baldan fazla yararlı madde bulunmaktadır. Bu nedenle hem hastalıklara karşı dirençli bir bedene sahip olmada hem de birçok hastalığın tedavisinde bazen kısmen bazen de direkt olarak kullanılır. Arı sütü, bir haftalık genç arıların yutak alt bezlerinde sakladıkları jel kıvamında, kremi beyaz renkte, tadı ekşi ve hafif keskin kokulu bir enzimdir. Memeli hayvanların memesinde oluşan süt ile ilgisi olmadığı hâlde yavru beslenmesinde kullanılması ve süte benzeyen görünümü sebebiyle Türkçede süt olarak adlandırılmakta diğer dillerde ise "kraliyete ait jel" olarak adlandırılmaktadır. Arılar arı sütünü sadece kraliçe arı ile yavru arıların beslenmesi için kullanır. Diğer arılar sadece ilk üç gün arı sütü ile beslenirken kraliçe arı yaşadığı sürece arı sütü ile beslenir. Arı yetiştiricileri arı sütlerini bir kaşık ile gözlerden toplarlar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- B) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- C) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
- D) Farklı cümle türlerine yer verilmiştir.
- E) Okura bilgi vermek amaçlanmıştır.

19. Hukuk ve ahlak arasındaki benzerlik ve yakın ilişkiden önce ikisi arasındaki farklılığı ortaya koymak gereklidir. Hukukun amacı adaleti gerçekleştirmektir. Buna karşın ahlakın amacı "iyi"yi gerçekleştirmek ya da iyiye ve doğruya ulaşmaktır. İnsanlık tarihi boyunca temel ahlaki değerlerin birçoğu zaman içerisinde hukuki norm hâline gelmiştir. Kanunlar genellikle yapılmaması gereken insan eylem ve davranışlarını belirlemiş ve sınırlamıştır. Bir başka ifadeyle insanların eylem ve davranışlarının ahlaki ölçüleri, hukuksal norm hâline dönüştürülmüştür. Ancak hukuk ve ahlak arasında öteden beri bir çatışma süregelmektedir. Temel sorun şudur: Acaba ahlaki değer yargılarının temel koruyucusu hukuk mu olmalıdır?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Bir konuda bilgi verme amaçlanmıştır.
- C) Betimlemelere yer verilmiştir.
- D) Bazı sözcükler yinelenmiştir.
- E) Düşünceyi pekiştirmek için soruya başvurulmuştur.

20. Motorlu araçlar, tasarım aşamasından üretim sürecine, yoldaki kullanışlarından hurdaya ayrılıp imha edilmelerine kadar bütün yaşamları boyunca çevreyi üç yönde etkiler. Bunlardan birincisi, imalat esnasında oluşan atıklardır. İkincisi, kullanım esnasında egzozdan havaya atılan karbondioksit, karbonmonoksit, partikül maddeler, azot oksitler ve uçucu organik bileşikler gibi zararlı maddelerdir. Üçüncüsü ise aracın kullanım ömrünü tamamlamasından sonraki, yani hurda hâlindeki atıklardır. Daha üretime geçmeden önce acaba otomobiller, daha kolay bir biçimde geri dönüştürülebilir olarak tasarlanamaz mı? Otomotiv fabrikaları, yeni araçlar üretirken enerji ve malzeme kullanırlar. Doğal olarak da atık üretirler. Acaba bu üretim atıklarını en aza indirmek mümkün değil midir? Motorlu araçlar trafiğe çıktığında, daha az yakıt tüketcek ve dolayısıyla daha az atık çıkaracak şekilde üretilemez mi? Verdiği zararı azaltmada, son yıllarda, büyük gelişmeler sağlanmıştır. Bu arayışların geri planında, taşıtların neden olduğu sera gazlarını azaltma çabaları yatmaktadır. Çünkü taşımacılık sektörü, tek başına dünya karbondioksit emisyonlarının dörtte birinden sorumludur.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eleştirel bir yaklaşım benimsenmiştir.
- B) Bilgi verme amaçlanmıştır.
- C) Öznel anlatıma yer verilmiştir.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- E) Düşünce sorularla pekiştirilmiştir.

ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "uzak, yakın" sözcükleri karşıt anlamlıdır. "İstanbul sanki mahallenin alımlı kızı" cümlesinde benzetme yapılmıştır.

"türlü türlü" ifadesi ikilemedir.

Parçanın genelinde de öznel (yoruma dayalı) ifadeler kullanılmıştır. Herhangi bir örneğe yer verilmemiştir.

Cevap C

2. I. cümledeki "Sana farklı konuşur, bana farklı..." ifadesinde "tutarsızlık",

II. cümlede "Ayrıldıktan sonra onun sözleri beyninizde, sesi kulaklarınızda sürer." ifadesinde "etkileyicilik" ve

III. cümlede "Az konuşur ama ..." ifadesinde "özlülük" kavramları vurgulanmıştır.

Cevap E

Not:

Karıştırılan bazı anlatım nitelikleri şunlardır:

Özgünlük: Sıra dışı, farklı, kendine has, orijinal

Özlülük (Yoğunluk): Az sözle çok şey anlatma

Yalınlık (Sadelik): Süsten uzak, gösterişsiz

Akıcılık: Duraksamaya, kopmaya yer vermeme

Sürükleyicilik: İlgiyi canlı tutan anlatım

Açıklık: Anlaşılır, net, farklı yorumlara kapalı anlatım

Duruluk: Gereksiz sözcük barındırmayan anlatım

Etkileyicilik: Okurda iz bırakan anlatım

3. "Bu gelişmeler doğal olarak Türkiye'yi de etkiledi ama bir farkla, Türkiye tüketiyor fakat üretmiyordu" cümlesinde karşılaştırma ve örnekleme yapılmış,

"Peki neden insanlar her ay yeni model bir cep telefonu alır? İşte bu sorunun cevabı yukarıda yazdığım tüketim çılgınlığıyla alakalı." cümlesinde neden belirtilmiş ve parçanın genelinde ise yazan kişinin yorumuna yer verilmiştir.

Parçada tanıma yer verilmemiştir.

Cevap B

Not: Tanım

Bir varlığa, bir şeye özgü nitelikleri belirten, bir kelimeyi belirleyen, açıklayan cümlelere tanım cümlesi denir.

- Sevgi, emektir.
- İsimlerin yerini tutan sözcüklere zamir denir.
- Tiyatro insanların duygularını ifade ettiği bir sanattır.

Tanım cümlesi, ilgili kavramlar için sorulan "Bu nedir?" sorusuna cevap verir.

4. Parçanın bütününde eksilteli (yüklemi olmayan) cümlelere, soru cümlelerine, kurallı ve devrik cümlelere yer verilmiştir.

"yemek yemek, şehir değiştirmek, trene binmek, bir eve yerleşmek..." ifadelerinde örneklere sıralanmış yani sayıp dökmeye yer verilmiştir.

"Bu şehrin Sovyet Rusya Dönemi'nde sürgün bölgesi olduğunu söylediler." ifadesinde alıntı yapılmıştır.

"Bu insanlar suçlu muydu? Ne zaman gelmişlerdi bu raya? Hâlâ mı suçlular?" ifadesinde sorulara yer verilmiştir.

Parçada benzetme söz konusu değildir.

Cevap D

Not:

Sayıp dökmek: Bir işin türlü hallerini, bir şeyin bütün parçalarını zihne çaracak şekilde art arda sıralayıp söylemek. (tdk.gov.tr)

- Gülümseyen mor dağlar, güneş gören pırıl pırıl doruklar, yamaçlar, kuytu vadiler...
- Bu geniş vahada hanlar, hamamlar, kervansaraylar, şadırvanlar bulunuyordu.

Son birkaç senedir ÖSYM sorularında "sayıp dökmek" başlığıyla karşılaşılmaktadır.

5. "Ben bu tür konuşmaları yararlı bulmuyorum." ifadesinde eleştiriye yer verilmiştir. "Seuton'un da söylediği gibi..." ifadesinde tanık gösterme, "... herkes her sözün tadına varmalı." ifadesinde öneri, "bizi dinleyenler ne düşündüğümüzü anlamazlarsa..." ifadesinde koşula yer verilmiştir. Parçada öyküleme söz konusu değildir.

Cevap C

6. Parçada öykülemeye yer verilmiş,

"Beni en çok etkileyen ise çocuklar oldu" sözüyle karşılaştırma yapılmış, **"sıcak bir tebessüm belirmişti bir anda"** sözünde mecaz anlamalı sözcük kullanılmıştır.

Koşul bildiren bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap B

7. Parçanın bütününde nesnel veriler kullanılmıştır. Nesnel veriler kullanıldığı için açıklayıcı bir anlatım da vardır.

"En dramatik, amansız" sözü kullanıldığı için kişisel görüşe yer verilmiştir.

İlk cümledeki **"belki de insanlık tarihinin en dramatik deniz keşfi sürecini temsil eder."** ifadesi kesinlik bildirmeyen, olasılıklı bir cümledir.

Parçada herhangi bir betimlemeye yer verilmemiştir.

Cevap D

8. Parçada karşılıklı konuşmalara yer verilerek sohbet havası oluşturulmuştur.

"Şiir ilgi ister." ifadesinde kişileştirme yapılmıştır.

Parçanın yazarı başından geçen bir olayı anlattığı için öykülüme ve **"kafa yormak"** ifadesinde de deyim yer verilmiştir.

Parçada sayıp dökmelere yer verilmemiştir.

Cevap E

9. Parçada eleştiriye yer verildiği için parçada tartışmacı anlatım ve yoruma yer verildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca günümüz ve geçmiş, film içerikleri açısından karşılaştırılmış ve **"dikkatini çektik"** deyimini kullanılmıştır. Parçada ikileme kullanılmamıştır.

Cevap E

10. Parçada geçen **"düşünce zehrini, laf baltalarını"** sözlerinde hem benzetme hem de somutlama yapılmıştır.

"Dedikodu nedir?" sorusuna cevap aldığımız için tanımlama yapılmıştır.

"...laf baltalarını ve bombalarını diğer insanlara karşı kullanmak da ne sizi ne de beni daha iyi birisi yapar." cümlelerinde de öneri vardır.

Parçada kişileştirmeye başvurulmamıştır.

Cevap C

11. Verilen parçada geçen **"Hafıza, aslında zihnin bilgiyi depolayıp sonra onu kullanma eylemine verilen addır."** **"nice çehre, nice anı, nice söz"** ifadelerinde yinelemelere; **"sonra birden, neredeyse ilk günkü gibi taze ve parlak olarak beliriyor."** ifadesinde mecazlı sözlere ve özne anlatıma yer verilmiştir. Parçada deyim kullanılmamıştır.

Cevap B

12. Parçanın ilk cümlesinde tanım, **"dikkat çekici, göz alıcı"** ifadeleriyle yorum yapılmıştır.

Parça Şamanizm hakkında bilgi vermektedir, nesnel cümlelerden oluştuğu için yoruma yer verilmemiştir.

"Şamanizm, insanlığın belki de en eski dinlerinden biridir" cümlesinde karşılaştırma yapılmıştır.

Parçada alıntıya yer verilmemiştir.

Cevap E

13. Parçada Türkçenin üstün bir dil olup olmadığına yönelik bir tartışma yapılmıştır.

Metinde sorular sorulmuş, cevap verilmiş, birinci çoğul kişili (biz) anlatım yapılmıştır. Dolayısıyla bir sohbet havası oluşturulmuştur.

Parçada **"çünkü bizim dilimiz"** ifadesi ise gerekçe(neden) belirtmektedir.

Parçada herhangi bir kavram tanıtılmamıştır. Tanım cümlelerinde **"Bu nedir"** sorusuna doğrudan yanıt alınmalıdır.

Cevap E

14. Parçada İstanbul'un eski ve yeni manzaraları karşılaştırmalı biçimde anlatılmaktadır. **"...çiçeklere konan kelebekleri; ötücü kuşların bolluğu; yaban hayatının renkliliği..."** ve **"Bacalar, dumanlar, variller, çöplükler..."** eksilteli cümlelerdir.

Yazar, anlatımına duygularını katmış; İstanbul'un yitirilmiş güzelliklerinden duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir.

Parçada hem birleşik hem basit yapıları hem de eksilteli cümleler vardır, bu nedenle **"değişik yapı cümleler kullanıldığı"** seçeneği de doğrudur.

Parçada, tanık göstermeye yer verilmemiştir.

Cevap D

15. Parçada küçük bir olaya yer verildiği için öykülüne yapıldığı anlaşılmaktadır.

Son cümledeki **"bir şeyin reklamı iyi yapılırsa"** ifadesinde koşul, **"işin içinde büyü var"** ifadesinde benzetme yapılmıştır.

Benzetme yapıldığına göre yoruma da yer verildiği anlaşılmaktadır.

Parçada farklı duyularla ilgili ayrıntılara yer verilmemiştir.

Cevap E

16. Parçada Oktay Sinanoğlu hakkında bilgi verildiği için A seçeneğine ulaşılabilir.

"Son derece değerli bir bilim adamı..." sözüyle yoruma ve **"Dünyanın en genç profesörü..."** ifadesiyle karşılaştırmaya yer verilmiştir.

"Kafa yormak" sözü de deyimdir.

Herhangi bir benzetme yapılmamıştır.

Cevap E

17. Parça okura alyans sözcüğünün kökeni, işlevi ve kullanım tarihi ile ilgili bilgiler vermek için yazılmıştır.

"Güçlü ve ebedi bağ", "medeni hâl", "Eski Mısır" gibi tamlamalarda niteleyici sözcükler vardır;

"... evlilik yüzüğü başlangıçta demirden yapılıyordu." ifadesinde karşılaştırma yapılmıştır.

"Nişanlıların ve evlenenlerin parmaklarına taktıkları halkaya 'alyans' deniyor." cümlesi ise bir tanım yapmaktadır.

Metin tümüyle nesnel cümlelerden oluşmuş olup yazar duygu ve düşüncelerine metinde yer vermemiştir yani parçada öznel anlatım yoktur.

Cevap C

18. Parça tümüyle bilimsel bilgilere ve gözlemlere dayalı olup nesnel anlatımlıdır.

Arı sütü balla karşılaştırıldığı için A,

"yararlı", "dirençli" gibi sözcükler kullanıldığı için B,

sıralı, birleşik ve basit yapılı cümlelerden oluştuğu için D,

okura bazı bilgileri aktarmak için yazıldığı için E seçenekleri söylenebilir.

Cevap C

19. **"Hukuk ve ahlak arasındaki benzerlik ve yakın ilişkiden önce ikisi arasındaki farklılığı ortaya koymak gereklidir."** cümlesinde karşılaştırma yapılmıştır.

Ahlak ve hukuk hakkında bilgi verilmiştir. **"Temel sorun şudur: Acaba ahlaki değer yargılarının temel koruyucusu hukuk mu olmalıdır?"** cümlesi soru cümlesidir.

Parçanın bütününde **"hukuk, norm, ahlâk"** sözcükleri yinelenmiştir.

Parçada betimlemelere yer verilmemiştir.

Cevap C

Not:

Yineleme, bir sözcüğün parçada tekrar edilmesidir. Bazen öğrenciler tarafından **"ikileme"** zannedilse de ikisi farklı şeylerdir. İkilemede sözcükler birlikte kullanılır.

20. Parçada otomotiv sektörünün doğaya verdiği zarar eleştirilmektedir.

Parçanın bütününde de bu konuda bilgi verilmektedir.

Eleştiriye yer verildiği için parçada öznel anlatım olduğu da anlaşılmaktadır.

Ayrıca parçada sorularla düşünceyi geliştirme amaçlanmıştır.

Öncüde verilen parçada sayısal verilere yer verilmemiştir.

Cevap D

Not

Bütün paragraf soruları görünüş açısından birbirine benzese de aslında farklı açılardan öğrenciyi ölçen çeşitli paragraflar vardır.

Bazı paragrafların yanıtlarına paragrafın içerisindeki ifadelerden değil, paragrafın bütününden bir sonuç çıkarılarak ulaşılır.

Ninnideki sözlerin bebekler için fazla bir anlamı olmasa bile ninniler annenin iç dünyasını yansıtmak bakımından önemli. Çoğu zaman bebeği uyutmak için söylenen ninnilerin sözleri amacından saparak annenin dileklerini, kaygılarını yansıtır. Özellikle gelinin aile büyüklere ve kocasına söz söylemesinin hoş karşılanmadığı kültürlerde, annenin, iç dünyasını ancak ninniler yoluyla dışa vurduğu görülür.

Bu parçada ninnilerin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Annenin sıkıntı ve isteklerini dile getirme aracı olduğu
- B) Bebekle anne arasındaki ilk sesli iletişimi sağladığı
- C) Pek çok kültürde yer aldığı
- D) Sözlü edebiyatın önemli bir ögesi olduğu
- E) Bebeklerin dil gelişiminde etkili olduğu

2. Orta Afrika'daki bir kabilenin üyeleri kendi kabilelerinden olmayan kişilerle karşılaştıklarında, "Kimsin, nerelisin?" diye sormaz. İlk soru, gayet gülec bir yüzle "Siz nasıl dans eder, nasıl şarkı söylersiniz?" olur. O zaman karşısındakiler dans edip şarkı söylerler, buradan onların kim oldukları çıkarılır.

Orta Afrika'da bu şekilde davranılması aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kabilelerin birbirleriyle anlaşabileceği ortak bir dilin olmaması
- B) Değişik kabilelerin dans ve şarkılarının benzerlikler göstermesi
- C) Bölgede yaşayanların kimliklerinin dans ve şarkılarına yansımış olması
- D) Kabile üyelerinin yeni dans ve şarkılar öğrenmek istemesi
- E) Bölgede yaşayan kabilelerin birbirlerinden habersiz olması

3. Bilgisayar oyunlarının, televizyondaki çizgi filmlerin, sinema filmi olarak üretilen animasyonların içerdiği şiddet sahneleri korku filmlerini aratmıyor. Bu durumun çocukların hayata çabuk alışması gibi yararları olduğunu savunanlar olabilir ama çocukların masumiyetlerini bir süre daha korumaları ve sağlıklı bir ruh yapısına sahip olabilmeleri için biraz daha seçici olunması gerektiğini düşünüyorum.

Bu parçaya göre yazar, çocuklarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin yapılmasını istemektedir?

- A) Çocuklara hediye alınırken onların isteklerinin göz önünde tutulmasını
- B) Yeteneklerini geliştirebilmeleri için çocukların teknolojik olanaklardan yararlandırılmasını
- C) Çocukların yaşamda karşılaşılan zorluklarla baş edebilmeleri için küçük yaşta eğitilmelerini
- D) İyi bir eğitim alabilmeleri için ailelerin, çocuklarını sürekli denetlemelerini
- E) Çocukların duygu dünyalarını olumlu yönde etkileyecek ürünlere öncelik verilmesini

4. Tiyatroda sıkıcı ve çok uzun bir oyunun ortasında yanındaki yabancı arkadaşşıma "Çıkalım." diye fısıldadım ve elimi "Burama geldi." gibilerinden boğazıma götürüp kesme işareti yaptım. Tiyatrodan çıktık. Arkadaşım telaşla, "İşten mi atıldın?" diye sordu. Benim sorusuna şaşırıldığını görünce de açıkladı: Onların ülkesinde eliyle boğaz kesme işareti yapmak, işten kovulmak anlamına geliyormuş.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Her konuya uygun bir vücut hareketinin bulunduğu
- B) Sözsüz iletişimde, bulunulan ortamın özelliklerinin önemli olduğu
- C) Vücut dilinin kültürden kültüre farklılık gösterdiği
- D) Uzun süre birlikte olanların bile birbirini yanlış anlayabileceği
- E) Kültürel farklılıkların sanatsal beğenileri etkilediği

5. Sinemanın ilk yıllarında insanların perdede üzerlerine doğru gelen atılları ya da treni gerçek sanarak kendilerini yere atmaları gibi bizde de uzun yıllar boyunca, filmlerin kötü karakterlerinin gerçekten kötü insanlar olduğu zannedildi. Türk filmlerinin en ünlü "kötü"leri Ahmet Tarık Tekçe ve Erol Taş, Anadolu'ya gittiklerinde kendilerini kovalayanlardan kaçarlardı, atılan taşlardan korunmak için ellerini başlarına siper ederlerdi.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Filmler hakkındaki eleştiriler, izleyicilerde ön yargı oluşturur.
- B) Filmlerden alınan zevk, izleyiciden izleyiciye değişir.
- C) Filmin beğenilip beğenilmemesi, filmde kullanılan teknolojiye bağlıdır.
- D) Sinemanın bugünkü düzeyine ulaşması uzun ve özverili çalışmalar gerektirmiştir.
- E) Sinema teknolojisiyle yeni tanışanlar, filmdekileri gerçekmiş gibi algılayabilirler.

6. Bu zamanda megastar olmak zor. 1970'lerin dünyasında yaşamıyoruz çünkü. Yalnızca şarkı söyleyerek işi götüremezsiniz. Kadınsanız erkekler, erkekseniz kadınlar üzerinde etkiler bırakan özellikleriniz olacak. Kabul edilebilir düzeyde şarkı söyleyecek, beyaz perdede rol yapabilecek ve dikkate değer bir zekâya sahip olacaksınız ki hiçbir şeyi beğenmeyen günümüz gençliği sizi ciddiye alsın.

Bu parçaya göre, 1970'lerle karşılaştırıldığında günümüzde popüler olmak için farklı özelliklerin gerekmesi aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Popüler olmak isteyen kişi sayısının artmasından
- B) Yeni müzik türlerinin ortaya çıkmasından
- C) Hedef kitleyi oluşturanların beklentilerinin değişmesinden
- D) Televizyonun gündelik yaşamda daha fazla yer tutmasından
- E) Sanatta ulusal değerlerin öne çıkmasından

7. İçerdiklerinin benzemezliklerine karşın, bir araya gelişlerinde tat olan karışımın adı bizde aşuredir. Gerçekten de nohutla kuru incirin bir araya getirilişinin mantığı çözülemez ama yine de bu karışımdan olağanüstü bir tat alınır. Tıpkı aşure gibi, bir araya gelişlerinden güzel tatlar ortaya çıkan insanlar vardır. Aşurenin tadını veren, onu ısıtan ateştir. İnsan topluluklarının bir araya gelişlerinde kaynaşmayı yaratacak ateşin adıysa kültürdür. Kültür ateşinin pişirmediği insan topluluklarının yazgısı, hep salata kademesinde kalmaktır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumun kültürel zenginliklerinden biri de yemek çeşitliliğidir.
- B) Ortak bir kültürden bahsedebilmek için ortak bir coğrafya gereklidir.
- C) Her toplum, yabancı bir kültüre ait değerleri dışlar.
- D) Kültür, toplumda uyumlu bir beraberlik sağlayan değerler bütünüdür.
- E) İletişim teknolojisindeki gelişmeler kültürler arası etkileşimi artırmaktadır.

8. Tanımadığım bir şehirde gece vakti gezerken pencerelere bakarım. Bir evin ışığı yanıyorsa, duvarlarında bol kitap varsa "Bu bizden biri." diye düşünürüm. Onun hangi milletten olduğu, ne iş yaptığı, kadın mı, erkek mi olduğu hiç önemli değildir. Aynı kabilede olduğumuz duygusu uyanır içimde. Kapıyı çalsam o insanla kitaplar sayesinde diyalog kurabiliriz. Kitap okumayan, kitaba hayatında fazla yer vermemiş biriyle ne konuşabilirim ki?

Bu parçanın yazarı kendisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) Tanımadığı kişilerle çabuk kaynaşabileceğini
- B) Okumayı seven kişilerle daha iyi anlaşabileceğini
- C) Çevresindeki olayları çok iyi gözlemlediğini
- D) Geceleri yürüyüş yapmaktan hoşlandığını
- E) Dünya görüşü kendisinininkiyle aynı olan kişilerle çalışmak istediğini

9. Dalmaçyalı bir balık bilimcinin ilginç bir gözlemi ve buna getirdiği açıklama şöyledir: "Bir balık ne kadar lezzetsiz, farklı damak tatlarına hitap etmediği için ne kadar az aranan bir balıksa bir dilde o kadar çok adı vardır. Çünkü az aranan balıklar avlandıkları yerlerde tüketilmekte, bu nedenle tüketildiği her yerde farklı bir ad verilmektedir."

Bu balık bilimci, bir balığın çok sayıda adı olmasını aşağıdakilerden hangisine bağlamaktadır?

- A) Öteki canlılar gibi balık türlerine de ad verilmesine
- B) Söz konusu balığın yöreler arasında ticaretinin yapılmamasına
- C) Balıkların, lezzetlerine göre adlandırılmasına
- D) Söz konusu balığın avlanma alanının sınırlı olmasına
- E) İnsanların damak tatlarının farklı olmasına

10. Nuri İyem'in bugüne kadar üzerinde pek durulmayan yapıtları portreleridir. Farklı sosyal kesimlerden insanları keskin bir gözlem gücüyle kayda geçiren İyem, kendisine model olan kişilerin ruh hâlini, tercih ettiği renge ve biçim anlayışına yedirir. Bu ruh hâli, resmin her santimetrekaresine yayılan bir atmosfer oluşturur. İyem'in aradığı şey benzerlik değil, yüzün gizledikleridir.

Bu parçaya dayanarak Nuri İyem'le ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Portresini yaptığı kişilerin iç dünyasını resme yansıtmıştır.
- B) Portreleri diğer resimlerinden daha çok beğenilmektedir.
- C) Ünlü kişilerin portrelerini yapmıştır.
- D) Portreleri, resim anlayışındaki farklı dönemleri yansıtmaktadır.
- E) Kişileri, bilinen ortamlarının dışında resmetmiştir.

11. Çok kişi, tanıştığı insana sıfır verir. Sonra, onu yakından tanıdıkça notunu yükseltir. Oysa ben, biriyle tanıştığımda ona on puan veririm. Gerekirse zamanla notunu düşürürüm. Kitaplara yaklaşımım da böyledir. Bir kitabı, özellikle genç bir yazarın yapıtıysa sevgiyle alırım elime. Okudukça o sevgi ya aynı kalır ya da azalarak silinir gider.

Bu sözler, onları söyleyen kişiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) İnsanlarla ilişkilerinde sıkıntı yaşadığının
- B) Olaylara olumlu yönden yaklaştığının
- C) Az sayıda arkadaşı olduğunun
- D) Özellikle genç yazarların kitaplarını okumayı yeğlediğinin
- E) Edebiyat alanında başarılı bir eleştirmen olduğunun

12. Plan yapabilmek yetenek işidir. Gündelik işleri düzene sokabilmek gibi küçük ölçeklerde başlayan bu yetenek, yaşamları planlayarak düzene sokabilmekle giderek büyüyen önem kazanır. Hele uygulanabilir plan yapabilmek ve o planı zaman bölümleriyle koşut olarak uygulama olanağı sağlayabilmek, bir uygarlık sorunudur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Plan yapmanın belli bir yaşı olduğu
- B) Plan yapabilmek için çok yönlü bakış açısına sahip olmak gerektiği
- C) Önemli planlar yapmanın eğitimle mümkün olduğu
- D) Zamana bağlı olarak, planların değişebileceği
- E) Uygulanabilir planlar yapmanın, gelişmişliği yansıtan bir beceri olduğu

13. "Günümüzün gençleri öyle umursamaz ki ileride ülke yönetimini ele alacaklarını düşündükçe umutsuzluğa kapılıyorum. Bize, büyüklere saygılı olmayı, ağırbaşlı davranmayı öğretmişlerdi. Şimdiki gençler kurallara boş veriyorlar." sözlerini okuduğumda anneannemin bizim için söyledikleri aklıma geldi. Meğer bu sözleri, MÖ 800'lü yıllarda Hesiodos söylemiş.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yaşlıların gençler hakkındaki görüşleri her dönemde benzerlik gösterir.
- B) İyi bir eğitim almak toplumda önemli bir yer edinmeye yardımcı olur.
- C) Gençlere söz hakkı verilmesi topluma canlılık kazandırır.
- D) Yaşlıların görüşlerine önem veren gençler yaşama olumlu bakarlar.
- E) Her toplumda, yönetimin nasıl olacağıyla ilgili kurallar vardır.

14. Burada ormanın ruhu vardır. Kar çok yağdığında, karın ağırlığı altında kırılacak kadar eğilen dalların ağladığını, ilkbaharda çiçeklerin sevinçli bağırışlarını, yazın kuşların öterek hayata teşekkür ettiklerini, sonbaharda yağmur sonrası toprağı yarıp ortaya çıkan mantarların konuşmalarını duyarız biz. Doğaya duyarlı olan herkes zamanla duyabilir bu sesleri. Yeter ki bu duyarlılığı onlara kazandırabilelim.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğal güzelliklerin farkına varmak için çaba gerektiği
- B) Ormanda dört mevsimin bir arada görülebileceği
- C) Bahar aylarında ormanın daha güzel olduğu
- D) Doğal güzelliklerin gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için korunması gerektiği
- E) Ormanın pek çok canlıya ev sahipliği yaptığı

15. 1870'li yıllarda, cumhuriyete geçmiş olan Fransa'da kral taraftarları üç renkli Fransız bayrağına eleştiriler yönelterek krallık bayrağının geri getirilmesi imasında bulunurlar. Bu eleştirileri duyan cumhuriyetçi bir komutan, "Birileri kralın bayrağını geri getirme girişiminde bulunursa Fransa'da tüfekler kendiliğinden patlar." der.

Fransız komutanın, bu sözüyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Fransız bayrağındaki her rengin bir anlamı olduğu
- B) Halkın bu olaya askerlere gerek kalmadan tepki vereceği
- C) Fransa'da cumhuriyetin ancak silah zoruyla sürdürüldüğü
- D) Halkın, krallık bayrağını estetik açıdan beğenmediği
- E) Askerler arasında krallık taraftarlarının bulunmadığı

16. Yüz kişilik bir denek grubunun bulunduğu bir salondaki ekrana, bir kedi ile bir köpeğin yer aldığı kovalama sahnesi bir an için yansıtılır. Deneklere ne gördükleri sorulduğunda 98 kişinin yanıtı "Köpek, kediyi kovalıyor." olur. Oysa olay tam tersidir; kovalayan kedi, kovalanansa köpektir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?

- A) Farklı denek gruplarıyla yapılan deneylerde farklı sonuçlar elde edilebilir.
- B) Olayları mümkün olduğunca tarafsız biçimde yorumlamak gerekir.
- C) Genel doğrulara dayalı beklentiler kişilerin olayları algılamasını etkiler.
- D) Kendilerinden beklenen davranış kalıpları içinde hareket etmeyen kişiler yadigarıdır.
- E) Algılamadaki farklılıklar kişilerin içinde bulundukları çevreyle ilgilidir.

17. Eski Mısırlılar, kediyi neşenin, müziğin ve kıvrak dansların temsilcisi olan, kedi kafalı tanrıça Bastet'le özdeşleştirmişlerdi. Kedinin miyavlamasıyla evlerin içinin tanrıçanın insanlara hediyesi olan neşeyle dolduğuna inandıkları için hemen her evde kedi beslenirdi. Kedileri tekmeleyip kovalayan kedi düşmanları Eski Mısır'da dünyaya gelmediklerine şükretmeliler çünkü orada kediye kötü davrananlar en ağır şekilde cezalandırılırdı. Hatta kedi öldürenlerin cezası idamdı. Kediyi kutsallaştıran Mısırlılar, kedileri de mumyalamışlardır. Yapılan kazılarda birçok kedi mumyasına rastlanmıştır. Ayrıca, kedilerin hayranlık uyandıracak güzellikte heykelleri de bulunmuştur. Bu heykellerin dışında Vatikan'ın Eski Yunan ve Roma salonlarında bronz ve mermer, Napoli Müzesinde Mısırlılara ait mozaik kedi heykelleri sergilenmektedir.

Bu parçaya dayanarak Eski Mısır'la ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kedi beslemenin bir statü göstergesi olduğu
- B) İnsanların eğlenceye çok düşkün oldukları
- C) İdam cezasının yaygın olarak uygulandığı
- D) Ölümden sonra yaşama inandıkları
- E) Müziğin ibadetin önemli bir yanını oluşturduğu

18. "Nostalji" sözcüğünün sözlükteki ilk anlamı yurt özlemi, sıla özlemi; ikinci anlamıysa geçmiş bir zamana duyulan aşırı özlem. Ama son yirmi yılda yaşanan gelişmeler o boyuta ulaştı ki neredeyse ergenlik çağındakilere bile "Ah, o eski günler!" dedirten bir yaşam ortaya çıktı. Bu nedenle, doğal olarak nostalji sözcüğü ikinci anlamıyla daha çok kullanılıyor.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumdaki değişim hızının çok yüksek olduğu
- B) Bazı sözcükleri gençlerin daha çok kullandığı
- C) Kuşaklar arasındaki farklılıkların sorunların çözümünü zorlaştırdığı
- D) Her toplumdaki değişim hızının farklı olduğu
- E) Belli bir yaştan sonra, gelecekle ilgili kaygıların arttığı

19. Bence kitap bir sevdadır, insana mutluluk veren bir şeydir. Evime geldiklerinde çok kitabım olduğunu görenler bana hemen bir soru soruyorlar: "Bu kitapların hepsini okudunuz mu?" Ben de onlara Walter Benjamin'in evine gidip de aynı soruyu soran kişiye verdiği cevabı veriyorum: "İnsanlar yalnızca okumak için değil, birlikte yaşamak için de kitap alır." Bir sürü kitap alan insan, o kitapların hepsini okuyamayabilir. Ama ne olursa olsun kitap alan ve okuyan sayısı artarsa toplumdaki insani ilişkilerde incelikler de artar, insanlar kitap alsın; kendisi okumazsa çocuğu okur, torunu okur; onlar okumazsa komşunun çocuğu gelir okur. O da okumazsa adam ölünce kitaplar sahafılarda satılır, oradan da gider ben alır okurum.

Bu parçada asıl vurgulanmak istenen aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Kitabın hangi koşulda olursa olsun günlük yaşamda yer alması gerektiği
- B) Kitabı satın almanın okumaktan daha büyük zevk verdiği
- C) Günlük yaşamda kitap okumaya zaman ayırmının zor olduğu
- D) Kitap okumanın aileden gelen bir alışkanlık olduğu
- E) Kitaplar aracılığıyla güzel dostluklar kurulabildiği

20. Büyük usta Da Vinci, Mona Lisa'yı resmederken kadının yüzüne kondurduğu gülümsemenin ardına öyle büyük bir hünerle bir hüznü gizlemiştir ki bu hüznün ancak resme uzun süre ve dikkatle bakıldığında anlaşılır. Resmin bu özelliği, diğer sanat eserlerinde de benzer durumları ifade etmede kullanılan "Mona Lisa" kavramını doğurmuştur. Örneğin yıllardır her tekrarında bıkmadan izlediğimiz Hababam Sınıfı'nın o meşhur müziği de bir Mona Lisa'dır. Aynı notalar yavaş çalındığında bir hüznü, hızlı çalındığında bir coşku duygusu uyandırır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Eserlerin kişilerde uyandıracığı duygu, onların o anki ruhsal durumlarıyla ilgilidir.
- B) Bir sanat eserinde birden fazla duyguyu aktarabilmek ustalık gerektirir.
- C) Resimde iki zıt duyguyu aynı anda anlatmak diğer sanat dallarına göre daha kolaydır.
- D) Resim ve müzik, anlatılan konular açısından benzerlik gösteren sanatlardır.
- E) Film sahnelerinin izleyicide uyandırması istenen duygular müzikle yönlendirilir.

ÇÖZÜMLER

1. Parçada ninnilerin, annenin iç dünyasını, dileklerini, kaygılarını yansıttığı ifade edilmiş. Buna göre parçada ninnilerin "Annenin sıkıntı ve isteklerini dile getirme aracı olduğu" vurgulanmaktadır.

Cevap A

2. Parçanın son cümlesinde "O zaman karşısındakiler dans edip şarkı söylerler; buradan onların kim oldukları çıkarılır." ifade edilmiştir. Buna göre Orta Afrika'daki davranışın sebebi, C seçeneğiyle açıklanabilir. Sebep "Bölgede yaşayanların kimliklerinin dans ve şarkılarına yansımış olması"dır.

Cevap C

3. Parçada bilgisayar oyunlarında, çizgi filmlerde ve animasyonlarda şiddet içeren unsurların olduğu, çocukların masumiyetlerini bir süre daha koruyabilmek için bu konuda seçici olunması gerektiği ifade ediliyor. Buna göre yazar, çocuklarla ilgili olarak "çocukların duygu dünyalarını olumlu yönde etkileyecek ürünlere öncelik verilmesini" istemektedir.

Cevap E

4. Parçada "eliyle boğaz kesme" işaretinin Türkiye'de farklı, yabancı bir ülkede farklı anlama geldiği ifade ediliyor. Buna göre parçaya dayanarak "Vücut dilinin kültürden kültüre farklılık gösterdiği" sonucuna ulaşılabilir.

Cevap C

5. Parçada sinemayla yeni tanışanların filmlerdeki gerçek gibi algıladıklarından söz edilmiş, bununla ilgili örnekler verilmiştir. Buna göre parçadan E seçeneğine ulaşılabilir.

Cevap E

6. Parçaya göre günümüzde popüler olmak için 1970'lere göre farklı özelliklerin gerekmesi "Hedef kitleyi oluşturanların beklentilerinin değişmesinden" kaynaklanmaktadır. Çünkü günümüz gençliğinin hiçbir şeyi beğenmediği, ciddiye almadığı ifade edilmiş. Onların beğenisini kazanabilmek için birçok özelliği bir arada bulundurmak gerektiği vurgulanmıştır.

Cevap C

7. Yazar parçada aşure ile kültür arasında benzerlik kurmuştur. Birçok yiyeceğin bir araya gelmesinden oluşan aşurenin olağanüstü bir tadı olduğu ifade edildikten sonra, farklı insanların bir araya gelmesiyle de güzel tatların ortaya çıktığı ve kültürün bu dayanışmadan doğduğu anlatılıyor. Buna göre parçadan D seçeneğindeki yargıya ulaşılabilir.

Cevap D

8. Yazar parçada kitap okuyan kişileri "bizden biri" şeklinde tanımlamaktadır. Kitap okuyan insanlarla diyalog kurabileceğini, kitap okumayanlarla konuşacak bir şey bulamayacağını ifade ediyor. Buna göre yazar kendisiyle ilgili olarak B seçeneğindeki "Okumayı seven kişilerle daha iyi anlaşabileceğini" vurgulamaktadır.

Cevap B

9. Parçaya göre, bir balığın çok sayıda adı olması, "Söz konusu balığın yöreler arasında ticaretinin yapılmasına" bağlanmaktadır. Az aranan balıklar sadece avlandıkları yerlerde tüketilmekte, başka yerlere ihraç edilmemektedir. Bunun sonucu olarak bu balık türü her bölgede farklı bir ad alabilmektedir.

Örneğin, "hamsi" yurdun her yerinde tüketildiği için farklı adlarla anılması mümkün değildir.

Cevap B

10. A seçeneğine yani "Portresini yaptığı kişilerin iç dünyasını resme yansıtmıştır." yargısına özellikle "... İyem, kendisine model olan kişilerin ruh hâlini, tercih ettiği renge ve biçim anlayışına yedirir." cümlesinden ulaşılabilir.

Cevap A

11. Yazar, parçada insanlara ve kitaplara ilk anda olumlu düşüncelerle yaklaştığını, bu olumlu düşüncelerin zamanla ya azaldığını ya da aynı kaldığını belirtmiş. Bu durum yazarın "olaylara olumlu yönden yaklaşan biri" olduğunu gösterir.

Cevap B

12. Parçada plan yapmanın bir yetenek işi olduğu, hele de uygulanabilir planlar yapmanın bir uygarlık sorunu olduğu ifade edilmiştir. Parçanın özellikle ilk ve son cümlesinde verilen bu düşüncelere göre burada vurgulanmak istenen, E seçeneğindeki **"Uygulanabilir planlar yapmanın, gelişmişliği yansıtan bir beceri olduğu"** ifadesidir.

Cevap E

13. Parçada verilen sözler MÖ 800 yılında söylenmiş. Bunu okuyan kişinin anneanesi de buna yakın sözler söylemiş. Yani bu sözler her dönemde yaşlılar tarafından gençlere söyleniyor. Buna göre parçadan A seçeneğindeki **"Yaşlıların gençler hakkındaki görüşleri her dönemde benzerlik gösterir."** genellemesine ulaşılabilir.

Cevap A

14. Parçada asıl anlatılmak istenenin doğal güzelliklerin farkına varmak için çaba gerektiği **"Doğaya duyarlı olan herkes..."** ifadesinde özetlenmiştir.

D seçeneği çeldiricidir fakat bu seçeneğe gidildiyse kişisel yorum yapılmış demektir. Bu çeldiriciye giden öğrenciler muhtemelen **"Bu güzel doğanın korunması gerekir."** şeklinde yorum yapmış olurlar. Oysaki parçada korumaya yönelik bir ifade yoktur, sadece **"farkına varma"** vurgusu yapılmıştır.

Cevap A

15. Öncelikle bu sözü söyleyenin bir komutan yani asker olduğuna dikkat etmek gerekir. Ayrıca cumhuriyetçi yani halk egemenliğine dayalı bir rejim taraftarıdır. Kraliyet bayrağının geri getirilmesi söz konusu olduğunda da askerin bir şey yapmasına gerek olmadığı, halkın zaten bunu kabul etmeyeceği **"tüfekler kendiliğinden patlar"** şeklinde dile getirilmiştir.

Soruda **"kraliyet"** ve **"cumhuriyet"** kavramlarının özelliği de sorunun kurgusunda dikkate alınmalıdır.

Cevap B

16. Genel doğrulara göre köpekler kedileri kovalar, ancak parçada anlatılan ekranda bir kedi, köpeği kovalamaktadır ve 98 kişiden sadece 2'si bunu fark etmiştir. Diğerleri yanılmıştır. Çünkü genel doğrulara dayalı bir beklenti içine girmişlerdir. Buna dayanarak C seçeneğindeki **"Genel doğrulara dayalı beklentiler kişilerin olayları algılamasını etkiler."** genellemesine ulaşılabilir.

Cevap C

17. Mısırlılar kediyi, kedi kafalı bir tanrıçayla özdeşleştirmişler, kutsal saymışlar ve kedileri mumyalamışlardır. Eski Mısır ve mumyalamanın amacı birlikte düşünüldüğünde Eski Mısırlılarda ölümden sonra yaşam inancı olduğu yargısına ulaşılabilir.

Cevap D

18. Parçada **"nostalji"** sözcüğünün **"geçmiş zamana duyulan aşırı özlem"** anlamıyla daha çok kullanıldığı ifade edilmiştir. Bunun sebebi de son 20 yılda yaşanan gelişmelerdir. Küçük yaştakiler bile geçmiş zamana özlem duyuyorsa toplumda hızlı bir değişiklik yaşanmaktadır. Buna göre A seçeneğindeki **"Toplumdaki değişim hızının çok yüksek olduğu"** yargısına ulaşılabilir.

Cevap A

19. Bu parçada okunmasa bile kitap alınması gerektiği, kitap alan ve okuyan sayısındaki yükselmenin insan ilişkilerindeki inceliğin artmasını sağlayacağı belirtilmiştir. Buna göre parçada vurgulanmak istenenin **"Kitabın hangi koşulda olursa olsun günlük yaşamda yer alması gerektiği"** olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap A

20. Parçada Mona Lisa'da gülümseme ve hüznün bir arada verildiği ve Hababam Sınıfı'nın müziğinin hızlı çalındığında coşku uyandırdığı, yavaş çalındığında hüznü duyusuna sebep olduğu anlatılmıştır. Bu özelliklerin sözü edilen eserleri kalıcı hâle getirdiği vurgulanmıştır.

Buna göre bu parçadan B seçeneğindeki **"Bir sanat eserinde birden fazla duyguyu aktarabilmek ustalık gerektirir."** yargısına ulaşılabilir.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Konu ve Ana Düşünce

13 Önerilen Süre: 25 dk.

1. Lao-Tzu, dünyadaki bütün kötülüklerin, ihtirasların ve karışıklıkların öğrenilen şeylerden geldiğini söyler. Kitabında, "İnsan, ihtiras uyandıran şeyleri öğrenmek-tense, kendini dinlemelidir. Ancak o zaman yetkin-liğe ulaşabilir. İnsanın kendini dinleyebilmesi için, mümkün olduğunca dingin ve huzurlu olması gerekir. Bunun tek çaresi de bir şey yapmamaktır." demiştir. "Bir şey yapmamak" kavramı çoğu kişi tarafından yanlış anlaşılmış, gerçekten de insanlar hiçbir şey yapmamışlar ve hiçbir değişikliğe yanaşmayan aşırı tutucular ortaya çıkmıştır.

Parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi Lao-Tzu'nun görüşüyle uyumaktadır?

- A) İnsanın kendini dinlemesi yaşamında yapacağı değişiklikleri engeller.
- B) İnsan alışkanlıklarına ne kadar bağlı olursa daha az hata yapar.
- C) İnsanın karşılaştığı her yeni durum, yeni bir uyum sürecine girmesini gerektirir.
- D) İnsan, özünde iyi olan bir varlıktır.
- E) İnsan iç huzura ancak yalnızken kavuşabilir.

2. Mozart, kısacık yaşamına sığdırdığı altı yüzden fazla yapıtla insanlığa kocaman bir hazine bırakmıştır. Nük-tesi, dinleyiciyi hemen kavrayıveren tılsımı ve tüm ço-cuksuluğunun ardındaki derin düşüncesi onu çağdaşı olan bestecilerden ayırır. Pek çok besteci müziğini bir otobiyografi gibi kullanırken Mozart'ın müziği katkısız, saf müziktir. Mozart eserlerinde parasızlıktan, ateşli hastalığından bahsettiğimiz ve patlamakta olan Fransız Devrimi'nin hırçın etkilerini anlatmaz. Bütün etkilenmeleri, onun zamanından ileri bir teknikle doku-duğu bestelerinin derinliklerinde kendini ortaya çıkarır.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Mozart'ı diğer bestecilerden ayıran yönlerden biridir?

- A) Kısa bir yaşam sürmüş olması
- B) Fransız Devrimi sırasında yaşaması
- C) Özel yaşamında pek çok acılara katlanmış olması
- D) Çok sayıda insanlığa eser bırakması
- E) Yaşadığı olayları eserlerine doğrudan yansıtmaması

3. Kamu yönetimini yeni bir kimlik edinmeye zorlayan koşulları üç ana başlıkta toplayabiliriz: Birincisi, kamu harcamalarının bütçeye olumsuz etkisi ile bu etkinin mali sistemde yol açtığı sıkıntılardır. İkincisi, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerdir. Üçün-cüsü ise toplumsal istekler karşısında kamu kesiminin bu isteklere cevap verememesidir.

Parçada kamu yönetimiyle ilgili olarak aşağıdaki-lerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) İyileştirmenin nasıl hızlandırılacağı
- B) Sorunların topluca ele alınmasının önemi
- C) Sorunların çözüm yolları
- D) Değişmenin neden gerekli olduğu
- E) Etkinlikleri sınıflarken kullanılan ölçütler

4. Küre Dağları, bizim doğal zenginliklerimizden biridir. Oldukça büyük, doğal bir ormanın olması, zengin bir yabanıl yaşamı ve yöreye özgü çok sayıda bitki türünü barındırması gibi özellikleri nedeniyle Dünya Koruma Vakfı tarafından, Avrupa'da acil koruma altı-na alınması gereken 100 orman alanından biri olarak belirlenmiştir. Bu dağların batı bölümünde, ziyaretçi-lerine her mevsim benzersiz güzellikler sunan 34.000 hektarlık Küre Dağları Millî Parkı yer almaktadır.

Parçaya göre aşağıdakilerin hangisi Dünya Ko-ruma Vakfının bir yeri koruma kapsamına almada göz önünde bulundurduğu ölçütlerden biridir?

- A) Doğal çeşitliliğe sahip olması
- B) Her mevsim ziyaret edilebilmesi
- C) Millî parkın olması
- D) Avrupa'da yer alması
- E) 34.000 hektarlık alana sahip olması

5. Tarım için yeterli derecede toprağı olmayan ve geleneksel olarak halıcılık yapılan bu ilçe, 1970'lerin başına kadar hep göç vermiştir. Nüfusun sürekli azalması sonucu yok olma tehlikesiyle yüz yüze gelen ilçede, daha önce başka kentlere göç etmiş hemşehrilerin para koyarak oluşturduğu çok ortaklı bir şirketin 1973 yılında bir iplik fabrikası, sonra da halı fabrikası + kurulmasıyla göç durdurulabilmiştir.

Bu parçaya göre söz konusu ilçede göçün durmasını sağlayan etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarımsal ürünlerin çeşitlenmesi
- B) Fabrikalarda işlenecek ham maddenin ilçede yetişen ürünlerden seçilmesi
- C) İş olanaklarının artırılması
- D) Tarım sektöründen sağlanan gelirin endüstri yatırımlarında kullanılması
- E) İlçede kalanlar arasında hemşehrilik bilincinin güçlenmesi

6. Çocukluğumda resimli öykü okumak bana büyük zevk verirdi. Soğuk kış günlerinde, odun sobasının yanında, mindere yüzü koyun uzanıp dirseklerime yaslanırdım. Yanaklarımı avuçlarıma içine alıp resimli öykülerin baş döndürücü büyüüne dalar giderdim. Benim için mutluluk hâlâ bu görüntüde saklıdır. Öykülerimin çoğunda, çocukluğumun beni heyecanlandıran bu görüntüsünü yeniden yaşama çabası vardır.

Bu sözlere göre yazarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Öykülerindeki kahramanları çocukluk arkadaşları arasından seçmektedir.
- B) Çocuklar için yazdığı öyküler kadar gençler için de öykü yazmıştır.
- C) Okuyucuyu kendisinin geçmişte etkilendiği kadar etkileyecek öyküler yazmak istemektedir.
- D) Çocukları mutlu görmekten çok haz almaktadır.
- E) Öykülerini yazarken resimli roman tekniğinden yararlanmaktadır.

7. Stres genelde zararlıdır. Ancak belli düzeyde kalmak koşuluyla bazı yararları da olabilir. Örneğin, karşı karşıya kalınan yeni durum üzerinde yoğunlaşmamızı, hedefe yönelmemizi ve yöneldiğimiz işi başarmak için güdülenmemizi sağlar. Bu durum öğrenme açısından gereklidir. Stres, beynin öğrenmeden sorumlu bölgesinde etkili olan ve bilginin taşınmasında rol oynayan kimyasalların düzeylerinin de yükselmesini sağlar. Bunun sonucunda, karşılaşılan olayla ilgili ayrıntılar kolay kolay unutulmaz. Bu deneyim, sonradan benzer olaylarla karşılaşıldığında hata yapma tehlikesini azaltmaya yarar.

Bu parçada stresle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi açıklanmaktadır?

- A) Zararlarından nasıl kaçınılabileceği
- B) Etkili biçimde nasıl baş edilebileceği
- C) Öğrenme üzerinde nasıl etki gösterdiği
- D) Etkisinin zamanla nasıl azaldığı
- E) Hangi koşullarda risk oluşturabileceği

8. Hayvanların doğadaki davranışlarını gözlemleyerek ne kadar zeki olduklarını anlama çabalarında iki önemli zorluk söz konusudur. Bunlardan ilki, veri toplama koşullarını kontrol altında tutmanın zorluğu, neredeyse olanaksızlığıdır. Buna bağlı olarak ortaya çıkabilecek ikinci zorluk da şudur: Hayvanın, kendisi için gerçekten yeni olan bir sorunla karşılaşarak yeni bir çözüm ürettiğini gösteren davranışlar sergilediği durumlar, çoğunlukla tesadüftür, benzeri olmayan tek olaylar niteliğindedir.

Bu parçaya dayanarak hayvanlar üzerinde doğal ortamda yürütülen bilimsel araştırmalarda,

- I. tekrarlanabilir ölçümler yapma,
- II. tahminde bulunma,
- III. hipotez kurma,
- IV. deney düzenleme

işlemlerinden hangilerinin gerçekleştirilmesinin çok güç olduğu öne sürülebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

9. Günün birinde Türkçedeki yeni sözcükler arasına bir "yaşantı" sözcüğü eklendi. Kimi onunla alay ediyor, kimi de aleyhinde söylenip duruyordu. Sonra garip bir şey oldu: Yaşantı sözcüğü bu kadar olumsuz eleştiriden sonra kulaklara hoş gelmeye başladı. Bu sözcük, kendisiyle alay edilmiş olmasının intikamını alır gibi yerli yersiz kullanılmaya başladı. Nüans kayboldu ve herkesin her yerde düşünmeden kullandığı bir sözcük hâline geldi. Artık gerçekte ne anlama geldiğinin araştırılması için iş işten geçti çünkü herkesin kendine göre bir "yaşantı"sı var.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yönelik bir eleştirisi vardır?

- A) Dile yeni sözcükler eklenmesi
- B) Dildeki yeniliklere karşı çıkılması
- C) Sözcüklerin, üzerinde düşünülmeden kullanılması
- D) Kulağa hoş gelen sözcüklerin daha çabuk kabullenilmesi
- E) Dilin başka dillerden etkilenmesi

10. Tarih öncesi dönemde kemik ve tahta parçalarına çentikler atan insanoğlu, bugün de bazı basit hesapları bu yöntemle yapıyor. Basit çizgilerin matematiksel amaçlarla kullanımının bugünkü en karmaşık biçimi olan barkodlar, yaygın olarak kullanılmasına karşın toplumun büyük kesiminin yabancılık çektiği simgelerdir. Barkod sisteminin ayrıntılarını öğrenmenin tüketici bilinci açısından önemli bir yararı olmayabilir. Ancak sıklıkla yüz yüze geldiğimiz barkodlar hakkında bilgi edinmemiz bize, bilim ve teknolojinin gündelik yaşamımıza nasıl yandığı konusunda fikir verebilir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Teknolojiden yararlanmak için karmaşık sistemlerin öğrenilmesi gerekir.
- B) Bazı karmaşık teknolojilerin temeli basit matematiksel işlemlere dayanmaktadır.
- C) Bilinçli tüketici, teknolojik gelişmeleri yakından izleyip öğrenen tüketicidir.
- D) Gündelik yaşamı kolaylaştıran buluşlar insanların bilime saygı duymasını sağlar.
- E) Tüketicilerin anlamakta zorlandığı buluşların kabul görmesi gecikir.

11. Cinsler arasındaki ilişkileri çevreleyen sorunları ve konuları ele almak için, çeşitli Afrika toplulukları sanatı bir tedavi aracı olarak kullanırlar. Söz gelimi, Fildişi Kıyısı'nda yaşayan Bauleler, insanın ruh sevgilisini temsil ettiği varsayılan figürler oyarlar çünkü bu varlıkların, kıskançlığa kapılırlarsa erkekler ile eşleri arasında sonu gelmez sorunlara yol açacağına inanırlar. Afrikalılar, etkili doğal ya da doğaüstü güçler karşısında edilgen kalmazlar hatta geleneksel Afrika toplumunda sanatın birincil işlevi, insanların yaşamlarını etkileyen güçleri ustalıkla idare etmek olmuştur. Bu güçler, eski Batı toplumlarında inanılmış olduğu gibi, olağan dışı ölçüde iyi ya da kötü değildir; tersine, doğal ve doğaüstü güçlere, uygun yöntem kullanılırsa biçim verilebilir, etkiye ve yönlendirmeye açık güçler gözüyle bakılır.

Bu parçaya göre Afrikalılar sanatı hangi amaçla kullanmıştır?

- A) Doğaüstü güçlerin yeteneklerinden faydalana-bilmek
- B) İnsanları etkileyebilen güçleri kontrol altında tutabilmek
- C) Toplumsal dayanışma ve iş birliğini sağlamak
- D) Dargın eşlerin arasını tekrar düzeltilemek
- E) Doğal düzenin dengesini korumaya çalışmak

12. İmaj gündelik dilimize yerleşmiş bir sözcük hâline geldi. Çoğu zaman imajı olumsuz, yalan, aldatmaca gibi sıfatlarla birlikte kullanırız. Gerçek olmayanı, yapay ve yalanı ima eden bir anlamda... Oysa imaj, bizlerin kurum ya da kişiler hakkında sahip olduğumuz bilgileri özetleyen kanı ve inançlardır. Söz gelimi ticari rekabette mal ya da hizmet üretici firmalar açısından kurum imajı ticari başarılarını etkilemektedir. Kurum imajı, tüketiciler başta olmak üzere tüm etkileşim gruplarının kurum hakkında sahip olduğu algılamalardır ve bu imaj etkileşim gruplarının-halkın- kurum hakkında sahip olduğu inançlar bütünüdür içerir. Kurum imajı, yönetim kalitesi, ürünler-hizmetler, mali durumu, örgüt kültürü, tüketici gözündeki değeri ve yenilikçiliği gibi kimi unsurlardan etkilenmektedir. Kurum imajının etkin bir şekilde yapılandırılması, yürütülmesi ve korunmasında halkla ilişkiler temel bir rol üstlenir.

Bu parçada imajla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Satışların artmasında önemli bir işlevi olduğu
- B) Kolay bir şekilde anlaşılamadığı
- C) Kurum ve kişilerin genel durumunu ortaya koyduğu
- D) İletişimin kalitesini belirleyen temel unsur olduğu
- E) Kurumların tanınmasında etkili olduğu

13. Öğretmenler genellikle planları müfettişler ve okul idaresi istediği için yapmaktadırlar. Böyle olunca her öğretmen başka öğretmenlerin planlarını kopya ediyor. Değişiklik yapmayıp sadece tarihini değiştirerek her sene aynı plan kullanılmakta. Hedef ve hedef davranışların yazılmasının sıkıcı ve gereksiz olduğunu düşünüyorlar. Yapılan planlar öğrencilerin ihtiyaçlarından, okulun gerçeklerinden çok uzaktır. Türkiye’de yapılan planlar daha çok ders işleme süresinin içindeki faaliyetlerde yoğunlaşır. Öğrencilerin gereksinimleri göz ardı ediliyor ve öğretmenler kendi yapacakları faaliyetleri plana geçiriyorlar. Ayrıca ders planından daha çok kendi kafalarında tasarladıkları yöntem ve uygulamaları kullanarak plana hiç uymuyorlar. Planı sanki bir not defteri olarak kullanıyorlar ve hatırlatma amaçlı kullanıyorlar. Ayrıca öğretmenler yapılan planların sınıf gerçekliğini yansıtmadığını belirtmişlerdir.

Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye’de eğitim planlamasında problemler olduğu
- B) Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye çalışmadığı
- C) Eğitim - öğretim için ayrılan araç ve gereçlerin yetersiz olduğu
- D) Eğitim planlamasının merkezî bir yapıda olması gerektiği
- E) Eğitim planlarının bölgelerin kültürel yapısına göre hazırlanması gerektiği

14. *Binbir Gece Masalları*, Arap edebiyatının en güzel eserlerindendir. Gerek eskiliği gerek anonim oluşu ve özellikle düşselliği, bu masalların hızla yayılmasına yol açmıştır. Hatta çok sonraları *Binbir Gündüz Masalları* adında başka bir seri de ortaya çıkmıştır. Hemen hemen tüm dünya dillerine çevrilen masallar arasında *Ali Baba ve Kırk Haramiler* ve *Alaaddin’in Sihirli Lambası* da yer almaktadır. *Binbir Gece Masalları*’ndaki masalların belki tek ortak özelliği bütün masalların sonunda ders verici bir bölümün bulunmasıdır. Bu masallarda çok zengin bir hayal gücü vardır. Masalların anlatıcısı olan Şehrazat çok ilginç bir çerçevede içinde sunar anlattıklarını. Zengin bir hayal gücü aslında bütün masalların ortak özelliğidir. *Binbir Gece Masalları*’ndaki hayal gücü zenginliği ise masalları aşan bir boyutta çıkar karşımıza.

Bu parçada *Binbir Gece Masalları*’yla ilgili olarak vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüm dünyada bilindiği ve okunduğu
- B) Her masalda okuyucuya mesaj verildiği
- C) Anlatıcı bir karakterin bulunduğu
- D) Düşsel açıdan oldukça zengin olduğu
- E) Masalların birbirinden farklı konuları işlediği

15. Dünyanın kendisi, çekirdeğindeki soğumamış kısımlardan dolayı dev bir mıknatıstır. Bu büyük mıknatısın artı ve eksi uçları Kuzey ve Güney Kutupları’ndadır. Ancak bildiğimiz coğrafi kutuplarda değil. Pusulanın minik ucu tam kuzeyi göstermez, gösterdiği noktaya manyetik kutup denir. Pusulanın gösterdiği kuzey yönünü devamlı takip ederseniz kuzey kutbuna hiçbir zaman ulaşamazsınız. O noktadan 7 derece yani kilometrelerce uzaklıktaki manyetik kutba varırsınız. Olayın ilginçliği bu kadarla da bitmiyor. Bilimin kesin olarak saptadığı bir sürpriz daha var. Bu manyetik kutupların yerleri de sabit değil, zamanla değişiyor; kuzey güneye, güney kuzeye geliyor. Eğer elinize bir pusula alıp zaman yolculuğu yapabiliseydiniz birkaç milyon yıl önce pusulanızın kuzey gösteren ucuna bakarak seyahat edince sizi penguenlerin büyük atalarının karşıladığı Güney Kutbu’na vardığınızı şaşırarak gördünüz.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bilimde yorumların da bulgular kadar önemli olduğu
- B) Bilimsel bulguların evrensel olmadığı
- C) Bilimsel verilerin zamanla değişebileceği
- D) Bilimin ancak deneysel bulgularla sonuç üretebileceği
- E) Bilimsel yöntemlerin zamana göre değişebileceği

16. Günümüzdeki anlamıyla afiş sanatı çok yeni olmakla birlikte, afişler daha Eski Çağ’da kullanılmaya başlandı. Eski Yunanlar halka açıklamak istediklerini, tahta tabletlere kazıyorlardı. Romalılar da gösteri programlarını ve ticaretle ilgili bilgileri yazdıkları kireçle bezeltilmiş duvar panolarını bulmuşlardı. Matbaanın bulunmasıyla ortaya çıkan kâğıt afiş, önceleri resmî haberler için kullanıldı. İngiltere’de Salisbury Banyolarını tanıtmak için basılan afiş ile Fransa’da Notre Dame de Paris’in bağışlanması için basılan renkli afiş ilk reklam afişleri oldu. XVII. yy.da tiyatro gösterilerinin afişleri yapılmaya başlandı. 1772’de Fransa’da ticaret amaçlı afişler öylesine yaygınlaşmıştı ki bu mesleğin düzene sokulmasına karar verildi ve üyelerinin okuma yazma bilmesi koşulu konan kırk kişilik bir Afişçiler Birliği kuruldu.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangilerine ulaşılabilir?

- I. Afişler farklı amaçlar için kullanılmıştır.
 - II. Afişler daha çok resmî duyurular için kullanılmıştır.
 - III. Afişlerin çeşitlenerek yaygınlaşması afişçiliğin bir meslek hâline gelmesini sağlamıştır.
 - IV. Teknolojinin gelişmesi afişçiliğin önemini kaybetmesine neden olmuştur.
- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

17. Bizler yabancılarda gördüğümüz şeyleri kayıtsız şartsız kabul eden bir toplumuz. Çağdaşlığı ise geçmişimizi, kendimize özgü olanı tümüyle reddetmek şeklinde yorumlarız. El emeği göz nuruyla yapılmış bir şeye burun kıvrır, aynı şeyin fabrikada yapılmasına özeniriz. Nitekim, Batı'da bu sözünü ettiğim el yapımı ürünler için kullanılan "artizan" sözcüğünün karşılığı bizde yoktur. Nedir bu artizan ürünler? Örneğin'yöresinde, doğal ortamında köylünün yaptığı peynirler, küçük imbiklerde damıtılmış mahalli içkiler, yerel dondurma ve benzeri sütü gıdalar, belli yörelerin özelliği olan zeytinlerinden sıkılmış sızma zeytinyağları, mahalli çörek, börek... Bizde bu gibi artizan ürünler ne yazık ki ilkel, kaba saba, hatta sağlıksız olarak algılanır. Artizanın karşısı ise fabrikasyon ürünlerdir. Artizan pazarlarda satılır, fabrikasyon ise marketlerde ve süpermarketlerde. Pazarda satılan kötüdür, hipermarkette satılan ise iyi. Sokak tezgâhlarında satılan her yiyecek pistir, zararlıdır; dört duvar arasında yenen yiyecekler ise iyi ve kaliteli...

Bu parçada yazarın eleştirdiği durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın doğal ürünlerle beslenme giderlerini gittikçe kısıması
- B) El yapımı doğal ürünlerin fabrikasyon ürünlerden pahalı olması
- C) Fabrikasyon ürünleri tercih eden halkın el yapımı ürünlere ön yargıyla yaklaşması
- D) Halkın yabancılardan tükettiği her şeyi sorgulama-dan tüketmesi
- E) Halkın beslenme konusundaki bilgisini artıracak yayınların yetersizliği

18. XII. yy. başında camcılık alanındaki üstünlüğünü kabul ettiren Venedik, durumunu XVII. yy.a kadar korudu. Venedik bölgesi camcılar, İskenderiye, Roma, Bizans ve Suriye geleneklerini bağdaştırmışlardı. Hiçbir yörede cam böylesine berrak değildi; hiçbir yerde bu kadar incelik taşımıyor, biçim ve süsleme çeşitliliği göstermiyordu. İç içe geçmiş cam tel ve çubuklar, küt-le içine gömülmüş beyaz ya da renkli burmalar, yıldız taşı taklitleri, fistolar, sırma süsler, hep Venedik'te bulundu. Öte yandan ayna ve yapay inci üretimi de XVII. yy.a kadar yalnızca Venedik'te yapıldı ve üretim gizleri çok iyi korundu. Murano Adası'na yerleşmiş camcılar, adadan ayrılırlarsa öldürülmekle tehdit ediliyordu. Bununla birlikte, kaçma olayları önlenemedi; kaçanlar, camcılık konusunda Venedik'in tek rakibi olan Altare'ye gidiyorlardı.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Venedik'in camcılık üstünlüğünü uzun süre sürdürmesinin nedenidir?

- A) Cam ham maddelerinin fazla olması
- B) Venediklilerin estetik duygusunun gelişmiş olması
- C) Üretim teknikleri ve cam ustalarının korunması
- D) Venedik'te sanayinin daha önce başlaması
- E) Venedik halkının süs eşyalarına düşkün olması

19. Nasrettin Hoca bir gün, çıktığı ağaçtan düşmüş oflayıp puflamış. Yanına gelenler:

- Azıcık sabırlı ol Hoca! Sanki ne olmuş da bu kadar nazlanırsın, demişler.

Hoca:

- Siz hiç ağaçtan düştünüz mü, diye sormuş.

Oradakiler hep bir ağızdan:

- Hayır, demişler.

Hoca:

- Öyleyse siz gidin de ağaçtan düşen biri gelsin benim yanıma.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca, bu fıkrada anlatılmak istenene yakın bir düşünceyi içerir?

- A) Yaşayanlar unutmuştu her şeyi, toplu bir hafıza yitimi idi, olanları sormaksa büyük bir günah işlemekti âdeti.
- B) Yalnızlığı soruyorlar bana; bu, yaşamamış olana söze dökülmez ki! "Yalnızlık, bir ovanın düz oluşu gibi bir şey." diyorum ben de.
- C) Bunlar iyi diyorum, bunlar senden haberli. Yoksa nereden bilecekler seni görmek için saatlerce beklediğimi.
- D) Az şey değil seninle olmak, düşünüyorum da. İçimde bir sevinç dalgalanıyor bir çocuk, oyuncuğuna kavuşmuş gibi.
- E) Bir yer söyle, bana bir şey anlatmasın, unutmanın çöşkusundan başka. Bu yer kendiliğinden alsın götürsün her şeyi.

20. Rivayet odur ki Sultan Süleyman bir gün "Ben bunca memleket fethediyorum, gücümün dünyada eşi yok, halkım refah içinde. Benim bu devletim bir gün batır mı, bu olursa nasıl olur?" diye düşünmüş fakat kendince bir cevap bulamamış. Bu sorusunu bir haberciyle, cevaplama için Ebussuud Efendi'ye iletmiş. Ebussuud Efendi de cevaben "Neme lazım?" demiş. Haberci bu cevabı Sultan'a iletince Sultan çok öfkelenmiş ve Ebussuud Efendi'yi huzuruna çağırıp hemen açıklama yapmasını istemiş. Ebussuud Efendi tüm sakinliğiyle "Sultanım, gün olur da halkın bir şeyi umursamaz, neme lazım demeye başlarsa bu cihan devletin de refah içindeki halkın da yok olur gider." demiş.

Aşağıdakilerin hangisinde bu parçadakine benzer bir ana düşünce işlenmiştir?

- A) 1930'lu yıllarda, Alman vatandaşlarının çoğu Nazizm ilkelerine karşıdır fakat yalnız kalma ve Almanya'ya ait olma duygusu arasında bir seçim yapmak zorunda kaldıklarında insanların çoğu ikinciyi seçmiştir.
- B) Psikolojik açıdan, diktatörlük rejimine boyun eğmeye yönelik eğilimin nedeni, çağımızdaki demokratik ülkelerde bile bireyin tipik bir özelliği olan içsel bezginlik ve yaşamdan çekilmişlik öğeleri gibi gözükmemektedir.
- C) Tarih boyunca, orta sınıfın ayırt edici bazı yönleri olmuştur; güçlüye yönelik sevgileri, zayıfa karşı duydukları nefret, düşmanlıkları, parası konusunda olduğu kadar duyguları konusunda da cimri oluşları...
- D) Ebeveynlerin genç kuşağa, saygı duymayı öğrettiği otoritelerin bazen gaddar olduğu kanıtlandığında, ebeveynler de otoritelerini kaybederler.
- E) Monarşinin tartışmasız otoritesi, üyelerinin onunla özdeşleşmesini sağlıyor, bunun sonucunda kişiler bir güvenlik duygusu ve narsistçe bir gurur kazanıyordu.

ÇÖZÜMLER

Not:

Konu, paragrafta ele alınan duygu ve düşüncelerdir. **"Bu parçada ne anlatılmaktadır?"** sorusuna verilen yanıt, paragrafın konusudur.

Paragrafın konusu sınavlarda,

- Parçada hangisinden söz edilmektedir?
- Parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?
- Paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?
- Parça aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olabilir?
- Parçada yakınılan aşağıdakilerden hangisidir?

gibi soru kökleriyle yoklanır.

Konuyla ilgili sorular, paragraf yorumlamayı çok fazla gerektirmeyen, sadece metnin anlam sınırlarının doğru bir şekilde çizilmesini isteyen sorulardır. Süre bakımından en kısa sürede çözülebilen paragraf sorusu tipleridir.

Not:

Ana düşünce, parçadan çıkarılacak sonuçtur. Başka bir deyişle, parçada anlatılmak istenendir. **"Bu parçada anlatılmak istenen nedir?"** sorusuna gelen yanıt ana düşüncedir. Ana düşünce, aynı zamanda parçada anlatılanları bütünüyle içine alan kapsamlı bir yargıdır.

Ana düşünce sorularında, verilen ifadelerden bir değerlendirme yapılması ve metnin doğru yorumlanması gerekmektedir.

1. Lao-Tzu'nun görüşüyle uyuşan **"İnsan, özünde iyi olan bir varlıktır."** görüşüdür. Çünkü Lao-Tzu, bütün kötülüklerin, ihtirasların ve karışıklıkların sonradan öğrenilen şeylerden geldiğini söylemektedir. Dolayısıyla başlangıçta herkes iyidir.

Cevap D

2. **"Pek çok besteci müziğini bir otobiyografi gibi kullanırken..."** ve **"Bütün etkilenmeleri, onun zamanından ileri bir teknikle dokuduğu bestelerinin derinliklerinde kendini ortaya çıkarır."** ifadelerinden Mozart'ı diğer bestecilerden ayıran özelliğinin yaşamında katlandığı zorlukları eserlerine doğrudan yansıtmaması olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap E

3. **"Kamu yönetimini yeni bir kimlik edinmeye zorlayan koşulları üç ana başlıkta toplayabiliriz:"** ifadesinden sonra gerekçeler açıklandığı için, parçada üzerinde durulanın değişiminin gerekleri olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap D

4. Parçaya göre, Dünya Koruma Vakfı'nın bir yeri koruma kapsamına almada göz önünde bulundurduğu ölçütlerden biri **"Doğal çeşitliliğe sahip olması"** olduğu **"Oldukça büyük, doğal bir ormanın olması, zengin bir yabanıl yaşamı ve yöreye özgü çok sayıda bitki türünü barındırması gibi özellikleri nedeniyle..."** ifadesinden anlaşılmaktadır.

Cevap A

5. Parçada söz edilen ilçede, göçün durmasını sağlayan etken **"iş olanaklarının artırılması"**dır. Çünkü 1973 yılında bir pamuk ipliği fabrikası, sonra da halı fabrikası kurularak iş olanakları artırılmış ve göç durdurulmuştur.

Cevap C

6. Yazar, çocukluk döneminde okuduğu resimli öykülerden ne kadar etkilendiğini ve mutlu olduğunu söylemektedir. Buna göre **"Okuyucuyu kendisinin geçmişten etkilendiği kadar etkileyecek öyküler yazmak istemektedir."** yazarla ilgili söylenebilecek sözdür.

Cevap C

7. Parçanın girişinde, stresin zararlı olduğu söylenmiş, ancak parçanın daha sonraki kısımlarında stresin öğrenme üzerinde, belirli bir düzeyi aşmadığı sürece, etkilerini anlatan cümlelerin çoğaldığı ifade edilmiştir. Bu durumda parçadaki konunun, stresin öğrenme üzerindeki etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Cevap C

8. Parçadaki **"veri toplama koşullarını kontrol altında tutmanın zorluğu"** ve **"davranışlar sergilediği durumlar, çoğunlukla tesadüftür, benzeri olmayan tek olaylar niteliğindedir"** ifadelerine dayanarak hayvanlar üzerinde doğal ortamda yürütülen bilimsel araştırmalarda **"tekrarlanabilir ölçümler yapma"** ve **"deney düzenleme"** işlemlerinin gerçekleştirilmesinin çok güç olduğu söylenebilir.

Hipotez ve tahminde bulunma, araştırmacının ilk safhasında, yani veri toplamadan önceki aşamadır. Parçada sağlıklı veri toplamının güçlüğüne vurgu yapılmıştır.

Cevap B

9. Parçada "yaşantı" sözcüğünün dilimizde ortaya çıkışı ve insanların bu kelimeyi kendilerine göre nasıl anlamlandırdıkları anlatılmıştır. Herkesin bu sözcüğe farklı anlamlar yüklemesi parçanın son cümlesinde kinayeli bir söyleyişle (herkesin kendine göre bir "yaşantı"sı var, şeklinde) eleştirilmiştir. Yani kullanılan sözcüklerin üzerinde fazla düşünülmemesi parçadaki en önemli eleştiridir.

Cevap C

10. Parçanın girişinde kemik ve tahta parçalarına çentikler atılarak tarih öncesinde hesaplar yapıldığı söylenmiştir. İşte bu çentik atma işinin günümüzdeki yansımasıysa bar-kodlardır.

Buradan, bazı karmaşık teknolojilerin temeli, basit matematiksel işlemlere dayanmaktadır, sonucuna varılabilir.

Cevap B

11. Parçadaki "...hatta geleneksel Afrika toplumunda sanatın birincil işlevi, insanların yaşamlarını etkileyen güçleri ustalıkla idare etmek olmuştur." ifadesinde Afrikalıların sanatı hangi amaçla kullandığı belirtilmiştir.

Cevap B

12. Parçadaki "Oysa imaj, bizlerin kurum ya da kişiler hakkında sahip olduğumuz inançlardır." cümlesinde parçanın ana düşüncesi özetlenmiş ve bu düşüncüyü pekiştirmek için ticari kurumların imaj yönetimiyle insanların düşüncelerini etkilemeyi başardıkları örneklenmiştir.

Cevap C

13. Parçanın bütününde öğretmenlerin planları sembolik olarak yaptıkları, göstermelik bu planların da işlevsel olmadığı örneklenerek Türkiye'deki eğitim planlamasında problemler yaşandığı vurgulanmıştır.

Cevap A

14. Parçanın bütününde Binbir Gece Masalları'nın en önemli özelliğinin zengin hayal gücü olduğu ve bu sayede büyük ilgi gördüğü örneklerle verilmiştir.

Cevap D

15. Parçada, dünyanın kutup noktalarına yönelik verilerin günümüzdekiyle geçmiştekinin aynı olmadığı belirtildiğine göre, bilimsel verilerin zamanla değişebileceği yargısına kesin olarak ulaşılabilir.

B seçeneği çeldiricidir. B seçeneğinde bulguların evrensellliği vurgusu, parçada ise zamana göre değişebileceği vurgusu vardır.

Cevap C

16. Parçada I. öncüle, "Matbaanın bulunmasıyla ortaya çıkan kâğıt afiş, önceleri resmî haberler için kullanıldı, İngiltere'de Salisbury Banyoları'nı tanıtmak için basılan afiş ile Fransa'da Notre Dame de Paris'in bağışlanması için basılan renkli afiş ilk reklam afişleri oldu, XVII. yy.da tiyatro gösterilerinin afişleri yapılmaya başlandı." ifadesinden,

III. öncüle, "Fransa'da ticaret amaçlı afişler öylesine yaygınlaşmıştı ki bu mesleğin düzene sokulmasına karar verildi." ifadesinden ulaşılabilir.

Cevap B

17. Parçada eleştirilen, artizan ürünlerin itibar görmemesi ve daha çok büyük marketlerde satılan fabrikasyon ürünlerin tercih edilmesidir. "El emeği göz nuruyla yapılmış bir şeye burun bükerek, aynı şeyin fabrikada yapılmasına özeniriz." cümlesiyle, eleştirilen durum özetlenmiştir.

Cevap C

18. Parçada Venedik'teki cam ustalarının adadan ayrılırlarsa öldürülmekle tehdit edildiğinden ve bu yüzden üretim gizlerinin ve ustaların iyi korunduğundan söz edilmiştir. Bu da camcılıkta üstünlüğün korunmasını sağlamıştır.

Cevap C

19. Verilen parçadaki karşılıklı konuşmada "bir kişiyi, bir durumu, duyguyu ancak onu yaşayanın anlayabileceği" ana düşüncesi vardır. Buna göre B seçeneğinde verilen cümlede "yalnızlığı, onu yaşayanın bileceği" vurgusu yapılmıştır.

Cevap B

20. Verilen parçada "halkın, umursamaz olduğunda ülkenin yok olacağı" vurgulanmıştır. Bu da "içsel bezginlik ve yaşamdan çekilmişlik" ifadesiyle aynı düşüncüyü içerir.

Cevap B

Not:

Konuyu genişleten, açıklamalar ve örneklerle anlatılmak istenen düşünceyi oluşturan yargılardır. Aslında parçadan çıkarılabilecek her yargı bir yardımcı düşüncedir.

Yardımcı düşünce soruları, sınavlarda

- Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değilmemiştir?
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?
- Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?
- Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine varılamaz?
- Bu parçadan aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bir bilgi yoktur?...

gibi olumsuz soru kökleriyle yoklanır.

Bu sorularda her bir seçenek, metin içerisinde kontrol edileceğinden sınavın süresini olumsuz etkileyen sorulardır.

Bu olumsuzluğu aşmanın en iyi yolu, paragrafın iyi okunup anlaşılması ve her seçenek için paragrafta dönülmemesidir.

1. Almanya'nın dört bir yanında yer alan spor derneklerinde çocuklardan emeklilere kadar birçok kişi sporun tadını çıkarıyor. Sporun olduğu yerde, konuşulan dilin ne olduğunun da önemi kalmıyor. Birçok spor derneğinde, Almanya'ya yerleşen yabancıların yanı sıra zihinsel ya da bedensel engelleri olan insanların kimi zaman sancılı geçen uyumu için de çaba harcanıyor.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Almanya'ya yerleşen kimi yabancıların uyum sorunu yaşadığına
- B) Spor derneklerinin Alman hükümetince desteklendiğine
- C) Spor derneklerinin Almanya'da yaygın olduğuna
- D) Sporun farklı kültürler arasında ortak bir dil oluşturduğuna
- E) Spor derneklerinde her yaşa uygun sporun yapılabildiğine

2. "Tel sarar yavrum, tel sarar." gibi basit tekerlemelerin çocukların gelişiminde önemli bir rolü olduğunu düşünmüş müydünüz? Küçük tekerlemeleri çocukla birlikte tekrarlamak, tekerlemeyi çocuğun bütün vücuduyla katılacağı bir serüvene dönüştürmek anne babaların elinde. Çocuklarla bu neşeli yolla kurulan ilişki, onların gelecekte edinmeleri gereken bilgi ve davranışların temelini atıyor.

Bu parçada çocuğun, anne babasıyla birlikte tekerleme söylemesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değilmemiştir?

- A) Anne babayla ilişkisini güçlendirdiğine
- B) Eğlenceli bir etkinlik olduğuna
- C) Fiziksel hareketlerle birlikte gerçekleştirildiğine
- D) İlerideki öğrenmelerini kolaylaştırabileceğine
- E) Söz dağarcığının genişlemesine katkıda bulunduğuna

3. Öykü yazarı ya da şair olarak da bilinen bu sanatçının uzun bir resim serüveni vardır. Resmin bütün çilesine, acılarına karşın yine de "Benim şahdamarımdır, ekmeğimdir resim. Onunla doğmuş gibiyim. Kadim dostumdur benim. Belki bu yüzden 55 yıldır hiç ayrılmadık biz resimle." der.

Bu parçaya dayanarak sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sanatın farklı dallarında yapıtları olduğuna
- B) Yaşamında resmin önemli bir yer tuttuğuna
- C) Öykü ve şiirlerinin resimlerinden daha ünlü olduğuna
- D) Uzun süredir resim yaptığına
- E) Resim yapmaktan hoşlandığına

4. Evden uzaklaşmadığımız dönemlerde, ailemizden sonra en yakın ilişkileri oyuncaklarımızla kurar hatta gelecekte edineceğimiz rolleri onların aracılığıyla kurgulardık. Bebeğine ninni söyleyen küçücük anneler melamin mutfak takımlarıyla komşu ağırlar, bebek elbiselerini pilli çamaşır makinelerinde yıkardı. Oyuncaklar bizi hem oylar hem de eğitirdi.

Bu parçada, oyuncakla ilgili olarak aşağıdaki görüşlerden hangisini destekleyen bir durumdan söz edilmemiştir?

- A) Hayal gücünün gelişmesini sağlar.
- B) Gündelik yaşamla doğrudan ilişkili olabilir.
- C) Çocukların iyi vakit geçirmesini sağlar.
- D) Çocukların hayatında önemli işlevleri vardır.
- E) Tercih edilen çeşitleri yaşa göre değişir.

5. Picasso'nun en bilinen yapıtı olan *Guernica*'nın çağdaş büyüleyiciliği, çok derin bir acıyı kalıplaşmış figürlerin beylik yollardan çizilmesiyle değil, formların kırılıp çarpıtılmasıyla yansıtmasından kaynaklanıyor belki de. Picasso'nun formları dehşeti yaşıyor, imgelelerinde dehşet yankılanıyor; resmin kendisi dehşeti soluyor. *Guernica* sıradan bir protesto değil, İspanya'daki iç savaşın acılarından doğan bir başyapıt olarak isyan ediyor.

Bu parçaya dayanarak *Guernica*'yla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Etkileyici bir resimdir.
- B) Gerçek bir olaydan yola çıkılarak yapılmıştır.
- C) Acıdan kaynaklanan bir başkaldırıyı yansıtmaktadır.
- D) Korkunç karakterler konu edilmiştir.
- E) Klasik sanat anlayışına uymamaktadır.

6. Hem yüze çıkanları hem de diibe çökenleri gören bir şairin, sözlerle çizdiği portreler var bu kitapta. Sanatçılardan politikacılara, gazetecilerden sporculara kadar öne çıkmış kimlikler ilk kez bir "insanlık antolojisi"nde bir araya geliyor. Başka her şeye direnir yalnızca şiire teslim olan bir şairin yumuşak ama sivri uçlu kalem bu yüzleri yeniden biçimlendiriyor. Kılı kırk yaran araştırmalara dayalı betimlemeler ve saptamalarla...

Bu parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gerçek kişiler konu edilmiştir.
- B) Bir şair tarafından yazılmıştır.
- C) Farklı alanlardan ünlü kişiler anlatılmıştır.
- D) Eleştiriden kaçınılmıştır.
- E) Titiz bir çalışmanın ürünüdür.

7. Yer yağı ya da petrol; hidrokarbonlardan oluşmuş, koyu renkli, arıtılmamış, kendisine özgü kokusu ve kıvamı olan, yer altından çıkarılmış, doğal, yanıcı mineral yağdır. Latince taş anlamına gelen "petra" ile yağ anlamına gelen "oleum" sözcüklerinden oluşmuştur. Petrol, halk arasında yalnız belirli bir yakıt olarak bilinmesine rağmen aslında petrol kelimesi doğal hâlde bulunan ve yer altından çıkarılan işlenmemiş sıvı petrol anlamına gelmektedir.

Bu parçada petrol ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Adını nereden aldığına
- B) Farklı şekillerde adlandırıldığına
- C) Farklı özellikleri olduğuna
- D) Yaygın enerji kaynağı olduğuna
- E) Nereden elde edildiğine

8. Birçok işlevi aynı anda yerine getiriyor kuş tüyleri. Benzersiz yapılarıyla milyonlarca yıldan bu yana kuşların havalanarak uçuşuna, kanat çırparak okyanusları ve kıtaları aşmasına, sert iklim koşullarına dayanmasına olanak sağlıyor. Kuşlar çok değişik renklerde, desenlerde ve biçimlerde olabilen tüyleriyle birbirlerine kur yapıyor, düşmanlarından gizleniyor ya da tehlike anında savunmaya geçiyor.

Aşağıdakilerden hangisi kuş tüylerinin bu parçada sözü edilen özelliklerinden biri değildir?

- A) Savunma amaçlı kullanılması
- B) Olumsuz hava koşullarından koruması
- C) Eş seçiminde etkili olması
- D) Su geçirmez olması
- E) Bulunulan ortamla uyumlu olması

9. Dağlık bölgede bulunan Erken Bronz Çağı'na ait küçük bir yerleşim yeri, Helenistik Dönem'de vadide yaşayanlar tarafından keşfedilmiştir. Daha sonra buraya yerleşenler tarih öncesi dönemin kalıntılarına zarar vermedikleri gibi buldukları küçük bir tapınağa topraktan yaptıkları kapları adak olarak bırakma alışkanlığı edinmişlerdir. Şimdi köylüler de dik yokuşlar tırmanarak ulaşılan bu ören yerine gereken özeni gösterip Hıdır İlyas'ın türbesini ve Yunan-Roma Mezarlığı'nı ziyaret ediyorlar, buralarda adaklar adıyorlar.

Bu parçadan hareketle bölgede bugün yaşayanlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bölgede daha önce yaşayanların inançlarına saygılı oldukları
- B) Güç koşullarda yaşamlarını sürdürdükleri
- C) Farklı kültürlerin değerlerini benimsedikleri
- D) Tarihi değerlere sahip çıktıkları
- E) Ören yerinin kutsal olduğuna inandıkları

10. Voleybolda smaç servisle doğrudan, arka arkaya sayı alınabilir. Doğrudan sayı alınamasa bile karşı tarafın rahat oyun kurması önlenmiş olur. Uyumu bozulan rakip psikolojik olarak yıpratılır. Ne var ki smaç serviste topun fileye takılma ya da çizgi dışına düşme olasılığı yüksektir. Bu riski azaltmak için smaç servisi genelde uzun boylu, kondisyonu yüksek oyuncular tarafından atılır. Asıl önemlisi, servisi atan oyuncunun kendisinden emin ve soğukkanlı olmasıdır.

Bu parçada, smaç servisin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmamıştır?

- A) Her seferinde sayıyla sonuçlanma olasılığının bulunması
- B) Karşı tarafın moralini olumsuz etkilemesi
- C) Fiziki olarak güçlü biri tarafından karşılanması
- D) Servis atacak oyuncuda belirli özellikler gerekmesi
- E) Başarısızlıkla sonuçlanabilmesi

11. Bebekliğimizden itibaren yüzleri tanımaya başlarız. İlk sosyal ilişkimizi anne ve babamızla kurarız ve bu ilişki tamamen yüzlerimiz arasında gerçekleşir. İlerleyen yaşlarda bir insanın yüzüne bakarak o kişi hakkında çok şey söyleyebilir hâle geliriz. Kişinin yüzüne bakarak onun yaşı hakkında isabetli tahminlerde bulunuruz. Yüzümüz duygularımızın dışı açılan penceresidir adeta. Bir kişinin yüzüne bakar bakmaz onun neşeli mi yoksa kederli mi olduğunu anlarız. Şarkı ve türkü sözlerinde dile getirildiği gibi âşık olurken de her şeyden çok karşıdaki insanın yüzüne sevdalanırız. Bütün bunları sağlayan baktığımız bir yüzü "tanıyabilme" özelliğimizdir.

Buna göre yüz tanıyabilme

- I. fikirleri paylaşabilme,
- II. ruhsal durumları çözme,
- III. iletişim kurma,
- IV. fiziksel durumu fark edebilme

eylemlerinden hangisinde etkili değildir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

12. Japonya'da 19. yüzyılda, kutsal olarak görülen dağlar kadınlara yasakmış. O dönemde madenciler dağ tanrıçalarının, yanlarına başka kadınların gelmesini istemediklerine, aksi hâlde kıskanıp tünellerin çökmesine neden olacaklarına inanırlarmış. İşin ilginç, bu yasağın 1948 tarihli Çalışma Yasası'nda da yerini koruması. Bu yasak, Japon hükümetinin aldığı bir kararla, iş yaşamında fırsat eşitliği ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle geçtiğimiz yıl kaldırıldı. Artık Japon kadınlarının maden ve tünellerde çalışmasına izin veriliyor.

Bu parçadan Japonya'yla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sosyal yaşamdaki bazı değişimler zaman almıştır.
- B) İş yaşamının kuralları yasalarla belirlenmektedir.
- C) Sosyal yaşamda kadın-erkek eşitliği yoktur.
- D) Kadınların çalışabilecekleri alanlar genişlemektedir.
- E) Geçmişte yapılmış bazı yasal düzenlemelerde inanişler etkili olmuştur.

13. Çocukların günlük yaşamda ağırlık olarak hangi ellerini kullanacakları 8 yaş civarında kesinlik kazanmaktadır. Ancak araştırmalar çocukların el tercihlerini 2 yaşından itibaren yapmaya başladıklarını göstermektedir. Bilim insanları insanlar arasında sağ el kullanımının sol el kullanımına göre daha yaygın olması nedeni ile başlangıçta ebeveynlerin ve öğretmenlerin çocuklara yazı yazmayı öğretirken çocukları sağ ellerini kullanmaları için cesaretlendirdiklerini varsayıyorlardı. Ancak arkeologlar eski uygarlıklarda ki insanların iskeletlerini inceleyerek eski çağlardaki insanlarda günümüzde olduğu gibi sağ elin ağırlıklı olarak kullanıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu bulgu, sağ el kullanım yaygınlığının kalıtsal olarak aktarıldığı sonucunu düşündürmektedir. Ayrıca genetik uzmanları da sağ el kullanımını dominant (baskın) gen olarak belirlemişlerdir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bilimsel bulguların mevcut kanıları değiştirebileceğine
- B) Farklı disiplinlerin benzer konular üzerinde çalışabildiğine
- C) Güncel bazı bilgilerin tarihsel kaynaklarla doğrulanabileceğine
- D) Fen bilimleri ile sosyal bilimlerin ortak çalışma alanları olabileceğine
- E) Fen bilimlerinin daha çok doğayı konu edindiğine

14. Mardin'de, kalenin eteklerinden Mezopotamya Ovası'na açılan evler birbiri üzerinde teraslar hâlinde yükselir. Çoğunlukla iki katlı olan evlerin ön avlusu hep güneye bakar. Güneş ışınlarını engelleyecek biçimde düzenlendiği için yazın kavurucu sıcaklığında serin gölgeler yaratır bu evler. Hiçbir evin penceresi ötekinin penceresiyle yüz yüze gelmez, hepsi bir diğer evin ancak duvarını görebilir. Yazılı olmayan ama kuşaktan kuşağa aktarılan "Kimse kimsenin güneşini ve havasını kesemez, kimse kimsenin suyunu kirletemez, kimse ateşiyle bir başka yapıyı yakamaz." şeklindeki insancıl ilkelere inşa edilmiştir bu evler.

Bu parçada, Mardin evleri yapılırken dikkate alınanlar arasında aşağıdakilerden hangisi sayılmamıştır?

- A) Ailenin büyüklüğü
- B) Yörenin iklim koşulları
- C) Öteki evlere göre konum
- D) Güneşin geliş yönüne göre konum
- E) Komşulara saygı

15. Uydurma ve uzun ömürlü olmayan kelimelerden şüphelenebiliriz. Büyük yazarlardan pek azı yeni kelimeler icat etmişlerdir. Şaheserler, asırların tecrübelerinden geçmiş, sağlam ve zengin anlamlı kelimelerle yazılmıştır. Yunus'un, Fuzulî'nin, Bâkî'nin şiirlerinde bugün derin manalar bulmaktayız. Bunu asırların tecrübelerine borçluyuz. Kökleri ve yapısı sağlam Türkçe kelimelerde binlerce yılın duygu ve düşüncesi, bugün de gün ışığı gibi parlar. Bugün ortalıkta dolaşan uydurma kelimeler binlerce yıl yaşama gücüne sahip olursa onların arasına katılabilir. Bugünden onların geleceklere hakkında hüküm veremeyiz. Dilin sağlamlığının en keskin delili, güzel edebî eserlerde yaşamasıdır. Yahya Kemal, bunu bildiği için, eski şairlerin kullandığı kelimeleri kullanmaktan çekinmemiştir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kalıcı edebî eserlerin dil açısından sağlam olduğuna
- B) Günümüz kelimeleriyle nitelikli ürünler verilemeyeceğine
- C) Kelimelerin kültürün taşıyıcısı olduğuna
- D) Kelimelerin kalıcılığının Türkçenin yapısıyla orantılı olduğuna
- E) Yeni kelimelerin de zaman içerisinde bir ayıklanma sürecine tabi olacağına

16. II. Dünya Savaşı sırasında uçak teknolojisinde dev adımlar atıldı. Savaşın sona savaşı pilotlarına daha az gereksinim duyulması, pilotların sivil havacılığa yönelmesine neden oldu. II. Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde yolcu ve kargo taşıyan birçok sivil havacılık şirketi kuruldu. Savaş teknolojisinin uçaklara getirdiği yeniliklerden biri de jet motoruydu. Kısa mesafeli uçuşlarda konforun, uzun mesafelerdeyse hızın önem kazanmasıyla, jet motoruyla çalışan yolcu uçaklarının sayısı hızla arttı. Sivil havacılıkta yolcu memnuniyetinin ön planda olması, uçak üreticilerini sürekli yeni, daha iyi ve daha ekonomik olanı tasarlamaya yöneltti.

Bu parçada, II. Dünya Savaşı'ndan sonra sivil havacılığın gelişmesini sağlayan etmenler arasında aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Savaş pilotlarının sivil havacılığa yönelmesi
- B) Uçak üreten ülke sayısının artması
- C) Yolcu uçaklarında jet motorunun kullanımının yaygınlaşması
- D) Müşteri memnuniyetine önem verilmesi
- E) Savaş sırasında uçak teknolojisine gelişmesi

17. Özellikle kozmetik ürünlerin içinde sıkça rastladığımız ve halk arasında sarı sabır olarak bilinen aloe bitkisinin iyileştirici gücü, MÖ 2000'li yıllarda keşfedilmiş. Bitkinin ilk fark edilen özelliği, bağırsakları yumuşatıcı etkisi olmuş. Ciltteki yaraları iyileştirici etkisi ile ilk kez Mısırlılar tarafından fark edilmiş. Bitkinin bu iyileştirici etkisi, Roma askerlerinin savaşa giderken yanlarında mutlaka aloe yaprağı taşımasına neden olmuş. Günümüzde, bu bitkinin bağırsaklık sistemini güçlendirdiği, mide rahatsızlıklarının tedavisine yardımcı olduğu da bilinmektedir.

Bu parçada aloe bitkisiyle ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yoktur?

- A) Bazı hastalıkların tedavisinde kullanıldığı
- B) Farklı kültürlerde tanındığı
- C) Etkilerinin çok eski çağlardan beri bilindiği
- D) Cilt bakım ürünlerinde kullanıldığı
- E) Mısırlılar tarafından keşfedildiği

18. 1950'den sonra giderek artan bir hızla sanayileşen Japonya, zaman, mekân ve para tasarrufu sağlamak amacıyla geliştirdiği üretim planlama sistemlerini dış dünyaya da ihraç etmeye başladı. Ancak bu sistemler diğer ülkelerde uygulanırken kültürel farklılıklar doğrultusunda birtakım değişikliklere uğradı. Örneğin bir üretim planlama sisteminde, Japon iş görenlerin her gün şirket marşını söyleyerek güne başlamalarına karşılık, bu sistemin ABD'deki uygulamasında Amerikalı iş görenler şirketlerine olan duygusal bağlarını şirketin sloganını taşıyan tişörtler ya da şapkalar giyerek ifade ediyorlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadan çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Japonların üretim planlamada uzmanlaştığı
- B) Çalışanların şirkete olan bağlılıklarına önem verildiği
- C) Bağlılığı gösterilme biçiminin kültürden kültüre değişebildiği
- D) Savaş sonrasında Japonya'nın mamul ihracatının arttığı
- E) Kültürel farklılıkların üretim planlama sistemlerini etkilediği

19. Karşılıklı konuşmanın yerini *İnternet*'te "çetleşme" alırken insan ilişkileri de şakalar da dil de alabildiğine değişti. Komşuma sabah koşusunda bana eşlik etmesini teklif ettiğimde "Teşekkür ederim, almayayım!" diye cevap vermişti. Benim ona bir şey ikram ettiğim yoktu. Meğer, "Ben bu işi yapmak istemiyorum, yapmayacağım." demek istiyormuş. Ben ortaya çıkıvermiş bu yeni anlama şaşarken komşum da bana şaşmış, "Siz böyle söylemez misiniz?" demişti. O hafta gazetelerin eklerinde bazı köşe yazarlarının da dili bu şekilde kullandığını görünce iletişim dersinde yazı dilinin "teklifsiz konuşma dili"nden uzak kalması gerektiği konusunu daha çok vurgulamaya karar verdim.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisini destekleyen bir durumdan söz edilmemiştir?

- A) İletişim biçimindeki değişikliklerin dil üzerinde doğrudan etkisi olmaktadır.
- B) Toplumda yaygın olarak kullanılan dil yanlışları zamanla doğru olarak algılanmaktadır.
- C) Dilin kurallarına bağlı kalınmadığında iletişim sorunları ortaya çıkabilir.
- D) Yüz yüze iletişimde konuşma kadar vücut hareketleri ve mimikler de önemlidir.
- E) Hayatını yazarak kazanan kişiler arasından dili özensiz kullananlar çıkabilir.

20. Sağlıklı ve ekonomik olmasından dolayı beyaz ete olan ilgi genel olarak artıyor. Bununla birlikte kümes hayvancılığına yapılan yeni yatırımlarla modern tavukçuluk işletmeleri yaygınlaşıyor. Her geçen gün hızla büyüyen bu işletmelerin en önemli sorunları atıklardır. Bu atıkların yok edilmesinde kullanılan yakma, gömme ve gübreye dönüştürme yöntemlerinin her biri çevreye farklı düzeylerde zarar verir. Yakma yöntemi hava kirliliğine neden olurken gömme yöntemi toprak kirliliğinin artmasına bunun neticesinde toprak veriminin düşmesine neden oluyor. Atıkların gübreleme amaçlı kullanılması sonucu toprağa fazla azot salınıyor ve süzülen bu azot yer altı sularını kirleterek insan ve hayvan sağlığına zarar veriyor. Geleneksel yok etme yöntemlerine ek olarak bazı küçük çaplı işletmeler atıkları daha da zararlı şekilde, çöp alanlarına öylece bırakıyor, bu durumda yayılan pis koku ile sinek ve böcekler normalden fazla toplanıyor, bu da hastalıkların yayılmasına önayak oluyor.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Yer altı sularının kirlenmesine yol açan etkenler nelerdir?
- B) Atıkların azaltılması için önerilen bir yöntem var mıdır?
- C) Atık sorununun büyümesinin nedeni nedir?
- D) Beyaz ete olan ilginin artmasının nedeni nedir?
- E) Atıkların tekrar değerlendirilmesi mümkün müdür?

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğine, "Almanya'ya yerleşen yabancıların... uyumu için de çaba harcanıyor." ifadesinden, C'ye "Almanya'nın dört bir yanında yer alan..." ifadesinden, D'ye "Sporun olduğu yerde konuşulan dilin ne olduğunun da önemi kalmıyor." ifadesinden, E'ye "... çocuklardan emeklilere kadar birçok kişi..." ifadesinden ulaşılabilir. B seçeneğine ulaşamaz. **Cevap B**
2. A seçeneğine "Çocuklarla bu neşeli yolla kurulan ilişki ..." cümlesinde, B ve C'ye "... çocuğun bütün vücuduyla katılacağı bir serüvene dönüştürmek ..." ifadesinde, D seçeneğine "... onların gelecekte edinmeleri gereken bilgi ve davranışların temelini atıyor." cümlesinde deşinilmiştir. E seçeneğiyle ilgili bir ifade parçada yoktur. **Cevap E**
3. Parçaya göre sanatçıyla ilgili olarak C seçeneğine ulaşamaz. Parçada sanatçının öykü ve şiirlerinin resimlerinden daha ünlü olduğuyula ilgili bir bilgi verilmemiştir. Sadece sanatçının öykü yazarı ve şair olarak da bilindiği söylenmiştir. **Cevap C**
4. A seçeneğinden "... gelecekte edineceğimiz rolleri onların aracılığıyla kurgulardık." cümlesinde, B'den "... mutfak takımlarıyla komşu ağırlar, bebek elbiselerini pilli çamaşır makinelerinde yıkardı." cümlesinde, C'den "Oyuncaklar bizi hem oylar hem de eğitirdi." cümlesinde, D'den parçanın tümünde söz edilmiştir. E seçeneğinden yani tercih edilen çeşitlerinin yaşa göre değıştığından söz edilmemiştir. **Cevap E**
5. Guernica'yla ilgili olarak A, B, C, E seçeneklerindeki yargılara varılabilir. Bu yargılarla ilgili ifadeler parçada mevcuttur. Ancak D seçeneğine varılamaz. Çünkü parçada Guernica'da korkunç karakterlerin konu edildiğiyle ilgili bir ifade yok. Sadece bu yapıtta olayın dehşetinin yansıtıldığı ifade ediliyor. **Cevap D**

6. Parçada sözü edilen kitapla ilgili olarak A, B, C, E seçenekleri söylenebilir. D seçeneği ise söylenemez. Çünkü parçadaki "sivri uçlu kalem" ifadesi anlatılan kişilerin eleştirildiğini gösteriyor. **Cevap D**
7. "Latince taş anlamına gelen 'petra' ile yağ anlamına gelen 'oleum' sözcüklerinden oluşmuştur." ifadesinden A seçeneğine, "Yer yağı ya da petrol ifadesinden B seçeneğine, "kendisine özgü kokusu ve kıvamı olan" ifadesinden C seçeneğine, "yer altından çıkarılmış" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir. Yaygın bir enerji kaynağı olduğuna yönelik bir bilgiye deşinilmemiştir. **Cevap D**
8. A seçeneğinden "...tehlike anında savunmaya geçiyor." cümlesinde, B'den "...sert iklim koşullarına dayanmasına olanak sağlıyor." cümlesinde, C'den "...birbirlerine kur yapıyor..." cümlesinde, E'den "...düşmanlarından gizleniyor..." cümlesinde söz edilmiştir. D seçeneği yani "Su geçirmez olması" kuş tüylerinin sözü edilen özelliklerinden biri değildir. **Cevap D**
9. Parçaya göre bölgede bugün yaşayanlarla ilgili olarak B seçeneği söylenemez. Çünkü parçada bunların güç koşullarda yaşamlarını sürdürdükleriyle ilgili bir ifadeye rastlamıyoruz. **Cevap B**
10. Parçada smaç servisini kullanacak kişinin fiziki özelliklerinden söz edilmiştir. Servisi karşılayacak kişiye yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir. **Cevap C**
11. Parçadaki "İlk sosyal ilişkimizi...", "...onun yaşı hakkında isabetli tahminlerde bulunuruz." ve "...neşeli mi yoksa kederli mi olduğunu..." ifadelerinden II, III ve IV. öncüllere ulaşılabilir. Fikirlerin paylaşımına yönelik bir ifadeye parçada yer verilmemiştir. **Cevap A**

12. A seçeneğine parçanın tümünden, B ve E seçeneğine "işin ilginç bu yasağın 1948 tarihli Çalışma Yasası'nda da yerini koruması..." ifadesinden, D seçeneğine son cümleden ulaşılabilir.

Parçada iş yaşamına yönelik bir bilgi verilmiştir. Sosyal yaşama yönelik bir açıklama yapılmamıştır.

Cevap C

13. Parçada "...eski çağlardaki insanların günümüzdeki gibi sağ elin ağırlıklı olarak kullanıldığı sonucuna ulaşmışlardır." ifadesinden A ve C seçeneğine ulaşılabilir. Parçada genetik ve arkeolojik bulguların benzer araştırma konularında kullanıldığı belirtildiğine göre B ve D seçeneklerine ulaşılabilir. Fen bilimlerinin daha çok doğayı konu ettiğine yönelik bir ifade yoktur.

Cevap E

14. Parça dikkatle okunduğunda Mardin evleri yapılırken dikkate alınanlar arasında B, C, D, E seçenekleri sayılabilir. A seçeneği yani "ailenin büyüklüğü", bu evler yapılırken dikkate alınan unsurlar arasında sayılmamıştır.

Cevap A

15. "Şaheserler, asırların tecrübesinden geçmiş, sağlam ve zengin anlamlı kelimelerle yazılmıştır." ifadesinden A seçeneğine,

"Kökleri ve yapısı sağlam Türkçe kelimelerde binlerce yılın duygu ve düşüncesi, bugün de gün ışığı gibi parlar." ifadesinden C ve D seçeneklerine,

"Bugün ortalıkta dolaşan uydurma kelimeler binlerce yıl yaşama gücüne sahip olursa onların arasına katılabilir." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Günümüz kelimeleriyle nitelikli ürünler verilemeyeceğine yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir. Parçaya göre bu kelimelerin zamanla kabul görebileceği ifade edilmiştir.

Cevap B

16. Parçayı dikkatle okuduğumuzda, II. Dünya Savaşı'ndan sonra sivil havacılığın gelişmesini sağlayan etmenler arasında C seçeneğine yani "Uçak üreten ülke sayısının artması"na değinilmediğini görüyoruz. Parçada yolcu ve kargo taşıyan birçok sivil havacılık şirketinin kurulduğu söylenmiştir ancak uçak üreten ülke sayısının arttığıyla ilgili bir ifade yoktur.

Cevap B

17. Parçada aloe bitkisiyle ilgili olarak A, B, C, D seçeneklerindeki bilgiler vardır. E seçeneğindeki bilgi, yani ilk olarak Mısırlılar tarafından keşfedildiği bilgisi yoktur. Parçada aloe bitkisinin MÖ 2000'li yıllarda keşfedildiği söylenmiş ama kimin keşfettiği söylenmemiş. Mısırlılar bitkinin ciltteki yaraları iyileştirici etkisini ilk kez fark edenlerdir, bitkiyi keşfedenler değil.

Cevap E

18. Parçada Japonların üretim planlama sistemlerini dünyaya ihraç ettikleri ve bu sistemlerin başka ülkelerde kültürel farklılıklar nedeniyle bazı değişikliklere uğrayarak uygulandığı açıklanmış. Buna göre A, B, C, E seçeneklerindeki ifadeler bu parçadan çıkarılabilecek sonuçlar olabilir. Ancak D seçeneği bu parçadan çıkarılamaz. Çünkü parçada Japonya'nın mamul ihraç ettiğinden değil, üretim planlama sistemi ihraç ettiğinden söz ediliyor.

Cevap D

19. A seçeneğinden ilk cümlede söz edilmiştir, B seçeneğindeki görüşü destekleyen durum, komşunun, "... almayayım" sözcüğünü "Ben bu işi yapmak istemiyorum" anlamında kullanması ve yazarın buna şaşırmasını garip karşılamasıdır.

C'deki görüşü destekleyen durum yazarın, komşusunun söylediği sözü anlamamasıdır.

E'deki görüşü destekleyen durumdan "...bazı köşe yazarlarının da dili bu şekilde kullandığını görünce..." ifadesinde söz edilmiştir.

D'den söz edilmemiştir.

Cevap D

20. Seçeneklerdeki sorular ve parçadaki yanıtları şu şekildedir:

A) Yer altı sularının birleşmesine yol açan etkenler nelerdir?

"...süzülen bu azot yer altı sularını kirlleterek insan ve hayvan sağlığına zarar veriyor."

C) Atık sorununun büyümesinin nedeni nedir?

"Her geçen gün hızla büyüyen bu işletmelerin en önemli sorunları atıklardır."

D) Beyaz ete olan ilginin artmasının nedeni nedir?

"Sağlıklı ve ekonomik olmasından dolayı beyaz ete olan ilgi genel olarak artıyor."

E) Atıkların tekrar değerlendirilmesi mümkün müdür?

"Atıkların gübreleme amaçlı kullanılması sonucu..."

B seçeneğindeki soruya yanıt olabilecek herhangi bir ifadeye parçada yer verilmemiştir.

Cevap B

1. Günümüzün ağaççılığının kökenleri, Eski Mısırlılara kadar uzanır. Teknoloji, yeni gereçler ve uygulanma yöntemleri, yıllar içinde ağaççılığı geliştirmiş ve çok yönlü bir sanat hâline getirmiştir. Ağaç gelişmesi, böcekler, hastalıklar ve gübrelerden etkilendiğinden hangi ağaçların var olan toprak ve hava koşullarında daha iyi yetişeceklerini, yöredeki böcek ve hastalıklara ne kadar duyarlı olduklarını öğrenmek gerekir. Bu yüzden ağaççılıkla uğraşan kişi, ağaçların en uygun nasıl gruplandırılıp ne kadar aralıklarla ekileceğini de dikkate almalıdır. Söz gelimi, oya ağaçları vb. çiçekli ağaçlar, süsleyici nitelikleri için, daha büyük ağaçlarsa gölgelik elde etme ve toprağın kaymasını engelleme nedeniyle ekilmiş olabilirler. Çoğaltma, bir yere dikme, büyüme ve ağaç bakımı, ağaççılığın ayrılmaz parçası sayılan etkinliklerdir. Yeni ağaçlar, var olan ağaçların tohumlarından, sürgünlerinden ya da çeşitli aşılama yöntemleriyle çoğaltılırlar. Ağacın bir yerden alınıp başka bir yere dikilmesi, ağaç köklerinin toplu hâlde ve nemli tutulmasını, ayrıca bu işin ne zaman yapılacağının, hangi boyutta ağaçların kullanılacağıının ve ağaç bir kez dikildikten sonra hangi aşamalardan geçileceğinin bilinmesini gerektirir. Toprağı zenginleştirmek için gübre, hastalık ve böcekleri denetim altına almak için kimyasal ilaçlar kullanılır. Ağaca biçim vermek ve belli bir büyüme ve etki elde etmek için budamak gerekebilir. Kesime, ağaçlardaki mantar hastalıklarının ve yaraların tedavisinde başvurulur.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Ağaçlar neden belirli aralıklarla dikilmelidir?
- B) Toprağın verimini artırmak için neler yapılmalıdır?
- C) Ağaçlar niçin budanır?
- D) Hangi ağaçlar daha çabuk büyümektedir?
- E) Ağaçlar nasıl çoğaltılır?

2. Nedim Gürsel, bu kez bir romanı ya da hikâye kitabı ile değil, Yaşar Kemal'in yapıtlarından bazılarını ele alan incelemesi ile okur karşısında. Gürsel, kitabında, edebiyatımızın önemli yapı taşlarından biri olan Kemal'i, yapıtlarının temel izleği olan Çukurova bağlamında inceliyor. Kitapta, Yaşar Kemal'in kimi yapıtları üzerine incelemeler ve yazarla yapılmış bir söyleşi de yer alıyor. Bu inceleme kitabı önümüzdeki günlerde Fransa'da da yayımlanacak. Gürsel, kitabın Fransızca basımının Yaşar Kemal'in romancılığının yurt dışında da aydınlatılması açısından önemli olacağı görüşünde.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinden söz edilmiştir?

- A) Gürsel'in farklı türlerde eserler verdiği
- B) Yaşar Kemal'in, Çukurova ile birlikte ele alındığı
- C) Yaşar Kemal'in bazı eserlerinin Fransızcaya çevrildiği
- D) İnceleme kitabında Yaşar Kemal'le yapılmış söyleşiye yer verildiği
- E) Yaşar Kemal'in söyleşi tarzında kitaplarının olduğu

3. Tomris Uyar'a göre sanatsal yaratı, öncelikle özgün, orijinal ürünler ortaya koymak, olayların, eşyanın bilinmedik bir yanını ortaya çıkarmaktır. O, öykülerinde yeni ve özgün bir üretim sürecini amaçladığı için yaratıcı sanatçı tavrını ortaya koyar. Roman yazarsa bu yaratıcılığını sergileyemeyeceği kanısındadır. Bu, elbette sanatçının yenilik arayışının bir sonucudur. Öte yandan bakış açısını öykü türünde yoğunlaştırmakta, o da görülmeyeni görme sonucu doğurmaktadır. Taklit, bilinen kalıplardan uzak durarak bilinçli bir şekilde yeniden üretme çabası içindedir. Tomris Uyar, şiire de mesafelidir. Şiirden uzak durmasını da şiirin kendi yapısına uygun bir tür olmaması olarak açıklar.

Bu parçada sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Üretken bir yanının bulunduğu
- B) Roman türünde yetkin olmadığına
- C) Öykülerinde yenilik arayışı içinde olduğuna
- D) Romanın yaratıcılığını kısıtladığını düşündüğüne
- E) Şiirin kendisine uygun bir tür olduğunu düşünmediğine

4. Benden veya benim kuşağımdan önce yazılmış şiirleri kendi değerleriyle baş başa bırakarak araya kesin bir çizgi çizdiğime inanıyorum. Şiirinde şunu şunu amaçlıyorum da demiyorum. Çünkü amaçlamak, özel olsun biçimsel olsun kuralların şiirde geçerli olduğu anlamına gelir ki bu da şiirin özgül işleyişine ters düşer. Bu nedenle şiirde kuralcılığa tamamıyla karşı çıkıyorum. Ben şiirimi, bireyin toplum içinde somut olarak görmesini istediğim için yazıyorum. İnsanın derinlerine inerek onun içsel dramını kucaklamak çabasındayım. Şiirle düşünmek... Ben yalnızca buna inanırım. Bu nedenle şiirimin felsefi boyutu ön plandadır.

Kendinden böyle söz eden bir sanatçı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirlerini belirli kurallar dahilinde oluşturmadığı
- B) İnsanın iç âlemini eserlerine konu ettiği
- C) Şiirini bireyin sosyal hayatta varlığını göstermek istediği için yazdığı
- D) Düşünsel ağırlıklı şiirler kaleme aldığı
- E) Kendinden önceki sanat anlayışıyla bağlarını koparmadığı

5. Şiiri, yaşamı çepeçevre saran bir bütünsellik olarak değerlendiren Can Yücel'in şiirindeki temel öğeler, bu bütünsellik anlayışıyla bağdaşır: mizah, alay, yergi, öfke, sevecenlik, lirizm, eleştirel bir dünya görüşü... Ona göre mizah ve yergi başkasını küçük düşüren, gülünçleştiren bir unsur değildir. Yalanı, aldatmacayı, haksızlığı toplumsal düzenin aksaklıklarını şiirinde ele alır ve zaman zaman bunların farkında değilmiş gibi kendisiyle de dalga geçer. Ona göre insanlar kendi adlarına değil, kâinat adına yazarlar. Can Yücel'in şiirsel imgesini oluşturan kaynakları; doğa, insanlar, kavramlar, heyecanlar ve duygulardır. Şiirlerinin çoğunda sevdiği insanları buluruz, çoğu şiirini ailesi için yazmıştır.

Bu parçaya dayanarak sözü edilen sanatçıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiir dünyasında insanlar, doğa ve çeşitli duygular önemli yer tutar.
- B) Şiirlerini eleştirel bir bakış açısıyla yazmaktadır.
- C) Sevdiği insanlara ve ailesine şiirlerinde yer vermiştir.
- D) Eleştiriyi mizahla birleştirerek şiirde yeni bir tarz yaratmıştır.
- E) Haksızlık ve toplumsal düzenin bozukluklarını şiirleriyle dile getirmiştir.

6. Hastanelerimizde sorun bitmez. Doğum için gittiğim gün doktor bana baktı, ebeye: "Bunun daha çok vakti var, ben İstanbul'a gidiyorum." dedi ve çıktı gitti. Doktor gittikten beş saat sonra doğurdum. Doktorsuz beni doğurtuncaya kadar ebenin canı burnundan geldi. Ben de ecel terleri döktüm. Dert bu kadar değil. Hasta bakıcı, hastaya suçlu gözüyle bakıyor. Hasta buraya düşükten sonra esircinin karşısında el pençe divan duran eski halayık vaziyetinde kalıyor. En azaplı en ızdıraplı dakikalarda hasta bakıcı, şefkatli himayesinden vazgeçtik, borcu olan vazifeyi dahi yapmıyor. Hele hasta bakıcıyı kızdırmayagörün. "Seni şimdi taburcu ederim." der ve eder de!

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada eleştirilen durumlardan biri değildir?

- A) Hasta bakımı konusunda sağlıklı bir çalışma yapılmaması
- B) Hasta bakıcıların, görev ve yetkilerini unutması
- C) Hastanelerin, düzenli işleyişlerinin olmaması
- D) Doktorların kimi zaman ihmalkâr davranmaları
- E) Sağlık personeli yetiştiren kurumların yetersiz olması

7. İlk yapıtından itibaren yazarın sesini vurgulamak gerek: O, hüznü verici dünyadan öyküler devşirirken "çığlık" atar. Bir haykırış üslubu geliştirir. Uzun cümlelere düşkündür ama o uzunun cümlelerini, iki kısa cümleyle, notalarla, iskambil simgeleriyle, yazınsal denklemlerle kırar. Kendisine özgü bir üslup geliştirmiştir şimdiden. Yazarın bu ilk kitabı, yeni öykücülüğümüzde bir gerilim noktası. Geleneğe de geleceğe de önemli bir katkı. İçeriğindeki bilgece gözlemler ve üslubundaki kusursuzluğa bakarak ona "Hoş geldin genç usta!" demek istiyorum.

Bu parçaya dayanarak sözü edilen sanatçı için aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Gözlem yeteneğinin gelişmiş olduğuna
- B) Hüznülü olaylardan öykü çıkarabildiğine
- C) Özgün bir üsluba sahip olduğuna
- D) Uzun cümlelerin yer yer okuru yorduğuna
- E) Geçmiş ve şimdiki kültüre bir şeyler kattığına

11. Fevzi Çakmak uzun yıllar Balkanlarda görev almış, Balkan Savaşı'nda Çanakkale, Doğu Kafkas ve Suriye-Filistin cephelerinde çarpışarak komutanlık yapmıştır. 1920 Nisan'ında Ankara Hükümetine katılmadan önce Erkan-ı Harbiye Reisliği ve Harbiye Nazırlığında bulunmuş daha sonra Kurtuluş Savaşı'nda Millî Müdafaa Vekilliği, Heyet-i Vekile Reisliği ve Erkan-ı Harbiye Reisliği yapmıştır. İnönü ve Sakarya savaşlarında, Büyük Taarruz'da kısaca kurtuluşa giden yolda, askerî planların yapılmasında ordunun hazırlanması, sevk ve idaresinde çok büyük emek harcamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Genelkurmay Başkanı olan Mareşal, bu görevde yirmi yıldan fazla kalmıştır. Fevzi Paşa, pek çok kaynakta Mustafa Kemal Atatürk ve İsmet İnönü ile birlikte, vatanın kurtuluşu ve Cumhuriyet'in kuruluşunda en önemli üç isimden biri olarak anılır.

Bu parçada, Fevzi Çakmak'la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Vatanın kurtarılmasındaki öneminden
B) Hükümette çeşitli görevler üstlendiğinden
C) Askerlikten emekli olduğundan
D) Kurtuluş Savaşı'ndaki çalışmalarından
E) Görev aldığı cephelerden
9. Beyin; hayatımızın en büyük, en önemli organı ve benliğimizin merkezidir. En gelişmiş organ olan beyin, bütün hareketlerimizde, düşüncelerimizde, duygularımızda her zaman devrededir. Beynimiz olmasaydı göremeyecek, hatırlamayacak, iletişim kuramayacak, hissedemeyecek, uyuyamayacak, vücut sıcaklığımızı bile sabit tutamayacaktık. İnsan beyini kıvrımlıdır. Beyin sayesinde insan araç kullanır, ince işleri yapmak üzere başparmağını kullanır, sembollerle haberleşmeyi gerçekleştirir. Bu özellikler beyinde bulunan 100 milyar civarındaki sinir hücresinin (nöron) ve bu hücreler arasındaki hemen hemen sonsuz sayılabilecek iletişim ağının sonucudur.
- Bu parçada beyin ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi hakkında bilgi yoktur?**
- A) İşlevleri
B) Fiziki özellikleri
C) Nerede bulunduğu
D) İnsan için önemi
E) Kesintisiz görev yaptığı

10. Çocuk kitaplarının yazımı ya da çevirisi nedense çok kolay zannediliyor. Oysa dili kullanma alışkanlığımızın temeli çocukken atılıyor. Ailemiz, çevremiz, okuduklarımız bizi dil açısından zenginleştiriyor ya da yoksullaştırıyor. Zaman içinde çevremize, arkadaşlarımıza ve ruhsal durumumuza göre sözcüklerimiz değişse bile dilimiz özünü koruyor. İşte bu dilin oluşmasında çocuk kitaplarını çevirenler de büyük rol oynuyor. Kitaplar, taptaze bir beynin dil algısını, kavrayışını etkiliyor. Çocuklukta öğrenilen kelimeler çabuk unutulmuyor. Kelime dağarcığı dediğimiz birikimin temeli atılırken âdeta bir kısır döngüye girmiş gibi sınırlı sayıda sözcükle derin anlatan çocuklar, yetişkin olduklarında bu döngüyü zor kırıyor. Oysa dil yaşıyor, sürekli gelişiyor.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Çocuk kitapları çevirilerinin başarılı olabilmeleri için yazarın o türle ilgili araştırma yapması şarttır.
B) Doğru bir dil alışkanlığının temelini çocuklukta atarız.
C) Çocukluğumuzda öğrendiğimiz kelimelerin ileride unutulması pek kolay değildir.
D) Bir dünya klasiği nasıl titizlikle çevriliyorsa aynı hassasiyet çocuk kitabı çevirisi için de gösterilmelidir.
E) Sosyal etkileşim sonucunda, kullanılan kelimeler de değişebilmektedir.

11. Ülkemizde son yıllarda kaybedilen toprak ve sulak alanların boyutu yaklaşık 1 milyon 250 bin hektar. Bu alan Marmara Denizi'nin yüz ölçümüne eşit. İklim değişikliği, insanların suya erişme güvencesizliğini, şimdiye dek görülmemiş ölçüde şiddetlendiriyor. Bozulan hava şartları nedeniyle kimi ülkelerde %25'e varan oranlarda ekin kaybıyla karşılaşılıyor. BM tarafından Kasım 2006 tarihinde yayımlanan İnsani Gelişme Raporu, "Kıtlığın Ötesinde: Güç Dengesizliği, Yoksulluk ve Küresel Su Krizi" başlığını taşıyordu. Rapor, tüm insanlar için günde en az 20 litre temiz su sağlanması şart olduğunu, her yıl yaklaşık 1,8 milyon çocuğun temiz ve sağlıklı suya erişemediği için ishale neden olan bulaşıcı hastalıklardan ötürü hayatını kaybettiğini vurguluyordu.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) Türkiye'nin erozyondan ciddi zarar gördüğüne
B) İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine
C) Çevre konusunda bilimsel çalışmalar yapıldığına
D) İnsanların doğal gereksinimleri olduğuna
E) Türkiye'de çevre konusunda çalışmalar yapıldığına

12. Vücutla temas hâlinde bulunan tıbbi aletlerin mutlaka sterilize edilmesi gerekiyor. Sterilizasyon işlemi genellikle buharla yapılıyor. Fakat tıbbi malzemeniz plastikten yapılmışsa bu yöntemi kullanamıyorsunuz çünkü yüksek sıcaklığa çıkıldıkça plastik malzemenin yapısı bozuluyor. Dünya piyasasında üretilen plastiklerin %1-2'si biyotip uygulamalarında kullanılıyor, bu da tıp alanında kullanılan malzemelerin %50'sine denk geliyor. Tıp alanında kullanılan şırıngalar, petri kapları plastik malzemelere örnek olarak verilebilir. Plastik malzemelerin sterilizasyonu için "malzeme dostu" düşük sıcaklık plazmaları kullanılıyor. Plazma sterilizasyonu ile çok kısa sürelerde mikrobiyal hücrelerin etkinliği azaltılabiliyor ve ayrıca hücresel kalıntılar giderilebiliyor. Plazma ortamında hâlihazırda var olan gaz karışımları sterilizasyonda kullanıldığı için ek maliyet getirmemesi, yöntemin diğer avantajı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Plazma sterilizasyonu yönteminin avantajlarına
- B) Plastik tıbbi malzemelerin nasıl üretilmesi gerektiğine
- C) Plastik malzemelerin tıbbin farklı alanlarında kullanıldığına
- D) Tıpta kullanılan plastik malzemelere
- E) Tıbbi malzeme sterilizasyonunda farklı yöntemler kullanıldığına

13. Bu yazarı okumaya başladığımda dikkatimi çeken şey Türkçenin yeterliliğine, varsıllığına inanmış, bu dili gerçekten seven ve en iyi şekilde kullanmaya özen gösteren bir yazar ve gerçek bir aydınlı karşı karşıya olduğum idi. Yabancı kökenli sözcükleri zorunlu olmadıkça kullanmayan, dilini ve ulusunu alabildiğine seven, aydın bir yazar. Kullandığı yalın Türkçeye Anadolu'da kullanılan, büyük kentlinin pek bilmediği sözcükleri katarak yazın dünyamıza katkıda bulunuyor, okurunu özbeöz Türkçe sözcüklerle yeniden buluşturuyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu yazarın parçada değinilen özelliklerinden biri değildir?

- A) Süsten uzak bir dil kullanması
- B) Akıcı bir anlatımının olması
- C) Türkçenin anlatım olanaklarını anlaması
- D) Okura yeni yeni kavramlar tanıtmaması
- E) Türkçenin gelişimine katkıda bulunması

14. Tarih boyunca sözlü ve yazılı anlatılar oluşturan insanoğlunun ürettiklerinin anlamlandırılabilmesi için araştırmacılar ifadeleri anlama stratejileri uygulamışlardır. Bu uygulamalar yapısalcılık, postyapısalcılık, psikanaliz ve gösterge bilim gibi çeşitli anlamlandırma sahalarıdır. Bunlardan biri olan gösterge bilim, sosyal hayattaki bütün göstergeleri inceleyen bir bilim olarak karşımıza çıkmaktadır. Gösterge bilim; jest ve mimikleri, dinî ayinleri, edebiyat eserleri ve müzik parçalarını dille tasvir eden, dilsel olmayan bütün olguları ise dil metaforuna dönüştürerek açıklamaya çalışan bir bilim olarak tanımlanmaktadır. Gösterge bilimle yapılan bir metin çözümlemesinde, metnin yüzey yapısından hareket edilerek derin düzeydeki yapıya açıklık getirilmeye çalışılır. Saussure'un dili bir göstergeler sistemi olarak tanımlamasından sonra dil bilimciler, dilin işleyiş yapısını açıklarken din, tarih ve kültür merkezli bir yaklaşımı reddettiler. Rus biçimciler ise metni açıklarken aynı mantıkla hareket edip yazınsallığın peşine düştüler. Edebî bir metnin nerede, ne zaman, kim tarafından yazıldığına bilinmesi bir fayda sağlamaz, önemli olan metnin işleyiş yapısını yani yazınsallığı incelemektir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Edebî metinlerin incelenmesinde farklı yaklaşımların rol aldığına
- B) İnsanoğlunun ürettiklerinin anlamlandırılmasında hangi disiplinlerin faaliyet gösterdiğine
- C) Gösterge bilimin çalışma alanının ne olduğuna
- D) Gösterge bilimin dil bilime en önemli katkısının ne olduğuna
- E) Metin incelemelerinde gösterge bilimin işlevinin ne olduğuna

15. Bir düğmeye basit bir dokunuşla, zaman ve mekânı birkaç yüzyıl kısaltabilecek güce erişen insan düşüncesi, yepyeni ve şiddetli korkuları da beraberinde getirdi. Bilim, endüstri, teknoloji ve politika alanında meydana gelen birbirine bağlı ve sürükleyici gelişmeler, toplumlara özgürlük getirdiği kadar, huzursuzlukları da arttırdı. Özellikle 1945 sonrası, insanların gökyüzüne tırmanışları, yeryüzündeki büyük sermaye hareketleri, insana yakışmayacak katliamlar, endüstriyel ve teknik gelişmeler, şiddetli ve yıpratıcı korkuları da beraberinde getirdi. Bütün bunlar, bugünkü insanın sanata bakma tarzını da biçimlendiren gelişmelerdir. Günümüzde, insanların karşı karşıya kaldığı psiko-sosyal sorunlara çözüm olabilecek alanlardan biri de sanattır. İnsan duyarlılığının karmaşık ürünleri olan ve daima insan özgürlüğünün hakkını arayan sanat eserleri, bazı kalıpları sürekli olarak zorlayıp aşar, onların nitelik olarak daha üstün ve yoğun yeni seviyelere ulaşmasını sağlar.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine varılamaz?

- A) Teknolojinin insan hayatını olumsuz etkilediğine
- B) Yakın tarihli gelişmelerin korku verdiğine
- C) İnsanların psikolojik bunalımlarına sanatın çözüm üretebileceğine
- D) Sanat eserlerinin bazı düşünce kalıplarının kabuğunu kırabildiğine
- E) Sanatın teknolojik gelişmelerden olumsuz yönde etkilenebildiğine

16. Akdeniz pek çok halk ve uygarlığın kaynaşmış olduğu bir potadır. Tarihin en eski iki uygarlığı olan Mısır ve Mezopotamya uygarlıkları, Akdeniz kıyıları yakınında doğmuştur. Giritlilerin ilk kayıkları, İÖ 2500 yılına doğru Akdeniz sularında dolaşmaya başlamıştır. Aydınlik gökyüzü ya da birçok barınak sunan girintili çıkıntılı kıyıları nedeniyle, denizciliğin ilk olarak Akdeniz'de ortaya çıktığı sanılmaktadır.

Bu parçada Akdeniz'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Denizciliğin doğduğu yer olarak düşünüldüğüne
- B) Kıyıların fiziksel özelliklerine
- C) Birçok uygarlığa ev sahipliği yaptığına
- D) Birçok medeniyetin savaşına sahne olduğuna
- E) Kıyıların korunmaya uygun yapıda olduğuna

17. Yazarlar ve eşleri arasındaki ilişki diğer insanlarınkinden farklı değildir. Ancak bu âlemde aynı işi yapan iki kişinin bir araya gelmesi, birlikte ama özgür çalışması, birbirini iletmesi özellikle son yıllarda çok daha yaygınlaşmış görünüyor. Yazar, yazarın kurdu olabilir ama bir araya geldiklerinde, eşit şartlar altında olduklarında olumlu sonuçlar veren bir dayanışma da söz konusu olabiliyor. Demek ki birlikteliklerdeki olumsuzluklar kadar olumluluklar da bir yazarın gelişmesinde rol oynayabilir.

Bu parçada yazarlar ve eşleri hakkında aşağıdaki-lerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bağımsız çalışabildiklerine
- B) Kimi zaman dayanışma içinde bulunduklarına
- C) Mesleklerini farklı açılardan değerlendirdiklerine
- D) Sıradan bir ilişkileri olduğuna
- E) Olumsuzluklarla karşılaşabildiklerine

18. İnsanoğlunun yüzyıllardan beri var olan uzun ömür aşkı, teknoloji ve tıp alanındaki gelişmelerin hızlanmasının verdiği gazla daha da depreşmiş durumda. Hepimiz dünyada biraz daha fazla kalabilmek için, sağlıklı yaşam reçetelerini uygulamaya, diyetimize dikkat edip spor yapmaya, yıllık kontrollerden geçmeye olabildiğince özen gösteriyoruz. Bunlar yeterli oluyor mu dersiniz tabii ki hayır. İnsan hep daha fazlasını istemeye devam ediyor. Herkes sağlıklı ve olabildiğince uzun yaşam peşinde olunca araştırmaların, akla hayale gelmeyecek deneylerin ardı arkası kesilmiyor. Tıp ve teknoloji alanında gizli saklı neler yapıldığını bilmemize imkân yok tabii. Amerika'da varlığından bile haberdar olmadığımız kim bilir ne deneyler yapıyordu? Zenginler, milyarlar yatırdıkları bu deneylerin kime zarar verdiğine, ne sonuçlar doğurduğuna bakıyor mudur acaba?

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanların ölümsüzlük ya da uzun ömür isteği mitoloji ve edebiyata da konu olmuştur.
- B) Sağlıklı ve uzun yaşam arzusu bilimsel araştırmaları da beraberinde getirmiştir.
- C) İnsanların uzun yaşam düşüncesinin kökeni çok eskiye dayanmaktadır.
- D) Daha uzun bir ömür hayaliyle insanlar çeşitli "sağlıklı yaşam" formülleri aramaktadır.
- E) Maddi durumu iyi insanlar uzun yaşam isteğiyle büyük paraları gözden çıkarmaktadır.

19. Orta Çağ, araştırmaktan yorgun düşen insanın batıl inançlara teslim olduğu bir dönemdir. Teslimiyetin sorunları çözemeyeceği zamanla anlaşılmış ve insanı karanlığa iten bu teslimiyetçi anlayış ile mücadele başlamıştır. Rönesans'la birlikte doğayla ilgili her türlü araştırmanın gözlem ve deneye bağlı olması gerektiği savunulmaya başlanmıştır. Yani olaylara bilimsel yöntemle bakılmaya başlanmıştır. Bu olgu teknolojik ilerlemede yeni buluşlara yol açmıştır. İnsanlık hızla kendini doğanın sınırlamalarından soyutlamaya başlamıştır. Doğa artık insanın sadece parçası olduğu bir şey olmuş; insan doğayı kullanmaya, ondan faydalanmaya başlamıştır. Bu bağlamda Rönesans insanlık tarihi için çok önemli bir dönüm noktasıdır. Batı toplumunda bilimsel düşüncenin alabildiğine gelişmeye başladığı serbest girişimciliğin gelişmeye açık ortamında bir süre sonra sermaye birikimi de oluşmuştur. Orta Çağ'ın sonlarına doğru para ekonomisine dayalı, el sanatları ve ticaretin canlı bir şekilde var olduğu kentler oluşmaya başlamıştır. Böylece o zamana kadar sadece kilise ve derebeylerinin elinde bulunan servet ve sermayenin yanında, kendi birikimlerini oluşturmaya başlayan bir burjuva sınıfı meydana gelmiştir.

Bu parçada Orta Çağ ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Rönesans'la birlikte Batı'nın bilimsel araştırmalara yöneldiğinden
- B) Batıl inançların hâkim olduğu bir dönem olduğundan
- C) Kilisenin maddi gücünü kaybettiğinden
- D) Burjuva sınıfının ortaya çıktığından
- E) Batı'da ticaret etkinliklerinin başladığından

20. İnsanlık tarihinde iki büyük aşama vardır: Bunlardan birincisi insanın göçebelikten kurtulup yerleşik düzene geçmesi, avcılıktan tarıma ve hayvancılığa yönelmesidir. İkinci aşama ise topraktan koparak teknik dünyanın yaratılması olmuştur. İnsanın tüketicilikten üreticiliğe geçişi binlerce yıl sürmüştür. Yerleşik düzene geçiş kalıcı eserlerin oluşmasını sağlamış ve sosyal, kültürel ve teknik alanlarda birikimler elde edilmiştir. Bu süreç endüstri devrimine kadar devam etmiştir. Teknik dünyanın yaratılmaya başlandığı 18. yüzyıl "Endüstri Çağı" olarak tanımlanıyor. "Endüstri Çağı" Batı kültüründe teknolojinin gelişmesi ile başlayan bir süreçtir. Ancak bu süreç sadece Batı toplumu ile sınırlı kalmamış, tüm insanlık tarihinin büyük sonuçlar doğuran bir aşaması olmuştur. Batı'da doğan ve dünyanın her bir yanını sermaye başlatan endüstri dünyasının kuruluşunda; işveren, işçi, iktisatçı, işletmeci, mimar, mühendis, teknisyen, sanatçı, bilim adamı, düşünür vb. çeşitli uzmanlık dalından gelen sayısız insanın emeği yatmaktadır. Yeni bir düşünce bu toplulukları bir araya getirmiş ve tarihte görülmemiş olan bir iş birliği ve buna bağlı bir iş gücü ortaya çıkmıştır. Yaşam, 19. yüzyıl başında Avrupa'da yaşanan endüstri devriminden bu yana olağanüstü hızlı gelişen değişimlere uğramıştır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kalıcı eserlerin oluşması insanların yerleşik düzene geçişiyle mümkün olmuştur.
- B) Batı'da Endüstri Çağı'nın gelişmesi teknolojinin ilerleme kaydetmesiyle sağlanmıştır.
- C) İnsanlığın tüketim toplumundan üretim toplumuna geçişi uzun sürmüştür.
- D) Gelişim süreci Batı toplumları sayesinde başlamış ve uzun süre onların tekelinde kalmıştır.
- E) Göçebelikten yerleşik hayata geçiş ve teknik dünyanın yaratılmasıyla insanlık ilerleme kaydetmiştir.

ÇÖZÜMLER

1. Parçada D seçeneğindeki sorunun yanıtı yoktur. Diğer soruların yanıtı ise şu şekildedir:

A) Ağaçlar neden belirli aralıklarla dikilir?

"Bu yüzden ağaççılıkla uğraşan kişi, ağaçların en uygun nasıl gruplandırılıp ne kadar aralıklarla eki-
leceğini de dikkate almalıdır."

B) Toprağın verimini artırmak için neler yapılmalıdır?

"Toprağı zenginleştirmek için gübre, hastalık ve böcekleri denetim altına almak için kimyasal ilaçlar kullanılır."

C) Ağaçlar niçin budanır?

"Kesime, ağaçlardaki mantar hastalıklarının ve yaraların tedavisinde başvurulur."

E) Ağaçlar nasıl çoğaltılır?

"Yeni ağaçlar, var olan ağaçların tohumlarından, sürgünlerinden ya da çeşitli aşılama yöntemleriyle çoğaltılır."

Cevap D

2. Parçada "bir romanı ya da hikaye kitabıyla değil" cümlesinden A seçeneğine, "temel izleği olan Çukurova" cümlesinden B seçeneğine, "Fransa'da yayımlanacak" sözünden C seçeneğine, "yazarla yapılmış söyleşi" sözünden D seçeneğine ulaşılır.

Cevap E

3. "O öykülerinde yeni, özgün bir üretim sürecini amaçladığı için yaratıcı sanatçı tavrını ortaya koyar" cümlesinden A ve C seçeneklerine,

"Roman yazarsa bu yaratıcılığını sergileyemeyeceği kanısındadır" cümlesinden D seçeneğine,

"...şiirin kendi yapısına uygun bir tür olmaması..." cümlesinden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap B

4. "Benden veya benim kuşağımdan önce yazılmış şiirleri kendi değerleriyle baş başa bırakarak araya kesin bir çizgi çizdiğime inanıyorum." cümlesinden A seçeneğine,

"İnsanın derinlerine inerek onun içsel dramını kucaklamak çabasındayım." cümlesinden B seçeneğine,

"Ben şiirimi, bireyin toplum içinde somut olarak görünmesini istediğim için yazıyorum." cümlesinden C seçeneğine,

"Şiirle düşünmek... Ben yalnızca buna inanırım." cümlesinden D seçeneğine ulaşılır.

Cevap E

5. "Mizah, alay, yergi, öfke, sevecenlik, lirizm, eleştirel bir dünya görüşü" cümlesinden A ve B seçeneğine,

"Şiirlerinin çoğunda sevdiği insanları buluruz; çoğu şiirini ailesi için yazmıştır" cümlesinden C seçeneğine,

"Yalanı, aldatmacayı, haksızlığı toplumsal düzenin aksaklıklarını şiirinde ele alır" cümlesinden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap D

6. Parçada bir hastanede yaşananlar ele alınmış, yakınmalar dile getirilmiştir. Doktor ve hasta bakımının yaptıkları eleştirilmiştir. Sağlık personeli yetiştiren kurumların yetersiz olmasıyla ilgili bir yargıya yer verilmemiştir.

Cevap E

7. "İçeriğindeki bilgece gözlemler" cümlesinden A seçeneğine,

"hüzün verici dünyadan öyküler devşirirken" cümlesinden B seçeneğine,

"Kendisine özgü bir üslup geliştirmiştir şimdiden" cümlesinden C seçeneğine,

"Geleneğe de geleceğe de önemli bir katkı" cümlesinden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap D

8. "Balkan Savaşı'nda Çanakkale, Doğu Kafkas ve Suriye-Filistin cephelerinde çarpışarak komutanlık yapmıştır." cümlesinden D ve E seçeneklerine,

son cümleden A seçeneğine,

"1920 Nisan'ında Ankara Hükümeti'ne katılmadan önce Erkan-ı Harbiye Reisliği ve Harbiye Nazırlığı'nda bulunmuş daha sonra..." cümlesinden B seçeneğine ulaşılır.

Cevap C

9. Parçada "düşüncelerimizde, duygularımızda devredir" sözünden A seçeneğine,

"insan beyni kıvrımlıdır" sözünden B seçeneğine,

"en büyük en önemli organı" sözünden D seçeneğine,

"sonsuz sayılabilecek" sözünden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap C

10. Parçadaki "temeli çocukken atılıyor" ifadesinden B seçeneğine, "çocuklukta öğrenilen kelimeler çabuk unutulmuyor" ifadesinden C seçeneğine, "çocuk kitaplarını çevirenler de büyük rol oynuyor" ifadesinden D seçeneğine, "biz dil açısından zenginleştiriyor" sözünden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap A

11. İlk cümledeki "son yıllarda kaybedilen toprak miktarı" sözünden A seçeneğine,
"bozulan hava şartları" sözünden B seçeneğine,
"BM tarafından yayımlanan rapor" sözünden C seçeneğine, parçanın son cümlesinden de D seçeneğine ulaşılır. Türkiye'de çevre konusunda çalışmalar yapıldığıyla ilgili bir ifadeye yer verilmemiştir.

Cevap E

12. Parçada plastik malzemelerin etkilerinden söz edilse de bu malzemelerin nasıl yapıldığına yönelik herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap B

13. "Kullandığı yalın Türkçeye Anadolu'da kullanılan büyük kentlinin pek bilmediği sözcükleri katarak yazın dünyamıza katkıda bulunuyor" cümlesinden A, D ve E seçeneklerine,

"Türkçenin varsılığına inanmış..." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Akıcı anlatım, rahat ve kolay okunmayla ilgilidir. Parçada buna yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir. Yalınlık, süs ve gösterişe yöneliktir. Akıcılıkla karıştırılmaması gerekir.

Cevap B

14. Parçada "...din, tarih ve kültür merkezli bir yaklaşımı reddettiler" ifadesinde A seçeneğine,

"yapısalcılık, psikanaliz, gösterge bilim..." ifadesinde B seçeneğine,

"sosyal hayattaki bütün göstergeleri inceleyen" ifadesinde C seçeneğine,

"Gösterge bilimle yapılan bir metin çözümlemesinde..." ifadesinde E seçeneğine değinilmiştir.

Cevap D

15. Parçada, söz konusu gelişmelerin insanın sanata olan bakışını değiştirdiğinden söz edilmiştir. Sanatın teknolojik gelişmelerden olumsuz etkilenebileceğine ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap E

16. "Giritlilerin ilk kayıkları, İÖ 2500 yılına doğru Akdeniz sularında dolaşmaya başlamıştır." cümlesinden A seçeneğine,

"giritlil çıkıntılı kıyıları" sözünden B seçeneğine,

"Akdeniz pek çok halk ve uygarlığın kaynaşmış olduğu bir potadır." cümlesinden C seçeneğine,

"barınak sunan" sözünden E seçeneğine varılabilir.

Cevap D

17. Parçada "birlikte ama özgür çalışması" cümlesinden A seçeneğine,

"Yazar, yazarın kurdu olabilir ama bir araya geldiklerinde eşit şartlar altında olduklarında olumlu sonuçlar veren bir dayanışma da söz konusu olabiliyor" cümlesinden B seçeneğine,

"diğer insanlarınkinden pek farklı değildir" cümlesinden D seçeneğine,

"Demek ki birlikteliklerdeki olumsuzluklar kadar" cümlesinden E seçeneğine ulaşılır.

Cevap C

18. Parçadaki "...tıp alanındaki gelişmelerin hızlanmasının verdiği gazla daha da depresmiş durumda" ifadesinden B seçeneğine,

"...yüzyıllardan beri var olan uzun ömür aşkı" ifadesinden C seçeneğine,

"Herkes sağlıklı ve olabildiğince uzun yaşam peşinde olunca" ifadesinden D seçeneğine,

"Zenginler, milyarlar yatırdıkları bu deneylerin..." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada uzun yaşam düşüncesi ve bununla ilgili çalışmalar, beklentiler ele alınmıştır. Uzun yaşamın edebiyat ya da mitolojiye konu olduğuna değinilmemiştir.

Cevap A

19. Parçadaki "Rönesans'la birlikte doğayla ilgili her türlü araştırmanın gözlem ve deneye bağlı olması gerektiği savunulmaya başlanmıştır." ifadesinden A seçeneğine,

"Orta Çağ, araştırmaktan yorgun düşen insanın batıl inançlara teslim olduğu bir dönemdir." ifadesinden B seçeneğine,

"...kendi birikimlerini oluşturmaya başlayan bir burjuva sınıfı meydana gelmiştir." ifadesinden D seçeneğine,

"Orta Çağ'ın sonlarına doğru para ekonomisine dayalı, el sanatları ve ticaretin canlı bir şekilde var olduğu kentler oluşmaya başlamıştır." ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada, kilise ve derebeylerinin yanında zenginleşmeye başlayan bir burjuva sınıfının oluştuğundan söz edilmiştir. Kilisenin burada maddi gücünü kaybedip etmediğiyle ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap C

20. Parçada "Yerleşik düzene geçiş kalıcı eserlerin oluşmasını sağlamış ve sosyal, kültürel ve teknik alanlarda birikimler elde edilmiştir. Bu süreç endüstri devrimine kadar devam etmiştir." ifadesinden A ve E seçeneklerine,

"Endüstri Çağı, Batı kültüründe teknolojinin gelişmesi ile başlayan bir süreçtir." ifadesinden B seçeneğine,

"İnsanın tüketicilikten üreticiliğe geçişi binlerce yıl sürmüştür." ifadesinden C seçeneğine ulaşılabilir.

Parçada gelişmenin Batı'da başladığı ve orayla sınırlı kalmadığından bahsedilmektedir. Bu nedenle gelişimin Batı'nın tekelinde kaldığına yönelik bir ifadeye ulaşmak mümkün değildir.

Cevap D

Not:

ÖSYM sınavlarında sıkça sorulan bir soru tipidir.

Paragrafta ele alınan düşüncenin dışına çıkan, konudan sapan cümleler paragraftaki düşüncenin akışını bozacaktır. Bu sorularda genellikle,

- konu genel olarak ele alınırken özel bir konuya giren,
- bir konunun olumlu yönü ele alınırken olumsuz yönüne geçen,
- konunun nedenleri anlatılırken sonucuna değinen,
- cümledeki zamansal sıralamaya uymayan,
- kişi ve zaman ekleri açısından diğer cümlelere uymayan cümlelerin akışı bozduğu görülür.

Bu sorularda dikkat edilecek en önemli nokta, paragrafa bütün olarak bakmaktır. Sözcüklere bakarak ya da cümle cümle ilerleyerek akışı bozan cümleyi bulmak zordur.

Akışı bozan cümlede de paragrafın diğer cümlelerinde geçen sözcükler bulunabilir. Dolayısıyla bu, öğrenciyi yanıltabilir. O sözcük, belki de konunun farklı bir yönünü anlatırken kullanılmış olabilir.

1 - 20. sorularda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.

1. (I) Çizim, tüm yeteneklerde olduğu gibi, geliştirelebilen bir Tanrı vergisidir. (II) Çizim yeteneği ise çoğunlukla küçük yaşta fark edilebilen bir yetenektir. (III) Bu yüzden bir insan 20 yaşında ne çiziyorsa 50 yaşında da aynı şeyi çizmemeli. (IV) Bu, yalnız karikatür sanatçısı için değil, yazı sanatçısı için de resim sanatçısı için de hatta müzik sanatçısı için de geçerli. (V) Onlar da kendilerini geliştirmeli, durağanlaşmamalıdır.
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
2. (I) İnsan vücudunun sınırlarını ciddi şekilde zorlayan bir dayanıklılık sporu olan kürek, yapılması çok zor sporlardan biridir. (II) Kürek de önceleri, okçuluk gibi mesela, spor olarak düşünülüyordu. (III) Sanılanın aksine, kürek sporu yalnızca kol gücüne dayanmaz. (IV) Hatta bacak gücünün payı kol gücünden çok daha fazladır. (V) Aslında, kürek çekerken vücudun tüm kaslarının aktif bir şekilde çalıştığını söyleyebiliriz.
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. (I) Tek bir dil ve kültür içinde büyümek düşüncesi benim için çok yabancı. (II) Büyüdüğüm evde birkaç dil birden konuşulurdu. (III) Berlin Duvarı'nın dibinde, örgü örüp türkü söyleyen teyzelerin arasında geçen çocukluğum hem Alman hem de Türk kültürü içinde büyümemi sağladı. (IV) Duvarın yıkılmasıyla işsizlik arttı, Berlin'in bolluk dönemi sona erdi. (V) Kendim için bir zenginlik olarak gördüğüm bu durum, pek çok kişi tarafından "kültür çatışması" diye tarif ediliyor.
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
4. (I) Organik dünyada yaşam, sürekli olarak bireyden bireye geçer, hayat ileriye doğru iletilir. (II) Böylelikle de bireyler arasında bir bağlantı kurulmuş olur. (III) Yaşamın ileriye doğru ulaştırılması, bireylerin belli bir zaman sonra yok olmalarına neden olsa da yaşamda kopma olmaz. (IV) Bir yaşam diğerine dosdoğru eklenir, bir canlı doğrudan doğruya bir başka canlıdan ürer. (V) İnsanın bazı özellikleri kalıtımla, bazılarıysa çevre etkisiyle kazanılır.
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
5. (I) Sultan güvercinleri kültürümüzde unutulmuş, birkaç seveninin özverisiyle yetiştirilerek günümüze gelmiş kuşlardır. (II) Bugün yaşamını bu insanların çabalarıyla sürdürebilen sultan güvercinlerinin üretilmesi özel bir ilgi ve teknik gerektiriyor. (III) Sultan güvercinlerinin gagası kanarya gagasından bile küçük olduğu için, bu kuşlar kendi yavrularını besleyemiyor. (IV) On iki renk çeşidi olan sultan güvercinlerini tanınamak bizim için gerçekten büyük bir kayıp olurdu. (V) Bu nedenle, sultan güvercinlerinin yumurtaları aynı dönemde yumurtlayan başka güvercinlerin yumurtalarının yanına koyularak yavrulara "sütanne" bulunuyor.
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. (I) Dünya nüfusunun yedi milyarı aştığı tahmin edilmekte ve bu nüfusa her yıl milyonlarca kişi eklenmektedir. (II) Gelecek kuşakların gereksinim duyacakları temel kaynaklar bu nüfus artışı nedeniyle hızla tükenmektedir. (III) Hızlı nüfus artışı yiyecek, barınma ve sağlıkla ilgili sorunların yanı sıra çevreyle ilgili sorunlara da neden olmaktadır. (IV) Giderek artan bu tür sorunlar, tüm toplumları ve en çok da kentleri etkilemektedir. (V) Kentleşme kavramı eskiden beri ekonomik gelişme, bilim ve sanatta ilerleme, daha çok üretim, kültürel ve politik katılımı ilişkilendirilmiştir.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
7. (I) İnsanoğlunun ilk olarak hangi hayvanı evcilleştirdiğine dair kesin bir bilgi yok. (II) Ancak elde edilen zoo-arkeolojik veriler, evcilleştirilen hayvanlar arasında "yaban koyunu"nın ilk sıralarda yer aldığını gösteriyor. (III) Araştırmacılar da bugünkü evcil koyunun atası olarak beş yabanıl koyun türünün varlığına işaret ediyorlar. (IV) Bu türlerden biri de Anadolu yaban koyunudur, bilimsel adı Ovis gmelinii anatolica olan bu tür, yalnızca Türkiye'de yaşıyor. (V) İlk evcilleştirilen hayvanın bir koyun olması bilim dünyasını pek de şaşırtmıyor aslında.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
8. (I) Belki de şanslıyım, dün hafif bir yağmur eşliğinde karanlık bastırdıktan sonra buraya vardım ve sonra yağmur seli bütün gece durmadan boşaldı. (II) Ama bu sabah kahvaltıda sonra yağmur dindi ve gün ışığı fırtına bulutlarının katmanları arasından parça parça açtı. (III) Nedense böyle havalar bana ayrı bir keyif vermiştir çocukluğumdan beri. (IV) Bu yüzden şimdi bulutların kenarları parlak ışıklar saçarken deniz görkemli bir gümüş parlaklığıyla ışıltıyor. (V) Kasvetli bulut kümesinde verilmiş şanslı bir ara mı, yoksa tatilim için gümüşten ince bir astar mı?
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
9. (I) Eski Mısırlılar Firavun'u, ölümden sonraki yaşamında onun ruhuna eşlik etmesi gereken şeylerle gömerlerdi. (II) Bu yüzden altınları, hizmetçileri ve eşleri Firavun'la birlikte piramidin içindeki mezara gömülürdü. (III) Piramitlerin Mısır için ciddi bir turistik gelir olduğunu bugün için söylemek mümkündür. (IV) Bunların yanında sarımsak da koymuşlardır mezarlara. (V) Çünkü eski Mısırlılar sarımsağın ruh üzerinde olumlu etkisi olduğuna da inanmışlardır, bu yüzden sadece ölümler için değil yaşayanlar için de sarımsağı kullanmışlardır.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
10. (I) O zamanlar gazeteler yeni romanların, öykülerin sergilendiği, yarıştığı bir sınav alanıydı. (II) Gazetelerdeki bir roman beğenildi mi o romanı kitaba dönüştürmek için dört beş yayınevi birden devreye giriyordu. (III) Halk, edebiyatı gazetelerde tanıyor, gazetelerde izliyordu. (IV) Gazeteler de edebiyatı kitlelere ulaştırma ve benimsetme görevini üstlenmiş gibiydi. (V) Gazetelerin tirajı da azımsanamayacak ölçüdeydi.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
11. (I) Ahmet Haşim'e göre insan, hayatının tatsızlığından ve etrafında görüp baktığı şeylerin o yorucu aleladeliliğinden bir süre kurtulabilmek için seyahate çıkar. (II) Bu yüzden olacak ki yazar, yaptığı seyahatleri "harikuladelikler avı" olarak adlandırıyor. (III) Karamsarlıklar içindeyken bile güzel şiirler, okuyanı büyüleyen yazılar yazan Ahmet Haşim için seyahatin anlamı yeni yerler görmek değil, bir kaçış fırsatıdır. (IV) Frankfurt Seyahatnamesi'nde 1930'larda tedavi için gittiği Frankfurt'u anlatıyor. (V) Bu kaçışlar sırasında gözlediklerini canlı bir şekilde, ustalıkla kağıda dökmüş.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. (I) İnternet üstünde gerçekleştirilen iletişim, özellikle iletişim becerileri sorunu yaşayan insanlar için yeni bir uygulama imkânı sunabilir. (II) Bireylerin gerçek hayattaki soysal iletişimde başarılı olmaları adına kullanılabilir. (III) Bununla birlikte internet ve sosyal medya kullanımı sahte kimliklerle sahte ilişkiler kurulmasına da yol açıyor. (IV) Eğer utanç-çağlık sanal âlemde azalıyorsa internet utangaçlık yaşayan kişileri bu konularda eğitebilir. (V) Bu kişilerin sanal âlemde kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri için çalışmalar yapmak ve daha sonra bu kazanılan becerileri gerçek hayata geçirmek için girişimlerde bulunmak, uzmanlar ve eğitimciler için birer yol olabilir.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
13. (I) Denizel biyoçeşitlilik, insan etkinliklerinden dolayı ciddi tehdit altındadır. (II) Habitat kayıpları, balıkçılık faaliyetleri, kimyasal kirlilik, istilacı ve sonradan getirilmiş egzotik türler ve son olarak küresel iklim değişikliği, biyoçeşitlilik üzerinde ciddi baskılar oluşturur. (III) Bu stres faktörleri, ekonomik önemi olan ve besin olarak tüketilen balık türlerinde ve midye gibi canlı topluluklarında dikkate değer azalmalara yol açmaktadır. (IV) Denizel organizmalardaki azalmalar, ekosistemin basit fonksiyonlarının işlemez hâle gelmesi gibi sosyal, ekonomik ve biyolojik boyutta değerlendirilebilecek sonuçlar doğurmaktadır. (V) İnsanoğlunun yıpratıcı baskısına en fazla maruz kalan denizlerden biri Akdeniz'dir.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
14. (I) Yapılan araştırmalarda bilim insanları, yaşam süresinin ve yaşlanma sürecinin belirlenmesiyle birkaç genin ilgili olduğuna dair sonuçlar elde etmiş. (II) Yaşlanma, doğanın en az anlaşılmış biyolojik süreçlerinden biri, bu yüzden de gerontologlar, çoğu zaman yaşlanmanın ne zaman ve hangi nedenlerle başladığı konularında fikir ayrılıkları yaşıyorlar. (III) Tabii tek fikir ayrılıkları yaşlanmanın başlama zamanıyla ilgili değil, yaşlanmanın nedenleri de tartışılan başka bir konu. (IV) Moleküler düzeyden organların işlevlerine kadar yaşlanmayla beraber görülen tüm değişikliklerle ilgili birçok kuram üretilmiş. (V) Kişinin ne zaman yaşlanacağına genetik bilgisinde kodlanmış olduğunu söyleyen kuram da var, yıpranmaya bağlı olarak hücrelerimizde meydana gelen hasarların birikimi sonucunda yaşlanmanın gerçekleştiğini söyleyen kuram da.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
15. (I) Anadolu'nun jeolojik geçmişine, 65 milyon yıl öncesine bakıldığında üzerinin Tethys Denizi'yle kaplı olduğu görülür. (II) Bize çok uzun gelen böyle bir zaman dilimi, dünya tarihi için aslında çok kısadır. (III) O zamanlardan günümüze kadar devam eden kırılma, kıvrılma, yükselme gibi çok sayıda jeolojik hareket ve buna bağlı jeolojik oluşum sonucu değişen Anadolu'da görülen en ilginç jeolojik oluşumlardan birisi de karstik alanlarda ve dağ aralarında bulunan geniş düzlüklerdir. (IV) Toros Dağları'nda yüksek yapılı karstik kayaların olduğu yerlerde küçüklü büyüklü bu düzlüklerden vardır. (V) Çevresi 50-100 metre yüksekliğinde olan sarp yamaçlarla çevrili bu geniş düzlükler, büyük bir çanak olarak düşünülebilir.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
16. (I) Üç gün, iki gece sürecek olan şenliğe gelen katılımcıların çoğu motellerde konaklamayı tercih ediyor. (II) Fakat bunların yatak sayısı sınırlı olduğundan, doğayla iç içe olmaktan hoşlanan katılımcılar çadırlarını ve uyku tulumlarını getiriyorlar. (III) Böylece deniz seviyesinden 2000 metre yüksekte, yıldızların altında kamp yapmanın keyfini yaşıyorlar. (IV) Yeme-içme, tuvalet gibi gereksinimler kamp yerinin hemen yanındaki şenlik alanında karşılanabiliyor. (V) Çevrenizde başka hiç kimse olmasa da ormanda kamp yaparken bazı kurallara kesinlikle uymak gerekiyor.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.
17. (I) Roma ve Bizans dönemlerinde evlerin, hamamların, saray odalarının tabanlarını ve duvarlarını süsleyen mozaiklerde çeşitli konular işlenmiştir. (II) Hristiyanlığın kabul edildiği döneme kadar yapılan mozaiklerde mitolojik kahramanlar, efsaneler, tanrılar, tanrıçalar ve kahramanların başlarından geçen olaylar sahnelenmiştir. (III) Bu mozaiklerin çoğunda Zeus, Eros Tethys, Okeanos, Apollon, Psykhe, Satyros, Aphrodite, Baccus gibi bilinen mitolojik kahramanların başlarından geçen olayların konu edildiği görülüyor. (IV) Sudaki yansımasına âşık olan Narkisos'un, kendisine âşık olan Apollon'dan kaçan peri kızı Daphne'nin, güçlü ve gözü pek Herkül gibi birçok mitolojik kahramanın başından geçen olaylar da mozaiklerde sahnelenmiştir. (V) İslam'ın resme karşı uzak duran tavrı nedeniyle de Osmanlılar Dönemi'nde anıtsal yapılarda temel süsleme aracı olarak mozaik yerine hat sanatından yararlanılmıştır.
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. (I) Hayvan gübresinin insan sağlığına olumsuz etkileri konusunda çok şey yazılıp çizilmesi, organik tarım yapanları başlarda çok zor durumda bıraktı. (II) Hayvan gübresi içinde, normalde bağırsaklarda yaşayan ve ağız yoluyla alındığında hastalığa yol açabilen mikroplar bulunduğundan, bu gübre organik tarım yapılan alanlarda oluşabilecek kirliliğin en önemli nedenlerinden biri sayılıyordu. (III) Zahmetli ve pahalı bir teknik olan kompostlamanın uygulanabilmesi için, çeşitli katmanlardan oluşan ve çevresinden yalıtılmış bir düzenek kurulması gerekiyor. (IV) Ancak hayvan gübresinin belli bir teknikte çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra kullanıldığı gerçeği gözden kaçırılıyor. (V) Kompostlama denilen bu teknik, hayvan gübresini hem güvenli hâle getiriyor hem de bitkiler için daha zengin bir besin kaynağına dönüştürüyor.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. (I) Tüm Avrupa, Akdeniz ve Ege Denizi kıyılarında bol miktarda yetiştirilen biberiyenin ülkemizdeki ana vatanı Tarsus, İskenderiye ve Adana civarı olarak bilinir. (II) Biberiye taze toplanıp kaynatılarak içilebileceği gibi yemeklere de ayrı bir lezzet katar. (III) Hemen her türlü et yemeğine oldukça yakışan biberiye ayrıca patates, omlet, çorba, kabak ve domatesli yemeklerde de tadını daha iyi sergiler. (IV) Biberiye ile farklı soslar hazırlamak ve onu salataları tatlandırmada kullanmak da mümkündür çünkü biberiye iyi bir eşlikçi olduğu kadar başlı başına da kaynatılarak tüketilebilen bir baharattır. (V) Son zamanlarda çokça duymaya başladığımız biberiye çayını hazırlayıp günün hemen her saatinde içerek pek çok rahatsızlıkla da mücadele edebilirsiniz ama özellikle yemeklerden sonra bir fincan biberiye çayı içerseniz sürmenajdan hazımsızlığa, zihin yorgunluğu, nefes darlığı rahatsızlıklarına kadar pek çok derde deva bulabilirsiniz.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. (I) Antik Yunan ve Mezopotamya arasında sıkça yaşanan savaşlar pek çok destana konu olmuştur. (II) Antik Yunan'ın modern insana Mezopotamya'dan daha çekici gelmesinin önemli bir nedeni, Mezopotamya'nın aksine, bir yurttaşlar devleti modeli ortaya koymasıdır. (III) Belki bunun etkisiyle Antik Yunan, modern insanın gözünde Mezopotamya'yı geri plana itmiştir. (IV) Oysa dünyanın önde gelen bir Asuroloğu, Babil adlı kitabında, Mezopotamya'da çok uzun ömürlü bir uygarlıkla karşı karşıya olduğumuzu, bu uygarlığın melez halklardan doğduğunu, yazısının gücünü ve etkisini, buradaki monarşik sistemi ve inanç sisteminin karmaşıklığını anlatıyor. (V) Bu kitapta yazılanlar uygarlık bakımından Mezopotamya'nın Antik Yunan'dan hiç de geri kalmadığını düşünüyor okurlarına.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. Parçanın genelinde çizimin geliştirilebilen bir yetenek olması gerektiği, her yaşta aynı çizimin yapılmaması gerektiği anlatılmıştır. II. cümledeyse çizim yeteneğinin küçük yaşta fark edildiğinden söz edilerek anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Cevap B

2. Parçanın bütününde kürek sporunun tüm kasları çalıştıran zor bir spor olduğu vurgulanırken II. cümlede kürek sporuna yönelik tutum okçulukla karşılaştırılarak verilmiştir. Dolayısıyla II. cümle parçanın anlam bütünlüğünü bozar.

Cevap B

3. Yazar parçanın bütününde farklı kültürler içinde yetiştiğini ve bunun kendisi için bir zenginlik olduğunu ifade ediyor. IV. cümlede ise Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla işsizliğin arttığı anlatılmış, farklı bir konuya değinilmiştir.

Cevap D

4. Parçanın genelinde organik dünyada yaşamın nasıl ilerlediği anlatılmış, yaşamın birikimli ilerlemesinden söz edilmiştir. V. cümledeyse insandaki bazı özelliklerin kalıtım bazılarınınsa çevre etkisiyle şekillendiğine değinilerek anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Cevap E

5. Parçanın bütününde sultan güvercinlerinin yetiştirilmesindeki zorluklardan, bu kuşların yavrularının nasıl beslendiğinden bahsedilmiş; IV. cümlede ise bu güvercinleri tanımamanın bizim için bir kayıp olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla IV. cümle parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır.

Cevap D

6. Parçanın bütününde dünyadaki nüfus artışının yol açtığı sorunlar ifade edilmiş, V. cümlede ise kentleşme kavramı ile ilgili bilgi verilmiştir.

Dolayısıyla V. cümle parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır.

Cevap E

7. Parçanın genelinde insanoğlunun ilk evcilleştirdiği hayvanla ilgili bilgi verilmiş bu hayvanın koyun olduğu anlatılmıştır. V. cümledeyse bilim insanlarının şaşırmasına değinilerek parçanın akışı bozulmuştur.

Cevap E

8. Parçanın genelinde söz konusu mekândaki hava olayları anlatılmış; yağmurun yağması, dinmesi ve gökyüzünde oluşan bulutlara değinilmiştir. III. cümledeyse böyle havalardan keyif alındığına değinilerek yorum yapılmış ve anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Cevap C

9. Parçanın bütününde Mısır firavunlarının gömülme adetleri anlatılmaktadır. III. cümlede ise piramitlerin Mısır için turistik önemine değinildiği için parçanın anlam akışı bu cümleyle bozulmuştur.

Cevap C

10. Parçanın bütününde bir dönem, edebiyatın gazetelerde sergilendiği; halkın, edebiyatı gazetelerden takip ettiği ve bu dönemin, edebiyatın altın dönemi olduğu belirtilmiştir. V. cümlede ise gazetelerin tirajından söz edildiği için düşüncenin akışı bozulmaktadır.

Cevap E

11. Paragrafta Ahmet Haşim'in, yeni yerler görmek için değil, hayatın aleladedeliğinden kurtulmak için seyahate çıktığı ifade edilmiş. IV. cümlede ise Frankfurt Seyahatnamesi'nde, tedavi için gittiği Frankfurt'u anlattığı söylenmiş. Bu cümle paragrafın bütününde anlatılanlarla çelişir.

Ayrıca III. cümleyle V. cümlelerin birbirinin devamı olduğu açıktır: "(III) ... bir kaçış fırsatı olmuş hep. (V) Bu kaçışlar sırasında ..."

Buna göre IV. cümle anlam bütünlüğünü bozmaktadır.

Cevap D

12. Parçada internetin iletişim sorunu yaşayan bireylerin iletişim sorunlarını çözmede bir araç olabileceği vurgulanırken III. cümlede internet ve sosyal medya kullanımının sahte ilişkiler kurulmasına da yol açtığı belirtilmiş ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap C

13. Parçada denizel çeşitliliğin insanlar tarafından olumsuzluklara maruz bırakıldığı vurgulanırken V. cümlede bu durumdan en çok Akdeniz'in etkilendiği belirtilmiş ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap E

14. Parçanın bütününde yaşlanma sürecinin tam olarak aydınlatılmadığına ve bu konuda görüş ayrılıkları olduğuna değinilirken I. cümlede yaşlanma ve yaşam sürecine yönelik bir bulgudan söz edilmiştir.

Cevap A

15. Parçada Anadolu'daki jeolojik hareketlerin tarihçesinden söz edilirken II. cümlede bize çok uzun gelen bir zaman diliminin, Dünya tarihi için aslında çok kısa olduğuna yönelik bir yorum belirtilmiş ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap B

16. Paragrafta şenliğe gelenlerden bazılarının motellerde yatak sayısı sınırlı olduğu için çadırlarda kaldığı ve kamp keyfi yaşadıkları, ihtiyaçlarını şenlik alanında karşıladıkları anlatılıyor. V. cümlede ise ormanda kamp yaparken bazı kurallara uyulması gerektiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla bu cümle parçanın anlam akışını bozmaktadır.

Cevap E

17. Parçanın bütününde Roma ve Bizans Dönemlerinde kullanılan mozaikler ve bunlarda işlenen konular üzerinde durulmuştur. V. cümlede ise İslamiyet'teki süsleme biçimlerinden ve resme karşı olan tutumdan söz edilmiştir.

V. cümlede farklı bir konuya geçildiği için, cümle parçanın genel akışını bozmuştur.

Cevap E

18. Parçanın bütününde hayvan gübresinin ağızla alındığında insan sağlığına zararlı olmasının tarım yapanları zor durumda bıraktığı, ancak bu gübrelerin kompostlama işleminden geçirilince güvenli hâle geldiği ve bu durumun gözden kaçırıldığı anlatılmıştır. III. cümlede ise kompostlama denilen tekniğin zahmetli olduğu ifade edilmektedir. Bu cümle parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır.

Ayrıca IV. cümlelerin II. cümlelerin devamı olduğu da çok açıktır.

Cevap C

19. Parçanın bütününde biberiyenin kullanım şekilleri ve faydalarına değinilirken I. cümlede biberiyenin yetiştirildiği yerlerden söz edilmiştir.

Cevap A

20. Parçanın bütününde Mezopotamya ile Antik Yunan, uygarlık bakımından karşılaştırılmaktadır. I. cümlede ise bu iki uygarlık arasında yaşanan savaşların pek çok destana konu olduğu belirtilmiştir.

Bu yüzden I. cümle parçanın anlam bütünlüğünü bozmaktadır.

Cevap A

1 - 20. sorularda parçanın anlam bütünlüğünü bozan cümleyi bulunuz.

1. (I) 1960'ların ortalarında, Soğuk Savaş'ın devam ettiği zamanlarda bombaların tahrip gücünden etkilenmeyecek bir iletişim ağı ihtiyacı ortaya çıktı. (II) Bu iletişim ağı sayesinde ülke çapında bazı yerler zarar görse de iletişim, ağın geri kalan kısmında devam ettirilebilecekti. (III) Böylece ABD'de bazı bilgisayarların birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlayacak bir ağ üzerinde çalışılmaya başlandı. (IV) ABD hızla gelişen teknoloji sayesinde Avrupa devletlerinden çok önce etkin internet ağını kurmuştur. (V) Başlangıçta sadece hükümet kuruluşları ve birkaç üniversite birbirine bilgisayar ağları üzerinden bağlıydı fakat gittikçe daha çok sayıda eğitim görevlisinin internete bağlanmasıyla birlikte sistem Ulusal Bilim Kuruluşuna dönüştü.

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Eski çağlardan beri insanları ilgilendiren rüyalara ilkel toplumlarda çok önem verilmiştir. (II) Rüyalar günümüzde de insanların ve bilim insanlarının ilgisini çeken ilginç olaylardır. (III) Rüyaların, korkulan tanrılar tarafından verilen armağan veya cezalar olabileceğine inanılmıştır. (IV) Daha sonra kahinler rüyaları açıklamaya, yorumlamaya başlamışlardır. (V) İlk rüya yorumcularının ne zaman ortaya çıktıkları da belli değildir ancak Babil'in kahinlerinin büyük ün yaptıkları bilinmektedir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Cumhuriyet Dönemi ozanlarının neredeyse tamamının dilci kesilivermeleri, bu eğilimin sadece ozanlığın bir gereği olarak açıklanmasını inandırıcılıktan yoksun kılar. (II) Cumhuriyet Dönemi, toplumumuzun ulusallaşma süreci yaşadığı bir dönem olarak yalnızca ozanları değil, aydınlarımızın da büyük bir bölümünü dil konusuna içtenlikle bağlamıştır. (III) Türk dilinin öz benliğine kavuşması uğrunda, yurdun dört bir yanındaki aydınların ortak hareket etmeleri de bunu gösterir. (IV) Çünkü özleşme akımı, sadece Türk dilinin yapısını, özelliğini ortaya çıkarmaya yönelik bilimsel bir etkinlik değil, Türk kültürünün ulusallaşmasını da amaçlayan atılımın bir parçasıdır. (V) Ulusallaşma çalışmalarını engellemeye kalkan, her şeyiyle Batılı olmaya çalışan aydınlarımız olmuştur bir dönem.

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) İlk yıllarında yabancı filmler üzerine yazan sinema eleştirmeni Atilla Dorsay, 1970'ten itibaren Türk sineması üzerine yazmaya başlamıştır. (II) Bugüne kadar sinemayla ilgili pek çok esere imza atmıştır. (III) Eserlerinin bazılarında kültür ve sanat alanında edindiği sayısız dostuyla ilgili anılarına yer vermiştir. (IV) Asıl mesleği mimarlık olduğu hâlde sinema yazarlığı dünyasının duayenlerinden biri olmuştur. (V) Dorsay'ın son eseri, bu dostlarıyla yazılarından oluşuyor. (VI) Ama bu yazıları eski hâllerleriyle değil, gözden geçirip güncelleştirerek almış kitabına.

A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Elektronik aletlerin üretilmesinde cıva, kurşun, kadmiyum gibi toksik etkiye sahip ağır metaller ham madde olarak kullanılıyor. (II) Özellikle CRT tüplü monitörlerde kullanılan kurşun miktarı önemli seviyelere çıkabiliyor. (III) Bu nedenle yaşam döngüsünü tamamlamış olan elektronik atıkların uygun bir biçimde geri dönüşümünün yapılması, geri dönüşüm yapılamayan toksik maddelerin çevreye zarar vermeyecek şekilde yok edilmesi sağlanmalıdır. (IV) Aksi takdirde bu toksik maddelerin yer altı sularına, toprağa ve havaya karışarak çevre kirliliğine yol açması, insan sağlığı ve nesli üzerinde çok önemli olumsuz etkileri olması kaçınılmazdır. (V) Elektronik devrelerde kullanılan altın, gümüş, krom gibi değerli metallerin geri dönüşümünün yapılmaması sonucu ciddi ekonomik kayıplar yaşanabiliyor.

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Paris her zamanki gibi hatta her zamankinden fazla ressam ve resimle dolu. (II) Dünyanın dört bucağından burada resim görmeye, almaya, satmaya, öğrenmeye gelenler koşulların kötülüğüne karşın artmış; sergiler, galeriler ve yeni açılan müzeler gezmekle biter gibi değil. (III) Resim sanatı da öbür plastik sanatlar gibi insanı anlatmayı, içimizdeki ve etrafımızdaki güzellikleri göstermeyi amaç edinen bir sanattır. (IV) Yeni resim artık bütün direnmeleri kırarak hayata karışmış, sokağa düşmüş bulunuyor. (V) Bir zamanlar acayip görünen, ciddiye alınmayan ressamalar artık kartpostal, müze, kahve, kilise ve tiyatro duvarı, halı gibi orta yerler ve nesneler içine girmişler.

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Bilim insanları bir süredir sera gazlarından karbondioksiti ucuz, verimli ve ölçeklenebilir bir yöntemle, medeniyetimizin ihtiyaç duyduğu enerjiyi sağlamak üzere yakıtı çevirebilmek için çaba sarf ediyor. (II) Karbondioksiti yeniden yakıtı çevirebilmek için hidrojene (Hidrojen çoğu durumda sudan sağlanmaya çalışılıyor.) ve ikisini birleştirecek enerjiye ihtiyaç duyuluyor. (III) Kullanılan enerjinin fosil yakıtlarından gelmesi durumunda başlanan yere dönmüş olunuyor. (IV) Karbondioksitin yeniden enerjiye dönüştürülmesi oldukça yüksek maliyetli bir teknoloji gerektiriyor. (V) Bu işin atmosferden temizlenmeye çalışılardan daha fazla karbondioksit salınımına neden olmadan yapılabilmesi, aşılması gereken önemli engellerden biri.

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Yeryüzünde birbirinden çok farklı diyebileceğimiz yüzlerce dil vardır. (II) Farklı bir dilin ortaya çıkması için gerekli farklılık derecesini kesin olarak saptamak kolay değildir. (III) Öteki canlı türlerinin de seslerle ya da başka araçlarla birbiriyle iletişim kurabildikleri bilinmektedir. (IV) Ancak bir insan bir başka insanın dilini özel bir öğrenim görmeksizin anlamıyorsa bu iki insan farklı dilleri konuşuyorlar denebilir. (V) Buna karşılık, aynı dil içinde anlaşmayı güçleştiren farklılıklara da lehçe farklılığı denir.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Parapsikoloji; duyular dışı algılama, ölümden sonra yaşam gibi konulara ilişkin olayları deneysel yöntem yoluyla inceleyen bir bilim dalıdır. (II) Günümüzde doğaüstü yetenekleri olduğunu iddia eden binlerce insan vardır. (III) Bir başka deyişle parapsikoloji telepati, durugörü gibi doğaüstü yetenekleri ve diğer çeşitli psikik olayları konu alan bir bilimsel araştırma alanıdır. (IV) Terim, Yunancada "ötesinde" anlamına gelen "para" sözcüğünün, "ruhbilim" anlamında kullanılan "psikoloji" terimine eklenmesiyle elde edilmiş olup ilk kez 1889'da Alman Psikolog Max Dessoir tarafından kullanılmıştır. (V) Günümüzde parapsikologlar bu özel durumları ifade etmek üzere, bu tür olayların herhangi bir düzenek kullanılmaksızın meydana geldiğini vurgulamak amacıyla "psi" terimini kullanmaktadırlar.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. (I) Günümüzde sıkça kullanılan bir sözcük var: Aydın. (II) Arapça "nur"dan gelen bu sözcüğün anlamı "nurlandırılmış, ışıklı"dır. (III) Çoğu zaman "bilgili, olgun kişi" olarak tanımlıyoruz bu kavramı. (IV) Aydın denince herkes kendi ideolojilerindeki kastediyor bizim ülkemizde. (V) Bu kavramın, ünlü Socrates'in bir öğretilerine uyarak şöyle daha kapsamlı bir tanımı yapılabilir: "Aydın; daha akılcı, daha insancıl ve herkes için daha iyi bir toplum düzenine ulaşılabilmesi için bu hedefin önündeki engellerin aşılması yolunda yapılması gerekenleri saptayan, bunları inceleyen; onların savaşımını veren ve yaşamını büyük ölçüde buna göre şekillendiren kişidir."

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. (I) 1 Eylül 1939'da Almanya'nın Polonya'yı işgaliyle başlayan II. Dünya Savaşı, kısa bir süre sonra, Hitler'in Batı'yı işgale başlamasıyla genişlemeye başlamış; ardından 22 Haziran 1941'de Rusya'nın istilasıyla topyekün savaşa dönüşmeye başlamıştır. (II) İkinci Dünya Savaşı'nın dönüm noktalarından biri kabul edilen Almanya'nın Rusya'yı işgale kalkışmasının ardından 7 Aralık 1941'de Japonya'nın Pearl Harbour Baskını uyuyan dev Amerika Birleşik Devletleri'ni uyandırmıştı. (III) Savaşlar, özellikle dünya savaşları, insanlık tarihinin en acı ve yıkıcı olaylarıydı. (IV) Savaş bittiğinde ise bilanço korkunçtu. (V) Ardında 40 milyon aşkın ölü, milyonlarca sakat, evsiz, yurtsuz, perişan insan bırakan bu savaşta beş milyondan fazla insan toplama kamplarında, gaz odalarında ve akıl almaz işkenceler altında can vermişti.

A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Yazınsal bir tür olarak şiiri diğer türlerden ayıran karakteristik özellikler nelerdir, yazma süreçleriyle yakından uzaktan ilgili olan herkesi yaşantısının bir döneminde ya şiir yazmaya ya da şiir okuru olmaya iten nedenler hangileridir? (II) Şiiri her açıklama girişimi bir parça öznel-lik taşır ve her girişim bir parça eksiktir ancak tanımlayan olsa olsa kendi poetikasını tanımlar. (III) Tam ve herkesin üzerinde uzlaştığı bir şiir tanımlamasının yapılamamasının nedeni ve güçlüğü de bundandır. (IV) Şiirin tanımının tam olarak yapılamaması onu diğer türlerden belirgin olarak ayıran özelliği olsa gerek. (V) Şiir ve işlevi her farklı siyasal ve kültürel konumlanış açısından farklı tanımlanır. (VI) Hem Boileau'ya hem de Mallarme'ye hem bir Afrika söylencesinin gele-neksel bir biçimde dile gelişine hem de militan bir slogan-şiirin yapısına hem gerçeküstücüye hem de pastoral şiir yazan Virgilius'a uyacak bir tanım var mıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. (I) İnsanın büyümesi sırasında fark ettiği ilk özellik-lerinden biri, el ve ayak kullanım tercihidir. (II) Hepi-miz küçüklüğümüzden beri sağlak veya solak olma-mız konusunu en azından bir defa konuştuğumuzu hatırlarız, hatta bazı okullarda veya dershanelerdeki sıralar sağlak ve solak olarak iki ayrı şekilde tasar-lanmaktadır. (III) Ellilik (el tercihi, el kullanımı) ola-rak bilinen ve halk arasında genelde "sağlaklık ve solaklık" olarak kullanılan bu kavramların ne yazık ki kesin bir tanımı bulunmamaktadır ancak sıklıkla başvurulmuş tanımı üzerinden gidecek olursak bir insanın günlük yaşantısı içerisinde öncelikli olarak tercih ettiği el ve ayak kullanımınıdır. (IV) Çoğu insanın sandığının aksine sağlak ya da solak olmanın zekâ gelişimi ya da düzeyi açısından hiçbir farkı yoktur. (V) Yani bir şeye uzanmak için genellikle sağ elinizi kullanıyorsanız "sağlak", sol elinizi kullanıyorsanız "solak" olarak bilinirsiniz.

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. (I) Gün geçtikçe artan çevre sorunlarına yeni bir çözüm sunabilecek her çalışma, dünyamızın ge-leceğinin kurtulmasında dikkate alınması gereken etkili bir adımdır. (II) Özellikle yapay malzemelerin yerini alabilecek doğal ve doğaya uyumlu her türlü malzemenin araştırılması ve geliştirilmesi, bilim insanlarının aktif olarak kafa yorduğu konu-lardandır. (III) Eldekinin değerlendirilmesi olarak da görülebilecek doğal yan ürünlerin kullanılma-sı, yan ürünler ana ürünün yanında maliyetsiz elde edildiği için çok önemlidir. (IV) Atık olarak sınıflandırılan yan ürünlerin değerlendirilmesiyle çevreye verilen zararın azaltılmasının yanında ekonomik kazanç da sağlanabilir. (V) Yan ürünle-rin elde edildiği ürünler daha çok büyükbaş ya da küçükbaş hayvanlardan elde edilen ürünlerdir.

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) Tüm dünyada bir deha olarak kabul edilen ve eserleri hayranlık uyandıran Mimar Sinan'ın hayatı ve sanatı üzerine birçok kitap yazıldı bugüne ka-dar. (II) Ülkemizin yetiştirdiği en önemli ressam ve kültür adamlarından Abidin Dino'nun kaleme aldı-ğı "Sinan", bunlar arasında önemli bir yer tutuyor. (III) Kitap, aynı zamanda düşsel bir yaşam öyküsü niteliğinde. (IV) Abidin Dino'nun Sinan'ı, Anado-lu topraklarında boy atmış ozanlara, mimarlara, âşıklara büyük ilgi duymuş usta bir sanatçının, bir diğer ustaya selamı. (V) Sinan'ın genişletilmiş ikinci baskısı ilk baskısının iki katı kadar satıldı şimdiden.

A) I B) II C) III D) IV E) V

16. (I) Kan yokluğuyla zedelene beyin bölgesine oksijen taşınması, o bölgedeki hücrelerin ha-yata döndürülmesi için çok önemlidir. (II) İnme, Türkiye'de kalp hastalıklarından sonra en yoğun ölüm nedeni ve kalıcı felçlerin baş sorumlusudur. (III) Genel olarak beyne kan sağlayan dama-rın daralması veya tıkanmasıyla kan akımının kesilmesi sonucu oluşan bu rahatsızlığa tıpta "iskemik inme" adı veriliyor. (IV) Böyle durum-larda hekimler tıkalı damarları, pıhtı eritici ilaçlar kullanarak veya damar içine doğrudan müdahale ederek açmaya çalışırlar. (V) Ancak bu yöntem-lerin uygulama süresi inme sonrası ilk saatlerle sınırlıdır ve bu süre uzadığında müdahale için geç kalınmış demektir.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. (I) Galileo'nun kendi teleskobuyla ilk gözlemlerini yapmasının 400. yılı olan 2009, Dünya Astronomi Yılı ve Galileo Yılı olarak ilan edildi. (II) 1608 yılında Galileo Galilei, Hollanda'da uzak nesneleri büyüten bir aletin yapıldığını öğrendi ve takip eden aylarda kendine bir teleskop yapmayı başardı. (III) Teleskobunu 1609 yılında ilk kez gökyüzüne doğrultan Galileo insanoğlunun o güne kadar görmediği ayrıntıları, yani Ay'ın yüzeyindeki krater ve yükseltileri, Güneş lekelerini, Satürn'ün halkalarını, Venüs'ün evrelerini ve Jüpiter'in bugün Galileo Ayları olarak bilinen dört uydusunu gözledi. (IV) Bu gözlemler neden bu kadar önemliydi? (V) Çünkü böylece Galileo, Güneş'in, Ay'ın ve Satürn gibi gezegenlerin düşünülen aksine mükemmel küreler olmadıklarına ve Jüpiter'in çevresinde dönen aylar olduğuna göre yine düşünülen aksine her şeyin Dünya'nın çevresinde dönmüyor olduğu fikrine gözlemsel kanıtlar sunmuş oluyordu.

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. (I) İstanbul doğumlu bir Levanten olan Rinaldo Marmara, "İstanbul Deniz Zindanı 1740" adlı kitabında İstanbul'daki Levanten cemaatinin oluşumu hakkında önemli demografik bilgiler içeren zindan kayıtlarını inceliyor. (II) Saint Benoît Kilisesi arşivlerinden kaybolan Zindan Kütüğü'nü, araştırmaları esnasında Vatikan'da buluyor yazar. (III) Osmanlı tarihi adına daha birçok belgenin bu arşivden sağlanabileceğine de dikkat çekiyor. (IV) Tarihi belgelerin mümkün olduğunca iyi arşivlenmesi ve korunması, tarih açısından çok önemlidir. (V) Yazarın uzmanlığıyla aktarılan ve kütüğün orijinal parçalarına da yer verilen bu tarihî kayıt, içerdiği 1740-1775 arası bilgilerle tarih meraklılarının ilgisini çekecek.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. (I) Hem uzun dönemli hem de ilerleyici özellikteki bir grup akciğer hastalığını içine alan ve ülkemizde KOAH kısaltmasıyla bilinen "kronik obstrüktif (engelleyici) akciğer hastalığı"nın, 2020'ye gelindiğinde dünyada üçüncü ölüm nedeni konumuna geleceği tahmin ediliyor, hastalığı ortaya çıkaran temel etken ise sigara. (II) 1986 yılında başlatılan ve 43.000 kişinin izlendiği çok geniş kapsamlı bir çalışmada, yaşam biçimi, sigara kullanımı, egzersiz vb. yanı sıra, beslenme alışkanlıkları da ayrıca ele alınmış. (III) Sigara kullanımının nasıl azaltılacağına ilişkin somut ve kalıcı bir çözüm ise henüz yok. (IV) "Akdeniz" (meyve, sebze, tahıl, balık vb.) ve "Batılı" tipi (işlenmiş gıdalar, işlenmiş kırmızı et, işlenmiş şekerler, kızartmalar, fast food vb.) beslenme olarak ayrılan beslenme biçimlerinden birincisini tercih edenler, sonuçlara göre KOAH bakımından oldukça avantajlı durumda. (V) Bu kişilerde KOAH'ın ortaya çıkma olasılığı, diğer gruba göre %50 daha az; yani Akdeniz tipi beslenme biçiminin ne kadar sadık kalınırsa riskin o kadar düştüğü de çalışmanın sonuçları arasında.

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. (I) 1871'den 1945'e kadar birleşik bir devlet olan Almanya, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, iki devlete bölündü: Batı Almanya ya da Federal Almanya ve Demokratik Alman Cumhuriyeti (Doğu Almanya). (II) 1990'da, Doğu Almanya'daki komünist rejimin yıkılmasından sonra Doğu Almanya, Batı Almanya ile birleşme doğrultusunda oy kullandı. (III) Orta Avrupa'da yer alan Almanya, kuzeyde Kuzey Denizi, Danimarka ve Baltık Denizi, doğuda Polonya ve Çekoslovakya, güneyde Avusturya ve İsviçre, batıda Fransa, Lüksemburg, Belçika ve Hollanda'yla sınıra sahiptir. (IV) 1990'daki birleşmeden önce, Almanya ile İkinci Dünya Savaşı'ndaki düşmanları olan ABD, SSCB, İngiltere ve Fransa arasında bir dizi karmaşık antlaşma yapıldı. (V) Bu bölgede kalmayı sürdüren Sovyet birliklerinin 1994 sonuna kadar geri çekilmesi kararlaştırıldı.

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. Parçanın bütününde internetin hangi ihtiyaç sonucunda geliştiği ve nasıl yaygınlaştığından söz edilirken IV. cümlede ABD'nin internet alanındaki gelişimi diğer devletlerle karşılaştırılmıştır.

Cevap D

2. Parçanın bütününde rüyaların eski çağlardan bu yana nasıl değerlendirildiğinden söz edilirken II. cümlede günümüzde rüyaların insanlar ve bilim insanlarınca nasıl algılandığına değinilmiştir.

Cevap B

3. Parçanın genelinde Cumhuriyet Dönemi ozanlarının dilci kesilivermeleriyle ilgili açıklama yapılmıştır. V. cümlede ulusallaşmayı engellemeye çalışan aydınların olduğundan söz edilerek anlam bütünlüğü bozulmuştur.

Cevap E

4. Parçanın bütününde Dorsay'ın yazın hayatından ve eserlerinin içeriğinden söz edilirken IV. cümlede asıl mesleğine yönelik bir saptamaya yer verilmiştir.

Cevap C

5. Parçanın bütününde elektronik atıkların çevre kirliliği üzerindeki etkilerinden söz edilirken V. cümlede bu atıkların maddi zarar boyutundan söz edilmektedir.

Cevap E

6. Parçanın bütününde Paris'te eserlerin her mekanda sergilendiğinden söz edilirken III. cümlede resim sanatı diğer sanatlarla karşılaştırılmıştır.

Cevap C

7. Parçanın bütününde sera gazı içinde bulunan karbondioksitin enerji olarak yeniden kullanılmasına çalışıldığından fakat bu döngüyü sağlamaya çalışırken ortaya yeni bir kirlilik çıktığından söz edilmektedir. IV. cümlede ise söz edilen işlemin maliyetine yönelik bir ifadeye yer verilmiş ve konunun farklı bir yönü ele alınmıştır.

Cevap D

8. Parçada, dillerin farklılığını belirleyen ölçütler ve lehçe farklılıkları konu alınmıştır. III. cümlede diğer canlı türlerinin birbiriyle olan iletişimi konu alınmaktadır.

Cevap C

9. Parçada parapsikoloji kavramının ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı ve sözcüğün anlamsal özellikleri anlatılırken II cümlede doğaüstü yetenekleri olduğunu iddia eden insanlardan söz edilmektedir.

Cevap B

10. Parçanın bütününde "aydın" sözcüğünün anlamı ve tanımları ele alınırken IV. cümlede "aydın" kavramının ülkemizde farklı şekillerde algılanmasından söz edilmektedir.

Cevap D

11. Parçanın bütününde II. Dünya Savaşı sırasındaki gelişmelere değinilirken III. cümlede savaşların insanlık açısından acı olaylar olduğuyula ilgili yoruma yer verilmiştir.

Cevap C

12. Verilen parçada şiirin tam bir tanımının yapılamayacağından ve bunun nedenlerinden örneklerle söz edilmiştir. IV. cümlede ise şiirin, diğer türlerle kıyası yapılarak konusına çıkılmıştır.

Cevap D

13. Parçanın bütününde solak ya da sağlak olmanın tanımı üzerinde durulurken, IV. cümlede solak ya da sağlak olma ve zekâ arasında bir ilişki olup olmadığından söz edilmektedir.

Cevap D

14. Parçada çevre sorunları karşısında atıkların yan ürün olarak değerlendirilmesinin öneminden söz edilirken V. cümlede yan ürünlerin daha çok nerelerde ortaya çıktığına yönelik bir ifadeye yer verilmiştir.

Cevap E

15. Parçanın bütününde Abidin Dino'nun Mimar Sinan'la ilgili kitabının içeriğinden söz edilirken V. cümlede, sözü edilen kitabın satışlarından söz edilmiştir.

Cevap E

16. Parçanın bütününde inmenin ne olduğu, nasıl meydana geldiği ve tedavisi anlatılırken I. cümlede inmeden sonraki bir aşamadan söz edilmiş, zedelenen beyin bölgesine oksijen taşınmasının önemine değinilmiştir.

Cevap A

17. Parçanın bütününde Galileo'nun teleskobu bulmasının önemi ve sonuçlarından söz edilirken I. cümlede Galileo'nun ilk gözlem yaptığı yılın özel bir gün olarak kabul edildiği ifade edilmiştir.

Cevap A

18. Parçada Rinaldo Marmara'nın tarihsel içerikli eserinden söz edilirken IV. cümlede tarih belgelerinin arşivlenmesinin öneminden söz edilmektedir.

Cevap D

19. Parçanın bütününde KOAH hastalığının ne olduğu, nedenleri ve hastalığa karşı önlemlerden söz edilirken III. cümlede sigara kullanımının azaltılmasına yönelik bir ifadeye yer verilmiştir. Dolayısıyla paragrafın konusundan çıkılmıştır.

Cevap C

20. Parçada, Almanya'nın bölünmesi ve devamındaki siyasi süreçlerden söz edilirken III. cümlede Almanya'nın coğrafi konumundan söz edilmiştir.

Cevap C

Not:

Bu sorular, anlamlı ve düzenli bir paragrafın cümlelerinin yerlerinin değiştirilmesiyle oluşturulur. Dolayısıyla soru çözümünde de cümlelerin yerlerini düzenleyerek bir paragraf oluşturmak gerekir. Bunu yapabilmek için yine giriş, gelişme ve sonuç yerlerinin ihtiyaç duyulur.

Soru çözümüne ilk cümle incelenerek başlanır. İlk cümle bir "giriş cümlesi" niteliği taşıyorsa ikinci cümleye geçilir ve ilk cümleyle bağlantısına bakılır. Cümleler bir önceki cümleye yapıca ve anlamca bağlanarak son cümleye kadar gidilir. Bağlantının koptuğu cümle yer değiştirmesi gereken cümlelerden biridir.

Cümlelerden biri yakalandığı zaman ikinci cümleyi bulmakta seçenekleri deneme yoluna gidilebilir.

1 - 20. sorularda, numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbirleriyle yer değiştirmesi gerektiğini bulunuz.

1.

- I. Kaleden daha yüksekte, kayalara yapılmış gibi duran fener, kaleye bir patıkayla bağlanıyordu.
- II. Şehrin karşı tarafında erişilmez gibi görünen kalyıklarda eski bir kale yer alıyordu.
- III. Uzaklarda görünen şehrin çevresini, fabrikaların bacaları bir sur gibi sarıyordu.
- IV. Kalenin aşağısındaysa, coşkun bir ırmak, ağaçların arasından denizle kucaklaşıyordu.
- V. Irmağın tam denize döküldüğü yerde ise muhteşem bir manzara oluşuyordu.

- A) I ile II B) I ile III C) I ile IV
D) II ile III E) III ile IV

2.

- I. Çiçeklerin üzerinde iki beyaz kelebek, yükselip alçalarak, birbirini kovalayarak keyifli keyifli uçuyordu.
- II. Onu izleyen başka kelekler de sayıları artarak çiçeklerden havalanmaya başladı.
- III. Peşinden beşinci bir kelebek gelip oyuna katıldı.
- IV. Derken yaprakların arasından bir tane, sonra bir tane daha kelebek çıktı.
- V. Çok geçmeden çiçeklerin üzerinde kıpır kıpır, ak bir kelebek bulutu oluşmuştu.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) III ile V

3.

- I. Herkes sosyal fobik olabilir.
- II. Her sekiz kişiden biri hayatının belirli bir döneminde sosyal fobi yaşayabilir.
- III. Sosyal fobi kadınlarda, erkeklerden iki kat fazla görülür.
- IV. Bunun sebebi, sosyal fobideki utangaçlık ve çekingenliğin toplum tarafından kadınlar açısından sorun olarak görülmemesi olabilir.
- V. Ancak erkekler kadınlara oranla sosyal fobi için daha fazla yardım talebinde bulunurlar.

- A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

4.

- I. Bu kitabı okumaya normal bir kitap gibi birinci sayfadan başlayın.
- II. Kararınızı verin ve ilgili bölüme gidin.
- III. İlk bölümün sonunda, önünüze bir yol ayrımı çıkacak.
- IV. Her bölümün sonunda seçimlerinize kaderinizi kontrol etmeye devam edeceksiniz.
- V. Kitabı okurken bazen hiç beklemediğiniz bir yere ulaşacak, bazen de kendinizi daha önce olduğunuz yerde bulacaksınız.

- A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

5.

- I. Diş çürümesine en çok neden olan besinler, karbondhidratlar ve şekerli gıdalardır.
- II. Diş fırçalama alışkanlığı olanlar bu gıdaların dişlere zarar vermesini önlerler.
- III. Eğer bu gıdalar tüketildikten sonra dişler iyi temizlenmezse, dişlerin üzerinde besin artıkları ve mikroplar birikir.
- IV. Bu plaklar, bakterilerin diş üzerinde tutunmalarını kolaylaştırır.
- V. Bakteriler yiyecek artıklarındaki şekerli maddeleri kullanarak plak adı verilen birikintiler oluştururlar.

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

6.

- I. İlk hikâyemle dört yüz hikâyeci arasından birinci seçilmek bana büyük bir sorumluluk yüklemişti.
- II. Artık hep daha mükemmelini yazmak zorunluluğunu duyuyordum.
- III. Bense ona fazla bir şey diyememiştım çünkü yazamıyordum.
- IV. Benı yeni ürünler yayımlamadığım için âdeta sıkıştırdı.
- V. Hikâyelerimi çok beğenen bir sanatçı arkadaşım, bir gün bana çok seyrek yazdığım için sitem etti.

- A) I ile II B) I ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

8.

- I. İnsan, zamanın ne kadar çabuk geçtiğini, ancak otuz kırk yaşına gelince anlıyor.
- II. Bu sebeple, hiçbir çocuk "Ne çabuk büyüdüm." demez.
- III. Çocuğa göre zaman, gerçekte olduğundan ya da yetişkinlere göre olduğundan çok daha yavaş ilerler.
- IV. Böyle dese bile, bu sözü bilinçli olarak değil, bùyüklere özenerek söyler.
- V. İşte bu da "büyümüş de küçülmüş" olmanın bir biçimidir.

- A) II ile III B) II ile IV C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

9.

- I. *Filler Sultanı*'nda bir halk masalından yola çıkılarak güç ve haklılık arasındaki ilişki ele alınmıştır.
- II. Ancak karıncalar birleşir ve haksızlığa boyun eğmeden fiiller sultanlığını devirirler.
- III. Haklı ya da haksız olmak onun için önemli değildir.
- IV. Gücünü kendinden milyonlarca kez küçük karıncalar üzerinde denemektir niyeti.
- V. Masalda Filler Sultanı, gücüne güvenerek karıncalara savaş açar.

- A) I ve II B) II ve V C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

7.

- I. Oğlumla kıyıda oturmuş, açıktaki üç beş balıkçı teknesine bakıyorduk.
- II. Birden, Karadeniz yönünden yaklaşan büyük bir tanker ortaya çıktı.
- III. İkimiz de heyecanla ayağa fırlayıp balıkçılara seslenmeye başladık.
- IV. Yolu üzerindeki balıkçı teknelerini uyarmak için düdüğünü öttürmeye başladık.
- V. Oysa balıkçılar bizim sesimizi duyacak olsalar, tankerin düdüğünü haydi haydi duyarlardı.

- A) I ile II B) II ile V C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

10.

- I. Yılların ihmaline uğramış vakıf eserlerinin çevreleriyle bir bütün olarak yeniden hayat bulmaları insanı gerçekten mutlu ediyor.
- II. Aksi hâlde pek çok unsur tarihi yapıların niteliğine zarar vermekte ve tarihi çevrelerin görüntüsünü kötü şekilde etkilemekte.
- III. Bunun için toplumun ileri düzeyde bilinçlenmesi ve tarihi eserleri sahiplenmesi de gerekiyor.
- IV. Ancak sadece restore etmek bu eserlerin hayat bulması ve sürekli korunmaları için yeterli olamıyor.
- V. Böylece, büyük maliyetlerle restore edilseler bile pek çok eser kısa zamanda yeniden yıpranıyor ve tarihi niteliğini de büyük ölçüde yitiriyor.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

11.

- I. Yaşadığımız teknolojik çağ, elektronik endüstrisinin zirvede olduğu bir dönem.
- II. Elektronik cihazlar içerisinde bilgisayarın yeri de bambaşka.
- III. Her sektörde olduğu gibi arz-talep ilişkileri gereği bu potansiyeli gören bilişimciler ise her geçen gün bilgisayarı hayatımıza daha fazla sokuyor.
- IV. Bir bilgisayar programcısı, muhasebeci, mühendis gibi çok uzun bir listeyi oluşturan farklı iş alanlarında mesai harcayanların yanı sıra, çoklu ortam tutkunu kitle, bilgisayar başında vakit harcıyor.
- V. Sonuçta ise bilgisayarlar hem iyi hem de kötü anlamda hayatımızı etkiliyor.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

12.

- I. Geçmişe baktığımızda şunu görüyoruz: İnsanlık var olduğu günden bu yana sürekli keşiflerle yeni aletler icat etmiş.
- II. Her yeni buluş, yeni dönemin bir öncekinden çok daha hızlı değişmesi ile son bulmuş.
- III. Öyle ki son elli yılda kaydedilen gelişmeler geçen 500 yıllık süreçten daha fazla.
- IV. Eski çağlarda, basit taş aletlerden demir çağlara geçiş binlerce yıl sürmesine rağmen, Batı'da sanayi devrimiyle başlayan gelişmeler günümüzde büyük bir hız kazanmış.
- V. Bugün ise baş döndürücü bir hızla ilerliyor ve bu gidişin sonunu kestirmek mümkün görünmüyor.

- A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

13.

- I. Bazı düşünürler doğuştan ilkelerin var olduğunu kanıtlamak için herkesin onay verdiği önermelerin var olduğunu ifade ediyorlar.
- II. Söz gelimi "Bir şey neyse odur." ve "Aynı şeyin hem olması hem de olmaması imkansızdır." ilkeleri bu konuda sürekli örnek verilen ilkelerden.
- III. Çünkü ilkeler gibi bilgilerin tümü de kazanılmıştır.
- IV. Hatta bu önermelerin genel uzlaşmaya ulaşmaktan uzak olduğunu iddia ediyorum.
- V. Oysa ben bu ilkelerin birçok insan tarafından bilinmeyeceğinden şüphe duymuyorum.

- A) I ile III B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

14.

- I. Müzikleri kitabın metnindeki akışa göre dinlerseniz bu kitap amacına ulaşmış olur.
- II. Bu CD'lerde müziğin tarih boyu gelişimiyle birlikte sesli örnekler bulacaksınız.
- III. *Zaman İçinde Müzik* kitabına on CD eşlik etmekte.
- IV. Çünkü müzikler çağların, biçimlerin ve bestecilerin simgesel birer temsilcisi olduğundan kitaptan ayrı düşünülmemelidir.
- V. Müzisyenlerin hayatlarını okurken bu müzikler okura haz da verecektir.

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

15.

- I. Sivas'a gidenler veya az çok Sivas hakkında bilgi sahibi olanlar Sivas ile bozkırın birlikteliğini bilirler.
- II. Bizim kasabamız ise Sivas'a inat oldukça yeşil bir yerdir.
- III. İlimizin sadece kuzeyinde bulunan kısımlarında hafif orman alanı olsa da genel itibarıyla yeşil ile pek dost değildir.
- IV. Yüksekten bakıldığında nehir boyu uzanan yeşillik, insana neşe verecek kadar fazladır.
- V. Kasabamız yeşil rengini; mavi renkli, berrak ve bir o kadar da tatlı olan suyuna borçludur.

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

16.

- I. Uygulamada, büyü sanatı hem bireylerin hem de bütün topluluğun yararına kullanılabilir.
- II. Kamu büyücüsü etkin bir konumdadır ki akıllı ve yetenekli biriyse adım adım bir şef ya da kral kâtına ilerleyebilir.
- III. Büyüyü bireylerin yararına kullanıyorsanız özel büyü, kamu yararına kullanıyorsanız kamusal büyü diye adlandırılabilir.
- IV. Buna örnek olarak ilk krallıkları gösterebiliriz.
- V. Çünkü yabanıl ve barbar toplumlarda birçok reisin ve kralın yetkilerini büyük ölçüde büyücülük güçlerinden aldığı görülmektedir.

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

- 17.
- I. Eski tiyatrodaki sahneye konan eserler, Yunan dramalarının, dini bir tören özelliği taşıyan karakterlerinden henüz tam olarak sıyrılmamıştı.
 - II. Vatandaşların karar aldıkları halk toplantıları da tiyatrodaki yapıyordu.
 - III. Tiyatro tam bir halk eğlencesi veya yalnızca bir eğitim yeri değildi.
 - IV. Kralların mutlak yönetiminde gerçek bir ağırlık taşımasa da bu kararlar siyasal bakımdan pek de etkisiz değildi.
 - V. Bu yüzden, tiyatrolarda hararetle tartışmaların yapılmış olduğu kesindir.

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

- 18.
- I. Allium olan bilimsel adı, eski Roma'da sarımsağa verilen "Alium" ya da "Allium"dan gelir.
 - II. Kokuları ve güzel görünümlü çiçekleriyle dikkat çeker.
 - III. Bu koku, uçucu ve kükkürlü bileşikler bulundurmalarından kaynaklanır.
 - IV. Soğanlar çok yıllık bitkiler olup, deniz seviyesinden 3000 metre yüksekliğe kadar olan yerlerde, kuru kayalık yamaçlarda, çalılık ve makilerde, steplerde ve çayırılık gibi düz alanlarda yaşar.
 - V. Halk arasında da yabancı soğan, körmene, it soğanı, kaya sarımsağı, yabancı sarımsak, çoban sarımsağı gibi adlarla da bilinir.

A) I ile II B) I ile IV C) II ile IV
D) II ile V E) IV ile V

- 19.
- I. İlkel toplumlarda belirli aralıklarla dramatik törenler, yani ayinler düzenlenirdi.
 - II. Ayinlerde umutlar ve inanışlar, tılsımlı olduğuna inanılan şarkı ve oyunlarla dile getirilirdi.
 - III. Bu şarkılar ve oyunlarla doğa olaylarının istendiği gibi değiştirileceğine inanılırdı.
 - IV. Böyle bir düşünce, 20. yy.da bir araştırmacının, 1950'li yıllarda büroda çalışanların beyaz yakalı gömlek giymelerindeki tek amacın boğaz ağrıları önlemek olduğu sonucuna varmasına benzer.
 - V. Öte yandan, ayinlerin yalnızca bu amaçla yapıldığı düşünülmemelidir.

A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

- 20.
- I. Birbirinin aynısı veya benzeriymiş gibi görünseler bile, çok yakın toplum ve milletler arasında dahi kültür farklılığının olduğu görülür.
 - II. Farklı toplumlar, milletler olduğuna göre, farklı kültürler de var demektir.
 - III. Çünkü onlarla hem kültür hem de kültürün en açık ifade şekli olan dil birliğimizin olduğunu görüyoruz.
 - IV. Örneğin, coğrafi bakımdan çok uzakta yaşamalarına rağmen bizimle aynı millettendir olduklarını, Türk olduklarını söylediğimiz toplumlar vardır.
 - V. Bu farklılıkların azlığı o toplumları birbirlerine yakınlılaştırır, çokluğu ise birbirlerinden uzaklaştırır.

A) I ve II B) I ve III C) II ile IV
D) III ve V E) IV ve V

ÇÖZÜMLER

1. “Kaleden daha yüksekte” ifadesi bu I. cümleinin giriş cümlesi olamayacağını gösterir. Ayrıca cümlelerde önce şehir, sonra kale betimlenmektedir. Dolayısıyla I ve III. cümleler yer değiştirmelidir.

İlk bakışta, I ve II. cümleler yer değiştirirse anlamlı bir paragraf oluşuyor gibi düşünülebilir fakat önce şehir sonra kale betimlendiği için anlamca kopukluk olacaktır.

Cevap B

2. II. cümlede geçen “o” zamininin karşılığı olarak, III. cümlede bir kelebekten bahsedilmektedir. Öyleyse II. cümle, III. cümleden sonra gelmelidir.

II ile IV. cümle yer değiştirdiğinde anlamsal bir bütünlük sağlanmış olur.

Cevap C

3. IV. cümlede “bunun sebebi” ifadesiyle bir gerekçe açıklanmıştır. Bu gerekçe de erkeklerin kadınlara oranla sosyal fobi için daha fazla yardım talebinde bulunmalarının gerekçesidir.

Dolayısıyla IV. ve V. cümleler yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün oluşturur.

Cevap E

4. Parçada kitap okumaya yönelik bir süreç adım adım anlatılmıştır. Bu süreç takip edildiğinde parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur.

III. cümlede “önünüze bir yol ayrımı çıkacak” ve II. cümlede “kararınızı verin” ifadeleri mantık olarak ters durmaktadır. Önce yol ayrımıyla karşılaşılmalı, sonra karar verilmelidir.

Dolayısıyla II. ve III. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap B

5. IV. cümledeki “Bu plaklar” ifadesi V. cümledeki “plak” sözcüğüne gönderme yaptığı için bu cümlelerin yerleri değiştirilmelidir.

Cevap E

6. “Bense ona fazla bir şey diyememiştim çünkü yazamıyordum.” cümlesi bir söze karşılık olarak söylenmiştir. IV. ve V. cümleler bu kişiye yöneltilen sözleri içerdiğine göre, bu kişi de V. cümlede karşılık vermelidir.

III. ve V. cümleler yer değiştirirse bu bütünlük sağlanır.

Cevap D

7. III. cümledeki “seslenmeye başladık” ifadesi ile V. cümledeki “sesimizi duyacak olsalar” ifadesinin peş peşe gelmesi gerekir.

III ve IV. cümleler yer değiştirirse bu anlam bağlantısı sağlanır.

Cevap C

8. IV. cümledeki “Böyle dese bile...” ifadesi II. cümledeki “Ne çabuk büyüdün.” cümlesine gönderme yaptığı için IV. cümle II. cümleden sonra gelmesi gerekir.

Bunun için de II ve III. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap A

9. “Ancak karıncalar birleşir ve haksızlığa boyun eğmeden fiiller sultanlığını devirirler” cümlesi birinci cümlele uyumlu değildir, bu nedenle yeri değişmelidir.

I. cümleden sonra V. cümle gelmeli, II. ve V. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap B

10. IV. cümledeki “Ancak, sadece restore etmek ...yeterli olamıyor.” cümlesi kendinden önceki restorasyon çalışmalarına gönderme yapmaktadır. Buna uygun cümle de I. cümledir.

Dolayısıyla IV. cümle, I. cümleinin arkasına gelmelidir.

II ve IV. cümleler yer değiştirirse parça anlamlı bir bütün oluşturur.

Cevap C

11. III. cümlede **"bu potansiyel"** ifadesi, önceki cümlede potansiyelle ilgili bir ifadenin geçtiğini göstermektedir. Bu ifade de IV. cümlede sıralanan iş alanlarındaki potansiyeldir. Bu nedenle III. ve IV. cümleler yer değiştirmelidir.
Cevap D

12. **"Öyle ki son elli yılda kaydedilen gelişmeler geçen 500 yıllık süreçten daha fazla"** cümlesinde **"öyle ki"** ifadesi, önceki cümlede geçen benzer bir konuyu pekiştirmektedir. IV. cümlede **"gelişmeler büyük bir hız kazanmış"** ifadesi buna uygundur. Dolayısıyla III ve IV. cümleler yer değiştirmelidir.
Cevap C

13. V. cümledeki **"Oysa ben..."** ifadesi kendinden önceki cümleye karşıt bir yargı ileri sürüleceğini belirtir. Bu cümlelenin arkasına geleceği en uygun cümle II. cümledir. III ve V. cümleler yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü de sağlanır. III ve IV. cümleler, V. cümleyi pekiştiren ifadeler olduğu için, V. cümlelenin arkasında olması gerekir.
Cevap D

14. Parçanın ilk cümlesinde geçen **"bu kitap"** sözü giriş cümlesi olamayacağı için ilk cümleye ait değildir ve bu cümlelenin yeri değişmelidir. Giriş cümlesi III. cümle olmalıdır. I ve III. cümleler yer değiştirmelidir.
Cevap B

15. Numaralanmış cümlelerden I ve III. cümlelerde bölgenin yeşil olmaması vurgulanırken II, IV ve V. cümlelerde yeşillik ön plana çıkmıştır. Bu nedenle II ve III. cümleler yer değiştirmeli ve ilgili konular peş peşe getirilmelidir.
Cevap B

16. Parçanın III. cümlesinde kamu büyücüsü ve özel büyücü açıklanmış, II. cümledeyse kamu büyücüsü hakkında bilgi verilmiştir. II. cümle, III. cümleyle yer değiştirdiğinde parçanın anlam bütünlüğü sağlanır.
Cevap C

17. **"Vatandaşların karar aldıkları halk toplantıları da tiyatrodaki yapıyordur"** cümlesinde **"halk toplantıları da"** dendiğine göre önceki cümlede başka bir etkinliğin daha olması gerekir. O da III. cümlede vardır. II ve III. cümleler birbiriyle yer değiştirmelidir.
Cevap B

18. I. cümledeki **"Allium olan bilimsel adı..."** ifadesi bu cümlelenin giriş cümlesi olamayacağını göstermektedir. Ayrıca I. cümledeki söz konusu bitkinin adı ile V. cümledeki adlandırmaların da peş peşe gelmesi gerektiği anlaşılmaktadır. I ve IV. cümleler yer değiştirdiğinde parça anlamlı bir bütün oluşturur.
Cevap B

19. IV. cümledeki **"Böyle bir düşünce..."** ifadesi V. cümledeki **"düşünülmemelidir"** yargısının gerekçesini açıkladığı için IV ve V. cümleler yer değiştirmelidir.
Cevap E

20. V. cümlede **"bu farklılıklar"** ifadesi II. cümleye gönderme yapmaktadır. Bu nedenle V. cümle, II. cümleden sonra gelmelidir. Bu da III ve V. cümlelerin yeri değiştirilerek sağlanır.
Cevap D

1 - 20. sorularda, numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerektiğini bulunuz.

1.

- I. Uyku, organizma için yemek yeme ya da soluk alma gibi bir zorunluluktur.
- II. Uykusuzluk deneylerine katılan kişilerde, üçüncü günün sonuna doğru gerginlik, sinirlilik, zamanı bilmeme gibi sorunlar ortaya çıkar.
- III. Bu belirtilerin yanı sıra, ellerde titreme, vücutta yanma ve ağrılar, görme bozuklukları ortaya çıkmıştır.
- IV. Bu uyku aralarının sıklığı ve süresi, uykusuz geçen zamanın uzunluğuna bağlı olarak artar.
- V. Bu deneylere katılan insanlar üç dört gün uykusuz bırakıldıklarında istemleri dışında kısa süreli olarak uyuyakalırlar.

- A) I ile III B) I ile V C) II ile IV
D) II ile V E) IV ile V

2.

- I. Heredot'tan öğrenildiğine göre, Amazonlar, kraliçelerinin önderliğinde komşu ülkelere baskınlar düzenler ve ele geçirdikleri erkekleri köle olarak kullanırlardı.
- II. Amazonlar, tarihle düşün birleştiği bir topluluğu oluşturan savaşçı kadınlar olarak bilinir.
- III. Bu baskınlarda, ata biner ve silah olarak ok, yay, mızrak ve iki yüzlü bir balta taşırlardı.
- IV. Amazonların bu silahları rahat kullanmak için sağ göğüslerini küçük yaşlarda dağladıkları bilinir.
- V. Ancak sanattaki estetik kaygısından olsa gerek, amazonları gösteren heykeller tek göğüslü değildir.

- A) I ile II B) I ile V C) II ile IV
D) III ile IV E) III ile V

3.

- I. Sinemadaki özel efektler arasında en yaygın olarak kullanılanlardan biri de ateşle ilgili olanlardır.
- II. Ateşle ilgili sahnelerin çekiminde yapılan yanlışlık büyük kayıplara yol açacağından, böyle sahnelerde tekrar şansı yoktur.
- III. Son derece tehlikeli olan bu efektler konusunda uzman olan bu kişiler alev makinelerinden patlayıcılara değin birçok değişik malzemeden yararlanırlar.
- IV. Film setlerinde, ateşle ilgili özel efektlerden ve malzemeden, piroteknisyen adı verilen uzmanlar sorumludur.
- V. Dolayısıyla bunlar bir seferde çekileceğinden piroteknisyenlerin işlerini olağanüstü bir dikkatle yapmalarını gerektirir.

- A) I ile III B) II ile III C) II ile IV
D) III ile V E) IV ile V

4.

- I. Dış dünyadan edindiğimiz izlenimlerin zihnimizde yer aldığı bölüme "bileşim ağı" adını verebiliriz.
- II. İnsanlardan tanık oldukları bir olayı anlatmaları istendiğinde, ortaya değişik ve birbiriyle çelişen açıklamalar çıkmasının nedeni budur.
- III. Bu düzen bizi başka insanlardan ayıran, farklı ve kişisel yanımızı oluşturur.
- IV. Dolayısıyla her insan, dünyayı kendi bileşim ağıının işleyiş düzenine bağlı olarak farklı bir biçimde algılayabilir.
- V. Bileşim ağı, duyularımız yoluyla bize gelen her yeni uyarıyı, yıllar içinde oluşmuş belli bir düzen içinde alır.

- A) I ile III B) II ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

5. I. Cumhuriyet Dönemi'nin başlarında, tıpkı şiirde olduğu gibi roman ve hikâyede de Millî Edebiyat sanatçılarının etkili olduğu görülür.
- II. Cumhuriyet Dönemi'ne özgü roman ve hikâye ise ancak 1940'lı yıllardan sonra başlar.
- III. Bu dönemde ortaya çıkan toplumcu gerçekçi romanlar; işçilerin, köylülerin hayatını konu almış ve yönetenleri zalim, yönetilenleri mazlum gösteren ideolojik bir yapıya bürünmüştür.
- IV. Ancak bunun yanında Peyami Safa'nın psikolojik romanları, nitelikli roman örnekleri olarak edebiyat tarihinde yerini almıştır.
- V. Hatta böyle davranmayan romancılar aşağılanmış, sanatçı sayılmamıştır.

- A) I ile III B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

- I. Bu yazıda ise güldürmek gibi bir amacın olmadığı ortada.
- II. Böyle cümlelerde hem yazarın ne söylemek istediğini anlamak güçleşiyor hem de kimi zaman, yazarlar istemeyerek de olsa hatalar yapıyorlar.
- III. Örneğin, daha önce belirttiğim uzun cümlesinde dil bilgisi yanlış yok ama, bir kadının fiziksel nitelikleriyle kişilik özellikleri aynı cümlede birlikte anlatılıyor.
- IV. Oysa kişilik özellikleri ve dış görünümle ilgili özellikler aynı cümlede yan yana ancak gülmece ögesi olarak kullanılır.
- V. Bu yazarın beğenmediğim yanı, gereksiz zorlamalarla uzatılmış, karmaşık cümleler kullanması.

- A) I ile II B) I ile V C) II ile III
D) III ile V E) IV ile V

6. I. Sanayi devriminden bu yana insan çalışmasında ve çalışma çevresinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir.
- II. Bu görüşe göre en önemli özellikler; iş bölümü, uzmanlaşma, yetki ve sorumluluk verme, disiplin kumanda birliği, yönetim birliği, genel amaç ve çıkarları kişisel amaç ve çıkarlardan üstün tutma, hiyerarşik düzen gibi bölümlerden oluşmaktadır.
- III. Yönetimsel ve örgütsel psikolojinin doğuşuna neden olan klasik yönetim görüşleri ortaya atılmıştır.
- IV. Görüşü ilk ileri süren Frederick W. Taylor'dur. İkinci ve en önemli görüş Henri Fayol'undur.
- V. Eskiden işin tüm safha ve süreçleri üzerinde bilgi ve beceri sahibi olan ustalık sistemi yerini günümüzde uzmanlaşma olgusuna bırakmıştır.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

- I. Kalp hastalıkları 2007 itibarıyla Amerika, Kanada, İngiltere gibi ülkelerdeki birincil ölüm sebebidir.
- II. Kalp damarları zaman içinde beslenme şekline ve hayat tarzına (sigara kullanımı, fiziksel aktivite, vs), genetik bazı faktörlere ve yaşa bağlı olarak daralabilir.
- III. Genel bir şemsiye altında toplanan kalp hastalıklarının önemli bir bölümü ise damar tıkanıklığı sonucu oluşan göğüs ağrısı ve sonucunda kalp krizi ve kalp yetmezliğidir.
- IV. Bu daralma sonucu kalbe yeterli miktarda kan gi demediğinden nefes almada zorluk, göğüste yanma ve ağrı oluşabilir.
- V. Bu da hayat kalitesinde düşüşe ve bazı durumlarda kalp krizine ve ölüme yol açabilir.

- A) I ile II B) I ile III C) II ile III
D) II ile V E) IV ile V

9.

- I. Dil, birey ile toplumun kimliği olmasının yanında, düşüncenin aktarılmasında ve oluşturulmasında önemli bilişsel bir güçtür.
- II. Dilin mi, düşüncenin mi öncelikli olduğu konusundaki felsefi tartışmalarda değişik görüşler bulunsada dilin dünya görüşümüzü ve düşüncemizi belli ölçülerle belirlediği, Wittgenstein ve Whorf gibi düşünürlerin ardından büyük ölçüde benimsenmiştir.
- III. Bu, sadece Türkçe için değil, sistematik bütün diller için geçerli bir işlevdir.
- IV. Gerçekten, Türkçenin yapısal özellikleri, sözcük türetme gücü, kavramlaştırma, kip ve görünüş özellikleri genel olarak insan dilinin iletişim değerini zenginleştirecek niteliktedir.
- V. Günümüzde ise insan dilinin ortak özellikleri bulunduğu savı kabul edilmiş olmakla birlikte her dilin, dil yetisine özgün katkıları olduğu gerçeği de görmezlikten gelinemez.

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

10.

- I. Dünyada biyoçeşitliliğin tespiti ve korunmasına yönelik oldukça kapsamlı çalışmalar uzun zamandır gerçekleştiriliyor ve kullanılan yöntemlerde genetikten de mutlaka yardım alınıyor.
- II. Son yıllarda artan uluslararası finansal desteklerle de Türkiye'deki üniversiteler çeşitli alanlarda yetkinliklerini geliştirdi ve uluslararası çalışmaları yakaladı.
- III. Türkiye'de ise biyoçeşitliliğin tespitinde sistematik çalışmalar çok daha eski, kapsamlı ve hâlâ geçerliliğini koruyor.
- IV. Aslında bu çalışmalar hem mevcut alt yapı hem de finansal destek imkânlarıyla şekilleniyor.
- V. Bu çalışmalardan bir tanesi de biyoçeşitliliğin tespiti ve korunmasına yönelik yaklaşımlarda genetik verilerden de yararlanmayı içeriyor.

- A) I ile II B) II ile IV C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

11.

- I. Bize yaşanmamış gibi gelen çocukluk günlerimizde, çok sevdiğimiz bir kitapla geçirdiğimiz günler kadar dolu dolu yaşanmış başka bir gün belki yoktur.
- II. Bugün bu kitapları, mazi olmuş günlerden kalan yegâne takvim olarak ve çocukluk anılarımızın yansımalarını görme umuduyla hâlâ karıştırırız.
- III. Kitabın en ilginç bölümünde "Oyun oynayalım!" diye bizi aramaya gelen bir arkadaş, tadına bakalım diye getirilen yiyecekler...
- IV. Oysa bizim aklımız fikrimiz yemeğin ya da oyunun hemen ardından kitabın yarım kalan bölümünü bitirmektir.
- V. Fakat bu çocukluk günlerini dolduran kitaplarla olan beraberliğimizi etkileyen, en az kitaplar kadar cezbedici şeyler de yok değildi.

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

12.

- I. Toplumsal kurgusalcı modele göre, toplum içerisindeki her olgu toplum tarafından yaratılmış birer gerçekliktir.
- II. Çevre açısından baktığımızda ise her toplum ya da toplum içerisinde yaşayan her grup, içerisinde yaşadığı çevreyle kendi gerçekliğini oluşturmuştur.
- III. Örneğin insanlığın ilk yıllarında yani insanların avcılık toplayıcılık ile hayatını devam ettirdiği dönemlerde, insan çevre ilişkisi karşılıklı uyum ve saygıya dayanıyordu.
- IV. Bundan dolayı çevresel bir olguyu anlamaya çalışırken onunla arasında bir gerçeklik oluşturmuş olan toplum göz ardı edilemez.
- V. Tarımsal üretime geçildiğindeyse bu ilişki daha çok hükmetme şeklinde değişti; bugünse doğal kaynakları sömürme/tüketme biçiminde devam ediyor.

- A) II ve IV B) II ve V C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

13.

- I. Bilim insanları, insanlık var olduğu sürece, bir sonraki buzul çağına gecikeceğini düşünüyorlar çünkü büyük yanardağ patlamalarını saymazsak önemli ölçüde karbondioksit atmosfere salınıyor.
- II. Şimdi bu denge bozulmuş durumda ve bu denge- nin yeniden sağlanması için binlerce yıl geçmesi gerekecek; hatta, okyanusların diplerindeki kar- bondioksit oranının sanayileşme öncesi düzeyine inmesi için yaklaşık 20.000 yıl geçmesi gerektiği tahmin ediliyor.
- III. Bu da insanlığın doğa üzerindeki etkisinin düşün- düğümüzden de fazla olduğunu gösteriyor.
- IV. Biz sanayileşmeden önce, ki bu yalnızca 200 yıl ön- cesine dayanıyor, atmosferdeki karbondioksitle onu oksijene dönüştüren başlıca kaynak olan okyanus- lar arasında bir denge vardı.
- V. Antarktika'daki buzulların içinde hapsolmuş hava kabarcıklarını inceleyen araştırmacılar, son 650.000 yıl içinde atmosferdeki karbondioksit ora- nının hiç bu kadar yüksek düzeye ulaşmadığını gözlediler.

- A) I ile III B) I ile IV C) II ile V
D) III ile V E) IV ile V

14.

- I. Osmanlıların on altıncı yüzyılda fizik ve astronomi alanında yetiştirdiği en önemli bilginlerden biri olan Mahmud ibn Mehmed Mîrim Çelebi, Osmanlı bili- minin oluşması ve kurumlaşmasında emeği geçen Kudbeddin Mehmet Efendi'nin oğludur.
- II. Hocazâde ve Sinan Paşa gibi dönemin önemli bi- lim insanlarından dersler almış, matematik ve ast- ronomide üstün bir başarı göstermiştir.
- III. Bir süre sonra yeniden görevden ayrılarak Edir- ne'ye yerleşmiş ve ölümüne kadar bu şehirde ya- şamıştır.
- IV. II. Bayezid'e matematik ve astronomi dersleri ve- ren Mîrim Çelebi, Bu dönemde, 1508'de Anadolu Kazaskerliği'ne getirilmiş, Yavuz Sultan Selim pa- dişah olduktan sonra, 1512'de, bu görevden kendi isteğiyle ayrılmış ancak Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1522-1523 tarihinde ikinci kez bu göre- ve getirilmiştir.
- V. Önce Gelibolu Medresesinde, sonra da Bursa'da Manastır Medresesinde müderrislik yapmıştır.

- A) I ile II B) II ile III C) III ile IV
D) III ile V E) IV ile V

15.

- I. Dünya Sağlık Örgütü'nün istatistiklerine göre sigara tüketiminin fazla olduğu ülkelerin birço- ğunda ölüme yol açan nedenler arasında birinci sırayı akciğer kanseri alıyor.
- II. Yani kazı alıştırma alıştırma yolar gibi insanları da hafiften başlayarak sigara bağımlısı yaptıklarını itiraf etmişlerdir.
- III. Philip Morris'in avukatı Ted Wells, ABD hüküme- tinin dünya devi yedi büyük sigara şirketine karşı açtığı 280 milyon dolarlık dava sırasında "Üzerin- de light (yani hafif) yazsa da 'zararsız sigara' diye bir şey yoktur; biz tehlikeli bir ürün satıyoruz ve bunu da paketin üstüne yazıyoruz." demiştir.
- IV. Son 40 yılda %250 oranında artış gösteren bu tehlikeli kanser türüne de sadece Türkiye'de her yıl 30-40 bin kişi yakalanmaktadır.
- V. İtalya'nın Milano kentinde yapılan bir deney sonucunda da sigara dumanının egzoz gazla- rından 10 kat daha fazla sağlığa zararlı madde içerdiği noter huzurunda belgelenmiştir.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

16.

- I. Kişiler için değeri ve anlamı olan ve öğrenilerek ka- zanılan simgeler, iletişime katılanların bulundukları fiziksel, kültürel ve psikolojik ortam ve özelliklere bağlı olarak bir anlam ifade eder.
- II. Bu yüzden polis ve jandarmaların, öğretmen ve sağlık personelinin de ülkemizin değişik yörelerin- de görevleri sırasında karşılaştıkları bu tür iletişim engellerini aşabilmek için o yöre insanların başta dil olmak üzere diğer kültürel özelliklerini tanımalı- rı, onları anlamaya çalışmaları gerekir.
- III. Örneğin en gelişmiş simge sistemi olarak dil, bil- mediğimiz yabancı bir dil olduğunda, o dili konu- şan ve bizim dilimizi bilmeyen bir kişiyle iletişim kurmak neredeyse olanaksızdır.
- IV. Aynı dili konuşuyor olsak bile o dildeki bazı söz- cüklerin anlamlarını bilmediğimizde de iletişim bü- yük ölçüde engellenmiş olur.
- V. Yani simgeler, toplumsal ve kültürel özellikler için- de bir anlam ifade eder.

- A) I ve IV B) II ve V C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

17.

- I. Toplumumuzda pek fazla bilinmeyen genital herpes, cinsel yolla bulaşan bir hastalıktır.
- II. Bu hastalığın yaygınlığını ölçmek için Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dermatoloji Ana Bilim Dalı, 2002 yılında İstanbul'da *Genital Herpes Taşımacılığı Araştırması* başlığı altında bir çalışma yaptı.
- III. Hamileler, gönüllü kan veren sağlıklı kişiler ve fuhuş sektöründeki kadınlardan oluşan yaklaşık 2200 kişi üzerinde yapılan araştırmanın sonuçları oldukça düşündürücü.
- IV. Hastalığın artmasının en önemli nedeninin, doğum kontrol yöntemlerinin gelişmemesi ve özellikle de cinsel özgürlüğün artışı gibi sosyal sebeplerle ilgili olduğunun altı çiziliyor.
- V. Sonuçlara göre hastalığa, toplumumuzda fuhuş sektöründe çalışan kadınların %60'ında ve hamile kadınların %5'inde rastlandı.

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

18.

- I. Evrende bilinen en büyük hız ışık hızıdır ve bu hız ne kadar büyük olsa da bir yerden bir yere ulaşması için belirli bir süre geçmelidir.
- II. Gölgesinde oturduğumuz ağacın dalları tatlı bir meltemle sallandığında, bunun olmasına eş zamanlı olarak şahit olduğumuzu zannederiz.
- III. Biz gündelik hayatımızda bu süreyi fark etmeyip olayları eş zamanlı algıladığımıza inanmaktayız.
- IV. Oysa orada bir ağaç olduğunu gözlerimizle algıladığımızda birkaç metre ötemizdeki yeşil yapıların görüntüsünün bizim gözlerimize gelmesi, gözlerimizin elektrik sinyalleri üretip beynimize ulaşması birkaç nano saniye zaman almıştır.
- V. Oysa yüzlerce ışık yılı uzaklıktaki yıldızların yüzlerce yıl önceki görüntüsünü gördüğümüzü kolayca kabulleniriz.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

19.

- I. Uzun zamandır görmek istediğimiz Bursa'ya gitmek için bir pazar sabahı İstanbul'dan 07.00'deki otobüse bindik, 3 saatlik bir yolculukla Bursa terminaline vardık.
- II. Hedefimiz öncelikle Uludağ eteklerine kurulan Cumalıkızık'a gidip kahvaltı yapmak ve köyü gezmek.
- III. Terminal çıkışında belediye otobüsleri kalkıyor şehir merkezine.
- IV. Bunlardan birine binip Ulu Cami merkeze gittik.
- V. Otobüs terminali, aynı zamanda pek çok markanın ve renk renk tabelaların olduğu kestane şekeri satış yeri diyebileceğimiz bir yer.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile V
D) III ile IV E) IV ile V

20.

- I. Varmak istediğimiz noktayı ve sürüş özelliklerini etkileşimli bir menüyle ya da sesli komutlarla seçtiğimiz, şoförü olmayan, otomatik olarak tüm yolcularını güvenli ve konforlu bir şekilde taşıyan akıllı araçlarla seyahat etmek hepimizin hayalini süslemiştir.
- II. Ya da şehirler arası bir yolda giderken, aracınızın istediğiniz şeridi otomatik olarak takip etmesi, hızı istediğiniz seviyede sabit tutarken öndeki araç yavaşlarsa ona göre ayarlaması uzun yol sürüşünün yoruculuğunu ortadan kaldıracaktır.
- III. Bilhassa her gün işe gidiş dönüş saatlerinde trafiğin yoğun olduğu yerlerde otomobil kullananlar, akıllı yol altyapısıyla iletişim kurup rota planlaması yaparak yaşanan trafik tıkanıklığını en aza indiren araçlarda olmayı hayal etmiş olmalılar.
- IV. Bu bahsedilenlerin geleceğin teknolojileri olduğunu düşünüyorsanız aslında haklısınız çünkü bu teknolojiler piyasada satılan araçlarda yaygın olarak bulunmuyor.
- V. Öte yandan yanılıyorsunuz çünkü bu teknolojilerin hepsi araştırma amaçlı olarak geliştirilmiş ve denenmiş durumda hatta bazı özellikleri, örneğin otomatik park etme, çarpışmayı ve yayaya çarpmayı engelleme gibi, aracı satın alırken ektebiyorsunuz.

- A) I ile II B) II ile III C) II ile IV
D) III ile IV E) IV ile V

ÇÖZÜMLER

1. IV. cümledeki **"Bu uyku ataklarının sıklığı ve süresi..."** ifadesi V. cümledeki **"kısa süreli olarak uyuyakalırlar"** ifadesine gönderme yaptığı için bu iki cümle yer değiştirmelidir. Paragrafın anlam bütünlüğünün sağlanabilmesi için IV ile V. cümlelerin yer değiştirmesi gerekir.

Cevap E

2. Paragrafın giriş cümlesini aradığımızda, I. cümlelerin giriş cümlesi olmadığını görürüz. **"Amazonlar kraliçelerinin önderliğinde komşu ülkelere baskınlar düzenler..."** diye başlayıp sürdürülen cümleye **"Amazonlar kim?"** sorusunu yönelttiğimizde cevabı Amazonların kim olduğunu açıklayan II. cümlede buluruz.

Buna göre, giriş cümlesinin bir açıklama ya da tanımlama yapması gerektiğini düşünerek **"İlk cümle II. cümledir"** diyebiliriz.

Ayrıca, III. cümlelerin başında yer alan **"Bu baskınlar..."** ifadesinin karşılığı, sadece I. cümlede yer almaktadır. Öyleyse I. cümle, II. cümleden önce gelmelidir. I. cümle ile II. cümle yer değiştirdiğinde anlam bütünlüğü sağlanmaktadır.

Cevap A

3. Paragraf bir bütün olarak okuduğunda özel efektlerden ve bunlardan sorumlu kişilerden, ateşle ilgili çekimlerin zor olduğundan ve yapılacak yanlışların büyük kayıplara yol açacağından bahsedildiği görülmektedir.

Giriş cümlesi I. cümledir ve yerinde kullanılmıştır. Çünkü bir açıklamayla başlamıştır. Kendisinden sonra gelecek cümlelerin ilk cümleyle anlam bütünlüğünün olması gerekmektedir. Oysa II. cümlelerin değil, IV. cümlelerin I. cümleyle anlam bütünlüğü vardır.

Dolayısıyla II ve IV. cümlelerin yer değiştirmesi gerekmektedir.

Cevap C

4. III. cümlelerin başında **"Bu düzen"** denmektedir. **"Bu düzen"**den bir önceki cümlede bahsedilmiş olmalıdır. Öyleyse III. cümle V. cümleden sonra gelmelidir.

Bunun için II. cümle ile V. cümle yer değiştirmelidir.

Cevap C

5. V. cümledeki **"Hatta böyle davranmayan romancılar..."** ifadesiyle III. cümledeki romancıların davranışları kastedilmiştir. Bu yüzden IV ve V. cümleler yer değiştirmelidir.

III ve IV. cümleler yer değiştirdiğinde de bu ilgi kurulabilir fakat III. cümledeki **"Bu dönemde"** ifadesi II. cümleye gönderme yaptığı için III. cümle yerinden oynatılamaz.

Cevap E

6. II. cümledeki **"Bu görüşe göre"** ifadesi, IV. cümledeki **"en önemli görüş Henri Fayol'undur"** ifadesine gönderme yapmaktadır. Dolayısıyla II. cümlelerin IV. cümlelerin arkasına gelmesi gerekmektedir.

II ve V. cümleler yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanır.

Cevap C

7. II. cümlede **"böyle cümleler"** ifadesi V. cümleye gönderme yaptığı için I ile V. cümle yer değiştirdiğinde anlamsal bütünlük sağlanmış olur.

Cevap B

8. IV. cümledeki **"Bu daralma sonucu"** ifadesi II. cümledeki **"yaşa bağlı olarak daralabilir"** ifadesine gönderme yaptığından II ve III. cümleler yer değiştirdiğinde anlam bütünlüğü sağlanmaktadır.

Cevap C

9. III. cümledeki **"Bu"** ifadesi IV. cümledeki Türkçenin işlevine gönderme yapmakta ve bu işlevi diğer dillere de genellemektedir. Dolayısıyla bu iki cümlelerin peş peşe gelmesi gerekir.

Ayrıca II. cümledeki dile yönelik tarihsel bakıştan söz edilmiş, V. cümlede **"Günümüzde ise"** ifadesiyle II. cümlelerin devamı verilmiştir.

O hâlde III ve V. cümleler yer değiştirdiğinde her iki anlam ilgisi de sağlanmış olur.

Cevap D

10. I. cümlede dünyada biyoçeşitliliğin tespiti ve korunmasına yönelik oldukça kapsamlı çalışmalar yapıldığından söz edilmiş, IV. cümlede de bu çalışmaların nasıl gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla IV. cümlelerin I. cümlelerin arkasından gelmesi gerekmektedir.

Buna en uygun değişiklik de II ve IV. cümlelerin yer değiştirmesiyle mümkündür.

Cevap B

11. I. cümlede çocuklukta kitaplarla geçirilen dolu dolu günlerden, V. cümlede ise yine çocukluk günlerine yönelik başka şeylerden söz edilmiştir. Ayrıca III. cümlede belirtilenler, V. cümlelerin örnekleridir. Dolayısıyla V. cümle I. cümlelerin devamıdır.

II ve V. cümleler yer değiştirirse anlam bütünlüğü tekrar sağlanır.

Cevap C

12. III. cümlede "Örneğin insanlığın ilk yıllarında" ifadesinden sonra V. cümledeki "Tarımsal üretime geçildiğindeyse" ifadesi aşamalılık ilişkisi göstermektedir. IV. cümle ise bu bağlantıyı koparmaktadır.

Ayrıca III. cümlelerin "Bundan dolayı" ifadesiyle II. cümleyi açıkladığı görülmektedir.

III ve IV. cümleler yer değiştirdiğinde her iki anlam ilgisi de tamamlanmış olur.

Cevap C

13. II. cümledeki "Şimdi bu denge..." ifadesi, IV. cümledeki "... okyanuslar arasında bir denge vardı." ifadesine gönderme yaptığı için II. cümlelerin IV. cümlelerin arkasında olması gerekir.

II ve V numaralı cümleler yer değiştirirse anlam bütünlüğü sağlanmış olur.

Cevap C

14. IV. cümlede "ikinci kez göreve getirilmiştir" ve III. cümlede "yeniden görevinden ayrılarak" ifadelerinden III ve V. cümlelerin yer değiştirmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Cevap D

15. I. cümlede sigaranın akciğer kanseri üzerinde birinci derece etken olduğundan söz edilmiş, IV. cümlede bu durumla ilgili bir istatistik (Türkiye'deki oran) verilmiştir.

Ayrıca IV. cümledeki "bu tehlikeli kanser türü" ifadesi I. cümlede belirtilen akciğer kanseridir. Dolayısıyla I. cümleden sonra IV. cümlelerin gelmesi gerekir.

II ve IV. cümleler yer değiştirdiğinde parça anlamlı bir bütün olur.

Cevap C

16. V. cümledeki "Yani simgeler..." ifadesi I. cümledeki simgelerin işlevine yönelik ifadeyi pekiştirmektedir.

Dolayısıyla II ve V. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap B

17. V. cümledeki "Sonuçlara göre" ifadesi III. cümlelerin açıklaması olduğuna göre bu cümlelerin III. cümlelerin arkasına gelmesi gerekir.

IV ve V. cümleler yer değiştirirse anlam bütünlüğü sağlanmaktadır.

Cevap E

18. III. cümlede geçen "bu süre" sözünden dolayı önceki cümlede süre anlamı verecek bir ifade olmalıdır. II. cümlede I. cümleyle anlamca bağlı olmadığı için II. ve III. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap B

19. I. cümlede terminale varılmış, V. cümlede otobüs terminalinden, III. cümlede de terminal çıkışından söz edilmiştir. Bu anlam ilişkisine bakıldığında I. cümleden sonra V. cümlelerin gelmesi gerektiği görülür.

Buna göre II ve V. cümleler yer değiştirmelidir.

Cevap C

20. I, II ve III. cümlede insanların ulaşım konusundaki bir beklentisinden söz edilmiştir. II. cümlede "ya da..." ifadesi daha önce birkaç örnek verildiğini göstermektedir. Bu durumda önce I. ve III. cümledeki beklentiler, daha sonra II. cümledekiler verilmelidir.

II ve III. cümleler yer değiştirilirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanır.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Paragraf Bölme

20 Önerilen Süre: 25 dk.

Not

Paragraf bölme sorularının çözüm mantığı “**paragrafın akışını bozan cümle**” sorularınıninkinden çok da farklı değildir.

Paragrafın akışını bozan cümle sorularında konunun değiştiği, söz konusu cümlelerin akışı bozduğu kabul edilirken paragraf bölme sorularında konunun değiştiği cümleyle ikinci paragrafa geçileceği kabul edilir.

ÖSYM sınavlarında çok sık rastlanmayan bir soru tipidir.

1. (I) Geçen sene üniversite kitaplığındaki kitapların çoğu depoya indirildi. (II) Seminer kitaplıklarındaki yapıtların “güncel” ve ne demekse “aktif” olmadıkları söylendi. (III) Bundan daha gülünç bir sav düşünülebilir mi? (IV) Bu tür kitaplıklarda öncelikle ana yapıtlar bulunur. (V) Örneğin bir Montaigne, bir Racine, bir Voltaire, bir Balzac, bir Baudelaire, bir Proust her zaman günceldir; bir Süleymaniye, bir Kızkulesi gibi günceldir. (VI) Bazı üniversite kitaplıklarında yok denecek kadar az yapıt vardır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Yapıtları geleneksel masallar kadar yaygınlıkla okunan Andersen, masallarının kaynağını halk söylencelerinde bulmuş. (II) Ama dönemin topluma yergiler yöneltmekten geri durmamış, öz yaşam öyküsel öğeler taşıyan, kişisel bir üslupla yazmış masallarını. (III) Şu sıra Londra’da British Library’de geniş kapsamlı bir “Hans Christian Andersen” sergisi var. (IV) 2 Ekim’e kadar açık kalacak olan serginin alt başlığı ise “Her Yaştan İnsanlara Açık Bir Sergi”. (V) Tıpkı, “masal”ın kendisi gibi çocuklara da yetişkinlere de sesleniyor. (VI) Bu da oldukça doğal çünkü her yetişkin masal dinleyerek büyümüştür.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Hayatımıza pek çok unsurun girdiği modern zamanlardayız. (II) Bu yeniliklerden olumsuz anlamda etkilenenlerin başında, evlilik kurumunun geldiği muhakkak. (III) Günümüzde evlenmek kadar evliliği korumak, evliliğinden mutlu olmak da ayrı bir sanat. (IV) Bu kitap, evlendikten sonra aşkı ve sevgiyi korumanın yollarını, eşler arasındaki problemlerin nasıl aşılabileceğini, çocuklara yaklaşımı, örnek ve mutlu aile olmanın ne anlama geldiğini anlatıyor. (V) Ayrıcı dünya ölçeğinden ülkemize doğru genişleyen bir yelpazede, yaşanmış hayatları gözler önüne seriyor. (VI) Örneklerle okuyucuyu düşündürüyor.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Bir köy demircisinin çocuğu olan Marcel Ayme, yakınlarının peş peşe ölümü üstüne yatılı öğrenci olarak Dole Koleji’ne verildi. (II) 1919’da orta öğrenimini tamamlayıp özel matematik dersleri almasını sağlayan bir burs kazandı. (III) Mühendis olmak istemekle birlikte aynı yıl geçirdiği ağır bir hastalık nedeniyle öğrenimine ara vermek zorunda kaldı. (IV) 1922 - 1923 yıllarında askerliğini yaptı. (V) Paris’e döndükten sonra çeşitli işlerde çalıştı. (VI) Ayme, etki ve üslup açısından değilse bile mizah anlayışı açısından Celine’e benzer.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Okuma hayatımızın her alanında gerekli olan faaliyetlerin başında yer almaktadır. (II) Hızlı okuma ise bu faaliyette sizin çok daha avantajlı olmanız ve daha fazla metni daha iyi anlayarak daha kısa sürede okumanız anlamına gelmektedir. (III) Hızlı okuma yaşa bağlı olmadığı gibi herkes tarafından zaman içerisinde geliştirilerek elde edilebilen bir alışkanlıktır. (IV) Dünyanın hızlı okuma tekniğine sahip oluşu neredeyse İkinci Dünya Savaşı dönemine kadar gitmemektedir. (V) Ülkemizde ise hızlı okuma sadece 20 sene kadar öncesinde meydana gelmiş olan bir tekniktir. (VI) Bu nedenle ülkemizde hızlı okumaya gereken önem pek verilmemektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Ulusal güvenliğin, ekonominin ve zenginliğin çarkları artık bilgiyle dönüyor. (II) Bilgiye üretilen bir şey.(III) Bilginin değeri yükseldikçe onu elinde tutan bireylerin ve ulusların bahtı açılıyor. (IV) Bilim insanına hemen her çağda gereksinim duyulmuştur ancak bilgi toplumunda bu gereksinim kat kat artmaktadır. (V) Günümüzde gerçekçi toplumlar bu gereksinimi karşılamaya çalışıyorlar. (VI) Yeterli sayıda ve nitelikte bilim insanı olmayan alanlarda bilim insanı yetiştirme çalışmalarına hız veriyorlar.

Bu parça, iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. (I) Eskiden, kalp sağlığını korumak kolaydı. (II) Dengeli beslenmek, içkiden uzak durmak ve hafif bir egzersiz sağlıklı bir hayat için yeterliydi. (III) Bu standartlara uyanlar sağlıklı bir hayat sürdükleri inancı içinde, kendilerini fazla sıkmadan yaşayıp gidiyorlardı. (IV) Standartların dışına çıkanlar ise neyin yanlış neyin doğru olduğunu bildikleri için, geriye dönüşü kolay bir yolda yürümenin rahatlığını yaşıyorlardı. (V) Uzmanların tavsiyelerini yerine getirmeye çalışan bu insanlar, tüm çabalarının boşa gittiğini görünce tavsiyelere şüphe ile yaklaşmaya başladılar. (VI) Kalp sağlığı, günümüzde bir an bile göz ardı edilemeyecek kadar önemli bir konudur.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

8. (I) Depresyona girme oranları tüm dünyada oldukça yüksektir. (II) Bu durum, çocukluk çağı dâhil, her dönemde görülebilir. (III) Kadınlarda hem görülme oranları hem de depresyona yakalanma olasılığı erkeklerden daha yüksektir. (IV) Türkiye’de görülme oranı yaklaşık %10-15 gibidir. (V) Bu da her yüz kişiden 10-15’inde depresyon var demektir. (VI) Aile-nizden birinde depresyon varsa sizin de depresyona yakalanma riskiniz artmaktadır. (VII) Ekonomik koşullar, aile sorunları, iş problemleri, doyumsuzluklar, onur kırıcı davranışlarla karşılaşmak, sevginin ölümle ya da ayrılıkla yitirilmesi, işini kaybetme, emeklilik gibi durumlar da depresyona yol açabilmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

9. (I) Cümleyle dize arasında kesinlikle bir fark vardır, her cümle dize değildir. (II) Belki şöyle desek daha doğrudur: Dize cümlelerin şiir diline çevrilmiş şeklidir. (III) Yani cümleyi ikiye ayırarak bir altına yazmak dize yapmak demek değildir. (IV) Şair, işte bu noktada serbest tarzda biçimi oluşturan uzun ve kısa dizeleri nasıl düzenleyeceğini kendisi belirlemelidir. (V) Bence şiirde dizeler bütünü parçaları olmamalı; birbiriyle ilişkili olmayan dizeler oluşturulabilir ama şiir bütününde bir anlama ulaşmalı. (VI) Tabii ki bunu betimlemelerle, imgelerle anlam çağrışımları yaratarak sağlamalı.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

10. (I) Eğitim, canlı bir varlık olan insan türünün kültür-lenerek sosyal, kültürel bir varlığa dönüştürülmesi sürecidir. (II) Doğumla başlayan bu süreç, giderek azalan bir etkinlikle ölüme kadar sürer. (III) Zaman ve mekânla sınırlı değildir. 6-7 yaşlarında başlayıp 20-25 yaşlarına değin süren okul öğretimi kültürleme sürecinin önemli bir bölümüdür ama söylendiği, sanıldığı gibi tümü değildir. (IV) Bireyin davranışlarını düzenleyen temel kişilik yapısı ve dünya görüşü, okul öncesi dönemde aile, ana baba tarafından biçimlendirilir. (V) Okul yılları boyunca, okul içinde ve dışında, okul sonrasında hayat boyunca sürer gider. (VI) Okul ya da örgün eğitim, bireye okuma, yazma ve saymayı öğretir. (VII) Bu temel beceriler, insanın başka yeteneklerini geliştirmesine, meslek ve uzmanlık kazanmasına yardımcı olur.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

11. (I) Medeniyetlerin ve yaşamın en eski tanığı Anadolu’da yedi yüz yıldır durmayan bir dönüş, içerdığı gücü tüm dünyaya yayacak kadar etkili bir manyetik alan yarattı ve dönüşünü sürdürüyor hâlâ. (II) Bu dönüşün adı Semâ dönüşüdür ve başlatan da Mevlana adında bir Anadolu bilgesidir. (III) Semâ dönüşü, yüzyıllardır insandan insana sirayet ederek devam ediyor. (IV) Bu sirayet kendi içinde bir giz barındırıyor ki bunca yüz yıldır durmadı. (V) Semâzenlerin ayinlerde sergiledikleri sıra dışı performans hakkında ilk bilimsel çalışma Prof. Fuat Yöndemli tarafından yapılmış. (VI) Yöndemli, semâzenlerin eğitimleri sırasında belirli bir disiplinle hareket ettiklerini ve bu disiplinli kuralların bilimsel açıklamaları olduğunu ortaya çıkardı.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

12. (I) Küreselleşme ve iş dünyasındaki gelişmelerin ortaya çıkardığı esnek yapılanma ihtiyacı, çalışma ilişkilerinin de yeniden düzenlenmesini gerektiriyor. (II) Bazı meslek alanları yok olurken yeni iş ve meslek alanlarının oluşması gerekiyor. (III) Bu süreçte yer alacak insan gücünün de doğal olarak bu yapılanmaya uyum sağlaması gerekiyor. (IV) Uluslararası ekonomik rekabet ve küresel gelişmeler, sosyal refah devleti kavramını ciddi ölçüde erozyona uğrattı. (V) Durum böyle olunca dünyada bir yandan artan işsizlik sorunu ile yüzleşilirken bir yandan da nitelikli insan gücüne ihtiyaç arttı. (VI) Bu ortamda insan kaynağı yetiştirmek, çok büyük bir sorumluluk olduğu için eğitimcilerle önemli görev düşmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

13. (I) Maddeler dünyasından, duygular evrenine bir sırlı yolculuktur sanat ve her zaman böyledir ilk adımı bu heyecan verici başlangıcın. (II) Sonrasında ise vardı; soyut âlemden, doğduğu somut kaynağa geri dönüş macerasının aksamadan işleyişi gelir. (III) Bu çileli yolun yolcusu -başarabilmişse eğer- ürettiğinin sanat eseri niteliğine kavuşmasıyla, zamanı yenme mücadelesini başlatır. (IV) Çünkü ölümsüzlük arzusudur beslendiği iksir; hülyası ise ömür ötesi sınırlara sığınmak gayretidir. (V) Sanat eserleri, benliğini bütünüyle açığa vurmayan, gizemini kıskançlıkla saklayan, her biri kendisine özgü nadide varlıklardır. (VI) Bununla beraber, nice uykusuz geceler, sancılı anlar ve bu uğurda yaşanmış zorlu yalnızlıkları bile kimselerle paylaşmayacak kadar da ketumdurlar.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

14. (I) Anne veya babadan birinin kaybı veya boşanmaların sonunda meydana gelen düzensiz yapıya "parçalanmış aile" diyoruz. (II) Bu parçalanmanın bebeklik çağına rastlaması durumunda çocuk üzerindeki yıkımı daha fazla olmaktadır. (III) Anne kucağında ve mutlu baba ocağında büyümek her çocuğun vazgeçilmez hakkıdır. (IV) Çeşitli sebeplerden bu haktan mahrum bırakılması çocuğun kişilik gelişimini, beden ve ruh sağlığını derinden etkiler. (V) Örneğin, suçlu çocuklar üzerinde yapılan araştırmalar, bu çocukların genellikle parçalanmış ailelerden geldiğini göstermektedir. (VI) Ve bu oran gittikçe artmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

15. (I) Eğitilmiş insan sermayesinin fakir ülkelere akışı (ya da kaçışı) Batı dünyasının bilim ve ekonomisini artırırken göç veren ülkelerin gelişmelerini yavaşlatmakta hatta engellemektedir. (II) Bu da beyin göçünün az gelişmişlikle özdeşleşmesi anlamına gelmektedir; beyin göçünü engellemek/kontrol etmek sadece gelişmekte olan ülkenin elinde değildir çünkü gelişmiş ülkelerdeki iş ve fırsat olanakları olduğu ve daha iyi bir gelecek sunulduğu sürece, beyin göçü kaçınılmaz olarak devam edecektir. (III) Yapılacak en iyi iş bunu minimuma indirmek ve beyin göçünü tersine çevirmektir. (IV) Ülkemiz insanların refah düzeyini artırmak ve yaşam kalitesini yükseltmek bilim, teknoloji ve buluş yeteneğimizin yükselmesine bağlıdır. (V) Bu da ancak yetişmiş beyinlerle başarılabilir çünkü en önemli yatırım eğitilmiş insana yapılan yatırımdır. (VI) Refah seviyemizi ancak teknoloji üreterek bilime, teknolojiye, AR-GE'ye ve yetişmiş beyin gücüne gereken önemi vererek yükseltebiliriz.

Bu parça, iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

16. (I) Hititlerden sonra, MÖ 13. yüzyıl ortalarında, Hititlere ait yerleşmeler içerisinde bulunan Erken Demir Çağı'na ait kanıtlar, ilk Frigya göçmenlerinin MÖ 11. yüzyılın sonlarına doğru İscihisar yakınlarındaki Seydiler'e ulaştığını ve burada tüfler üzerinde yerleşik yaşama geçtiklerini gösteriyor. (II) Bu tarihten itibaren çağdaşlarıyla eş değer düzeyde bir uygarlık ortaya çıkaran Frigler, Hitit İmparatorluğu'nun çöküşündeki etkileri, Karanlık Çağ'da yakın bölgedeki diğer topluluklarla ilişkileri, Doğu ile Batı arasında bağlantıdaki rolleri ile ilgili tam aydınlanmamış yönler ile bilinmezliklerini ve gizemlerini devam ettiriyor. (III) Dağlık Frigya bölgesinde Frig Vadisi olarak bilinen ve yerleşim alanlarının yoğun olduğu bölgelerin başında İscihisar ve çevresi geliyor. (IV) Friglerin günümüze kadar ulaşan mimari eserleri, bölge genelinde yaygın olan ve işlemesi kolay tüfler üzerindedir. (V) Bu eserler kaleler, mezar odaları, tapınaklar, evler ve ağıllardır. Demirden yapılmış araç gereçle tüfleri oyarak yapılan bu eserler günümüze kadar gelmiş anıtlardır. (VI) Bu alandaki dev kaya anıtları ve kale tipi yerleşmeler, Friglerden kalma en önemli doğal anıt eserlerdir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

17. (I) Sağlıklı olmak, insan mutluluğunun öncelik taşıyan bir ögesidir. (II) Fakat sağlık genellikle kendiliğinden var olan bir durum olarak algılanır. (III) Hâlbuki sağlıklı olma uğrunda çaba gösterilmesi gerekir. (IV) Hatta bugünkü bilgilerimiz bize bu uğraşın daha doğum öncesi dönemde başlaması gerektiğini göstermektedir. (V) Doğal olarak bu aşamada yapılması gerekenler, anne ve babalara düşmektedir. (VI) Anne ve babalar, genetik özelliklerinin yanı sıra kendi sağlıklarına gösterdikleri özenle bebeklerine sağlık aktarabileceklerini bilmelidirler. (VII) Sağlıklı bir yaşam için alınması gereken önlemlerin pek çoğu günlük yaşamımızda uygulamamız gereken küçük ve kolay çabalardan oluşur. (VIII) Nerede olursa olsun günlük yaşamı düzenleyen bazı temel kuralların bilinip uygulanması, sağlığın korunmasını ve diğer bireylerle paylaştığımız yaşamı kolaylaştırır.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) III B) IV C) V D) VI E) VII

18. (I) Vücudun enerji üretmek için karbonhidratları "yakmasına" benzer şekilde vücut için enerji kaynağı olabilecek herhangi bir şey suda yoktur. (II) Buna rağmen hepimizin bildiği gibi uzun süre susuz yaşayamayız. (III) Bunun nedeni, vücudumuzdaki suyun yaşam için gerekli kimyasal tepkimelerin gerçekleşmesini sağlamasıdır. (IV) Su, yaşam ve yaşamın yenilenmesiyle ilişkilendirilmiştir. (V) Bu nedenle İspanyol kaşif Ponce de Leon Florida'da Gençlik Pınarı'nı aramış ve şimdiki Aziz Augustine'in olduğu yere ulaşmıştır. (VI) İnsanların ömürlerinin alaca karanlığında Aziz Augustine'e gidip onun ebedi hayatı aradığı yerde ölümü beklemeleri ironiktir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

19. (I) Edebî eserlerin kendine has bir dili bulunmaktadır. (II) Her edebî eser, o dilde bulunan kelimelerle meydana getirilir. (III) Günlük hayatta kullandığımız kelimeleri alarak işleyen sanatçı, onlardan mükemmel bir eser ortaya çıkarır. (IV) Nasıl ki bir mimar doğada bulunan malzemeleri kullanarak mükemmel bir sanat eseri meydana getiriyorsa edebiyatçının da yaptığı iş aynıdır. (V) Edebiyatı, başka alanlardan farklı yapan "dil" in edebiyata katkısını kavrayabilmek için, edebiyatla diğer bilim dalları arasında küçük bir karşılaştırma yapılabilir. (VI) Edebiyat dışındaki bilim dalları, somut gerçeğin peşindedir ve kendi dillerinin sembolleri olmasına rağmen, genellikle sembolik olmayan bir dil kullanır. (VII) Bu dil, bilimsel verilerin aynı alanda yer alan bilim insanlarıncı, yaklaşık olarak aynı biçimde anlaşılmasına yardım eder.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) III B) IV C) V D) VI E) VII

20. (I) İletişimin toplumsal anlamı, topluma etkileri, toplum-iletişim ilişkisi, toplumsal iletişimin tarihsel süreç içindeki gelişimi gibi konular iletişim sosyolojisinin inceleme alanları içerisinde yer alır. (II) Günümüzde, özellikle de Batı üniversitelerinde, iletişim sosyolojisi genellikle medya ya da kitle iletişim sosyolojisiyle neredeyse eş anlamlı kullanılır; bunun nedeni, iletişimin teknikler bütünü şeklinde tanımlanan anlamına daha fazla temayül gösterilmesidir. (III) İletişimin telgrafın icadından itibaren dolaylı hâle gelmesi nedeniyle iletişimin tanımında tekniğe daha fazla gönderme yapılmıştır. (IV) Böylece, insanın diğer insanlarla ve doğayla doğrudan deneyiminin kopmasına aracılık yapan sinema, telgraf, telefon, radyo, televizyon ve internet gibi teknolojiler, iletişimle eşitlenmiş ve bu alanın sosyolojisi yapılmaya başlanmıştır. (V) İletişim, temelde insani bir etkinliktir, teknoloji de olsa o teknolojiyi üreten ve kullanan da nihayetinde insandır. (VI) Bu yüzden insani bir etkinlik olan iletişimi, kitle iletişimi içine indirmek, sınırlamak ve iletişim sosyolojisini sadece medya/kitle iletişim sosyolojisi olarak algılamak çok sağlıklı bir yaklaşım değildir.

Bu parça iki paragrafa ayrılacak istenirse ikinci paragraf kaçınıcı cümleyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

ÇÖZÜMLER

1. Parçanın ilk üç cümlesinde kitaplıktaki bazı kitapların depoya indirilmesinden söz edilirken IV. cümleden itibaren kitaplıklarda öncelikle hangi kitapların olacağına değinilerek ikinci paragrafa geçiş yapılmıştır.

Cevap C

2. Parçanın ilk iki cümlesinde Andersen hakkında bilgi verilmiş, masallarının içeriğine değinilmiştir. III. cümleden itibaren Londra'da açılan bir sergiden söz edilerek ikinci paragrafa geçilmiştir.

Cevap B

3. Parçanın ilk iki cümlesinde hayatımıza pek çok unsurun girdiğinden bundan en çok etkilenenlerin başında da evliliğin geldiğinden söz edilmiştir. III. cümleden itibaren evlenmek ve evlilik kurumundan söz edilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap B

4. Parçanın genelinde Marcel Ayme'nin hayatı hakkında bilgi verilmiştir. VI. cümleden itibaren sözü edilen kişi başka bir kişiyle karşılaştırılarak ikinci paragrafa geçilmiştir.

Cevap E

5. Paragrafın ilk üç cümlesinde hızlı okuma hakkında bilgi verilirken IV. cümleden başlanarak hızlı okumanın tarihi hakkında bilgi verilmiş, yani konu değişmiştir.

Cevap C

6. Parçanın IV. cümlesine kadar bilginin önemi üzerinde durulurken IV. cümleden itibaren bilim insanına gereksinim duyulduğundan söz edilerek ikinci paragrafa geçilmiştir.

Cevap C

7. Parçada VI. cümleye kadar geçmişte kalp sağlığı ile ilgili yaklaşım ve uygulamalardan söz edilirken VI. cümlede günümüzden söz edilmeye başlanmış ve farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap E

8. VI. cümleye kadar Türkiye ve dünyada depresyona yakalanma oranı üzerinde durulurken VI. cümleden itibaren depresyona yakalanma riskini oluşturan ve artıran etkenlerden söz edilmeye başlanmıştır. Dolayısıyla VI. cümleyle yeni bir paragrafa geçilebilir.

Cevap E

9. Parçanın V. cümlesine kadar dize ve cümle arasındaki ayırmadan söz edilmiş, her cümlemin dize olmadığı belirtilmiştir. V. cümleden itibaren dizelerin bütünün parçası olmaması gerektiği anlatılarak ikinci paragrafa geçilmiştir.

Cevap D

10. IV. cümleye kadar eğitimin tanımı ve süreci belirtilirken IV. cümleden başlanarak bireyin hangi süreçlerle kişilik kazandığından söz edilmeye başlanmıştır.

Cevap C

11. Parçanın ilk dört cümlesinde sema dönüşünden söz edilmiştir. V. cümleden başlanarak semazenlerin sergilediği sıra dışı performansla ilgili araştırma yapıldığından söz edilmiştir. V. cümleyle yeni bir konuya geçilmiştir.

Cevap D

12. Parçadaki I, II, ve III. cümlelerde küreselleşmenin çalışma ilkelerini yeniden düzenleme ihtiyacı doğurmasından söz edilmektedir.

IV, V ve VI. cümlelerde ekonomik rekabet ve küresel gelişmelerin sosyal refah devleti kavramında yarattığı çöküntüler anlatıldığından, II. paragraf IV. cümle ile başlatılmalıdır.

Cevap C

13. Parçanın V. cümlesine kadar sanatın bir yolculuk olmasından söz edilirken V. cümleden itibaren sanat eserlerinin özelliklerinden söz edilerek yeni paragrafa geçiş yapılmıştır.

Cevap D

14. Parçanın I ve II. cümlelerinde parçalanmış aile hakkında bilgi verilirken III. cümleden itibaren mutlu bir ailede büyümenin her çocuğun hakkı olduğuna değinilerek ikinci paragrafa geçilmiştir.

Cevap B

15. Verilen parçanın I, II, III. cümlelerinde beyin göçünden ve bunu önleme yollarından söz edilirken IV. cümleden başlanarak ülkemizdeki durum anlatılmıştır.

Cevap C

16. Parçanın ilk üç cümlesinde Friglerin nerelere yerleştiklerine yönelik bilgiler verilirken IV. cümleden başlanarak Friglerden kalan eserlere yer verilmiştir.

Cevap C

17. VII. cümleye kadar sağlıklı olmanın öneminden ve bu konudaki uğraşın doğum öncesinden başlaması gerektiğinden söz edilirken VII. cümleden sonra sağlıklı bir yaşamdan söz edilerek farklı bir konuya geçilmiştir.

Cevap E

18. Parçada I, II ve III. cümlelerde suyun vücuttaki işlevi ve susuz yaşayamamızın nedeni, IV ve V. cümlelerde ise suyun yaşamın yenilenmesiyle ilişkilendirilmesi ve Gençlik Pınarı'nın şu andaki kullanım amacı üzerinde durulmuştur.

Dolayısıyla IV. cümle ile yeni bir paragrafa geçilebilir.

Cevap C

19. Parçanın ilk dört cümlesinde edebî eserlerde dil üzerinde durulmuştur. V. cümleden başlanarak da edebiyatla başka alanlar karşılaştırılmıştır.

Cevap C

20. I, II, III ve IV. cümlelerde iletişim sosyolojisinin teknik iletişim araçlarıyla aynı anlamda düşünüldüğü belirtilmiştir. V. cümle ve devamında da iletişimin insan temelli bir olgu olduğu ve teknolojiyle sınırlandırılmayacağı ifade edilerek ilk dört cümleye karşı çıkmıştır.

Dolayısıyla V. cümleden itibaren farklı bir paragrafa başlanabilir.

Cevap D

T Ü R K Ç E

Boşluk Tamamlama

21 Önerilen Süre: 30 dk.

NOT:

Cümle ya da paragraf tamamlama soruları, sözel yeteneği yüksek düzeyde ölçen nitelikli sorulardandır. Bu tür sorularda parçayı en uygun şekilde tamamlayabilmek için

- parçada işlenen konunun akışına,
- parçanın ana düşüncesine,
- sözcük ve cümlelerin dil bilgisi (zaman, kişi, söz öbekleri ... vs.) bakımından uygunluğuna dikkat etmek gerekir.

Boşluk tamamlama sorularında dikkat edilecek önemli bir nokta soru köklerinde genellikle "en uygun" ifadesinin yer almasıdır.

Dolayısıyla boşluğa getirildiğinde çok da alakasız görünmeyen çeldirici seçeneklerin olabileceği göz ardı edilmemelidir, her seçenek dikkatle incelenmelidir.

1. Günün birinde yazmaya başlayınca ---- anladım. Babamdan bende kalanlara kendi yaşamımla, yaşamışlıkla gerçeklik kazandırmayı beklemiştim galiba. Onu daha iyi anlayabilmek için, yaşamın farklı evrelerinden geçmeyi, sağlam dostlukları, sevgileri, hüznüleri, acıları yaşamayı beklemiştim. Babamın evde çok sık söylediği gibi: Yirmisinde mi, erken, otuzunda belki! Çünkü ----.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) yıllarca neyi beklemiş olduğumu - asıl şiirler bekler bazı yaşları
- B) şiirin kolay bir uğraş olmadığını - şiir her yaşta yazılamaz
- C) şairlerin ne kadar yetenekli olduğunu - şiir yazmak tecrübe gerektirir
- D) şiirin bana en uygun sanat olduğunu - şiir ancak yaşlılıkta yazılır
- E) şiire yatkın olduğumu - şiir gönül işidir

2. Her eser, oluşturulduğu andan sonra eskimeye başlamıştır. Doğanın bu değişmez yasası, bizi yeni şeyler üretmeye zorlamaktadır. Bir şeyle yetinmeme, kendini sürekli değişimlerin içinde bulma, insanın doğa karşısındaki yenilmez gücüdür. Bu yüzden yıkılan her şeyi yeniden yapacaktır insan. ----. Yerine yenisini koymak, yaşamı yenilemek için...

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hatta bazı şeyleri de bilerek yıkacaktır
- B) Bu çabasıyla da asla vazgeçmeyecektir
- C) Kendinden sonrakileri de düşünecektir çünkü
- D) Yeni şeyler ürettikçe yaşayacaktır çünkü
- E) Çünkü insan, inatçı ve azimli bir varlıktır

3. (I) İnsanlık, yapısı gereği güzele her zaman meyillidir. (II) Buradan hareketle güzel, doğru, iyi ve faydalı kavramlarıyla insan etkinliklerini bir araya getiren nokta sanattır. (III) Devirler değiştikçe insanların bilgi alanları da değişmiş, bu değişim sanatta da değişimler meydana getirmiştir. (IV) Bu değişimlere paralel olarak da birçok sanat dalı ortaya çıkmıştır. (V) Güzel, doğru, iyi ve faydalı kavramlarıyla insan etkinliklerini bir araya getiren sanat dallarına örnek olarak edebiyat, tiyatro, resim, sinema, heykel, hat, ebru, mimari, bale, opera vb. olarak verilebilir.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine "Güzellik arayışı da sanatı doğurmuştur." cümlesinin gelmesi anlam bütünlüğünü bozmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. İngilizlerin "Ucuz mal alacak kadar zengin değilim." sözünü duymusunuzdur. Malı ucuzlatmanın bizde bilinen biricik yolu, kaliteyi düşürmektir. Kalitesizliğe razıysanız ucuz mal çok. "Ucuzluk nerede, ne ucuzluyor ki?" diyorsanız hemen yanıtlayabilirim: "Habercilik." Kaliteden ödün üstüne ödün verilince televizyon, radyo ve gazete haberciliği epeyce ucuzladı. Şimdi eskiye göre daha çok alıcısı çıkıyor ancak bu çokluk "----" atasözünün anlamını pekiştirmekten başka bir işe yaramıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Sinek, pekmezciyi tanır.
- B) Kurtlu baklanın kör alıcısı olur.
- C) Talihsiz hacıyı deve üstünde yılan sokar.
- D) Sakla samanı gelir zamanı.
- E) Olsa ile bulsayı ekmişler, hiç bitmiş.

5. ----. Örneğin politika, örneğin basın, örneğin eğitim... Bu alanlarda çalışanların davranışlarında tutarsızlıklar görülüyorsa ortaya çıkan görüntüyü değil, fotoğrafın ilk karesini incelemek gerekir. Çıkar hesabı yapmalarına rağmen politikacı, garipsenecek bir politika; gazeteci, ucuz habercilik; eğitimci, körpe beyinleri ters yollara götüren bir eğitim yapıyorsa, bu insanlar ciddi bir kişilik bunalımı içindedir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bireyin kişiliğiyle mesleğini yapış biçimi arasında ciddi bir ilişki vardır
- B) Her mesleğin kendine göre zorlukları ve mesleği gerçekleştirene önemli katkısı vardır
- C) Bir meslek seçilecekse öncelikle o mesleğin gerekleri konusunda bilgi sahibi olunmalıdır
- D) Meslek seçiminde en önemli unsur kişinin ilgi ve beklentileridir
- E) Farklı mesleklerdeki bireylerde benzer ruh hallerinin görülmesi olağan bir durumdur

6. ... (1)... Uygun bir beslenme ve egzersiz yoluyla atardamarlarınızı temiz tutun, böylece kalbiniz güçlü ve sağlıklı olur. ... (2)... O zaman insanları soruna dâhil etmeye, çözümleri birlikte bulmaya ve anlamak için içtenlikle dinlemeye hazır olursunuz. ... (3)... O zaman sürekli öğrenir, bütün insanları insan olarak görür ve kendinizi üstünkörü düşünmekten kurtarırınız, liderlik de gerçekten sizin seçiminiz olur.

- I. Zihninizi berraklaştırın.
II. Kalbinizi fiziksel açıdan güçlendirin.
III. Duygusal olarak kalbinizi açın.

Bu parçadaki numaralı boşluklara sırasıyla yukarıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	1	2	3
A)	I	II	III
B)	II	III	I
C)	I	III	II
D)	II	I	III
E)	III	II	I

7. Yaşam sevinci, bir sanatçının varlık nedenidir. Sanatçı en karamsar, en umutsuz, en yalın olduğu anlarda bile yine şiirini, öyküsünü, romanını yazabiliyor, resmini yapabiliyor, müziğini besteleyebiliyorsa yaşam sevinci bitmemiş, yaşamdan umudunu kesmemiş demektir. Yaşam koşullarının zorluğu, hatta imkânsızlığı, sanatçının içindeki yaratma ve üretme isteğini yok etmez. ---. En küskün yazılarını, en karamsar şiirlerini yazar. Ama o küskün ve karamsar eserlerin bir yerinde, bir fışkın vardır. O fışkın yeniden doğmayla ve yaşam kurmayla ilgili bir umut ışığıdır sanatçı için.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kendini insanlara adamak sanatçının hayatı boyunca vazgeçemeyeceği bir tutkudur
B) Tersine onu kamçılar; daha çok üretmesine, doğurmasına neden olur
C) Sanatçı acıyı gördüğü ve eserine yansıtabileceği ölçüde başarıya ulaşır çünkü
D) Yalın ve karamsar olmak sanatçının okurundan uzaklaşmasına neden olur
E) Yaşam sevinci sanatçının eserlerine pozitif duyguları yansıtmasına yardımcı olur

8. Pek çok insanın Türkçe konusunda duyarlı olduğunu biliyorum. İnsanlar yanlış yapmak istemiyorlar ama yanlış yapmamak için ellerinde hangi bilimsel ve güvenilir kaynaklar var? --- Nerede öğretiliyor Türkçe? Örgün eğitim içinde, okullarımızda yeterli bir Türkçe bilgisi, bilinci, sevgisi verilebiliyor mu? Hayır. Yaygın öğretim kurumları diyebileceğimiz yazılı, görsel, işitsel medya bu konuda yardımcı olabiliyor mu insanlara? Yine hayır. Türkçe konusunda titizlik gösteren kimi yazarlarımız bile çoğu kez eleştirdikleri yanlışları yapmaktan kurtulamıyorlar. Bunda dil bilimcilerimizin ortak bir dil, ortak bir kavrayış geliştirememiş olmasının da payı vardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Edinemedikleri bilgilerden yararlanmaları da elbette ki söz konusu olamıyor
B) Türkçenin yabancı dillerin baskısına boyun eğmeye başladığı bir gerçek
C) Türkçenin anlatım olanakları düşündüklerinden çok daha fazla aslında
D) Dilin doğru kullanılması yönünde çalışma yapanların sayısı hiç de az değil
E) Aslında dil konusunda hassas olmaktan öte eğitim konusunda hassas davranmak gerekir

9. Yarışma, diğerinin gücüne karşı karşılıklı bir uğraştır. Hayatta kalmak gibi biyolojik zorunluluğun dışında başarmak amacıyla ödüle, hedefe veya egemenliğe ulaşma mücadelesidir. (1) Ek olarak çeşitli semboller, rozet, ödül veya övgü, kazananlara verilebilir. (2) Genelde ödüller geniş bir aralıktadır fakat her zaman yardım etmeyi pekiştirir. (3)

- I. Böyle sembolik ödüller spor ve akademik yarışmalarda olduğu gibi yarışma içinde öncelikli iç-seller olarak kullanılır.
II. Bu da katılımcının diğer katılımcılar üzerinde olan avantajı olarak tanımlanır.
III. Bu açıdan hem içsel hem de dışsal ödülleri kapsamaması verimli olabilir.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için 1, 2 ve 3 sayılarının yazıldığı yerlere I, II, III numaralı cümleler aşağıdakilerin hangisinde verilen sırayla getirilmelidir?

	1	2	3
A)	II	I	III
B)	I	II	III
C)	III	I	II
D)	II	III	I
E)	III	II	I

10. İnsanlar doğru düşünmeyi hemen öğrenemezler. Bu tür gelişmiş bir düşünce gücü, zaman içinde bilgi ve deneyim kazanarak ve bu yönde daha iyiyi arayarak edinilir. ----. Çünkü dili ne kadar iyi kullanırsak o ölçüde etkin iletişim kurar ve o ölçüde de doğru düşünmeye başlarız. İnsanın, bunların her ikisine de sahip olabilmesi için toplumsal yaşama katılması gerekmektedir. Başka deyişle insanın, toplumsal ilişkilerinde pasif değil, aktif olması; yaşama ilişkin hedeflerinin olması, onları gerçekleştirmek için planlar yapması, bunun için bilgi edinmesi, kişi ya da kurumlarla ilişki ve iletişim kurması yani yaşama müdahale etmesi, yaşamı kendi amaçları yönünde değiştirmesi gerekir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ancak iyi eğitilmiş bireyler doğru düşünmeyi başabilir
B) Eleştirel düşünebilmek için çok okumak ve sorgulayıcı olmak gerekir
C) İletişim kurabilmek için de dilimizi geliştirmemiz gerekir
D) Bireysel farklılıkları aşmanın en iyi yolu hoşgörülü olmaktan geçer
E) Herkesin aynı olgunlukta olmasını beklemek yanlış bir tutumdur

11. Bizim gibi, dillerin de bir başlangıcı vardır. Bu aldatıcı bir başlangıçtır. (1) Birinci dönemden önce, orada, hemen arkasında başka bir dönem daha vardır ve ondan önce bir tane daha... Ele avuca sığmaz bir başlangıçtır bu. (2) Bütün bu bileşenleri hesaba kattığımızda, dünyanın çevresini yüz kere dönsek bile hesaplayamayız bu yolu. (3)

- I. Çünkü hiçbir zaman bir yolun gerçek bir başlama noktası yoktur.
II. Çünkü mevcut ölçülerimiz buna yetmez.
III. Çünkü her kavşakta başka başlangıçlardan gelen, başka yollar katılmıştır.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için 1, 2 ve 3 numaralarının yerine I, II ve III numaralı cümlelerden hangileri gelmelidir?

	1	2	3
A)	III	I	II
B)	I	II	III
C)	II	I	III
D)	I	III	II
E)	III	II	I

12. ----. Böylelikle göreceli olarak zenginleşen köylülerden alınan vergi ve kiralardan oluşan ordular kurulabilirdi. Bunun en tipik örneği zırhlı süvari yani şövalyedir. Güçlü bir köylü sınıfına sırtını dayamış olan şövalyeler, Latin Hristiyanlığının durumunu komşularına karşı temelden değiştirdi. Bir zamanlar Avrupa'yı birbirine katan saldırılar, bu askerî kuvvet yardımıyla oldukça azaldı.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Avrupa'nın askerî bakımdan gelişmesi tarım teknolojisinin yaygınlaşmasıyla köylünün tüketeciliğinden fazla ürün elde etmesine dayanır
B) Avrupa savaşmaktan temel ekonomik ve siyasal kurumlarını oluşturacak enerji ve zamanı bulamıyordu
C) Şövalyelik, dönemin Avrupa'sında en belirgin toplumsal ve siyasal kurum olan feodalizmin temelini oluşturur
D) Avrupa'da bir kent sayısının artmasıyla doğal olarak gıda ihtiyacını da arttı ve derebeylerin sahip oldukları ekim alanları genişledi
E) Yerel güvenlik sağlamadığı sürece yerleşik toplulukların karasabanı hâline gelen eşkıyaların saldırılarını sona erdirmek mümkün değildir

13. Gösterimde olduğu yıllarda üç milyon izleyicisi ile gösterişli Hollywood yapımlarını geride bırakan, çeşitli ödüller kazanmış "Eşkıya" bu akşam yeniden ekranda. "Şener Şen ve Uğur Yücel'in başrollerini paylaştığı, Yavuz Turgul'un yönettiği filmde, cezaevinde 35 yıl yatıktan sonra özgürlüğüne kavuşan ve çıktığı günden itibaren de kendisini ele verip sevgilisini kaçıran en yakın arkadaşıyla "ödeşmek" için onu İstanbul'da arayan ünlü eşkıya Baran ile bir Beyoğlu bitiriminin acı öyküsü anlatılıyor. Güneydoğu gerçeklerini abartısız biçimde vermesine karşın fantastik, çağdaş bir masalı andıran "Eşkıya" ---- bir başyapıt. Daha önce seyretmediyseniz sakın kaçırmayın.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) konusu, anlatımı, insancıl duyurusu, oyuncular, teknik nitelikleri ve özenli çekimiyle
B) yer yer gerçeklerin dışına çıkan, konudan konuya atlayan ve seyreden bazen meraklandıran bazen de sıkıcı
C) uluslararası alanda da büyük gişe hasılatı getirmiş ama kısa zamanda unutulup gitmiş
D) çelişkili bazı unsurlar taşımasına rağmen seyreden bazen mutlu eden bazen de kızdıran
E) tamamıyla gişe hasılatı gözetilerek ve sıradan izleyiciyi mutlu etmeye yönelik olarak çekilmiş

14. Frisch'in "Gelecek kuşaklar için yazan Brecht'in üzerinden kırk yıl geçti. Bugünün yazarı bugünün okuru tarafından okunur." yargısı üzerine düşünüyorum. (I) Bizi de etkileyen çağın "her şeyi kullan ve at" zihniyetine uygun bir söz. (II) Aslında pek haksız da değil yazar. (III) Son yıllarda sanatta, örneğin müzikte bir süre dilimizden düşmeyen şarkılar bir süre sonra yerini yeni moda bir şarkıya bırakıp unutulup gitmiyor mu? (IV) Sait Faik ve Tanpınar, Turgut Uyar ve Necatigil, Oğuz Atay ve Karasu, Tezer Özlü ve ötesi... Çoğu kendi dönemlerinden çok daha fazla ilgi topluyor bugün. (V)

Düşüncenin akışına göre "Ama yine de bizim edebiyatımız, okur topluluğumuz Frisch'in yargısını sarsacak örnekler içeriyor." **cümlesi numaralanmış yerlerden hangisine getirilmelidir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. (I) Kömür ve petrol gibi enerji kaynakları giderek azalmaktadır. (II) Modern hayatın bir sonucu olan ve giderek artan enerji talebi, çevreye daha az zarar veren, yenilenebilir ucuz enerji kaynakları üzerinde çalışılmasını gerektirmektedir. (III) Bu gereklilik, günümüzde insanlığın yeşil ve sürdürülebilir kaynak arayışını belirginleştirmiştir. (IV) Geleceğin enerji ihtiyacını karşılama kapasitesine sahip bu enerji türü hava dengesinin sağlanması, bulutların taşınması, daha az yakıtla daha kısa sürede seyahat gibi yararlar sağlıyor. (V) Bu dev kütleli rüzgârlar, sıcak bölgelerden soğuk kutuplara doğru eserek enerji akışında önemli rol oynuyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra düşüncenin akışına göre "Bu noktada jet rüzgâr enerjisi, alternatif ve temiz bir enerji kaynağı olarak önümüzde durmaktadır." **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. (I) "Ana dili Türkçe olan bir kişinin kısa cümlelerle düşündüğünü, konuşma anında ise bu kısa cümleleri çeşitli yollarla birbirine bağlayarak karmaşık yapılar kurduğunu düşünmekteyim. (II) Bu 'cümle bağlama eğilimi' bazı konuşurlarda zayıf, bazılarında ise adeta bir hastalık derecesinde güçlü olabilir. (III) Farklı dil gruplarına ait birçok dili inceledim. (IV) Şimdiye kadar hiçbir dilde beni Türkçedeki karmaşık cümle yapıları kadar büyüleyen bir yapıya rastlamadığımı söyleyebilirim." (V) Bu sözler 34 dil ve lehçe bilen dünyanın en iyi dilbilimcilerinden kabul edilen Johan Vandewalle'ye ait.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Bu son durumda ortaya çıkan dilsel yapılar insan zihninin üstün olanaklarını en güzel şekilde yansıtır." **cümlesi getirildiğinde parçanın anlam bütünlüğü bozulmaz?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. (I) Şehirler toplu yaşama alanlarına dönüşürken buradaki insanların ihtiyaçlarının karşılanması için de her asrın kendine göre bir geçim ve üretim endüstrisi vardı. (II) İlk şehirler tarıma imkân veren alanlara inşa edilmişlerdi. (III) Dikkat edilirse Türkiye'de, Batı'da ve dünyanın hemen hemen her yerinde genellikle şehirler ırmak kenarında ya da bol kaynak sularının bulunduğu yerlerde ve tarıma elverişli düz yerleşim alanlarında kurulmuşlardır. (IV) Bunun temel sebebi de şehirlerdeki toplumların tarıma bağlı olmasıydı. (V) Bunun için de beslenme ihtiyacını ilk elden ve doğrudan, daha kolay yollarla karşılayabilmek gerekiyordu. (VI) Eski çağlarda, gelişmiş bir ulaşım ağı olmadığı, olmaya başladığı dönemde de yol güvenliği bulunmadığı için tüketim maddelerinin tarladan eve doğrudan intikali gerekiyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Böyle bir stratejik zorunluluk yüzünden ilk şehirler tarımla iç içeydi, hatta bir anlamda tarım şehirleriydi." **cümlesi getirilebilir?**

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

18. Eski şiirin kullandığı şiirleştirme teknikleri günümüzde de kullanılmakta, bu tekniklerle "yeni" şiirler yazılmaktadır. Doğru olan, şiirleştirme tekniklerini "eski" "yeni" diye ayırmak değil, eski teknikleri geliştirmek, onlara yeni teknikler eklemektir ki günümüzde yapılmakta olan da budur. Eski şiirleştirme teknikleriyle şiir yazılmasında nasıl hiçbir engel yoksa onları kullanmadan, salt yeni şiirleştirme teknikleriyle şiir yazılmasında da hiçbir engel yoktur. ---.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın son cümlesi olamaz?

- A) Önemli olan, çağın gerçeklerine uygun bir şiirsel güzellik ortaya koymaktır
B) Ortaya tamamiyle yeni bir şiirin çıkmasıdır esas olan
C) Eski şiirleştirme teknikleri günümüz tekniklerinden daha başarılıdır
D) Hangisini kullanacağına şair karar verir
E) Belki de bu tür şiiri insanlar kendilerine daha yakın hissedeceklerdir

19. İnsanın kendini tanıması ne demektir? Kuşkusuz bu, insanın kimlik bilgilerinin dökümünü yapması demek değildir ya da öz geçmişini hiçbir hata yapmadan kronolojik olarak sıralaması demek değildir. ---- (1) Bu, bireyin kendini tanıma noktasında atması gereken ilk adımdır. Şimdi sorulması gereken soru, bu adımın ne zaman atılabileceğidir. Normal şartlarda birey, doğduğu andan itibaren, sağlıklı ve mutlu bir sosyal çevrede büyümüş ise kendini tanıma yönünde verileri de toplamaya başlamış demektir. ---- (2) Sağlıklı bir sosyal çevreden gelen birey, bu noktadan itibaren başlangıçta farkında olmadan kendini tanımaya başlar. Sağlıklı bir sosyal çevreden gelemeyen birey ise bu soruya cevap vermeye korkar çünkü daha önceki yaşantılarında kazanması gereken öz güven duygusu, kendisinden şüphe etmesine yol açar. Bu nedenle de "Ben kimim?" sorusunun cevabını başkalarında arar. Aldığı cevaplara göre, rolünü ve konumunu belirler. ---- (3) ve gelecekte ortaya çıkacak olan, ruh sağlığı bozukluğu ile ilgili koşullar da bu aşamadan itibaren oluşmaya ve birikmeye başlar.

- I. Kendi sorusunu başkalarının cevapları ile biçimlendirdiği için de kendini tanıma yönünde ilerleme sağlayamaz.
- II. Bir insanın kendini tanıması; kendisine ilişkin olumlu ve olumsuz fiziksel, duyuşsal ve bilişsel özellikleri betimleyebilmesidir.
- III. Biriktirilmiş olan bu bilgiler; ergenlikte, bilişsel ve duyuşsal değişimle birlikte bireyin kendine sorduğu "Ben kimim?" sorusuyla birlikte ortaya çıkmaya başlar.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için parçada 1, 2 ve 3 ile belirtilen yerlere I, II ve III numaralı cümleler, aşağıdakilerin hangisinde verilen sırayla getirilmelidir?

	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
A)	I	II	III
B)	II	III	I
C)	II	I	III
D)	I	III	II
E)	III	I	II

20. Bu koyda denize dalıp dibe vardığınızda, yosunlarla kaplı kayalar ve mercan adalarının oluşturduğu rengârenk bir dünyayla karşılaşacaksınız. Bunların arasında yaşayan çizgili, benekli balıklara, kabuklarındaki desenlerle en yetenekli çizirleri bile kısıktırarak yengeçlere, deniz tabanının süsleri denizyıldızlarına rastlarsınız. Değişik renklerde ve büyüklüklerde balık sürülerinin ani hareketlerle yön değiştirerek sergiledikleri dans gösterilerine tanık olursunuz ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) ıstakozları, taş oyuklarında sakince avlarını beklerken veya yaşadıkları yer için birbirleriyle kavga ederken izlersiniz
- B) su altı canlılarının en küçüklerinden olan planktonlar, besin zincirinin önemli bir halkasıdır
- C) deniz dibinin bu renkliliği ve hareketliliği sizi büyüler
- D) deniz dibinin benzersiz görüntüleri karşısında yaşadığınızı hissedersiniz
- E) içinizde, hep su altında kalma isteği oluşur

ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen “yaşamın farklı evrelerinden geçmeyi” ifadesi şiirin belirli bir yaşı ve tecrübeyi gerektirdiğini göstermektedir. Ayrıca “...gerçeklik kazandırmayı beklemiştim” ifadesi de boşluğa en uygun seçeneğin A seçeneği olduğunu göstermektedir.

Cevap A

2. Boşluktan sonraki ifadede, bir amaç belirtildiği için boşluktan önce amaç bildiren bir ifade gelmesi gerekir. Bu amacı destekleyebilecek ve parçadaki anlam bütünlüğünü tamamlayabilecek tek ifade de A seçeneğinde verilmiştir.

Cevap A

3. “İnsanlık yapısı gereği güzele her zaman meyillidir.” cümlesinde insanın sanata meraklı oluştundan söz edilmiştir. Soru kökündeki cümlede de “Güzellik arayışı da sanatı doğurmuştur.” ifadesi I. cümlenin sonucunu açıklamaktadır.

Bu yüzden II numaralı boşluğa öncüldeki cümle getirilebilir.

Cevap B

Not:

Bu tip sorularda iki farklı soru kökü kullanılmaktadır. Eğer soru köküne dikkat edilmezse soru doğru düşünüldüğü hâlde yanlış seçenek işaretlenebilmektedir.

Soru köklerinde “numaralı yerlerden hangisine” ifadesiyle “numaralı cümlelerden hangisinden sonra” ifadelerinden hangisinin olduğuna çok dikkat edilmelidir.

4. Soruda verilen atasözlerinin açıklaması şu şekildedir:

Sinek pekmezciyi tanır:

İşini bilen kişi, yararlanacağı kimseyi bilir.

Talihsiz hacıyı deve üstünde yılan sokar:

Amacını gerçekleştirmesi mümkün olmayan kişinin karşısına, hatır ve hayale gelmeyen ve yenilemeyen engeller çıkar.

Kurtlu baklanın kör alıcısı olur:

İşe yaramaz da olsa her şeyin isteklisi bulunur.

Sakla samanı, gelir zamanı:

Gereksiz görülen şey ileride gerekli olabilir.

Olsa ile bulsayı ekmişler, hiç bitmiş:

Şu iş şöyle olsa, bu iş böyle olsa diyerek istediğimiz sonuca varamayız, elde etmek istediğimiz sonucu istekle değil, çalışmakla gerçekleştirmeliyiz.

Cevap B

5. Parçada verilen örnekler kişiliği oturmamış meslek sahiplerinin mesleklerini yerine getirirken de kişiliklerine paralel olarak mesleki bozukluklar sergileyecekleri vurgulanmıştır. Boşluğa gelecek cümlelerin de bu yönde olması gerekir. A seçeneğindeki cümle, parçanın ana düşüncesini ifade ettiğinden boşluğa en uygun ifadedir.

Cevap A

6. 1 numaralı boşluktan sonra kalbin fiziksel olarak güçlenmesinden söz edildiğine göre 1 numaralı boşluğa II. öncül getirilir. 2 numaralı boşluğa, boşluktan sonra “... anlamak için içtenlikle dinlemeye hazır olursunuz.” ifadesine göre III. öncül getirilebilir.

3. boşluğa da yine cümleye göre I. öncül getirilebilir çünkü boşluktan sonraki ifadede bilişle ilgili bir cümleye yer verilmiştir.

Cevap B

7. Parçadaki zorlukların sanatçıyı yıldırımdan çok onu motive edeceği vurgusu hakimdir. Boşluğa B seçeneğindeki ifade getirilirse yaşam koşullarının zorluğunun yazarı bıktırmak yerine onu kamçılayacağı anlamı çıkar ve parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur.

Cevap B

8. Boşluktan önceki “ellerinde hangi bilimsel ve güvenilir kaynaklar var?” ifadesi ile A seçeneğindeki “Edinemedikleri bilgilerden...” ifadesi anlamca birbirini tamamlamaktadır.

Cevap A

9. Parçadaki “... başarmak amacıyla ödüle, hedefe veya egemenliğe ulaşma mücadelesidir.” ifadesi 1 numaralı yere III. öncülün geleceğini göstermektedir. I. öncüldeki “Böyle sembolik ödüller” ifadesi de bu öncülün 2 numaralı boşluğa geleceğini göstermektedir.

Cevap C

10. Boşluktan sonraki “Çünkü dili ne kadar iyi kullanırsak o ölçüde etkin iletişim kurar ve o ölçüde de doğru düşünmeye başlarız.” ifadesi, boşluğa gelecek ifadede dilin iyi kullanımının gereğine yönelik bir yargının bulunması gerektiğini göstermektedir.

Buna yönelik ifade de C seçeneğinde verilmiştir.

Cevap C

11. "Bu aldatıcı bir başlangıçtır." ifadesinin açıklaması I. öncülde verilmiştir. "Ele avuca sığmaz bir başlangıçtır bu." ifadesi de sürekli yeni dönemeçlerle karşılaşıldığını ifade etmektedir. Buradan da III. öncüle ulaşılır.

Son cümledeki "hesaplayamayız bu yolu" ifadesinin açıklaması da II. öncülde verilmiştir.

Buna göre Parçada (1) numaralı yere I. öncül, (2) numaralı yere III. öncül ve (3) numaralı yere II. öncül getirildiğinde parça anlamlı bir bütün oluşturur.

Cevap D

12. Boş bırakılan yerden sonra gelen "böylelikle" sözünden sonra "... alınan vergilerle, profesyonel askerlerden oluşan ordu kurulmuştur." ifadesinden köylünün tüketeceğinden daha fazla ürün elde ederek zenginleştiği anlaşılmaktadır.

Cevap A

13. Boşluktan sonraki "başyapıt" sözcüğü, boşluğa gelecek ifadenin olumlu özellikleri ifade etmesi gerektiğini göstermektedir. Buna uygun seçenek de A'da verilmiştir.

Cevap A

14. IV numaralı boşluktan sonra yargıya aykırı durum örnekleri verildiği için "Ama yine de bizim edebiyatımız, okur topluluğumuz Frisch'in yargısını sarsacak örnekler içeriyor." cümlesi IV numaralı yere getirilmelidir.

Cevap D

15. Verilen parçanın I. cümlesinde, petrol ve kömür gibi enerji kaynaklarının azaldığından, II. cümlesinde yenilenebilir ucuz enerji kaynakları üzerinde çalışılması gerektiğinden söz edilmiştir, III. cümledeki "Bu gereklilik" ifadesi ise bu cümlelerin II. cümleye bağlı olduğunu gösterir.

Yine III. cümlede "....insanlığın yeşil ve sürdürülebilir kaynak arayışını belirginleştirmiştir." ifadesi ise soruda verilen alternatif ve temiz enerji kaynağı olarak ifade edilen "rüzgar enerjisi"ne işaret etmektedir. Buna göre soru kökünde verilen cümle III. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap C

16. "Bu son durumda ortaya çıkan dilsel yapılar insan zihninin üstün olanaklarını en güzel şekilde yansıtır." cümlesi parçada, Türkçenin özellikleri dile getirildikten sonra eklenebilir.

Bu nedenle II. cümleden sonra getirilmelidir.

Cevap B

17. "Bunun temel sebebi de bütün toplumların tarıma bağlı olmasıydı." cümlesinde bir nedenden söz edildiğine göre önceki cümlede bu nedenin gerekçesi yer almalıdır. III. cümlede de şehirlerin düz yerleşim alanlarına kurulduğundan söz edilmiştir.

Bu da bir strateji olduğundan, soru kökündeki cümle III. cümleden sonra gelmelidir.

Cevap B

18. Parçanın genelinde eski ve yeni şiirleştirme teknikleriyle şiir yazmanın mümkün olduğu üzerinde durulmuştur.

A, B, D ve E seçenekleri parçanın sonuna getirilebilir ancak C seçeneğinde eski şiir teknikleri günümüz tekniklerinden üstün tutulduğu için parçanın sonuna getirilemez.

Cevap C

19. Giriş cümlelerinde insanın kendisini tanımamasının ne olduğu, ne olmadığı anlatılmak istenmiştir. Dolayısıyla 1. boşluğa II. cümle getirilmeli ve tanım uygun şekilde tamamlanmalıdır.

2. boşluktan önceki ifadelerde sağlıklı büyüyen bireyin kim olduğuna yönelik bilgileri de almaya ve kendini tanıtmaya başladığı ifade edilmiştir. Bu durumda boşluğa en uygun cümle III. cümle olur.

3. boşluktan önce de kişinin "Ben kimim?" sorusunun cevabını başkalarında aradığı ifade edilmiş, I. cümlede de bu sorunun yanıtını başkalarından aldığı sürece kendini tanımadaki sorunlar yaşayacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla 3. boşluğa en uygun cümle de I. cümledir.

Cevap B

20. Paragrafın bütününde, su altının güzelliğinden ve balıkların danslarından bahsetmektedir. Boşluğa gelmesi uygun olmayan ifade B seçeneğinde verilmiştir. Çünkü su altındaki güzellikler karşısındaki duygu ve düşüncelerimiz A, C, D, E seçeneklerinde dile getirilirken B seçeneğinde "planktonların besin zincirinin önemli bir halkası" olmasından bahsedilmektedir.

Cevap B

Not:

Paragraf oluşturma, soru çözümünde “**giriş, gelişme ve sonuç**” cümlelerinin yapısal özelliklerini kullanabilmeyi ve dağınık hâldeki cümlelerden paragrafın bütününe görebilmeyi gerektiren soru tipleridir.

Hem yapısal hem de anlamsal unsurların en üst düzeyde kullanılacağı sorulardır. Ayrıca soruların çok zor olmadığı fakat öğrenciye en fazla vakit kaybettiren sorulardan olduğu gözlenmektedir.

Çözümeye başlamadan önce konuyu kestirebilmek için cümlelerin tamamına hızlı bir şekilde göz atmakta fayda vardır. Daha sonra giriş cümlesi tespit edilmelidir. Çünkü ÖSYM, giriş cümlesi olabilecek cümleleri net bir şekilde vermektedir.

Giriş cümlesinde, kendinden sonraki cümleyi işaret eden sözcükler ya da giriş cümlesine (bağlaçlarla, benzer kelimeler vs.) gönderme yapan farklı bir cümle mutlaka verilecektir.

Giriş cümlesi, bu soru tipinde önemli olduğu için buna yönelik sorular teste eklenmiştir.

1. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi **olamaz**?

- A) Bu durumda da taraflar ve taraftarlar karşılıklı mücadelelere girişiyorlar.
- B) Üreten bir gençlik değil, sürekli tüketen bir gençlik meydana gelmiş.
- C) Bir yapıtın kendi iç gerçeği ve işlevi çok farklıdır.
- D) İnsan; insanın, insanlığın geleceğinden ve güzel günler göreceğinden emin olmalıdır.
- E) Şiir, mutluluklarıma yeniden yaşayabileceğim bir süreklilik kazandırdı.

2. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi **olabilir**?

- A) Bu önemli dersten faydalanmamak kişiye hiçbir şey kazandırmaz.
- B) Hatta bir bakıma yorucu olduğu bile düşünülebilir.
- C) Divan şiirinin estetik anlayışından hareketle yeni ritimler ortaya koymak mümkündür.
- D) Çünkü sokak çocuklarının dünyasında böyle bir kalabalık var.
- E) Yani, amaçladığımız, oluşmasını istediğimiz sanat ortamı gerçekleşmişti.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi **olabilir**?

- A) Kısacası bunlar olmadan hayatın var olmasının imkânı yoktur.
- B) Toprak, hava, su ve ateş tek bir şey olsa da çevremizde dört unsur olarak görünmektedir.
- C) Çünkü bunlar hem ayrıktır hem iç içedir.
- D) Dünyanın dışında insanın mahiyetinde de bu dört unsur vardır.
- E) Bu dört element arasında hassas dengeler vardır.

4.

- I. Şairin en kuvvetli zamanı, gençlik zamanıdır.
- II. Hâlbuki romancı, en iyi yazısını yazmak için çok görmeye, insan hakkındaki görüşlerini genişletmeye, okumaya ve tecniğini ilerletmeye mecburdur.
- III. Bunu gerçekleştirmek için de senelerin tecrübesi lazımdır.
- IV. Bir romancı, şair gibi değildir.
- V. Yaşlandıkça hızını kaybeder.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturulacak şekilde sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) IV – III – I – V – II
- B) II – III – V – IV – I
- C) IV – I – V – II – III
- D) III – IV – V – I – II
- E) IV – V – I – III – II

5.

- I. Sesim çok kötüydü, bunu bilirdim ama annem çok beğenirdi.
- II. Çevremde hep çalgı çalan, türkü söyleyen yakınlarım oldu.
- III. Kuzguna yavrusu anka görünür, derler ya!
- IV. Babam keman, ağabeylerimin biri ud, öteki ise kanun çalardı.
- V. Ben de tele vurup türkü söylerdim.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir paragraf oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?

- A) Divan şiirinin eski kalıplarını yenilemek sıkıcı olabilir.
- B) Toplumsal hoşgörüyü yaklaştığımız alanlarda daha fazla yol almak mümkündür.
- C) Ülkemizde kadın sağlığı konusunda duyarlı davranılmamaktadır.
- D) Geçmişte olduğu gibi günümüzde de bu süreç hızla devam edecektir.
- E) Eleştiri olmazsa ilmin, düşüncenin ve medeniyetin ilerleyişi göz ardı edilir.

- 7.
- I. Onu bulduysanız her türlü dinlenmiş olursunuz.
 - II. Kimi hiçbir şeyle meşgul olmaz, yalnızca uyur.
 - III. Kimi de koşarak, gezerek, yürüyerek, resim yaparak, müzik dinleyerek dinlenir.
 - IV. Herkesin dinlenme şekli farklıdır.
 - V. Burada önemli olan kişinin kendisini gerçekten dinlendirdiğine inandığı rahatlatıcıyı bulmasıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 8.
- I. Ses ve gürültü arasındaki ayrım kişilere göre değişebilir.
 - II. Ancak aşırı ses ve gürültünün insan sağlığını olumsuz etkilediği su götürmez bir gerçektir.
 - III. Rahatsızlık duyma sınırı da insandan insana farklılık gösterebilir.
 - IV. Bazı insanlar kulağına müzik olarak gelen birtakım sesler, diğer insanlar için rahatsız edici olabilir ve gürültü olarak algılanır.
 - V. Bu nedenle de uzmanlar başta rahatsızlık vermeyen bir sesin zaman için kalıcı hasarlara neden olabileceğini belirtiyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 9.
- I. Diğer bir deyişle Necip Fazıl, ebediliğin peşindeyken Cahit Sıtkı için amaç, her zorluğa razı olduğu bir hayattır.
 - II. Ancak bu benzerlik kimilerine göre çok yanıltıcıdır.
 - III. Cahit Sıtkı'nın şiirlerinde de şiirin merkezi ölüm olduğu için Necip Fazıl'la aralarında bir benzerlik kurulur.
 - IV. Necip Fazıl'ın ölümle ilgisi ise ölümün öte dünyaya uzanan bir çizgi olmasındandır.
 - V. Çünkü Cahit Sıtkı'da ölüm hayatın alternatifi, çaresiz ve korkunç bir sonudur.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir paragraf oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- 10.
- I. "Lütfen çöplerinizi saat 17'den sonra buraya atınız" X Belediyesi.
 - II. Ancak elinizden hiçbir şey gelmeyecektir.
 - III. Ya bunu tarihî bir çeşmenin üzerindeki taş a beton çivileriyle çakılmış metal bir levha üzerinde görürseniz.
 - IV. Yazıyı bu şekilde okuduğunuzda her şey normal.
 - V. Herhâlde en az benim kadar vicdanınız sızlayacak ve ızdırap duyacaksınız bu manzara karşısında.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 11.
- I. Bitkileri besleyen doğal maddeler, toprağın içinde çözelmis biçimde bulunurlar.
 - II. Bir bitki, gelişiminin her evresinde topraktan ve topraktaki sudan bu besin maddelerini almayı sürdürür.
 - III. Bitkinin topraktan sökülüp alınmasıyla birlikte topraktaki besleyici cevherlerin çoğu da onunla birlikte topraktan ayrılmış olur.
 - IV. Gübrelemenin amacı toprağın kaybettiği bu cevherleri ona yeniden kazandırmaktır.
 - V. Bitkiler bu besinleri kökleri aracılığıyla topraktan ya da toprağa akıtılan suda erimiş madensel tuzlardan alır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

- I. Çoğu, tozlaşmayı sağlayabilmek için çiçekleri aracılığıyla böceklerle çağrıda bulunur.
- II. Orkide çeşitleri içinde kendi kendini döleyen oldukça azdır.
- III. Bu çağrıyı, genellikle çiçeklerinin çekici renkleri ve nefis kokularıyla gerçekleştirir.
- IV. Bu aldatmaca, erkek böceklerin çiçeğe gelmesini sağlar.
- V. Bazılarının çiçekleriye belirli böceklerin dişilerini renk ve biçim olarak taklit eder.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13.

- I. Ortada bilinmezlik söz konusu olduğu için de daha temkinli davranırlar; şöyle ki Tanrı tanımazlar (ateistler), Tanrı'nın varlığına karşı çıkarlar.
- II. Agnostisizm; insan zihninin mutlağı kavramasının, Tanrı'nın varlığı ya da doğası konusunda bir şey bilebilmenin olanaksızlığını savunan bir felsefe öğretisidir.
- III. Kuşkucular ise ateistlerden farklı olarak Tanrı'nın var olamayacağı olasılığını da düşünürler.
- IV. Agnostiklerse, her iki anlayışa da karşı çıkarak bu tür yargılar kullanmayı reddederler.
- V. Bu öğreti, ismini Yunanca "bilinmezlik" sözcüğünden alır.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

- I. Bu ihtiyaçlarını karşılamanın en iyi yolu, bolca süt ve maden suyu tüketimidir.
- II. Sütteki florür ise ağız ve diş sağlığının korunması için son derece yararlıdır.
- III. Bu çağdaki çocuklar kalsiyum, demir, çinko, florür gibi minerallere yetişkinlerden daha fazla ihtiyaç duyarlar.
- IV. Maden suyunun içerdiği kalsiyum, kemik yapısının gelişmesi için en gerekli maddedir.
- V. Maden suyunun, büyüme çağındaki çocuklar tarafından tüketilmesinin bilinen hiçbir zararı olmayıp aksine süt gibi sayısız yararı vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15.

- I. Osmanlı Devleti'nin yıkılma ve çökme döneminde Osmanlı'nın
- II. Islahatçılar, Jön Türkler gibi Osmanlı'yı kurtarmaya çalışan
- III. ve bu amaç doğrultusunda çeşitli akımlar oluşurup
- IV. bunların tek çıkar yol olduğunu savunan insanlar da olmuştur
- V. çöküşünü sessizce izleyenlerin yanında Tanzimatçılar

Yukarıdaki numaralanmış sözler anlamlı ve kuralı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16.

- I. O dönemlerin üçkağıtçıları da bu paraları kenarlarından kazıyarak çok miktarda olmasa da değerli madenleri biriktirir, parayı da kullanırlardı.
- II. Eski paraların tam yuvarlak olmamasının bir nedeni de budur.
- III. Kâğıt icat edilene kadar altın, gümüş vb. değerli madenlerden elde edilen para kullanılırdı.
- IV. Ancak dikkatli tüccarlar, bu "malzemedan çalınmış" paraları kabul etmezler ve bu tür paralar halkın elinde kalırdı.
- V. Bu sorunu çözmek için paraların kenarları tırtıklı yapılmaya başlandı ki günümüzde değerli madenlerden yapılmamasına karşın paraların kenarlarının tırtıklı olması, bu geleneğin sürdürülmesindendir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- 17.
- Aysbergin su üstünde görünen bölümünün su altında olan kısmının ancak onda biri kadar olduğunu da düşünürsek bunların ne kadar tehlikeli birer "doğal serseri mayın" olduğunu daha iyi anlarız.
 - Bunların yol açtığı faciaların en bilineni "asla batmaz" denilen Titanik gemisinin bir buz dağına çarpıp batmasıdır.
 - Okyanuslarda başına buyruk gezen bu "doğal mayınlar" gerçekten de okyanuslarda yol alan gemiler için büyük tehlikeler oluşturur.
 - Gerçekten de birçok aysbergin görünümü, suların içinden yükselen kocaman dağ kütlelerini andırır.
 - Aysberg sözcüğü, Almanca'daki "eis=buz" ve "berg=dağ" sözcüklerinden oluşmuş olup "buz-dağı" anlamına gelir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi sonuncu olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

- 18.
- Öte yandan, kimileri bu gelişmelere karşın kağıdın önemini yitirmeyeceğini savunuyor.
 - Bu çalışmaların amacı hızlı güncelleme, ucuz üretim ve sanal ortamda dağıtım gibi üstünlüklerden yararlanarak klasik okuma araçlarının yerine geçecek elektronik kağıt üretmek.
 - Tıpkı bunlar gibi kağıt da daima yaşayacak teknolojiler arasında yerini neden almasın?
 - Günümüzde birçok şirket ve araştırma laboratuvar, elektronik kitap üzerinde çalışıyor.
 - Çünkü onlara göre, çatal, bıçak gibi bazı eski teknolojiler işlerini hâlâ mükemmel bir şekilde yerine getiriyor.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan üçüncü cümle hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 19.
- Borsacılığa yeni başlamanın verdiği heyecandan olacak, bu binaya sığmayan kalabalık, sokaklara taşmış ve bir tür sokak borsası kurulmuştu.
 - Yine de en baskın ses hisse senedi tezgâhlarının sahiplerinden çıkıyor, birçok hisse senedinin adı ortalığı çınlatıyordu.
 - İstanbul borsası, İstinye'deki modern binasına taşınmadan önce Tophane'deki bir binada faaliyet gösteriyordu.
 - Kalabalıktan faydalanma umudu taşıyan diğer işportacılar da bu cümbüşe katıldığından, sokakta her türlü sesi duymak mümkündü.
 - Tophane'nin ara sokaklarında seyyar köftecilerin tezgâhları artık hisse senedi tezgâhlarıyla iç içeydi.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan dördüncü cümle hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 20.
- Ne var ki ne kadar incelersem inceleyeyim, bu resimlerdeki derin anlamları ve simgeleri tam olarak çözebildiğimi söyleyemem.
 - Müzeden çıktığımda karşılaştığım gündelik yaşamın kaosu, Goya'nın yalnızca 18. yüzyıl İspanya'sını değil, içinde yaşadığımız çağı da yansıttığını düşündürdü bana.
 - Madrid'de Prado Müzesini gezerken gördüğüm Goya'nın resimleri zihnimde müthiş bir karmaşaya yol açtı ve bu resimlerin etkisiyle derinden sarsıldım.
 - Bu resimlerin karşısından uzun süre ayrılamadım ve onların karanlığını, umutsuzluğunu, kıyamet görüntüleri de içeren benzersiz üsluplarını anlamaya çalıştım.
 - Ama yine de Goya'dan bir iz kaldı bende, hatta diyebilirim ki derin bir yara oluştu belleğimde.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, sonuncu cümle hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğindeki **"Bu durumda"** ifadesi bu cümlelerin bir paragrafın giriş cümlesi olamayacağını gösterir.
Cevap A
2. A seçeneğinde **"bu önemli"**, B seçeneğinde **"hatta"**, D seçeneğinde **"çünkü"**, E seçeneğinde **"yani"** sözlerinden dolayı bu cümleler bir paragrafın giriş cümlesi olamaz.
Cevap C
3. I. cümlede **"kısacası"**,
III. cümlede **"çünkü"**,
IV. cümlede **"bu dört unsur"**, ve
V. cümlede **"bu dört element"** ifadeleri bu cümlelerin giriş cümlesi olamayacağını göstermektedir.
Cevap B
4. Numaralanmış cümlelerde giriş cümlesi IV. cümle olmalıdır. Bunu takip eden cümleler sırasıyla I - V - II ve III. cümleler olmalıdır.
Cevap C
5. Verilen cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak biçimde sıralanışı II - IV - V - I - III şeklindedir. Buna göre baştan dördüncü cümle I'dir.
Cevap A
6. D seçeneğinde **"... günümüzde de bu süreç devam edecektir."** ifadesi bu cümleden önce başka cümle olduğunu göstermektedir.
Cevap D
7. IV. cümlelerin giriş cümlesi olduğu anlaşılmaktadır. Daha sonra II ve III. cümlelerde bu cümlelerin örnekleri sıralanmıştır.
Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün olarak dizilişi de IV - II - III - V - I şeklinde olmalıdır.
Cevap C
8. I. cümlede göreceli bir durumdan söz edilmekte, III. cümlede de buna benzer bir durum (**Rahatsızlık duyma sınırı da...**) verilmektedir. IV. cümlede de örneğe geçilmektedir. Bu cümleyi de II ve V. cümleler gerekçe ilgisi kurarak takip etmelidir.
Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün olarak dizilişi I - III - IV - II - V şeklinde olmalıdır.
Cevap C
9. Verilen cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak biçimde sıralanışı III - II - V - IV - I şeklindedir. Buna göre baştan üçüncü cümle V'tir.
Cevap E
10. I. cümlelerin giriş cümlesi olduğu anlaşılmaktadır. Bu cümlede bir yazıdan söz edilmiş ardından IV. cümlede **"yazıyı bu şekilde"** ifadesi kullanılmıştır. O zaman I. cümleden sonra IV. cümle gelmelidir. III. cümlede **"Ya bunu..."** ifadesi de bir karşılaştırma yapıldığını gösterir. III. cümlede de karşılaştırılan bir durum verildiği için IV. cümleden sonra III. cümle gelmelidir. Cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - IV - III - V - II şeklinde olmalıdır.
Cevap C
11. Cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - V - II - III - IV şeklindedir.
Cevap E
12. Bu cümlelerden anlamlı bir bütün oluşturulursa sıralama II - I - III - V - IV şeklinde olur. Buna göre de sonuncu cümle IV numaralı cümle olur.
Cevap D
13. Verilen cümleler II - V - I - III - IV şeklinde sıralandığında parça anlamlı bir paragrafa dönüşür. Parçada **"ateistler, agnostikler ve kuşkucular"**ın Tanrı kavramına bakışları karşılaştırılmıştır.
Cevap C
14. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması V - III - I - IV - II şeklindedir.
Cevap C
15. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması I - V - II - III - IV şeklindedir.
Cevap E
16. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması III - I - II - IV - V şeklindedir.
Cevap B
17. Numaralı cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak sıralaması V - IV - I - III - II şeklindedir.
Cevap B
18. Giriş cümlesi olabilecek tek cümle IV. cümledir. IV. cümlede sözü edilen çalışma II. cümlede **"bu çalışmaların..."** şeklinde devam ettirilmektedir. Buna göre sıralama IV - II - I - V - III şeklindedir.
Cevap A
19. Verilen cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı şu şekildedir: III - I - V - IV - II
Cevap D
20. Verilen cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralanışı şu şekildedir: III - IV - II - I - V
Cevap E

T Ü R K Ç E

Paragraf Oluşturma

23 Önerilen Süre: 35 dk.

1.

- I. Uzmanlar bu hastalıkların temelinde yatan en önemli kavramı teşhis etmiştir.
- II. Stres, yoğun iş temposu, maddi manevi kayıplar kişileri içinden çıkılmaz bir hâle sokuyor.
- III. Bu sorunlar da beyne hasar vererek psikolojik hastalıklara davetiye çıkarıyor.
- IV. Teknolojinin hayatımızda daha da çok yer alması ile bu sorunlar daha da artacaktır.
- V. Teknolojinin hayatımızın her alanına girmesi.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

- I. Bu da romancıyı yalnızlaştırır.
- II. Bazen içinde bulunulan veya yaklaşmakta olan tehlikeden dolayı çığlık atar.
- III. Ama çevresindekiler onun gördüklerinin, sezdiklerinin farkında olmadıkları için çığlığını duymazlar.
- IV. Yalnızlaşan romancı da kalemine sarılmaktan başka çare bulamaz.
- V. İyi bir sanatkarın antenleri uzun olduğu için herkesin göremediğini görür.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

- I. Çeviriye, yazarlığa hazırlık olsun diye başladım.
- II. Yaratıcılığın yanı sıra Türkçenin de çok iyi bilinmesi gerektiği düşüncesine vardım.
- III. Böylelikle çevirinin de bir tür yaratıcılık olduğunu kavradım.
- IV. Çünkü bir çevirmen, yabancı dili çok iyi bilse de yapıtı sözcüğü sözcüğüne çevirse de Türkçenin havasını, suyunu, kokusunu bilmiyorsa yazarı dilimize nasıl buyur edebilir?
- V. Ancak yaratıcılığın, çeviri yapmak için yeterli olmadığını gördüm.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

- I. Bir yanımda yüksek sıra dağlar, öbür yanımda masmavi bir göl...
- II. Yolda biraz ilerledikten sonra, Palu'yu uzaktan görebilir miyiz, diye düşünürken gerçekte bunun mümkün olmadığını anladık.
- III. Elazığ-Bingöl yolundan ilerlerken Kovancılar ilçesine geldiğimizde, sağa ayrılan yolun levhası, Palu'nun artık yalnızca 8 km ileride olduğuna işaret ediyordu.
- IV. Keban Barajı'nın maviiliklerini kıyı boyu izleyerek Palu yoluna düştük.
- V. Ama kalesi, dağların tepesindeki heybeti ile uzaktan fark ediliyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5.

- I. Kalp rahatsızlığını tetikleyebilecek en önemli unsur strestir.
- II. Böyle yaptığınız sürece kalp rahatsızlıklarına daha az yakalanırsınız.
- III. Bu yüzden, her ne sebeple olursa olsun, hiçbir şeyi dert etmemeye ve sıkıntılarınızı kafanıza takmamaya çalışın.
- IV. Kalp sağlığı bozulmuş bir insanın fenalık geçirdiği anların her zaman için stresli, sıkıntılı zamanlara denk gelmesi bunun kanıtıdır.
- V. Aksi bir durumda ise kalbiniz size küsecektir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

- I. Gut ve inme acılarıyla inleyen 72 yaşındaki Macaristan Kraliçesi Elizabeth, bir manastırda kullanılan gençlik iksirini kullanır.
- II. Dünyadaki en romantik "biberiye" hikâyesi 1378 yılında yaşanır.
- III. Sadece gençlik ve güzelliğini geri kazanmakla kalmaz, Polonya kralının kalbini de kazanır ve ondan bir evlenme teklifi alır.
- IV. Bütün bunlardan sonra Avrupa'da yüzyıllarca "Macaristan kraliçesinin iksiri" diye anılan bu sıvı madde, alkol içinde mayalandırılan biberiyeden başka bir şey değildir.
- V. Bu iksir sayesinde bütün acılarından kurtulmakla kalmaz, gençlik ve güzelliğini de yeniden kazanır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7.

- I. Kimya, fizik, mühendislik, malzeme bilimi, biyokimya ve moleküler biyoloji gibi birçok disiplin de ona yardım edecek.
- II. Nanoteknoloji bugüne değin malzeme bilimi ve elektronik alanlarındaki başarılı uygulamalarıyla adından çok söz ettirdi.
- III. Ancak en genç bilim olan nanoteknolojiye en büyük görevler verilecek.
- IV. Artık bu "küçük bilim", bir türlü çare bulunamayan kansere karşı savaşında da en ön saflarda yer alacak.
- V. Elbette bu mücadelede tek başına olmayacak.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

- I. Var olan doğal bal arısı biyolojik zenginliğimizi korumak bal arısı ölümlerini önlemede son derece önemlidir.
- II. Bu konuda tüm arıcıların konuya son derece dikkatli bir şekilde bakması önemlidir, kişisel kârdan ziyade ülkemizin bu zenginliğini koruması çok daha önemli ve güncel bir konudur.
- III. Ülkemiz bal arısı çeşitliliği kısınılacak düzeydedir.
- IV. Ancak son yıllarda ana üretimindeki damızlık sorunu ve az sayıda damızlık ile çok sayıda ana arı üretilmesi bal arısı biyoçeşitliliğini etkiliyor.
- V. Ayrıca yurt dışından ana arı getirip ülkemiz zenginliğini kirletmek başka önemli sorunlardan biridir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9.

- I. Çocuklar erkek ya da kız fark etmeksizin gelişimleri ve büyümeleri aşamasında genelde sadece anneleri ile çok fazla vakit geçirirler.
- II. Bu sorular genelde bizler için cevaplaması zor olan sorular olsa da bu soruların tamamının cevabını saklamamak gerekir.
- III. Bu durumda yabancı olarak gelmiş oldukları bu dünya ile ilgili her türlü soruyu da ilk olarak annelerine yöneltirler.
- IV. Bazen bu soruların cevabını onların anlayabileceği şekle indirgeyerek anlatmaya çalışmak gerekir.
- V. Anneleri sürekli onları koruyup onların bakımlarını üstlendiği için de onların hem sevgilisi hem de arkadaşları anneleridir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

- I. Bu nedenle okul öncesi eğitimde sadece oyunla vakit geçirilir, sınıflar ilerledikçe oyun dozu azaltılır.
- II. Çocuklar bedenleriyle küçüktür, karakterleriyle değil, bu yüzden kendilerine yetişkin muamelesi yapılmasından hoşlanırlar.
- III. Fakat çocukluk dönemiyle çıkan ilköğretim döneminde de oyun ihmal edilmemeli, eğitimin ayrılmaz bir parçası gibi görülmeli.
- IV. Oyunlar çocukların yetişkin gibi görünme ve görülme ihtiyaçlarını yeterince karşılar.
- V. Aksi hâlde okul, çocuklarca soğuk karşılanır çünkü çocuk, oyundan yani yetişkin gibi görünme doyumundan uzaklaşmıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

- I. ABD'de bir grup tıp okulu, tüm tıbbi bilgileri Wikipedia benzeri bir ortamda toplama ve düzenleme projesi üzerinde çalışıyor.
- II. Harvard, Stanford, Michigan ve Berkeley üniversiteleri, sitede yer alacak ilk bilgileri girecek.
- III. Editörler ise 30.000'in üzerinde hastalık ve 10.000 ilaçla ilgili bilgileri içeren sayfalar hazırlayacak.
- IV. Ayrıca bu sayfalarda sağlık ve tıp dünyasındaki son gelişmeler de fotoğraf, ses ve video bağlantıları eşliğinde sunulacak.
- V. MedPedia adı verilen bu ortama erişim herkese açık olacak ama yazma ve düzeltme yapma izni yalnızca ilgili alanlarda yüksek lisans ve doktora yapan kişilere verilecek.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

- I. Bütün bunlara ilave olarak, genetik olarak değiştirilmiş klonlar da üretilebilir.
- II. Bu sayede, özellikle hayvancılıkta genetik ıslahın çok kısa bir sürede tamamlanacağı, kaybolmakta olan genetik kaynakların koruma altına alınabileceği düşünülmektedir.
- III. Klonlama teknolojisinin tarımda ve tıpta uygulama alanları mevcuttur.
- IV. Verimlilik yönünden üstün bir genetik yapıya sahip ancak herhangi bir sebeple döl veremeyen veya ölmek üzere olan bir çiftlik hayvanı bu teknolojiyle klonlanarak çoğaltılabilir.
- V. Ayrıca nesli tükenmekte olan ve çeşitli sebeplerle üretilemeyen hayvanlar da yine bu teknoloji kullanılarak çoğaltılabilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13.

- I. Karakterli insan olmak için doğru ve iyi olana odaklanmak ve bunların peşinden gitmek de gerekiyor.
- II. Karakterli insan olmanın yolu, sadece yanlış ve kötü olan şeyler üzerine odaklanmak ve kötünden uzak durmaya çalışmak değildir.
- III. Çünkü sadece kötülöklere "hayır" demek, insanı ahlâklı ve karakterli yapmaz.
- IV. Güzel çiçeklerin dikilip yetiştirilmesine de çalışmak lâzımdır.
- V. Benzetmeyle ifade edecek olursak mükemmel bir bahçe meydana getirmek, sadece bahçedeki yabancı otların temizlenmesiyle mümkün olmaz.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

- I. Canlı türleri ve fiziksel çevre arasındaki ekolojik ilişkiler ekosistemleri meydana getirir.
- II. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise doğal kaynakların kullanıldığı ilaç oranı %40 civarındadır.
- III. Çünkü insanlar tarafından kullanılan değişik gıda ürünleri, ilaç ham maddeleri, enerji kaynakları ve endüstriyel ürünler yeryüzünün değişik ekosistemlerinden elde edilmektedir.
- IV. İnsan hayatının devamı ancak bu ekosistemlere bağlı olarak gerçekleşebilmektedir.
- V. Günümüzde kullanılan ilaçların %25'ten fazlasının ham maddesi tropikal bitkilerden elde ediliyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15.

- I. Nice sultan, nice imparator; kendilerini yeryüzünün tanrısı olarak gören "faniler" göçüp gitti misal.
- II. En çok seyredilenler, insanların gündemine en çok girenlerse bir düşünce üretmiş, yaşama güzel bir miras bırakmış olanlardır.
- III. Düşünceler, sadece onu oluşturanların değil, diğer insanların hayatını da etkilediği için güçlüdür.
- IV. Çünkü onlar yaşamın kesintisiz akışından doğar ve kendinden beslenen hayattan filizlenip türer, havanın ciğerlere dolması gibi zihinlere dolup can katar.
- V. Kimisi altın kalıplar, kimisi mumyalanmış kabuklar gibi bir köşede saklandı; onlar şimdi ya tarih kitaplarında öğrencilere ödev olarak veriliyor ya da müzelerde heykel olarak seyre açılıyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16.

- I. Bu denemede ateşle oynamayı seven bir Çinli çocuğun rastlantı sonucu kızarmış domuz etini tadan ilk insan olduğu mizah yolu anlatılıyordu.
- II. Bu türün en önemli özelliği belki de konu sınırlandırılması olmamasıdır.
- III. Edebiyat, sanat, insanlar, gelenekler hatta günlük olaylar gibi değişik konular ele alınabilir.
- IV. Deneme, yazarın belli bir konuda görüşlerini kısa biçimde anlattığı edebiyat türüdür.
- V. Örneğin İngiliz yazar Charles Lamb 19. yüzyılın başlarında, "Domuz Rostosu Üzerine" adlı bir deneme yazmıştı.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

17.

- I. Herhangi bir yerin sıcaklığı mevsimlere, aylara ve özellikle günün saatlerine göre sık sık değişir.
- II. Sık sık tekrarlanan bu olay sonucunda kayaçların dış kısımlarında çatlaklar meydana gelir.
- III. Sıcaklık değişimleri, özellikle minerallerin oluşturduğu kütleler olan kayaçlar üzerinde etkili olur.
- IV. Sıcaklık değişikliği esnasında kayaçların dış ve iç kısımları arasında önemli sıcaklık farkları ortaya çıkar.
- V. Örneğin, kayaçların dış kısımları, iç kısımlarından daha fazla ısındığından genişler; geceleri ise kayaçların kabuk kısımları hemen soğuduğundan çabucak büzülür.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18.

- I. Fotoğrafta yer alan bazı unsurları sanki hiç orada olmamış gibi silmek de yine bu programla yapabileceklerinizden biri.
- II. Adobe'un becerikli fotoğraf işleme yazılımı photoshop sayesinde hareketsiz görüntüler üzerinde akla hayale gelmedik değişiklikler yapmak mümkün.
- III. İşte yeni bir yazılım sayesinde canlı video görüntüsü üzerinde silinmek istenen objenin çevresi işaretlenince, işaretlenen şey bir anda görüntüden siliniyor; üstelik sadece 40 milisaniyelik bir gecikmeyle.
- IV. Peki ya benzer bir şeyi canlı video görüntüsü üzerinde, anında gerçekleştirebilseydiniz?
- V. Ama bugüne dek bunlara benzer şeyler hep hareketsiz görüntüler üzerinde ve her bir kare üzerinde uzun uzun uğraşarak gerçekleştiriliyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19.

- I. Dünya Hava Oyunları organizatörlerinin 1997 yılındaki yarışma için Babadağ'ı tercih etmeleri, bütün bunların bir kanıtı aslında.
- II. Gidiş ve dönüşü yaklaşık 3 saat süren Patara yolculuğu boyunca Türkiye'nin en güzel sahillerinin üzerinde süzülürsünüz.
- III. Burada yamaç paraşütüyle kısa bir tur yapmak istiyorsanız hem uçmanın verdiği zevki tadabilir hem de dünyanın sayılı güzel panoramik görüntülerinden biri olan Ölü Deniz üzerinde muhteşem bir yolculuk yapabilirsiniz.
- IV. 1980 metre yüksekliğindeki Babadağ, yamaç paraşütü için uygun rüzgârı, saatlerce uçmayı sağlayan hava akımlarıyla Türkiye'deki en cazip uçuş alanlarından biri.
- V. Bunun yanında, uygun hava akımlarını yakalayabilerseniz, yamaç paraşütüyle Babadağ'dan kalkıp Patara'ya kadar gitmek mümkün.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, baştan üçüncü cümle hangisi olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20.

- I. Günlük yaşamın sıkıntıları içinde boğulan, toplumuna ve değerlerine yabancılaşan insanların güncel sorunları da yine yaygın eğitim kapsamına alınmalıdır.
- II. Oysa ülkemizde yaygın eğitim büyük ölçüde yetişkinlere okuma yazma öğretme ve gençlere bir meslek kazandırma işlevini yerine getirmektedir, bunlar elbette çok önemli özelliklerdir ancak yetmemektedir.
- III. Yaygın eğitim, örgün eğitimi tamamlayan ve eğitime süreklilik kazandıran okul dışı eğitim programları, hizmet içi eğitimi ve kamuoyu aydınlatma çalışmaları biçiminde yürütülür.
- IV. Ülkemizde de yaygın eğitim programlarının kapsamına, bilgi ve teknolojik gelişmelerin insan ve toplum yaşamına yansımalarından kaynaklanan sorunların çözüm ve çözüm yolları büyük bir hızla alınmalıdır.
- V. Yaygın eğitim, dünyanın birçok ülkesinde geniş bir yelpazede işlevini yerine getirmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda numaralı cümlelerden hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - III - I - V - IV şeklindedir.

Cevap C

2. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması V - II - III - I - V şeklindedir.

Cevap B

3. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - III - V - II - IV şeklindedir.

Cevap B

4. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması III - IV - I - II - V şeklindedir.

Cevap D

5. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - IV - III - II - V şeklindedir.

Cevap E

6. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - I - V - III - IV şeklindedir.

Cevap A

7. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - IV - V - I - III şeklindedir.

Cevap D

8. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması III - IV - V - I - II şeklindedir.

Cevap D

9. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - V - III - II - IV şeklindedir.

Cevap E

10. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - IV - I - III - V şeklindedir.

Cevap E

11. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması III - IV - V - I - II şeklindedir.

Cevap A

12. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - V - II - III - IV şeklindedir.

Cevap E

13. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - III - I - V - IV şeklindedir.

Cevap A

14. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - IV - III - V - II şeklindedir.

Cevap E

15. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması III - IV - I - V - II şeklindedir.

Cevap D

16. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması IV - II - III - V - I şeklindedir.

Cevap E

17. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması I - III - IV - V - II şeklindedir.

Cevap C

18. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması II - I - IV - III - V şeklindedir.

Cevap D

19. Numaralı cümlelerin anlamlı bir paragraf oluşturacak sıralaması IV - III - V - II - I şeklindedir.

Cevap E

20. Numaralı cümleler V - II - IV - I şeklinde sıralandığında anlamlı bir paragraf oluşur.

Oluşan paragrafta yaygın eğitimin dünyadaki ve ülkemizdeki durumu karşılaştırılarak anlatılmıştır.

III. cümle ise yaygın eğitim nasıl yürütüldüğünden, yani farklı bir konudan söz edilmektedir.

Cevap C

T Ü R K Ç E

Parçaya Dayalı Sorular

24 Önerilen Süre: 30 dk.

Not:

İki, üç ve dört sorulu paragraf sorularının çözüm olarak klasik paragraf sorularından **hiçbir farkı yoktur.**

Bu soruların köklerinde farklı konulara (sözcükte anlam, cümlede anlam, ana düşünce, yardımcı düşünce, paragrafın yapısı, anlatım biçimleri vs.) yer verilebilir.

Örneğin, iki sorulu bir paragrafta sorulardan biri parçanın ana düşüncesini yoklarken diğer soru, hangi cümlede kişileştirme olduğunu sorabilir.

Bu sorulardaki paragraflar, klasik tek sorulu paragraflara göre biraz da uzun olabilmektedir.

1 ve 2. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Sanayileşmeyle birlikte, insanlar basit mesleki etkinliklerden karmaşık mesleki etkinliklere kadar, birbirinden çok farklı işlerde çalışmaya başlamışlardır. Dolayısıyla, bireylerin var olan bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek, potansiyellerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak gerekmektedir. Ayrıca, bireylerin hem ilgi ve yeteneklerine hem de belirli bir alana yoğunlaşma gerektiren alanların özelliklerine uygun bir biçimde yetişmeleri ve kendilerine uygun işlerde çalışmaları önem kazanmaktadır. Bir toplum ancak böyle bireyler sayesinde hem daha çok hem de daha nitelikli mal ve hizmet üretebilir duruma gelir.

1. Bu parçada üretim artışında rol oynayan etkenler arasında aşağıdakilerden hangisine **değini**lmemiştir?

- A) Kişiye uygun istihdam
- B) Uzmanlaşma
- C) Çalışma süresi
- D) Bireysel farklılıklar
- E) Eğitim

2. Bu parçada, seçeneklerde verilen yargılardan hangisini destekleyen bir görüş **yoktur**?

- A) Bireyin özellikleri ile çalıştığı işin özellikleri birbirleriyle uyumlu olmalıdır.
- B) Toplumsal gelişme sağlamak için bireyin hak ve özgürlüklerini tanımak gerekir.
- C) Bir yeteneğe sahip olmak kadar, o yeteneği kullanmak da önemlidir.
- D) Çalışanlar ne kadar iyi eğitilmiş olursa üretim o kadar nitelikli olur.
- E) Tarih süreci içinde, iş çeşitliliği artmıştır.

3 ve 4. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

ABD'de sürdürülen bir araştırmaya katılan iki bin yetişkinin %21'inin Güneş'in Dünya çevresinde döndüğüne inandığı, %7'sinin ise bunlardan hangisinin öbürünün çevresinde döndüğünü bilmediği ortaya çıkmıştır. Kuşkusuz bu yetişkinlere okulda Dünya'nın Güneş'in çevresinde döndüğü öğretilmiştir. Büyük bir olasılıkla, bu kişiler, girmiş oldukları sınavlarda bunlarla ilgili soruları da yanıtlamışlardır. Ancak insanlar Güneş'i sabahdan akşama kadar gökyüzünde kaldığını akşam geçip gittiğini Dünya'yı da tüm bunlar gerçekleşirken olduğu yerde duran bir gezegen olarak gözlemlemektedir. Bu da gösteriyor ki öğrencilerin olayları algılayış biçimlerine bağlı olarak zihinlerinde oluşturdukları model, öğretmenlerin anlattığı doğrular-dan bağımsız olarak varlığını koruyabilir.

3. Bu parçada, insanlardaki bilgi yanlışlarına neden olan etkenlerin hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Kullanılmayan bilgilerin unutulması
- B) Bilgi birikiminin gelişmeler ışığında yenilenmesi
- C) Yaşantıların, okuldaki öğretmenlerden daha etkili olması
- D) Hatalı bilgi kaynaklarından yararlanılması
- E) Doğal olaylar hakkındaki yargılara ancak deneysel çalışmalarla varılabilmesi

4. Bazı kişilerin Güneş'le ilgili, parçada sözü edilen gözlemleri aşağıdaki yargılardan hangisini destekleyen bir örnektir?

- A) Farklı kişiler tarafından yapılan gözlemlerin aynı sonucu vermesi, bu sonucun doğru olduğunun bir kanıtıdır.
- B) Gözlem, olaylar arasındaki gerçek ilişkiyi bulmada kullanılan bilimsel yöntemdir.
- C) Doğru gözlem sonucu elde edebilmek için, gözlemin farklı zamanlarda tekrarlanması gerekir.
- D) Belirli olguları dikkate almadan yapılan gözlem, yanlış sonuçlara gidilmesine neden olabilir.
- E) Bir olayla ilgili gözlemlerden elde edilen bulgular, aynı koşullardaki benzer olaylara da genellenebilir.

5 ve 6. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Dünyada nüfusun çoğalmasıyla tarım ürünlerine olan talebin yükselmesi, ucuz kimyasal gübrelerin üretilmesini ve tarımda makineleşmeyi gerektirmiştir. Bunun sonucunda pek çok ülkede geleneksel tarım yöntemleri uygulamadan kalkmıştır. Büyük tarım makinelerinin kullanılmaya başlamasıyla, eğimli arazilerde yüzey suyunun akışını yavaşlatmak için uygulanan teraslardan çoğu yerde vazgeçilmiştir. Kuru tarım bölgelerinde, rüzgârı önleyen fakat büyük makinelerin çalışmasına uygun olmayan ağaç şeritler de ortadan kaldırılmıştır. Dev traktörlerin ve biçerdöverlerin çalışmasına uygun olması için tarla ebatları alabildiğince genişletilmiş, toprağı tutan geleneksel sınır şeritlerinin alanı da azaltılmıştır. ----.

5. Bu parçanın sonuna aşağıdaki cümlelerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) Bu gelişmeler sayesinde tarım ürünlerinde büyük eşitsizlik sağlanmıştır
- B) Fakat tarımdaki teknolojik gelişmeler, hızla artan talep karşısında yeterli değildir
- C) Böylece, modern çağın teknolojisi tarım alanları-na da tam anlamıyla girmiş olmaktadır
- D) Sonuç olarak, günümüzde uygulanan tarım yöntemleri, çoğu yerde toprağın erozyona daha açık hâle gelmesine yol açmıştır
- E) Bu sayede, geçimini tarımdan sağlayan nüfusun bilinçlenmesi de sağlanmıştır

6. Bu parçaya göre, tarımda makine kullanılmasına geçilmesi aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Dünya nüfusunun artmasının
- B) Yapay gübrelerin ucuzlaşmasının
- C) Tarım ürün çeşitlenmesinin çoğalması
- D) Tarımda ekim alanlarının genişletilmesi
- E) Eskiden uygulanan tarım yöntemlerinden vazgeçilmesinin

7 ve 8. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Bilim ve sanatın pek çok ortak yanları vardır. Onlardan biri de her ikisinin de temelinde düşünmenin olmasıdır. Çünkü hayallerimizin, düşüncelerimizin düzenlenerek uygun bir anlatım aracıyla aktarılmaya ihtiyacı vardır. Ne var ki sanat soyut kavramları işler ve deneye gözleme ihtiyaç duymaz. Sanat, hayalleri konu edinir ve bunu insanların yaşamına sunmakla yetinir. Bilimde somut gerçekler vardır. Hayallere temel olan algılar objektiftir. Bilimde sağlam bilgi vardır. Karşılaşılan ya da düşünülen soyut şeylerin denenmesi gerekir. Bilimde var olan şeylere ters düşen hayaller kabul edilemez. Sanat bu yönden farklılık gösterir. Çünkü insan yaşantısına yeni bir anlam kazandırmayan, insan yaşantısını zenginleştirmeyen hayaller sanatta yer almaz.

7. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sanatçının ele aldığı hayallerinin objektif bir değerinin olması gerekir.
- B) Bilim adamı, soyut şeylerden yola çıkar fakat hayallerini deney ve gözlemlerle kanıtlamak zorundadır.
- C) Sanat ve bilimin dayanağı düşüncedir.
- D) Bilim adamı somut düşüncelere dayanmalıdır.
- E) Sanat adamının insanlara farklı bir bakış açısı sunma görevi vardır.

8. Bu parçaya göre, sanat ve bilimin ortak yanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her ikisinin de somut gerçeklere dayanması
- B) Düşüncelerinin doğruluğunu kanıtlama zorunluluğunun bulunması
- C) Hayallerin eyleme dönüşmesinde aynı yöntemi izlemesi
- D) Konuların ortak olması
- E) Düşünmeyi merkeze alması

9 ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Bir kişinin sorulara nasıl yanıt verdiğini incelemek, o kişinin anlayış düzeyini ölçmenin yollarındandır. Eğer her soruya kesin bir "evet" ya da "hayır" cevabı verme eğilimindeyse anlayış düzeyi oldukça düşük diyebiliriz. Kişinin anlayış düzeyi ne kadar yüksekse kesinlik beklentisi o kadar az olur. Bu durum, çeşitli konulardaki görüşler için de geçerlidir. Kişinin bir konu hakkındaki görüşleri ne kadar kesinse ve kitlelerin ürettiği kalıplaşmış görüşlere ne kadar yakınsa anlayış düzeyi de yüksek olmaktan o kadar uzaktır. Çünkü daha çok bilirsek ve anlarsak kalıplaşmış görüşlerin daima geçerli olmadığını fark ederiz. Çok basit görünen problemler bile birçok etkene bağlıdır. Bu nedenle, kalıplaşmış görüşler bazen işe yaramaz.

9. Bu parçaya göre aşağıda verilenlerden hangisi anlayış düzeyi yüksek olan insanların özelliklerinden biridir?

- A) Bir konunun farklı yaklaşımlarla ele alınabileceğini düşünme
- B) Her durumda geçerli olan görüşler öne sürebilme
- C) Her sorunun kesin bir cevabını olması gerektiğini düşünme
- D) Toplumda yaygın olan düşüncelere uygun davranma
- E) Karşılaşılan bir sorunu hep aynı bakış açısıyla değerlendirme

10. Bu parçada, kalıplaşmış görüşlerin geçersiz olması aşağıdakilerin hangisine bağlanmıştır?

- A) Bu görüşlerin anlayış düzeyi düşük olan kişilerce benimsenmesine
- B) Sorunların önemsiz görünmesine
- C) Bu görüşlerin kitlelerce üretilmesine
- D) Sorunların birden fazla nedeninin olmasına
- E) Bu görüşlerin birbirinden ayrı durumlar arasındaki benzerliğe dayanmasına

11 ve 12. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Binlerce cep telefonu kullanıcısının incelendiği bir araştırmanın bulgularına göre, cep telefonu kullanan 25 yaşın altındaki gençlerin ellerindeki en kaslı ve "yetkin" parmak, başparmağıdır. Daha yaşlı cep telefonu kullanıcıları, telefonlarını genellikle işaret parmaklarıyla tuşlara tek tek basarak kullanıyorlar. Oysa cep telefonuyla büyümüş gençler istedikleri komutları iki parmaklarını aynı anda çalıştırarak, tuşlara hemen hiç bakmadan ve hızla veriyorlar. Tuşlar üzerinde dolaşan iki parmağı hafifçe bastırarak en az hareketle en çok işi yapabiliyorlar. Üstelik bazı gençler, kapı ziline basmak, işaret ederek göstermek gibi için de başparmaklarını kullanmayı yeğliyorlar.

11. Bu parçada sözü edilen bulgular, aşağıdaki yargılardan hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Teknolojideki gelişmelerin insan davranışları üzerindeki etkileri yaşa göre değişir.
- B) İnsanlık tarihi boyunca, birim sürede meydana gelen teknolojik ilerleme miktarları katlanarak artmıştır.
- C) İnsanlar, kendi kültürleriyle uyum içinde olan teknolojik yenilikleri daha kolay benimserler.
- D) Teknolojideki ilerlemeler, hukuk gibi toplumsal kurumlarda değişiklik yapılmasını gerektirebilir.
- E) Teknoloji, bilimin hem ürünü hem de itici gücüdür.

12. Bu parçada, cep telefonu kullanan gençlerle daha yaşlılar arasında gözlemlendiği belirtilen fark, daha yaşlı olanların hangi özelliğine bağlanabilir?

- A) Cep telefonunun oluşturduğu manyetik alanın yaratabileceği tehlikelerden çekinmelerine
- B) Daha uzun süredir cep telefonu kullanıyor olmalarına
- C) Cep telefonu kullananların oranının gençlerden fazla olmasına
- D) Yenilikleri kabullenme konusunda tutucu davranmalarına
- E) Parmaklarını kullanmada önceden yerleşmiş alışkanlıklarının olmasına

13 ve 14. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Ressam, toplumu dilimlere ayrılmış bir üçgen olarak görmüş ve sanatçıyı bu üçgenin en üst ve en küçük bölümüne yerleştirmiştir. Ona göre, bu üçgenin tüm tabakalarındaki bireylerin tepeye doğru hareket hâlinde olmasına ve üstteki dilimlere yaklaşabilmesine karşın, en altın en üste ulaşabilmesi için belki de yüzyılların geçmesi gerekmektedir. O, yaşadığı dönemin çok ilerisinde olduğundan, geçmişte hor görülen fakat bugün hayran olduğumuz birçok sanat yapıtının varlığını buna bağlamaktadır. Ona göre, yapıt ile izleyici arasında bir uçurum varsa, bu algılama düzeyindeki farklılıktan kaynaklanır. Algılama düzeyi, toplumdaki kültür düzeyine bağlı olarak geliştiğinden, uçurumu aşip yapıta ulaşabilmek için toplumda yaşayan kişilerin kültür birikimlerini artırmaları gerekir.

13. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, sözü edilen ressamın görüşlerinden biri değildir?

- A) Toplum yavaş yavaş da olsa bir ilerleme içindedir.
- B) Sanatsal beğeniler toplumun her kesimine göre farklı değişir.
- C) İnsanın kültür düzeyi yükseldikçe sanat anlayışı da olumlu yönde gelişir.
- D) Sanatçılar, toplumda azınlık olan bir grubun içinde yer alır.
- E) Kültür düzeyi farklı toplumsal kesimler birbirine karşı duyarsızdır.

14. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi sözü edilen ressamın görüşünü açıklamada yararlandığı yöntemlerden biridir?

- A) Savunulan görüşün bilimsel dayanaklarını belirtme
- B) Soyut bir görüşü açıklamada somut modelden yararlanma
- C) Zıt görüşlerin hatalı ve eksik yönlerini belirtme
- D) Görüşün yanlışlığını kanıtlayacak örnekler verme
- E) Savunulan görüşü başkalarının yakın görüşleriyle destekleme

15 ve 16. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Çağdaş eğitimcilerin şiddetle karşı çıktığı ezber, öyle bir alışkanlıktır ki kanser gibi girdiği zihinde başkasına yaşam şansı vermez; beyni kapladığı anda düşünme yeteneği sona erer. Bu yöntemin günümüzde ne kadar gereksiz olduğunu kavramak için ne zaman ve hangi amaçlarla ortaya çıktığına bakmak faydalı olacaktır. Bu yöntemin kökeni, bilginin çok sınırlı olarak depolanabildiği ve yayılabildiği dönemlere dayanır. Matbaanın bulunmasına kadar bir kitabın ancak birkaç tane el yazması nüshası bulunabiliyordu. O dönemlerde bilgiyi muhafaza etmenin en kolay yollarından biriydi ezber. Fakat matbaanın yaygınlaşmasından sonra bu yola başvurmaya gerek kalmamıştı. Artık bilgiye ihtiyaç duyulduğunda ona ulaşma yolunu bilmek yeterliydi. Zihin denilen o değerli saray ambar gibi kullanmanın anlamı yoktu. Artık zihnin bütün gücünü bilgiler ve düşünceler arasında bağlantılar kurmaya odaklamak gerekiyordu.

15. Parçaya göre aşağıdakilerden hangisine duyulan ihtiyaç, ezberin önem kazanmasında etkili olmuştur?

- A) Bellek geliştirme tekniklerinin öğrenilmesi
- B) Bilgiyi daha sonra kullanmak üzere saklama
- C) Zihnin işleyişini hızlandırma
- D) Toplumda itibar kazanma
- E) Öğrenilen bilgilere yenilerini ekleme

16. Aşağıdakilerden hangisi zihnin gücünün parçada önerildiği gibi kullanılmasına bir örnek olarak söylenebilir?

- A) Uzun bir metni kağıda bakmadan okumak
- B) Matematik formüllerini kullanarak bir tarlanın alanını ölçmek
- C) Bir konferansta konuşmacının söylediklerini eksiksiz biçimde not etmek
- D) Bir olayın sebeplerini ve sonuçlarını ortaya koyan bir rapor yazmak
- E) Bir konuda daha önce yazılan kitapların listesini çıkarmak

17 ve 18. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Gerçek yapboz meraklıları, makine kesimiyle üretilmiş yapbozları tercih etmezler. Çünkü bu yapbozlar üzerindeki resme dayalı bir mantığa göre kesilmemiştir. Ayarı hiç değişmeyen bir kesme makinesi her malzemeyi aynı biçimde keser. Bu tür kesim, yapbozun özgünlüğünü ortadan kaldırır. Özgün bir yapbozun asıl güçlüğü, üzerindeki resmin konusundan ya da resim yapan ressamın tekniğinden değil, yapbozun oluşturulma aşamasındaki üsluptan kaynaklanır. Bu açıdan bakıldığında, yapboz oluşturmak bir sanattır. Yapbozu oluşturan kişi, onu çözecek oyuncunun yanıtlamak zorunda kalacağı bütün soruları üretim aşamasında kendisine sormalı; izleri ve yolları bulanıklaştırma işini tesadüflere bırakmak yerine, bu işi kendisi, tuzaklı bir biçimde ve kurnazca yapmalıdır. Özgün yapboz, sanıldığı gibi tek başına oynanan bir oyun değildir. Oyuncunun eline aldığı, incelediği her parça, denediği her kombinasyon ve bununla ilgili sezgileri, umutları, olası yanılgıları üretici tarafından incelenmiş, hesaplanmış ve kararlaştırılmıştır.

17. Bu parçaya göre, özgün yapbozun bir sanat olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Parçalanma biçiminin yapbozu oluşturan kişiye özgü bir tasarıma dayanması
- B) Ünlü ressamların resimlerinin kullanılması
- C) Üzerindeki resmin küçük parçalar hâlinde kesilmesi
- D) Parçaların düzgün ve aynı biçimde kesilmiş olması
- E) Güçlüğün, yararlanılan resmin konusuna bağlı olması

18. Bu parçaya dayanarak, yapbozun makine kesimiyle üretilmesinin onun hangi özelliğini yok ettiğini söylenebilir?

- A) Üzerindeki resmin konusundan kaynaklanan ipuçlarını sağlama
- B) Hassas bir biçimde kesilmiş olma
- C) Oyuncuyla üretici arasında oynanan bir oyun olma
- D) Parçalar arasında ilişki kurulmasını gerektirme
- E) Kolay başarılabileme

19 ve 20. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

İster ağızdan olsun isterse enjeksiyon yoluyla olsun, aldığımız ilk antibiyotik dozu kana geçer ve kanda belirli bir düzeye ulaşır. Bu da bakterilerin antibiyotikle ilk karşılaşmasıdır. Zamanla antibiyotiği yavaş yavaş vücudumuzdan atmaya başlarız. Kandaki antibiyotik düzeyi bakteriyi etkileyemeyecek kadar düştüğü anda ikinci dozu almamız gerekir. İkinci dozu aldığımızda bu düzey yine bakteriyi etkileyecek kadar olur. Zamanla yine kandaki antibiyotik düzeyi düşer ve yeni doz alınır. Kanımızda antibiyotik düzeyini bu şekilde ayarladığımızda bakteri antibiyotiğe dayanmaz. Bu düzeyin antibiyotik aldığımız sürece aynı olması gerekir. Bunun nedeni, antibiyotiğin ancak belli düzeydeyken bakteriyi yok edebilmesidir. Bu düzeyin altında, bakteri yok olmadığı gibi, antibiyotikle tanışmış olur ve direnç geliştirmek için hemen kolları sıvar. Bu düzeyin üstündeki dozlar ise "Zehir" etkisi gösterip bizim hücrelerimize de zarar verebilir.

19. Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Antibiyotiklerin neden düzenli alınması gerektiği
- B) Antibiyotiklerin bakterileri nasıl yok ettiği
- C) Antibiyotikleri hangi yollarla almanın daha etkili olabileceği
- D) Antibiyotiklerin vücuttan nasıl atıldığı
- E) Antibiyotiklerin hangi hastalıkları yok ettiği

20. Antibiyotiğin kanda belli bir düzeyde olmasıyla aşağıdakilerden hangisi arasında bir benzerlik vardır?

- A) Şehir şebekesinin hep aynı voltajda elektrik vermesi
- B) Ana yollarda trafiğin tek yönlü düzenlenmesi
- C) Yolcu sayısı fazla olan bayramlarda ek uçak seferi konması
- D) Fabrikanın artan talebi karşılamak için vardiyalı çalışması
- E) Belediyelerin, yaz sıcaklığında çöpleri daha sık toplatması

ÇÖZÜMLER

1. Parçada "kendilerine en uygun işlerde çalışmaları önem kazanmaktadır" ifadesinde A ve D seçeneklerine, "bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek" ifadesinde E seçeneğine, "hem de belirli bir alana yoğunlaşma" ifadesinde B seçeneğine değinilmiştir. Çalışma süresine yönelik bir bilgiye parçada yer verilmiştir.
Cevap C
2. Parçadaki "kendilerine uygun işlerde çalışmaları" ifadesi A seçeneğini, "var olan bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek" ifadesi C seçeneğini, "Bir toplum ancak böyle bireyler sayesinde..." ifadesi D seçeneğini ve "Sanayileşmeyle birlikte..." ifadesi E seçeneğini anlamca destekler. Bireyin hak ve özgürlüğüne yönelik bir ifadeye parçada değinilmemiştir.
Cevap B
3. Paragrafın son cümlesindeki "zihinlerin oluşturdıkları model, öğretmenlerin anlattığı doğrulardan bağımsız olarak varlığını koruyabilir." ifadesi parçadaki ana düşünmeyi özetlemektedir. Bu da C seçeneğinde yinelenmiştir.
Cevap C
4. Bazı kişilerin Güneş'in, Dünya'nın çevresinde döndüğünü düşünmesi, "Belirli olguları dikkate almadan yapılan gözlem, yanlış sonuçlara gidilmesine neden olabilir." görüşünü desteklemektedir.
Cevap D
5. Paragrafın sonuna getirilecek en uygun cümle D seçeneğinde verilmiştir. Çünkü toprak, makineleşmeyle birlikte erozyona daha açık hâle getirilmiştir.
Cevap D

6. Paragrafın ilk cümlesinde yer alan "Nüfusun artmasıyla dünya genelinde tarım ürünlerine olan talebin yükselmesi... tarımda makineleşmeyi gerektirmiştir." ifadesi A seçeneğini işaret etmektedir.
Cevap A
7. Parçaya göre, sanatçının ele aldığı hayallerinin objektif bir değerinin olması gerekir yargısına ulaşılamaz. Çünkü parçada sanatın soyut kavramları işlediği ve deneye, gözleme ihtiyaç duymadığı söylenmiştir. Dolayısıyla A seçeneği parçayla çelişir.
Cevap A
8. "Onlardan biri de her ikisinin de temelinde düşünmenin olmasıdır." ifadesinde E seçeneği belirtilmiştir.
Cevap E
9. "Eğer her soruya kesin bir 'evet' ya da 'hayır' cevabı verme eğilimindeyse..." ifadesinden anlayış düzeyi yüksek insanların farklı yaklaşımlara açık oldukları anlaşılmaktadır.
Cevap A
10. Parçaya göre, kalıplaşmış görüşlerin geçersiz olması, sorunların birden fazla nedeninin olmasına bağlanmıştır.
Cevap D
11. Parçada, araştırma sonucunda yaşa bağlı bulgulardan bahsedilmektedir. A seçeneğinde verilen yargıyı verilen bulgular destekler niteliktedir.
Cevap A

12. Yaşlı olan insanların belli alışkanlıklarını değiştirmek mümkün değildir. Buna göre de cep telefonu kullanan yaşlılar ile gençler arasında önceden yerleşmiş alışkanlıkların olması da doğaldır. Çünkü parmakların işlevsel gücü değişmektedir.

Cevap E

13. Ressamın görüşü "Kültür düzeyi farklı toplumsal kesimler birbirlerine karşı duyarsızdır." olamaz. Çünkü o, toplumdaki kültür düzeyi farklılıklarının yavaş yavaş da olsa ortadan kalkabileceği düşüncesini savunmaktadır.

Cevap E

14. Ressam, görüşünü açıklamada somut modelden yararlanmıştır. Çünkü toplumu dilimlere ayrılmış bir üçgen olarak görmüştür. Bu da onun soyut bir görüşü açıklamada somut modelden yararlandığını gösterir.

Cevap B

15. Parçada matbaanın bulunmasından önce bilginin muhafaza edilmesinin çok güç olduğu, bu yüzden bilgiyi koruma ve yaymanın bir yolu olarak ezbere sıkça başvurulduğu söylenmiştir. "Bilgiyi daha sonra kullanmak üzere saklama" ihtiyacı ezberin önem kazanmasında etkili olmuştur.

Cevap B

16. Zihnin gücünün nasıl kullanılması gerektiğine yönelik öneri, parçanın son cümlesinde "zihnin bütün gücünü bilgiler ve düşünceler arasında bağlantılar kurmaya odaklamak" şeklinde söylenmiştir. Buna uygun tek örnek "bir olayın sebeplerini ve sonuçlarını ortaya koyan bir rapor yazmak"tır.

Cevap D

17. Yapbozu oluşturan kişinin bir düşünüş şekli vardır. Yapboz bu üslup özelliğinden dolayı bir sanattır. Çünkü standart bir makine kesimi yoktur.

Cevap A

18. Yapbozun makine ile kesilmesinin oyuncuyla üretici arasında oynanan bir oyun olma özelliğini yok ettiğini söyleyebiliriz. Çünkü el yapımı yapbozu üreten kişiyle o yapbozu oluşturacak arasında bir çeşit etkileşim olmaktadır. Parçada da zaten bu vurgulanmaktadır.

Cevap C

19. Parçada antibiyotiklerin düzenli alınmadığında ortaya çıkacak olası tehlikelerden söz edildiğine göre parçanın yazılma amacı da antibiyotiklerin düzenli alınması olacaktır.

Cevap A

20. Antibiyotiklerin kandaki belli düzeyi ile "Şehir şebekesinin hep aynı voltajda elektrik vermesi" arasında benzerlik vardır. Çünkü şehir şebekesi de aynı düzeydedir ve bu düzeydeki değişimler de elektrikle çalışan her şeye zarar vermektedir.

Cevap A

1 - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Sinestezi adı verilen durum, bir tür duyu uyarısının bir başka duyu algısına yol açmasıdır. En sık rastlanan durum "renk işitme"dir. 8 rakamını mor, B harfini sarı olarak algılayanlara da rastlanılmıştır. Sesin tizliği ile rengin açıklığı orantılıdır. Her sinestetik için duyarlar arasındaki ilişkilendirme farklı olmakla birlikte, bazı kalıplar da vardır. Yarım daire piyano sesidir, motorlu araçların sesi kırmızıdır. Bilim adamları, bebeklerde sinestezi yeteneğinin bulunduğunu belirtmekte ve bunu hangi duyu, hangi algıya çevireceğini bilmeyen bir beyin yapısına sahip olmalarına bağlamaktadırlar. Bebeğin büyüme aşamasında duyarlarının yönlendirilmesine rağmen, sinestetiklerde bu bağ kopmaz. Sanatta da sinesteziye rastlanılmaktadır. Resimde ve edebiyatta sinestezi pek çok sanatçı tarafından uygulanmıştır.

1. Bu parçaya dayanarak sinesteziyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İleriki yaşlarda niteliği değişir.
- B) Sinesteziye tiz seslerin algılanmasında daha çok rastlanır.
- C) Özellikle küçük yaşlarda sinestezi çok çabuk fark edilir.
- D) Sinestezi, çoğunlukla sanatçılarda görülür.
- E) Sinestezi kişiden kişiye farklı biçimlerde gerçekleşebilir.

2. Bu parçadaki verilere dayanarak aşağıdakilerin hangisinde sinestezi yeteneğinden daha çok faydalanılacağını söylemek mümkündür?

- A) Resmin konusunun, hayallerden alınması
- B) Daha önce bestelenmiş olan bir müziğin yeniden bestelenmesi
- C) Kazanılan bir zafer sonrasında hürriyet heykeli-nin yapılması
- D) Yapılan bir resmin müzik parçası olarak ifade-lendirilmesi
- E) Notalarına uygun olarak bir parçanın çalınması

3. Bu parçaya göre, bebeklerde, büyüdükçe si-nestezinin ortadan kalktığını savunan bazı bilim adamlarının bu düşünceyi savunmalarının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Algıdaki farklılıkların genlerle gelmesi
- B) Uyarıcılara gösterilen tepkilerin sonradan öğre-nilmiş davranış olması
- C) Yaşamın her aşamasında sinestezinin ortaya çıkabileceği
- D) Sinestezinin teşhisinin çok zor olması
- E) Sinesteziyi gösteren uyarıcıların az olması

4. Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerin hangisinde sinestezi olduğu söylenebilir?

- A) Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel Kelimelerinse kifâyetsiz olduğunu
- B) İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı Önce hafiften bir rüzgâr esiyor
- C) Ellerinle dokunsaydın çiçeğe, rengini tanırdın Gözünle görseydin çiçeği sesini duyardın
- D) Tebessümler silik haykırışlar suskun Ellerimizde defne yaprağı
- E) Afgan Dede'ye para saydım Sattı bana çocukluğumu

5 - 8. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Humuslu toprak ile insanlar arasında doğrudan bir ilişki vardır. Humuslu toprak nasıl dış dünyanın etkilerinin içine sinmesine, kendini değiştirip dönüşümüne izin veriyorsa bazı insanlar da kendilerini bilgiye açık tutarak bilginin içlerine sızmasına izin verirler; öğrenmekten, yenilenmekten ve değişmekten korkmazlar. Bilgiyi, yalnızca kuru bir ezber nesnesi, dışarıda tutulacak bir şey olarak değil, kendini gözden geçirmede, kendi içine bakmada yarayışlı bir araç olarak görürler. Bilgiyi bünyelerinin bir ögesi durumuna getirerek ona "organik nitelik" kazandırır. Bilgiye kendi bünyesinde yol alması için geçit veren, böylece, kişisel malzemesinin zenginleşerek değişmesine, özgürleşmesine olanak hazırlayan kişide bilgi, aynı zamanda bir erdem olabilir ve kendi değer sistemini oluşturabilir. Oysa kişiyle bütünleşmemiş bilgi, sahibini ele verir. Bu çeşit insanlar killi topraklar gibidir, dünya onlara sızmaz. Böyle kişiler, iç dünyalarında dolaşmasına izin vermedikleri, nesneleştirdikleri bilgiyi yalnızca yüzlerinde tutarlar, değişen mevsimlerle gelen ilk yağmurla birlikte onu üzerlerinden yıkayıp atarlar. Günün modasını izler; yaygınlık kazanan görüş, deyiş ve kavramların kullanım değerinden alabildiğine yararlanır, modası geçtiğinde de onları hemen yenileriyle değiştirirler. Kimilerinde gerçek bir merak ve öğrenme tutkusuyla birlikte gelişen bilgi edinme ihtiyacı bunlarda, kirli bir iştaha, oburca bir yağlanmaya dönüşür.

5. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Bir olgunun bilinen özelliklerinden hareketle bilinmeyen yönlerini bulma
- B) Bir olguyu, en belirgin özelliklerini kullanarak tanımlama
- C) Bir olgunun gerçekleşmesinde rol oynayan etkenleri önem sırasına koyma
- D) Bir olguyu açıklamada başka bir olgunun özelliklerini kullanma
- E) Bir olguyla ilgili farklı görüşlere açıklık getirerek bu görüşler arasındaki benzerlikleri anlatma

6. Aşağıdakilerden hangisi humuslu toprağa benzetilen kişilerin değinilen özelliklerinden biri değildir?

- A) Değer yargılarını bilgiye dayandırma
- B) Bilgi edinmede istekli olma
- C) Bilgisiyle, başka kişilere yardımcı olma
- D) Bilgiyi özümseme
- E) Bilgiden, kendini daha iyi geliştirmek için yararlanma

7. Bu parçadaki "oburca bir yağlanma" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin kullanılmayıp biriktirilmesi
- B) Bilgiden, başkalarına zarar verecek biçimde yararlanma
- C) Bilginin daima güncelleştirilmesi
- D) Değişmeye dirençli bilgiler edinilmesi
- E) İlgili alanının dışında bilgilere yönelmesi

8. Aşağıdakilerden hangisi için, parçada değinildiği gibi bilginin "organik" nitelik kazanmasına gerek yoktur?

- A) Bir bilim adamının laboratuvarında yeni bir buluş yapması
- B) Bir teoremin, bilinenlerden farklı bir yöntemle kanıtlanması
- C) Tekerlemelerin şaşırmadan tekrarlanması
- D) Bir klasik müzik parçasının caz formunda yorumlanması
- E) Bir bestecinin bir halk hikayesini operaya uyarlaması

9 - 12. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Evimizin üst katlarıyla, bahçesiyle ilgileniriz de karanlık, nemli bodrumumuzu ancak bir boru patladığında şerefendiririz. Dünya da bizim evimiz. Gözümüz yukarıda ya da bastığımız zeminde olup bitenlerde. Temelimiz ise korkuyla, felakette ilişkilendirilmiş. Yerin altından fışkıran ateşe bakıp cehennemi oraya yakıştırmışız. Oysa bize can veren; yerin altı, oradaki ateş. Bu ateş ve onu çevreleyen kabuk, bir temel gibi yaşamı ayakta tutuyor. Yaşamımızı, başka şeylerin yanı sıra, fazlaca ilgi göstermediğimiz temelimize borçluyuz. Gerçekte, bize yaşam veren bu temelin sağlamlığı değil, çürüklüğü. Yer kabuğu paramparça ve hareketli. Bu parçalar sürekli olarak birbirlerinin altına kayıyor, yeryüzünün birkaç bin kilometre altındaki yüksek sıcaklıklarda eriyor. Erimiş kayalar yer kabuğunun zayıf noktalarından, yanardağlardan yeryüzüne çıkıyor. Yaşamımızı, yaşama düşmanmış gibi görünen bu kızgın, dinamiğe borçluyuz. Yaşayabilmemiz için gereksinim duyduğumuz suyu, karbonu, mineralleri ve diğer maddeleri, yanardağların püskürttüğü lavlardan, gazlardan sağlıyoruz. Bu gazlardan biri olan karbondioksit, güneş ışınlarını hapsedip atmosferi ısıtan bir sera gazı. Sürekli birikse gezegenimiz Venüs gibi bir cehennem olurdu. Bu gazın fazlasını, çökeldiği kabuk katmanlarıyla birlikte geri götüren işte bu oynak temelimiz. Bizdekinin tersine temeli sağlam olan Mars, atmosferi yeterince karbondioksitle beslenmediğinden bugün bir derin dondurucu hâlinde. Bu nedenle fazla sallanmadıkça ateş ve dumana boğulmadıkça aklımıza gelmeyen bodrumumuzu, feneri elimize alıp bir daha aydınlatmamız gerekiyor.

9. Bu parçada aşağıdakilerden hangisi önerilmektedir?

- A) Yanardağ patlamalarından korunmada etkili önlemlerin alınması
- B) Sera gazı yayan üretim faaliyetlerinin azaltılması
- C) Mars ve Venüs'te yaşam bulunma olasılığının belirlenmesi
- D) Korkuları azaltmak için, onların başka kişilerle paylaşılması
- E) Yer altıyla ilgili daha çok araştırma yapılması

10. Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi Dünya'da yaşam olmasını sağlayan etkenlerden biri olarak belirtilmemiştir?

- A) Yanardağların püskürmesi sonucu yer kabuğundaki minerallerin yenilenmesi
- B) Atmosferde uygun oranda karbondioksit gazı bulunması
- C) Yer çekiminin olması
- D) Yer kabuğunun hareketli olması
- E) Güneş ışınlarının atmosferde tutulması

11. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?

- A) Yer kabuğunun yapısı, Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığına bağlı mıdır?
- B) İnsanın, yerin altına bakışı nasıldır?
- C) Dünya'daki yaşamı ayakta tutan nedir?
- D) Karbondioksitin atmosferde sürekli olarak birikmesi nasıl bir etki yaratır?
- E) Dünya'yı yaşam için uygun hâle getiren maddeler nelerdir?

12. Aşağıdakilerden hangisi bu parçada değinilen gelişmelerden biri değildir?

- A) Yaşama önem verilmesine karşın, yaşamın kaynağını oluşturan yer altına önem verilmemesi
- B) Yer kabuğunun sağlamlığının değil, çürüklüğünün yaşama olanak sağlaması
- C) İnsanların her geçen gün yerin altına üstünden daha çok önem verdiği
- D) Yaşamsal maddelere kaynaklık eden yanardağ patlamalarının yaşamın düşmanıymış gibi görülmesi
- E) Yaşamın ortaya çıkmasını sağlayan ateşin cehennem olarak nitelenmesi

13 - 16. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

1950'lerde temeli atılan modernleşme kuramı gelişmiş ülkelerin geçirdiği süreçlerin çözülmesine dayanmaktadır. Bu kuramın temel varsayımına göre, geleneksel toplumların gelişmesi de aynı süreçlerle olacak ve gelişmeye engel olduğu kabul edilen geleneksel yapıların çözülmesiyle modernleşme gerçekleşecektir. Bu bağlamda, özellikle radyo, sinema ve televizyon gibi yeni iletişim teknolojileri bu modernleşmeyi yayacak olan "sihirli değnekler" olarak kabul edilmiş, bunların gelişmekte olan ülkelere girişleri çeşitli yardım anlaşmalarıyla desteklenmiştir. 1980'lerde başlayan neomodernleşme kuramının özünde ise geleneksel kültür değerlerinin modernleşmeye engel olmadığı hatta ekonomik gelişmeye faydası bulunabileceği varsayımı bulunmaktadır. Geri kalmanın nedenlerinin "enformasyon eksikliği" olduğu kabul eden bu düşünce de gelişmekte olan ülkelerin gelişmiş ülkelere ulaşmasının sanayi toplumundan küresel enformasyon toplumuna geçmesiyle gerçekleşebileceği savunulmaktadır. Görüldüğü gibi, bütün bu modernleşme yaklaşımları iletişimi anahtar kavram olarak kabul etmekte, gelişmekte olan ülkelerin modern topluma dönüşmesinin yolunu "iletişim ağına bağlı olma"ya indirmekte ve böylece uluslararası ekonominin eşit olmayan ilişkileri perçinleyen, geri kalmışların ilerlemesini engelleyen yapısını saklamaktadır. Oysa ekonomik gelişme, eşitlik gibi makro toplumsal hedefler açısından bakıldığında, iletişim, bağımsız değişken değildir. Yani sadece iletişim değişkenliği ile oynanarak toplumsal amaçlara ulaşılamaz. Herhangi bir toplumsal değişim projesinin başarısını garanti eden en önemli unsur hissedilen gereksinimlerdir. Bunlar, gerçek gereksinimlerdir, olmayan gereksinimlerin pazarlama ya da tanıtım yoluyla yaratılması değildir. Ancak iletişim, ekonomik, teknolojik düzeydeki genel politikaların toplumsal hedeflere ulaşmak için doğru olarak harekete geçirildiği dönemlerde üretim bir değişken olarak ortaya çıkar.

13. Bu parçada işlenen **temel** konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitle iletişim araçlarının modernleşme kuramlarına etkisi
- B) Geleneksel ve gelişmiş toplumların farkları
- C) İletişimin sosyal gelişme için önemi
- D) Bilgisayar teknolojisinin gelişme süreci
- E) Modern toplumlarda iletişimin önemi

14. Bu parçaya göre, geleneksel toplumların gelişmesinin önündeki asıl engel aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geleneksel toplumların, kendi aralarındaki anlaşmazlıklar nedenleriyle gerekli çalışmaları yapamamaları
- B) Modernleşmiş ülkelerin, geleneksel toplumlara gelişmeleri için yardım etme konusunda samimi-yetsizlikleri
- C) Geleneksel toplumlarda, modern toplumlarla aralarındaki farkın giderilmesini sağlayabilecek bilgi akışı için gerekli altyapının oluşturulamaması
- D) Geleneksel toplumların, makro toplumsal hedeflerinin olmaması
- E) Uluslararası ekonomik düzenin ülkeler arasındaki dengesizliği güçlendirici nitelikte olması

15. Bu parçada, modernleşme kuramlarına yöneltilen temel eleştiri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitle iletişim araçlarının tanıtımının nasıl yapılması gerektiğinin açıklanmaması
- B) Genel politikalara gereken önem verilmeksizin salt iletişimin geliştirilmesiyle modernleşmenin sağlanabileceğinin düşünülmesi
- C) Kuramlar arasında, toplumların gelişmesinin nasıl olacağı hakkında aynı görüşe sahip olunması
- D) Geleneksel toplumların bazılarında, gelişme dışında, başka toplumsal hedeflerin de olabileceğinin düşünülmesi
- E) Kitle iletişim araçlarının işletilecek nitelikli eleman yetiştirilmesine önem verilmesi

16. Bu parçaya göre, iletişimin toplumsal gelişmeyi sağlamada "bağımsız değişken" **olmamasının** nedeni nedir?

- A) Toplumun gerçek gereksinimlerine cevap verememesi
- B) Doğru saptanmasına rağmen makro politikaların uygulamada etkisinin olmaması
- C) Geleneksel toplumlarda yeterince ulaştırılamaması
- D) Gelişmiş toplumların kotasında olan teknolojiye dayanması
- E) Geleneksel kültürel değerlerin korunmasını engellemesi

17 - 20. soruları aşağıdaki parçaya göre yanıtlayınız.

Alman köylüsünün gözünde orman, Orta Çağ boyunca bilinmeyen tehlikelerle dolu bir yerd. Şeytan, kılık-tan kılığa girerek insanları korkuturdu. İssiz köylerde yaşayan cinlerse pek çok kötülüğün yanı sıra karakışın da başsorumlusuydu. Bu korkunç yaratıkların yanı sıra, çiftçilerin başına bela olan tarla fareleri, sivrisinekler, asma yaprağı böcekleri, kısacası, köylülerin zorlu dünyasında mücadele edilmesi gereken gerçek ve gerçeküstü birçok yaratık vardı. Kış aylarının zorluğundan hâlsiz düşen köylüler baharın gelmesiyle seilmeyen bütün bu yaratıklardan kurtulmak için onlardan daha korkutucu şekillere bürünüp oldukça çok gürültü çıkararak onları kaçırmak için uğraşırlardı. İşte "fastnacht" bütün bu beş günlük kovalamacanın yüzlerce yıl boyunca türlü âdetlerle donanıp çeşitli loncalarla örgütlenip büyük bir şenliğe dönüştüğü geleneğin adıdır. Babadan oğula geçen özel kuralları olan bu loncalar, zaman içinde birer kulüp gibi faaliyet göstermeye başladı. Lonca üyeleri, her "fastnarcht"ta en görkemli kıyafetleri yaratıp diğerlerini geride bırakmak için birbirleriyle yarıştılar. Böylece, bir savunma ayini şeklinde doğan "fastnacht" pek çok eğlencelik unsurun yer aldığı gündelik hayatta yapılması hoş karşılanmayan davranışların sevimli maskaralıklar olarak değerlendirildiği bir şenliğe dönüştü. Bugünkü şekliyle "fastnacht", hem ilahi hem de dünyevi katı kurallarla yaşayan bireylerin, ayıplanan aşırılıkları dilediklerince yaşayabilmeleri için bir fırsattır. Beş gün boyunca herkes köyün delisidir. Köyün delisi olabilmek özgürlüğü, beğenilmeyen her şeyin özellikle de sistemin eleştirilebilmesini sağlar. Orta Çağ ormanlarının cinleri, çiftçilerin başdüşmanı tarla fareleri kimseyi korkutmuyor artık ama "fastnacht" toplumsal eleştirinin mizah yoluyla en çarpıcı şekilde gösterildiği bir şenlik olmayı sürdürüyor.

17. Bu parçaya göre "fastnacht"ın günümüzde de sürdürülmesinin başlıca nedeni aşağıdakilerden hangisini sağlamasıdır?

- A) Kişilerin yaptıkları işi gösterme olanağı bulmasını
- B) Kişilerin birbirleriyle yarışarak toplum içinde dikkat çekmeye çalışması
- C) Toplumsal kurallara, baskı görmeksizin, karşı durulmasını
- D) Saygı duyulan geleneklerin kendilerinden sonraki kuşaklara aktarılmasını
- E) İnsanlar arasındaki uyuşmazlıkların giderilmesini

18. Bu parçaya göre "fastnacht"ın ortaya çıkışında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Köylülerin zorlu kış şartlarından sonra baharın gelişini kutlamak istemesi
- B) Köylülerin yaşam koşullarıyla başa çıkmada zorlanması
- C) Çevredeki köylülerle ürün alışverişinin yapılması
- D) Köylülerin, yoğun tarımsal çalışmaları öncesinde eğlenmek istemesi
- E) Köylülerin aldıkları ürün için minnetlerini sunmak istemesi

19. Bu parçaya göre başlangıcından bugüne kadar "fastnacht"la ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi değişmiştir?

- A) Abartı öğeleri içermesi
- B) Süresi
- C) Genel olarak kabul edilmesi
- D) Yapıldığı mevsim
- E) Alman halkı için anlamı

20. Bu parçada verilenler aşağıdaki seçeneklerde verilenlerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Doğa koşullarının nasıl kontrol altına alınabileceği
- B) Batıl inançların nasıl yok edilmeye çalışıldığına
- C) Efsanelerin nasıl yayıldığına
- D) Geleneklerin nasıl ortaya çıktığına
- E) Loncaların nasıl örgütlendiğine

ÇÖZÜMLER

1. Parçadaki "Her sinektetik için duyular arasındaki ilişkilendirme farklı olmakla birlikte..." ifadesinden "Sinestezi kişiden kişiye farklı biçimlerde gerçekleşebilir." yargısı çıkarılabilir.
Cevap E
2. Sinesteziye farklı duyuların etkileşimi söz konusu olduğu için yapılan bir resmin, müzik parçası olarak ifadelendirilmesinde, sinestezi yeteneğinden daha çok faydalanılacağı söylenmek mümkündür.
Cevap D
3. Bebeklerde sinesteziye rastlanırken, büyüdükçe sinestezinin ortadan kalkmasının nedeni, "uyarıcılara gösterilen tepkilerin sonradan öğrenilmiş davranış olması"ndandır. Çünkü bebekler hangi duyguyu, hangi algıya çevireceğini bilmezler. Büyüdükçe bunları öğrenirler.
Cevap B
4. Parçadaki bilgilere dayanarak C seçeneğinde verilen mısralarda sinestezi vardır denilebilir. Çünkü resimde ve edebiyatta sinestezi kullanılmış ve ses ile renk arasında bir uyum olduğu görüşü savunulmaktadır.
Cevap C
5. Parçada insanın bilgiyi özümsemesi olgusu, humuslu toprağın özellikleri kullanılarak anlatılmış, arada ilişki kurulmuştur.
Cevap D
6. Parçadaki "bilgi, aynı zamanda bir erdem olabilir ve kendi değer sistemini oluşturabilir" ifadesinden A seçeneğine, "Bilgiye kendi bünyesinde yol alması için geçit veren" ifadesinden B ve D seçeneğine, "kişisel malzemesinin zenginleşerek değişmesine" ifadesinden E seçeneğine ulaşılabilir.
C seçeneğine yönelik bir bilgiye yer verilmemiştir.
Cevap C
7. Parçada mecazlı olarak kullanılan "oburca yağlanma", sözü, bilginin kullanılmayıp biriktirilmesi anlamına gelmektedir.
Cevap A
8. Bilginin, parçada değinildiği gibi "organik" nitelik kazanmasına gerek duyulmayan "Tekermelerin şaşırma-dan tekrarlanması"dır. Çünkü bunun için öğrenilenlerin özümsemesine, yorumlamasına vb. gerek yoktur. Sadece ezberlemek yeterlidir.
Cevap C
9. Son cümledeki "aklımıza gelmeyen bodrumumuzu, feneri elimize alıp bir daha aydınlatmamız gerekiyor" ifadesinde yer alıyla ilgili daha çok araştırma yapılması önerilmektedir.
Cevap E

10. Parçada yer çekimine yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.
Cevap C
11. A seçeneğinde verilen "Yerkabuğunun yapısı Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığına bağlı mıdır?" sorusunun yanıtı parçanın içinde yoktur.
Cevap A
12. "İnsanların her geçen gün yerin altına üstünden daha çok önem verdiği"ne yönelik bir ifadeye yer verilmemiştir.
Cevap C
13. Parçanın bütününde iletişim teknolojilerinin modernleşme ve modernleşme kuramlarını etkilediği, "sihirli değnek" benzetmesiyle anlatılmıştır.
Cevap A
14. Parçanın özellikle II. bölümünde verilenlerden hareketle, geleneksel toplumların gelişmesinin önündeki asıl engelin "uluslararası ekonomik düzenin ülkeler arasındaki dengesizliği güçlendirici nitelikte olması" olduğu görülür.
Cevap E
15. Parçada modernleşme kuramlarına yönetilen temel eleştiri, "genel politikalara gereken önem verilmeksizin, salt iletişimin geliştirilmesiyle modernleşmenin sağlanabileceğinin düşünülmesi"dir. Çünkü yazar, iletişimin tek başına yeterli olmayacağını belirtmektedir.
Cevap B
16. Parçaya da "sadece iletişim değişkenliği ile oynanarak toplumsal amaçlara ulaşılamaz" ifadesinden iletişimin toplumsal gelişmeyi sağlamada bağımsız değişken olmamasının nedeni belirtilmiştir.
Cevap A
17. "Köyün delisi olabilme özgürlüğü, beğenilmeyen her şeyin, özellikle de sistemin eleştirilebilmesini sağlar." ifadesinde sözü edilen geleneğin toplumsal kurallara baskı görmeksizin karşı durulmasını sağladığı söylenebilir.
Cevap C
18. Parçaya göre "fastnacht" bahar gelince köylülerin bütün bir kış boyunca canlarına tak eden yaratıklardan kurtulmak için yaptıkları mücadele sonunda ortaya çıkmıştır.
Cevap B
19. Parçaya göre "fastnacht" geleneğinin uygulanmasında ve içeriğinde bir değişiklik olmamış yalnızca Alman halkı için anlamı değişmiştir.
Cevap E
20. Parçanın bütününde anlatılanlar, tarihsel bir uygulamanın hâla yaşatılmaya çalışıldığı düşünüldüğünde geleneklerin nasıl ortaya çıktığına örnek oluşturabilir.
Cevap D

1. Gözümde oyunayan kişiyi canlandırınca daha rahat
I
yazıyorum. Zaten oyuncu listesi belli olduktan sonra
II
iş sular seller gibi yürüyor. Bir karakteri düşündüğümde
III
konuşmasından giyimine kadar her şey gözümün
önüne geliyor, her şey yerli yerine pat diye oturuyor.
IV V
- Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünlü daralması vardır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, türetilirken bir ünlü kaybına uğramıştır?
- A) Odada yarım saat durunca burnum koku alamaz hâle gelmişti.
- B) Dokunmatik cam teknolojisiyle evrim geçiren telefonlar artık hayatımızın her alanında.
- C) Dün sabah annesiyile okula giderken onu görme-yeyim mi?
- D) Geniş bir ufka sahip yöneticilerle şirketimiz başa-riya ulaştı.
- E) Adam bir zaman kıpırdıyamadım, yerinde öylece kalmıştı.

3. İnsanlara yaptığı iyilikleri hiçbir zaman unutmadık.
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, bir sözcükte yukarıdaki altı çizili sözcükte görülen ses olayları vardır?**
- A) Gençlik çağında, özellikle ergenlik döneminde, in-sanın gözü kara oluyor.
- B) Sınav kitapçığındaki sorular hakkında gözetmen-ler sağlıklı bilgi veremiyor bazen.
- C) Hızla yağan yağmurun altında taksiye binip sınava zar zor yetiştik.
- D) Arkadaki üzüm bağında biraz dolaşp manzaranın güzelliğini seyrettik.
- E) Okur bir anlamda kendi deneyimlerini kullanarak romana yeni bir anlam yükler.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz sertleşmesi (ünsüz benzeşmesi) örneklenmiştir?
- A) İnşaat şirketleri, ev alma hayâlini gerçeğe çeviren fırsatlar sunuyor.
- B) Sayıların ne zaman yazıyla, ne zaman rakamla yazılacağı konusunda dilimizde açık bir kural yok.
- C) Marmaris yolundaki virajları alırken çevremizdeki çam ormanlarının kokusunu içimize çekiyoruz.
- D) Kadınların bitkileri motiflerde kullanması çok eski zamanlara dayanır.
- E) Kalabalık ailelerde büyüyen çocuklar, ev dışındaki ortama uyumda güçlük çekmezler.

5. I. Güzelim bahar rüzgarında ter kokuları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
(Ünlü daralması)
- II. Çok gerilerde kalmış çıktığım liman
Yok görünürde sığınacak bir ada
(Ünsüz sertleşmesi)
- III. Kim demiş ki zamanla gül solar
Bülbül hiç terk eder mi gülü
(Ünsüz yumuşaması)
- IV. Ufkum açılır şimdi o hülya gibi tül den
Bir aşk örülür ruhuma biricik gülden
(Ünlü türemesi)
- V. Sana olan sevgisinden olmasın şüpheniz
Ama belli etmez, için için ağlar sessiz
(Ünsüz türemesi)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ayraç içinde belirtilen ses olayı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içinde be-lirtilen ses olayı yoktur?
- A) Sararan teninden adamın iyice hastalandığını çok iyi anlayabiliyoruz. (Ünlü düşmesi)
- B) Uzun zamandır İstanbul'a gitmekten söz etmiyor nedense. (Ünlü türemesi)
- C) Onun hakkında söylenenlerin hiçbirine inanmadım ben. (Ünsüz türemesi)
- D) Kitap sıkça uyarıyor sizi, konuya hâkim olmanız için. (Ünsüz sertleşmesi)
- E) Birilerinin bana iyi olduğumu söylemesine gerek yok. (Ünsüz yumuşaması)

7. Ben, sende yaşıyorum
Sen, bende hüküm sürmekte
Bırak, sana söyleyeyim güzelliğini
Rüzgârla, nehirlerle, kuşlarla beraber
Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?
A) Ünsüz sertleşmesi B) Ünlü türemesi
C) Yardımcı ses D) Ünlü daralması
E) Kökte ünlü değişmesi
8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte, ayraç içindeki ses olayı **görülmemektedir**?
A) Martı suya yaklaştığında çarpmadan aynı hızla tekrar gökyüzüne çıkıyor. (ünsüz sertleşmesi)
B) Bir hiç uğruna bütün sevdiklerine yüz çevirdi. (ünlü düşmesi)
C) Siyah gözleri, siyah birer kaynar su membası gibiydi. (dudak ünsüzlerinin benzeşmesi)
D) Yemeğini alelacele yiyen konuklar salonu terk ettiler. (ünlü daralması)
E) Ummadığın taş baş yararmış derdi babam. (ünsüz türemesi)
9. Alçak gönüllü bir tarihçidir o. Tarih kavramları ile
I
fazla işi yoktur. Yerine göre eksiklik sayılabilecek bu
II
özellik, eserlerinden çok ama çok yararlanılabileceği
III
gerçeğini değiştirmez. Amatör ressamlığının anlatım
IV
diline yansıdığından söz ederken hiç de haksız değil.
V
Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisi ikisinde ötekilerden farklı ses olayı vardır?
A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz düşmesi vardır?
A) Çevredeki insanlar, olup biteni sessiz sedasız seyretmekle yetindi.
B) Yönetim kuruluna toplantıda sunulan önerilerin neredeyse hepsi reddedildi.
C) Lütfen birileri bana duyduklarımın doğru olmadığını söylesin.
D) Sağlıcakla kalın, diyerek sessizce evinin yolunu tuttu.
E) İnsanları bıktırdığının, gereğinden fazla üzdüğünün farkında değil misin?

11.

- I. Bir kadının nazik sesi geldi uzaklardan
Dinledim, usulca bana yaklaşıp mı
(Yardımcı ses)
II. Yaz ufacık bir yere adımlı
Efsun sözlerinin yalancısıyım
(Ünsüz düşmesi)
III. Sonsuz uykuya yatıp anarım her an seni
Keşke yaşadığıma aşk masalı desem
(Ünlü düşmesi)
IV. Sonsuz çölleri adımlamak mı dersin
Kızgın duygularıma katmak mı dersin
(Ünsüz yumuşaması)
V. Seni tarif etmek çok zordur inan
Tanırım, diye dolaşırım ortalıkta
(Ünlü daralması)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ayraç içinde belirtilen ses olayı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ünlü düşmesi **yoktur**?
A) Senin fikrin de hoşuma gitmiyor değil ama kararsızım yine de.
B) Şirketin yeni patronu bizimle ayrı ayrı görüşmek istiyormuş.
C) Çevremdeki insanlara son zamanlarda hiç güvenmiyorum.
D) Kızılay'ın göbeğindeki kavşaktaki kaza trafiği kilitlemişti.
E) Adımı neden bu kadar çok öğrenmek istiyorsunuz, anlamadım.

Önerilen Süre: 15 dk. 26

13. Önceki okuduklarıyla özdeşleşen okur, bilinen bir dünyayla karşılaşmak istiyor kitapta; bu nedenle onu yadırgatacak ne varsa baştan reddediyor.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü daralması B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünsüz düşmesi D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz türemesi

14. Uzun zamandır bu öykücümüzü gözlüyorum. Öykülerini sevinçle okuyorum çünkü çocukları yönlendiriyor.

Edebiyatımızda sonunda, "Çocuklar!" diyen bir yazarımız çıktı. Bu genç öykücüye bunun için değer veriyorum. Çocuklara ne güzel sesleniyor!

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ünlü daralması vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

15. Şöhret olmak isteyen birçok yıldız adayı, küçük bir iki rolün ardından sönüyor. Kimileri ise hayallere sıkıca tutunuyor ve yükseliyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ses olayı yoktur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayrıca içinde belirtilen ses olayı **yoktur**?

- A) Bana karşı her zaman nazik ve hoşgörülü davranırdı babam. (kökte ünlü değişmesi)
B) Uygarlıkları oluşturan bütün ürünler, bir eylemin sonucudur. (ulama)
C) Bizden istediğini alamayınca canı sıkın bir hâlde salondan ayrıldı. (ünsüz sertleşmesi)
D) Biteceğini çok iyi biliyoruz, bunun için güzel biraz da her şey. (ünlü daralması)
E) En yakınlarına dahi duygularını hissettirmemeye çalışıyordu. (ünsüz türemesi)

17. Bilim belirli bir varlık alanını konu edinip bu alanın olaylarını incelemiş, felsefeyse bilimlerin alanlara ayırdığı varlığı bölmeden ele alıp varlığın tümel bir açıklamasını yapmaya çalışmıştır.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerin hangisinde aynı ses olayı vardır?

- A) I ve III B) I ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte, ses olayı **yoktur**?

- A) Sehrin gürültüsünden uzak bir yerlere gitmeyi düşünüyorum yıllardan beri.
B) Bunları basit bir şey gibi anlatıyorum sana ama yine de ciddiye almalısın.
C) Doğadaki ahengi bozan tek canlı türü insanoğludur.
D) Onunla bu konu hakkında konuştuğumuzu inan ki hiç hatırlamıyorum.
E) Kendi esyalarını topladıktan sonra sen de parka gidip istediğin kadar oynayabilirsin.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz türemesi görülen bir sözcük vardır?

- A) Sabah evden sessizce çıkarken yakaladım onu.
B) Bu konuda ciddiye alınması gereken şeyler var.
C) Gece yarısından evvel döneceksiniz buraya.
D) Affınıza sığınarak birkaç şey söylemek istiyorum.
E) Düşüncelerini hiç belli etmemeye çalışıyordu.

20. Cumhuriyet devri yazarlarından Tahir Alangu, 1916'da İstanbul'da doğdu. Yıllarca Galatasaray Lisesinde edebiyat öğretmenliği yaptı. Önce şiirle sonra da romanlara ilişkin eleştirileriyle ismini duyurdu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde ses olayı **yoktur?**

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. V numaralı sözcükte “de-” fiil kökü önce “y” kaynaştırma ünsüzü sonrasında da “-e” zarf-fiil eki almıştır ve “de-” sözcüğünün sonundaki “e” geniş ünlüsü daralarak “i” dar ünlüsüne dönüşmüştür.

de - y - e → diye

Cevap E

2. A seçeneğinde “burun - um → burnum” iyelik eki alırken,

C seçeneğinde “annesi - ile → annesiyle” edat sözcükle birleşirken,

D seçeneğinde “ufuk - a → ufka” alırken,

E seçeneğinde “kalmış - idi → kalmıştı” ek fiil alırken ünlü düşmesi gerçekleştirmiştir.

B seçeneğinde ise “evir-” fiil kökü “-im” fiilden isim yapım eki alırken yani yeni bir sözcük türerken sözcüğün son hecesindeki ünlü düşmüştür.

evir - im → evrim

Cevap B

3. Öncülde verilen “yaptığı” sözcüğünde önce ünsüz sertleşmesi sonra da ünsüz yumuşaması gerçekleşmiştir.

yap - dık - ı → yaptığı

Aynı sözcükte birlikte görülen bu iki ses olayı B seçeneğindeki “kitapçığındaki” sözcüğünde vardır.

kitap - cık - ındaki → kitapçığındaki

Cevap B

4. D seçeneğinde “bit-” fiil kökü “-gi” fiilden isim yapım eki alırken yumuşak ünsüzle başlayan ek sert ünsüzle biten sözcüğe geldiğinden sertleşme gerçekleşmiştir.

bit - gi → bitki

Cevap D

5. I'de “dinle - yorum → dinliyorum” → ünlü daralması

II'de “çık - dıkım → çıktığım” → ünsüz sertleşmesi

III'te “et - er → eder” → ünsüz yumuşaması

IV'te “bir - cik → biricik” → ünlü türemesi, vardır

V'te ünsüz türemesi yoktur.

Cevap E

6. A'da “sarı - ar-an → sararan” → ünlü düşmesi

C'de “hak - ında → hakkında” → ünlü türemesi

D'de “sık - ca → sıkça” → ünsüz sertleşmesi

E'de “olduk - umu → olduğumu” → ünsüz yumuşaması vardır.

B'de ünlü türemesine örnek yoktur.

Cevap B

7. “sürmek - de-sin → sürmekte” → ünsüz sertleşmesi,

“söyleye - y - eyim” sözcüğünde yardımcı ses,

“yaşa - yorum → yaşıyorum” → ünlü daralması,

“sen - e → sana” sözcüğünün kökünde ünlü değişmesi vardır.

Parçada ünlü türemesine örnek yoktur.

Cevap B

8. A'da “yaklaş-” fiil kökü “-dık” eki alırken “d” sesi “t” sesine dönüşerek sertleşmiştir.

B'de “uğur” sözcüğü “u” ekini alırken sözcüğün son hecesindeki “u” sesi düşmüş,

C'de “membra” sözcüğünde “m” ve “b” sesleri peş peşe gelmiş,

D'de “ye-” fiil kökü ek aldığı sözcüğün sonundaki “e” geniş ünlüsü daralarak “i” ye dönüşmüştür.

E'de ünsüz türemesi yoktur. “um-” fiil kökü “-ma” olumsuzluk eki almıştır. Sözcükteki “m” seslerinden biri türemiştir. Bu sesler sözcüğün ve ekin kendisinde vardır:

um-mak

Cevap E

9. I'de “tarih - ci → tarihçi” → ünsüz sertleşmesi

II'de “yok - dur → yoktur” → ünsüz sertleşmesi

III'te “yararlanabilecek - i → yararlanabileceği” → ünsüz yumuşaması

IV'te “değiş - dir-mez → değiştirmez” → ünsüz yumuşaması vardır.

Yani I, II ve IV'te sertleşme, III ve V'te yumuşama vardır.

Cevap D

10. D seçeneğinde “sağlık” sözcüğü “-cak” ekini alırken sözcüğün sonundaki “k” sesi düşmüştür.

sağlık - cakla → sağlıcakla

Cevap D

11. II'de "ufak - cık → ufacık" → ünsüz düşmesi
 III'te "uyu - ku → uyku" → ünlü düşmesi
 IV. sözcükte "at - ım → adım" → ünsüz yumuşaması
 IV'te "de - y - e → diye" → ünlü daralması, vardır.
 I'de yardımcı ses yoktur.

Cevap A

12. A'da "fikir - in → fikrin",
 B'de "ayır - ı → ayır",
 C'de "çevir - emdeki → çevremdeki",
 D'de "kavuş - aktaki → kavşaktaki" sözcüklerinde ünlü düşmesi vardır.
 E'de verilen "neden" sözcüğünde ünlü düşmesi yoktur.

Cevap E

13. "iste - yor → istiyor" → ünlü daralması
 "reddet - iyor → reddediyor" → ünsüz yumuşaması
 "kitap - da → kitapta" → ünsüz sertleşmesi
 "ret - ediyor → reddediyor" → ünsüz türemesi vardır.
 Parçada ünsüz düşmesi yoktur.

Cevap C

14. Parçada altı çizilen I ve III numaralı sözcüklerde ünlü daralması vardır.
 gözle - yorum → gözlüyorum
 de - y - en → diyen

Cevap B

15. I'de "iste - y - en" kaynaştırma harfi,
 III'te "art - ından → ardından" → ünsüz yumuşaması,
 V'te "yüksek - liyor → yükseliyor" → ünsüz düşmesi vardır.
 II ve IV numaralı sözcüklerde herhangi bir ses olayı yoktur.

Cevap C

16. A'da "ben - a → bana" → kökte ünlü değişmesi,
 B'de "bütün ürünler" sözcüklerin arasında ulama,
 C'de "sık - gın → sıkın" → ünsüz sertleşmesi,
 E'de "his et → hisset" → ünsüz türemesi, vardır.
 D seçeneğinde ünlü daralması yoktur.

Cevap D

17. I'de "et - inip → edinip" ve III'te "ayrıldık - ı → ayırdığ" sözcüğünde ünsüz yumuşaması vardır.

II'de "felsefe - ise → felsefeyse" sözcüğünde yardımcı ses (y),

V'te "çalışmış - dır → çalışmıştır" sözcüğünde ünsüz sertleşmesi vardır.

IV'teki "alıp" sözcüğünde herhangi bir ses olayı yoktur.

Cevap A

18. A'da "şehir - in → şehrin" → ünlü düşmesi
 B'de "sen - a → sana" → kökte ünlü değişmesi
 C'de "ahenk - i → ahengi" → ünsüz yumuşaması
 D'de "hatırlama - yorum → hatırlamıyorum" → ünlü daralması vardır.
 E'de altı çizili "eşyalarını" sözcüğünde herhangi bir ses olayı yoktur.

senin eşya - lar - in - i

çoğul	iyelik	belirtme
eki	eki	hâl eki

Cevap E

Not: E seçeneğinde "eşyalarını" sözcüğündeki "-in" ekinin "senin eşyaların" şeklinde II. tekil iyelik eki olduğu "kendi" sözcüğünden anlaşılmaktadır.

Eğer cümle "onun eşyalarını" şeklinde olsaydı "-n" eki kaynaştırma harfi (yardımcı ses) olurdu.

Onun eşya - ları - n - i

iyelik	yardımcı	belirtme
eki	ses	hâl eki

19. D seçeneğinde "af - ınıza → affınıza" sözcüğünde ünsüz türemesi vardır.

Cevap D

20. I'de "devir - i → devri" → ünlü düşmesi
 III'te "öğretmenlik - i → öğretmenliği" → ünsüz yumuşaması
 IV'te "iliş - gin → ilişkin" → ünsüz sertleşmesi
 V'te "isim - ini → ismini" → ünlü düşmesi vardır.
 II'de herhangi bir ses olayı yoktur.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Yapı Bilgisi

27 Önerilen Süre: 20 dk.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-den / -dan" eki ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Sıradan bir çocuk nasıl olur da bir kahramana dönüşür?
B) Sanat dünyasından gelen haberlere ulaşmak çok kolay olacak.
C) Uçlarda yaşayan insanların arasından geliyoruz.
D) İşten erken çıkarsam birlikte yemeğe gideriz.
E) Bu haberlerin hepsini internetten okumuşsunuz.

2. Kadınlar ve erkekler... Bir şekilde iletişim kurmayı
I II
başarıyoruz. Ama kullandığımız sözde Türkçenin

ne kadar farklı olduğunun ya da birbirimizin dilini ne
III IV
kadar yanlış anladığımızdan haberimiz yok.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yalın hâledir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi birden çok yapım eki almıştır?

- A) Balinalar, okyanuslardaki en büyük en görkemli canlılardır.
B) Kız çocukları, annelerinin giyimine sanıldan çok önem verirler.
C) Selim İleri, İstanbul'u bakış açısıyla anlatan bir yazardır.
D) Salonda işler güçler bırakılmış, televizyon izleniyordu.
E) Yaşananları onlara anlatmak için gerçekten çok uğraştım.

4. Bilim adamları insan beyninin "sözcük" öğrenme
I II
penceresinin sürekli açık kalmasına karşın "cümle"
öğrenme penceresinin altı yaşından sonra kapandığı-
na dikkati çekiyorlar. Bu nedenle çocukların, ikinci bir
III
dili bu dönemde kolay öğrenebileceklerini söylüyorlar.
IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangilerinde belirtme hâl eki kullanılmamıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

5. Fatih Akın, bu toprakların farkında bir sinemacımız. Bu farkındalığın büyük bir kıymet olduğunu bilsin. Sakın bir gün başkaları gibi bundan utanmak gafletine düşmesin. Yoksa o da yok olup gider.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayan (ilgi) eki B) İstek kip eki
C) Yönelme hâl eki D) İyelik eki
E) Ayrılma hâl eki

6. Sanatçı, sanatıyla hedeflediği kitleyi istediği gibi yönlendirebiliyorsa topluma mâl olmuştur. Bunun
I II
için çevreyi, insanları türlü yönleriyle tanımalıdır,
III

işleyeceği ve işleteceği malzemenin niteliklerini bilmeyen sanatçı, hedeflediği ürünü alamaz.
IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri yapısına göre ötekilerden farklıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

7. (I) Birçok alanda olduğu gibi yazın alanında da eleştirmenlik oldukça sorunlu bir yer tutuyor. (II) Sanatçı ve eleştirmen arasında asırlardır çelişmeler olagelmıştır, sınırsız bir çizgide bugün de devam etmektedir. (III) Sanat yapıtı aslında eleştirilememiştir; nesnel eleştiri, öznel eleştiri, bilimsellik, eleştiri alanında gündemin tartışılan maddeleri oldu. (IV) Tüm bunların yanı sıra ele alınan bir başka nokta da eleştiri geleneğimiz ve kurumsallaşması. (V) Eleştiri alanında bizde de küçümsenmeyecek çalışmalar yapıldı, bunlardan da söz etmek gerekir elbette.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde "kurallı bileşik fiil" kullanılmıştır?

- A) I ve V B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bildirme eki kullanılmamıştır?

- A) Araştırmalarında belgelere dayanan titiz bir yöntem uygulamıştır.
- B) Sanatçının görevi, her yerde her zaman düşünce üretmektir sanat üzerine.
- C) Evliliğin, bekârlıktan farklı beklentiler taşıdığını kabul etmektedir.
- D) Sokak çocuklarının sorunlarını eserlerinde başarıyla yansıtır.
- E) Bu aylarda bizim aralara kar yağmıştır.

9. Uzun yaşamak, bir ömrün karelerini işlemek; ileri yaşlara rağmen sanatı, şiiri, müziği sürdürmek ne denli doyumsuz bir lezzet, onurlu bir uğraşsa yaşarken unutulmak, çoktan öldü sanılmak da o denli üzücü olmalı.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtme hâl eki B) Tamlayan (ilgi) eki
- C) İstek kip eki D) Geniş zaman kip eki
- E) Yapım eki

10. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi yapısına göre farklıdır?

- A) Konuları tekrar etmedim, sinavım hâliyle kötü geçti.
- B) Bu kitapları, buradaki kitapçılarda ya da kırtasiyelerde bulamazsın.
- C) Dağa tırmanacak milli sporcular, hazırlıkları tamamladılar.
- D) Bu toplantıda genç yöneticiler konuşacak yaşlı yöneticiler dinleyecekmiş.
- E) Bu, benim uçaağa ilk binişim, o kadar heyecanlıyım ki...

11. Gölgem uzadıkça boyum kıaldı

Ellerimde bomboş bir sessizlik kaldı

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kip eki B) İyelik eki C) Yapım eki
- D) Birinci tekil kişi eki E) Bulunma hâl eki

12. Ben, her sese göre bir ezgi olduğuna inananlardanım.

Bu nedenle şu kötü sesim hiçbir zaman üzmedi beni. Sesimi güzelleştirecek bir yol bulmak için çaba harcamadım. Sesime göre türküler söylemeye çalıştım.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangilerinde kip eki kullanılmamıştır?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve V
- D) III ve IV E) IV ve V

13. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi birden fazla yapım eki almamıştır?

- A) Yazar, toplumsal konuları edebi bir dille eleştiriyor.
- B) Toplumumuz çağdaşlaşmayı çok farklı algılıyor.
- C) Odaya giren ışık odadaki herkesi rahatsız ediyordu.
- D) Resimde hareketin önemsiz görülmesini yadırgıyorum.
- E) Zonguldak kömürü bölgedeki insanlar için büyük bir geçim kaynağıdır.

14. Basımı da çok güzel olan bu kitap, içerik zenginliği yönünden eğitmcilerimizin olduğu kadar düşünürlerimizin, tarihçilerimizin, dilcilerimizin hatta folklorcularımızın da ilgisini chekecektir.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısına göre farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Bir bakarsınız sanatçı, olguları yaşamda olduğu gibi tasarlar fakat eserdeki imge ya da kişi, inandırıcılıktan uzak olabilir. Buna karşılık, masallarda yazar, gerçek dışı şeylere değinmek zorunda kalır.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi hâl (durum) eki almamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü, tür yönünden ötekilerden farklıdır?

A) Sokağın başındaki lambaların çoğu kırılmıştır.
 B) Uçsuz bucaksız düzlüklerden geçip buraya yerleşmişler.
 C) Bu sürede bu soruların tamamını çözmek imkânsız.
 D) Yukarı çıkarken merdivenleri asla kullanmaz, asansöre binerdi.
 E) Bayramlaşmanın ardından sofralar kurulur, yemekler yenirdi.

17. Anlattıklarına karşı alabildiğine sevgi doludur içi.

I
Haktanırlıktan hiç uzaklaşamaz. Hareketli, sevimli
 II III
 üslubu, biraz çözükle, başboş görünür. Uzun yolcu-
 IV
 luklarının birinden bugün dönmüş de taze anılarını
ayaküstü anlatıyor gibidir.
 V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısına göre farklıdır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Aslında uslu bir öğrenciydim. Ama bir gün, önde

I
 oturan arkadaşımın başına silgi attım. Tam bu sırada
 II
 öğretmenimizle göz göze geldim. Hiçbir şey
 III
yapmamışım gibi rahat bir tavırla oturduğum yerden
 IV V
 kalkıp arkadaki boş sıralardan birine gidip oturdum.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangilerinde "-m" eki ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

A) I ve IV B) II ve V C) II ve III
 D) III ve IV E) III ve V

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı bir görevde kullanılmış "-ler" eki vardır?

A) Ödevlerimin tamamını dün akşam bitirdim ben.
 B) Aşırı kar yağdığı için öğrenciler okula güçlükle gidebildi.
 C) Uzak bir iklimin havasında seslerle kokular el ele dolaşır.
 D) Yurt dışından gelen Ali ve Ayşe dün gece gittiler.
 E) Büyük şehirlerde yeşil alanların korunması hayati öneme sahiptir.

20. Doğada mevcut her şey nasıl sürekli bir değişim

I
içinde ise toplum da öyledir. Doğrusunu isterseniz
 II III IV
 toplumu ileriye götüren çarkın suyu da hızını kuşaklar
 arasındaki ayrılıktan alıyor denebilir.
 V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangileri yapısına göre basittir?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

ÇÖZÜMLER

1. B, C, D ve E seçeneklerinde **“-den/-dan”** eki sözcüklere ayrılma, çıkma, uzaklaşma anlamları katmıştır ve sözcüklerin anlamını değiştirmemiştir, yani bu cümlelerde hâl eki olarak kullanılmıştır.

A seçeneğinde ise eklendiği sözcüğün anlamını değiştirmiş yani yapım eki olarak kullanılmıştır.

Cevap A

2. Bir sözcüğün yalın hâlde olması için hâl eklerinden hiçbirini almaması gerekmektedir. I'deki sözcük bulunma,

II ve IV'teki sözcük belirtme,

V'teki sözcük ise ayrılma hâli eki **“-den”** almıştır.

III'teki sözcüğünün aldığı **“-lı”** eki sözcüğün anlamını değiştirdiği için hâl eki değil yapım ekidir.

Cevap C

3. C seçeneğindeki **“anlatan”** sözcüğü isimden fiil yapım eki **“-la-”**, fiilden fiil yapım eki **“-t-”** ve “fiilden isim yapım ekini” **“-an”** almıştır. an - la - t - an

YE YE YE

Cevap C

Not: Fiilimsi ekleri de yapım eki olarak kabul edilmektedir.

4. III, IV ve V numaralı sözcüklerin sonundaki **“-i”** eki belirtme hâli ekidir.

I'de **“adamları”** ve **“beyninin”** sözcüğünde **“i”** ekleri tamlanan ekidir. Bu iki sözcükte belirtme hâl eki yoktur.

Cevap A

5. Parçada geçen **“topraklar-ın”** sözcüğü tamlayan (ilgi) eki,

“gafletin-e” sözcüğü yönelme hâli eki,

“sinemacı-mız” sözcüğü iyelik eki ve

“bu-n-dan” sözcüğü ise ayrılma hâli eki almıştır. Parçada istek kipi eki alan bir fiil yoktur.

Cevap B

6. I'de **“yönlendir-”** fiili **“-ebil-”** yeterlik fiili ile birleştiği için kurallı birleşik fiil, II'de **“mal olmuştur”** yardımcı eylemle kurulmuş bileşik fiil ve

V'te **“al-”** fiili **“-ebil”** yeterlilik fiilinin olumsuzuyla kurulan birleşiktir.

III'te **“çevir-”** fiil kökü **“-e”** fiilden isim yapım eki olarak, IV'teki **“bilme-”** fiili de **“-en”** yapım eki olarak türemiştir.

Cevap D

7. II. cümlede **“olagelmıştır”** (sürerlilik) ve III. cümlede **“eleştirilememiştir”** (eleştirilebilmiştir fiilinin olumsuzu) sözcükleri kurallı birleşik fiile örnektir.

Cevap B

8. A'da **“uygulamış-tır”**,

B'de **“üretmek-tir”**,

C'de **“etmekte-dir”**,

E'de ise **“yağmıştır”**, sözcüklerinde bildirme eki kullanılmıştır.

D'de **“yansıt-”** fiil kökü **“-ır”** geniş zaman eki almıştır ve bu sözcükte bildirme eki yoktur: **yansıt-ır**

Cevap D

9. Parçada geçen **“sanat-ı”** sözcüğünde belirtme hâli eki, **“ömür-ün”** sözcüğünde tamlayan (ilgi) eki,

“yaşa - r - ken” sözcüğünde geniş zaman eki ve

“işle - mek” sözcüğünde yapım eki kullanılmıştır.

Parçada şart kipi yoktur; **“uğraşsa”** sözcüğündeki **“sa”**, şart ek fiili olan **“ise”**dir. (uğraş ise)

Cevap C

10. A'da **“sına-”** fiil kökü **“-v”** fiilden isim,

C'de **“hazır”** isim kökü **“-lık”** isimden isim,

D'de **“yön”** isim kökü **“-et”** isimden fiil ve **“-ici”** fiilden isim,

E'de **“uç-”** fiil kökü **“-ak”** fiilden isim yapım eki olarak türemişlerdir.

B'de ise **“bul-”** fiili ile **“-ebil-”** yeterlik fiilinin olumsuzunun bir araya gelmesiyle oluşan kurallı birleşik fiil vardır.

Cevap B

11. Mısralardaki **“kısal-dı”** ve **“kal-dı”** sözcüklerinde kip eki, **“boy-um”** ve **“eller-im”** sözcüklerinde iyelik eki, **“uz - a - dıkça”** sözcüğünde fiilimsi yapım eki ve **“ellerim - de”** sözcüğünde bulunma hâli eki vardır. Parçada birinci tekil kişi eki **“-m”** yoktur.

Cevap D

2. İsim olan sözcükler kip eki almazlar ve kip ekleri yalnızca fiil olan sözcüklere gelmektedir.

II'de "üz-",

IV'te "harca",

V'te "çalış-" fiilleri "-dı" görülen geçmiş zaman eki yani kip eki almıştır.

I'de "inan-" fiil kökü "-an" sıfat fiil eki aldıktan sonra çekim ekleri ve III'te "güzelleştir-" fiili "-ecek" sıfat fiil eki almıştır. Bu sözcüklerde kip eki yoktur.

Cevap A

3. A'da "top - lu - m - sal"

yapım yapım yapım
eki eki eki

B'de "çağ - daş - laş - ma"

yapım yapım yapım
eki eki eki

D'de "gör - ül - me"

yapım yapım
eki eki

E'de "böl - ge - de - ki"

yapım çekim yapım
eki eki eki

sözcüklerinde birden fazla yapım eki vardır.

C seçeneğinde "oda" sözcüğü "da" çekim eki ve "ki" yapım eki almıştır ve bu sözcükte sadece bir yapım eki vardır.

Cevap C

4. I'de "iç - er - ik"

yapım yapım
eki eki

II'de "eğ - it - im - ci"

yapım yapım yapım
eki eki eki

III'te "düş - ün - ür"

yapım yapım
eki eki

IV'te "tarih - çi"

yapım
eki

sözcükleri en az bir yapım eki almıştır. V'te "çekecektir" sözcüğü önce kip eki sonrasında da ek fiil aldığı için yapısına göre basittir.

çek - ecek - tir

kök kip bildime
eki eki

Cevap E

15. I'de "olgular-ı" sözcüğü belirtme,
II'de "eser-de-ki" sözcüğü bulunma,
III'te "inandırıcılık-dan" sözcüğü ayrılma,
V'te "şeyler-e" sözcüğü yönelme hâli eki almıştır.
IV'te "dış" sözcüğünün aldığı "-ı" eki tamlanan ekidir.

gerçek dışı

tamlayan tamlanan

Cevap D

16. A'da "baş",
B'de "düz",
D'de "merdiven" ve
E'de "bayram" sözcükleri isim köklü sözcüklerdir.
C'de "sürede" sözcüğünün kökü "sür-" fiil köküdür.

Cevap C

17. II'de "hak" ve "tanı-" sözcüğü,
III'te "uzaklaş-" sözcüğü ve "-ebil-" yeterlik fiilinin olumsuzu,
IV'te "baş" ve "boş" sözcükleri,
V'te ise "ayak" ve "üst" sözcükleri bir araya gelerek birleşik sözcük oluşturmuşlardır.
I'de ise "an - la - t - dık" yapım eklerini alarak türemiştir.

Cevap A

18. II'de "(benim) arkadaşım" ve V'te "(benim) oturduğum" sözcüklerinde "-m" iyelik eki olarak kullanılmıştır. Diğer sözcüklerde ise şahıs eki olarak kullanılmıştır.

Cevap B

19. A, B, C, D ve E seçeneklerinde "-ler/-lar" eki isme gelerek bu sözcüklere çokluk anlamı katmıştır. D seçeneğinde ise ayrıca "git - ti - ler" fiiline geldiği ve fiili gerçekleştiren kişiyi gösterdiği için şahıs ekidir.

Cevap D

20. I'de "ne - asıl" ifadesinde iki sözcük birleştiği için birleşik sözcük,
III'te "top" isim kökü "-lu" ve "-m" isimden isim yapım eklerini aldığı için türemiş,
V'te "de-" fiili ve "-ebil-" kurallı birleşik fiili bir araya geldiği için birleşik sözcüktür.

II ve IV'teki sözcükler hiç yapım eki almadıkları için ve sadece tek sözcükten oluştukları için yapısına göre basittir.

Cevap B

1. Yunan dünyasında olduğu gibi, Orta Çağ İslâm dünyasında da bugünkü fizik bilimine karşılık gelen
I
bağımsız bir disiplin yoktur ve fizik araştırmaları doğa
II III
felsefesinin sınırları içinde yürütülmüştür. Bu anlayış,
aslında yakın dönemlere kadar gelmiştir. Mesela, fizik
IV
tarihinin en büyük bilginlerinden birisi olan Newton,
V
kendisini bir doğa filozofu olarak görmüştür.
Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi bir isim tamlamasını nitelemiştir?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı ortak-belirtili isim tamlamaları kullanılmıştır?**
A) Yöredeki insanlar, çocukları okula göndermenin gerekliliğine yürekten inanmıştı.
B) Edebiyat, bize başka dünyaların, yüreklerin kapılarını aralayan bir güzelliştir.
C) Vahşi hayvanların saldırganlığı, yalnızca beslenmeleriyle açıklanamaz.
D) Depremzedeler için başlatılan yardım kampanyasına biz de katıldık
E) Oyundaki kahramanların, olayların izleyenlerde gerçeklik duygusu uyandırmadığı görülüyor.

3. "Böyle" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir olarak kullanılmıştır?
A) Böyle konuşmaya devam edersen çevrende kimse kalmayacak.
B) Askerliğini yaptı, böylelikle evlilik için bir engel kalmadı.
C) Böylece onların aslında ne istediklerini öğrendik.
D) Son yıllarda böyle kitapların yayımlanması ümit verici bir gelişme.
E) Böylesini daha önce görmediğime en az senin kadar eminim.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat kullanılmıştır?**
A) Binlerce umutsuz insanla dolup taşıyordu salon.
B) Ünlü tarihçi Herodot'a göre, Likyalılar Girit'ten gelerek Anadolu'ya yerleşmişlerdi.
C) Refah bir yaşama ulaşmaya çabalamak, insanı strese sokabilir.
D) Bütün bir kış hareketsiz duran köy, yavaş yavaş canlanmaya başlamıştı.
E) Turizm sezonunun açılmasıyla kıyı otelleri doldu taşı.

5. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi zarf değildir?**
A) Dilin yaşamdaki her sorunu çözmede etkili olduğu bilincine henüz sahip değiliz.
B) Sanat yapıtı, sanatçının gerçek kişiliğini doğru yansıtmayabilir.
C) Anadolu kültürü, sanatçıya sunduğu malzemeler açısından çok zengindir.
D) Büyük Menderes'in etrafındaki pamuk tarlalarında yoğun bir telaş vardı.
E) Kitap, seni öfkeliendirmeyen, üzmeyen ve öğüt veren en yakın arkadaşındır.

6. Bu ayaklar benim değil ne zamandır
I II
Kolum kanadım sensin anlamıyorsun
Özgürlüğüm, aydınlığım, inancım
Hepsi senden mutluluğum gibi anlasana
III

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla, doğru olarak verilmiştir?

- A) İşaret sıfatı – kişi zamiri – belgisiz zamir
B) İşaret zamiri – kişi zamiri – belgisiz sıfat
C) İşaret sıfatı – belgisiz zamir – kişi zamiri
D) İşaret zamiri – belgisiz zamir – belgisiz zamir
E) Belgisiz sıfat – kişi zamiri – işaret zamiri

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi zarf değildir?
- A) Hastanenin kapısında acı içinde kıvranan genç adam, acısını saklamaya çalışıyordu.
- B) Romanlarında gözlem gücü ağır basar, coşkulu bir üsluptan kaçınırdı.
- C) Şu sıralar üzerinde çalışmayı düşündüğünüz bir çalışmanız var mı?
- D) Karşımızdakinin düşüncelerine katılmadığımızı saygı çerçevesinde söylemeliyiz.
- E) Yayımlanan pek çok yapıt, birbirinin bir tekrarı olup çıkmıştır günümüzde.

8. Kitap, ismini bestekâr olan Dilhayat Kalfa'nın anlatıldığı bu bölümde yer alan bir denemeden alıyor. Ön sözünde "Altın Kapı" sözünün, Türk musikisinin kültürümüzdeki değerini anlatmak için Yahya Kemal tarafından kullanıldığını da belirtmeden geçemeyen yazar, "Eski musiki benim için de kültürümüzün göz kamaştırıcı dünyasına açılan bir kapıdır." diyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangileri nitelenmemiştir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

9. İnsanların öyle günleri, milletlerin öyle çağları vardır ki çözülmaz düğümler birden çözülür, kapalı kalmış kapılar birden açılır. Bir bakarsınız Ferhat, dağı delmiş, Arşimet "Buldum!" diye bağırır, Colombe Amerika'yı keşfetmiş... Bir rastlantıyla, bir mucizeyle olacak işler değil bunlar.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi zarf değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zamir kullanılmıştır?
- A) Kalbim sevda içindeydi
İstanbul bahar içinde
- B) Her dakikasını ayrı hatırlarım
Erenköy'de geçen zamanımın
- C) Bir yastıkta dinlenir başlarımız
Saçlarım saçlarına karışır
- D) Es rüzgâr es, bucak bucak
Bilmiyorum nerelere gideceğimi
- E) Gece hayalimde, gündüz fikrimde
Ela gözlü o yâr çıkmaz gönülden

11. Eskiden "gelişmiş toplum" terimi vardı. Günümüzde bunun yerini "bilgi toplumu" terimi aldı. Bu da bilginin kazandığı önemi pek güzel vurgulamaktadır ancak hiçbir şey, bilgi üretimine nitelikli bir felsefe eğitimi kadar katkıda bulunamaz.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Zamir	Sıfat	Zarf
B)	İsim	Zamir	Zarf
C)	Zamir	Zamir	Sıfat
D)	Zamir	Zamir	Zarf
E)	İsim	Zamir	Sıfat

12. Aşağıdaki altı çizili sözlerden hangisi farklı görevdedir?
- A) Vakit epeyce ilerlemiş, gece sırtını sabaha dayamıştı artık.
- B) Bu hastalıktan dolayı üç yıl önce ameliyat olmuştu.
- C) Bazı akşamlar pencereleri açıp kanepeye uzanırm.
- D) Üne kavuştuktan sonra da pek çok şiir kaleme aldı.
- E) Ünlü yönetmenin dört gözle beklenen son filmi dün gösterime girdi.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı düşmüş bir isim tamlaması vardır?

- A) Yaşadığı toplumun geçmişine doğru bir yolculuğa çıkmalıydı.
- B) Sanatta başarıyı sürdürmek, çoğu zaman kazanmaktan daha zordur.
- C) Öykü yazmanın inceliklerinden söz edenlerin sayısı yok denecek kadar az.
- D) Bu yazarın öykülerinde görselliğin hep ön planda olduğunu görüyoruz.
- E) Herkes, yoğun iş yaşamının gürültüsünden kaçmaya çalışıyor.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme, isim göreviyle kullanılmıştır?

- A) Bu eski püskü eşyaları biriktirmekten vazgeçmelisin.
- B) Serin serin esen rüzgâr insanı öyle bir ferahlatıyor ki...
- C) Bu kadar abur cuburu her gün yersen elbette kilo alırsın.
- D) Aşağı yukarı iki yıldır onunla ne yazık ki konuşmuyoruz.
- E) Tatlı tatlı sohbet ettiklerini görünce onları rahatlatmak istemedim.

15. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Arıyorum yıllar var ki ben onu
Âşığıym benî çağırın bu sesin
- B) Elverir ki bir gün bana derinden
Ta derinden bir gün bana "Gel" desin
- C) Acı bir gülüşle gölgede sular
Büyük ve esrarlı çağlıyor dinle
- D) Su başındaki parsın, çatlayan çekirdeğin
İlk insanın hakkını istiyorum
- E) Yaz kirlî denizlerin körfezine çekildi
Biten o yaz mıydı düşün istersen

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde küçültme eki almış sözcük, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Onu en son gördüğümde küçücük bir kızdı.
- B) Üzerindeki kırmızımsı kazağı galiba yeni almış.
- C) Yeni aldıkları ev, büyükçeydi eskisine göre.
- D) Buranın, şirince bir kasaba olduğunu düşündük.
- E) Minicik bir kız çocuğuna bu kadar sorumluluk yüklemek doğru değil.

17. Aşağıdaki dizelerin hangisinde isim tamlaması vardır?

- A) Oturdum da hüznlendim o yerde
Ey sevgili, güzel günler nerde
- B) Mahmur gözlerini kırıştırarak
Sende güzelliği selamlıyor, bak
- C) Nice sevdalılarla sevgililer
Aşk yollarda böyle beklediler
- D) Uzaklarda kuş sesleri dindi
Hayalet gibi, ben kaldım o yerde
- E) Kararan gözlerimle rüzgârda
Sizi dün bekledim o yollarda

Zorbalığa karşıdır Salah Bırsel. Kendi başına bir kitap

olan "Şişedeki Zenci" adlı denemesinde siyah
II III
tenli insanların dramını yansıtır. Onların başlarına
gelenlerin bütün dünya insanlarının başına
IV V
gelenlerden farklı olmadığını vurgular.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangileri isim görevindedir?

- A) I ve IV B) II ve V C) II ve III
- D) III ve V E) IV ve V

18. Aşağıdaki dizelerin hangisinde soru zamirine yer verilmiştir?

- A) Ne yöne baksam seni görüyorum
- B) Beni unutmadı mı hâlâ bu genç
- C) Kim gitse sensin diye yüreğim sızladı
- D) Uyanabilir miyiz sanki böyle rüyadan
- E) Var mı yok mu âlemde bir o akşam

19. (I) Küme evler, beyaz dağın üzerine daha beyaz bir leke kondurur. (II) Onların gemi geçmeyen bu korkunç boğaza egemen kayaya ilişmiş vahşi kuş yuvaları gibi bir görünüşleri vardı. (III) Rüzgâr, kendi kemirdiği çıplak ancak otla örtülü kıyıyı durmadan örseler. (IV) Sonra da her iki kıyısını yonttuğu Boğaz'a dalar. (V) Suları her yanda delen sayısız kara kayanın ucunda solgun köpük şeritleri, suyun üstünde yüzen ve çırpınan bez parçaları gibidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zamir kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
- D) II ve IV E) IV ve V

ÇÖZÜMLER

1. I'deki "bugünkü" sözcüğü kendisinden sonra gelen "fizik bilimi" belirtisiz isim tamlamasını niteleyen bir sıfattır.
Cevap A

2. C seçeneğinde "hayvanların" sözcüğü hem "saldırganlığı" hem de "beslenmeleri" sözcüklerinin ortak tamlayan olarak kullanılmıştır.

hayvanların / saldırganlığı, beslenmeleri
tamlayan tamlanan

Cevap C

3. E seçeneğinde "böylesi" sözcüğü ismin yerini işaret ederek tuttuğu için işaret zamiri olarak kullanılmıştır. Sözcük A, B ve C seçeneklerinde zarf, D seçeneğinde ise sıfattır.
Cevap E

4. B seçeneğinde "Likyalılar" sözcüğü adlaşmış sıfattır. "Likyalı (insanlar)" tamlamasında isim düşmüş ve sıfat olan sözcük isim çekim eki olarak adlaşmıştır.
Cevap B

Not: Bir sözcüğün sıfat olabilmesi, arkasındaki ismi nitelemesine bağlıdır. Sözcüğün arkasındaki isim düşerse sıfat, niteleyeceği bir sözcük kalmadığından tekrar isim görevine döner.

Likyalı insanlar

sıfat isim

Likyalılar

adlaşmış sıfat

5. A'da "henüz" sözcüğü zaman zarfı,
B'de "doğru" sözcüğü durum zarfı,
C'de "çok" sözcüğü miktar zarfı ve
E'de "en" sözcüğü derecelendirme (ölçü-miktar) zarfıdır.
D'de ise "yoğun" sözcüğü ismin önüne gelerek bu ismi nitelediği için sıfat göreviyle kullanılmıştır.
Cevap D

6. I numaralı sözcük ismi işaret yoluyla belirttiği için işaret sıfatı,
II numaralı sözcük bir kişinin yerini tuttuğu için kişi zamiri,
III numaralı sözcük net olarak bilinmeyen isimlerin yerini tuttuğu için belgisiz zamirdir.
Cevap A

7. A'da "acı içinde" ifadesi "kıvranan" fiilimsisini durum yönünden,
C'de "şu sıralar" ifadesi "çalışmayı düşünmek" fiilimsisini zaman bakımından,
D'de "saygı çerçevesi" ifadesi ise "söylemeliyiz" eylemini durum bakımından belirttiği için zarftır.
E'de "pek" sözcüğü sıfatın önüne gelerek derecesini artırmıştır. Yani derecelendirme zarfıdır.
B'de "coşkulu" sözcüğü, ismin önüne gelerek ismi nitelemiştir yani sıfattır.
Cevap B

8. "bestekar olan Dilhayat Kalfa",
"... geçemeyen yazar",
"dünyasına açılan bir kapı" tamlamalarında altı çizili sözcükler sıfatlar tarafından nitelenmiştir.
"Altın Kapı sözü" ve "Türk musikisi" ifadeleri belirtisiz isim tamlamasıdır. Bu tamlamalarda altı çizili sözcüklerden önce gelen sözler sıfat değil isimdir.
Cevap B

9. II, III, IV ve V numaralı sözcükler kendilerinden sonra gelen fiilleri belirttikleri için zarftır.
I'deki "öyle" sözcüğü kendisinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfattır.
Cevap A

10. D seçeneğinde "Nerelere" sözcüğü ismin yerini soru yoluyla tuttuğu için soru zamiridir.
Cevap D

11. I ve II'deki sözcük kendilerinden önceki cümlede geçen ismin yerini tuttukları için zamir,
III'teki sözcük kendi türünden bir sözcüğün yani zarfın önüne gelerek bir sözcüğü belirttiği için ölçü-derecelendirme zarfıdır.
Cevap D

12. B, C, D ve E seçeneklerinde altı çizili sözcükler zarf görevinde kullanılmıştır. A'da "gece" sözcüğü kişileştirilmiş ve isim olarak kullanılmıştır.

Cevap A

13. A seçeneğinde "yaşadığı" sözcüğü iyelik eki aldığı için tamlanıdır. Bu sözcüğün tamlayanı (onun) cümlede yoktur.

Cevap A

Not: Belirtili isim tamlamalarında tamlayan kullanılmamış olabilir. Bu durumda tamlanan eki, iyelik eki görevindedir:

Çocuğun gözleri şişmiş.
tamlayan tamlanan

(Yukarıda "-ın" eki tamlayan eki, "-i" eki de tamlanan ekidir.)

gözleri şişmiş
iyelik eki

(Tamlayan kullanılmadığı için sözcükteki ek, iyelik eki olarak adlandırılır.)

O hâlde, soru kökünde "Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı düşmüş isim tamlaması vardır?" şeklinde bir ifade görüldüğünde "iyelik eki" aramak yeterlidir."

14. C seçeneğinde "abur cubur" ikilemesi belirtme hâli eki yani isim çekim eki aldığı için cümlede isim göreviyle kullanılmıştır.

A'daki ikileme ismi nitelediği için sıfat; B, D ve E'deki ikilemeler fiilleri etkiledikleri için zarf görevinde kullanılmıştır.

Cevap C

15. A seçeneğinde "sesin aşığıyım" belirtili isim tamlamasında tamlayan ve tamlanan yer değiştirmiş "aşığıyım sesin" şeklinde kullanılmıştır.

Cevap A

16. A'da "küçücük",
B'de "kırmızımsı",
D'de "şirince" ve

E'de "minicik" sözcükleri kendilerinden sonra gelen ismi niteledikleri için sıfat göreviyle kullanılmışlardır.

C'de "büyükceydi" sözcüğü isim görevinde kullanılmıştır.

Ayrıca "büyükceydi" sözcüğü "büyükçe idi" şeklinde ek fiil olarak yüklem olmuştur.

Cevap C

17. D seçeneğinde "kuş sesleri" ifadesi belirtisiz isim tamlamasıdır.

Cevap D

Not: Bu soruda B seçeneği çeldiricidir. "Mahmur gözlerini" ifadesi, görünüş itibarıyla belirtisiz isim tamlamasına benzemektedir. Fakat bu ifade dikkatle incelenirse sıfat tamlaması olduğu ve iyelik eki ve belirtme hâl eki aldığı görülür.

Mahmur gözler - i - n - i

sıfat tamlaması	iyelik eki	yardımcı ses	belirtme hâl eki
-----------------	------------	--------------	------------------

18. I'de "kendi başına" ifadesi kendinden sonra gelen "ki-tap" sözcüğünü nitelemiştir.

II'de "adlı" sözcüğü kendisinden sonra gelen "denemesinde" ismini belirtmiştir.

IV'te "bütün" sözcüğü kendisinden sonra gelen "dünya" sözcüğünü belirtmiştir.

Parçada geçen bu sözcükler sıfat göreviyle kullanılmıştır.

"denemesinde" ve "başına" sözcükleri ise isim görevinde kullanılmıştır.

Cevap D

19. C seçeneğinde "kim" sözcüğü ismin yerini soru yoluyla tuttuğu için soru zamiridir.

Cevap C

20. II'de "onların" sözcüğü ve III'te "kendisi" sözcüğü ismin yerini tuttukları için zamir göreviyle kullanılmıştır. Diğer cümlelerde zamir yoktur.

Cevap C

T Ü R K Ç E

Sözcük Türleri (İsim - Sıfat - Zamir - Zarf)

29 Önerilen Süre: 20 dk.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması yoktur?

- A) Türk edebiyatında olduğu gibi dünya edebiyatında da denize içeriden bakan yazar azdır.
- B) Genç yaşlarda karalardan sıkılarak yaşamın gizemini sulara arayan bir serüvenciydi.
- C) Çeşitli mimari üslupları barındıran bu yapı, hâlâ zamana meydan okuyor.
- D) Onun şiirlerini okurken ardında duran koca bir ömrü de okumak gerekir.
- E) Son dönem romancılarının elinde gerçeklik algısı altüst olmuştur.

2. Eski Yugoslavya'dan kalma başarılı kara ve

I
demir yolu sistemi Makedonya'dan da geçiyor.

II
Otobüslerle İstanbul'dan Üsküp on dört saat sürüyor.

III
Aynı anda hem kafelerinden birinde otururken kendinizi Avrupa'da hissedebileceğiniz hem de çok tanıdık ve sıcak bir tarihî kasabayı yaşayabileceğiniz bu

IV
özel şehre mutlaka vakit ayırın.

V
Bu parçadaki numaralanmış tamlamalardan hangisi tür bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. İlk çağlarda felsefe, evrenin toplu bir yaklaşımla açıklanması olarak ortaya çıkmış ve uzun süre

I
bununla ilgilenmiştir. Daha sonra insan ve toplum

II III
üzerine sorular sormuş ve bunlara cevap aramıştır.

IV V
Böylece felsefe tüm bilim dallarını kapsayan bir disiplin olarak kabul edilmiştir.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri ötekilerden farklı türdedir?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

4. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi zarf değildir?

- A) Kentin neresinden bakarsanız bakın, zirvesi her zaman karlı yüce dağ mutlaka karşınıza çıkardı.
- B) Çavuşüzümü de dâhil olmak üzere pek çok üzüm türü yetiştiriliyormuş bu bağlarda.
- C) Akşamüzeri, Suluçeşme'ye doğru inmeye başladım, hava gerçekten çok sıcaktı.
- D) Doğasını hoyratça talan ettiğimiz yurdumuz, günü geldiğinde yine ağaçlarıyla, çiçekleriyle, böcekleriyle bize bir güzellik şöleni sunar.
- E) Turizm, bir ülkenin en önemli gelir kaynakları arasındadır bu nedenle turizm; endüstri ve teknik gelişmeler kadar önemlidir.

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde miktar (ölçü, azlık-çokluk) zarfı kullanılmıştır?

- A) Yılların telaşa bu kadar çabuk Gececeği aklınıza gelmezdi
- B) Bin dokuz yüz kırk iki baharıydı Bahçeli pencereler önünde geziyorduk
- C) Dağ dağa kavuşur, insan toprağa At sırtında kırbaç, insan sırtında ağa
- D) Evimdeyken bu saatte ben Çarşıya ekmek almaya giderdim
- E) Siz eskiden benim şiirlerime Birlikte girerdiniz

6.

Bana sor güzelim

Üzme kendini

Aslında şairim

Elbette bilirim

Bu yağmurun ne zaman dineceğini

Ne zaman açacağını havanın

Ada'ya kaçta vapur var

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatı B) Kesinlik zarfı
- C) Soru zarfı D) Kişi zamiri
- E) Dönüşlülük zamiri

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, belirtili isim tamlamasının tamlayanı belgisiz zamirdir?
- A) Kimseye karşı bir vefa borcum yoktur benim, her şeyi kendi çabamla yaptım.
- B) Hepiniz cennet kadar güzel bir memlekette yaşıyorsunuz.
- C) Senin telefonunu da anahtarını da ben evde unutmuşum.
- D) Herkesin nefesini her an duyar gibi oluyorum burada.
- E) Bazıları, bir daha sorun çıkmaması için uyarıldı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük sıfat değildir?
- A) Yumuşak el yazısı, düşünceli bir ruhu ve akıllı bir kişiliği yansıtıyordu,
- B) Yoğun çabası işe yaramış, adresimi bulmuştu sonunda.
- C) Bilmediği bir meydanın orta yerinde çok uzun süre bekledi.
- D) Şatafatlı odanın duvarları güzel kumaşlarla kaplıydı.
- E) Özellikle gençlerin bu kötü alışkanlıktan uzak durmaları gerekir.

9. Bilimsel düşünme, belli bir dünya görüşüne dayanır.
- I II
- Bu görüş akılcıdır; her türlü mistik ve doğa ötesi görüşlerin karşısında yer alır. Doğada olup bitenleri,
- III IV
- doğüstü kuvvetlerin varlığını tasarlayarak değil, gene doğa olaylarına başvurarak açıklama yoluna gider.
- V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi isim görevinde kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Küçük çocuklar konuşacak duruma gelince neden her şeyi büyüklerine sorarlar? Neden bir öğretmen görev yeri ile ilgili pek çok soruyu ya da okula yeni başlayan minik öğrenciler, öğretmenlerine sormak için çok soru akıllarına getirir?
- I II III IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin türü ötekilerden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük birden çok sıfatla nitelenmiştir?
- A) Köye bozuk, taşlı yollardan geçtikten sonra ancak varabildik.
- B) Çocukluk arkadaşımın güzel günler geçirmişti.
- C) Ekinler önce biçildi, sonra da büyük çuvallara dolduruldu.
- D) Sevginin gamsız dünyasında bir başına ne yapmalı.
- E) Günümüzde naylon ayakkabılar yine moda olmaya başladı.

12. Eğer dilimize sahip çıkmazsak dün bir bilim dili olan I II ve sahip çıkılmadığı için bugün ölü sayılan Lâtince III gibi, yarın bizim 2000 yıllık mazisi olan Türkçemiz de IV V unutulur.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangilerinin türü aynıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz kişi zamiri değildir?
- A) Dün sana beni soranlar bunlar mıydı?
- B) Onlar bir o kadar da şakacı arkadaşlardır.
- C) Ona aldığım kazağı acaba beğenmiş midir?
- D) Onu giyeceğin aklımın ucundan bile geçmezdi.
- E) Onu dinlemiyorlardı oysa o gerçekleri söylüyordu.

14. Bodrumlular, deniz canlılarını türlü hastalıkları iyi I II etmekte kullanıyorlar. Pina dedikleri dev midyelerin III eti kulak ağrılarına birebirmiş. Aynı tedavi, IV akrep sokmasına karşı da iyi geliyormuş. V

Bu parçadaki numaralı sözlerin hangi ikisi ötekilerden farklı türde bir tamlamadır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat kullanılmıştır?

- A) İnsanlara ne kadar çok güvenirsen o kadar üzülürsün.
- B) Baraj kurma, selleri önlemek için 3000 yıl önce bulunmuş bir yöntem.
- C) O, Avrupa'da konuşulan belli başlı dilleri çok küçük yaşta öğrenmişti.
- D) Yazar, her zaman doğal ve yapmacıksız bir dil kullanır.
- E) Kimi besinleri aşırı ölçüde tüketenlerde yağ birikimi ve damar tıkanıklığı görülür.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük hem belirtme hem de niteleme sıfatı almıştır?

- A) Kararan gözlerimle rüzgârda
Sizi dün bekledim o yollarda
- B) Yapraklarla dökülen acı bir güzde yağmur
Beni gözyaşı içmiş çevrem kadar ıslattı
- C) Nice sevdalılar da var ki diler
Akşam olsun kuytu yollarda
- D) Bir daha o fırsat geçer mi ele
Dün gördüm bugün de göresim geldi
- E) Hem küçük hem güzel hem utangaçtı
Gözleri gözümde daima kaçtı

17. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözlerden hangisi, bir isim tamlamasının tamamını nitelemektedir?

- A) Onun kütüphanesindeki kitaplar, alfabetik sıraya göre dizilmemiş.
- B) Büyük yazarların okurları da büyük düşünceler üretirler.
- C) Dizgicilerin de kendilerine özgü yazım tutumları vardır.
- D) Bu işi yaparken mesleğin farklı yönlerini de düşünmelisin.
- E) İnsanoğlunun duygu ve düşüncelerini yansıtan her söz, edebiyat değildir.

18. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tamlayanı ile tamlananı arasına sıfat girmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Unutulmuş yazın kırıncı yolcusu
Sevdalı yüreği kıyıya vurur
- B) Çöl olsa aşar dağ olsa yıkarım
Bizi ayıran kalın, eski duvarları
- C) Kimsesiz odanda kış geceleri
İçin ürperdiği demler beni an!
- D) Baygınlık çöksün de kirpiklerine
O kumral saçlarla beni sar yeter
- E) Bir define var gitsem bulur muyum
Öpüştüğümüz ağaçlar altında

19. Toros sediri, köylüler için çok değerli bir ağaç; tohumları çok rağbet görüyor, mobilya yapımında kullanılıyor.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtme durum eki almış isim
- B) Belirtisiz isim tamlaması
- C) Tamlayanı düşmüş isim tamlaması
- D) İyelik eki almış isim
- E) Cins isim

20. (I) Günümüz temposunda stresli bir ortamda bulunmamak güç. (II) Stres, çevresel uyarılara karşı verdiğimiz bir cevaptır. (III) Bu cevapta ise vücudumuzda birçok değişiklik meydana gelebiliyor. (IV) Öncelikle stres hormonu salgılanıyor. (V) Bazı otonomik reflekslerde, sinir uyarılarında değişimler meydana geliyor. (VI) Bundan denge sistemimiz de nasibini alıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde isim tamlaması yoktur?

- A) I ve V
- B) II ve III
- C) III ve VI
- D) IV ve V
- E) V ve VI

13. D seçeneğinde geçen "onu" sözcüğü bir ismin yerini tuttuğu için işaret zamiridir, bu sözcüğün karşılık geldiği isim insan olmadığı için kişi zamiri değildir.

Cevap D

14. Parçada geçen "deniz canlıları", "kulak ağrıları", "akrep sokması" belirtisiz isim tamlamasıdır; "türlü hastalıklar" ve "dev midyeler" ise sıfat tamlamasıdır.

Cevap B

15. E seçeneğinde "tüketenlerde" sözcüğü adlaşmış sıfattır. "tüketen (insanlarda)" tamlamasında isim düşmüş, sıfat olan sözcük isim çekim eklerini alarak adlaşmıştır.

Cevap E

16. B seçeneğinde "acı bir güzde" söz grubunda isim olan "güz" sözcüğü önce "acı" niteleme sıfatını sonra da "bir" belgisiz sıfatını almıştır.

acı bir güz

niteleme belirtme isim
sıfatı sıfatı

Cevap B

17. C seçeneğinde "kendilerine özgü yazım tutumları"

sıfat b.siz isim tamlaması

ifadesinde altı çizili sözcük belirtisiz isim tamlamasını nitelemiştir.

Cevap C

Not: Bu soruda B seçeneği kuvvetli bir çeldiricidir. Seçenekteki "büyük" sözcüğünden sonra "yazarların tutumları" tamlaması geçtiği için öğrenciyi yanıltabilmektedir.

Soru kökünde "bir isim tamlamasının sıfatı" şeklinde ifade geçmektedir. Yani sıfat, bir isim tamlamasını tamamen niteleyecektir. B seçeneğinde ise "büyük" sözcüğü sadece tamlayanı, yani "yazarlar" sözcüğünü nitelemiştir.

büyük yazarların tutumları

sıfat tamlayan tamlanan

18. A seçeneğinde "yazın kırgın yolcusu" söz grubunda belirtilen isim tamlamasının arasına girmiş bir sıfat vardır.

yazın kırgın yolcusu

tamlayan sıfat tamlanan

Cevap A

19. Parçada geçen "Toros sediri" belirtisiz isim tamlaması, "(ağacın) tohumları" tamlayanı düşmüş isim tamlaması ve dolayısıyla iyelik eki almış isim;

"ağaç", "tohum" sözcükleri cins isimdir.

Parçada belirtme durum eki almış isim yoktur.

Cevap A

20. I'de "günümüz temposu",

IV'te "stres hormonu",

V'te "sinir uyarıları",

VI'da "denge sistemimiz" isim tamlamasıdır.

II ve III'te isim tamlaması yoktur.

Cevap B

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ancak" sözcüğü farklı bir görevde kullanılmıştır?

A) Bu çok zor görevi ancak o becerebilir.
B) Beni bu dünyada ancak sen anlarsın.
C) O, ancak benim sözümle hareket eder, bilirsin.
D) Çalışıyor ancak işinden memnun değil kardeşim.
E) Ancak iki sayfa yazı hazırlayabilmiş bugün.

2. Yazar, bugün gazeteci olarak tanınan, özellikle
I

kültür sanat alanında editör ve yayın yönetmeni
kimliğiyle bilinen bir isim ve bu roman onu önce
II III IV

yazar, sonra öğretmen kimliğiyle de tanımamıza
V

vesile oluyor.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden hangi ikisi aynı türdedir?

A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

3. Başarılı bir sanat eleştirmeni; sanat çevreleriyle içli dışlı olan, sergileri ve sanat olaylarını yakından izlemeyi görev bilen, sanatın dünü ve bugünü üzerinde ayrıntılı bilgilerle donanmış kişidir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Bağlaç B) Zamir C) Edat
D) Zarf E) Belgisiz Sıfat

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bir" sözcüğü belgisiz sıfat göreviyle kullanılmıştır?

A) Kimsesiz, tek odalı bir evde yaşayan yalnız bir adamdı.
B) Çocuklardan biri dün akşam ısrarla sizi sordu ama ben söylemedim.
C) Bu konudan matematik sınavında bir soru çıktı.
D) Biri sizinle görüşmek istiyor, dediğine göre gerçekten çok acılmış.
E) Beni bu fani dünyada bir sen anlıyordun.

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde adlaşmış bir sıfat vardır?

A) Ben güzel gözlü kadınları severim
Bir de küçük ayaklıları, uzun boyunluları
B) Gel, şimdi önümüzde alevlensin ufuklar
Derin bakışlarına dizilsin sonsuzluklar
C) Şakadan derken dalmışız beraber
Aşk bahçesine çıkılmaz içinden
D) Ölürsün... Kapanır yollar geriye
Ben mezarla sırdaş olur beklerim
E) Yolunda gençliğim sönse de, yine
İçimde kız senin aşkın var, yeter

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir isim tamlaması sıfatla nitelenmiştir?

A) Bahar gelince çiçeklenen ağaçların kokusu her yeri sarar.
B) Akşamları esen bu tatlı rüzgâr, dağ kokusunu bu raya kadar taşır.
C) Bu üzgün bakışlarına, emin ol, kimse dayanamaz.
D) Aniden bastıran yağmurun ardından her yer aydınlandı.
E) Eskiye bahçe kapısı aslında geçmişin izlerini taşıyordu.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tamlayanı düşmüş isim tamlaması yoktur?

- A) Ayırma gözlerini gözlerimden bu akşam
Böyle saatlerce bak, böyle asırlarca bak
- B) Gözlerine yavaşça, yavaşça doldu akşam
Göklerin ateşini kalbime boşaltarak
- C) Benim içimde yaktı sanki gurubu akşam
Senin kirpiklerinde bir damla oldu akşam
- D) Gündüzden, gürültüden ve kâinattan ırak
Akşamı seyredeyim bakışlarında bırak
- E) Amansız gecene yayıl dört yanıma
Ey unutuş! Kurtar bu gamlardan beni

8. Sevdiğimiz bir kişiyi kaybettiğimizde, ondan ayrıldığımızda... Sebepleri ve içerikleri bu denli farklı deneyimleri tek bir anlatı altında toplamak olunca acıyı belli bir terim çerçevesinde tanımlamak zor bir hâl alıyor kuşkusuz.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz zamir
B) Kişi zamiri
C) Niteleme sıfatı
D) Ölçü - miktar zarfı
E) Belgisiz sıfat

9. Türkiye'nin en başta gelen millî ve sosyal görevlerinden biri, ilköğretim sorununu halletmektir. Eğer bugün aydınlarımız yetersiz ve zayıf ise bu, eskiden temel öğretimin ciddiye alınmamasından kaynaklanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri aynı türdedir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. Sürükleyici öğeler barındıran etkileyici eser, toplumda sayılan fakat sonradan parçalanmış bir aileden gelen, mutsuz bir çocukluk geçirmiş, çok sıkıntılar çekmiş bir kahraman ekseninde toplumun ikiyüzlülüğüne çekmek istiyor dikkatleri.

Bu cümledeki altı çizili sözlerden hangisi sıfat değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdakilerin hangisinde tamlayanla tamlananı yer değiştirmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Zor ismini yazdıran harflerden de özelsin
Titreyen elim ol da, n'olur ismin düzelsin
- B) Kaptırmadan satın alsam buseni
Şeytanın aklına uysam olur mu
- C) Nasıl ölümsüzsün aynasında aşkın
Hatıraların bu uyanma vaktinde
- D) Aşkım, yüreğini gösteren yöndür
Hayalimi düşün başını döndür
- E) İç çekerek aldım ben nefesimi
Yutkunup giderdim susuzluğumu

12. Dilini iyi bilmeyenin, anlattıklarının gerçek düşünceleri

olduğundan kuşku duyarım. Çünkü dil iyi bilinmeden

beynin ürünü olan düşünce, gerçek biçimini alamaz.
Düşünceler biçimlenmeyince anlatılmak istenen

tam olarak karşıdakine anlatılamaz.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri, ötekilerden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

13. Üniversiteye kadar olağanüstü bir öğrenci olmadım. Olmaya da çalışmadım. Sevdiğim derslere kendimi vererek çalışırdım. Bu yüzden kimi derslerde çok başarılı olur, kimilerinde geri kalırdım. Tıp fakültesine isteyerek gittim ve başarılı oldum. Çünkü üniversitede branşlaşma oluyor. Fakültede, diyebilirim ki, her ders beni kendine çekti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat
B) Kişi zamiri
C) Belgisiz zamir
D) Üstünlük zarfı
E) Dönüşlülük zamiri

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz ötekilerden farklı türde bir tamlamadır?

- A) Kimse çıkıp da güzel bir arabaya bakmadığını söylemesin bana!
 B) Değirmende doğan fare, gök gürültüsünden korkmaz.
 C) Yavaş adımlarla kaldırımdan yürümeye başladı-
 ğında yağmur kararını vermişti
 D) Ağır hareketlerle doğrulup üstümü başımı düzeltmeye kalkıştım.
 E) Bu kanı, çoğu insanın liderlikle ilgili düşüncelerine ters düşmektedir.

15. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi zarftır?

- A) Bu konuda yalnız senin önerilerine değer veriyorum.
 B) Minik serçeler neşe içinde karşılıyor doğan her yeni günü.
 C) Gerçek başarı, başarısız olmak korkusunu yen-bilmektir.
 D) Büyük ıztıraplar, daha büyük eserlere gebedir her zaman.
 E) Onu dürüst bir insan, sözünün eri biri olduğu için seviyorum.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük türü yönünden farklıdır?

- A) İngilizce çevirisinde bazı diyaloglar atlanmış.
 B) İnsan hiçbir işinde aşırılığa kaçmamalı, orta bir yol izlemelidir.
 C) İnsan yaşamında klasik müziğin yeri ne olmalıdır?
 D) Kitapta yazarın çocukluğunun da anlatıldığı üç bölüm var.
 E) Kitabın başlıca işlevinin güzellik duygusu yaratmak olduğunu biliyordu.

17.

- I. Bu tür zor soruları yalnız o çözer.
 II. Yalnız kalınca mutlaka beni ararsın.
 III. Her şeyi anlat yalnız çok sakın ol.
 IV. Yalnız insanların kader ortağıyım ben.
 V. Yalnız çalışmak, onda alışkanlık oldu.

"Yalnız" sözcüğü numaralanmış cümlelerde kaç farklı görevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

18. Sıcak bunaltınca kendimi Uludağ'ın zirvesindeki serin

I
rüzgârların kucağına attım. Gündüz, uzun saatler
III
ormanların, yeşil doğanın tadını çıkarıp akşamları da
IV
edebiyat ve felsefe kitapları okudum.
V

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangileri, öteki-lerden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

19. Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi zarftır?

- A) Farklı zamanlarda farklı insanlarla tanışma fırsatı buldum.
 B) Çoğu insan beni deli sandı ancak ben onlardan daha akıllıydım.
 C) Bu gidişle oraya ancak gece yarısı ulaşabilirsiniz siz.
 D) Deli gönlüm çok geç anladı senin gidişini ama iş isten geçti.
 E) Kimine göre basit bir hayatım vardı, kimilerine göre zor.

20. Farabi'ye göre, felsefe tüm varlıkların bilinmesi;

I
Descartes'a göre, insanın, bilmesi olanaklı olan her
II
şeyi tam olarak bilmesi; Hegel'e göre de varlıkların
III IV
akılla görülmesi, akıl ile bilinmesidir.
V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangileri aynı türdedir?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

ÇÖZÜMLER

1. A, B, C ve E seçeneklerinde “ancak” sözcüğünün yerine “sadece” yazılabildiği için sözcük bu cümlelerde edat göreviyle kullanılmıştır.

D seçeneğinde bu sözcüğün yerine “fakat” yazılabildiği için bağlaç görevinde kullanılmıştır.

Cevap D

2. II ve III numaralı sözcükler kendilerinden sonra gelen ismi belirttikleri için sıfat göreviyle kullanılmıştır.

Bunların dışında kalan sözcüklerden I numaralı sözcük zarf,

IV numaralı sözcük zamir,

V numaralı sözcük bağlaçtır.

Cevap B

3. Parçada geçen “ve” sözcüğü bağlaç, “çevreleriyle” sözcüğündeki “ile” edat, “yakından” sözcüğü zarf ve ilk satırda geçen “bir” sözcüğü belgisiz sıfattır.

Parçada zamir kullanılmamıştır.

Cevap B

4. A seçeneğinde “bir” sözcüğü kendisinden sonra gelen “evde” ismini belirttiği için sıfattır ve belirttiği şey evin sayısı değil herhangi bir ev olduğudur. Bu bakımdan belgisiz sıfattır.

B ve D seçeneğindeki “biri” sözcüğü “belgisiz zamir”,

C seçeneğindeki “bir” sözcüğü “sayı sıfatı”

E seçeneğindeki “bir” sözcüğü “sadece” anlamında kullanıldığından “edat” görevindedir.

Cevap A

5. A seçeneğinde geçen “küçük ayaklılar”, “uzun boyunlular” ifadeleri adlaşmış sıfattır. Bu ifadelerde sıfattan sonra gelen isim düşmüş ve sıfat olan sözcük isim çekim eklerini alarak adlaşmıştır.

küçük ayaklı (kadınları)

uzun boyunlu (kadınları)

Cevap A

6. E seçeneğinde “bahçe kapısı” belirtisiz isim tamlamasını bu tamlamadan önce gelen “eskiyen” sözcüğü nitelemiştir.

eskiyen bahçe kapısı

sıfat belirtisiz isim tamlaması

Cevap E

7. A seçeneğinde “(senin) gözlerin”, “(benim) gözlerim”; B seçeneğinde “(senin) gözlerin”, “(benim) kalbim”; D seçeneğinde “(senin) bakışların”;

E seçeneğinde “(senin) geceler”, “(benim) yanıma” tamlamaları tamlayanı düşmüş isim tamlamasına örnektir.

C’de tamlayanı düşmüş isim tamlaması yoktur; “benim içim” ve “senin kirpiklerin” ifadelerinde tamlayanlar da verilmiştir.

Cevap C

8. Parçada geçen “ondan” sözcüğü kişi zamiri, “farklı deneyimleri” tamlamasında “farklı” niteleme sıfatı,

“bu denli” ifadesi ölçü-miktar zarfı,

“belli bir terim”, “zor bir hâl” sıfat tamlamalarında “bir” sözcüğü belgisiz sıfattır.

Parçada belgisiz zamir kullanılmamıştır.

Cevap A

9. Cümledeki “en” sözcüğü zarf,

“biri” sözcüğü zamir,

“sorununu” sözcüğü isim,

“bugün” sözcüğü zarf,

“ise” sözcüğü ek fiildir.

Cevap B

10. “sürükleyici öğeler”, “etkileyici eser”, parçalanmış aile, “mutsuz çocukluk” tamlamalarında altı çizili sözcükler kendinden sonra gelen ismi niteledikleri için sıfattır; “sıkıntılar” sözcüğü belli bir kavrama karşılık geldiği için isimdir.

Cevap E

11. C seçeneğinde "aşkın aynası" tamlaması cümlede yer değiştirdiği için tamlayan ile tamlananı yer değiştirmiş isim tamlamasına örnektir.
Cevap C

12. I ve II numaralı sözcükler isim; III, IV, V numaralı sözcükler ise zarf görevinde kullanılmıştır.
I ve II. sözcüklerin adlaşmış sıfat olduğuna ve tamlayan (ilgi) eki aldığına dikkat edilmelidir.
Cevap A

13. Parçada "kimi dersler" tamlamasında "kimi" sözcüğü belgisiz sıfat,
"beni" sözcüğü kişi zamiri,
"kimilerinde" sözcüğü belgisiz zamir ve
"kendini" sözcüğü dönüşlülük zamiridir.
Parçada üstünlük zarfı (en) yoktur.
Cevap D

14. A, C, D ve E seçeneklerindeki tamlamalar sıfat tamlamasıdır. B'deki "gök gürültüsü" belirtisiz isim tamlamasıdır.
Cevap B

Not: Tüm tamlamalarda geçerli olmasa da bazı belirtisiz isim tamlamalarını belirtili isim tamlaması şeklinde düşünmek mümkün olabilir.

gök gürültüsü (b.siz isim tam.)
gök-ün gürültüsü (b.li isim tam.)

devlet bankası (b.siz isim tam.)
devlet-in bankası (b.li isim tam.)

Bu sağlama, her zaman olmasa da bazı durumlarda öğrenciye yardımcı olabilir.

15. D seçeneğinde "daha" sözcüğü kendisinden sonra gelen sıfatı derecelendirdiği için zarftır. A ve E seçeneklerindeki altı çizili sözcükler zamir, B ve C seçeneklerindeki altı çizili sözcükler ise sıfattır.
Cevap D

16. A, B, D ve E seçeneklerinde altı çizili sözcükler kendinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfattır.
C seçeneğindeki sözcük bir kavrama karşılık geldiği için isimdir.
Cevap C

17. "Yalnız" sözcüğü;
I. cümlede "sadece" anlamında kullanıldığı için edat,
II ve V numaralı cümlelerde fiilimsiyi belirttiği için zarf,
III. cümlede "fakat" anlamında kullanıldığı için bağlaç,
IV. cümlede önündeki ismi nitelediği için sıfattır. Yani sözcük dört farklı görevde kullanılmıştır.
Cevap D

18. Parçada altı çizili olan II, III ve IV numaralı sözcükler kendinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfat görevinde kullanılmıştır.
I ve V numaralı sözcükler ise bir kavrama karşılık geldikleri için isimdir.
Cevap B

19. A, B, D ve E seçeneklerindeki altı çizili sözcükler ismin önüne gelip ismi niteledikleri ya da belirttikleri için sıfattır. C seçeneğindeki sözcük ise yüklemi zaman yönünden sınladığı için zaman zarfıdır.
Cevap C

20. Parçada altı çizili olan I ve V numaralı sözcükler edat göreviyle kullanılmıştır. II numaralı "her" sözcüğü sıfat, III numaralı "şey" sözcüğü isim, IV numaralı "de" sözcüğü bağlaçtır.
Cevap B

T Ü R K Ç E

Sözcük Türleri (Edat - Bağlaç)

31 Önerilen Süre: 20 dk.

1. Aşağıdakilerin hangisinde bir edat, hâl (durum) ekiyle birlikte kullanılmıştır?
- A) Açılış konuşmasını yapmak üzere yavaşça kürsüye çıktı.
- B) Tatil için yazı mı yoksa kış mı tercih edersiniz?
- C) O kadar çok soru soruldu ki hangisine cevap vereceğini şaşırdı.
- D) Turizmcilere göre önümüzdeki yaz ülkemize çok sayıda turist gelebilir.
- E) Bazı insanlar için günümüzde hayatın hiçbir anlamı ve değeri yok.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "için" sözcüğü farklı bir anlam ilgisi kurmuştur?
- A) Hazırlıksız yola çıktığımız için sonradan çok pişman olduk.
- B) Fazla kilo aldığı için şu sıralar hareket etmekte zorlanıyor.
- C) Sizi saatlerdir burada beklettiğimiz için inanın çok üzgünüm.
- D) Bütün bu güzel yemekleri siz ve arkadaşlarınız için hazırladık.
- E) Acele davrandığımız için işlerimiz yolunda gitmiyor.

3. Aşağıda verilen cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük bağlaç olarak kullanılmamıştır?
- A) Ocağın küllerinde oturan iki yumurcak sanki bu yabancıyı seyretmek için kara tencereyle oynamayı bıraktılar.
- B) Bu yabancıyı yaklaştığını gören ufak çocuk öyle keskin çılgınlık kopardı ki az kalsın bayılacaktı.
- C) Dağın ileriye doru uzanmış bir kolu üzerine kurulan hatta bazı yerlerde denizin üzerinde asılmış gibi duran bu kent, iyice sessizleşti.
- D) Körkütük sarhoş olduklarından bağıra çağıra konuşuyorlar üstelik ağza alınmaz sözler sarf ediyorlardı.
- E) Dehşet içinde bir araya toplanan apartman sakinleri bile genç adamın yaralarına pansuman yaparken durumu değerlendirdiler.

4. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından farklıdır?
- A) Söyledikleri ile yaptıkları birbirinden çok farklı. Annesi ile babası güneş doğmadan evden çıkmış olurlardı.
- B) Sence bu işin üstesinden gelebilecekler mi? Bütün bunları biz mi yapacaktık?
- C) Düşüne ancak saat yedide yetişebildik. Bu konuyu ancak onunla konuşabileceğini söyledi.
- D) Düşüne girdiği gibi geri çıktı. Onun da senin gibi hırslı biri olduğunu biliyorum.
- E) Dünkü toplantıda yalnız sen yoktun. Pikniğe iş yerinden yalnız o gelmedi.
5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde edat kullanılmıştır?
- A) Bağırma ummanların enginliği doluyor
Fakat o hâlde bile hissettiğim oluyor
- B) Sizi dün bekledim o yollarda
Ki gezmiştik bir zaman karda
- C) Gönülden oturdum da hüznümlendim o yerde
Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde
- D) Bütün sevgileri atıp içimden,
Varlığını bir ona verdim ben
- E) Bir geniş çizgiden şafak söküyor
Ve yükselen güneş ince bir duman
6. "Yalnız" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bağlaç olarak kullanılmıştır?
- A) Bizi burada yalnız bırakıp nereye gideceksin?
- B) Üç yıldır bu küçük kasabada yalnız yaşıyormuş.
- C) Bu konuyu sizinle yalnız bir şartla konuşabilirim.
- D) Sizinle konuşabilirim yalnız başkası yanımda olmasın.
- E) Yalnız insanlar olayların hep olumsuz yanlarını görmeye meyillidir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir edatın içinde yer aldığı sözcük grubu, cümlede yüklem görevinde kullanılmıştır?

- A) Her öğrencisiyle çocuğuymuş gibi ilgilenerek sınıfta sıcak bir hava yaratmayı biliyordu.
- B) Yazı yazacağım günlerde bir savaş alanı gibidir masamın üstü ve odam.
- C) Onun kitabını okurken birçok okuyucu gibi ben de büyük bir zevk aldım.
- D) Dünyada olduğu gibi bizim toplumumuzda da ekmek konusu her geçen gün önem kazanıyor.
- E) Çocuklar, hiçbir şey olmamış gibi oyunlarını sürdürdüler.

8.

- I. Dünkü şiddetli yağmur sabaha dek devam etti.
- II. Adam, kavga etmediğini söylüyordu, nitekim bunu şahitler de doğruladı.
- III. Şirketteki son değişikliklere dair bilgi almak istiyorum.
- IV. Bu sene memur olarak İzmir'e atandı, üstelik nişanlandı.
- V. Bugün radyo ile televizyonun hayatımızdaki yeri tartışılmaz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde edat kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

9. (I) Gidecekleri yere ancak akşam altıya doğru vardılar. (II) Ev bomboştı; delikanlı ateşi yaktı, yemek yedi ve uyudu. (III) O olaydan sonra bir şey düşünemeyecek kadar duygusuzlaşmıştı artık. (IV) Yenilmez bir uyku ihtiyacıyla uzun zaman uyudu. (V) Fakat ansızın bir ses derin uykusundan uyandırdı onu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla edata yer verilmiştir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir edat öbeği bir ismi niteleme göreviyle kullanılmıştır?

- A) Gaziantep, Suriye'yle sınır komşusu olduğu için masal gibi bir kent görünümü kazanmış.
- B) Montaigne, o meşhur denemelerini kendisiyle konuşur gibi yazar.
- C) Bebeklerin anlamlı kelimelere benzer sesler çıkarmasıyla şarkı söyler gibi agulamaya başlaması aynı zamana rastlıyor.
- D) Başarılı olmak için o da kardeşi gibi gece gündüz demeden çalışıyordu.
- E) Sizin de bildiğiniz gibi bu konudaki bilimsel araştırmalar daha tamamlanmadı.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç nesneleri birbirine bağlamıştır?

- A) O yazarımızı çok sevdiğimi okurlarım bilir ama benim asıl sevdiğim, onun denemeci yanı.
- B) Turistlerin peşinde seğirten garsonlar, tabakları ve diğer öteberiyi toplamıştı.
- C) Ne Ankara'da ne İstanbul'da aradığı kitabı bulabilirdi.
- D) Bu parayı şayet biz vermezsek başkaları verecek.
- E) Hem yazarlar hem de ressamalar daima çağların dan bir adım önde olmalıdır.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat kullanılmıştır?

- A) O kadar ısrar etmeme rağmen beni dinlemedi, sonunda böyle oldu.
- B) Bundan sonraki çalışmalarınızda kullanacağınız dilde bir farklılık olacak mı?
- C) Buraya geldiniz mademki bir çay içersiniz artık.
- D) Sanat eserlerinde günlük dil kullanılmadığı için sanatlı söyleyiş hâkimdir.
- E) Anadolu toprakları, tarihsel süreciyle birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük bağlaç değildir?

- A) Kitabı okumayacaktın madem neden satın aldın?
- B) Ben hızlı yürüdüm ancak annem arkada kaldı.
- C) Turnuvaya katılacak takımlar arasında bizim takımımız da var.
- D) Bahçeyi süpürdü, sonra ağaçları sulamaya başladı.
- E) Seninle gelirim yalnız son söz bana ait olacak.

14. Aşağıdaki dizelerden hangisinde bağlaç kullanılmıştır?

- A) Meçhule giden bir gemi
Kalkar bu limandan
- B) Güülü soluncaya dek
Seni ölünceye dek seveceğim
- C) Gecenin koyu karanlığında
Ne bir haber ne bir mektup
- D) Alma mazlumun ahını
Çıkar aheste aheste
- E) Gel demesi çok kolay
Git demesi çok güçtür

15. (I) Son zamanlarda oldukça sıkıntılıydı. (II) İnsanlarla başarılı bir iletişim kurmakta gerçekten güçlük çekiyordu. (III) Ekonomik durumu da son zamanlarda bozdu. (IV) Kendine yeni uğraşlar bulduğunu söylüyordu. (V) Biz de ona yardımcı olamıyorduk ne yazık ki.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde edat kullanılmıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

16. (I) Demek ki genel anlamda kuşku gerçekten zararlı. (II) Arkadaşından, dostundan, yakınından bu denli kuşkulamak acınası bir durumdur. (III) Bu tür yersiz kuşku her zaman yıkıcıdır. (IV) Bir de insanlığı hep ileriye götüren bilimsel kuşku var. (V) O olmasa dünya hep bıraktığımız yerde kalakalırlar tüm ilkeliliğiyle.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde edat kullanılmıştır?

- A) I ve III
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "gibi" edatının yerini tutan bir ek kullanılmıştır?

- A) Sokaklar zor olsa da iki günde belediyece temizlendi.
- B) Çocuksu hareketleri insanı pek de rahatsız etmiyordu.
- C) Bu hediyeleri yalnız yurttaki çocuklara aldım.
- D) Bizce bu konuda, her zaman olduğu gibi, onlar haklı.
- E) Bize iyi davransaydı bugün her şey çok farklı olurdu.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat, zarf grubu içerisinde yer almaktadır?

- A) Senin gibi cesaretli insanlar, bu ülkenin geleceği olacak.
- B) Dünkü provalarda heyecandan ölecek gibiydim.
- C) Gençlik yıllarında felsefeye merak sarmış fakat sonunu getirememiş.
- D) Güneşin dağın ardından görünmesiyle hep beraber tarlaya yürüdük.
- E) Benden önceki adam bir şiir okudu ve herkes onu ayakta alkışladı.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç kullanılmıştır?

- A) Duygularınızı kontrol edemezseniz karşınızdakileri hem üzer hem sevindirirsiniz.
- B) O kadar hata yapmasına rağmen yüzü hiç kızarmıyordu.
- C) Romanın sinemadan daha üstün özellikleri vardır.
- D) Bugün geldiğimiz yere başka bir gün arkadaşlarla geleceğiz.
- E) Güney Amerika'da bulunan yeni bir kent, tarihin derinliklerine ışık tutuyor.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat kullanılmıştır?

- A) Tahminlerimizin hepsi, ne yazık ki, doğru çıktı.
- B) Sen okula doğru gidedur, ben birazdan gelirim.
- C) Ona doğruyu söylersen sana inanacaktır.
- D) Anlatılagelen hikâyelerin hepsinin doğru olduğunu düşünüyorum.
- E) İşin doğrusu ben de pek bu işin yürüyeceğine inanmıyorum.

ÇÖZÜMLER

1. D seçeneğinde "göre" edatı kendinden önce gelen "-e" yönelme hâli ekiyle birlikte kullanılmıştır. A seçeneğinde "-mek üzere" edatı mastar ekiyle, B ve E seçeneğindeki "için" edatı herhangi bir ek almadan, C seçeneğindeki "kadar" edatı yine ek almadan kullanılmıştır.
Cevap D
2. A, B, C ve E seçeneklerinde "için" edatı iki yargı arasında neden-sonuç ilişkisi kurmuştur. D seçeneğinde ise "özgü-lük" ilişkisi vardır. (Size özgü)
Cevap D
3. B, C, D ve E seçeneklerinde altı çizili sözcükler cümle içerisinde bağlaç göreviyle kullanılmıştır. A seçeneğindeki "sanki" sözcüğü ise bağlaç değil edattır.
Cevap A
4. A seçeneğinde altı çizili "ile" sözcüğü iki cümlede de bağlaç, B seçeneğinde "mi" sözcüğü iki cümlede de edat, D seçeneğinde "gibi" sözcüğü iki cümlede de edat, E seçeneğinde "yalnız" sözcüğü iki cümlede de edat göreviyle kullanılmıştır. C seçeneğinde "ancak" sözcüğü ilk cümlede zarf, ikinci cümlede ise edat göreviyle kullanılmıştır.
Cevap C
5. D seçeneğinde "bir" sözcüğü "sadece" anlamına gelecek şekilde kullanıldığı için edattır. Diğer cümlelerde edat kullanılmamıştır.
Cevap D
6. D seçeneğinde "yalnız" sözcüğü "fakat, ama" sözcüklerinin yerine geçecek şekilde kullanıldığı için bağlaçtır. A ve B seçeneklerinde zarf, C seçeneğinde edat, E seçeneğinde ise sıfat olarak kullanılmıştır.
Cevap D
7. B seçeneğinde verilen cümlelerin yüklemi "bir savaş alanı gibidir" söz grubudur ve "gibi" edatı bu söz grubunun içerisinde kullanılmıştır.
Cevap B
8. I numaralı cümlede "-a dek" ve III numaralı cümlede "-e dair" ifadeleri edat olarak kullanılmıştır.
Cevap B
9. III numaralı cümlede geçen "-dan sonra" ve "kadar" sözleri edat olarak kullanılmıştır. I. cümlede "-a doğru" IV. cümlede "ihtiyaç ile" olmak üzere birer edat kullanılmıştır. II ve V. cümlelerde ise edat kullanılmamıştır.
Cevap C
10. A seçeneğinde "masal gibi" edat grubu kendinden sonra gelen "kent" sözcüğünü nitelediği için sıfat göreviyle kullanılmıştır.
masal gibi kent
sıfat isim
Cevap A
11. B seçeneğinde verilen cümlelerin nesnesi "tabakları ve diğer öteberiyi" ifadesidir ve burada "ve" bağlacı nesneleri birbirine bağlamak göreviyle kullanılmıştır.
Cevap B
12. A seçeneğinde "-e rağmen", B seçeneğinde "mi", D seçeneğinde "için" ve E seçeneğinde "ile" ifadeleri edat olarak kullanılmıştır. C seçeneğinde edat bulunmamaktadır. Bu seçenekteki "mademki" sözcüğü bağlaçtır.
Cevap C
13. A, B, C ve E seçeneklerinde altı çizili sözcükler bağlaç göreviyle kullanılırken D seçeneğinde ki altı çizili sözcük zarf göreviyle kullanılmıştır.
Cevap D
14. C seçeneğinde "ne...ne" tekrarlı bağlacı kullanılmıştır. Diğer cümlelerde bağlaç yoktur.
Cevap C
15. II numaralı cümlede "insanlarla" sözcüğündeki "ile" ifadesi, bu ifadenin yerine "ve" yazılmadığı ve cümleye beraberlik anlamı kattığı için edat göreviyle kullanılmıştır. Diğer cümlelerde edat bulunmamaktadır.
Cevap B
16. II. cümlede geçen "denli" sözcüğü ve V. cümlede geçen "ilkelliğiyle" ifadesindeki "ile" sözcüğü edattır. Diğer cümlelerde ise edat bulunmamaktadır.
Cevap C
17. B seçeneğinde "çocuksu" sözcüğündeki "-su" eki "gibi" edatının yerine kullanılmıştır.
"çocuksu hareketler" → "çocuk gibi hareketler"
Cevap B
18. D seçeneğinde verilen cümlede "güneşin dağın ardından görülmesiyle" söz grubu zarftır ve "ile" edatı da bu zarf grubunun içerisinde kullanılmıştır.
Cevap D
19. A seçeneğinde "hem ... hem" tekrarlı bağlacı kullanılmıştır.
Cevap A
20. B seçeneğinde "doğru" sözcüğü "-e" hâl ekiyle birlikte edat olarak kullanılmıştır.
Cevap B

T Ü R K Ç E

Fiiller

32 Önerilen Süre: 25 dk.

1. Tiyatro seyircisi okul öğrencisi gibidir. Kendisinden
I
ders bekleyen, sert, ciddi öğretmeni sever. Ama bir
II
şey öğretmeyen, ıska geçen bir öğretmenin oturacağı
III IV
sandalyeye de hiç acımadan kıyasıya iğne sokar
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri fiilimsi değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

2. Tiyatro toplumun bir aynasıdır. Aynada kendini gören
I
kişi ya başını çevirir ya aynadaki görüntüsüne tükürür
II III
ya da aynayı kıracaktı gibi yumruklarını sıkar. İşte
IV
tiyatro bunu başarırsa tiyatrodur.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangilerinde ek fiil kullanılmamıştır?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

3. Yaşamımız sayısız sorunla doludur. Bu nedenle
I
yaşamak, sık sık çok karmaşık bir iş gibi gelebilir
II III
bize. Dünyanın sorunları çok karmaşıktır ve biz de
IV
hiçbir şeyin basit bir yanıtı olmadığını anlarız.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri fiilimsidir?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

4. Basitçe söylemek gerekirse en temel ve pratik düze-
I II
yinde, liderlik, insanlara değerlerini ve potansiyellerini,
bunları kendi kendilerine görmeye başlayacakları
III IV
kadar açık ifade etmektedir.
V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi çekimli fiildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Kendini yazıyla savunamayacak insanlar hakkında söz alırken dikkatli olmak gerekir. Bir anı kitabı, gücünü sahip olduğu anıların değeri kadar, onları edebiyatın içinden geçirebilme hünerinden alır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ek fiil B) Zarf-fiil C) Sıfat-fiil
D) Çekimli fiil E) İsim-fiil

6. Sait Faik, çevresinde gördüklerini yalın, içten bir
I
anlatımla yazar. Bu anlatımda özenti yoktur. Dilinin
II III
ucuna geldiği gibi yazar. Bu durum, iyi öykü yazma
IV V
ustalığından biridir belki de.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri fiilimsi değildir?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

7. Bir aracın sürücüsü, yolda kendisinden başka araç yokmuş gibi davranırsa trafik kazası meydana gelir; bir kişi konuşurken karşısındakini düşünmeden kendi bildiği yönde konuşursa iletişim kazaları meydana gelir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil B) Yardımcı fiil
C) Ek fiil D) Çekimli fiil
E) Sıfat-fiil

8. Unutmayalım ki sanatçı, yapıtını oluştururken tek bir
duygu yaşamaz. Yaratma sıkıntıları, yaptığını zaman
zaman yetersiz bulmanın verdiği umutsuzluk, bazen
de teknik güçlüğü yenmenin verdiği keyif gibi okurun
paylaşmadığı duyguları da yaşar ki sanatçının
bunları yaşamış olduğunu okur bilemez.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangileri fiilimsidir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

9. (I) Balkon demirlerini kavrayarak sokağa doğru sarkıttı gövdesini. (II) Sokağın uzak köşesinde gittikçe büyüyen kalabalığı gördü. (III) İnsanlar, birbirinin omuzundan boyunlarını uzatmış, ortada bir yere bakıyorlardı. (IV) Derken kalabalık birden yarıldı. (V) Yaşlı bir kadın, göğsüne bastırıldığı kız çocuğuyla insanların arasından hızla uzaklaştı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Necati Cumalı, kasaba yaşamının şiirini yakalayıp, yapmacıksız dili, tüyden hafif söyleyişiyle okuru hemen kavrayan, okuru mutlu eden bir şair olarak 1940'larda kolayca benimsenmiştir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bileşik çekimli fiil B) İsim-fiil C) Sıfat-fiil
D) Ek fiil E) Yardımcı fiil

11. Kişilik, yuvanın kuşa uyması gibi, bize uygundur; içinde kendimizi güvende hissettiğimiz, özlemlerimizi sığdırdığımız bizi saran bir dünyadır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çekimli fiil B) İsim-fiil C) Bileşik fiil
D) Ek fiil E) Sıfat-fiil

12. Pukka Living ekibi İstanbul'u karış karış gezmiş, girilmemiş sokaklarına girip önünden geçip gidilen dükkânları bir bir dolaşmış ve ortaya *Müstesna İstanbul Küçük Dükkânlar Kitabı 1* gibi her daim el altında bulunması gereken sıra dışı bir İstanbul rehberi çıkmış.

Bu cümlede kaç fiilimsi vardır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

13. (I) Çocukluğa yaslanmayan, onun yörüngesinde dönenceler çizmeyen bir gençlik, güneşsiz bir manyoluna benzer. (II) Gençlik sapağı dönüldükten sonra oluşan yıldız kümeleri çocukluğun uzantıları gibidir. (III) Gövde bir ağaç gibi iyice olgunlaştığında bellek de çocukluğu hatırlar. (IV) Anıların bir mumu andıran ışığıyla çocukluğa ait izler arar. (V) İnsan ne kadar yaşlanırsa yaşlansın çocuklukla bağlarını hiç koparamaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde sıfat-fiil grubu yoktur?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

14. Başkaları geçmişe özlemle bakıp batan bilgi güneşinin son ışıklarında ısınmaya çalışırken o, yeni ve daha da parlak bir çağın yaklaşmakta olduğunu sezmişti.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Gönül isterdi ki değişik yönlerden baksın olaya. O zaman etkisi altına aldıklarının sayısı çoğalacaktı ve daha çok saygı toplayabilecekti. Kendisini geniş bir kitleye kabul ettirecek ve saygınlığını artıracaktı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birleşik yapıtlı fiil
- B) İstek kipiyle çekimlenmiş fiil
- C) Birleşik çekimli (zamanlı) fiil
- D) Kurallı birleşik fiil
- E) Yardımcı fiil

16. Bazı maymun türlerinin bazı fiziksel özelliklerinin insanlara benzemesi onları insan yapmaz. İnsanın temel niteliği görünüşünün çok ötesinde, bilinçle kavranan özüdür. Biz, insanın bilgisine gerçekten ulaşmak istiyorsak bu özlere yönelmeliyiz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İstek kipiyle çekimlenmiş fiil
- B) Bileşik çekimli (zamanlı) fiil
- C) Geniş zaman ek fiili
- D) Basit çekimli (zamanlı) fiil
- E) Geniş zaman kipiyle çekimlenmiş fiil

17. Yeni şiirin tek sesli koroya dönüştüğünden

yakınanlar var. Bir bakıma haklıdır.

Ziya Osman Saba, bir gün "çocukluğum" dedi ve genç ozanların birçoğu çocukluğu konu etti şiirine.

Cahit Sıtkı, ölüm üzerine ölümsüz şiirler yazdı.

On yedi yaşındaki şairler bile, "Ölüm ölüm..." diye

dervişler gibi zikreder oldular.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, türemiş yapıtlı bir fiilimsidir.
- B) II'nci, adlaşmış sıfat-fiildir.
- C) III'üncü, yardımcı fiildir.
- D) IV'üncü, zarf-fiildir.
- E) V'inci, kurallı birleşik fiildir.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde belirtilenler yoktur?

- A) İzlemeye başladığımızda hıçkırıklara boğulduğumuz Türk filmleri vardı bir zamanlar. (Ek fiil)
- B) Sevgimizi paylaştığımız insanların bu sevgiyi hak etmesi gerekir. (İsim-fiil)
- C) Yenilerle eskiler arasındaki iletişimsizlik, büyük boyutlara ulaşmaktadır. (Yardımcı fiil)
- D) Toplumsal duyarlıklarını hızlı yitiren insanlar mutsuzluğa mahkûmdur. (Sıfat-fiil)
- E) Bilimin neden olacağı zararları doğal karşıladıkça yıkım kaçınılmazdır. (Zarf-fiil)

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Eskinin değerleri, kimi zaman hor görülse de yeninin oluşmasına kaynaklık eder.
- B) Soyut olan hiçbir şey gerçeklikle bağdaşmaz, demek yanlıştır.
- C) Kaliteli yapıtlar özgün bir konunun iyi işlenmesiyle ortaya çıkar.
- D) Diğer canlılarla insan arasındaki en önemli ayrılık insanın gülmesidir.
- E) Duygudan yoksun bir sanat olamaz, diye düşünün birçok kişi var.

20. Bugün denize gitmek istiyorum, diyerek geldim buraya. Aslında canım o kadar gezmek istiyordu ki olanağım olsa şura senin bura benim, der gezerdim.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Haber kipiyle çekimlenmiş fiil
- B) Zarf-fiil
- C) Kurallı bileşik fiil
- D) Bileşik çekimli (zamanlı) fiil
- E) İsim-fiil

ÇÖZÜMLER

1. III numaralı sözcük “iska geç - en → sıfat - fiil”,
IV numaralı sözcük “otur - acak - ı → sıfat - fiil”,
V numaralı sözcük “acı - madan → zarf - fiil”dir.
I ve II numaralı sözcükler fiilimsi eki almamışlardır ve cümlede isim göreviyle kullanılmışlardır.

Cevap A

2. I numaralı “aynası” sözcüğü “-dır”,
IV numaralı “kıracak” sözcüğü “-miş” ve
V numaralı “başarır” sözcüğü “-ise” ek fiilini almıştır.
II ve III numaralı sözcüklerden “-idi, -imiş, -ise, -dır” ek fiil eklerinden herhangi biri yoktur.
II’de “çevir-” fiili,
III’te ise “tükür-” fiili “-r” geniş zaman kip eki almıştır.

Cevap B

3. II numaralı “yaşa-” fiili “-mak” isim - fiil eki ve V numaralı “olma-” fiili ise “-dik” sıfat - fiil ekini alarak fiilimsi göreviyle kullanılmıştır. I, III ve IV numaralı sözcükler fiilimsi eki almadıkları için bu sözcükler fiilimsi değildir.

Cevap C

4. II numaralı sözcükte “gerek-” fiili “-ır” geniş zamanını alarak çekimlenmiştir yani çekimli bir fiildir. I, III, IV ve V numaralı sözcükler ise fiilimsidir yani çekimli fiil değildir.

Cevap B

5. Parçada geçen “alırken” sözcüğü zarf - fiil,
“savunamayacak (insanlar)” tamlamasında altı çizili sözcük sıfat - fiil,
“alır” sözcüğü çekimli fiil ve “ol-mak” sözcüğü de isim - fiildir. Parçada ek fiil (idi, imiş, ise, dir) yoktur.

Cevap A

6. I’de “gör - düğ - lerini” sıfat - fiil,
IV’te “gel - dik - i” sıfat - fiil,
V’te “yaz - ma” isim - fiildir.
II ve III numaralı sözcükler fiilimsi değildir.
Cevap B

7. Parçada geçen “konuşur - ken” sözcüğü zarf - fiil,
“davranır - sa” sözcüğü ek fiil (ise),
“bil - dik - i (yön)” tamlamasında altı çizili sözcük sıfat - fiildir.
Parçada yardımcı fiil (et-, ol-, kıl-, eyle-) kullanılmamıştır.
Cevap B

8. Parçada geçen III numaralı “yap - tık - ını” sözcüğü sıfat-fiil ve IV numaralı “bul - ma - nın” sözcüğü isim fiildir.
I, II ve V numaralı sözcükler fiilimsi değildir.
Cevap D

9. I. cümlede “kavra - y - arak” sözcüğü zarf - fiil,
II. cümlede “git - tikçe” sözcüğü zarf - fiil,
IV. cümlede “der - ken” sözcüğü zarf - fiil ve
V cümlede “bastır - dik - ı” sözcüğü sıfat - fiildir.
III numaralı cümlede fiilimsi yoktur.
Cevap C

10. Parçada geçen
“mutlu et-” yardımcı fiil,
“yakala - y - ı” sözcüğü isim - fiil,
“kavra - y - an” sözcüğü sıfat - fiil,
“benimsemiş - tir” sözcüğündeki “dir”, ek fiildir.
Cümlede bileşik çekimli fiil yoktur.
Cevap A

11. Parçada geçen “uy - ma - sı” sözcüğü isim - fiil,

isim fiil

ek

“his + ettiğimiz” sözcüğü yardımcı fiille kurulmuş birleşik fiil,

“dünya - dir” ek fiil ve

“sığdır - dik - imiz” sözcüğü sıfat - fiildir.

Parçada çekimli fiil yoktur,

“uygundur” ve “dünyadır” yüklemli isim soyludur.

Cevap A

12. Parçada geçen "girilme - miş , gir - ip, gidil - en,"
sıfat-fiil
eki | zarf-fiil
eki | sıfat-fiil
eki |
|-------------------|------------------|-------------------|

bulun - ma - sı, gerek - en, geç - ip" sözcükleri

isim-fiil eki	sıfat-fiil eki	zarf-fiil eki
------------------	-------------------	------------------

olmak üzere altı fiilimsi kullanılmıştır.

Cevap C

13. I'de "çocukluğa yaslanmayan, onun yörüngesinde

sıfat-fiil grubu

dönenceler çizmeyen bir gençlik,"

isim

II'de "gençlik sapağı dönüldükten sonra oluşan yıldız

sıfat-fiil grubu

isim

kümelere,"

taamlaması

IV'te "anıların bir mumu andıran ışığı"

sıfat-fiil grubu

isim

ifadelerinden sıfat-fiil grubu vardır. III ve V'te sıfat-fiil grubu yoktur.

Cevap D

14. Parçada geçen II numaralı "bak - ıp" sözcüğü zarf-fiil, III numaralı "bat - an" sözcüğü sıfat-fiil, IV nolu "çalışır - ken" sözcüğü zarf-fiil, V nolu "ol-duk-unu" sözcüğü sıfat-fiildir. "özlemle" sözcüğü fiilimsi değildir.

Cevap A

15. Parçada geçen "toplayabilecekti" sözcüğü, "topla-" fiili ve "-ebil-" yeterlik fiilinin bir araya gelmesiyle oluşmuş kurallı birleşik fiildir, yani birleşik yapıdır. Aynı sözcükte "toplayabil-" fiili önce "-ecek" gelecek zaman kipi sonrasında "-idi" ek fiil ekini aldığı için birleşik zamanlıdır.

"kabul ettirecek" ifadesi ise yardımcı fiille kurulmuş birleşik fiildir. Parçada istek kipiyle çekimlenmiş fiil yoktur.

Cevap B

16. Parçada geçen "iste-" fiili önce "-yor" şimdiki zaman kipi sonrasında "-ise" şart fiil eki aldığı için birleşik çekimli fiildir ve geniş zamanın şartıyla çekimlenmiştir.

"yönelmeliyiz" sözcüğünde "yönel-" fiili sadece "-meli" gereklilik kipini aldığı için basit zamanlı fiildir.

"yapmaz" sözcüğünde "yap-" fiili "-maz" geniş zamanın olumsuzuyla çekimlenmiştir.

"özü(dür)" yüklemine ek fiilin geniş zamanı kullanılmıştır.

Parçada istek kipiyle çekimlenmiş fiil yoktur.

Cevap A

17. I. sözcük "dönüş - tük - ünden" sıfat-fiildir ve her fiilimsi eki bir yapım eki olduğundan türemiş yapıdır.

II. sözcük "yakınanlar" "sözcüğünde isim düşmüş ve sıfat, isim çekim ekini alarak adlaşmıştır.

III. sözcük "konu etti" yardımcı eylemdir.

IV sözcük "de - y - e" zarf-fiildir; "zikreden" sözcüğü kurallı değil "et-" yardımcı fiiliyle çekimlenmiş birleşik fiildir.

Cevap E

18. A seçeneğinde "var - idi" sözcüğü ek fiil, B seçeneğinde "et - me - si" sözcüğü isim-fiil, D seçeneğinde "yitir - en" sözcüğü sıfat-fiil, E seçeneğinde "karşıla - dıkça" sözcüğü zarf-fiildir. C seçeneğinde yardımcı fiil yoktur.

Cevap C

19. A seçeneğinde "oluş - ma - sına", B seçeneğinde "de - mek", C seçeneğinde "işlen - me - siyle", D seçeneğinde "gül - me - sidir" sözcükleri isim-fiildir. E seçeneğinde isim fiil yoktur.

Cevap E

20. Parçada "iste-" fiili "-iyor" şimdiki zaman kipiyle yani haber kipiyle çekimlenmiştir.

"de - y - erek" sözcüğü zarf-fiildir.

"iste-" fiil önce "-yor" şimdiki zaman kipi sonrasında "-idi" ek fiil ekini aldığı için birleşik çekimlidir.

"git - mek" sözcüğü isim-fiildir.

Parçada kurallı birleşik fiil yoktur.

Cevap C

1. Bu yazarın eserlerindeki kişiler, durumlarına karşı koymaz, onu değiştirmek için savaşırlar; bu yüzden durumlarının gelişerek belirli bir sonuca doğru gitmesine engel olamazlar.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çekimli fiil B) Sıfat-fiil C) Zarf-fiil
D) İsim-fiil E) Kurallı birleşik fiil

2. I. Çalıştığım meslekte görünüş önemli olduğundan, kendime bakmaya çalışıyorum.
II. Okuyucuya, suya sabuna dokunmayan sıradan haberler veremezsiniz.
III. Havaaların soğumasıyla birlikte evleri ısıtmak da güçleniyordu.
IV. İnsan, bilim gözlüğünü takmadan yüzyıllar önce, felsefe merceğinin ardından görmeye çalışıyordu dünyayı.
V. Tatilin bitmesiyle yoğun iş temposu tekrar başladı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler isim-fiil değildir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. (I) Gelecek vadeden bir ülkede, bu ülkeye yakışır projeleri hayata geçirmeyi sürdürüyoruz. (II) 2002'den bu yana gerek ulaşım gerekse haberleşme alanlarında devasa projeleri hayata geçirdik. (III) Bu projelerden hem sayı hem de hacim olarak daha büyüklerini de hayata geçirmeye hazırlanıyoruz. (IV) Hava yolu, deniz ulaşımı ve kara yolu taşımacılığına yönelik akılcı yatırımlarımız tüm hızıyla sürüyor. (V) Ulaşım ve haberleşmede Türkiye'de bölgesel eşitsizliğin ortadan kaldırılmasına yönelik ve tüm yurt geneline yayılmış bir yatırım stratejisi izliyoruz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat-fiil grubu içinde yer alan söz öbeği, cümlede dolaylı tümleşik olarak kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat fiil kullanılmıştır?**

- A) Gençleri anlatırken gözlem gücüne güçlü yorumunu da katar.
B) Okuma ve yazmanın uygar bir toplum olmadaki önemi kavranamamıştır.
C) Dildeki özleşmeye karşı çıkışın başarısızlıkla sonuçlanacağına inanmaktadır.
D) Bu kitabında en çok hoş giden, hayata olan bağlılığını yansıtmaktadır.
E) Bu kitapta etkileyici bir dille, okuru sıkmadan anlatılıyor.

5. "Söz uçar, yazı kalır." atasözüyle ifade edildiği gibi sadece yazarlardan geriye kalıcı bir şey bırakanlardan söz edebiliriz; diğerleri, tarihin bilinmeyen sayfalarında silinip gitmiş.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bileşik çekimli fiil B) Basit çekimli fiil
C) Adlaşmış sıfat-fiil D) Yardımcı fiil
E) Zarf-fiil

6.

- I. İkimiz birbirimizin en yakınıyız.
II. Yalnızlığımızda ilk birbirimizi bulacağız.
III. Sırlarımızı önce birbirimize açacağız.
IV. Sevinçlerimizi birlikte çoğaltacağız.
V. Biz birbirimiz için en iyi kılavuzuz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde ek fiil kullanılmıştır?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

7. Babam, Selanik'e kadar ağzını açmadı. Trenin penceresinden Makedonya topraklarına, dağlara baktı durdu. Selanik'te büyük bir vapura bineceğimiz gün işlemleri tamamladık. Babam yorulmasın, diye onu gümrüğün merdivenleri önünde tekerlekli sandalyesine oturtmuştuk.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat-fiil grubu B) İsim-fiil C) Zarf-fiil
D) Birleşik çekimli fiil E) Basit çekimli fiil

8. (I) Sziget Festivali, Türkiye'de adını gitgide daha fazla duyurmaya başlayan dev bir müzik, eğlence, spor, dans, kamp organizasyonu. (II) Orta Avrupa'nın en büyük festivali olan etkinlik, 60 üzeri sahnede yaklaşık bin farklı performansa ev sahipliği yapıyor. (III) Bu sene sahneleri her tür müziksevere hitap edecek farklı isimler dolduruyor. (IV) Festival alanına bu yıl ilk kez kurulan "özel kamp alanı", daha fazla konfor ve hizmet bekleyen kişiler için düşünülmüş. (V) Organizasyon, 9-15 Ağustos tarihleri arasında gerçekleşiyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde farklı türde fiilimsiler bir arada kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. I. Sorulara şu alçak gönüllü cevabı verirken onun değerini bir kez daha anıyoruz: "Bugün bu ülkede bir dil kuruluyor, o yapıda benim de bir taşım olsun."
II. Aydın, toplumunun geleceğinden yeri geldiğinde kaygı duyan, en azından bu duyarlılığa sahip olan kişidir.
III. Betimlemede anlatıcı, canlı ve cansız varlıkları anlatırken onları birbirinden ayırarak özgün niteliklerini bulmaya, göstermeye çalışır.
IV. Birini anlamak istiyorsak ilkin ona hoşgörülle yaklaşmalı sonra da onun düşüncesine temel olan birikimlere eğilmeliyiz.
V. Denemede öğretici olmak yetmez, bir de denemecilerin üslupçu olmaları, dilin bütün inceliklerinden yararlanabilmeleri gerekir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde sıfat-fiil grubu kullanılmıştır?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

10. I. Bilimsel yargı, nesneye; estetik yargı, öznenin duygularına dayanmaktadır.
II. Bilişim teknolojisinde üretici olmayan hemen her toplumda bu sorun yaşanıyordu.
III. Günümüz yazarlarının sorunları tartışılıyordu bu programda.
IV. Sanat da matematik gibi hayatın gerçeğini ve özünü anlatır.
V. İnan ki biz de bu konuda en az senin kadar istekliyiz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde ek fiil kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11.

- I. Hayatımızı kolaylaştıran elektronik cihazların atıklarının emniyetli bir şekilde geri kazanım yöntemlerinin geliştirilmesinde bunları üretenlere önemli görevler düşmektedir.
II. Bir dondurucu yılbaşı gecesinde yoldan geçenler; paltolarının yakasını kaldırmışlar, atıklarına bürünmüşler, hızlı hızlı yürüyorlardı.
III. Kış uykusuna yatan hayvanlar arasında uyku süresince kendi vücutlarındaki yağı tüketenler olduğu gibi ara ara uyanarak yazdan stokladıkları yiyeceği yiyenler de vardır.
IV. Alzheimer beynin belirli bölgelerinde biriken proteinlerin sinir hücrelerini hasara uğratarak birbirleriyle olan bağlantılarının kopmasına neden olmaktadır.
V. Doğduğumuz andan ölümümüze kadar olan tüm zaman diliminde yaşayacaklarımızı değiştirmek gibi bir gücümüz olsaydı bazılarını değiştirmek için ne kadar çabalardık acaba?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla adlaştırmış sıfat-fiil grubu vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12.

Kitapta on beş öykü var. Bu öyküleri okur okumaz dile gösterdiği özen anlaşılıyor. Yazdığı her cümlemin üzerinde düşündüğü belli. Ne var ki bu "özen" zaman zaman bir "özentî"ye dönüşebiliyor. Öykülerde ikinci göze çarpan şey yerel sözcüklerin çok kullanılması. Bir deyim de yanlış yazılmış.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf grubu B) Türemiş yapıtlı fiil
C) Yardımcı fiil D) İsim-fiil
E) Geniş zaman ek fiili

13.

(I) Bu, genç yazarın en çok satan başarılı kitaplarından biri. (II) Öykülerin kimisi uzun kimisi kısa. (III) Dil, konuşma dili; cümleler, kısa ve benim fikrime göre kolay anlaşılır. (IV) Türünün en iyisi olduğunu söyleyemem. (V) En azından ülkemizdeki kadın problemlerini işlemiş ender kitaplardan biri.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde sıfat-fiil grubu kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

Önerilen Süre: 20 dk.

33

14. Fuarın dış bağlantıları daha kapsamlı olmalı. Çünkü
I
yayımlanan kitapların çoğu çeviri yapıtlar. Parasal
II
konular işi zorlaştırıyorsa sponsorluk buna çözüm
III
olabilir. Bu konuda gönüllü olacak kuruluşlarla
IV
görüşülebilir.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, çekimli fiildir.
B) II'nci, sıfat-fiildir.
C) III'üncü, birleşik yapıtlı fiildir.
D) IV'üncü, yardımcı fiildir.
E) V'inci, kurallı birleşik fiildir.

15. Felsefenin ve bilimin amacı varlık dünyasına
yönelmek, bilinmeyi anlamaya ve ortaya çıkarmaya
I II
çalışmaktır. Ancak felsefe varlığı bütüncül anlayışla,
III
bilim ise yüzlerce parçaya bölerek inceler. Bilimin
IV
ulaştığı sonuçlar kesin, felsefede ise kesinlik yoktur.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, isim-fiildir.
B) II'nci, adlaşmış sıfat-fiildir.
C) III'üncü, çekimli fiildir.
D) IV'üncü, zarf-fiil grubudur.
E) V'inci, sıfat-fiildir.

16. Erozyon, yağmur tanelerinin çıplak toprağa
I
çarptığında kopardığı parçacıkları beraberinde
II
aşağılara taşıması veya şiddetli esen rüzgârlarla
III
kurak ve çıplak arazilerdeki ince toprak tanelerinin
IV
sürüklenmesi olayıdır. Erozyon, toprak - su - bitki
arasındaki dengenin bozulması sonucu ortaya çıkar.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri sıfat-fiil grubuyla nitelenmiştir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

17. Kuraklık ve iklim değişiklikleri gibi küresel ısınmanın sonuçları arasında gösterilen etkiler de göz önüne alındığında ormanlarımızın gelecek kuşaklar için hiç de güzel bir kimlikle yaşayamayacaklarını tahmin etmek zor değil.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat-fiil B) Bileşik yapıtlı fiil
C) Ek fiil D) İsim-fiil
E) Basit çekimli fiil

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil eki alan sözcük, zarf grubu içinde yer almıştır?

- A) Bu konuda değerlendirme yaparken bakış açısı çok önemlidir.
B) Bu koylar, gece olunca ateş böcekleriyle parılda-yarak gökyüzüne benzer.
C) Eserlerimin çoğunda yaşamı herkesin bildiği şekilde yansıtırım.
D) Yazar, düşüncelerini direkt söylemeden, kahramanlarının ağzından aktarmalıdır.
E) Eskiden bu gıdaların doyurucu olduğunu ancak kalbe faydası olmadığını sanıyorduk.

19. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek fiil, farklı bir işlevde kullanılmıştır?

- A) Yüzü benziyordu bahar ayına
Kaşları can yakan aşkın yayına
B) Mavi, maviydi gökyüzü
Bulutlar beyaz, beyazdı
C) Öteki kuşları yaşardı
Dallar serçelerle doluyken
D) Çeker hangi sevinci gece katarlar
İki kolu kırıldıysa, kervan
E) Elini elime verdin, ayrılıyorduk
Gözlerin gözlerimde, dudakların ıslak

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "olmak" sözcüğü yardımcı fiil olarak kullanılmamıştır?

- A) Küçük şeylerden de insan çoğu zaman mutlu olabilir.
B) Düşünmeden hareket edersen sonunda pişman olursun.
C) Onunla yüz yüze görüşmeyeli neredeyse iki yıl oldu.
D) Sizinle tanıştığıma inanın ben de çok memnun oldum.
E) Yöredeki tarihî eserler iki yıl önce gizemli bir şekilde kayboldu.

ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen “koy-” fiili “-mez” geniş zamanın olumsuzuyla çekimlenmiştir yani çekimli fiildir.
 “geliş - erek” sözcüğü zarf-fiildir.
 “git - me -sine” sözcüğü isim-fiildir.
 “olamazlar” sözcüğünde “ol-” fiiliyle “-ebil-” yeterlik fiilinin olumsuzu birleştiği için kuralı birleşik fiildir.
 Parçada sıfat-fiil yoktur.

Cevap B

2. I'de “bak - ma - ya”,
 III'te “soğu - ma - sıyla”,
 V'te “bit - me - siyle” sözcükleri isim-fiildir.
 II'deki “dokun - ma - y - an” ve
 olumsuz- sıfat-fiil
 luk eki eki
 IV'teki “tak - madan” sözcüğü zarf fiildir.
 zarf-fiil eki

Cevap D

3. I. cümlelerin dolaylı tümlecı, “gelecek vadeden bir ülkede”
 sıfat-fiil grubu sıfat tamlaması
 ifadesidir ve bu ifadede “gelecek vadeden” sıfat-fiil grubu “bir ülke” sıfat tamlamasının tamlayanı durumundadır.
 Cevap A

4. D seçeneğinde “giden” sözcüğü adlaşmış sıfattır. “giden (insan)” tamlamasında isim düşmüş, sıfat tek başına adlaşarak kullanılmıştır.
 Cevap D

5. Parçada geçen “uç” ve “kal-” eylemleri sadece geniş zaman eki olan “-r” ekini aldıkları için basit çekimlidir; “yazan (insanlardan)” ifadesinde isim düşmüş ve altı çizili sözcük isim çekim eklerini alarak adlaşmıştır; “söz edebiliyoruz” yardımcı fiil ve “silin-ip” sözcüğü de zarf fiildir. Parçada birleşik çekimli fiil yoktur.
 Cevap A

6. I ve V numaralı cümlelerin yüklemi “yakınıydır” ve “kılavuzdur” isim soylu sözcüklerdir. Yüklemi isim olan cümlelerin yüklemine mutlaka ek fiil vardır.
 Cevap B

7. Parçada geçen,
 “Selanik'te büyük bir vapura bineceğiniz gün” tamlama-
 sıfat-fiil grubu isim
 masında sıfat-fiil grubu vardır.
 “de - y - e” sözcüğü zarf-fiildir.
 “otur-” fiili önce “-muş” duyulan geçmiş zaman eki sonrasında “-idi” ek fiil ekini aldığı için birleşik fiil,
 “açma-” fiili yalnızca “-dı” görülen geçmiş zaman eki aldığı için basit çekimli fiildir.
 Parçada isim-fiil yoktur.
 Cevap B

8. I. cümlede “duyur - ma - ya” sözcüğü isim-fiil,
 “başla - y - an” sözcüğü ise sıfat-fiildir.
 Cevap A

9. II. cümlede “toplumun geleceğinden... sahip olan kişidir”
 sıfat-fiil grubu isim
 IV. cümledeki “onun düşüncesine temel olan birikim”
 sıfat-fiil grubu isim

ifadelerinde sıfat-fiil grubu vardır.

Cevap B

10. I'de “dayanmakta-dır”, II'de “yaşan - ıyor - dur”, III'te “tartışıl - ıyor - idi”, V'te “istekliyiz(dır)” sözcüklerinde ek fiil vardır. IV'teki cümlede ek fiil yoktur.
 Cevap D

11. I. cümlede “bunları üreten (kişiler)”
 II. cümlede “yoldan geçen (kişiler)”
 III. cümlede “kendi vücutlarındaki yağı tüketen (hayvanlar)”
 “stokladıkları yiyeceği yiyen (hayvanlar)”
 V. cümlede “tüm zaman diliminde yaşayacağımız (şeyleri)” şeklinde adlaşmış sıfat-fiil grubu kullanılmıştır.
 IV. cümlede adlaşmış sıfat-fiil grubu yoktur.
 Cevap C

12. Parçada geçen "bu öyküleri okur okumaz (anlaşılyor)" ifadesi zarf-fiil grubu,

"an - la - ş - ıl - ıyor" → türemiş yapıtlı fiil,

İsim	Yapım	Yapım	Yapım
k.	eki	eki	eki

"kullanıl - ma - sı" → isim-fiildir ve ilk cümledeki "var (dır)" yüklemi isim soylu olduğu için ek fiilin geniş zamanını almıştır. Parçada yardımcı fiil yoktur.

Cevap C

13. I'de "genç yazarın en çok satan (kitapları)" ve V'te "ülkemizdeki kadın problemlerini işlemiş (kitap)" ifadeleri sıfat-fiil grubudur.

Cevap B

14. "ol-" eylemi "-malı" gereklilik kipiyle çekimlendiği için I. sözcük çekimli fiil,

"yayımlan-" fiili "-an" sıfat-fiil ekini aldığı için II. sözcük sıfat-fiil,

"olacak" sözcüğü kendisinden önce gelen "gönüllü" sözcüğüyle birleştiği için yardımcı fiil,

"görüş-" fiili "-ebil" yeterlik fiiliyle birleştiği için kurallı birleşik fiildir.

III. sözcük olan "zorlaştırıyorsa" tek bir sözcükten oluştuğu için birleşik yapıtlı değildir. Sözcük, bileşik çekimlidir.

Cevap C

15. I'de "yönel-" fiili "-mek" isim-fiil eki alarak isim-fiil olmuştur.

II'de "bilinmeyen" sıfat-fiilinin önündeki isim düştüğü ve bu sözcük isim çekim eki aldığı için adlaşmış sıfat-fiildir.

IV'te "yüzlerce parçaya bölerek" söz grubu "inceler" eylemini durum yönünden belirttiği için zarf-fiil grubudur.

V'te "ulaş-" fiili "-dik" sıfat-fiil eki alarak sıfat-fiil olmuştur.

III'teki "çalışmaktadır" sözcüğü "-mek" isim-fiil ekini aldığı için çekimli fiil değil, fiilimsidir.

Cevap C

16. Parçadaki "yağmur tanelerinin...kopardığı parçacıklar" söz grubunda ve "şiddetli esen rüzgar" ifadelerinde altı çizili sözcükler sıfat fiil grubuyla nitelenmiştir.

Cevap C

17. Parçada geçen "gösterilen" sözcüğü sıfat fiildir.

"tahmin etmek" ifadesi hem isim fiil hem de iki sözcükten meydana geldiği için birleşik yapıtlı fiildir,

cümlelerin yüklemi olan "zor değil (dir)" sözcüğü ek fiil almıştır.

Parçada basit çekimli fiil yoktur.

Cevap E

18. C seçeneğinde "herkesin bildiği şekilde" söz grubu "yansıtırım" fiilini durum bakımından belirttiği için zarf grubudur.

Bu söz grubunun içindeki "bil-dik-i" sözcüğü ise "-dik" sıfat-fiil ekini almıştır.

Cevap C

19. A, C, D ve E seçeneklerinde ek fiil, kip eki almış fiillere gelerek bu sözcükleri birleşik zamanlı yapmıştır.

B seçeneğinde ise "-idi" ek fiil eki "mavi" ve "beyaz" gibi isim soylu sözcüklere gelerek bu sözcükleri cümlelerin yüklemi yapmıştır.

Cevap B

20. A'da "mutlu ol-"

B'de "pişman ol-"

D'de "memnül ol-"

E'de "kayıp ol-" ifadelerinde "ol-" fiili yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.

C seçeneğinde "ol-" kendinden önce gelen sözcükle birleşmemiş, "geçmek" anlamında tek başına kullanılmıştır.

Cevap C

T Ü R K Ç E

Fiil Çatıları

34 Önerilen Süre: 20 dk.

1. (I) Paris'te her yaz düzenlenen "Açıkhava Sinema Festivali", bu yıl da Parislilere ve festival düşkün turistlere sinema ziyafeti sunuyor. (II) Paris'in kuzeyinde kalan 19'uncu bölgede bulunan Parc La Villette, 55 hektarlık araziyle festivalcileri kucaklıyor. (III) Filmler pazartesi hariç her akşam gece yarısına dek sürüyor. (IV) Cuma ve cumartesileri seanslar bir kısa filmle başlıyor. (V) Amerikan, Fransız ve Uzak Doğu sinemasından eski yeni birçok örnek ücretsiz olarak sinemaseverlerle buluşmayı bekliyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinin yüklemi geçişli bir fiil değildir?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?**

- A) Görmüş geçirmiş biri olduğu her hâlden çok belli oluyordu.
B) Filmi ikinci kez izlediğinde bile filmin konusunu çözemedi.
C) Genel olarak okuyucu, okuduğunun pek de farkında değildir.
D) Gizliden gizliye bu türküyü mırıldanarak kürek çekiyordu.
E) Hikâyenin sonunda kadın kahraman evleniyordu.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi, öznesine göre farklı bir çatı özelliği göstermektedir?**

- A) Uzun bir süre, çevreyi hiç düşünmeden bilinçsizce kirlittik.
B) Doğa eninde sonunda intikamını alacaktır insanlardan.
C) Denizler son yüzyılda buzulların erimesiyle on beş santim yükseldi.
D) Birçok canlı türü, insan faaliyetleri sonucu, son elli yılda yok oldu.
E) Ağaçlarımız ticari faaliyetler uğruna acımasızca yok ediliyor.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi ettirgen çatıdır?**

- A) Çok yağmur yağdığı için maç önümüzdeki haftaya ertelendi.
B) Düşünden sonra bütün salonu garsonlara güzelce temizletti.
C) Tatil için ayırdığım para yetmeyince iznimi erteledim.
D) Ağaçları aşıladılar fakat garip bir şekilde sulamayı unuttular.
E) Yemyeşil ova, karlı ve görkemli dağlarla kuşatılmış.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi oldurgen çatıdır?**

- A) Yazın kavurucu günlerinde sağlık açısından dikkatli olmak gerekir.
B) Anne babalar, çocukların kimlik gelişiminde önemli yere sahiptir.
C) İnsan yaşadığı anın farkına varmalı ve ona hükmetmelidir.
D) Kafası çok karışmış, onu kendi hâline bırakmanız daha iyi olur.
E) Karşınızdakini yersiz iltifatlara boğmak yerine onları rahatlatın.

6. (I) Harem Café, şehrin ortasına kondurulmuş saklı bahçesiyle gün boyu iş yerlerine tıklıp kalan İstanbulluların kurtuluş noktası oldu. (II) Harem'in mutfağında dünya lezzetleri, masanıza taze pişmiş ekmek ve halis Ayvalık zeytinyağı eşliğinde getiriliyor. (III) Çay ve kahve sunumu Osmanlı saraylarını aratmayan bakır takımlarda yapılıyor. (IV) Her gün hazırladıkları öğle yemeği menüleri ve uzun pazar kahvaltıları denemeye değer. (V) Harem, heyecanlı ve profesyonel ekibiyle haftanın her günü hizmet veriyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri edilgen çatıdır?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içerisinde belirtilen çatı özelliği yoktur?

- A) Tatile çıkarken otobüste yol boyunca bizimle konuşup durdu. (etken)
- B) Beyaz ve ürkütücü bir ay doğuyor yemyeşil ağaçların arasından. (geçişsiz)
- C) Onu birdenbire karşımda görünce koşup ona sarıldım. (edilgen)
- D) Kışlık elbiseleri dolaba kaldırmadan önce küçük torbalara koydurdum. (ettirgen)
- E) Çocuklar büyük bir parkın içerisinde keyifle oynuyorlardı. (işteş)

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı anlamda işteş çatı kullanılmıştır?

- A) Öğrenciler ders sırasında gizli gizli gülüşüyorlar.
- B) Babalarından kalan yüklü mirası medeni bir şekilde bölüştüler.
- C) Kediler kapıda beni görünce hemen kaçıyor.
- D) İki asker arkadaşı koskoca İstanbul'da karşılaşınca kucaklaştılar.
- E) Güz yaprakları uçuşuyor bu kasvetli günlerde.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ettirgen çatılıdır?

- A) Çalışmaların geri kalan kısmını hep birlikte takip ederiz.
- B) Bu kız, zavallı çocuğu on yıl peşinden koşturdu.
- C) Yaşlı gazinin anlattıkları kahvedeki herkesi duygulandırdı.
- D) Salonda yer bulamayınca çocuğu kucağında uyuttu.
- E) Eşyaların yaridan fazlasını en küçük kardeşine taşıttı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisi edilgen çatılıdır?

- A) Yeşil ova, bu bölgenin tahıl ambarı hâline getirildi.
- B) Sait Faik, öykülerinde gerçekçi bir çizgi yakalamıştır.
- C) Bu ıssız ve küçük koy, insanı fena bunaltıyordu.
- D) Işıktan rahatsız olduğu için salondaki perdeleri kapattı.
- E) Bu yarışta derece yapmayı bir türle beceremedim.

11. Aşağıdaki çekimli fiillerden hangisi hem edilgen hem dönüşlü çatılı kullanılamaz?

- A) söylendi
- B) taşındı
- C) sevindi
- D) yıkandı
- E) süslendi

12. (I) Her yıl değişik filmler üretiliyor. (II) İnsan, bu değişik filmleri izlemek, başkalarıyla tartışmak istiyor. (III) Bizim gibi ülkelerde kendi kültürümüzü, kendi sorunlarımızı beyaz perdede görmekle tatmin oluyoruz. (IV) Bunca çelişkinin olduğu bir toplumda Amerikan filmleriyle seviniyoruz? (V) İnsan kendinden bir renk, kendinden bir ses gördüğünde keyif alıyor sinemadan.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin çatı özellikleriyle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I.nin yüklemi edilgendir.
- B) II.nin yüklemi etkendir.
- C) III.nün yüklemi etken ve geçişlidir.
- D) IV.nün yüklemi dönüşlüdür.
- E) V.nin yüklemi etken ve geçişsizdir.

13. (I) Şairin şiir dünyası, "doğa - kadın - aşk" üçgenine dayalıdır. (II) Şair doğa temasını daima hülyalı duygularla örülmüş bir hayal dünyasının renkleriyle işlemiştir. (III) Aşk temasını ise bazen romantik ve duygusal bazen de ten zevkine bağlı çıplak bir gerçekçilik açısından ele almıştır. (IV) Onun şiirinde şüphecilik ve zekânın ağır baskısı ile düşünce ve duyguların içtenlikle ifade edilmediği sezilir. (V) Bu bakımdan şair, tutucu ve gerici bir anlayışın savunucusu olarak şiirde Türkçe söyleyişin doğallığa kavuşturulmasına karşı duran sakat bir görüşe saplanmıştır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi dönüşlü çatılıdır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

14. (I) Yazar bütün öykülerini bir erkeğin, sevdiği kadını kaybeden bir erkeğin, gözünden anlatmış. (II) Dilde birinci tekil kişi, "ben" anlatısı kullanmış. (III) Kitaba adını veren öyküde ise karmaşık bir anlatıma başlamış. (IV) Öyküleme "Bana bir düş gerek." sözünü birden kesilmiş. (V) Öyküye insanı tatmin eden bir son yazılmamış.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri öznesine göre ötekilerden farklı türde çatı özelliği göstermektedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

15. Edilgen çatılı fiillerde nesne, cümlelerin sözde öznesi olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edilgen çatı özelliği görünmesine rağmen sözde özne yoktur?

- A) Yemek öncesi masalar güzelce temizlendi.
B) Üniversitemize yeni bir kampüs yapılacaktır.
C) Yarışmada birinci olan sporcu ödüllendirildi.
D) Bu sıcak ve nemli havada burada yatılmaz.
E) Şirketimize yeni araç-gereçler alınmıştır.

16. (I) Dünya, dünyanın büyüklüğü ve karmaşıklığı hakkındaki ilk fikirlerimi, amcalarımdan birinin Hindistan dönüşü sonrasında edindim. (II) O, ailemizin de bütün kentin de gerçekten uzaklara yolculuk etmiş tek kişiydi. (III) Gezi notlarını tuttuğu sararmış not defterinden ibaret eşyasıyla dönmüştü Hindistan'dan. (IV) Ayaklarının dibine oturur, uzak halklara, hayret verici adetlere, rüya gibi manzaralara ait öykülerini merakla dinlerdik. (V) Anlattıkları bizi o denil büyülyordu ki oraları görmüş gibi oluyorduk.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin çatı özellikleriyle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I.nin yüklemi geçişlidir.
B) II.de çatı özelliği aranmaz.
C) III.nün yüklemi geçişsizdir.
D) IV.nün yüklemi oldurgandır.
E) V.nin yüklemi etkendir.

17. Onu ---- kırılmış.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse yüklem edilgen çatılı olmaz?

- A) iyi bir yere asmadığım için
B) aramadığım için bana
C) buraya takmadığım için
D) iyice saklayamadığımdan
E) üstümde taşıdığım için

- 18.

- I. Programa katılanlar da sanki ondan şüphelenmişti.
II. Onlara niçin bu kadar yardım ediyor ve onları destekliyorsun?
III. Petrol fiyatlarının ucuzlaması ülke ekonomisini rahatlatmış.
IV. Vedalar ne kadar uzunsa insan da bir o kadar hüzünlenir.
V. Sanatçının emeğinin, değerinin büyüklüğüne inanırım.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangileri, ötekilerden farklı türde bir çatı özelliğine sahiptir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi işteş çatılıdır?**

- A) O kadar konuşmamıza rağmen okula alışamadılar.
B) Yorucu bir günün sonunda dağa ulaştık.
C) Hepimiz küçük bir odaya doluştuk.
D) Bu sınav için hepimiz aylarca çalıştık.
E) Ona haber vermeyince bize çıktı.

20. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi geçişli olduğu hâlde cümlede nesne kullanılmamıştır?**

- A) Güzel ve etkili konuşmasıyla sonunda işi halletti.
B) İki gündür beklediğimiz maç çok geç başladı.
C) Bugün bütün misafirler erkenden uyandı.
D) Öğrenciler geleceğe her zaman umutla bakar.
E) Dün akşama kadar her yerde aradım.

ÇÖZÜMLER

1. Geçişli fiil, nesne alabilen fiillerdir ve bir fiilin nesne alıp alamadığı başına **"onu"** sözcüğü getirilerek belirlenebilir.
I'de **"(onu) sunuyor"** → geçişli
II'de **"(onu) kucaklıyor"** → geçişli
V'te **"(onu) bekliyor"** → geçişli fiillerdir.
III'te **"(onu) sürüyor"** → geçişsizdir çünkü **"sür-"** fiili bir aracın sürülmesi olarak değil **"vaktin sürmesi"** olarak kullanılmıştır.
IV'te **"(onu) başlıyor"** geçişsiz fiildir.

Cevap E

2. Çatı özelliği yüklemi isim olan cümlelerde aranmaz. D seçeneğinde verilen cümlelerin yüklemi, **"değildir"** isim soylu sözcüğü olduğu için bu cümlede çatı özelliği aranmaz.

Cevap C

3. A'da **"kırlet-"**,
B'de **"al-"**,
C'de **"yüksele-"** ve
D'de **"yok ol"** eylemleri **"-I, -n"** edilgen çatı eklerinden hiçbirini almamıştır ve bu cümlelerin gerçek öznesi vardır. Bu bakımdan bu cümleler etkindir.
E'de **"et-"** fiili **"-I"** çatı eki almıştır ve bu cümlelerin öznesi belli değildir ve bu cümle diğerlerinden farklı olarak edilgen çatılıdır.

Cevap E

4. Ettirgen çatı geçişli bir fiilin **"-t, -r, -dır"** eklerini aldıktan sonra geçişlilik derecesinin artırılmasıdır.
B'de **"temizle-"** geçişli eylemi **"-t"** çatı eki olarak ettirgen hâle gelmiştir.
"(onu) temizle-" → geçişli
"(onu) temizlet-" → geçişlilik derecesi artmış

Cevap B

Not: Ettirgen çatılı fiillerde genellikle işin başkasına yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Onu temizlettim. (iş başkasına yaptırılmış)

5. Oldurgen çatı, geçişsiz bir eylemin **"-t, -r, -dır"** eklerinden birini alarak geçişli olması durumudur. E'de **"rahatla-"** geçişsiz eylemi **"-t"** çatı eki alarak geçişli hâle gelmiştir.

"(onu) rahatla-" → geçişsiz**"(onu) rahatlat-"** → geçişli

Cevap E

6. II'de **"getir-"** fiili ve III'te **"yap-"** fiili **"-I"** çatı eki almıştır ve bu iki cümlelerin de gerçek öznesi yoktur. Dolayısıyla bu cümleler edilgen çatılıdır.

Cevap C

7. C seçeneğinde **"sarıldım"** fiili dönüşlü çatılıdır. Cümlede gizli de olsa gerçek bir özne vardır.

Bir fiilin edilgen olması için **"-I, -n"** eklerinden birini alması ve cümlede gerçek özne (yani işi yapanın) olmaması gerekir.

Cevap C

8. A, B, C ve E seçeneklerindeki **"-ş"** çatı eki cümleye işi **"birlikte"** yapma anlamı katarken D'de **"karşılıklı"** yapma anlamı katmıştır.

Cevap D

9. E seçeneğinde **"taşı-"** geçişli eylemi **"-t"** çatı eki alarak yine geçişli olmuştur, yani bu eylem ettirgen çatılıdır.

"(onu) taşı-" → geçişli**"(onu) taşıt-"** → geçişlilik derecesi artmış

Cevap E

10. A seçeneğinde **"getir-"** fiili **"-I"** çatı eki almıştır ve bu cümlede gerçek özne yoktur. Dolayısıyla edilgen çatılıdır.

Cevap A

11. Edilgen fiiller de dönüşlü fiiller de fiil köküne “-I, -n” ekleri getirilerek yapılır. Bu ekler getirildiğinde fiil, gerçek bir özne almışsa dönüşlü; özne almamışsa edilgen yapıllı olur.

Buna göre A, B, D ve E seçeneklerindeki fiiller hem edilgen hem de dönüşlü olarak kullanılabilir:

Bana dün akşamki toplantıda bir şeyler söylendi. (edilgen)
Babam, koltuğuna oturmuş bize söyleniyordu. (dönüşlü)

Bütün masa ve sandalyeler içeri taşındı. (edilgen)
Amcam İstanbul'da yeni bir eve taşındı. (dönüşlü)

Adam, düğüne gitmeden önce bir güzel yıkandı. (dönüşlü)
Bütün bulaşıklar güzelce yıkandı. (edilgen)

Bayram öncesi bütün sınıf süslendi. (edilgen)

Ayşe, ayna karşısında saatlerce süslendi. (dönüşlü)

C seçeneğindeki “sevindi” fiili nasıl kullanılırsa kullanılsın gerçek bir öznesi olmak zorundadır. Ayrıca “sev-in-” şeklinde olduğu için de dönüşlü çatılıdır.

Cevap C

12. III. cümledeki “tatmin oluyoruz” yüklemi gerçek bir özne aldığı için etkindir fakat nesne alamadığı için geçişsizdir. (onu tatmin ediyoruz - uygun değil)

Cevap C

13. V. cümlede “sapla-” geçişli fiiline “-n” çatı eki gelince “saplan- (kendini sapla-)” şeklinde dönüşlü çatı ortaya çıkmıştır.

Cevap E

14. I, II ve III. cümlelerin yüklemi etken çatılı, IV ve V. cümlelerin yüklemi ise gerçek özneleri bulunmadığından edilgen çatılıdır.

Cevap E

15. A seçeneğinde “temizlenen ne → masalar”,
B seçeneğinde “yapılacak olan ne → kampüs”,
C seçeneğinde “ödüllendirilen ne → sporcu”,
E seçeneğinde “alınan ne → araç-gereçler” şeklinde sözde özneler kullanılmıştır.
D seçeneğinde yükleme özne sorusu sorulsa bile sözde özne yanıtı alınamamaktadır.

Cevap D

16. IV. numaralı cümlelerin “dinlerdik” yüklemi oldurgan değil öznesine göre etken, nesnesine göre geçişli çatılıdır.

Cevap D

17. Boş bırakılan yere B seçeneğindeki ifade getirilirse “kırılmış” yüklemi gerçek bir özne kazanacağı için dönüşlü çatılı olacaktır:

(Gizli Özne=O) Onu aramadığım için bana kırılmış.

Cevap B

18. Öncüllerdeki cümlelerin öznesine ve nesnesine göre çatı özelliği şu şekildedir:

- Programa katılanlar da sanki ondan şüphelenmişti. (etken / geçişsiz)
- Onlara niçin bu kadar yardım ediyor ve onları destekliyorsun? (etken / geçişli)
- Petrol fiyatlarının ucuzlaması ülke ekonomisini rahatlatı. (etken / geçişli)
- Vedalar ne kadar uzunsa insan da bir o kadar hüzünlendir. (etken / geçişsiz)
- Sanatçının emeğinin, değerinin büyüklüğüne inanırım. (etken / geçişsiz)

Buna göre II ve III. cümlelerin yüklemi öznesine ve nesnesine göre aynı çatı özelliği göstermektedir.

Cevap B

19. C seçeneğindeki “doluştuk” yüklemi birliktelik anlamı (birlikte dolduk) yani işteş çatılıdır.

Cevap C

20. E seçeneğindeki “aradım” yüklemi geçişlidir (onu aramak). Fakat yükleme sorulan “Neyi aradım?” sorusuna cümlede sözcük hâlinde herhangi bir nesne yanıt vermemektedir.

Cevap E

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisi basit yapıdır?

- A) Spor merkezlerinde, kalp hastalarının da spor yapmalarını sağlayan aletler bulunmalıdır.
- B) Ege Bölgesi'nde yetişen bilginler, masallarla yetinmeyip akıllarıyla doğayı kavramaya çalışmışlardır.
- C) Kış aylarında ülkemizin doğusu dondurucu derecede soğuk olurken batısı serin oluyor.
- D) Avrupalılar, en sevdiği oyuncağı elinden alınmış çocuk gibi mutsuz oldular günümüzde.
- E) Halk şairlerine yönelik bütün kaynaklarda Karacaoğlu'nın önemli bir yeri vardır.

2. Çocuk sesleriyle uyandığında, bir an nerede olduğunu kavrayamadan çevresini inceledi. Artık evindeydi. İlkokula giden öğrencilerin her sabahki olağan görüntüleriydi onu uyandıran; hemen yakınlarda olmalıydı okul, yolu o tarafa düşmemiştii hiç.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birleşik cümle
- B) Sıralı cümle
- C) Devrik cümle
- D) Eksiltili cümle
- E) İsim cümlesi

3. (I) Kafamdaki bir düşünceyle senaryoyu yazmaya başlıyorum. (II) Aklıma dizinin sonucuyla ilgili bir düşünce geliyor ama gelişen olaylardan sonra her şey tamamen değişiyor. (III) Aklıma sürekli başka şeyler geliyor. (IV) Yazarken sanki dublajdaymışım gibi kendi kendime oynadığımı keşfettim geçen yıllarda. (V) Eve gelen hizmetçi kadın ilk zamanlar o hâlimden bayağı korkuyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, girişlik birleşik fiil cümlesidir.
- B) II'nci, öznesi farklı bağlı cümledir.
- C) III'üncü, basit fiil cümlesidir.
- D) IV'üncü, devrik bir isim cümlesidir.
- E) V'inci, yüklemi birleşik çekimli bir fiil cümlesidir.

4. (I) Öğretmen, öğrencileriyle iletişim kurmanın zorunluluğuna inanır. (II) Çünkü diyalog kurulmadıkça ilgi yaratılamaz. (III) İlgi sağlanmadan da dikkat disiplini verilemez. (IV) Bütün bunlar yoldur; asıl olan, eğitim olgusunun yaratılmasıdır. (V) Günlük yaşamda, okulda, üniversitede, her yerde geçerlidir bu yöntem.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, birleşik yapı bir fiil cümlesidir.
- B) II'nci, edilgen çatılı fiil cümlesidir.
- C) III'üncü, yüklemi birleşik fiil olan olumsuz bir cümledir.
- D) IV'üncü, sıralı cümledir.
- E) V'inci, devrik, bileşik bir fiil cümlesidir.

5. Aşağıdakilerden hangisi sıralı cümledir?

- A) Hiçbir evlilik, kitapçıdaki anlık bir tutunmayla veya üçüncü kişinin önerisiyle oluşan ilişki kadar tesadüfi değildir.
- B) Zaman geçtikçe salyangoz yiyecek hâlini almış, bu durum Avrupa'daki salyangoz sayısının azalmasına neden olmuştur.
- C) Profesör olmak, her şey demek değildir çünkü sadece akademik kariyer sahibi olmak da tek başına bir anlam ifade etmez.
- D) Doğu Akdeniz'in en doğusunda, Kıbrıs'ın güneyinde, Kıbrıs ile Mısır'ın arasındaki kesimde tuzluluk oranı %39 'u aşar.
- E) Kibar zengin gençler, o zaman kabadayılardan sayılan Leventlilerin külhanbeyi kıyafetlerini giyerlerdi.

6. Atmosferin ortalama ısısının çok artmasının nedeni; atmosferde bulunan karbondioksit, su buharı ve metan gazının giderek çoğalmasıdır.

Bu cümle ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Kurallı bir cümledir.
- B) Sıralı cümledir.
- C) İsim cümlesidir.
- D) Birleşik yapıdır.
- E) Biçimce ve anlamca olumludur.

7. (I) Gün batımının son ışığının dağların zirvelerini terk etmesiyle vadi, karanlığı kucakladı. (II) Söğütlerle çınarların arası alaca karanlığa döndü. (III) Kocaman bir sazan gölün yüzeyine çıkıp ağzını havayla doldurdu, yeniden karanlık suya daldı. (IV) Gizemli hareketiyle suda gittikçe genişleyen halkalar yaratıyordu. (V) Bu sırada ağaçların yaprakları yeniden titreşti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, kurallı, birleşik bir fiil cümlesidir.
B) II. cümle, üç öğeden oluşmuş bir fiil cümlesidir.
C) III. cümle, öznesi ortak, sıralı bir cümledir.
D) IV. cümle, anlamca olumlu fiil cümlesidir.
E) V. cümle, öznesi belirtisiz isim tamlaması olan basit bir cümledir.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısı bakımından ötekilerden farklıdır?**

- A) Rüzgârın dinmesiyle dayanılmaz hâle gelen nemli, sıcak hava iyice bunalmıştı onu.
B) Duyduğu tedirginliğin giderek öfkeye dönüştüğünü anımsadı.
C) Yaptığı işi eğlenceli bir oyuna dönüştürdüğünü, keyif aldığını çok sonraları anlamıştı.
D) Bir taksinin penceresinden kendisine bağırarak şoförü gördü, sonra küçük kızın sesi duyuldu.
E) Yolu kenarında beklerken başını kaldırıp binalara, lüks otellere baktı.

9.

- I. Camı kıran çocuğu öğretmen sertçe azarladı.
II. Parklarda öğrendik el ele tutuşmayı, kanatlandırdık yüreğimizi bir martı gibi.
III. Okuyucuların aldığı tavırlar arasında farklar vardır.
IV. Meclis, önceki yıllardan farklı olarak, yeni dönem çalışmalarına erkenden başladı.
V. Müzik tarihi içinde Beethoven gerçek bir köşe taşıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, girişik bileşik bir fiil cümlesidir.
B) II'nci, öznesi ortak sıralı cümledir.
C) III'üncü, girişik bileşik bir isim cümlesidir.
D) IV'üncü, bağlı cümledir.
E) V'inci, basit, kurallı bir isim cümlesidir.

10. (I) Çağdaşları gibi "köylülük" ya da "toplumsallık" çerçevesine hapsedmedi kendini. (II) Ama ülkesinin sorunlarından, insanının dertlerinden de uzak kalmadı. (III) Güzellikleri sevdi, güzellikleri yansıttı oyunlarına, öykülerine, şiirlerine. (IV) Dil konusunda da saplantısı yoktu. (V) Konuştuğu gibi, duyduğu gibi, bildiği gibi yazdı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemine göre ötekilerden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemine göre ötekilerden farklıdır?**

- A) Anlayışı kıt insanlara bir şeyler anlatmak zordur.
B) Şarkısını dinleyeceksin bu mevsimde serin esen rüzgârların.
C) Dediklerine göre tembel, çalışmayı hiç sevmeyen bir adammış.
D) Onca yoldan gelip de bizi evde bulamazsa çok üzülür.
E) Sabah işe giderken beni köşede beklediklerini nasıl bilebilirdim?

12.

- I. Sanat, bir yerde durakladığında artık sanat olmaktan çıkar.
- II. Söz sanatlarını anlayarak şiir okumak çok daha zevklidir.
- III. Şiir, okura, gizemli bir dünyanın kapılarını aralamalıdır.
- IV. Edebiyatta deneme, roman ve öykü türü çok önemlidir.
- V. Toplumdaki en büyük güç, ne yazık ki, politikacılar ve mafya oldu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, girişik bileşik bir fiil cümlesidir.
- B) II. cümle, girişik bileşik isim cümlesidir.
- C) III. cümle, biçimce ve anlamca olumlu bir cümledir.
- D) IV. cümle, sıralı cümledir.
- E) V. cümle, ara sözlü fiil cümlesidir.

14.

(I) Cahit Sıtkı, bir şiir sevdalısı, şiir delisiydi. (II) Şiire, şiirin dışında hiçbir şeye yüz vermeyecek kadar sevdalıydı. (III) Paraya pula, üne, ölümlü niteliklerin tümüne sırt çevirerek sanatıyla yetindi. (IV) Onun için yaşadaki tek gerçeklik güzel bir "dize" bulabilmektir. (V) İçki onun sonunu hazırlayan tek düşmandı ve o büyük ozan, bunu fark ettiğinde iş isten geçmişti.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, öznesi ortak sıralı cümledir.
- B) II'nci, birleşik bir isim cümlesidir.
- C) III'üncü, yüklemi basit zamanlı bir fiil cümlesidir.
- D) IV'üncü, yüklemi -di'li geçmiş zaman kipiyle çekimlenmiş fiil cümlesidir.
- E) V'inci, bağlı cümledir.

13.

(I) Şiirlerindeki kişi ile hayattaki kişi birbirine eşti onun şiirlerinde. (II) Tam anlamıyla içtenliği olan bir şairdi. (III) Her mısrası doğruydı, içten geliyordu, gerçeklerden kopmuştu. (IV) O şiirlerin gücü de zayıflığı da buydu işte. (V) O; şairce oyunlardan, zorlama davranışlarından olabildiğince uzak duruyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, devrik, birleşik bir isim cümlesidir.
- B) II'nci, kurallı bir isim cümlesidir.
- C) III'üncü, sıralı cümledir.
- D) IV'üncü, basit, devrik bir isim cümlesidir.
- E) V'inci, kurallı, bileşik bir fiil cümlesidir.

15.

(I) *Yalnızlar Kervanı*'nda doğayla ilgili çok sayıda şiire de rastlamak mümkün. (II) Bunlarda doğanın bakirliğine, temizliğine ve çoğu zaman bir sığınak oluşuna karşı duyulan sevgi dile getirilir. (III) Bu yapıtta duru anlatım kendini hemen belli eder. (IV) İmge perdesinin arkasına gizlenmez anlatılacaklar. (V) Ancak musiki kendini her hecede hissettirir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, birleşik yapılı bir isim cümlesidir.
- B) II'nci, öznesi ortak bağlı cümledir.
- C) III'üncü, basit yapılı fiil cümlesidir.
- D) IV'üncü, olumsuz, devrik bir fiil cümlesidir.
- E) V'inci, olumlu, kurallı bir fiil cümlesidir.

16. (I) İzmir'den Edirne'ye uzanan sahil şeridinde bu yıl 52 Mavi Bayrak dalgalanıyor. (II) Balıkesir plajlarından ikisinin bayrağı geri alınıyor. (III) İlçeler arasında Çeşme dokuz plajıyla lider. (IV) Eğlencenin nabızı bu yıl da Çeşme'de atıyor. (V) Geçen yılı sönük geçiren oteller bu yıl dolup taşıyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemine göre farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. (I) Yakın tarihimizdeki önemli olaylar çevresinde geliyor yazarın son romanı. (II) Yazar, insanın en derinlerde saklı olan duygularını bile şaşırtıcı bir aydınlıkla ortaya koyuyor. (III) İnsanları ustalıkla anlatırken tarihin de onlar gibi sırları, yalanları, ihanetleri olduğunu hatırlatıyor. (IV) Roman bütün bir yüzyılı sarsan bir ayaklanmanın içinde yaşayanların aşkları, tutkuları, acılarıyla dolu. (V) Bu kitabı okuduktan sonra bir daha unutamayacaksınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, basit, devrik fiil cümlesidir.
B) II'ncinin yüklemi, çekimli bir birleşik fiildir.
C) III'üncü, sıralı cümledir.
D) IV'üncü, birleşik isim cümlesidir.
E) V'inci, olumsuz fiil cümlesidir.

18. (I) Kendimi iyi bir müzik dinleyicisi şeklinde tanımlayabilirim ancak. (II) Böylesinin, bir müzik yazarı olmanın daha iyi olduğunu düşünüyorum. (III) Farklı bir şey dinliyorsam bunu paylaşmak istiyorum. (IV) Müzik üzerine yazmanın nedenini de böyle açıklayabilirim. (V) Bunu yaparken çok bilgiç bir tavır takınmamaya çalışıyor, didaktik olmamaya özen gösteriyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, devrik, basit bir fiil cümlesidir.
B) II. cümle, girişlik bileşik bir fiil cümlesidir.
C) III. cümle, şartlı bileşik cümledir.
D) IV. cümle, bağlı cümledir.
E) V. cümle, öznesi ortak sıralı cümledir.

19. (I) Modern dünyada hemen her yetişkin okuma yazma becerisine sahiptir. (II) Günümüzde, önemli olsa da olmasa da bilinen, düşünülen her şey yazıya dökülüyor. (III) Ciddi bilimsel yayınlardan hiçbir bilgi değeri olmayan, dedikodu nitelikli içeriksiz haberlere kadar her şey yazılı hâle getiriliyor. (IV) Dolayısıyla bugünden geleceğe kalacak yazılı kaynaklarda birçok önemsiz, hatta gereksiz bilgi yer alacak. (V) Eski kültürlerde ise durum çok farklıydı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangileri, yüklemine göre ötekilerden farklıdır?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

20. (I) Bir kitabın ve yazının özü ve planı bozulmadan kısaltılmasına özet çıkarma, ortaya çıkan kısa yazıya ise özet denir. (II) Özeti çıkan bir kitabı veya yazıyı bir daha okuma gereği duymayız; böylece zamandan tasarruf etmiş oluruz bu şekilde. (III) En çok özeti çıkarılanlar roman, hikaye, tiyatro, senaryo, gibi uzun yazı türleridir. (IV) Bir yazı, paragraf veya bölümleri dikkate alınarak da özetlenebilir. (V) Özeti uzunluğu ise özeti yer ve amacına göre değişir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, ortak yüklemlili sıralı cümledir.
B) II'nci, öznesi ortak sıralı cümledir.
C) III'üncü, birleşik bir isim cümlesidir.
D) IV'üncü, öznesi farklı bağlı cümledir.
E) V'inci, kurallı, basit fiil cümlesidir.

ÇÖZÜMLER

1. Seçeneklerde temel yargıyı bildiren yüklem dışında, A'da "yap - ma - larını",

isim fiil
eki

B'de "yetiş - en"

sıfat fiil
eki

C'de "olur - ken"

zarf fiil
eki

D'de "alın - mis"

sıfat fiil
eki

fiilimsileri de olduğu için bu cümleler birleşik yapıdır. E seçeneği tek yargıdan (sadece yüklemden) oluşan basit yapı bir cümledir.

Cevap E

2. "Çocuk sesleriyle uyandığında ... inceledi" cümlesi, içinde "uyandığında" ve "kavrayamadan" fiilimsileri olduğu için birleşik yapıdır.

"Artık evindeydi" cümlesinin yüklemi isim olduğu için bu cümle isim cümlesidir.

"... hemen yakınlarda olmalıydı okul, yolu o tarafa düşmemişti hiç." ifadesinde yüklem sonda olmadığı için devriktir ve bu cümlede birden fazla yüklem noktalama işaretiyle ayrıldığı için de sıralı bir cümledir. Parçada eksiltili cümle yoktur.

Cevap D

3. I cümlede "yaz - ma - ya" fiilimsisi olduğu için bu cümle

isim fiil
eki

girişik birleşiktir ve yüklemi çekimli fiildir.

II. cümlede iki cümle birbirine "ama" bağlacıyla bağlandığı için bağlıdır ve burada bağlaçtan önceki cümlelerin öznesi "dizinin sonuyla ilgili bir fikir", bağlaçtan sonraki cümlelerin öznesi "her şey" ifadesidir yani özneleri farklıdır.

III. cümlede yüklem "geliyor" fiilidir ve cümlede bundan başka yargı olmadığından basit yapıdır.

V. cümlede "korku - yor - idi" yüklemi hem şimdiki zaman kipi hem de ek aldığı için birleşik çekimli bir fiildir.

IV. cümlede "keşfettim" yüklemi cümlelerin sonunda olmadığı için bu cümle devriktir fakat yüklem fiil olduğu için isim değil fiil cümlesidir.

Cevap D

4. I. cümlede "kur - ma - nın" fiilimsi olduğu için birleşik

isim fiil
eki

yapılı ve yüklemi "inan-" fiili olduğu için de fiil cümlesidir.

II. cümlede "yarat-" fiili "-ı" çatı eki aldığı ve cümlede gerçek özne olmadığı için bu cümle edilgen çatılıdır.

III. cümlede "verilemez" yüklemine yeterlik fiilinin olumsuzluğu olduğundan birleşik ve olumsuz bir cümledir.

IV. cümlede "yoldur" ve "yaratılmasıdır" şeklinde iki yüklem ve iki cümle arasında noktalama işareti olduğu için sıralı cümledir.

V. cümlede "geçerlidir" fiili cümlelerin sonunda olmadığı için devriktir fakat isim soylu bir sözcük olduğu için fiil değil isim cümlesidir.

Cevap E

5. A, D ve E seçeneklerinde tek yüklem olduğu için ve C seçeneğinde iki cümle birbirine bağlaçla bağlandığı için bu cümleler sıralı cümle değildir.

B seçeneğinde "almış" ve "olmuştur" şeklinde iki yüklem vardır ve bu iki cümle noktalama işaretiyle ayrılmıştır. Dolayısıyla bu cümle sıralı bir cümledir.

Cevap B

6. Verilen cümlelerin yüklemi "çoğalmasındır" sözcüğüdür. Bu sözcük; cümlelerin sonunda olduğu için cümle kurallı, isim soylu olduğu için cümle isim cümlesi ve herhangi bir olumsuzluk eki almadığı için hem biçimce hem de anlamca olumludur.

Cümlede "bulun - an", "git - erek" gibi fiilimsiler olduğu için de bu cümle birleşik yapıdır

Cümlelerin tek bir yüklemi vardır ve bu cümle sıralı cümle değildir.

Cevap B

7. I. cümlelerin yüklemi olan "kucakladı" sözcüğü cümlelerin sonunda olduğu için cümle kurallı; cümlelerin içinde "et - me - siyle" fiilimsisi olduğu için birleşik ve "kucakla-" yüklemi fiil olduğu için fiil cümlesidir.

II. cümle "söğütlerle çınarların arası / alacakaranlığa / döndü" üç öğeden oluşmaktadır.

II. cümlede "doldurdu" ve "daldı" şeklinde iki yüklem vardır ve bu iki cümle arasında noktalama işareti vardır yani sıralıdır. Aynı zamanda iki cümlelerin öznesi de "kocaman bir saz" söz grubudur. Bu sebeple bağımlı (ögesi ortak) sıralıdır.

IV. cümlelerin yüklemi "yaratıyordu" anlamca olumlu ve fiil soylu bir sözcüktür.

V. cümlelerin öznesi olan "ağacın yaprakları" belirtisiz değil belirtili isim tamlamasıdır.

Cevap E

8. A, B, C ve E seçeneklerindeki cümlelerde tek yüklem vardır ve bu cümlelerin içinde fiilimsi de olduğu için yapısına göre girişik birleşiktir.

D seçeneğinde ise iki yüklem vardır ve bu yüklemeler noktalama işaretiyle ayrıldığından sıralı bir cümledir.

Cevap D

9. I. cümlelerin yüklemi "azarla-" fiildir ve cümlede "kır-an" fiilimsisi vardır. (girişik birleşik)
II. cümlede "öğrendik" ve "kanatlandırdık" şeklinde iki yüklem vardır ve bu iki cümlelerin öznesi de "biz"dir.
III. cümlede "vardır" yüklemi isim soyludur ve cümlede "al-dık-ı" fiilimsisi vardır.

V. cümlede "gerçek bir köşe taşıdır" yüklemi cümlelerin sonunda bir isim tamlamasıdır. Cümlede yüklemden başka yargı da olmadığı için basit yapıdır.

IV. cümlede tek yüklem olduğu için cümle bağlı olamaz.

Cevap D

10. I. de "hapsit-", II.'de "kalma-", III.'de "yansıt-", V.'de "yaz-" yüklemeleri fiildir. IV.'de "yoktu" yüklemi ise isimdir ve türü bakımından diğerlerinden farklıdır.

Cevap D

11. A'da "zordur", D'de "üzülür", C'de "çalışmayı hiç sevmeyen bir adammış", E'de "bilebilirdim" yüklemeleri cümlelerin sonundadır. B'de "dinleyeceksin" yüklemi ise cümlelerin sonunda değil ortasındadır.

Cevap B

12. I. cümlelerin yüklemi "çık-" fiildir ve cümlede "durakla-dığında" fiilimsisi vardır. II. cümlelerin yüklemi "zevklidir" isim soylu sözcüktür ve cümlede "anla - y - arak" fiilimsisi vardır. III. cümlelerin yüklemi "arala - malı - dır" biçimce ve anlamca olumludur. V. cümlelerin yüklemi "ol-" fiildir ve cümlede "ne yazık ki" ara sözü kullanılmıştır.

IV cümlede tek yüklem vardır yani bu cümle sıralı değildir.

Cevap D

13. A seçeneğinin yüklemi "eşti" sözcüğüdür. Sözcük cümlelerin sonunda değildir ve isim soyludur. Yani devrik bir isim cümlesidir. Fakat cümlelerin geri kalanında başka bir yargı, fiilimsi olmadığı için cümle birleşik değil basit yapıdır.

Cevap A

14. I'de "sevdalısı" ve "delisiydi" şeklinde iki yüklem vardır ve bu iki cümlelerin öznesi "Cahit Sıtkı"dır.

II'nin yüklemi "sevdalıydı" isim soyludur ve cümlede "vermeyecek" fiilimsisi vardır.

III'ün yüklemi "yetindi" tek bir kip eki almış fiildir.

V'te "düşmandı" ve "geçmişti" şeklinde iki yüklem vardır ve bu iki cümle "ve" bağlacıyla bağlanmıştır.

IV'ün yüklemi olan "bulabilmekti" sözcüğü çekimli fiil değildir çünkü isim-fiil eki ve ek fiil almıştır.

Cevap D

15. I'in yüklemi "mümkün(dür)" isimdir ve cümlede "rastlamak" fiilimsisi vardır.

III'te "belli eder" yüklemi fiildir ve cümlede başka bir yargı, fiilimsi yoktur.

IV'ün yüklemi "gizlenmez" fiildir ve cümlelerin sonunda olmadığı için, "-maz" eki aldığı için olumsuzdur.

V'in yüklemi "hissettirir" fiildir. Cümlelerin sonunda olduğu için kuralıdır ve olumsuzluk eki almamıştır.

II. cümlede tek bir yüklem vardır yani bağlı bir cümle değildir.

Cevap B

16. I'de "dalgalanıyor",

II'de "geri alınıyor",

IV'te "atıyor",

V'te "taşıyor" yüklemeleri çekimli fiildir.

III'te ise "lider(dır)" yüklemi isim soylu sözcüktür.

Cevap C

17. I'in yüklemi "gelişiyor" cümle sonunda olmadığı için devrik, cümlede başka bir yargı olmadığı için basit yapıdır.

II'nin yüklemi "ortaya koyuyor" anlamca kaynaşmış çekimli bir birleşik fiildir.

IV'ün yüklemi "dolu(dur)" isimdir ve cümlede "sars-an" fiilimsisi vardır.

V'in yüklemi "unutamayacaksınız" fiili olumsuzluk eki almıştır.

III'te sadece bir yüklem vardır yani bu cümle sıralı değildir.

Cevap C

18. IV, cümlede sadece bir yüklem bulunmaktadır. Bu sebeple bu cümle bağlı değildir.

Cevap D

19. I'de "sahiptir" ve V'te "farklıydı" yüklemi isimdir.

II'de "dökülüyor", III'te "getiriliyor",

IV'te "yer alacak" yüklemeleri fiildir.

Cevap B

20. I'de "denir" yüklemi iki cümle için ortak kullanılmış ve bu iki cümlelerin arasına noktalama işareti koyulmuştur yani sıralı bir cümledir.

II'de sıralı cümlelerin öznesi "biz"dir, yani ortaktır.

III'ün yüklemi "uzun yazı türleridir" isim tamlamasıdır ve cümlede "çıkarılanlar" fiilimsisi vardır.

V'in yüklemi "değişir" fiildir, cümlelerin sonundadır ve cümlede başka bir yargı, fiilimsi yoktur.

IV. cümlede tek bir yüklem olduğu için bu cümle bağlı bir cümle değildir.

Cevap D

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğeler yanlış ayrılmıştır?
- A) Çatının hemen ucundaki boşluğa / arılar / yerleşmişti.
B) Konvoyun geçtiği yolda / herkes / konvoyu / alkışlıyor.
C) Yağmur bastırınca / herkes / hemen / içeri / kaçtı..
D) Düzenli ders çalışmayı / bir türlü öğrenemedim.
E) Bahçede oynayan yavru kedileri / seyrediyordum.

2. (I) Bu dönemde avcılık, ciddi yaratıcılık gerektiren bir unsur olarak beliriyor. (II) İnsanlar, bir kuşun etinin lezzetli olduğunu fark ettiklerinde, onu yakalamanın yollarını arıyor. (III) Önce mızrak yapıyor, sonra ucuna, yonttuğu sivri taşları bağlıyor; ardından oku, yayı buluyor. (IV) Bütün bunlarda tabii ki yaratıcılık söz konusudur. (V) Bir düğme, bir ataç ya da toplu iğneyi de örnekler arasında saymak gerekir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde hâl eki, eklendiği sözcük grubunu zarf tümleci yapmamıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

3. Sayısız kitabın bulunduğu bu kütüphaneyi geçen yüzyılın başlarında Avrupalı bilim adamları ziyaret etmişler.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Özne / dolaylı tümleç / yüklem
B) Belirtili nesne / zarf tümleci / özne / yüklem
C) Zarf tümleci / özne / yüklem
D) Belirtili nesne / dolaylı tümleç / özne / yüklem
E) Belirtisiz nesne / zarf tümleci / özne / yüklem

4. Aşağıdaki altı çizili sözlerden hangisi, tek başına, içinde bulunduğu cümlelerin öğelerinden biri değildir?

- A) Bir ülkedeki şirket, etkinliğini hiçbir zaman o ülkeyle sınırlı tutmak zorunda değildir.
B) Usta kalemlerin ellerinden çıkan bu kitaplar değerini hiçbir zaman yitirmeyecektir.
C) Bir organizmanın yapı ve görev bakımından en küçük birimine hücre denir.
D) Her toplumda bireylerin kültürleri birbirinden farklı özellikler gösterir.
E) Yazarın tutumu, bir romancıdan çok bir eleştirmenin tutumunu yansıtır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ara söz nesnenin açıklayıcısıdır?

- A) Annem, o mükemmel insan, burnumda tütüyor.
B) Mostar Köprüsü, şüphe yok ki, geçtiğimiz yüzyılın en büyük romanlarından biri.
C) Ankara'yı, çocukluğunun şehri, görmeyeli yıllar oldu.
D) Akşam bu iş biterse, ki ben sanmıyorum, hepimizi yemeğe götüreceğim.
E) 1920'lerde, Cumhuriyet'in ilk yıllarında, birçok yenilik yapılmıştır.

6. Böyle kitapların satır aralarına, insanın kendi kişisel tarihi de sızar.

Bu cümlelerin öğelerinin dizilişi, aşağıdakilerden hangisiyle özdeşdir?

- A) Bir dönemin ruhunu taşıyan kitaplarla yeniden buluşmak, eski bir tanıdıkla karşı karşıya gelmeye benzer.
B) Güneş batarken ev halkıyla tatlı bir sohbet başlıyoruz.
C) Köydeki ilk gecemizde çok güzel bir eve konuk oluyoruz.
D) O küçük kasabada insanı hayata, doğal yaşamın güzelliklerine bağlayan ayrıntılar var.
E) Kimileri, kendi yazarlarını ve kitaplarını başka ülkelerdeki okuyucularla buluşturmak istiyor.

7. Aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı özne değildir?

- A) – Bu akşam sizi kim aradı?
– Serkan.
B) – Eşin evlilik yıl dönümünüzde ne almış?
– Yüzük.
C) – Bu dolapların içinde ne var?
– Resimler.
D) – Bu ağaçları ne devirmiş?
– Rüzgâr.
E) – Bu bardakları kim yıkamış?
– Ablam.

8. Bu soruların nedeni; insanların varlığı, kendilerini, çevrelerini, toplumu, doğayı anlamaya ilişkin güçlü merak duygularının olmasıdır.

Bu cümlelerin öge dizilişinin benzeri aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Yapıtlarımda yaşanmışla yaşanacaklar arasında köprü kurarak bugünü anlamaya çalışıyorum.
B) Günümüzde eleştirmenin, okurun isteklerini dik-kate alması birtakım zorunluluklardan kaynaklanmaktadır.
C) Sanatın bir dalını başarıyla sürdürebilen biri, bütün sanat dallarını başarıyla sürdürebilir.
D) Türkçe konusunda yorum yapabilmek için kişinin bu konuda iyi bir eğitim almış olması gerekmez.
E) Düşünmekten korkan insanlar, sorgulamaktan da tartışmadan da pek hoşlanmayan insanlardır.

9. Bembeyaz saçlı, neşeli ninem uyuturdu bizi soğuk kış gecelerinde.

Bu cümlelerin öğeleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne / yüklem / nesne / dolaylı tümleş
B) Nesne / yüklem / özne
C) Zarf tümleci / özne / yüklem
D) Yüklem / özne / nesne / dolaylı tümleş
E) Özne / yüklem / nesne / zarf tümleci

10. Türkiye, dağlık bölgelerinin bolluğunu avantaja

çeviriyor. Turizm alanındaki atakları, iklimi ve coğrafi yapısı ile güçlü bir potansiyele sahip. Batıdan doğuya,

kuzeyden güneye, her bölgede bulunan kayak merkezlerine binlerce yerli ve yabancı turist geliyor.

Rus ve Avrupalı turistler kış turizmi için Türkiye'yi

tercih ediyor. Doğu Anadolu, yapılan yatırımlar, geliştirilen projelerle dünya kış turizmi merkezlerinden

biri hâline geliyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisi, tek başına, içinde bulunduğu cümlelerin öğelerinden biri değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil grubu özne görevindedir?

- A) Tiyatro, baskı altında olan toplumun düşüncelerini yüksek sesle dile getirir.
B) Kent meydanının ortasında, açık havada gösteri yapan bir dansçıyı izliyoruz.
C) Sanat eserinin kalıcı olmasının özünde sanatın insan sevgisini konu alması yatar.
D) Yaylaya gelince hemen gölün kenarında yaşayan dedesinin yanına koşuyordu.
E) Bu konuda, bu sefer, haklı olan taraf sizler olabilirsiniz.

12.

- I. Hiç değiştirmedığı düşünceleri, onun yaşamını belirlemede önemli rol oynardı.
II. Karlı bir kış günü, arabasıyla giderken bir kulübenin önünde durarak sahibinden bir tavuk satın aldı.
III. Zamanın takdiri bütün tartışmalarda son söz oluyordu.
IV. O hiçbir zaman görevin yalnızca görev olduğu için yapılmasını öğütmez.
V. Bacon'a göre bilgi "Yaratan"ın ün ve görkemini artırmak, insanın durumunu düzeltmek için aranıncaktı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zaman bildiren zarf tümleci kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

13. Aşağıdakilerin hangisinde dolaylı tümleş açıklayıcısıyla birlikte verilmiştir?

- A) Genç yazarlar, eline kalemi yeni alanlar, hemen ödül peşindeler.
- B) İstanbul'a, gençliğimin geçtiği şehre, her yıl gidiyorum.
- C) Bütün şehir, genci yaşlısı, eğlencelerin başlamasını dört gözle bekliyor.
- D) Yazarın son eseri, iki ciltlik olanı, iki farklı dalda ödül aldı.
- E) Tatil beldeleri, özellikle de Bodrum, dolup taşıyor.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögeler yanlış ayrılmıştır?

- A) Dünyaca tanınan yönetmen / birçok filminde / gerçek hikayeleri / ele alır.
- B) 12 Temmuz'da / ülkemizin pek çok bölgesi / sıcak hava dalgası içine / girecek.
- C) Sanatçının ilk görevi / seslendiği kitleyi / memnun etmektir.
- D) Turnuvada / ülkemizi temsil eden / takımların birçoğu / elendi.
- E) Ali Çavuş / en küçük oğlunu evlendirdince / köye / taşındı.

15. (I) Son yıllarda kimi belediyelerce birçok edebiyatçıyı bir araya getiren şenlikler düzenleniyor. (II) Bu şenliklerin edebiyat dünyasını yöre halkına tanıtmadaki rolü önemli. (III) Dikili Belediyesi, etkin bir çalışma ortaya koymuş. (IV) Bu yıl düzenlenen şenlikte edebiyat dünyasının duayenleri yine Dikili'deydi. (V) Şenlikte son gün şarkılar, türküler söylendi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, örtülü özne kullanılmış edilgen çatılı bir cümledir.
- B) II'nci, özne ve yüklemden oluşmuştur.
- C) III'üncü, üç ögeli fiil cümlesidir.
- D) IV'üncü, öznesi sıfat tamlaması olan bir isim cümlesidir.
- E) V'inci, birden çok sözde öznesi olan fiil cümlesidir.

16. Bir edebî eserdeki duygu ve düşünce özünün yazarın kendine özgü anlatımıyla güçlendirilmesi, eserin anlaşılmasını kolaylaştırır.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Özne / edat tümleci / belirtili nesne / yüklem
- B) Belirtili nesne / dolaylı tümleş / yüklem
- C) Özne / belirtili nesne / yüklem
- D) Özne / zarf tümleci / yüklem
- E) Belirtili nesne / zarf tümleci / yüklem

17. Aşağıdakilerin hangisinde cümlelerin öğeleri doğru olarak ayrılmıştır?

- A) Gerçek bir romancı / kahramanlarından birini daha önce anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman / o yeri / kendi gözleriyle / tasvir etmez.
- B) Gerçek bir romancı / kahramanlarından birini / daha önce anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman / o yeri kendi gözleriyle / tasvir etmez.
- C) Gerçek bir romancı, kahramanlarından birini daha önce anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman / o yeri kendi gözleriyle / tasvir etmez.
- D) Gerçek bir romancı / kahramanlarından birini daha önce anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman o yeri / kendi gözleriyle tasvir etmez.
- E) Gerçek bir romancı kahramanlarından birini daha önce anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman o yeri / kendi gözleriyle / tasvir etmez.

18. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge dizilişi "özne / dolaylı tümleç / belirtili nesne / yüklem" biçimindedir?
- A) Günümüz müziğinin en belirgin özelliği; kısa ve basit ezgilerin, basit sözlerle birleştirilerek parça içerisinde sürekli tekrarlanmasıdır.
- B) Romantizme tepki olarak doğan realizm akımında gerçekleri duygu ve hayale kapılmadan sade bir şekilde dile getirme amaçlanmıştır.
- C) Sanatçı, romanlarının konusunu genellikle kendi gözlemlerinden, toplumsal sorunlardan ya da masallardan çıkarabilir.
- D) Araştırmacılar, laboratuvar ortamında yaşayan kemirgenlerin beyinlerinde, yabani türdeşlerine göre küçülme olduğunu saptadılar.
- E) Geniş kitleleri etkileyen yönetmenin işsiz kaldığı bir dönemde birkaç arkadaşının da katkısıyla çekimini ve yapımını üstlendiği film çok büyük bir gişe başarısı elde etmiştir.
19. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge sayısı diğerlerinden fazladır?
- A) Yanlış ve yanıltıcı yorumlarla yüklü tarih kitapları, öğrencileri ve toplumu tartışılmayan inançlara, gereksiz şüpheciliğe sürüklüyor.
- B) Küreselleşme; dünya milletlerinin ekonomi, siyaset ve iletişim bakımlarından birbirine yaklaşması, dünyanın küçülmesi ve dünyanın tek bir mekân olarak algılanma bilincinin doğmasıdır.
- C) Yazın dünyamızda "yazınsal değer" konusunda öyle deneye yanıla, uygulana uygulana belirlenmiş, herkesin üzerinde uzlaştığı olmazsa olmaz bilimsel ölçütler yok.
- D) Patatesin soğukta donmasına bir bakteri geninin neden olduğu belirlendikten sonra, bilim insanları biyoteknolojik yöntemlerle, bu geni taşımayan bakteriler ürettirler.
- E) Bilim insanları, laboratuvar ortamında tehlikelerden uzak ve rahat bir yaşam sürmenin, bazı hayvanların beyinlerinin yabani hayvanlara oranla daha küçük olmasına yol açtığını belirtmektedirler.
20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir cümle zarf tümlecisi olarak kullanılmıştır?
- A) Alman ve Fransız bilim insanları, ölü balinalar üzerinde yaptıkları incelemelerde "erken yaşlılık virüsü" ve bu virüsün sebep olduğu kronik doku tahribatını belirlediler.
- B) Romancı, araştırmalar yapabilir ama sıra yazmaya gelince işinin tarih yazmak değil, roman yazmak olduğunu unutmamalıdır.
- C) Yemeye başladınız mı ağzınızın içinde eridiğini hissedersiniz ve geriye kalan fındık, güzelim lezzetin ardından daha farklı bir lezzet verir.
- D) Bir kişiyle sohbet ederken hep kendimizden söz edip kendi düşüncelerimizi öne sürerek, karşıımızdaki susmasına yol açabiliriz.
- E) Yazarlarımızın çoğu, sanayileşmeyi eserlerinde olumsuz biçimde yansıtırken o, teknolojik gelişmelerini eserlerinde coşkuyla anlatıyordu.

ÇÖZÜMLER

1. D seçeneğinde verilen cümle öğelerine "Düzenli ders çalışmayı / bir türlü / öğrenemedim." şeklinde ayrılmalıdır.
Cevap D

2. I'de "Bu dönemde",
II'de "insanlar ... fark ettiklerinde",
III'te "ardından" ifadeleri hâl eki almış zarf tümlecidir.
IV'te "bütün bunlarda" ve V'te "arasında" ifadeleri ise cümlede dolaylı tümleş olarak kullanılmıştır.
Cevap E

3. Cümle öğelerine;
"Sayısız kitabın bulunduğu bu kütüphaneyi /
geçen yüzyılın başlarında / Avrupalı bilim adamları /
ziyaret etmişlerdir." şeklinde ayrılmalıdır.
Cevap B

4. C seçeneği öğelerine,
"Bir organizmanın yapı ve görev bakımından en küçük
birimine / hücre / denir." şeklinde ayrılır. Cümlede altı
çizili söz tek başına bir öge değildir.
Cevap C

5. C seçeneğinde ara söz "Ankara'yı" sözcüğünün açıklayıcıdır ve bu söz cümlede belirtili nesnedir.
Cevap C

6. Verilen cümlede ve D seçeneğinde cümlelerin öge dizilişi dolaylı tümleş / özne / yüklem şeklindedir.
"Böyle kitapların satır aralarına /
insanın kendi kişisel tarihi / de / sızar."
özne yüklem

- D seçeneğinde verilen cümle,
"O küçük kasabada / insanı hayata, doğal yaşamın
güzelliklerine bağlayan ayrıntılar / var."
dolaylı tümleş özne yüklem
Cevap D

7. B seçeneğinde, "Eşin evlilik yıl dönümünüzde yüzük almış." cümlesinde altı çizili sözcük belirtisiz nesne durumundadır.
Cevap B

8. Verilen cümlede ve E seçeneğinde cümlelerin öge dizilişi özne ve yüklem şeklindedir.
"Bu soruların nedeni / insanların varlığı ... duygularının
olmasıdır."
özne yüklem

olmasıdır."

- "Düşünmekten korkan insanlar / sorgulamaktan ...
hoşlanmayan insanlardır."
özne yüklem

Cevap E

9. Verilen cümlelerin öge dizilişi,
"Bembeyaz saçlı, neşeli ninem / uyuturdu / bizi
soğuk kış gecelerinde." şeklindedir.
özne yüklem belirtisiz nesne
zarf tümlecisi

Cevap E

10. I'de altı çizili sözcük tek başına cümlede belirtili nesne, II'de yüklem, III ve IV'te ise öznedir.
V'te altı çizili söz grubunda "geliştirilen projelerle" ifadesi zarf tümlecisi grubu içinde, "dünya kış turizmi" ifadesi ise başka bir öge grubu içerisinde.

Cevap E

11. C'de "sanatın insan sevgisini konu alması" isim-fiil grubu cümlelerin öznesi durumundadır.
Cevap C

12. II'de "karlı bir kış günü, arabasıyla giderken" ve IV'te "hiçbir zaman" söz grupları cümlede zaman bildirici zarf tümlecisi.

Cevap C

13. "İstanbul'a, gençliğimin geçtiği şehre, her yıl gidiyorum."
dolaylı tümleş
cümlesinde ara söz dolaylı tümlecin açıklayıcıdır.

Cevap B

14. D seçeneğinde "ülkemizi temsil eden takımların birçoğu" ifadesi tamlamadır. Cümle öğelerine ayrılırken tamlamalar, söz grupları bölünmemelidir.

Cevap D

15. IV. cümlelerin öznesi olan "edebiyat dünyasının duayenleri" ifadesi üç isim ve iki tamlamadan oluşan zincirleme isim tamlamasıdır, sıfat tamlaması değildir.

Cevap D

16. Verilen cümle öğelerine,

"Bir edebî eserdeki duygu ve düşünce özünün yazarın kendine özgü anlatımıyla güçlendirilmesi /

özne

eserin anlaşılmasını / kolaylaştırır." şeklinde

belirtili nesne

yüklem

ayrılmalıdır.

Cevap C

17. Verilen cümle öğelerine,

"Gerçek bir romancı / kahramanlarından birini daha önce

özne

zarf tümleci

anlatmadığı bir yere götürdüğü zaman / o yeri /

belirtili nesne

kendi gözleriyle / tasvir etmez." şeklinde ayrılmalıdır.

zarf tümleci

yüklem

Cevap A

18. D'de verilen cümle,

Araştırmacılar / laboratuvar ortamında yaşayan kemir-

özne

dolaylı tümleç

genlerin beyinlerinde / yabani türdeşlerine göre

belirtili nesne

küçülme olduğunu / saptadılar." şeklinde öğelerine

yüklem

ayrılmalıdır.

Cevap D

19. **"Yanlış ve yanıltıcı yorumlarla yüklü tarih kitapları /**

özne

öğrencileri ve toplumu / tartışılmayan inançlara,

belirtili nesne

dolaylı tümleç

gereksiz şüphencilğe / sürüklüyor." → (4)

yüklem

"Küreselleşme / dünya milletlerinin ... bilincinin

özne

yüklem

doğmasıdır" → (2)

"Yazın dünyamızda / yazınsal değer konusunda / öyle

dolaylı tümleç

dolaylı tümleç

deneyle yanıla ... bilimsel ölçütler / yok." → (4)

özne

yüklem

"Patatesin soğukta donmasına ... belirlendikten sonra/

zarf tümleci

bilim adamları / biyoteknolojik yöntemlerle / bu geni

özne

zarf tümleci

taşımayan bakteriler / ürettirler." → (5)

nesne

yüklem

"Bilim adamları / laboratuvar ortamında ... yol açtığını /

özne

belirtili nesne

belirtmektedirler." → (3)

yüklem

Öge sayısı en fazla olan seçenek D'dir.

Cevap D

20. C seçeneğinde "yemeye başladınız mı" cümlesi, "Yemeye başladınız mı ağzınızın içinde eridiğini hissedersiniz." cümlesinin zarf tümleci olarak kullanılmıştır.

Cevap C

1. (I) Orhan Pamuk'u iki yıldır görememiştim. (II) Geçen akşam İstanbul'da olduğunu öğrenince sanki bir ışık doğdu içime. (III) Ne derindir onun anlattıkları. (IV) Yalnız romanlarındaki değil, dost sohbetlerindeki konuşmanın da üstadıdır o. (V) Suskun gözüdür ama başkalarına söz bırakmaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, yüklemi kurallı birleşik fiildir.
B) II. cümle, devrik bir fiil cümlesidir.
C) III. cümle, basit, devrik bir isim cümlesidir.
D) IV. cümlede, pekiştirme bağlacı kullanılmıştır.
E) V. cümlede, belgisiz zamir kullanılmıştır.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ayraç içerisinde belirtilen sözcük türü örneklenmemiştir?**

- A) Şiir okumak da şiir yazmak da teknik bir bilgi gerektirir. (bağlaç)
B) Şiir, yayımlandıktan sonra, okurun yorumuna, yeniden üretimine açık bir kimlik kazanır. (edat)
C) Okur, şiirdeki eksiklikleri, deneyimleriyle fark eder. (yardımcı fiil)
D) Denizin yarattığı bu güzellikleri el birliğiyle mahvettik. (zamir)
E) Okura sunulan şiir, okurun katkılarıyla yeniden biçimlenir. (sıfat)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ötekilerden farklı anlamda işteş çatı kullanılmıştır?**

- A) Muhtarı gören çocuklar sağa sola kaçıştılar.
B) Eve gelen misafirlerle tokalaşıp onlara para verdi.
C) Bu konuyla ilgili saatlerce tartıştık ama bir sonuç alamadık.
D) Saatlerce bakışır, tek bir kelime bile edemedik.
E) Eşiyile kavga edince sokağa çıkar, insanlarla dövüşürdü.

4.

- I. Şimdiki aşklar kibritin ucundaki ateş kadar. (edat)
II. Ne olduğunu anlayamadan sönüveriyor. (zarf-fiil)
III. Rüzgâra karşı yeterince dayanıklı değil. (sıfat)
IV. Maalesef, her şey gibi, aşklar da çok çabuk tüketiliyor. (ek fiil)
V. On ya da on beş günde bir âşık oluyorlar. (yardımcı fiil)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde ayraç içinde belirtilenler yoktur?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

5. Kuşlar, Çekmece Gölü'nde bir su içimlik mola verip ağaçların tepelerini yalayarak göğün mavisine

I
II
serpilmiş alacalı lekeler gibi uçarak gözden kaybolurlar. Ilık, güneşli günlerde, dikenlere
III IV
sıvanıp sarı çiçek açmış mis kokan kırlarda kaygisızca dolaşırlar.
V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. söz, belirtili isim tamlamasıdır.
B) II. sözcük, zarf-fiil eki almıştır.
C) III. sözcük, birleşik çekimli bir fiildir.
D) IV. sözcük, hâl (durum) eki almıştır.
E) V. sözcük, birden çok yapım eki almıştır.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde belirtilenler yoktur?**

- A) İş başvurusu yapanlar için özgeçmişlerine eklenecek fazladan bir iş bile çok önemli. (bağlaç)
B) Orhan Veli, Garip akımının öncüleri arasında yer almaktadır. (zamir)
C) Sivil toplum örgütlerinin yetersizliği toplumu belli bir noktada tutmaktadır. (bildirme eki)
D) Gitmeden evvel bahçe düzenlemesini güzelce tamamlamalıyız. (zarf)
E) İnsanlar gerçeği duyunca her zaman rahatsız olurlar. (yardımcı fiil)

7. (I) Ömer Seyfettin'e göre dil, toplumsal bir kurumdur. (II) Bununla birlikte doğadaki genel değişim yasasının dil için de geçerli olduğu görüşündedir. (III) Dil de sürekli bir değişim içinde yuvarlanır. (IV) İşte olgun bir dille genç bir dil arasındaki en önemli fark bu değişimdir. (V) Olgun dil, sadedir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, edat kullanılmıştır.
B) II. cümle, kurallı bir isim cümlesidir.
C) III. cümlede, bağlaç kullanılmıştır.
D) IV. cümlede, fiilimsiye yer verilmiştir.
E) V. cümle, özne ve yüklemden oluşmaktadır.
8. Bireylerin sürekli tutarsızlaştığı, irkilmelerle ruh sağlığının bozulduğu bir yerde umuttan, toplumsal dayanışmadan söz edilebilir mi?

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Edat B) Niteleme Sıfatı C) Belirtme Sıfatı
D) Zarf-fiil E) Sıfat-fiil

9. Sanatçının eserini, herkesten önce kendisinin
beğenmesi, çalışmasının gerçek bir sanat çalışması
olduğuna herkesten önce kendisinin inanması gerekir.
Ancak bunun salt bir avunma, bir kendi kendine
yetme olduğuna inanabilecek şair de yoktur.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) Sıfat, isim, bağlaç, zamir
B) İsim, sıfat, bağlaç, zamir
C) İsim, sıfat, zarf, bağlaç
D) İsim, sıfat, bağlaç, zarf
E) İsim, sıfat, edat, zamir

10. Yaz tatilinin başlamasıyla insanların çoğu güney
kıyılarına inip güneş ile tatilin keyfini çıkarıyor. Tatile
çıkamayanlar ise buz gibi havuzlarda yorgunluğunu
atıyor.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangileri aynı türdedir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

11. İnsan ne kadar doğruyu, gerçeği bulduğunu, ona ulaştığını iddia ederse etsin, edindiği doğru bilgide daima kendine göre bir anlam bulur, doğruyu kendine göre anlar ve böyle yorumlar.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yardımcı fiil
B) Edat
C) Bileşik çekimli fiil
D) Durum zarfı
E) Kurallı birleşik fiil

12. Yazar, öykü kahramanlarını aramızdaki kişilerden seçiyor. Onları öyküden öyküye dolaştırabiliyor. Araya giren onca yıl eskimeden, üstelik aynı adı kullanarak... Okurunu, geniş bir yelpazede gezdirebiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sıfat B) Zarf C) Bağlaç
D) Zamir E) Edat

13. Evrenin nereden gelip nereye gittiği, bu dünyada insanın yerinin ve anlamının ne olduğu gibi sorulara yanıt aranıyor.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Zarf-fiil kullanılmıştır.
B) Birden çok soru sıfatı kullanılmıştır.
C) Edilgen çatılı yüklem kullanılmıştır.
D) Hem ünsüz yumuşaması ve hem ünsüz sertleşmesi görülen bir sözcük kullanılmıştır.
E) Tamlananı fiilimsiden oluşan birden çok isim tamlamasına yer verilmiştir.

14. Napolyon Dönemi'nin son yıllarından başlayan romana konu olan Parma, içinde binbir dalaverenin, iktidar kavgalarının, avantacılığın, rüşvetin döndüğü bir İtalya prensliğidir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Kurallı, bileşik bir isim cümlesidir.
B) Birden çok sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) Üç fiilimsi türüne de yer verilmiştir.
D) Özne ve yüklemden oluşmuştur.
E) Bir sıfat-fiil grubu belirtisiz isim tamlamasını nitelemiştir.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde belirtilenler yoktur?

- A) Senin başına da bir çorap öreceklerini daha önce söylemiştim. (zarf)
 B) Bu konudaki tutumunu onaylamıyor, ona doğru yolu göstermeye çabalıyordu. (edat)
 C) Onun her gece değişen müziğine göre benim oyunum da her seferinde değişiyordu. (zamir)
 D) Sanatçının insana olan sevgisi şu ya da bu ülkedeki insanla ilgili değildir. (sıfat-fiil)
 E) Ressamlığı, müzeciliği, gazeteciliği sanki yaşamının doğal uzantılarıydı. (ek fiil)

16. Tartışma bir saate yakın sürdü. Bu süre içinde on beş

yirmi kitap ve yazardan söz ettiler. Üstelik programın yöneticisi de onlara katılıp aynı yazarlardan, değişik

düşünce akımlarından söz edince şaşırdım doğrusu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Zamir	Edat	Zarf
B)	Sıfat	Zarf	Zarf
C)	Zamir	Zarf	Edat
D)	Sıfat	Bağlaç	Zarf
E)	Zamir	Bağlaç	Zarf

17. Devletlerin pek çoğu, siyasal ve sosyal açıdan birbirlerinden çok farklıdır ancak yine de farklı yapıdaki devletleri kuran insanları bir araya gelmeye zorlayan nedenler bulunmaktadır.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden çok bağlaç kullanılmıştır.
 B) Tamlananı belgisiz zamir olan belirtili isim tamlaması kullanılmıştır.
 C) Birden çok bildirme eki kullanılmıştır.
 D) Zarf-fiil grubu kullanılmıştır.
 E) Sıfat-fiil grubu kullanılmıştır.

18. Geri kalmış toplumlarda herkes her işi yapabileceğini

sanır. Örneğin, ev yaptırılırken mimar gereksiz görülür. Aynı durum sanatta da söz konusudur. Şiirin ne

olduğunu doğru dürüst anlamamış bir kişi bile

kendince yorum yapar.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'nci, kişi zamiridir.
 B) II'nci, belgisiz sıfattır.
 C) III'üncü, sıfat-fiildir.
 D) IV'üncü, soru zamiridir.
 E) V'inci, bağlaçtır.

19.

- I. Adam arabasının fazla hasar almadığına sevinmişti.
 II. Yıllardır yaşadığım bu kentten ayrılırken öylece bakakaldım.
 III. Yeşil boyalı türbenin penceresine yavaşça sokuldu Çiroz Ahmet.
 IV. Sanatçılar güzel şeylere ulaşmak için çırpınan kişilerdir.
 V. Yazarın özel yaşamını bilirsek yapıtlarını daha iyi anlarız.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, birleşik çekimli fiil kullanılmıştır.
 B) II. cümlede, zarf-fiil grubu kullanılmıştır.
 C) III. cümlede, durum zarfı kullanılmıştır.
 D) IV. cümlede, III. çoğul kişi eki kullanılmıştır.
 E) V. cümlede, belirtili isim tamlamasının arasına sıfat girmiştir.

20. Zorlu ve titiz bir çalışmanın ürünü olan kitap, yazarın çağdaşlarıyla ve yaşadığı dönemin olaylarıyla ilişkilerini açığa çıkarıyor.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ünsüz sertleşmesi görülen sözcük kullanılmıştır.
 B) Birden çok sıfat-fiile yer verilmiştir.
 C) Girişik bileşik bir fiil cümlesidir.
 D) Fiilden türemiş isimlere yer verilmiştir.
 E) Zarf fiil kullanılmıştır.

ÇÖZÜMLER

1. I. cümlelerin yüklemi yeterli bileşik fiili "**görebilmek**" fiilinin olumsuz zaman çekimidir, dolayısıyla sözcük birleşik yapıldır.
II. cümlelerin yüklemi ("**doğdu**" çekimli fiili) cümle sonunda olmadığı için devrik bir fiil cümlesidir.
IV. cümlede pekiştirme bağlacı "**da**" kullanılmıştır.
V. cümlede ise "**başkalarına**" belgisiz zamiri kullanılmıştır.
III. cümlelerin yüklemi (**derindir**) sonda olmadığı için devrik bir cümle, yüklemi isim olduğu için de isim cümlesidir. Fakat cümlede bir fiilimsi (**anlattıkları**) geçtiği için cümle basit değil, birleşik yapıldır.

Cevap C

2. A seçeneğinde "**da**" sözcüğü bağlaç,
B seçeneğinde "**-den sonra**" sözcüğü edat,
C seçeneğinde "**fark etmek**" sözcüğü yardımcı fiil,
E seçeneğinde "**okura sunulan (şiiir)**" ifadesi sıfattır.
D seçeneğinde zamir kullanılmamıştır. Cümlede geçen "**bu**" sözcüğü işaret sıfatıdır.

Cevap D

3. Seçeneklerde "**tokalaşmak, tartışmak, bakışmak, dövüşmek**" fiillerinde "**-ş**" işteş çatı eki cümleye, işi karşılıklı yapma anlamı vermiştir.
A seçeneğinde ise "**kaçışmak**" eylemi birliktelik anlamı vermiştir.

Cevap A

4. I. cümlede "**kadar**" sözcüğü edat,
II. cümlede "**anlayamadan**" sözcüğü zarf-fiil,
V. cümlede "**aşık ol-**" sözcüğü yardımcı fiildir.
Diğer cümlelerde ayraç içinde verilenler yoktur.

Cevap E

5. Parçadaki "**ağaçlar-ın tepeler-i**" sözü belirtili isim tamlamasıdır.
II numaralı "**yalayarak**" sözcüğü "**-arak/-erek**" zarf-fiil eki almıştır.
IV numaralı sözcük "**gün-ler-de**" şeklinde çoğul ve bulunma (-de) hâl eki almıştır.
V numaralı sözcük "**kaygı-sız-ca**" şeklinde birden çok yapım eki almıştır.
III numaralı "**kaybolur**" sözcüğü "**kayıp olmak > kaybolmak**" şeklinde oluşmuş birleşik yapı bir sözcüktür fakat birleşik çekimli (zamanlı) değildir.

Birleşik çekimli (zamanlı) fiiller kip eklerinin arkasına getirilen (-idi, -imiş, ise) ek fiilleriyle yapılır: geliyor-du, çalışıyormuş, anlamışsa...

Cevap C

6. A seçeneğinde "**bile**" sözcüğü bağlaç,
C seçeneğinde "**tutmaktadır**" şeklinde, bildirme eki,
D seçeneğinde "**güzelce**" sözcüğü zarf,
E seçeneğinde "**rahatsız ol-**" sözcüğü yardımcı fiildir.
B seçeneğinde zamir kullanılmamıştır.

Cevap B

7. I. cümlede "**göre**" edatı kullanılmıştır.
II. cümlelerin yüklemi sonda ve isim olduğu için, cümle kurallı bir isim cümlesidir.
III. cümlede "**de**" bağlacı kullanılmıştır.
V. cümle ise "**sadedir**" yüklemi ve "**olgun dil**" öznesinden oluştuğu için E seçeneğindeki açıklama da doğrudur.
IV. cümlede herhangi bir fiilimsiye yer verilmemiştir.

Cevap D

8. Cümlede geçen "**mi**" sözcüğü soru edatı,
"**toplumsal (dayanışma)**" sözcüğü niteleme sıfatı,
"**bir (yer)**" sözcüğü belirtme sıfatı,
"**bozulduğu (bir yer)**" sözcüğü sıfat fiildir.
Cümlede zarf-fiil kullanılmamıştır.

Cevap D

9. Cümledeki "**eserini**" sözcüğü, isim tamlamasında tamlanan görevinde yer alan bir isim,
"**gerçek**" sözcüğü "**sanat**" sözcüğünü nitelediği için sıfat,
"**ancak**" sözcüğü ("**ama, fakat**" anlamlarında kullanıldığı için) bağlaç,
"**kendi**" sözcüğü de dönüşlülük zamiridir.

Cevap B

10. Cümledeki "**çoğu**" sözcüğü belgisiz zamir,
"**ile**" sözcüğü "**ve**" anlamında bağlaç,
"**çıkamayanlar**" sözcüğü adlaşmış sıfat,
"**ise**" sözcüğü bağlaç,
"**gibi**" sözcüğü de edattır.

Cevap C

11. Cümledeki "**iddia et-**" sözcüğü yardımcı fiil,
"**kadar, kendine göre**" sözcükleri edat,
"**ederse (eder ise)**" sözcüğü birleşik çekimli fiil,
"**böyle**" sözcüğü durum zarfıdır.
Cümlede kurallı birleşik fiil kullanılmamıştır.

Cevap E

12. Cümledeki “onca, geniş, bir” sözcükleri sıfat, “eskimeden, kullanarak” sözcükleri zarf, “üstelik” sözcüğü bağlaç, “onları” sözcüğü zamirdir. Cümlede edat kullanılmamıştır.

Cevap E

13. Öncülde geçen “gelip” sözcüğü bağlama zarf-fiildir. Cümlelerin yüklemine (aranıyor) işi yapan belli olmadığı için edilgen çatılıdır. Hem ünsüz yumuşaması hem sertleşme görülen “git-dik-i > gittiği” sözcüğü kullanılmıştır. Tamlananı fiilimsi olan iki isim tamlaması kullanılmıştır. Bu tamlamalar şu şekildedir:

evren-in nereden gelip nereye gittiği-
insan-in yerinin ve anlamının ne olduğu-u

Cümlede geçen “nereden, nereye” sözcükleri soru sıfatı değil, soru zamiridir.

Cevap B

14. Cümlelerin yüklemi de öznesi de tamlamadan oluştuğu için cümleyi öğelerine ayırırken bu tamlamalar bölünememektedir:

içinde binbir dalaverenin, iktidar kavgalarının, avantacı-
ğın, rüşvetin döndüğü bir İtalya prensliğidir
Yüklem

Napolyon Dönemi'nin son yıllarından başlayan romana
konu olan Parma
Özne

Tamlamalar bölünemediği için, cümle sadece özne ve yüklem şeklinde ayrılmaktadır.

Cümlelerin yüklemi sonda olduğu, yüklem çekimli bir fiil olmadığı ve cümlede fiilimsilere (döndüğü, başlayan, konu olan) yer verildiği için bu cümle kurallı, birleşik bir isim cümlesidir.

“İtalya prensliği” belirtisiz isim tamlamasıdır ve bir sıfat-fiil grubuyla nitelenmiştir:

içinde bin bir dalaverenin, iktidar kavgalarının, avanta-
cılığın, rüşvetin döndüğü bir / İtalya prensliği
tamlayan tamlanan

Cümlede geçen “başlayan roman, konu olan Parma, rüşvetin döndüğü bir İtalya prensliği” ifadelerinde altı çizili ekler sıfat-fiil ekidir.

Cümlede sadece sıfat-fiile yer verilmiştir. İsim-fiil ve zarf-fiil türüne örnek olabilecek bir sözcüğe yer verilmemiştir.

Cevap C

15. A seçeneğinde “daha, önce” sözcükleri zarf, C seçeneğinde “onun” sözcüğü zamir, D seçeneğinde “olan” sözcüğü sıfat-fiil, E seçeneğinde “uzantılarıydı (uzantıları idi)” sözcüğündeki “idi” ek fiildir. B seçeneğinde edat kullanılmamıştır. Cümlede geçen “doğru” sözcüğü sıfat (doğru yol) olarak kullanılmıştır.

Cevap B

16. “Bu” sözcüğü sıfat (bu süre), “de” sözcüğü bağlaç, “doğrusu” sözcüğü (doğrusu şaşırdım) zarftır.

Cevap D

17. Parçada geçen “ve, ancak” sözcükleri bağlaçtır. “Devletlerin / pek çoğu” ifadesi belirtili isim tamlamasıdır ve tamlananı (pek çoğu) belgisiz zamirdir. Yüklemdeki “farklıdır, bulunmaktadır” sözcüklerinde “dır” bildirme eki kullanılmıştır. “devletleri kuran (insanlar), bir araya gelmeye zorlayan (nedenler)” ifadelerinde sıfat-fiil grubu kullanılmıştır. Cümlede herhangi bir zarf-fiil grubu kullanılmamıştır.

Cevap D

18. I numaralı “herkes” sözcüğü kişi zamiri değil, belgisiz zamirdir. Diğer açıklamalar doğrudur.

Cevap A

19. I. cümlede, “sevinmişti (sevinmiş idi)” sözcüğü birleşik çekimlidir. II. cümlede, “yıllardır yaşadığım bu kentten ayrılırken” ifadesi zarf-fiil grubudur. III. cümlede “yavaşça” sözcüğü, fiili nitelediği için durum zarfıdır. V. cümlede “yazarın özel yaşamı” ifadesinde belirtili isim tamlamasının arasına sıfat girmiştir. IV. cümlede “sanatçılar” ve “kişiler” sözcüklerindeki “-ler/-lar” eki, kişi eki değil, çoğul ekidir.

Cevap D

20. Cümledeki “iliş - gi > ilişki” sözcüğünde ünsüz sertleşmesi örneklenmiştir. Cümledeki “olan, yaşadığı” sözcükleri sıfat-fiildir, dolayısıyla fiilimsi kullanıldığı için cümle girişik birleşik bir cümledir. Cümlelerin yüklemi de çekimli fiil olduğu için cümle, fiil cümlesidir. Ayrıca “dön-em, ol-ay, yaz-ar” sözcükleri de fiil kökünden türemiş isimlerdir.

Cümlede herhangi bir zarf-fiil kullanılmamıştır.

Cevap E

T Ü R K Ç E

Karma Dil Bilgisi

38 Önerilen Süre: 20 dk.

1. I. Tül perde oynadıkça rüzgârın arttığını anlıyoruz.
II. Tiyatroda memleket sorunlarından önce insanın işlenmesi gerekir.
III. Göğüs kafesimde ne olduğu belirsiz bir ağrıyla geziyorum nicedir.
IV. Zaten bizim dünyamız bizden habersiz bekliyor bizi.
V. Karşı kıyıda yakılan ateş, insanları rahatsız ediyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, birden çok ses olayı görülen bir sözcük-kullanılmıştır.
B) II'ncide, bir edat hâl ekiyle birlikte kullanılmıştır.
C) III'üncüde, iyelik eki almış sözcük kullanılmıştır.
D) IV'üncü, devrik, birleşik bir fiil cümlesidir.
E) V'inci, üç ögeli fiil cümlesidir.

2. Çevir yelkovanlarla zamanı geri
Vatanın en uzak köşelerinde
Hatırla ki biri nöbette

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bağlaç B) Edat C) Zarf
D) Sıfat E) Fiilimsi

3. Vazgeçmemek için ayak dirediğimiz sözde doğruları-
mız, bize sıkıntı verebilir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hem yapım eki hem çekim eki almış bir sözcük kullanılmıştır.
B) İsim fiil kullanılmıştır.
C) Kurallı birleşik sıfat kullanılmıştır.
D) Bir deyim, sıfat-fiil grubu içinde yer almaktadır.
E) Kurallı, birleşik bir fiil cümlesidir.

4. I. Sımsıcak bir kucaklayışın çözemeyeceği sorun yoktur.
II. Sizden istenenleri sıralayalım: iki fotoğraf, nüfus cüzdanı örneği, lise diplomanız.
III. Sanatçılar, yapıtlarını beklentileri doğrultusunda oluşturur.
IV. Sanatta özgünlük, dile yeni olanaklar kazandırılarak sağlanır.
V. Sanatçı her şeyi olduğu gibi yansıtmaz, seçtiği türün anlatım olanaklarını kullanır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'ncide, anlamca pekiştirilmiş bir sözcük zarf gör-
revinde kullanılmıştır.
B) II'ncide, edilgen çatılı bir fiilimsi kullanılmıştır.
C) III'üncüde, tamlayıcı düşmüş isim tamlaması kul-
lanılmıştır.
D) IV'üncü, girişlik bileşik fiil cümlesidir.
E) V'inci, öznesi ortak bağli cümledir.

5.

- I. İyi bir konuşmaya, ince zekâ ve gözlem yetene-
ğiyle ulaşılır.
II. Dili iyi kullanan bir insan bilgileri yetersiz de olsa
karşısındakileri ikna edebilir.
III. Düşünülerek ortaya dökülmüş sözler başarılı bir
konuşmanın ürünüdür.
IV. Güzel konuşabilme özelliği, insanda doğuştan
var olan bir yetenektir.
V. İnsanın düşüncelerini açıkça söylemesi dinleyen-
leri etkiler.

**Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde
çatı özelliği aranmaz?**

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

6. Yaşamda bir hedefiniz olmadığında sonuç, bir süre sonra yapılanların savsaklanması, bıkkınlıklar ve çabaların bitmesidir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ünsüz sertleşmesi görülen bir sözcük kullanılmıştır.
B) Adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) Kurallı bir fiil cümlesidir.
D) Tamlayanı ve tamlanana fiilimsi olan isim tamlaması kullanılmıştır.
E) Edilgen çatılı fiilimsi kullanılmıştır.

7. Televizyon, bir kitabın daha çok kimseye ulaşmasını sağlıyor. Ne var ki hemen okumayı düşünmediğin

kitabı tanıtmak için okuma gündemine alıyorsun. Dergi tanıtımları da bunun içine giriyor. Siz de bir

kitabı mecburiyetten okursanız ne demek istediğimi çok iyi anlarsınız.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, basit yapıdır.
B) II'nci, iyelik eki almış sıfat-fiildir.
C) III'üncü, birden çok yapım eki almıştır.
D) IV'üncü, tamlayanı zamir olan belirtili isim tamlamasıdır.
E) V'inci, birleşik çekimli (zamanlı) fiildir.

8. (I) Okumak, yaşamı biçimlendirmek içindir. (II) Bazı insanlar, onlarca kitabı okumuş ve onlarcasını da satın almıştır. (III) Ancak bunların hepsi kişiye ve topluma fayda sağlamaz her zaman. (IV) Okumanın amacı hayatı özümsemek ve bunlarla yeniden şekillendirmek olmalıdır. (V) Bunu başaran okurlar karanlıklardan aydınlıklara çıkacaktır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

9.

- I. Bütün maddi imkânsızlıklara rağmen tiyatro sa-pasağlam ayakta. (geniş zaman ek fiili)
II. İyi yöneticinin kriz anları için her zaman ek planı olmalıdır. (bağlaç)
III. Ben seyirci sıkıntısı hiç olmayan bir tiyatro yönetiyorum. (sıfat-fiil)
IV. Yıllarca bu zor şartlara rağmen kumbaraya para atar gibi seyirci biriktirdim. (edat)
V. Bir sürü güzel, cesur oyun sergiledim. (belirtme sıfatı)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde araç içinde belirtilenler yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10.

- I. Her birimiz, mutlu olmayı herkes kadar hak ediyoruz.
II. Seninle, sen nerede olursan ol, er geç karşılaşacağız.
III. Sinsi bir yağmur başlıyor sanki gönlümde.
IV. Sorumsuz insanlarla çalışılınca sorunlar da kaçınılmaz olur.
V. Sokaklarda ağlayan, mendil satan çocuklar görmek hepimizi üzüyor.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, yan cümlesi nesne görevinde olan fiil cümlesidir.
B) II'nci, ara cümleli bir fiil cümlesidir.
C) III'üncü, devrik, basit bir isim cümlesidir.
D) IV'üncüde, zarf-fiil grubu kullanılmıştır.
E) V'incide, bir sözcük birden çok sıfat-fiille nitelenmiştir.

11. O; geçen yüzyıla damgasını vuran, tiyatrodan devrim yapmış bir sanatçı, bir sanat kuramcısı ve tarihçisidir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Duyulan (-miş'li) geçmiş zaman kipiyle çekimlenmiş bir sözcük kullanılmıştır.
 B) Bir deyim, sıfat-fiil göreviyle kullanılmıştır.
 C) Tamlayanı ortak belirtisiz isim tamlamaları kullanılmıştır.
 D) Ünsüz sertleşmesi görülen birden çok sözcük kullanılmıştır.
 E) Özne ve yüklemden oluşmuş bir isim cümlesidir.

12. Dünyaca ünlü ressam, heykeltıraş ve bilim insanı

Leonardo da Vinci, çok azı günümüze kalabilmiş
büyüleyici eserleriyle çağlar boyunca adından söz
 ettirmeyi başarmış büyük bir sanatçı.

Bu cümledeki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, birleşik yapıdır.
 B) II'nci, sıfat-fiil eki almıştır.
 C) III'üncü, birden çok yapım eki almıştır.
 D) IV'üncü, zarf-fiildir.
 E) V'incide, ünsüz sertleşmesi vardır.

13. "Felsefenin işlevi nedir?" veya "Felsefe ne işe yarar?" gibi sorular felsefe derslerinin başlangıcında birçok öğrencinin zihnini meşgul eder.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Soru zarfı B) Soru sıfatı C) Yardımcı fiil
 D) Soru zamiri E) Edat

14. Arkeoloji gerek yazılı kaynağın olduğu devirleri gerekse

yazılı kaynağın olmadığı devirleri inceler. Tarihî mekânlarda yapılan kazılarda ele geçen başlıca

gereçler arasında kap, kakak, seramikler, kumaş
parçaları ve süs eşyalarını sayabiliriz.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, bağlaçtır.
 B) II'nci, fiilden türemiş isimdir.
 C) III'üncü, tamlanan eki almıştır.
 D) IV'üncü, belirtme hâl eki almıştır.
 E) V'inci, tamlayan görevinde bir isimdir.

- 15.

- I. Yine yakmış yar mektubun ucunu
 Askerlikte sevdâ çekmek zor diyor
 II. Bir of çeksem dağ taş eritir
 Gözüm yaşı değirmeni yürütür
 III. Kuşlar ötmey güller soldu
 Yüce dağlar duman oldu
 IV. Doğmasaydım eğer o küçük şehirde
 Kim gezer bir koca şehirde
 V. Vücudum bir çıra gibi tutuşunca
 Koşar sana sarılırım hemen

Yukarıdaki numaralanmış mısralarla ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. mısradan, bir cümle nesne görevinde kullanılmıştır.
 B) II. mısradan, tamlayan eki düşmüş isim tamlaması kullanılmıştır.
 C) III. mısradan, sıfat-fiil kullanılmıştır.
 D) IV. mısradan, soru zamiri kullanılmıştır.
 E) V. mısradan, zarf-fiil grubu kullanılmıştır.

Önerilen Süre: 20 dk. 38

16. Dil; nasıl anlatmalı, neyi anlatmalı, dil nelerden arın-
I II III

dırılmalı, ne kadar kullanılmalı? Bütün bu sorulara
IV

en iyi cevabı şair verir. Romanın günlerce anlattığını o
bir dizayle bir solukta anlatır. Peki, şair neden bir
V

solukta anlatır her şeyi?

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangi ikisi tür yönünden ötekilerden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

17. Yaşar Kemal'in romanlarının amacı, okuru insanın özünü yüz yüze getirmektir. Bir dönem boyunca yaptığı gazete röportajları da aynı amacı taşıyor, Anadolu'daki yaşamın özünü gösteriyor okura. Onun çoğu çalışmasında halka dönük bir düşünce hâkim oldu.

Bu parçayla ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) Bir sıfat-fiil grubu belirtisiz isim tamlamasını nitelemiştir.
B) Bir deyim isim-fiil olarak kullanılmıştır.
C) İçinde zamir geçen bir zarf-fiil grubu kullanılmıştır.
D) Tamlayanı belirtili isim tamlaması olan zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır.
E) Bir belgisiz sıfat, isim tamlamasının arasına girerek tamlananı belirtmiştir.

18. Deneyimlerle ve bize öğretilenlerle ya özümüzden
I II

uzaklaşıyor ya da ona sadık kalıyoruz. Bunların hepsi
III

sonradan kazanılmış alışkanlıklar ve duygular. Tıpkı
IV V

eli yanan çocuğun ateşe el uzatmaması gibi...

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, fiilimsidir.
B) II'nci, birden çok yapım eki almıştır.
C) III'üncü, tamlayan ve tamlananı zamir olan belirtili isim tamlamasıdır.
D) IV'ncüde, ünsüz sertleşmesi görülmektedir.
E) V'inci, zarftır.

19. Ne tuhaf, yalnızca şiir okumuyoruz da şiirde geçen
I
bütün sözcükleri, vedaları, sessizlikleri sanki bizde de
denenmiş gibi bir bir hatırlıyoruz. Şiirin gücü dedikleri
II III
şey biraz da bu olsa gerek.
IV V

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, ünlem cümlesidir.
B) II'nci, edilgen çatı eki almıştır.
C) III'üncü, sıfat-fiildir.
D) IV'üncü, bağlaçtır.
E) V'inci, şart ek fiili almıştır.

20.

- I. Teknolojiyle birlikte her şey değişir, yenilenir.
II. Çok uzun yaşamak yerine geride güzel şeyler bırakmak önemlidir.
III. Hayatı iyi yaşamak, gençlere yol göstermek gerekir.
IV. Kendini geliştirmek, sorunlara çözüm üretmek çağdaş insanın görevidir.
V. Değişen dünyaya ayak uydurmak, yeniliklerden yararlanmak demektir.

Yukarıdaki numaralı cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I'inci, öznesi ortak sıralı cümledir.
B) II'ncide, yer-yön zarfı kullanılmıştır.
C) III'üncüde, isim-fiil grubu özne görevindedir.
D) IV'üncüde, bildirme eki kullanılmıştır.
E) V'inci, birleşik yapılmış isim cümlesidir.

ÇÖZÜMLER

1. I. cümlede “**art-dık-ını > arttığı**” sözcüğünde hem sertleşme hem de yumuşama görülmektedir.
II. cümlede “**-den önce**” ifadesinde hâl ekiyle (-den) kullanılmış bir edat vardır.
III. cümledeki “**(benim) göğüs kafesimde**” ifadesinde I. tekil kişi iyelik eki kullanılmıştır.
V. cümle, “**Karşı kıyıda yakılan ateş, / insanları / rahat-sız ediyor.**” (özne / b.li nesne / yüklem) şeklinde üç ögele bir fiil cümlesidir.
IV. cümle, yüklemi sonda olduğu için devrik, herhangi bir fiilimsiye yer verilmediği için basit ve yüklemi çekimli bir fiil olduğu için fiil cümlesidir.

Cevap D

2. Dizelerde geçen “**ki**” sözcüğü bağlaç,
“**yelkovanlarla (yelkovanlar ile)**” sözcüğünde “**ile**” edat,
“**en**” sözcüğü ölçü-miktar zarfı,
“**uzak (köşeler)**” sözcüğü sıfattır.
Dizelerdeki “**çevir, hatırla**” sözcükleri emir kipinde çekimlenmiş fiillerdir, cümlede fiilimsi kullanılmamıştır.

Cevap E

3. Öncüldeki cümlede “**dire - dik - imiz**” sözcüğünde sıfat fiil eki (-dik yapım eki) ve iyelik eki (-imiz) kullanılmıştır.
“**vazgeçmemek**” sözcüğü isim fiildir.
“**ayak diremek**” sözü ise deyimdir ve sıfat fiil grubu içindedir. (ayak dirediğimiz sözde doğrular)
Cümlelerin yüklemi sonda olduğu için kurallı, yüklemi geniş zamanda çekimli bir fiil olduğu için fiil cümlesi ve yüklem dışında cümlede fiilimsi geçtiği için de (yüklem + fiilimsi) birleşik bir cümledir.
Cümlede kurallı birleşik sıfat kullanılmamıştır.

Cevap C

4. I. cümlede “**sımsıcak**” pekiştirmeli sözcüğü fiilimsiyi nitelediği için zarf görevindedir.
II. cümlede “**istenen**” sözcüğü edilgen çatılı bir fiilimsidir.
III. cümlede “**yapıtlarını**” sözcüğünün tamlayanı düşmüştür. (onun yapıtlarını)
IV. cümlede yüklem dışında bir de fiilimsi (kazandırılarak) bulunduğu için girişik bileşik bir fiil cümlesidir.
V. cümlede bağlaçla birleştirilmiş bir cümle olmadığı için bağlı cümle yoktur. V. cümle, noktalama işaretiyle ayrılmış “**sıralı cümle**”ye örnektir.

Cevap E

5. III ve IV. numaralı cümlelerin yüklemeleri isim olduğu için bu cümleler isim cümlesidir ve isim cümlesinde çatı özelliği aranmaz.

Cevap C

Not:

İsim cümlelerinde çatı özelliği aranmaz. Bu konuda KPSS’de soru sorulmuştur.

6. “**bık - gın > bıkkın**” sözcüğünde ünsüz sertleşmesi vardır.
“**yapılanların**” sözcüğü adlaşmış sıfat-fiildir. (yapılan şeyler)
“**yapılanlar - ın savsaklanmas - ı**” ifadesi hem tamlayanı hem de tamlananı fiilimsi olan belirtili isim tamlamasıdır.
“**yapılanların**” fiilimsisi edilgen çatılıdır.
Yüklem sonda olduğu için kurallı bir cümledir fakat yüklemi çekimli fiil olmadığı için fiil cümlesi değil, **isim** cümlesidir.

Cevap C

7. I. sözcük fiilimsi eki aldığı için basit yapılı olamaz.
II. sözcük “**(senin) düşünmediğin**” şeklinde iyelik eki almıştır.
III. sözcük “**tanı - t - ım**” şeklinde birden çok yapım eki almıştır.
IV. numaralı isim tamlamasının tamlayanı (bu-n-un iç-i) işaret zamiridir.
V. sözcük “**geniş zaman kip eki + ek fiil**” aldığı için (okur ise) birleşik çekimlidir.

Cevap A

Not:

Bütün fiilimsi ekleri yapım ekidir.

8. I. cümlede “**okumak, biçimlendirmek**”,
IV. cümlede “**okuma, özümsemek, şekillendirmek**” sözcükleri isim-fiildir.
V. cümledeki “**başaran**” sözcüğü de sıfat-fiildir. Dolayısıyla bu sözcüklerin tümü fiilimsidir.
II. cümledeki “**okumuş**” ve
III. cümledeki “**sağlamaz**” sözcükleri fiilimsi değil, çekimli fiildir.

Cevap B

9. I. cümlede "ayakta" sözcüğünde geniş zaman ek fiili "-dır" gizlidir. (ayaktadır)
 III. cümlede "olmayan (tiyatro)" sözcüğü sıfat-fiildir.
 IV. cümlede "-e rağmen" edatı kullanılmıştır.
 V. cümlede "bir" sözcüğü belirtme sıfatıdır.
 II. cümlede bağlaç kullanılmamıştır.

Cevap B

10. I. cümlede "mutlu olmayı" ifadesi fiilimsi olduğu için yan cümle kurmuş, aynı zamanda cümlelerin belirtili nesnesi olmuştur. (Neyi hak ediyoruz? - Mutlu olmayı)
 II. cümlede "sen nerede olursan ol" ifadesi ara sözdür, cümle de fiil cümlesidir.
 IV. cümlede "sorumsuz insanlarla çalışılınca" sözcüğü zarf-fiil grubudur.
 V. cümlede "çocuklar" sözcüğü birden çok sıfatla nitelenmiştir. (sokaklarda ağlayan, mendil satan)
 III. cümle, yüklemi ortada olduğu için devrik, herhangi bir fiilimsiye yer verilmediği için de basittir fakat yüklemi çekimli bir fiil olduğu için fiil cümlesidir.

Cevap C

11. Cümlede "damgasını vuran (tarihçi)" ifadesinde "damga vurmak" deyiimi, sıfat-fiil görevindedir. "sanat kuramcısı ve (sanat) tarihçisi" belirtisiz isim tamlamasında "sanat" sözcüğü ortak tamlayan görevindedir.
 "sanat - cı > sanatçı" ve "tarih - ci > tarihçi" şeklinde ünsüz sertleşmesi görülen iki sözcük vardır.
 Cümle özne ve yüklemden oluşmuştur, yüklemi de çekimli fiil olmadığı için isim cümlesidir.
 O, / geçen yüzyıla damgasını vuran, tiyatrodaki devrim yapmış bir sanatçı, bir sanat kuramcısı ve tarihçisidir. (özne / yüklem)
 Cümlede geçen "yapmış" sözcüğündeki "-mış" eki geçmiş zaman kip eki değil, sıfat-fiil ekidir. (yapmış bir sanatçı, geçmiş günler, pişmiş aş ...)

Cevap A

12. I numaralı sözcük "heykel" ve "tırış" sözcüklerinin birleşmesiyle oluşmuş birleşik bir isimdir.
 II numaralı "kalabilmiş (eserler)" sözcüğündeki "miş" eki sıfat fiil ekidir.
 III numaralı sözcük "büyü-le-y-ici" şeklinde iki yapım eki almıştır. (Aradaki "y" kaynaştırma ünsüzüdür.)
 V numaralı sözcükte "et - dir - > ettir -" şeklinde ünsüz sertleşmesi görülmektedir.
 IV numaralı sözcük zarf-fiil değil.

Cevap D

13. Cümledeki "ne" sözcüğü, isme soru sorduğu için soru sıfatıdır.
 "meşgul et-" sözcüğü yardımcı fiille (etmek) oluşturulmuştur.
 "nedir" sözcüğü soru zamiridir.
 "gibi" sözcüğü ise edattır.
 Cümlede herhangi bir zarf kullanılmamıştır.

Cevap A

14. I numaralı sözcük bağlaçtır. (gerek... gerek)
 II. sözcüğün kökü "kaz-" fiilidir ve "kaz-ı > kazı" şeklinde fiilden türemiştir.
 III numaralı sözcük belirtisiz isim tamlamasının tamlananı durumundadır, dolayısıyla tamlanan eki almıştır. (gereçler ara-sı)
 V numaralı "süs" sözcüğü "süs eşyaları" belirtisiz isim tamlamasında tamlayan görevindedir.
 IV numaralı sözcükte belirtme hâl eki değil, III. sözcükteki gibi tamlanan eki vardır. (kumaş parçalar - ı)

Cevap D

15. I mısradaki "diyor" sözcüğü yüklemidir, Yükleme sorulan "Diyen kim?" sorusuna "o" gizli öznesi, "O ne diyor?" sorusuna da "Askerlikte sevda çekmek zor." ifadesi cevap verdiği için bu cümle nesne görevindedir:

Gizli Özne (O) / Askerlikte sevda çekmek zor diyor.

B. siz nesne

Y.

II. mısradaki "gözüm yaşı" ifadesinde tamlayan eki (gözüm - ün yaş - ı) düşmüştür.

IV. cümlede ise "kim (gezer)" sözcüğü soru zamiridir.

V. cümlede "vücudum bir çıra gibi tutuşunca (sarılırım)" ifadesi de zarf-fiil grubudur.

III. cümlede sıfat-fiil yoktur. Burada "ötmez" sözcüğündeki "-mez" eki sıfat-fiil eki değil, geniş zaman kip ekinin olumsuzudur. (öter X ötmez)

Cevap C

16. II ve III. sözcükler ismi soru yoluyla karşıladığı için soru zamiri, diğer sözcükler ise fiillere durum, miktar, neden açılardan soru sorduğu için soru zarfıdır.

Cevap B

17. Parçadaki "bir dönem boyunca yaptığı (gazete röportajlar - ı)" ifadesinde sıfat-fiil grubu, belirtisiz isim tamlamasını nitelemiştir. "yüz yüze getirmek" deyimini, isim-fiil olarak kullanılmıştır. Cümledeki tamlayanı belirtili isim tamlaması olan zincirleme isim tamlaması şu şekildedir:

"Yaşar Kemal'in romanlarının / amacı"

tamlayan	tamlanan
tamlayan	tamlanan

"on - un çoğu çalışma - sı" ifadesinde belirtili isim tamlamasının arasına giren "çoğu" belgisiz sıfatı, tamlananı belirtmiştir.

Cümlede zarf-fiil grubu kullanılmamıştır.

Cevap C

18. II numaralı sözcük "öğret - il - en" şeklinde birden çok yapım eki almıştır. III numaralı "bunların hepsi" belirtili isim tamlamasında tamlayan işaret zamiri, tamlanan ise belgisiz zamirdir. IV numaralı sözcükte "alış - gan - ılık > alış - kan - ılık" şeklinde ünsüz sertleşmesi görülmektedir. V numaralı "tıpkı" sözcüğü yüklemi belirttiği için zarftır. I numaralı "deneyim" sözcüğü fiilimsi değil, fiilden türemiş bir isimdir.

Cevap A

19. Parçadaki "Ne tuhaf" ifadesi ("şaşıрма" anlamında) ünlem değeri kazanmış bir cümledir. (Ne tuhaftır!) "dene - n - miş" sözcüğü edilgen çatı eki (-n) almıştır. "de - dik - leri (şey)" sözcüğü sıfat-fiildir. "da" sözcüğü bağlaçtır. V numaralı sözcükte "-sa" eki, şart ek fiili (ise) değil, şart kip ekidir.

Cevap E

20. I. cümlede birbirinin devamı niteliğinde iki cümle (değişir, yenilenir) verildiği için bu cümle sıralıdır ve her iki cümlenin de öznesi (her şey) ortaktır. III. cümlede "gerekir" yüklemine "Gereken ne?" sorusu sorulduğunda "hayatı iyi yaşamak" ve "gençlere yol göstermek" şeklinde iki özne yanıt verir. Bu ifadeler aynı zamanda isim-fiil grubudur. IV. cümlenin yüklemi, "demek" isim-fiiline "dir" bildirme eki getirilerek oluşturulmuştur. V. cümle içinde fiilimsiler (ayak uydurmak, yararlanmak) geçen birleşik bir isim cümlesidir.

Cevap B

Not:

Yer-yön zarfları (içeri, dışarı, aşağı, yukarı...) cümlede yalın olarak kullanılırsa zarf görevindedir. Hâl ekleriyle kullanılırsa isim, öge olarak da dolaylı tümleç olur.

- Çocuklar dışarı çıktı. (zarf / Z.T.)
- Çocuklar dışarıya çıktı. (isim / D.T.)

1. 20. yy.da oldukça karmaşık işlemler yapabilen ancak mekanik ve yavaş çalışan öğelerden oluşan ilk bilgisayar, ABD'li elektrik mühendisi Vannevar Bush'un yönetiminde 1930'lu yıllarda dünyaca tanınan Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde yapıldı. Transistor kullanan ilk bilgisayar ise 1950 yılında ABD Standartlar Bürosundaki uzmanlarca yapıldı.
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangilerinin yazımı yanlıştır?**
- A) I ve III B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

2. Konak Belediyesi, İsmet İnönü'nün doğduğu evin bulunduğu Kestelli Mahallesi'ndeki İnönü Sokağı'nı tarihî dokusuna uygun olarak yeniledi. Merdivenlerde arnavut kaldırımı, düzlüklerinde doğal granit taşı kullanılan sokaktaki merdivenlere korkuluk yerleştirildi.
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Döndüm geriye hayallerimi İstanbul sokaklarında sabahlara dek parlak yıldızları seyreden sokak çocuklarına bırakarak. Zira, avuçlarımda kala kala bir kaç zavallı gerçek kalmıştı.
- Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Norveçli Ronald Amundsen Güney Kutubu'na ulaşan ve kuzeybatıdaki geçidi aşan ilk kâşiftir. 1893 Mayıs'ının 23'üncü günü denizciliğe başlayan Amundsen, 1928'de de uçakla ekvatora doğru yola çıkmış ve Kuzey Buz Denizi'ne düşerek ölmüştür.
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?**
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

5. Da Vinci Şifresi'nin Çözümü, bir fenomen hâline gelen Da Vinci Şifresi'nde yer alan soruları açıklığa kavuşturuyor. Usta yazar Martin Lunn, kitabında, Batı Roma'da, Ortaçağ'da dinin siyasete nasıl alet edildiğini anlatıyor. Marka Yayınevinin çok satanlar listesinde yer alan bu kitabın tercümesi İlhan Bekbay tarafından yapılmış.
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Mısırlı'lar, kişisel hayatlarında dinî vecibeleri tamamiyle yerine getiremeseler bile saygılılar. Mısır'da diğer dinlere, İslam'a veya Hristiyanlığa, hatta Yahudilere bile düşmanlık yoktur.
- Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Türkiye Bilişim Derneği'nin gerçekleştirdiği gelenek-
I
sel Bilim Kurgu Öykü Yarışması'nın yedincisi başladı.
II
Dernek, düş gücüne ve kalemine güvenen herkesi
III
yarışmaya katılmaya çağırıyor. 8 Kasım'daki
IV
TBD Bilişim Haftası Etkinlikleri sırasında gerçekle-
V
şirecek yarışmada, büyük ödül bir adet kişisel bilgisay-
ar olacak.
- Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Ayanis Kalesi, Van'ın kuzeyinde, merkeze
I
bağlı Ağartı Kasabası'nın 500 m kuzeyinde
II
Van Gölü'nden 300 m içeride olan tarihi eser, göl
III
seviyesinden 225 m, deniz seviyesinden tam olarak
1.866 m yükseklikte. Ayrıca kalenin etrafında ise
80 hektarlık bir alana yayılan, Urartu medeniyetinin
IV V
kalıntıları yer alıyor.
- Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Türkiye Selçukluları zamanında bilim dili Arapça idi.
I II
Karamanoğlu Mehmet Bey 1277 yılında Konya'da
III
yayımladığı fermanla "Bugünden sonra divanda,
IV
dergahta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dil
V
kullanılmayacaktır." diyerek Türkçeyi resmî dil ilan etti.
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Mekkeliler, müslümanların Medine'ye göç etmelerinden
I II III
sonra defalarca sefer düzenleyerek Medine'yi ele
geçirmek istemişlerdir. Ancak Hendek Savaşı'ndan
IV
sonra Medine üzerine sefer düzenlemekten
vazgeçmişlerdir.
V
- Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11. Bir zamanlar 68 bin km²'lik alanıyla yeryüzünün
I II
4'üncü büyük gölü olan Aral Gölü, şimdilerde %90'ı
III IV
kurumuş, en derin noktası bile 40 m'yi geçmeyen
V
küçük bir göl.
- Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Önerilen Süre: 15 dk. 39

12. Genellikle sanat duyguyla, bilimde akılla eş tutulur.

Bu, koskocaman bir ön yargıdır. Yüz yılımızın
çeşitli bilim dallarında ulaştığı gelişmelerle bu dü-
 şünce çoğu alanda artık aşılmış, çoğunda da aşılmak-
 tadır.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve V
 D) III ve IV E) IV ve V

13. Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesinin
üniversite öğrencileri arasında her yıl düzenlediği
"Biyoloji" konulu bir fotoğraf yarışmasını kazananlara,
26 Mayıs'ta Üniversitenin konferans salonunda, saat
14:00'te ödülleri dağıtılacak.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

14. Dalai Lama ve diğer Budist alimlerini Batılı bilim
 adamları ve filozoflarla bir araya getiren, Hindistan'ın
Dramsala Kenti'nde 2000 yılında gerçekleşen
VII. Akıl Yaşam Konferansı'nın kaynağını oluşturduğu
 çalışma, insanoğlunun temel sorunlarından biri olan
 yıkıcılığı tartışıyor.

Bu cümledeki numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Pembe Otobüs'le Yunus Nadi Roman Ödülü'nü
 kazanan Yazar Mehmet Anıl'ın yeni kitabında

sıra dışı bir hırsızlık öyküsü anlatılıyor. Buca'da

Forbes caddesinde bulunan Güneş apartmanında
 büyük bir hırsızlık yaşanır. Polisin bütün çabalarına

rağmen suçlular bulunamaz, dosya kapatılır.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangilerinde yazım yanlışı vardır?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve V
 D) III ve V E) IV ve V

16. A.T.V program müdürü Oskay Alptürk aradı geçen
 gün. Dün akşam Bir Şarkısın Sen programında

Sanatçı Nesrin Sipahi'nin nasıl ayakta alkışlandığını
gördün mü, diye sordu. "Hayır." dedim, utanarak.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Hakan Yavuz'un ilk olarak 2003 yılında

Oxford Üniversitesi Yayınlarından çıkan kitabı,
I
modernleşen toplum adıyla şimdi Kitap Yayınevi
II
tarafından yayımlandı. Araştırmalarla yirmi beş yıl
III IV
süren çalışmaların ürünü olan eser, kitap severlerin de
V
beğenisini kazandı.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangilerinin yazımı yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

18. Ege Üniversitesi Gözlem Evi, her yıl olduğu gibi,
I
gökyüzünü merak edenlere bu yıl da kapılarını açıyor.
II
Amatör Astronomi Yaz Okulunun on ikincisi, bu yıl
III IV
26 Haziran'da yapılacaktır.
V

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. 24 Eylül 2010 Cuma günü Bilkent Üniversitesi'nde
I II III IV

Avrupa Bilim ve Eğlence Günü adlı bilim şenliğini
V
gerçekleştirdi.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. 16. yy.da yaşamış olan Evliya Çelebi'nin eseri olan
I

Seyahatname, elli iki yıl süren gezilerde tutulan
II III
notlardan ve 6 bin sayfadan meydana gelmiş
IV
kaydadeğer bir eserdir.
V

Bu parçadaki numaralı sözlerin hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. III numaralı ifadede büyük harflerin yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır. Kişi adından önce gelen meslekler büyük harfle yazılır. Parçadaki "elektrik mühendisi Vannevar" ifadesi "Elektrik Mühendisi Vannevar" şeklinde büyük harfle başlamalıdır. Kurum ve kuruluş adlarına gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz. Dolayısıyla IV. ifade "Massachusetts Teknoloji Enstitüsünde" şeklinde kesmesiz yazılmalıdır.

Cevap C

2. Cümlede geçen "arnavut kaldırımı" sözcüğünün doğru yazımı "Arnavut kaldırımı" şeklinde olmalıdır.

Cevap D

Not: Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar:

- Antep fıstığı, Brüksel lahanası, Frenk gömleği, Hindistan cevizi, İngiliz anahtarı, Japon gülü, Maraş dondurması...

3. V numaralı "bir kaç" sözcüğünün yazımı "birkaç" şeklinde olmalıdır.

Cevap E

4. I'de "Güney Kutubu'na" ifadesinde ünlü düşmesi kuralına uyulmadığından yanlışlık yapılmıştır. Doğru yazımı "Güney Kutbu'na" şeklinde olmalıdır. IV numaralı "ekvator" sözcüğünde de büyük harflerin yazımı ile ilgili bir yanlışlık vardır. Doğru yazım "Ekvator'a" şeklindedir.

Cevap B

5. IV numaralı sözcüğün doğru yazımı "Orta Çağ" şeklindedir.

Cevap D

Not: Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle yazılır:

- Kurtuluş Savaşı, Millî Mücadele, Cilalı Taş Devri, İlk Çağ, Yükselme Devri, Millî Edebiyat Dönemi, Servetifünun Dönemi, Antik Çağ...

6. I numaralı sözcükteki kesme işareti gereksiz kullanılmıştır. Çokluk ve yapım ekleri ve bunlardan sonra gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz. Sözcüğün doğru yazımı "Mısırlılar" şeklinde olmalıdır.

Cevap A

Not: Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz:

- Türklük, Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Aydınlı, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Mehmetler, Yakup Kadriiler, Türklerin...

7. I numaralı ifadede kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır. İfadenin doğrusu "Türkiye Bilişim Derneğinin" şeklindedir.

Cevap A

Not: Kurum ve kuruluş adlarına gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz:

- Ankara Üniversitesi
- Koç Holdingin
- Pegem Yayınevindeki
- İstanbul Valiliğine

"Avrupa Birliği" sözcüğü bu kuralın dışında tutulmuştur: Avrupa Birliği'ne (doğru)

8. II numaralı "Ağartı Kasabası'nın" ifadesinin doğru yazımı "Ağartı kasabasının" şeklinde olmalıdır.

Cevap B

Not: Özel isme dahil olmayan ili, ilçesi, kasabası, beldesi, köyü... sözcükleri küçük harfle başlar:

- Konya ili, Etmesgut ilçesi, Taflan köyü, Çardak kasabası, Akarca beldesi...

9. V numaralı ifadede "Türkçe'den" sözcüğü, yapım eki aldığı için, yanlış yazılmıştır. Doğrusu "Türkçeden" şeklinde olmalıdır.

Cevap E

10. II'de büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır. Sözcüğün doğrusu "Müslümanların" şeklindedir.

Cevap B

Not: Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle yazılır:

- Müslüman, İslam, Katolik, Hanefi, Yahudi, Hristiyan...

11. II numaralı sözcükte kesme işaretinin kullanımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır. İfade "km²lik" şeklinde kesmesiz olmalıdır.

Cevap B

Not: Üslü sayılara gelen ekler kesme işareti kullanılmadan sayının yanına bitişik olarak yazılır:

65 km²lik, 3 cm³ün, 100 m²nin...

12. I. sözcükte bağlaç olan "de, da" sözcüğe bitişik yazılarak yanlışlık yapılmıştır. IV numaralı "yüz yılımızın" sözcüğü "asır" anlamında kullanıldığı için "yüzyıl" şeklinde bitişik yazılmalıdır.

Cevap B

13. V numaralı ifadede saatlerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır. Saat ve dakika arasında iki nokta değil "**nokta**" kullanılmalıdır.

Cevap E

14. III numaralı ifadede büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır, "**kent**" sözcüğünün baş harfi küçük olmalıdır. Aynı zamanda kesme işaretiyle de ayrılmamalıdır.

Cevap C

15. IV. sözcüğün doğru yazımı "**Forbes Caddesi'nde**" şeklinde, V. sözcüğün doğru yazımı "**Güneş Apartmanı'nda**" şeklinde büyük harfle yazılmalıdır.

Cevap E

16. I'de büyük harfle kurulan kısaltmanın arasına nokta konarak yanlışlık yapılmıştır. Doğrusu "**ATV**" şeklindedir.

Cevap A

17. II numaralı ifade eser adı olduğu için sözcükler "**Modernleşen Toplum**" şeklinde büyük harfle başlanmalıdır. III numaralı ifadedeki "**kitap sever**" sözcüğü de ayrı değil bitişik yazılmalıdır.

Cevap C

18. I numaralı "**gözlem evi**" sözcüğü anlamca kaynaşmış bir isim olduğundan ayrı değil, bitişik yazılmalıdır. (hâkimevi, yayınevi, doğumevi, cezaevi...)

Cevap A

19. IV numaralı ifadede kesme işareti ile ilgili yazım yanlışlığı yapılmıştır. Kurum ve kuruluş adlarına gelen ekler kesme işareti ile ayrılmaz.

Cevap D

20. V numaralı "**kaydadeğer**" sözcüğü bitişik değil "**kayda değer**" şeklinde ayrı yazılmalıdır.

Cevap E

Not: Eser isimlerinin metinlerde eğik yazılması bir kural değil, genel bir kullanımdır.

Bu yazımları doğru-yanlış şeklinde değerlendirmeye gerek yoktur.

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı **yanlıştır**?

- A) Bu rolle ilgili bilgiler edinmeye çalışırken can sıkıcı bir tesadüf oldu ve evim soyuldu.
- B) Yakışıklı, uzun boylu bir delikanlıydı tarih öğretmemiz.
- C) Birazdan bu saygı değer sanatçımızın küçük, mini bir konserini dinleyeceğiz.
- D) İnsanlar eskiden daha saygılı, daha hoşgörülü müydü dersiniz?
- E) Bunları anlamak bize bugün için de geçerli bir yönelim sağlayabilir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım **yanlışı** yapılmıştır?

- A) Ayaküstü bir şeyler söyledi bana ama ben bir şey anlamadım.
- B) Özgür iradenin olmadığı hiçbir yerde bilim gelişmez.
- C) Sponsorluk için New York'taki Türk şirketleriyle görüştüm.
- D) Aslında Batı toplumları, bilinenin aksine, tarihlerinden utanacak bir durumdalar.
- E) Yıllar süren kolej eğitiminden sonra buraları terk etmiş.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım **yanlışı** yapılmıştır?

- A) Soyut konuları bir bir ele alması, şiirlerinin anlaşılmasını güçleştiriyor.
- B) Yunus'u sevmek için Türk, Hugo'yu sevmek içinde Fransız olmak gerekmez.
- C) Ne olacak, akli sıra zavallı adamcağızı kandırmaya çalışmış.
- D) Bu kitapta yer alan şiirlerin hepsi de geleneksel hece ölçüsüyle yazılmış.
- E) Allah aşkına bir de seninle uğraşmayalım sabah sabah!

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım **yanlışı** yapılmıştır?

- A) Mehmet Çelebi'nin Fransa seyahatnamesini okumak isteyenler bu yeni baskıyı almalı.
- B) Ferzan Özpetek, asıl yönetmenlik kariyerine *Hamam*'la başladı.
- C) Gücsüz insanlarla alay ettiği için çevresinde pek sevilmez.
- D) Müziği, en çok sevdiği şeyi, bırakmayı düşünmüyordu.
- E) 15 Haziran Salı günü hayata gözlerini yumdu ünlü sanatçı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım **yanlışı** yapılmıştır?

- A) Yıllardır dudak tiryakisi idi, şimdi ise tamamen bırakmış sigarayı.
- B) Aşçı başına dönerek "Yemek de yemek olmuş hani!" diye iltifat etti.
- C) Başka ülkelerle kültürel alanda yarışmak ve onlarla aşık atmak gerekir.
- D) Ara sıra onun da ev işlerine yardım ettiği olurdu.
- E) Uzun otların arasında büyücek taşlarla örülmüş bir mezar vardı.

6. Aşağıdaki mısraların hangisinde yazım **yanlışı** yapılmıştır?

- A) Cihan derya iken, âlem su iken
Ben daha küçük bir çocuktum
- B) Namertler içinden hicret et durma
Yapacağın hayırı kimseye sorma
- C) Gönül kuşum daldan dala kondurdum
Anlayıp kendimi bilene kadar
- D) Var sen de her güzele bade içirme
Vefasız dilberle ömür geçirme
- E) Konarsan güle kon, dikene konma
Eski düşmanların dost olur sanma

7. Aşağıdakilerden hangisinde "ki"nin yazımı **yanlıştır**?

- A) Uzakta olması beni rahatsız etmez kaldı ki haberleşme olanağı varsa insan ayrı düşmüş de sayılmaz.
- B) Öyle güzel bir akşamki bu, bir daha ömrümde bana nasip olmaz.
- C) Her işte onun yarısı, ikinci yarısı olmaya o kadar alışmışım ki şimdi artık yarım bir varlık gibiyim.
- D) Sabahki konuşmalarından sonra bir daha bizim yüzümüze bakmaz, diye düşünmüştük.
- E) Bu iş bugün bitmeyecek mademki siz de yardım edin bize o zaman.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Yiğidin başına bir hâl gelirse
Onu yâd ellere açıcı olma
- B) Gönül turnam gök yüzünde dönerken
Felek kahkaha katmış göle inerken
- C) Dolan gönül dolan bütün dünyayı
Saadet burcunun pervanesi gibi
- D) Gizli dertlerimi sana anlattım
Hayali hatırla beni unutma
- E) Yorulup kalınca aşkın kervanı
Uykulu gözlerle tanır bu hanı

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Son yıllarda Amerika'da Budist öğretilere ilgi artıyor.
- B) Asırlar boyunca çok çeşitli tehlikelere maruz kalan Türk dili varlığını sürdürüyor.
- C) Van Kedisi tüm dünyaca tanınan kültürel bir değerdir.
- D) Televizyonlarda Kuzey Anadolu'daki faylarla ilgili tartışmalar bitmek bilmiyor.
- E) Yazarın *Elveda Aşk* adlı yazısını defalarca okumaktan kendimi alamadım.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımı doğrudur?

- A) Artık çok yaşlandım, oysa ki ben ne umutlar beslemiştim gençliğimde.
- B) Kaldığı büyük kızı, üç çocuğunun içinde en akıllı, en parlak olanıydı.
- C) Bildiğimiz şeyleri bilebilmek için illa ki bir alamet bekleriz.
- D) El fenerim de çantanın üstünde duruyormuş sözde ne var ki ben göremiyorum.
- E) Beni suçluyordu hep, meğer ki bütün dosyaları kendisi kaybetmiş.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de"nin yazımı doğrudur?

- A) Yıllar geçse de adam küçük kardeşini affetmedi.
- B) Ankara Üniversitesi, bu yılki derslere yeni yaptırdığı binalarda devam edecekmiş.
- C) Söylediklerinin hiçbirisi benide ailemide ilgilendirmiyor.
- D) Büyük işler başarmanın sırrı, kişinin o işi ne kadar çok istediğinin de saklıdır.
- E) Ben insanı, her yönüyle gerçek insanı, bir tek Dostoyevski de bulabiliyorum.

12. Zaman zaman eleştirilse de sevgi uğruna canını veren herkes bence de takdir edilmelidir.

Bu cümledeki yazım yanlışının benzeri aşağıdaki-lerden hangisinde vardır?

- A) Her sabah erkenden kalkar bir saat koşuttan sonra da kahvaltı yapardı.
- B) Yarının neler getireceğini şimdiden tahmin etmek oldukça zor.
- C) Gece geç saatte eve gelen oğulunu son kez uyardı.
- D) Pek çok şarkı sözü saçma sapan cümlelerden oluşuyor.
- E) İnsanlar ya gençlikte ya da yaşlılıkta mutlu olurlar.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de"nin yazımına yönelik yazım yanlışı yoktur?

- A) Başarılı olmayan çevirilerde insanlığa bir parça yardımcı olabilir.
- B) Derin dondurucularda saklanan gıdalarda yapısal bozulmalar, mineral ve vitamin kayıpları da olur.
- C) Merak etme, hiç kimse senin kılına bile dokunamaz bu kasabada, inan bana.
- D) Aklın yaşıta değil başta olduğunu biliyor ve gençlerde bunu öğütüyordu.
- E) Bitkiler aynı zaman da oldukça mükemmel çalışan karmaşık birer biyokimya fabrikasıdır.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Ben, bir konuşmada "Şiirimi, yazarken düşünürüm ya da düşünürken yazarım." demiştim.
- B) Tatil yörelerimiz Batı standartında tatil köyleriyle dolmuş.
- C) Gençlerin sadece %10'u kültür ve edebiyat eserleriyle ilgilenmektedir.
- D) Denizden hiçbir şeyden korkmadığı kadar korkuyordu.
- E) Ülke toprakları yanlış kullanım yüzünden yok olup gitmektedir.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Bize söyledikleri düpedüz yalandı bu üçkâğıtçı adamın.
- B) Bu serginin masraflarını tamamen Kültür Bakanlığı karşılayacak.
- C) Kitaptaki öykülerin büyük çoğunluğunda hayvanlar, farklı şekillerde, olayın başkişisini oluşturur.
- D) İlk bakışta Karadenizli gibi duruyordu ama adam aslında doğuluydu.
- E) Er geç benim de oğlum okulu bitirmeyi başaracak, göreceksiniz.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Misafirleri her zaman güler yüzle karşılamamız gerekir.
- B) İşte bugün tüm dünyada Sevgililer Günü olarak anılmaya başlandı.
- C) Yirmibir yıldır İsveç'te olduğunu, yazları Safranbolu'ya gelebildiğini söyledi.
- D) Antika eşya satılan yerden klasik birkaç süs eşyası aldık.
- E) İmparatorluğun sağladığı olanaklarla divan şiirinde pek çok ünlü sanatçı yetişmiştir.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Eserdeki duygu ve düşünce özünü, öznel anlatımla sunmayı bilen bu baş yazarların eserleri daha kolay anlaşılır.
- B) Bir süre, Fransızcadan roman ve çeviri uyarlamaları okumuş ve benzer örneklerin yazılması için çalışmalar yapmıştır.
- C) Uzun yıllar Almanya'da yaşamış olan Oya Baydar, tüm yapıtlarının ölçüt alınmasından yana.
- D) Bugün ağır ekonomik sorunlarla boğuşuyorsak bu, geçmişte yapılan hatalardan kaynaklanmaktadır.
- E) Ahmet Mithat Efendi, roman ve hikâye açısından, tek başına birkaç kuşak besler.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Şaşırtmak, var olanı taklitte başarılmaz; yorumlamakla, kurgulamakla, görüneni değiştirmekle sağlanabilir.
- B) Gel gelelim, yılda birkaç kez kafayı çekerek nesi var nesi yok sattığı için hiçbir yerde dikiş tutturamamıştı.
- C) Tanıtma ve kullanma kılavuzu iyice okunup anlaşıldıktan sonra ürün kullanılmaya başlanmalıdır.
- D) Ülkemizden başka yerde yetişmeyen ağaçların bulunduğu ormanlık alanlar piknik yeri olarak kullanılmamalıdır.
- E) Yapılan araştırmalar geçtiğimiz yüzyıl içinde insanların fiziksel olarak güçlenmesine karşın psikolojik olarak çöktüğünü kanıtladı.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Saatile bir göz attım, evden çıkış yirmi dakika olmuştu ama bir dakikalık yolu ancak gelebilmiştim.
- B) "Yalan söylemek kötüdür, sözünde durmak iyidir." gibi değerler ve kurallar çocuğa öğretilmelidir.
- C) Yeryüzünde bir "Hoşgeldin!"in sıcaklığını karşılayacak bir başka sıcaklık daha yoktur.
- D) Çocuklarımız, futbolun bir toplumu uyutmada en etkili ilaç olduğunu, ne yazık ki, henüz fark edemediler.
- E) Bize göre hiç de yirmi beş yaşında göstermiyordu yeni öğretmenimiz.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Buradaki aynalı teleskopun çapı 5 m ve yüksekliği de 40 m'dir.
- B) İngilizcenin günümüzde Türkçe üzerindeki baskısı, malumunuzdur.
- C) Çırağan Sarayı, İstanbul Beşiktaş ilçesinin Çırağan Caddesi üzerinde bulunan tarihî saraydır.
- D) Kendisinden sonraki Doğu ve Batı filozoflarının çoğunu etkileyen İbn-i Sina, müzikle de ilgilenmiştir.
- E) Uzak Doğu'da yaygın bir şekilde pirinç şarabı da tüketilir.

ÇÖZÜMLER

1. C seçeneğindeki “saygı değer” sözcüğü anlamca kaynaşmış isim olduğundan “saygıdeğer” şeklinde bitişik yazılmalıdır.

Cevap C

2. E seçeneğindeki “kolle” sözcüğü “kole” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap E

3. B seçeneğindeki “de” bağlacı “Hugo’yu sevmek için de” şeklinde ayrı yazılmalıdır. Bağlaç cümleye “karşılaştırma” anlamı katmıştır.

Cevap B

4. A seçeneğindeki “Fransa seyahatnamesini” ifadesi eser ismi olduğundan “Fransa Seyahatnamesi’ni” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap A

5. B seçeneğindeki “aşçı başına” sözcüğünün doğru yazımı “aşçıbaşına” şeklindedir.

Cevap B

6. B seçeneğinde ses olaylarıyla ilgili bir yazım yanlışı yapılmıştır. Dizedeki “hayırı” sözcüğünde ünlünün düşürülüp “hayrı” şeklinde yazılması gerekir.

Cevap B

7. B seçeneğinde açıklama ilgisi kuran “ki” bağlacı bitişik yazılmıştır. Doğru yazımı “akşam ki” şeklinde ayrı olmalıdır. Eğer “akşamki maç, akşamki toplantı...” şeklinde kullanılsaydı ek olacak ve bitişik yazılacaktı.

Cevap B

8. B seçeneğinde “gök yüzü” sözcüğü anlamca kaynaşmış bir isim olduğundan “gökyüzü” şeklinde bitişik yazılmalıdır.

Cevap B

Not: Anlamca kaynaşmış bileşik sözcükler, bitişik yazılır:

- hanımeli, biçerdöver, gecekondu, çöpçatan, külbastı, şıpsavdi...

9. C seçeneğindeki “Van Kedisi” ifadesi “Van kedisi” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap C

10. A seçeneğinde “oysa ki” sözcüğü “oysaki” şeklinde, B seçeneğinde “kaldı ki” sözcüğü “kaldı ki” şeklinde, C seçeneğinde “illa ki” sözcüğü “illaki” şeklinde, E seçeneğindeki “meğer ki” sözcüğü, “meğerki” şeklinde yazılmalıdır. D seçeneğindeki “ne var ki” sözcüğünün yazımı doğrudur.

Cevap D

Not: “Ki” bağlacı, birkaç örnekte kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır:

- belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki, illaki.

11. B seçeneğinde “binalarda” sözcüğündeki “-de” bulunma eki olduğundan bitişik ve doğru yazılmıştır. A seçeneğinde “geçse de” sözcüğündeki “bile” anlamındaki bağlaç “geçse de” şeklinde, C seçeneğinde “benide ailemde” ifadesinde “de” bağlacı “dahil olma” anlamı verdiği için “beni de ailemi de” şeklinde, D seçeneğindeki bulunma eki “istediğinde” ve E seçeneğindeki bulunma eki de “Dostoyevski’de” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap B

12. Öncüldeki cümlede “uğuruna” sözcüğünde ses olaylarına ilişkin yazım yanlış yapılmıştır. Aynı yanlış C seçeneğinde “oğulunu” sözcüğünde vardır. Kelimelerin doğru yazımı “uğruna, oğlunu” şeklindedir.

Cevap C

13. A'da “çevirilerde” sözcüğü “çeviriler de”, şeklinde, B'de “kayıplarında sözcüğü “kayıpları da” şeklinde, D'de “gençlerede” sözcüğü “gençlere de” şeklinde, yazılmalıdır. Bu sözcüklerde “de” bağlacı kullanılmıştır. E seçeneğindeki “aynı zaman da” sözcüğünde “-de” bulunma eki olduğundan sözcük “aynı zamanda” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap C

14. B seçeneğinde “standartında” sözcüğünde ses olaylarına ilişkin yazım yanlış yapılmıştır. Sözcüğün doğru yazımı ünsüz yumuşaması gereğince “standardında” şeklinde yazılmalıdır. (standart - ı > standardı)

Cevap B

15. D seçeneğindeki “doğuluydu” sözcüğünün doğru yazımı “Doğuluydu” şeklinde büyük ve kesmesiz olmalıdır.

Cevap D

Not: Yön gösteren sözcükler bir bölge, toplum, hayat tarzı, medeniyet anlamında kullanılırsa büyük harfle yazılır:

- Doğu'nun insanı, Batılı yazarlar...

16. C seçeneğindeki “yirmibir” sözcüğünün doğru yazımı “yirmi bir” şeklinde olmalıdır.

Cevap C

Not: Sayılar, çek ve senetler dışında, ayrı yazılır:

- yetmiş beş, seksen altı bin iki yüz...

17. A seçeneğindeki “baş yazarların” sözünün yazımı yanlıştır. Sözün doğru yazımı “başyazarların” olmalıdır.

Cevap A

18. B seçeneğindeki “gel gelelim” sözcüğü, anlamca kaynaşmış bir isim olduğundan “gelgelelim” şeklinde bitişik yazılmalıdır.

Cevap B

19. C seçeneğindeki “Hoşgeldin!” ifadesi bir cümle olduğu için “Hoş geldin!” şeklinde yazılmalıdır.

Cevap C

20. A seçeneğindeki “teleskopun” sözcüğü ünsüz yumuşaması gereğince “teleskobun” şeklinde yazılmalıdır. (teleskop - un > teleskobun)

Cevap A

T Ü R K Ç E

Yazım Kuralları

41 Önerilen Süre: 25 dk.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Dostumun dökümanlarından çok güzel bilgiler edinmiştim.
- B) Gardirop kapıları açık ve her tarafa elbise ve çamaşırlar dağılmış.
- C) Sirtında kumaştan kül rengi bir pardesü ile sokağa çıktı.
- D) Sağol sevgili arkadaşım, bana çok yardımcı oldun.
- E) Bu kadar maydonoz, salata için biraz fazla değil mi sence?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Siz temmuzda Ankara'ya gider iken biz de İstanbul'a gidiyorduk.
- B) Adam tam atmış yaşında fakat senden benden genç duruyor.
- C) 12 Ağustos 2008 Pazartesi Günü hep birlikte el ele yeni öğretim yılına başladık.
- D) TDK'ya yeni yazım kılavuzu için teşekkürlerimizi sunuyoruz.
- E) Araştırmacılar yakın bir gelecekte marsa insan gönderilebileceğini ileri sürüyorlar.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Bu konuda benimle anlaşamayacak olan varsa bunu baştan söylesin.
- B) Bir internet sayfası yapmak için tabii ki bir alan adı almanız gerekiyor.
- C) Zeki Dayı'm, annemin küçüğü, sık sık köye gider ve tarlalarla ilgilenir.
- D) Bu ayın sonunda Seferihisar İlçemizde bir grup turisti ağırlayacağız.
- E) Onun kapı aralığından bizi dinlediğini hiçbirimiz farketmedik.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) I. Dünya savaşında Avrupa'nın yarısından çoğu yerle yeksan oldu.
- B) Türkler'in Asya'dan göçü gerçekleşmeseydi biz belki de şu an bu topraklarda olmazdık.
- C) Yazarın ilk romanı bu yıl Türk Dil Kurumu ödülünü aldı.
- D) 10 Kasım 2010 Salı günü saat 20.00'de TDK'de önemli bir etkinlik gerçekleştirilecek.
- E) Aşk-ı Memnu Dizisi'ni izleyenler, dizideki kahramanların yapaylığından yakınıyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Raftan aldığı bir kitabın içinde ki yazılar değil de kenarında gördüğü bir not onu etkilemişti.
- B) Prenses, iki yılın sonunda birgün ırmağın kıyısında çobana seslenmiş.
- C) O, eski defterleri çoktan kapatmış, akrabalarına kucağını açmıştı.
- D) Ünlü sanatçının dünkü konserinde, nereden bakarsanız, onbeş bin kişi vardı.
- E) Üstüne yemek dökülünce kendine yeni bir kiravat almış.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Roman, bir adamın kendisini keşif etmek için girdiği kimlik arayışını işliyor aslında.
- B) Türk edebiyatının ilk yazılı örnekleri Göktürkler tarafından taşlar üzerine yazılarak bırakılmış eserlerdir.
- C) Piyasada sağlıksız etlerin dolaşması birçok kişinin vejeteryan olmasına yol açıyor.
- D) ABD'nin İran'a karşı ambargosu, İran sinemasının Dünya piyasasına açılmasını zorlaştırıyor.
- E) Söylenenlerle yapılanlar, bir birine her zaman denk düşmeyebilir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Siyasi roman yazan yazarlar diğer yazarlara göre daha gözönündedir.
- B) Şiir, günümüzde değer kaybetmiş gibi görünsede, eski önemini hâlâ koruyor.
- C) Rahmi üniversiteyi bitirdikten sonra artık enikonu zengin olmuştur.
- D) Doğu Avrupa'yı etkisi altına alan kar yağışı özellikle Romanya'nın Kuzeyinde felaket boyutlarına ulaştı.
- E) Mahmut bey son zamanlarda hasta olduğu için köyleri gezemiyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Bu ülkede hristiyanlık 9. yy. ile 11. yy. arasında hızla yayıldı.
- B) "Popüler yazar" olmakla "iyi yazar" olmak aslında bir birinden farklı şeylerdir.
- C) Başımın içinde bir sis ve hep karma karışık düşünceler var ona bağlı.
- D) Paris Antlaşması'nda Osmanlı Devleti yenik duruma düşürülmüştür.
- E) Gençlerin kaptı kaçtı oynadıkları bir kahve ile bir çay bahçesi vardı bu kasabada.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Dinsel ve siyasal otoriteler arasındaki savaş batıda yüzyıllarca sürmüştür.
- B) Gölcük depremi sonrasında deprem bölgesine gelen ABD Başkanı'nın bir çocuğu sevmesi hâlâ hafızalarımızda kayıtlıdır.
- C) Uzakdoğu'da ipek üretimi ve pamuk lifi kullanımı ise MÖ 2500'lü yıllarda başlamıştır.
- D) Ona, Murat beyin yanında nasıl davranması gerektiğini anlatacağım.
- E) Orhan Veli'nin ilk şiirleri 1 Aralık 1936 tarihinde Varlık adlı dergide yayımlandı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Yazın sıcak havasında serin deniz suları tabiki güzel gelir insana.
- B) Bu işin içinde bir çapanoğlu olduğunu hepimiz biliyoruz artık.
- C) Yarışmada 2.'nci olan öğrencilere de hatırı sayılır hediyeler verildi.
- D) Dinazorlar 150 milyon yıl civarında dünya hayatına egemen olmuş hayvanlardır.
- E) Sonunda ben de insiyatif kullanarak toplantının açılışını yaptım mecburen.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Diğer şirket bana yüksek bir maaş ve iyi bir kariyer vaad ediyor.
- B) Bırak yol aksın ayaklarının altında, sende biliyorsun ki ölüm yok bunun sonunda.
- C) Yangının söndürülmesi için bölgedeki ilçelerden yardım istendi, yangın ancak 08:20'de söndürülebildi.
- D) 1980'li yılların başında geçirdiği birtakım rahatsızlıklardan ötürü hastanede yatıyordu.
- E) Bu yasak, Japonlar'ın aldığı bir kararla, iş yaşamında fırsat eşitliği ilkesine aykırı olduğu gerekçeyle geçen mayıs kaldırıldı.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Taner Timur'a göre de Fransız Romanı'nda etkili olan, "doğalcılık" akımıdır.
- B) Sanat alanındaki başarılarına hergün bir yenisini ekliyor, onu doyumsuz kılan da içindeki bu başarıma azmidir.
- C) Akdeniz'e yüreğini kaptırmış, onun peşisıra sürüklediği yere yönelmiş biri, artık iflah olmaz!
- D) Ağustos 1945'te Hiroşima ve Nagasaki şehirleri atom bombasıyla vuruldu.
- E) Doğu her zaman batıya hâkim olmak istemiştir; ancak bu, hiçbir zaman gerçekleşmemiştir.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Çin kökenli firmalar özellikle Avrupa ve Amerikalı firmaları satın almak için milyarlarca Dolar harcadılar.
- B) Geceler, dünyayı daha iyiye doğru nasıl değiştirebileceğimizi düşünmek içinde uygun bir zamandır.
- C) Öğrencilerin çoğu, internet ve televizyon yüzünden okumaya vakit bulamadıklarını belirtmektedir.
- D) Orta Çağ, Avrupa'nın tarihinde karanlık bir sayfadır fakat Avrupalı'lar bunu yok sayarlar.
- E) Bilim ve Teknik Dergisi'nde bu önemli projeyi İTÜ'nün gerçekleştireceği ifade edildi.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Aynı kavram alanıyla ilgili söz değerlerinin zenginliği, Türkçe'nin de zenginliğini göstermektedir.
- B) Kim olduğumuz, nereden geldiğimiz, hangi ülkenin pasaportunda adımızın yazılı olduğunun ne önemi var?
- C) Yaşamın içinde onu var eden biz insanlar için bazı basit denklemler vardır, bu denklemler de üstüste yığılıdır.
- D) Hiçbir şey, bilgi üretimine nitelikli bir felsefe eğitimi kadar katkı da bulunamaz.
- E) Akdeniz bölgesinde yaşanan kuraklık özellikle tarunçgiller üretiminde önemli sorunlara yol açtı.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Hafiften sislenmeye başlayan sokağın başında bekleyip sokağın sonundaki camiye baktım.
- B) Bu sokaktan öyle çok geçmiştım ki şimdi ben de tedirginlik uyandırmasına bir anlam veremiyordum.
- C) Belki de bu kış günü sokağın ince bir dumanla kaplanmaya başlamasındandı bu ruh hâlim, kimbilir.
- D) Sokağın sonuna baktım, o kadar uzak görünüyordu ki oraya hiç varamayacakmışım gibi geliyordu.
- E) Şemsiyemi yine zorlanarak açtım ama yeni bir şemsiye alacağıma dair de kendime sözverdim.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Bilimsel deney ve araştırmalarda yönergeler uygulanmasına karşın sanat da böyle bir şey söz konusu değildir.
- B) Bu döneme ilişkin bulgular, yaşanan dönemi Taş devri olarak adlandırmamıza neden olmaktadır.
- C) Bir okul yapımına gereksinim duyan ama hiç bir girişimde bulunmayan kişilere gülüyorum ben.
- D) Doğumunun 75. yıldönümü nedeniyle, bu sanatçının çizimleri ve resimleri yayımlanıyor.
- E) Bilim insanları, direksiyon başında telefonla görüşmenin kaza riskini %400 artırdığını saptadılar.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Aras, Kağızman'a uğramaz ama yanibaşında kurulu bu ilçeyi yemyeşil yapar.
- B) Antalya'ya 1984'de gezmek için gelmiş ve yerleşmişti.
- C) Genç kız annesinin ölümünden sonra bu koca evde yapa yalnız kalmıştı.
- D) Anadolu insanının yaşamına Batı kültürünün iyice girmesiyle birçok sorun da girmiştir.
- E) Çala kalem yazdığım metinler elimde ana teması aynı kalmak koşuluyla şekilden şekle girer.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Böyle yardım sever bir iş adamının birçok bakımdan olağanüstü bir esin kaynağı olacağını sanıyorum.
- B) İş yerinde, sokakta, evde zırzır öten bu aygıt, kullanıcıların tehlikeyi fark etmesini sağlıyor.
- C) Üç yıl önceki "Ulusal Aşı Kampanyası"nda Sağlık Bakanlığı'nın ödülüne layık görüldüm.
- D) Sanat, güzelliği doğaya uygun biçimde yaratmak, ona git gide daha çok karşılık gelmek zorundadır.
- E) Çağımızın yüz karası, insanlık dışı olaylar karşısında birilerinin sesini yükseltmesi gerekir.

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Araba büyük bir hızla üzerime geliyordu fakat ben kas katı kesilmiş kaçamıyordum.
- B) Göller, yeryüzündeki tatlı suların %87'sini oluştururken onların karalar üzerinde kapladığı alan %2'dir.
- C) Sabahattin Ali, Türk Edebiyat dünyasında birçok yazar, eleştirmen ve okuyucu tarafından ayrı bir yere sahiptir.
- D) Türkiye'ye bütün bitkisi ilk defa 1601-1605 yıllarında İngiliz ve Venedik Tüccarları tarafından getirilmiştir.
- E) "Bale" aslında İtalyanca'da "dans" anlamına gelen "ballo da balletto" sözcüğünden türetilmiştir.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) Ünlü Psikiyatrist Ayhan Songar, insanlarda gürültünün bir bağımlılık hâline geldiğini söylerdi.
- B) Gerçekle karşılaşmak istemiyen kitleleri düşünmekten alıkoyan bir tür "popüler kültür endüstrisi" ile karşı karşıyayız.
- C) Türk Hekimler Birliği'nin tanımına göre, her gün en az bir kez bir bütün ürününü içen kişiler günlük içicidir.
- D) Osmanlı, 18. yy.'da Batılı devletlerle olan sorunlarını savaarak çözmek yerine, bu devletlerle uzlaşma sağlayarak çözmeye çalışmıştır.
- E) Yunan Medeniyeti'nden sanatı ve edebiyatı kaldırırsanız geriye ne kalır?

ÇÖZÜMLER

1. A seçeneğinde "döküman > doküman",
C seçeneğinde "pardesü > pardösü",
D seçeneğinde "sağol > sağ ol",
E seçeneğinde "maydonoz > maydanoz" şeklinde sözcükler düzeltilmelidir.

Cevap B

2. B seçeneğinde "atmış > altmış",
C seçeneğinde "Günü > günü",
D seçeneğinde "TDK'ya > TDK'ye",
E seçeneğinde "marsa > Mars'a" şeklinde sözcükler düzeltilmelidir.

Cevap A

Not: Kesin bir tarih bildiren ifadelerde sadece ay ve gün adları büyük yazılır; "günü, gecesi..." gibi sözcükler küçük yazılır:

- 30 Mayıs 2008 Salı günü
 - 6 Haziran Perşembe gecesi
- Fakat belirli gün ve haftalarda, milli ve dini bayram adlarında geçen bu kelimeler büyüktür.
- Anneler Günü
 - Kadir Gecesi

3. A'da "anlaşamıyacak > anlaşılamayacak",
C'de "Zeki Dayı'm > Zeki dayım",
D'de "Seferihisar İlçesi > Seferihisar ilçesi"
E'de "farketmedik > fark etmedik" şeklinde sözcükler düzeltilmelidir.

Cevap B

Not: Söyleyişteki bazı ünlü daralmaları yazıda gösterilmez:

yanlış: vermeyecek, anlıyarak, söylemiyelim...
doğru: vermeyecek, anlayarak, söylemeyeelim...

Not: Akrabalık bildiren sözcükler büyük harfle başlanamaz:

- Türkan abla, Fatma nine, Selim dayı...
Fakat bu isimler, bir kişinin lakabı olduğunda büyük yazılır:
- Ali Baba, Güzin Abla (gazetelerdeki), Ayşe Teyze (temizlik reklamlarındaki)...

4. A'da "I. Dünya savaşında" sözcüğü "I. Dünya Savaşı'nda"
B'de "Türkler'in" sözcüğü "Türklerin"
C'de "Türk Dil Kurumu ödülünü" sözcüğü "Türk Dil Kurumu Ödülü'nü",
E'de "Aşk- Memnu Dizisi'ni" sözcüğü "Aşk-ı Memnu dizisini" şeklinde düzeltilmelidir

Cevap D

5. A seçeneğinde "içinde ki > içindeki",
B seçeneğinde "birgün > bir gün",
D seçeneğinde "onbeş > on beş",
E seçeneğinde "kıravat > kravat" şeklinde sözcükler düzeltilmelidir.

Cevap C

6. A'da "keşif etmek" sözcüğü "keşfetmek" şeklinde,
C'de "vejeteryan" sözcüğü "vejetaryen" şeklinde,
D'de "Dünya" sözcüğü "dünya" şeklinde,
E'de "bir birine" sözcüğü "birbirine" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap B

7. A'da "gözönündedir" sözcüğü "göz önündedir" şeklinde,
B'de "görünsede" sözcüğü "görünse de" şeklinde,
D'de "Romanya'nın Kuzeyinde" sözcüğü "Roman-ya'nın kuzeyinde" şeklinde,
E'de "Mahmut bey" sözcüğü "Mahmut Bey" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap C

8. A seçeneğindeki "hristiyanlık" sözcüğü "Hristiyanlık" şeklinde,
B seçeneğinde "bir birinden" sözcüğü "birbirinden" şeklinde,
C seçeneğinde "karma karışık" sözcüğü "karmakarışık" şeklinde ve
E seçeneğindeki "kaptı kaçtı" sözcüğü "kaptıkça" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

9. A'da "batıda" sözcüğü "Batı'da" şeklinde,
B'de "Gölcük depremi" sözcüğü "Gölcük Depremi" şeklinde,
C'de "Uzakdoğu'da" sözcüğü "Uzak Doğu'da" şeklinde ve
D'de "Murat beyin" sözcüğü "Murat Bey'in" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap E

10. A'da "tabiki" sözcüğü "tabii ki" şeklinde,
C'de "2.'nci" sözcüğü "2." ya da "2'nci" şeklinde,
D'de "dinazor" sözcüğü "dinozor" şeklinde ve
E'de "insiyatif" sözcüğü "inisiyatif" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap B

11. A'da "vaad etmek" sözcüğü "vadetmek" şeklinde,
B'de "sende" sözcüğü yine "de" bağlacından dolayı
"sen de" şeklinde,
C'de "8:20" sözcüğü "8.20" şeklinde ve
E'de "Japonlar'ın" sözcüğü "Japonların" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

Not: Saat birimleri arasında iki değil nokta konur:

- Tren 09.15'te kalktı.
- Toplantı 13.00'te başladı.

12. A seçeneğindeki "Fransız Romanı'nda" sözcüğü
"Fransız romanında" şeklinde,
B seçeneğinde "hergün" sözcüğü "her gün" şeklinde,
C seçeneğinde "peşisıra" sözcüğü "peşi sıra" şeklinde,
E seçeneğindeki "batıya" sözcüğü "Batı'ya" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

13. A'da "Dolar" sözcüğü "dolar" şeklinde,
B'de "içinde" sözcüğü "için de" şeklinde,
D'de "Avrupalı'lar" sözcüğü "Avrupalılar" şeklinde,
E'de "Bilim ve Teknik Dergisi'nde" sözcüğü "Bilim ve Teknik dergisinde" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap C

14. A'da "Türkçe'nin" sözcüğü "Türkçenin" şeklinde,
C'de "üstüste" sözcüğü "üst üste" şeklinde,
D'de "katkı da" sözcüğü "de" hâl ekinden dolayı "katkıda" şeklinde,
E'de "Akdeniz bölgesinde" sözcüğü "Akdeniz Bölgesi'nde" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap B

15. A'da "başlıyan" sözcüğü "başlayan" şeklinde,
B'de "ben de" sözcüğü "-de" bulunma ekinden dolayı
"bende" şeklinde,
C'de "kimbilir" sözcüğü "kim bilir" şeklinde,
E'de "sözverdim" sözcüğü deyim olduğu için "söz verdim" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

16. A'da "sanat da" sözcüğü "sanatta" şeklinde,
B'de "Taş devri" sözcüğü "Taş Devri" şeklinde,
C'de "hiç bir" sözcüğü "hiçbir" şeklinde,
D'de "yıldönümü" sözcüğü "yıl dönümü" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap E

17. A'da "yanıbaşında" sözcüğü "yanı başında" şeklinde,
B'de "1984'de" sözcüğü "1984'te" şeklinde,
C'de "yapa yalnız" sözcüğü "yapayalnız" şeklinde,
E'de "çala kalem" sözcüğü, "çalakalem" ve "şekilden şekle" sözcüğü "şekilden şekile" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

18. A'da "yardım sever" sözcüğü "yardımsever" şeklinde,
B'de "zırzır" sözcüğü ikileme olduğundan "zır zır" şeklinde,
C'de "Sağlık Bakanlığı'nın" sözcüğü "Sağlık Bakanlığı'nın" şeklinde,
D'de "gıt gide" sözcüğü "gıt gide" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap E

19. A'da "kas katı" sözcüğü "kaskatı" şeklinde,
C'de "Türk Edebiyat dünyası" ifadesi "Türk edebiyat dünyası" şeklinde,
D'de "Venedik Tüccarları" sözcüğü "Venedik tüccarları" şeklinde,
E'de "İtalyanca'da" sözcüğü "İtalyancada" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap B

20. B'de "istemiyen" sözcüğü "istemeyen" şeklinde,
C'de "Türk Hekimler Birliği'nin" ifadesi kurum adı olduğundan "Türk Hekimler Birliğinin" şeklinde kesmesiz,
D'de "18. yy.'da" sözcüğü "18. yy.da" şeklinde kesmesiz,
E'de "Yunan Medeniyeti'nden" sözcüğü "Yunan medeniyetinden" şeklinde yazılmalıdır.

Cevap A

1. Biz ^I ömrümüz boyunca ne bir kimseden iltifat bekledik ^{II} ne bir kimseyi harcadık ^{III} şöyle anlatmak isterim ^{IV} Sırf bizden önceki kuşak ^V diye hiçbir eserin edebî değerini görmezden gelmedik.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. Doğu Anadolu'nun ^I yerel görüntüleri içinde oraların türkülerini kalkındırıyor ^{II} onları bütün Anadolu türkülerine ulaştırıyor ^{III} Onları büyütüyor, besliyor ^{IV} boğulmuyor ^V kaybolmuyor onların arasında.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Geleneksel sözlü anlatımımızda yalnız bir seçenek vardır ^I yineleme ^{II} Anlatıda ne zaman çarpıcı bir sahne ortaya çıksa ^{III} sahne yinelenir. Bu ^{IV} gerilimi sağlamak için değildir sadece ^V aynı zamanda anlatının boşluklarını doldurmak için de yapılır.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Mahmut ^I bana karşımızdaki aydınlık dükkânın camekânlarından seçebildiği sivri burunlu ayakkabıları gösterirken yaşlı ^{II} kambur duruşlu ^{III} ak saçlı ^{IV} zayıf bir adam sırtında siyah bir torba ile aydınlık dükkânın bitişiğindeki dar sokaktan dönerek ^V yanımıza geldi.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Bir yanda bütün dünyayı kuşatmış küresel ısınma olgusu ^I bunun etkilerini azaltmaya çalışan çevreci akım ^{II} diğer tarafta metaller ^{III} plastikler ^{IV} toksik kimyasallar ve atıklar üzerine kurulu ekonomik kârlılık odaklı iş dünyası ^V

Bir cümledeki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Evrende hiçbir şey, nedensiz değildir ^I her şeyin bir nedeni ^{II} bir de sonucu vardır. Büyük oluşumların mucize olduğunu savunmak yanlıştır bence ^{III} Bu gelişmeler ^{IV} kaçınılmaz sonuçları olan zorunluluklardır; bunda da hatalı kararlar alınabilir elbette ^V

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. İstedığimi hemen ifade etmek isterim ^I Yapmak istediğim şey ^{II} ulaşabildiğim kadarıyla bu dergilerde dikkatimi çeken ürünlere ilişkin duygularımı ^{III} düşüncelerimi okurla paylaşmaktır ^{IV} zaman zaman kitaplara da değinmeyi düşünüyorum bu süreçte tabii ki ^V

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. Hiç unutmam. Benim bitmeyen ^I tükenmeyen
yaramazlığımdan ^{II} gevezeliğimden bıkan
öğretmenler, o sabırlı insanlar ^{III}, beni arkadaşlarımdan
ayırmişlar ^{IV} bir köşede eski küçük ^V bir sıraya
oturtmuşlardı.
Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Isabel Allende'nin usta kaleminden bu yıl çıkan ^I
belgelere dayanan bu destansı roman ^{II} tarihin
unutulmaz bir dönemindeki şiddetin ^{III} acımasızlığın
yanı sıra aşk ve fedakârlık öykülerini harmanlıyor ^{IV}
gerçek olayların en başarılı kurgulardan bile daha
şaşırtıcı ^V bir o kadar da sürükleyici olabileceğini
kanıtlıyor.
Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi özneyi belirtmek için kullanılmıştır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Öğrenim ^I daha güzele ^{II} daha iyiye
ulaşmayı amaç edinen ^{III} doğumdan ölüme
dek devam eden bir süreçtir. Ben ^{IV} öğrenirken
de öğretirken de eğlenmeyi sevenlerdenim. Hayata
olumlu tarafından bakmak ^V iyi bir öğreticidir ama
karamsarlık da bir öğreticidir.
**Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangi iki-
si ötekilerden farklı bir işlevde kullanılmıştır?**
A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

11. Denizin portresini yapan ressam ^I henüz
tanışmadığı bir kadına aşk mektupları yazan bilim
insanı ^{II} erkekleri baştan çıkaran çekici ve genç bir
kadın ^{III} gizemli bir hastalığın pençesindeki genç
kız... Deniz kenarındaki bir pansiyonda hepsinin yolları
kesişir. Herkesi kuşatan ^{IV} kucaklayan deniz ^V hepsi
için bir kurtuluş olacaktır.
Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden hangisi özneyi belirtmek için kullanılmıştır?
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Mutluluk girdabında yollar hep çıkmaz sokak ^I
Verilen adresler farklı ^{II} yollar engibeli ^{III} yolcular
şaşkın, kızgın ^{IV} Hedefe ulaşmaya çalışırken
araçlar ^V insanı yolda bırakıyor bazen.
**Bu parçadaki numaralanmış noktalama
işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?**
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

13. *Adam Gibi*, İbrahim Sadri'nin 1988'den beri
devam ettirdiği şiir ^I -kaset serüveninin altıncısı ^{II}
Aslında o, kendini bir şair gibi görmüyor ^{III}
şiirleri var ve bu şiirlerini yıllardır okuyor. Eski kasetle-
rinde de her zaman alışık olduğumuz fondaki ^{IV} güzel
müzikler ^V *Adam Gibi*'de yine karşımıza çıkıyor.
**Bu parçadaki numaralanmış noktalama
işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?**
A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Önerilen Süre: 15 dk.

42

14. Bilmedik coğrafyaların sayısı azaldı $\frac{.}{I}$ onlara da gidebilmek, giderek zorlaşıyor benim için $\frac{.}{II}$
Hem ulaşmak çok pahalı $\frac{.}{III}$ hem de çok uzakta, bazıları da benim fizik gücümü aşıyor. Geriye dönüp baktığımda "İyi ki gitmişim!" dediğim $\frac{.}{IV}$ gezilerin sayısı o kadar fazla ki $\frac{...}{V}$

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

15. Pazar günleri aşktan $\frac{.}{I}$ felsefeden $\frac{.}{II}$ şiirden söz edebilmek $\frac{.}{III}$ her şeyden önce derinlik $\frac{.}{IV}$ ince duygular $\frac{.}{V}$ çok okuma gerektiriyor.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

16. Nelerden korkarsınız $\frac{?}{I}$ Yılan ya da örümcekler kalbinizin daha hızlı çarpmasına neden olur mu $\frac{?}{II}$ Ya da topluluk önünde bir konuşma yapmanız gerekse $\frac{.}{III}$ avuç içleriniz nemlenmeye başlar mı? Tüm bu durumlar $\frac{.}{IV}$ adrenalinin neden olduğu stres tepkisini tetikler pek çok insan için $\frac{.}{V}$

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

17. Geçmiş $\frac{.}{I}$ bugün, gelecek $\frac{...}{II}$ Hepsini peş peşe dizip dümdüz bir çizgi çiziyorum $\frac{.}{III}$ Bu yüzden geçmişin geçip gittiğine $\frac{.}{IV}$ geleceğin henüz gelmediğine inanıyorum $\frac{.}{V}$

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

18. Issız bir karanlık çökmüş $\frac{.}{I}$ sokaklar boşaltılmıştı $\frac{.}{II}$ kimse birbirine bir şey söylemiyor, birbiriyle konuşmuyordu $\frac{.}{III}$ Konuşan tek bir şey vardı $\frac{.}{IV}$ sessizlik $\frac{...}{V}$

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

19. Orhan Veli $\frac{.}{I}$: "Yirmi yaşımızı dolduralı bir seneden fazla olmamıştı $\frac{.}{II}$ beylik kalıplar $\frac{.}{III}$ beylik oyunlar içinde bunalmış kalmış olan şiire yeni imkânlar arayalım $\frac{.}{IV}$ dedik. İlk işimiz $\frac{.}{V}$ bilinen sanatları bir tarafa bırakıp şiiri bu sanatlar dışında şiir yapan özellikler aramak oldu."

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

20. Bizi bencillikten edebiyat kurtarır $\frac{.}{I}$ İnsanların içlerini açarır $\frac{.}{II}$ Bize başkalarını şiir $\frac{.}{III}$ öykü $\frac{.}{IV}$ roman, deneme tanıtır $\frac{.}{V}$ sevdirebilir.

Bu parçadaki numaralı noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

ÇÖZÜMLER

1. II numaralı virgül “ne ... ne” tekrarlı bağlacı arasında kullanıldığı için yanlışlık yapılmıştır.
Cevap B
2. “Doğu Anadolu’nun yerel görüntüleri” ifadesi isim tamlaması olduğundan ve tamlamalar da bölünemeyeceğinden I numaralı virgül yanlış kullanılmıştır.
Cevap A
3. Şart ekinden “-se / -sa” sonra virgül konmaz. Dolayısıyla III numaralı virgül yanlış kullanılmıştır.
Cevap C
4. V numaralı virgül, zarf-fiilden (dönerek) sonra kullanıldığı için noktalama yanlış yapılmıştır.
Cevap E
5. V numaralı nokta yanlış kullanılmıştır. Nokta, tamamlanmış yargılardan sonra kullanılır. Bu cümlede yüklem olmadığı için üç nokta kullanılmalıdır.
Cevap E
6. III numaralı üç nokta yanlış kullanılmıştır. Üç nokta, tamamlanmamış yargılardan sonra kullanılır. Bu cümlede yargı tamamlanmıştır yani cümlelerin yüklemi (yanlıştır) vardır. Bu sebeple III numaralı yere nokta getirilmelidir.
Cevap C
7. I numaralı yere açıklama yapılacağı için noktalı virgül değil, iki nokta getirilmelidir.
Cevap A
8. V numaralı yerde virgül sıfat tamlamasının (küçük bir sıra) arasına konduğu için yanlıştır.
Cevap E
9. II numaralı yerde virgül özneyi ayırmak için kullanılmıştır. I, III ve V numaralı virgüller eş görevli öğeleri ayırmak için, IV numaralı virgül de sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
Cevap B
10. Verilen parçada I, IV ve V numaralı virgüller özneyi ayırmak için, II ve III numaralı virgüller ise eş görevli sözcükleri birbirinden ayırmak amacıyla kullanılmıştır.
Cevap C
11. V numaralı virgül “...kucaklayan deniz” öznesini ayırmak için kullanılmıştır. Diğer virgüller ise eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır.
Cevap E
12. I numaralı üç nokta tamamlanmış bir cümlelerin sonuna geldiği için yanlış kullanılmıştır. Cümlelerin yüklemi olduğu için sonuna nokta gelmelidir: **Mutluluk girdabında yollar hep çıkmaz sokak(tır).**
Cevap A
13. IV numaralı virgül, sıfat tamlamasını (fondaki güzel müzikler) böldüğü için yanlış kullanılmıştır.
Cevap D
14. III numaralı virgül “hem ... hem” tekrarlı bağlacının arasına konduğu için yanlıştır.
Cevap C
15. I, II, IV ve V numaralı yerlerdeki virgüller eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılmıştır. III numaralı virgül ise özneyi ayırmak için kullanılmıştır.
Cevap C
16. III numaralı virgül “-se” şart kipinden sonra kullanıldığı için yanlıştır.
Cevap C
17. İki nokta açıklama yapılacağı ya da örnek verileceği zaman kullanılır. III numaralı yerde böyle bir durum söz konusu değildir. III numaralı yere cümle tamamlandığı için nokta konmalıdır.
Cevap C
18. V numaralı yerde yargı tamamlandığı için üç nokta değil nokta kullanılmalıdır. Burada bir tane örnek verileceği belirtilmiştir ve ve örneğin devamı yoktur, bu sebeple üç nokta kullanılması yanlıştır.
Cevap E
19. “İlk işimiz” ifadesi özne olduğu için özneyi ayırmak için virgül yeterlidir.
Cevap E
20. II numaralı yerde açıklama yapılmadığı ve örnek verilmediği için iki nokta kullanılması yanlıştır. Buraya nokta konması gerekir.
Cevap B

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) İyi bir yazar, yıllar geçtikçe tercih ettiği ya da dışladığı okumalarıyla kişisel bir kitaplık yaratır.
- B) Eski dönemlerde sanat yapıtları, heykellerle dini resimlerin bire bir kopyalandığı, haz veya ilham veren anonim çalışmalarla.
- C) Ürün çeşitliliğinin, sebze-meyve tazeliğinin ötesinde satıcı-alıcı iletişimindeki içtenliktir belki de alışverişi çekici kılan.
- D) 20. yy.'da kimi sanatçılar, resimde önemli dönüşümlere yol açmışlardır.
- E) Her yıl verilen "Emek Ödülü"nü'nün asıl anlamı, oyunculuk ve senaristlik alanında toplu bir değerlendirme oluşudur.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Eğer buraya gelirse -ki sanmıyorum- aradığını mutlaka söylerim.
- B) "Niçin burada oturuyorsun?" sorusuna "Her hana bir bekçi gerekir." diye cevap verdi.
- C) Karacaoğlu'nun 17. yüzyılda (?) Anadolu'da yaşamış önemli ozanlarımızdandır.
- D) Mutluluğun bu dünyada gerçekten tek bir anahtarı vardır: sevgi.
- E) Akşam gelecek misin? diye sabahtan beri bana soruyor.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Partide çeşitli çevrelerden birçok ünlü vardı: iş adamları, sanatçılar, siyasetçiler...
- B) İlk defa çok duyarlı bir insanla tanışmıştı; bu gerçek dost, belki de onu yeniden hayata bağlayacaktı.
- C) Güneş, çoktan batmıştı; kumsal, her zamanki gibi, cıvılcıydı.
- D) II.Meşrutiyet'in ilanından -1908- sonra hayal kırıklığına uğrayanlar da oldu.
- E) TÜBİTAK'ın son yıllardaki çalışmaları, büyük ilgi görüyor.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Bize bakıp, sesini yükseltmeden kibarca uyardı bizi.
- B) Onu yatıştırmaya çalışıyordum; o ise benden kurtulmaya çalışıyordu.
- C) Evden hızla çıkmış, bulduğu ilk taksiye binmiş, toplantıya da ucu ucuna yetişmişti.
- D) Çocuk, başını çevirince annesini gördü; annesi, hiçbir şey demeden oturdu.
- E) İyice okumadığın belli, en önemli noktayı gözden kaçırmışsın.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Sen şimdi bana yardım edecek misin? etmeyecek misin?
- B) Sinema ve tiyatro -eskisi kadar- izleyicinin ilgisini çekmiyor.
- C) Jandarmalardan biri "Koy çuvalı da gel bakalım!" diye çıkıştı köylüye.
- D) Şevki Bey, ki kasabanın ileri gelenlerindendir, yaptırmıştı bu ilkokulu.
- E) Ankara - İstanbul uçağı, yine gecikmeli kalkacaktı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Alman edebiyatının doruklarından biri olan Klingsor'un "Son Yaz"ı, bir ressamın hayatının son birkaç ayını anlatıyor.
- B) Türkçenin kalbine giren bu üretken yazarın kendine özgü üslubuyla kaleme aldığı yapıtlardan oluşmuş bu eser, iki cilt hâlinde okuyucuyla buluşuyor.
- C) Bu derlemelere neden gereksinim duyulduğunu, duyulması gerektiğini, yararlarını Cemal Süreya çok önceden yazmış.
- D) Sabahattin Ali'nin daha önce toplu olarak yayımlanan ve zamana karşı koyan hikâyeleri, ayrı kitaplar hâlinde, okuyucunun karşısına çıkıyor.
- E) Karikatür sanatı hem evrensel bir sanattır, hem de bir anlamda içinde bulunduğu toplumun sosyolojisini irdeleyen bir uğraştır.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?
- A) 1997 yılına ait verilere göre Türkiye'de yetişkin erkeklerin %51'i, kadınların ise %49'u düzenli sigara içicisidir.
- B) Başarı, ekip çalışmasıyla gerçekleşir; görevini iyi yapan tek kişi, başarıya ulaşmak için yeterli değildir.
- C) Ruhsal tedavi (psikoterapi), ruhsal bozuklukları konuşma yoluyla düzeltmeyi ve iyileştirmeyi amaçlayan tedavi biçimidir.
- D) Ne zenginliklerinin kaynağı, ne de maddi servetlerini muhafaza etmek ilgi alanına giriyor.
- E) "Tel sarar yavrum, tel sarar." gibi tekerlemelerin çocukların gelişiminde önemli bir rolü olduğunu hiç düşünmüş müydünüz?

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?
- A) Romancı, içinde yaşadığı toplumdan beslenir; bu nedenle romancıların işlevlerinden biri, topluma ayna tutmaktır.
- B) Her iki yazarın, ortak özellikleri, 1899 yılında doğmuş olmaları ve edebiyata isimlerini hayli ileri bir yaşta yazmaları.
- C) Ak köpükler içindeki deniz feneri, kimsesizliğine aldırmandan gülümsüyordu.
- D) Cicero, "Dostluk" adlı yapıtında şöyle diyor: "Dostluk, iki insanın her konuda güven, saygı ve sevgi duyarak birbirine bağlanmasıdır."
- E) "Ziya Osman için ne söylersiniz üstat?" dedim, "Benim hocamdır, kendisine çok şey borçluyum." dedi.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?
- A) Okurlar, siyaset-toplum-insan alt başlığı altında toplanan bu kitapta zengin bir içerik bulacaklar.
- B) Kitap, dünyada ve Türkiye'de müzik kültürünün giderek şekil değiştirdiği bir dönemde yazılmış.
- C) "Türkiye'de Bir Amerikalı Mistik" adlı eser, ruhsal ve fiziksel yaşamlarımız arasındaki denge arayışının mükemmel bir yorumu.
- D) Sevgi Soysal'ın bütün eserlerini yayımlayan Bilgi Yayınevi'nden çıkan "Yenişehir'de Bir Öğle Vakti", dokuzuncu baskısını yaptı.
- E) İlk baskısı Ağustos 1939'da yapılan "Safiye Sultan"da çok eski sözcükler, biraz daha yenileriyle değiştirilip yeniden okuyucuyla buluşuyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?
- A) Bu çalışmalar bilginin kazandığı önemi pek güzel vurgulamaktadır ancak "Taşıma suyla değirmen dönmez."
- B) Bu dünyada sonsuz bir ömür olanaklı mıdır, bilmiyorum; kimi efsaneler, kimi inanışlar, kimi dinler bu soruya "Evet." yanıtını verirler.
- C) Mayalar, burçları bulmuşlardır: Ayrıca bir ayı 30, bir yılı 360 gün olarak hesaplamışlardır.
- D) Gücünü insanlığın yararına kullanan, insan yüreğinde ve kafasında güzel ve mutlu bir dünya yaratmayı amaçlayan kişi, gerçek bir sanatçıdır.
- E) Yanlış ve yanıltıcı yorumlarla yüklü resmi (ideolojik) tarih programları, öğrencileri ve toplumu gerçeklerden uzaklaştırıp tartışılmayan inançlara, gereksiz şüpheliğe, kimlik bunalımına sürüklüyor.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) Pakistan-Hindistan yolculuğunu ve Avrupa gezisini anlattığı "Üç Yol Üç Yolculuk", gezginler ve gezgin olmayı hayal edenler için eşsiz bir eser.
- B) Metin Başaran, bir meraklıları için "100 Soruda Bir Dünyasına Giriş"i hazırlama ihtiyacı duymuş.
- C) "Haritacının Rüyası", insan yüreğinin gezilerine tanık olma cesareti gösteren bir masalcının, Mauro'nun, hikâyesi...
- D) Bu sergide Andersen Masalları'nın çeşitli basımlarından kapak örnekleri, farklı ülkelerin farklı basımlarındaki resimler ve çizimler sunuluyor.
- E) Buenos Aires sokaklarında yürürken arada bir durup -belki de alışkanlıkla- eski bir geçidin keme-rine, demir parmaklıklı bir kapiya bakıyorum.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) Yazar, yüreğinin atışını derinden hissedebilirse bazen -her zaman değil ama- duyduklarını dile getirmenin uygun bir yolunu bulabilir.
- B) Bilimin gelişmesi sayesinde yaşam alabildiğine kolaylaşmış, insan ömrü uzatılmış, hayal düzeyi yükselmiş; bu gelişmeler yüzünden insanlığı toptan yok etmek olanağı da yöneticilerin eline geçmiştir.
- C) İnsan; özgür, barışsever, hoşgörülü, kendi kişiliğini geliştirirken başkalarının gelişmesine de çalışan toplumsal bir varlıktır.
- D) Ağacın kökü, düşünüldüğünden çok daha derinlerde ve uzaklardadır; bir çekişte sökülecek sanılır, ayıklanmakla bitmez.
- E) Steinbeck'in bir sözü vardır: "Yazmanın büyüğü bir yanı varsa, ki var olduğuna inanıyorum, kimse onu başkasına aktarabilecek bir formülle açıkla-yamamıştır."

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) Cemal Süreya ile farklı yayın organlarında (dergi, gazete, radyo, TV) yapılan konuşmaları bir araya getiren bu kitap için ne söylenebilir?
- B) Yayınevi, 20. yy.ın büyük bir diğer yazarı olan Vladimir Nabokov'u peş peşe sunuyor okurlara.
- C) İnsan soyunun bu en zaliminin benzerini hayvan-lar arasında arayacak olsaydım belki timsahları bulurdum, boğa yılanlarını bulurdum, sırtlanları bulurdum...
- D) Çiğdem Anad -Sen Neredesin?- adlı kitabında öyle sorular soruyor ve sorduruyor ki şaşırmamak mümkün değil.
- E) Romanlarında, Karadeniz'den Toros Dağları'na, Ağrı Dağı'ndan Ege'ye uzanan çok geniş bir Ana-dolu coğrafyasını anlatır Yaşar Kemal.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) Akdeniz, menekşe morunu andıran maviş gözle-riyle karşılıyor herkesi.
- B) Hangi kitapçıya girsem, başvuru kitaplarının az olmasına ya da hiç bulunmamasına şaşıyorum.
- C) Tarih boyunca nice uygarlığa ev sahipliği yapmış Anadolu'nun her köşesi, bir kültür hazinesi.
- D) Çocuklar bilgisayarın başından ayrılmıyorlar; koşmayı, top oynamayı unuttular.
- E) Sanatı kendi benliğini kurtarmak için malzeme olarak gören bir yazar, buza yazı yazdığını bilme-lidir.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) Meşhur bir filozofa "Servet ayaklarınızın altında olduğu hâlde neden bu kadar fakirsiniz?" diye sorulduğunda "Ona ulaşmak için eğilmek lazım da ondan." demiş.
- B) Edison'a yaklaşık bin denemede ampülü bulamadığını hatırlattıklarında "Ampülü bulmaya yarama-yan bin yol bulduğunu" söyler.
- C) İdam edilmek üzere olan bir mahkûma "Diyeyeceğin bir şey var mı?" diye sorduklarında "Bu da bana iyi bir ders oldu!" demiş.
- D) Picasso, "Balık" adlı tablosuna bakıp "Bu ne biçim balık, balığa hiç benzemiyor." diyen bir izleyiciye "O gördüğünüz balık değil, resimdir." demiş.
- E) "El etek çekmek" ile "el ayak çekilmek" arasındaki farkı bilmeyeceksiniz, etekle ayağı birbirine karış-tıracaksınız; sonra da romancı olacaksınız.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Çukurova Üniversitesindeki öğrencilerin, 2004-2005 bahar döneminde işledikleri felsefe derslerini içeriyor bu çalışma...
- B) Ege ile Akdeniz'in birleştiği bu yerde kayalara tünemiş süt mavisi bir martı, bize bakıyor.
- C) Okumayı gönül eğlendirici bir iş sayanlara söylenecek söz yoktur çünkü onların okuma değil, oyalanmadır.
- D) Ben, Flaubert gibi, düzyazıyı şiirden üstün tutmaya kalkışmam ama şiire verdiğim değeri düzyazıdan esirgemem.
- E) Öğrencilerin öykü ve roman türlerindeki kitapları daha çok okudukları ve erkek öğrencilerin, kızlara göre, çizgi romanlara daha çok ilgi duydukları görülmüştür.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) İnsanlar, yıllar boyunca, denizin 30 m altına kendi güçleriyle dalmalarına rağmen orada birkaç dakikadan fazla kalamadılar.
- B) Askerî Tıp Okulunda 1870 yılına kadar öğretim Fransızcayla yapılmış, bu tarihten sonra da Türkçeye geçilmiştir.
- C) Bir araştırmaya göre ülkemizde nüfusun %21,4'ü bir yılda birden çok tatil yapmaktadır.
- D) Kişilerin yaşama bağlılıklarıyla, öğrenim düzeyleri arasında bir ilişki olduğu söylenebilir.
- E) Derin bir vadinin tabanında yer alan Kelebekler Vadisi, Fethiye'nin eşsiz güzellikteki koylarından biri.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Sigara kullanımı, yüksek kolesterol ve yüksek kan basıncı sağlığını riskli bir hâle sokuyor.
- B) Bazı edebiyat eserlerine bakarak, eserin ait olduğu kültür hakkında bilgi almak güçtür.
- C) Bazen bir paragraf üzerinde günlerce düşünürüm; artık bitti, dediğimde ise benim için her şey yeni başlar.
- D) Başkasının sırtından geçinmeyi alışkanlık hâline getirmişti çünkü dünya, saf ve temiz insanlarla doluydu.
- E) "Sürelî Çocuk Yayınları" başlıklı çalışmayı görünce, inan ki, çok sevindim.

19. (I) Kasabamız, Gürün'e bağlı olduğu için Gürün'e has hünkar elma'sı kasabamızda da bulunmaktadır. (II) Hünkar elmasına kasabada ve Gürün'de yerel dilde "tatoğ elma" da denmektedir. (III) Tatoğ elma, sadece bizim yöreye, has bir elmadır. (IV) Bu elma, sağlık açısından da faydalıdır. (V) Bu faydalar, tecrübeye de sabittir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmamıştır?

- A) Bayan Polly:
– Pollyanna, bu kadar yeter; ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum!
- B) Bayan Polly:
– Pollyanna, bu kadar yeter! ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum!
- C) Bayan Polly;
– Pollyanna, bu kadar yeter; ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum.
- D) Bayan Polly;
– Pollyanna, bu kadar yeter; ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum...
- E) Bayan Polly;
– Pollyanna, bu kadar yeter: ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum.

ÇÖZÜMLER

1. D seçeneğinde "20. yy.'da" sözcüğündeki kesme işareti gereksiz kullanılmıştır.

Cevap D

Not: Noktayla biten kısaltmalara gelen ekler kesmeyle ayrılmaz. Ekler doğrudan yazılır.

- syf.nın vb.nin yy.da Av.ın

Nokta konmamış kısaltmalarda (ölçü birimleri gibi) ise gelen ek kesmeyle ayrılır.

- km'nin g'in cm'ye kg'da

2. E seçeneğinde (Akşam gelecek misin? diye soruyor.) bir soru cümlesi aktarılmıştır. Aktarılan cümleler tırnak içinde değilse arkalarına sadece virgül (,) konur.

Eğer alıntı cümle tırnak içinde verilseydi soru işareti kullanılabilirdi:

"Akşam gelecek misin?" diye soruyor.

Cevap E

Not: Alıntılar ise tırnak içinde verildiği zaman kendi işaretlerini korur. Tırnak içine alınmamışsa alıntı, arkasına sadece virgül (,) koyulur. Aşağıdaki örneklerde her iki noktalama şekli de doğrudur.

- "Datça'ya yarın mı gideceksin?" diye sordu bana.
- Datça'ya yarın mı gideceksin, diye sordu bana.
- "Ben size yapacağımı bilirim!" diye düşündü bir an.
- Ben size yapacağımı bilirim, diye düşündü bir an.

3. "II. Meşrutiyet'in ilanı'ndan -1908 - sonra hayal kırıklığına uğrayanlar da oldu." cümlesinde "1908" ifadesi ara söz değil, ek bilgi olarak verildiği için kısa çizgi yerine parantez içinde kullanılmalıdır.

II. Meşrutiyet'in ilanı'ndan (1908) sonra hayal kırıklığına uğrayanlar da oldu.

Cevap D

4. B seçeneğinde öğeleri arasında virgül bulunmayan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için noktalı virgül yerine virgül kullanılmalıdır. Onu yatıştırmaya çalışıyordum, o ise benden kurtulmaya çalışıyordu.

Cevap B

5. "Sen şimdi bana yardım edecek misin? etmeyecek misin?" cümlesinde ilk sorudan sonra cümle tamamlanmadığı ve yeni bir cümleye başlanmadığı için ilk soru işaretinin yerine virgül getirilmelidir.

Eğer cümle şu şekilde olsaydı ilk sorudan sonra da soru işareti getirilebilirdi:

Sen şimdi bana yardım edecek misin? Etmeyecek misin?

Cevap A

6. "Karikatür sanatı hem evrensel bir sanattır, hem de bir anlamda içinde bulunduğu toplumun sosyolojisini irdeleyen bir uğraştır." cümlesinde "hem ...hem" tekrarlı bağlacı kullanıldığı için araya konan virgül de hatalıdır.

Cevap E

7. "Ne zenginliklerinin kaynağı, ne de maddi servetlerini muhafaza etmek ilgi alanına giriyor." cümlesinde "ne...ne" bağlaçlarının arasına virgül gereksiz konmuştur.

Cevap D

Not: Aşağıdaki tekrarlı bağlaçların arasına virgül konmaz:

- Hem gider hem ağılar.
- Ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli.
- Gerek nesirde gerek nazımda yeni bir söyleyişe ulaşılmıştır.
- Siz ister inanın ister inanmayın, bir gün bile durmam.
- Ne kız verir ne dünürü küstürür.
- Bu kurallar bugün de yarın da geçerli olacaktır.

8. "Sevgi Soysal'ın bütün eserlerini yayımlayan Bilgi Yayınevi'nden çıkan..." ifadesinde "Yayınevinden" sözcüğünde (kurum-kuruluş ismi olduğundan) kesme işareti kullanılmaz.

Cevap D

9. B seçeneğinde "Her iki yazarın, ortak özellikleri" ifadesi isim tamlaması olduğundan araya konan virgül yanlış kullanılmıştır.

Cevap B

10. C seçeneğindeki ilk cümleden sonra açıklama yapılmadığı için iki nokta gereksiz kullanılmıştır.

Cevap C

11. C seçeneğindeki cümle, tamamlanmış bir cümle olduğu için üç nokta yanlıştır. Doğrusu şu şekildedir: "Haritacının Rüyası", insan yüreğinin gezlerine tanık olma cesareti gösteren bir masalcının, Mauro'nun, hikâyesi(dir).

Cevap C

12. B seçeneğindeki ilk cümleden sonra gelen cümle açıklama ya da örnek bildirmedeği için iki nokta gereksiz kullanılmıştır.

Cevap B

13. İki kısa çizgi, ara sözleri belirtmek için kullanılır. D seçeneğindeki cümlede eser adını vurgulamak için iki kısa çizgi kullanılmıştır. Dolayısıyla bu kullanım yanlıştır. Eseri vurgulamak için tırnak kullanılabilir: Çiğdem Anad "Sen Neredesin?" adlı kitabında öyle sorular soruyor ve sorduruyor ki şaşırmmamak mümkün değil.

Cevap D

14. Bu seçeneğinde şart eki "-se"den sonra virgül kullanıldığı için noktalama yanlışı yapılmıştır.

Cevap B

15. B seçeneğinde Edison'un sözü dolaylı anlatım yapılarak verildiği için tırnak kullanılamaz. Eğer cümle şu şekilde olsaydı tırnak kullanılabilir: Edison'a yaklaşık bin denemede ampulü bulamadığını hatırlattıklarında "Ampulü bulmaya yaramayan bin yol buldum." diye cevap vermiştir.

Cevap B

16. "Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin, 2004-2005 bahar döneminde işledikleri felsefe derslerini içeriyor bu çalışma..." cümlesi, tamamlanmış bir cümle olduğundan cümle sonunda nokta kullanılmalıdır.

Cevap A

17. "Kişilerin yaşama bağlılıklarıyla, öğrenim düzeyleri arasında bir ilişki olduğu söylenebilir." cümlesinde "ile" bağlacı kullanıldığı için virgüle gerek yoktur.

Cevap D

18. B seçeneğinde "bakarak" sözcüğünde zarf fiil eki kullanıldığı için bu sözcükten sonra virgül kullanılmaz.

Cevap B

19. III. cümlede "... sadece bizim yöreye has bir elmadır." ifadesi bir tamlama olduğu için virgül ile bölünemez.

Cevap C

Not: Sözcüklerde olası anlam karışıklığını önlemek için, kelime özel isim olmasa bile, kesme kullanılabilir:

- Bu ülkenin elması meşhurdur. (Elma mı, elmas mı?)
- Anı düşünmek... ("Hatıra" anlamında mı, "an" anlamında mı?)
- Yukarıdaki örneklerdeki sözcükleri tam belirtmek için kesme kullanılabilir: An'ı düşünmek, bu ülkenin elmas'ı...

20. **Bayan Polly:**

– Pollyanna, bu kadar yeter; ben, bu konuyu tartışmak istemiyorum!

Verilen cümlede kişiden alıntı yapıldığı için önce iki nokta kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalarda, uzun çizgi (konuşma çizgisi) kullanılabilir.

Her iki cümlede de öznesini belirtmek virgül, sıralı cümleleri ayırmak için de noktalı virgül kullanılmıştır. Cümle tamamlandığı için de cümlelerin sonuna ünlem işareti kullanılmıştır. Çünkü tonlamaya göre nokta ya da ünlem birbirinin yerine kullanılabilir.

C, D ve E seçeneklerinde "Bayan Polly" ifadesinden sonra noktalı virgül getirilemez çünkü noktalı virgölün alıntı ve açıklamalara yönelik bir kullanımı yoktur. B seçeneğinde ise ünlemden sonra küçük harfle başladığı için ünlemin kullanımı doğru değildir.

Cevap A

Önerilen Süre: 20 dk. 44

1. Bu dönemde maden işçileri (I) dağ tanrıçalarının (II) işçilerin yanlarında başka kadınların gelmesini istemediklerine (III) aksi hâlde kadınları kıskanıp (IV) tünellerin çökmesine (V) depremlere neden olacağına inanırlarmış.

Bu cümledeki numaralanmış yerlerden hangisine herhangi bir noktalama işareti getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Japonya'da kış mevsimi, kuzey kesimleri dışında, çok şiddetli geçmez ve genellikle hava sıcak güneş ve mavi gökyüzü ile kaplıdır. (II) Kuzey bölgelerde, kar ve buzla ilgili birçok festival düzenlenir. (III) Kardan ve buzdan dev heykeller, turistlerin ve yerli halkın eğlence kaynağıdır. (IV) Turistler ve bölge sakinleri, yoğun karın ve buzdan yapılmış heykellerin keyfini çıkarır. (V) Japonlar için yılın en önemli günü olan yılbaşı ile ilgili Japonya'nın her tarafında fuarlar, etkinlikler düzenlenir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde virgül (,) ara sözü belirtmek için kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Çalışalım () çabalayalım () sonunda hepimiz () bir noktaya varalım.

Bu cümlede ayrıca gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (,) (,) (,) B) (;) (,) (,) C) (,) (,) (;)
D) (,) (;) (,) E) (;) (,) (;)

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme (") işareti verilen açıklamaya uygun olarak kullanılmamıştır?

- A) Harflere ve eklere getirilen diğer ekleri ayırır:
Bu konuda a'dan z'ye her şeyi anlattım size.
B) Özel adlara getirilen çekim eklerini ayırır:
Ankara'lılar bu özel günü her yıl törenlerle kutlar.
C) Din ve mitoloji ile ilgili özel adlara gelen ekleri ayırır:
Allah'ın izniyle bu işin de üstesinden geleceğiz.
D) Genellikle şiirde seslerin ölçü dolayısıyla düştüğünü göstermek için kullanılır:
Bir ok attım karlı dağın ardına
Düştü n'ola sevdiğimin yurduna
E) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur:
TDK'nin sık sık kılavuz değiştirmesi kafaları karıştırıyor.

5. 2000'li yıllarda insanlık () refaha () barışa () mutluluğa adım atacak, diye düşünüyorduk ()

Bu cümledeki numaralanmış yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (,) (,) (,) B) (;) (,) (;) (,) C) (,) (;) (,) (,) D) (;) (,) (,) (,) E) (;) (,) (,) (,)

6. Sen, kendine yalnızlığını paylaşacak birini asla arama () hiç kimse, senin yalnızlığına ortak olamaz () Ne anne-baba ne eş ve çocuklar seni anlayabilir ()

Bu parçada ayrıca gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (,) (,) (...) B) (,) (,) (,) C) (;) (,) (,) D) (,) (,) (...) E) (;) (,) (...)

7. Birden arkasında bir ses duydu () () Vurma kuşları, onların da canları var () ()

Bu parçada ayrıca gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (;) (") (") (!) B) (;) (") (,) (") C) (;) (") (,) (") D) (;) (,) (!) (,) E) (,) (") (")

8. Bir gün bulacaksam bile parça parça bulmalıyım seni (I) Ayaklarını Afrika'dan getirip bir kağıt üzerinde yaptırmalıyım (II) saçların Sibiry'a'da (III) dudakların Çin'de olmalı (IV) Gözlerin, Hindistan'da bir mabudun gözleri olmalı (V)

Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangisine noktalı virgül (;) getirilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme (') işaretiyle ilgili bir bilgi yanlışı vardır?
- A) Özel adlara getirilen çekim eklerini ayırır:
Neşe'nin de bu konuya sıcak bakacağını biliyorum.
- B) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur:
TDK'nin internet sitesi, kullanıcılar için büyük kolaylıklar sunuyor.
- C) Genellikle şiirde, seslerin ölçü dolayısıyla düştüğünü göstermek için kullanılır:
İl yanmazken ben yanarım derdine, engel aramızı açtı n'eyleyim?
- D) Kişi adlarından sonra gelen saygı sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur:
Nihat Bey'e, tüm olanları anlattım.
- E) Kurum, kuruluş adlarına gelen ekleri ayırır:
Dünya Sağlık Örgütü'nün çalışmaları hâlâ devam ediyor.

10. Aşağıdaki cümlelerde boş ayraçla () gösterilen yerlerden hangisine herhangi bir noktalama işareti getirilebilir?
- A) Gemi sallandıkça rüzgârın () arttığını anlıyorduk.
- B) İleri fıkırlı, saygılı, hoşgörülü () bir insandı.
- C) Şiire dair () teoriye sahip olursanız şiirinizi de o denli sınırlamış olursunuz.
- D) Evet () ne acı ki hepimizin içten içe sızlandığı bir tehlike bu.
- E) Yetmiş yaşında bir insan böyle saf () bir şeyi nasıl anlatabilir?

11. Aşağıdaki cümlelerde boş ayraçla () gösterilen yerlerden hangisine, belirtilen noktalama işareti getirilebilir?
- A) Ahlakın üç boyutu vardır: Bilgi, duygu, davranış () (üç nokta)
- B) Eyvah () yemeğimi ocakta unuttum. (ünlem)
- C) Roman kelimesi de dilimize Fransızca()dan geçmiştir. (kesme işareti)
- D) Bilgi, kısa vadeli sonuçtur () kültürün oluşması, yüzyılları gerektirir. (noktalı virgül)
- E) İnsanı değiştirip () yeniye alıştırmak, doğayı değiştirmekten daha zordur. (virgül)

12. Aşağıdaki cümlelerde boş ayraçla () gösterilen yerlerden hangisine, belirtilen noktalama işareti getirilemez?
- A) Günlük () sıradan durumların şiirde yer alması şiir sanatını küçültmez. (virgül)
- B) Oturuyoruz, senin saçların dağınık her zamanki gibi () (nokta)
- C) Öyle güzel bir kızdı ki onu görenler () dudak ısırıyordu. (virgül)
- D) Ben, seni hiç üzer miyim () (ünlem)
- E) Güzeli güzel yapan () onun görüntüsü değildir. (noktalı virgül)

13. Hazla değil hızla yemek () Modern hayatta yemek yemek böyle oluyor () Ayaküstü hızla atıştırmak günümüzün vazgeçilmezlerinden artık ()

Bu parçada ayraçla gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (.) (.) (...) B) (...) (.) (.) C) (.) (.) (.)
D) (...) (.) (.) E) (...) (:) (.)

14. Aşağıdaki cümlelerde boş ayraçla () gösterilen yerlerden hangisine, belirtilen noktalama işareti getirilemez?

- A) Meslekler () toplumu çeşitli yönlerden denetleyen mekanizmalardır. (virgül)
- B) Sabah erkenden eve gider () kahvaltısını yapar. (noktalı virgül)
- C) Bir beladan kurtulmadan öbürüne yakalanıyorum, öyle şanssızım ki () (üç nokta)
- D) Ahmet Ada, 60'lı yıllardan beri () şiir yazıyor ama hâlâ kendi içindeki şiirin durulduğu söylenemez. (virgül)
- E) Sanatçı, pazar için üretmek zorunda olduğundan piyasanın kurallarını ihmal etmez () edemez. (virgül)

15. Ben, eğitim () öğretim işleriyle uğraşan bir kişinin önce dile önem vermemesini anlayamıyorum () dilini işlemeyen kişi () düşüncesini de işlemiyor demektir bence ()

Bu cümledeki boş bırakılan yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (-) (;) (,) (.)
B) (-) (!) (,) (.)
C) (,) (,) (;) (.)
D) (,) (;) (,) (...)
E) (;) (;) (,) (.)

16. Yazar - çizer takımından olup da onunla tanışmayan
I
tek kişi galiba benim. Ama yazılarından, televizyon
söyleşilerinden, onu yakından tanıyorum. Bu tek
tarafı tanışıklık bile onu bir "eski dost"a çevirdi benim
II
için. Yüzünü görmeden okuduğum sevgi bu
III
yazara çok yakınlım. Nedeni de sanırım, sanki
IV
yazmıyor da saatlerdir bir yemek bir ev ortamında
V
sohbet ediyormuşuz gibi hissettirmesi.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerdeki noktalama işaretiyle ilgili olarak aşağıda verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı sözcükler arasına "ve" anlamı vermek için kısa çizgi (-) koyulmuştur.
B) II numaralı söz, vurgulanmak için tırnak işareti (" ") içine alınmıştır.
C) III numaralı sözcükten sonra eş görevli öğeleri ayırmak için virgül (,) koyulmuştur.
D) IV numaralı söz, ara söz olduğu için iki virgül (,) arasında verilmiştir.
E) V numaralı yerde anlam karışıklığını önlemek için virgül (,) kullanılmıştır.

17. Masallar (I) edebiyat (II) sinema (III) tiyatro (IV) opera gibi çağdaş sanatlar için zengin bir kaynak oluşturmaktadır. Bu kaynağın farkında olan ve ondan yararlanmayı bilen sanatçıların ne denli özgün ve kalıcı yapıtlar yarattıkları ortadadır. Öyleyse yapılacak tek şey (V) derya içinde yüzen balıkların deryayı bilmelerini sağlamaktır.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Ali Efendi'nin son günlerde bu kadar sinirli olmasının nedeni belli oldu.
B) 6 Mayıs günü TDK'de toplanacak olan öğretim görevlileri açıklama yapacak.
C) Afrika'da yaşanan kuraklık, son elli yılın en şiddetli kuraklığı oldu.
D) Son denemede 2'nci olan öğrenciye ödülü verildi.
E) Batı'lıların olaya bakışı Ankara'da endişe yarattı.

19. Aşağıdaki cümlelerde boş ayraçla () gösterilen yerlerden hangisine, belirtilen noktalama işareti getirilemez?

- A) Ne zaman sokağa çıksam badem ağaçları her zaman yemyeşil () (üç nokta)
B) Eleştiri çok zahmetli () yorucu ve can yakıcı bir uğraştır. (virgül)
C) Herkes yabancı dil bilse hayatımız daha hızlı mı değişir () hiç sanmam. (virgül)
D) Akıl, yaşta değil baştadır () akli da başa yaş getirir. (noktalı virgül)
E) Ben, yaşadığım çağın tarihini yazmak, günümü saptamak istiyorum () diyebilirsiniz. (virgül)

20. Bir zamanlar, İran'da, bilginler ve şairler () Suskunlar Meclisi () adıyla bir topluluk oluşturmuşlardı () üye sayısı otuzdu ve bunu arttırmıyorlardı. Üyeliğin ilk şartı çok düşünmek () az yazmak ve çok az konuşmaktı.

Bu cümledeki boş bırakılan yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) ("") (") (,) (.)
B) ("") (") (,) (.)
C) ("") (") (;) (.)
D) ("") (") (-) (.)
E) (-) (-) (;) (.)

ÇÖZÜMLER

1. Cümledeki “aksi hâlde kıskanıp (IV) tünellerin çökmesine neden olacaklarına inanırlarmış” sözünde “-ıp” zarf fiil ekinden dolayı noktalama işareti getirilemez.

Cevap D

2. I numaralı cümlede “kuzey kesimleri dışında” ifadesi ara sözdür. Bunun için de iki virgül arasında gösterilmiştir.

Cevap A

Not: Ara Söz / Ara Cümle

Bir cümlemin anlamına açıklık getirmek amacıyla, o cümlede açıklayıcı bir söz ya da bir cümle kullanılır. Bu açıklayıcı unsurlar söz biçimindeyse ara söz, cümle biçimindeyse ara cümle adını alır. Örneğin,

- Sınıftaki birkaç kişi, tembel olanlar, bu duruma itiraz etti.
- Bu işe Ayşe'yi -herkesin dedikodusunu yapan o kızı- karıştırmayın.

3. İlk boşluğa sıralı cümleleri ayırmak için virgül, II. boşluğa farklı ve öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri ayırmak için noktalı virgül getirilmelidir. Son boşluğa ikinci cümlemin öznesini ayırmak için virgül getirilmelidir.

Cevap D

4. B seçeneğinde, kesme işaretinin özel adlara getirilen ekleri ayırma işlevinden söz edilmiş fakat verilen örnekte özel isme getirilen yapım eki (-lı) ayrılmıştır. Özel isme getirilen yapım ekleri ve bu ekten sonra gelen diğer ekler ayrılmaz. Buna göre B seçeneğindeki açıklama doğru fakat verilen örnek yanlıştır.

Cevap B

5. İlk boşluğa özneyi ayırmak için noktalı virgül, ikinci ve üçüncü boşluğa eş görevli öğeleri ayırmak için virgül getirilmelidir. Son boşluğa ise yargı bittiği için nokta gelmelidir.

Cevap D

6. İlk boşluğa öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri ayırmak için noktalı virgül, son iki boşluğa da tamamlanmış cümlelerden sonra nokta koyulur.

Cevap C

7. İlk boşluğa alıntı verileceği için iki nokta, ikinci boşluğa alıntının başladığını göstermek için tırnak işareti, üçüncü boşluğa alıntı cümlemin bittiğini göstermek için nokta ve son boşluğa da alıntının bittiğini göstermek için tırnak getirilmelidir.

Cevap B

8. II numaralı boşluğa sıralı cümleleri ayırmak için (ikinci cümlede virgül kullanıldığı için) noktalı virgül getirilmelidir:

“Ayaklarını Afrika’dan getirip bir kağıt üzerinde yapıştırmalıyım; saçların Sibiry’a da, dudakların Çin’de olmalı.” ifadesinde sıralı cümlelerin arasında cümlelerden birinin içinde virgül olduğu için noktalı virgül getirilebilir.

Cevap B

9. Kurum ve kuruluş adlarında kesme işareti kullanılmadığı için E seçeneğindeki “Dünya Sağlık Örgütü’nün” ifadesindeki kullanım ve bilgi yanlıştır.

Cevap E

10. Kabul ya da ret anlamı veren sözcüklerden sonra (arkasından gelen sözcük de küçük harfle başladığı için) virgül kullanılır. “Evet () ne acı ki hepimizin içten içe sızlandığı bir tehlike bu.” cümlesinde ayraçla belirtilen yere virgül gelmelidir.

Cevap D

11. A seçeneğinde “üç boyutu var” ifadesinden dolayı boş bırakılan yere nokta, B seçeneğinde ünlem bildiren sözcükten sonra küçük harfle devam edildiği için boşluğa virgül getirilmelidir, C seçeneğinde özel isme gelen yapım eki kesmeyle ayrılmayacağından, E seçeneğinde de “-ıp” zarf fiil eki kullanıldığı için boş bırakılan yerlere herhangi bir noktalama işareti gelmez.

Cevap D

12. “Güzeli güzel yapan () onun görüntüsü değildir” cümlesinde noktalı virgül yerine, özneyi ayırmak için virgül kullanılmalıdır.

Cevap E

13. İlk boşluğa eksiltili (tamamlanmamış) bir cümle kullanıldığı için üç nokta (...), II ve III. boşluğa da cümle tamamlandığı için nokta (.) getirilmelidir.

Cevap D

14. "Sabah erkenden eve gider () kahvaltısını yapar" cümlesinde öğeleri arasında virgül bulunmayan sıralı cümleler ayrıldığı için boş bırakılan yere virgül kullanılır.

Cevap B

15. İlk boşluğa iki kavram arasına "ve" anlamında kısa çizgi, ikinci boşluğa öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri ayırmak için noktalı virgül gelir. Üçüncü boşluğa özneyi ayırmak için virgül, son boşluğa ise cümle bittiği için nokta gelir.

Cevap A

Not: Kelimeler arasında "ve, ile, arasında" anlamlarını vermek için kısa çizgi kullanılır: Örneğin,

- Türkçe-Fransızca Sözlük, Aydın-İzmir yolu, Ankara-İstanbul uçak seferleri, Türk-Alman ilişkileri, Ural-Altay dil grubu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi...

Uzun çizgi ise yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna konuşma çizgisi de denir. Örneğin,

- Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şudur:
- Eski şehri gezdin mi?

16. V numaralı işaret, anlam karışıklığını önlemek için değil, eş görevli öğeleri ayırmak için kullanılmıştır. Diğer işaretlere yönelik açıklamalar doğrudur.

Cevap E

17. Parçada I. boşluğa özneyi belirginleştirmek için noktalı virgül (;), II, III ve IV. boşluklara benzer öğeler sıralandığı için virgül (,), V. boşluğa da son cümlelerin öznesini göstermek için virgül (,) konmalıdır.

Cevap A

18. E seçeneğinde "Batılıların" sözcüğündeki kesme işareti gereksiz kullanılmıştır. Sözcüğün doğru yazımı "Batılıların" şeklinde olmalıdır.

Cevap E

19. "Ne zaman sokağa çıksam badem ağaçları her zaman yemyeşil (dir)." cümlesinde aslında cümle tamamlandığı için cümle sonuna nokta konmalıdır.

Cevap A

20. Cümledeki "Susunklar Meclisi" ifadesini vurgulamak için tırnak işareti, üçüncü boşluğa da sıralı cümleleri ayırmak için virgül, son boşluğa da eş görevli sözcükleri (düşünmek, az yazmak, az konuşmak) ayırmak için virgül kullanılmalıdır.

Cevap A

T Ü R K Ç E

Anlatım Bozukluğu

45 Önerilen Süre: 20 dk.

Not Anlatım Bozukluğu son yıllarda daha az sorulmaya başlanmış bir konudur.

Bu ünitenin gerçek anlamda bir konusu yoktur. Örnekler üzerinden çeşitli anlatım bozukluğu kalıplarına alışılır. Bunun için de en iyi yöntem bozuk cümleleri incelemek ve doğru cümle yapılarına alışmaktır.

Anlatım Bozukluğu ünitesi testleri için öngörülen süre 15-18 dk. arasındır.

Lütfen çözümlerdeki not ve açıklamaları okuyunuz!

1. (I) Genç adam, Rusçayı temiz fakat yanlışsız konuşuyordu. (II) Bu yüzden onun hangi ulustan olduğunu anlamak güçtü. (III) Yüzünün çizgileri Tatar olduğu izlenimini veriyordu. (IV) Uzun ve iri bir burun, kalın ve kırmızı dudaklar, yuvarlak bir alın, sapsarı saçlar, kendisinin bir kuzeyli olduğunu gösteriyordu. (V) Ama bu genç adam, güneyden geldiğini söylüyordu.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Sanatçı, başkalarının hayal gücünü kendi sanat eserine çeker ve orada geçici bir yurt sağlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "kendi" sözcüğü cümleden atılarak
B) "sanat eserine" sözü "sanat eserini" şeklinde değiştirilerek
C) "ve" sözcüğünden sonra "onlara" sözcüğü getirilerek
D) "orada" sözcüğü cümleden atılarak
E) "sanatçı" sözcüğünden sonraki virgül atılarak

3. Sanat yaşamı boyunca her zaman daha iyi olma yolunda çaba harcadı ancak bütün bunlara karşılık hiçbir zaman istediklerini elde edemedi.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi anlatım bozukluğuna neden olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dünya çapında başarılarla, icatlara ve bilimsel gelişmelere imza atan aydın, araştırmacı ve mucitlerimiz; başka yabancı devletlerin imkânlarıyla ve onların desteğiyle veya gözetiminde başarılı çalışmalar yapmış insanlardır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için numaralanmış sözcüklerden hangisi atılmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Devlet hastanesi, halkın evi demektir. (II) Ne hasta bir kul ne hasta bakıcı bir diktatör değildir. (III) Hasta, devletin himayesine sığınmış bir vatan evladı, hasta bakıcı ve doktor ise devletin memurudur. (IV) Hasta bakıcı her şeyden evvel, insanî bir vazife taşır. (V) Hatta hasta bakıcıya çok önemli bir vazife yaptığı için saygıyla bakarız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Senin babanın ne kadar sporsever olduğunu herkes anladı.
II. Senin peşinden çok koştum ama sonra durmak zorunda kaldım.
III. Senin konuşmanı biz her zaman beğenerek dinlemişizdir.
IV. Senin arabanı alabilir miyim yarın akşamki konsere gitmek için?
V. Senin ders notlarınla sınava hazırlandım ve sınavdan yüksek not aldım.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "senin" sözcüğü cümleden çıkarılırsa cümlede anlam belirsizliği olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Romanı bu kadar eğlenceli kılan da karakterler son derece yalın ve abartısız çizilmesi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "yalın" sözcüğü cümleden çıkarılarak
B) "da" sözcüğü cümleden çıkarılarak
C) "karakterler" sözcüğü yerine "karakterlerin" sözcüğü getirilerek
D) "bu kadar" sözü cümleden çıkarılarak
E) "son derece" sözcüğü yerine "oldukça" sözcüğü getirilerek

8.

- I. Herkes bir an için sustu, kimseden ses çıkmıyordu.
II. Dilimin döndüğü kadar her şeyi anlattım ona.
III. Bu antikaları daha iyi bir yerde saklamalısın.
IV. Yerli yersiz konuşmalarıyla hepimizin tepkisini çekti.
V. Benim küçüğüm kolay kolay her şeylerden etkilenmez.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Müşteriler, adlarını tek tek listeye yazdırdılar.
B) Havalara böyle giderse bu hafta sonu pikniğe gidemeyiz.
C) Onun düşüncelerini ne dile getiriyorum ne de katılıyorum.
D) Sabahları erken kalkar, fırından simit alırdı.
E) Siz üzerinize düşeni yapın, biz de üzerimize düşeni yapalım.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?**

- A) Tiyatro eleştirmeni, izlediği oyunun en çarpıcı yönlerini yakalayıp belgeler.
B) Her sabah bize geliyor, birlikte okula gidiyorduk.
C) Mutlu bir çocukluk geçirenler hayata daha olumlu bakabiliyor.
D) Kışın buralarda ulaşım için kızak kullanılıyor.
E) Bu tür sorunların tekrar yaşanmaması için elimizden geleni yapacağız.

11. "Edebiyat, kişilerin estetik duygularına yeni nitelikler kazandırır, geliştirir." cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlama yanlışlığı
B) Dolaylı tümleş eksikliği
C) Yüklem eksikliği
D) Nesne eksikliği
E) Gereksiz sözcük kullanımı

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Uzun vapur yolculuğunda bir çifte rastlamıştım, birbirlerine aşık olduğu belliydi.
B) Büyükler, çocukları ciddiye aldıklarını göstermedikleri takdirde ileride çocukların kendini ispatlama çabasından kaynaklanan olumsuz davranışlarla karşılaşacaklardır.
C) Çalışmaya başlamak ve çalışmayı sürdürebilmek için bir miktar stresin olması uygundur.
D) Çocuk kitapları yazmak isteyenler gelsinler, birlikte bunun ilkelerini saptayalım.
E) Asırlardan beri insanları ilgilendiren rüyalara ilkel toplumlar da çok önem vermiştir.

13. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Olanları hiç kimseye anlatmıyor, hep içine atıyor.
B) Osmanlıdan itibaren göçebelikten yerleşik düzene geçişte önemli aşamalar kaydedilmiştir.
C) Okulun son gününde öğretmenimiz yaptığı konuşma hepimizi o kadar etkiledi ki bu yaşımızda bile o an, gözümün önüne gelir.
D) Roman, bir dönemi hatırlatıp unutturmaya amaçlayan bir anlatıdır.
E) Sen istediğin kadar çaba harca karşındaki seni anlamıyorsa her şey boş.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) İkinci Dünya Savaşı insanlığın gördüğü en büyük felaketlerden biri olmuştur.
- B) Meslek hayatı boyunca birçok kanser vakasını yakından gözlemlemiş.
- C) Kitap, Türkiye’de müzik kültürünün giderek şekil değiştirdiği bir dönemde hazırlanmış.
- D) Kitaptaki olayların bazıları gerçek, bazıları ise hayal ürünüdür.
- E) Köye yeni gelen öğretmen tüm olanaksızlıklara rağmen okulu zamanında açamadı.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yarınını düşünmeyenler ileride çok sıkıntı çeker.
- B) Müdürün kapıdan girdiğini görünce tüm personel canlandı.
- C) Gece, müzik dinleyerek uyumaktan çok hoşlanırım.
- D) Büyük şehirlerdeki görülen sıkıntıların başında trafik ve hava kirliliği gelmektedir.
- E) Gecede, her zamanki gibi şiirler okundu.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Fırtına yüzünden göz gözü görmüyordu.
- B) Haberi duyunca beyninden vurulmuşa dönmüştü.
- C) Tören güzeldi ama salonun havası çok ağırdı.
- D) Dersten sonra hepiniz okulun kapısında toplanın.
- E) Bütün gün bize baktı, çok ama çok ilgilendi.

17. (I) Türkiye’de üreyen toplam 309 kuş türünün 83’ü barajlar nedeniyle yok oluyorlar. (II) Sulak alanlarda yaşayan kuşların durumu ise daha da kötü. (III) Türkiye’de üreyen her dört su kuşu türünden üçü son 10 yılda barajlar nedeniyle ciddi oranda azaldı. (IV) Bununla birlikte, barajlar nedeniyle azalan 83 türün 66’sı Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından koruma altına alınmış. (V) Kanun çerçevesinde korunan 10 kuş türü var.

Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Şiirin diğer yazın türlerinden zor olduğunu ifade ediyor.
- B) Okulda spor yapma alışkanlığı onun yüzünden iyice yerleşmişti.
- C) Hayatımda kimi zaman tesadüflere izin vermişimdir.
- D) Farklı alanlarda etkinlik göstersem de şiirin ayrı bir yeri var hayatımda.
- E) Beni her akşam kapıda karşılamasına çok alışmıştım.

19. Deyim ve atasözlerinin sözcüklerinin eş anlamlılarıyla dahi değiştirilmesi anlatım bozukluğuna neden olur.

Bu açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Rüzgâr eken kasırga biçer.
- B) Çirkefe taş atma, o da sana atar.
- C) Büyük lokma ye büyük söz konuşma.
- D) Kaya düştüğü yerde ağırdır.
- E) Damlaya damlaya gölet olur.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ne annesi ne babası çocuktaki bu değişime bir anlam veremiyordu.
- B) Barakaların birçoğu fırtınaya dayanamayıp yıkıldı.
- C) Başarısızlıklarımın nedenini her zaman kendimde aramışımdır.
- D) Uçağa zamanında yetişemedik, biletlerimiz yandı.
- E) Hep bir ağızdan şarkı söylemeye başladık.

ÇÖZÜMLER

1. Yanlış bağlaç kullanımı anlatım bozukluğuna neden olur. "Genç adam, Rusçayı temiz fakat yanlışsız konuşuyordu." cümlesinde "fakat" bağlacı kendinden önceki yargının tersi bir anlam vermelidir. Bu cümlede ise "fakat" bağlacı yerine "ve" bağlacı kullanılmalıdır.

Cevap A

2. "Sanatçı, başkalarının hayal gücünü kendi sanat eserine çeker ve orada geçici bir yurt sağlar." cümlesinde öge eksikliğine bağlı bir anlatım bozukluğu vardır. Cümle "...hayal gücünü eserine çeker ve onlara orada geçici bir yurt sağlar." biçiminde düzeltilmelidir.

Cevap C

3. Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması anlatım bozukluğuna neden olur. Öncüldeki cümlede "karşılık" sözcüğü yanlış kullanılmıştır. Bu sözcük bir şeyin karşılığı anlamını verirse kullanılır. Öncüde "karşılık" sözcüğü yerine "karşın, rağmen" sözcüklerinden biri gelmelidir.

Cevap D

4. Cümledeki "başka yabancı devletlere" sözünde "başka" sözcüğü gereksiz kullanılmıştır. Cümleden bu sözcüğün atılması cümlelerin anlamını değiştirmez.

Cevap C

5. II. cümledeki "ne...ne" bağlacının kullanıldığı cümlelerde yüklemde olumsuzluk anlamı taşıyan bir ek ya da sözcük kullanılmaz. "Ne hasta bir kul ne hastabakıcı bir diktatör değildir." cümlesinde yüklemdeki "değil" sözcüğü atılmalıdır. (... ne hasta bakıcı bir diktatördür.)

Cevap B

6. "Senin peşinden çok koştum ama sonra durmak zorunda kaldım." cümlesinde "senin" sözcüğü atıldığında "senin mi, onun mu" şeklinde anlam belirsizliği olabilir.

Cevap B

7. Cümlede tamlayan eki eksikliğine bağlı bir anlatım bozukluğu vardır. Bu nedenle "karakterler" sözcüğü yerine "karakterlerin" sözcüğü gelmelidir.

Cevap C

8. Sıfat tamlamalarında tamlayan çoğul anlamı veren bir sözcükten oluşuyorsa tamlanan çoğul eki almaz. Dolayısıyla "her şeylerden" sözünde "-ler" eki atılmalıdır.

Cevap E

9. "Onun düşüncelerini ne dile getiriyorum ne de katılıyorum." cümlesinde dolaylı tümleç eksikliğine bağlı bir anlatım bozukluğu vardır. Cümle "...düşüncelerini dile getiriyorum ne de düşüncelerine katılıyorum" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap C

10. "Her sabah bize geliyor, birlikte okula gidiyorduk." cümlesinde ek fiil eksikliğine bağlı bir anlatım bozukluğu vardır. İlk cümlelerin yüklemi "geliyordu" şeklinde olmalıdır.

Cevap B

11. "Edebiyat, kişilerin estetik duygularına yeni nitelikler kazandırır, geliştirir." cümlesinde "neyi geliştirir?" diye sorulduğunda yanıt alınmamaktadır. Yani cümlelerin nesnesi eksiktir. Bu nedenle "geliştirir" sözcüğünden önce "kişilerin estetik duygularını" gelmelidir.

Cevap D

12. A seçeneğinde "... birbirlerine aşık olduğu belliydi." ifadesi yerine "...çiftin birbirlerine aşık oldukları belliydi" ifadesi getirilmelidir.

Cevap A

13. "Okulun son gününde öğretmenimiz yaptığı konuşma hepimizi o kadar etkiledi ki bu yaşında bile o an, gözümün önüne gelir" cümlesinde "öğretmenimiz" sözcüğünde tamlayan eki eksikliği vardır. İfade "öğretmenimizin" şeklinde olmalıdır.

Cevap C

14. Cümlede "olanaksızlıklara rağmen" ifadesi, bu ifadenin arkasından olumlu bir ifade gelmesi gerektiğini gösterir. E seçeneğindeki cümle "... tüm olanaksızlıklara rağmen okulu zamanında açtı." şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap E

15. "Büyük şehirlerdeki görülen sıkıntıların başında trafik ve hava kirliliği gelmektedir" cümlesinde "görülen" sözcüğü (-ki ekinden dolayı) gereksiz kullanılmıştır.

Cevap D

16. "Bütün gün bize baktı, çok ama çok ilgilendi." cümlesinde "Kiminle ilgilendi?" sorusunun cevabı yoktur. Bu nedenle "çok" sözcüğünden önce "bizimle" sözcüğü kullanılmalıdır.

Cevap E

17. Özne insan dışı ve çoğul bir kavramsa yüklemde çoğul kişi eki kullanılmaz. Bu nedenle I. cümlede "oluyorlar" yerine "oluyor" sözcüğü gelmelidir.

Cevap A

18. "Sayesinde" sözcüğü olumlu cümlelerde kullanılır. "Yüzünden" sözcüğü ise olumsuzluk bildiren cümlelerde kullanılır. Bu nedenle B seçeneğinde "Yüzünden" sözcüğü yerine "sayesinde" sözcüğü kullanılmalıdır.

Cevap B

19. A'da "Rüzgar eken fırtına biçer." B'de "Çirkefe taş atma üstüne sıçrar." D'de "Taş düştüğü yerde ağırdır." E'de "Damlaya damlaya göl olur." şeklinde atasözleri düzeltilmelidir. C seçeneğindeki atasözü doğrudur.

Cevap C

20. "Ne annesi ne babası çocuktaki bu değişime bir anlam veremiyordu" cümlesinde "ne...ne" bağlacı kullanıldığı için olumlu yüklem kullanılmalıdır.

Cevap A

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam belirsizliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Önemli olan okuduğumuz kitapların sayısı değil niteliğidir.
- B) Eski komşumuz da benim gibi çocukları çok seviyor.
- C) Yetiştirdiği çevre bu söylentileri kaldıracabilecek yapıda değildi.
- D) Zekânın, pek kolay kavranamayan ilginç bir yapısı vardır.
- E) Yaptıklarının bilincinde olmayanlar, yanlışlarını sürekli yinelerler.

2. Günlükler yazılırken insana haz verdiği kadar okunurken de etkiler.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "haz verdiği" yerine "keyif verdiği" sözü getirilerek
- B) "etkiler" sözcüğünden önce "insanı" sözcüğü getirilerek
- C) "insana" sözcüğü cümle başına getirilerek
- D) "de" bağlacı cümleden atılarak
- E) "kadar" sözcüğü yerine "gibi" sözcüğü getirilerek

3. Son kitabında yılın şiir kitaplarına da yer vermiş fakat şiir kitapları hakkında yine herhangi bir olumlu ya da olumsuz eleştiri bu sefer de yok.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "Son" sözcüğü cümleden atılarak
- B) "yine" sözcüğü "yok" sözcüğünden önce getirilerek
- C) "ya da" yerine "veya" getirilerek
- D) "yine" sözcüğü cümleden atılarak
- E) "da" bağlacı cümleden atılarak

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Politikacılar kendilerine prensipler edinmeli ve eleştirmeli.
- B) Eskiden bu şehrin sokakları tertemizdi.
- C) Yumuşak elleriyle bebeği bir süre okşadı ve uyuttu.
- D) Yeryüzünde cinayet kadar insanlık dışı bir olay yoktur.
- E) Meyve o kadar boldu ki dallar bile kırılıyordu.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Yemeklere sinen nane kokusu iştahımızı daha da artırıyordu.
- B) Geç kalmasının nedenini hiçbirimiz anlayamadık.
- C) Herkes çok istediği hâlde vakit bulamadığı işler vardır.
- D) Fabrikadan ayrıldıktan sonra kendini derslere verdi.
- E) Hangi resmime baksam ben, ben değilim.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Onun sohbetlerinden, emin ol, sen de keyif alacaksın.
- B) Öğretmenimiz yeri geldikçe bize şiirler okurdu.
- C) Çocuklara akşama kadar masal anlattım.
- D) Dosyaların eksikleri tamamlandı ve mahkemeye gönderildi.
- E) Seni, sesini, gözlerinin rengini asla unutamam.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Her çeşit bahçe düzenlemesi ve çiçek satılır.
- B) Mağazada gördüğüm eşyalardan hepsini almak istedim.
- C) Ya onun gibi olurum ya da hiçbir şey.
- D) Hiç kimse kendi payına düşene razı olmadı.
- E) Küçük çocuğuma yüzmesini öğretecek bir öğretmen arıyorum.

8. Kaza sırasında ağızındaki dişlerden bazıları kırılmış, kol ve bacaklarında küçük morluklar oluşmuştu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özne-yüklem uyumsuzluğu
B) Dolaylı tümleç eksikliği
C) Yanlış sözcük kullanılması
D) Anlamca çelişen sözcüklerin kullanılması
E) Gereksiz sözcük kullanılması

9. Onlar hakkındaki tartışmalar hep aynı çerçevede kalıyor, gerçeklerle hiçbir ilgisi bulunmuyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özne-yüklem uyumsuzluğu
B) Gereksiz sözcük kullanımı
C) Yanlış sözcük kullanımı
D) Tamlayan eksikliği
E) Gereksiz yardımcı eylem kullanılması

10. Şiire gösterdiği özeni, bir dönem onunla çalıştığımdan
dolayı, yazılarına da gösterdiğini biliyorum.
I II III
IV V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi çıkarılırsa anlamda bir değişiklik olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. (I) Konuşmasını sever ve güzel de konuşurdu. (II) Uzun konuşmalara pek dayanamazdı ama dinlerdi. (III) Başkalarını onları yüreklendirircesine dinlerdi. (IV) Bu yüzden herkes onun yanında hiç çekinmeden içlerini dökerlerdi. (V) Çok iyi yürekliydi fakat insanlara karşı da kırıcı değildi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış yerde kullanılmasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) Arkasından çok seslenmeme rağmen sesimi ona duyuramadım.
B) Bildiklerimizin hepsini polise ayrıntılarıyla anlattık.
C) Uzun uzun düşündü ve bu işe devam edemeyeceğimizi söyledi.
D) Alkollü araç kullanan şoför hızını alamadı ve bariyere çarptı.
E) Onun gayet nazik bir insan olduğunu söylemişlerdi.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Onunla iki ay süre boyunca bu konu üzerinde çalıştık.
B) Bütün günümü duvarın üzerinde oturarak geçirdim.
C) Bir zamanlar gençleri köylere yollarlardı.
D) Arkadaşımın abisi dün evden ayrılmıştı.
E) Her zaman kalın ve gür olan sesi şimdi boğuk çıkıyordu.

- 14.

- I. Serbest nazımla berbat şiir yazan, aruzla mükemmel şiir yazan on binlerce şairimiz var.
II. Genç çevirmenlerin çevirileri, tecrübeli çevirmenlerin çevirileri kadar başarılı olabilir.
III. Türk edebiyatında yalın bir dilin kullanılması halkın kitaplara ilgi duymasına neden oldu.
IV. Dünya başka ulusların edebiyatını ne kadar biliyorsa bizimkini de o kadar biliyor.
V. Yabancı dille eğitim veren üniversitelerimiz çok fazla değildir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlış sözcük kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Üniversite son sınıfta evlenmeden önce genc
I II III IV
bir adamı sevmiştim.
V

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerden hangisi çıkarılırsa anlamda bir değişiklik olmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük çıkarılırsa cümlelerin anlamında bir değişme olmaz?

- A) Bu şehirde en çok senin yokluğun beni üzüyor.
B) Halamın evi okula daha yakın olduğu için orada kalıyorum.
C) Günümüzdeki ekonomik sıkıntının nedeni bence lüks harcamalar.
D) Herkes sanki şiddetli bir savaştan çıkmış gibiydi.
E) Bu araba için siz ne kadar istiyorsunuz?

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Her zaman görevlilerden özel ilgi bekliyor.
B) Birçok dostlarımdan artık haber alamıyorum.
C) Tüm arkadaşları onun için hazırlık yaptılar.
D) Kitaptaki öykülerin hemen hepsi bana aittir.
E) Bu yılki hava sıcaklığı kuraklık tehlikesini artırıyor.

18. Zaman, dereye atılmış şeker parçası gibidir, erir gider; bir an evvel tadın.

Bu cümledeki bozukluğu gidermek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "bir an" sözcüğü cümleden çıkarılmalıdır.
B) "tadın" yerine "yiyin" sözcüğü getirilmelidir.
C) "bir an" sözcüğünün önüne "onu" sözcüğü getirilmelidir.
D) "parçası" sözcüğü cümleden çıkarılmalıdır.
E) "Zaman" sözcüğü "gibidir" sözcüğünden sonra getirilmelidir

19. Binbir güçlükle vatanları için canlarını hiçe sayan o zamanki gençlik, acaba şimdiki gençliğin hâlini görse neler düşünürlerdi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "düşünürlerdi" yerine "düşünürdü" sözcüğü getirilerek
B) "o zamanki" yerine "geçmişteki" sözcüğü getirilerek
C) "binbir" sözcüğü cümleden çıkarılarak
D) "şimdiki" sözcüğü "gençliğin" sözcüğünden sonra getirilerek
E) "hiçe sayan" sözcüğü cümleden çıkarılarak

20. Zorlamayla ortadan kaldırılan sanat etkinlikleri, daha kuvvetli olarak ortaya çıkarlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "zorlamayla" sözcüğü "ortadan" sözcüğünden sonra getirilerek
B) "daha" sözcüğü cümleden çıkarılarak
C) "etkinlikleri" sözcüğü cümleden çıkarılarak
D) "çıkarlar" sözcüğü yerine "çıkart" sözcüğü getirilerek
E) "olarak" sözcüğü cümleden atılarak

ÇÖZÜMLER

1. "Eski komşumuz da benim gibi çocukları çok seviyor." cümlesinde anlam belirsizliği vardır:
- Benim çocukları sevdiğim gibi...
 - Benim gibi çocukları...

Cevap B

2. "Günlükler yazılırken insana haz verdiği kadar okunurken de etkiler." cümlesinde belirtili nesne eksikliği vardır. Cümledeki "etkiler" sözcüğünden önce "insanı" sözcüğü getirilmelidir.

Cevap B

3. "Son kitabında yılın şiir kitaplarına da yer vermiş; fakat şiir kitapları hakkında yine herhangi bir olumlu ya da olumsuz eleştiri bu sefer de yok" cümlesinde "yine" ve "bu sefer de" sözlerinin bir arada kullanılması anlatım bozukluğuna neden olmuştur.

Cevap D

4. "Politikacılar kendilerine prensipler edinmeli ve eleştirmeli." cümlesinde belirtili nesne eksikliğine bağlı bir anlatım bozukluğu vardır. Cümle "...kendilerine prensipler edinmeli ve kendilerini eleştirmeli" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap A

5. "Herkes çok istediği halde vakit bulamadığı işler vardır." cümlesinde "herkes" sözcüğünde tamlayan eki eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. "Herkes" yerine "herkesin" sözcüğü getirilmelidir.

Cevap C

6. "Dosyaların eksikleri tamamlandı ve mahkemeye gönderildi." cümlesinde özne eksikliği vardır: "Mahkemeye gönderilen ne?" diye sorulduğunda yanıt alınamamaktadır. Cümle "...dosyalar mahkemeye gönderildi" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

7. A seçeneği "Her çeşit bahçe düzenlemesi yapılır ve çiçek satılır."

B seçeneği "Mağazada gördüğüm eşyaların hepsini almak istedim."

C seçeneği "Ya onun gibi olurum ya da hiçbir şey olmam."

E seçeneği "Küçük çocuğuma yüzmeyi öğretecek bir öğretmen arıyorum." şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

8. Öncüldeki cümlede gereksiz sözcük kullanımı vardır. Çünkü "ağızındaki dişler" sözünde "dişler" zaten ağızda olacaktır.

Cevap E

9. Öncüldeki cümlede tamlayan eksikliği vardır. İfadenin doğrusu "...tartışmaların gerçeklerle hiçbir ilgisi bulunmuyordu." şeklinde olmalıdır.

Cevap D

10. "Çalıştığımdan dolayı" sözünde "-dan" eki "dolayı" sözcüğünün anlamını karşıladığı için "dolayı" sözcüğünün atılması cümlelerin anlamını etkilemez.

Cevap D

11. I. cümlede "konuşmasını" yerine "konuşmayı" sözcüğü getirilmelidir. II. cümle "...ama uzun konuşmaları dinlerdi." şeklinde, IV. cümle "içini dökerdi" şeklinde düzeltilmelidir. V. cümlede fakat bağlacı yerine "ve" bağlacı getirilmelidir.

Cevap C

12. Sözcüğün yanlış yerde kullanımı anlatım bozukluğuna neden olur. D seçeneğinde "alkollü araç" sözünden araç alkollüymüş gibi bir anlam çıkmaktadır. Bu nedenle cümle "aracı alkollü kullanan..." şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap D

13. "Onunla iki ay süre boyunca bu konu üzerinde çalıştık." cümlesinde gereksiz sözcük kullanılmıştır. "İki ay" ifadesi zaten süre anlamı verdiği için "süre" sözcüğü cümlede olmamalıdır.

Cevap A

19. "Binbir güçlkle vatanları için canlarını hiçe sayan o zamanki gençlik acaba şimdiki gençliğin hâlini görse neler düşünürlerdi" cümlesinde yüklemdeki çoğul kişi eki atılmalıdır.

Cevap A

14. "Türk edebiyatında yalın bir dilin kullanılması halkın kitaplara ilgi duymasına neden oldu" cümlesinde "neden oldu" yanlış kullanılmıştır. Cümle anlamca olumlu bir durumu ifade ettiği için "neden oldu" yerine "sağladı" sözcüğü getirilmelidir.

Cevap C

20. "Zorlamayla ortadan kaldırılan sanat etkinlikleri, daha kuvvetli olarak yeniden ortaya çıkarlar." cümlesinde özne, insan dışı bir varlık olup çoğul kişi eki almış ve anlatım bozukluğuna yol açmıştır.

Cevap D

15. Cümledeki "evlenmeden önce" ifadesindeki "-den" eki zaten "önce" anlamını vermektedir. Bu nedenle "önce" sözcüğünün atılması cümlemin anlamını değiştirmez.

Cevap C

16. "Herkes sanki bir savaştan çıkmış gibiydi." cümlesinde aynı anlama gelen "sanki" ve "gibi" aynı cümlede kullanılmıştır. Bu iki sözcükten biri atılmalıdır.

Cevap D

17. "Birçok dostlarımdan" ifadesindeki "-lar" eki (çoğul anlamı veren bir tamlayandan dolayı) atılmalıdır. "Birçok dostumdan" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap B

18. Öncüldeki "bir an evvel tadın" ifadesinde nesne eksikliği vardır. Bu nedenle cümle "onu bir an evvel tadın" şeklinde düzeltilmelidir.

Cevap C

T Ü R K Ç E

Sözel Mantık

47 Önerilen Süre: 40 dk.

Not: SÖZEL MANTIK sorularının çözümü aşama aşama ilerler ve çoğu zaman her soru için farklı verileri gösteren bir tabloya ihtiyaç duyulur.

Dolayısıyla çözüm tablosu diye öğrencinin önüne tüm verilerin iç içe geçtiği, çözüm aşamaları olmayan hazır tek bir bir tablo koymak öğrenciye anlamsız gelebilir.

Bu durumda öğrenci **"Bu veriler buraya nasıl yerleştirildi?"** ya da **"Bu tablo bu hâle nasıl geldi?"** şeklinde sorular sormaktadır.

Bu nedenle Sözel Mantık testlerinin çözüm tabloları aşama aşama, her öncülün tek tek nasıl yerleştirildiği açıklanarak ve çıkarılacak sonuçlara vurgu yapılarak hazırlanmıştır.

Çözüm adımlarını dikkatlice takip etmeniz önerilmektedir.

1 - 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ayfer, Berk, Cemil, Dilek, Ersin ve Filiz'in renkli kartlarla oynadığı oyunun kuralları şöyledir:

- Mavi, yeşil, kırmızı, sarı, beyaz ve turuncu kartlardan oluşan bir desteden herkes bir kart çekecektir. Aynı rengi çekenler, oyuna devam edecek, yalnız bir kere seçilen rengi bulanlar oyundan ayrılacaktır. Aynı rengi bulan kişiler, farklı renkte kart buluncaya kadar kart çekmeye devam edecekler.
- Ayfer, Dilek ve Ersin ilk turda oyundan ayrılmıştır.
- Berk, Cemil'in ayrıldığı turdan sonraki turda oyundan ayrılmıştır.

1. Ayfer'in ilk turda kırmızı kart çektiği biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi **kesin olarak yanlıştır**?

- A) Cemil, yeşil kart çekmiştir.
- B) Ersin, mavi kart çekmiştir.
- C) Filiz, kırmızı kart çekmiştir.
- D) Ersin, turuncu kart çekmiştir.
- E) Filiz, yeşil kart çekmiştir.

2. Bu bilgilere göre, oyunun ilk turuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **kesin olarak doğrudur**?

- A) Dilek'le Ersin aynı kartları çekmiştir.
- B) Kırmızı, beyaz ve mavi kartları çekenler oyundan çıkmıştır.
- C) Berk, yeşil kart çekmiştir.
- D) Ersin'le Berk farklı renkte kartları çekmiştir.
- E) Filiz, sarı kart çekmiştir.

3.

- I. Berk
- II. Cemil
- III. Filiz

Oyunda oynanan her tur için kişilere ikişer puan veriliyorsa yukarıdakilerden hangileri en yüksek puanı almıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I, II ve III

4. Bu bilgilere göre, ikinci turla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **kesin olarak yanlıştır**?

- A) Cemil, mavi kart çekmiştir.
- B) Berk ve Filiz aynı renkte kartları çekmiştir.
- C) Herkes farklı renkte kart çekmiştir.
- D) Üç kişi kart çekmiştir.
- E) Bir kişi oyundan ayrılmıştır.

5 - 7. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Üniversiteye yüksek lisans başvurusu yapmak amacıyla Kemal, Leman, Mert, Nihan ve Osman adlı öğrenciler; 2011, 2012 ve 2013 yıllarında mayıs ve kasım dönemlerinde yapılan ALES'e girmişlerdir. Hangi öğrencinin hangi yıl ve hangi dönemde sınava girdiği ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Her öğrenci farklı bir yıl ve dönemde birer defa sınava girmiştir.
- Sınava ilk giren öğrenci Mert'tir.
- Kemal ve Leman adlı öğrenciler aynı yıl sınava girmiştir.
- Nihan ve Osman adlı öğrenciler, farklı yıllarda sınava girmiştir.
- Osman adlı öğrenci, mayıs döneminde sınava girmiştir.

5. Verilen bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Kemal, 2011 yılında sınava girmiştir.
- B) Osman, 2012 yılında sınava girmiştir.
- C) Kemal ve Leman, 2013 yılında sınava girmiştir.
- D) Mert ve Osman, aynı yıl sınava girmiştir.
- E) Nihan, Osman'dan önce sınava girmiştir.

6. Bu beş kişiden her birinin hangi yıl ve dönemde sınava girdiğinin bilinmesi için,

- I. Nihan'ın hangi dönemde sınava girdiği,
 - II. Leman'ın hangi dönemde sınava girdiği,
 - III. Kemal'in hangi yıl sınava girdiği,
 - IV. Nihan'ın hangi yıl sınava girdiği
- bilgilerinden hangilerinin verilmesi yeterli olur?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Aşağıdaki dönemlerden hangisinde ALES'e hiç kimse girmemiş olabilir?

- A) 2013 mayıs dönemi
- B) 2013 kasım dönemi
- C) 2012 mayıs dönemi
- D) 2011 mayıs dönemi
- E) 2011 kasım dönemi

8 - 10. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir iş başvurusunda bulunan Ayşen, Bengü, Cenk, Demir, Efe ve Fırat adlı kişiler bir haftanın farklı günlerinde mülakata çağırılmıştır. Mülakata çağırıldıkları günlerle ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Mülakatlar sadece 09.00'da ve 15.00'te yapılmaktadır.
- Pazartesi günleri mülakat yapılmamaktadır.
- Bu kişilerden ikisinin mülakatı saat 09.00'da, dördünün mülakatı 15.00'te yapılacaktır.
- Demir ve Fırat, cumartesi ve pazar günlerinde, farklı saatlerde mülakata girecektir.
- Cenk'in mülakatı, Bengü'nün mülakatından önceki bir günde yapılacaktır.
- Efe'nin mülakatı, cuma günü 09.00'da yapılacaktır.

8. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Salı günü saat 09.00'da mülakat yoktur.
- B) Çarşamba günü saat 15.00'te mülakat yapılmaktadır.
- C) Perşembe günü saat 15.00'te mülakat yoktur.
- D) Cumartesi günü saat 09.00'da mülakat yapılmaktadır.
- E) Pazar günü saat 15.00'te mülakat yapılmaktadır.

9. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Ayşen 09.00'da mülakata girmiştir.
- B) Cenk, salı günü mülakata girmiştir.
- C) Ayşen, Bengü'den sonraki bir gün mülakata girmiştir.
- D) Bengü, Efe'den önceki bir gün mülakata girmiştir.
- E) Demir, Efe'den sonraki gün mülakata girmiştir.

10.

- I. Ayşen
- II. Bengü
- III. Cenk

Bu bilgilere göre mülakata salı günü girebilecek kişiler yukarıdakilerden hangileri olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11 - 14. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir maraton yarışmasında, Kanada, Çin, İngiltere, Meksika, Fransa ve Kazakistan'dan on bir sporcu yarışmıştır.

- Yarışa en çok sporcuyla katılan ülke Çin'dir.
- Sadece Kanada ve Kazakistan yarışa birer sporcuyla katılmıştır.
- Birinci ve sonuncu yarışmacı aynı ülkeden katılmıştır.
- Yarışı art arda bitiren yarışçılardan hiçbiri aynı ülkeden değildir.
- Yarışın sonunda ikinci, altıncı ve dokuzuncu sırayı aynı ülkenin sporcuları almıştır.
- Her Meksikalı sporcunun ardından bir Çinli sporcu yarışı bitirmiştir.
- Fransız sporculardan biri yarışmada sonuncu olmuştur.

11.

- I. Çin
- II. Meksika
- III. Kazakistan

Bu bilgilere dayanarak yarış sonunda yukarıdaki hangi iki ülkenin tüm sporcularının sıralamadaki yeri **kesinlikle** bilinebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

12. Verilen bilgilere göre, Kazak sporcunun yarışı kaçınıcı sırada bitirmiş olması mümkün **değildir**?

- A) Üçüncü
- B) Dördüncü
- C) Beşinci
- D) Yedinci
- E) Onuncu

13.

- I. İngiltere,
- II. Kazakistan,
- III. Çin

Kanadalı sporcu onuncu sırada bitirdiyse yedinci sırada, yukarıdaki ülkelerinden hangilerinin sporcuları bitirmiş olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ya da II
- E) II ya da III

14. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi **kesinlikle** doğrudur?

- A) Meksikalı sporculardan biri İngiliz sporculardan en az birini geçmiştir.
- B) Kanadalı sporcu İngiliz sporcuların tümünü geçmiştir.
- C) Kazakistanlı sporcu, Meksikalı sporcuların tümünü geçmiştir.
- D) Kazakistanlı sporcu Çinli sporcuların tümünü geçmiştir.
- E) Meksikalı sporculardan biri İngiliz sporcuların tümünü geçmiştir.

15 - 18. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Güzel Sanatlar Fakültesinde okuyan Burcu, aldığı yedi ders kitabını ocak ayından başlayarak mayıs ayına kadar okumuştur. Burcu'nun hangi kitapları hangi aylarda okuduğuyla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Bütün kitaplarını en az bir kez ve bir ayda en fazla iki tür kitap okumuştur.
- A yazarına ait tarih, felsefe, edebiyat, sanat içerikli dört ve B yazarına ait tarih, felsefe, sanat içerikli üç kitabı vardır.
- Edebiyat kitabını art arda iki ay okumuştur.
- B yazarına ait aynı tür kitapların hiçbirini art arda aylarda okumamıştır.
- Sadece bir ay hem B hem de A yazarlarına ait aynı içerikli kitabı okumuştur.
- Ocak ve nisan aylarında, tarih ve felsefe kitaplarını farklı yazarlardan okumuştur.

15. Bu bilgilere göre Burcu'yla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Şubat ayında A yazarına ait sanat kitabını okumuştur.
- B) Nisan ayında B yazarına ait felsefe kitabını okumuştur.
- C) Mart ayında A yazarına ait edebiyat kitabını okumuştur.
- D) Ocak ayında B yazarına ait felsefe kitabını okumuştur.
- E) A yazarına ait tarih içerikli kitabı üç ay boyunca okumuştur.

16. Burcu'nun ocak ayında B yazarına ait tarih kitabını okuduğu biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Nisan ayında A yazarına ait felsefe kitabını okumuştur.
- B) Şubat ayında B yazarına ait sanat kitabını okumuştur.
- C) Şubat ayında B yazarına ait felsefe kitabını okumuştur.
- D) Mart ayında B yazarına ait sanat kitabını okumuştur.
- E) Ocak ayında A yazarına ait felsefe kitabını okumuştur.

17. Burcu'nun hem B hem de A yazarına ait aynı içerikli kitabı okuduğu ay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şubat
- B) Mart
- C) Ocak
- D) Mayıs
- E) Nisan

18. Burcu, B yazarına ait sanat içerikli kitabını;

- I. şubat,
- II. mart,
- III. mayıs

aylarından hangilerinde okumuş olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

19 - 20. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir pazarlamacı, sattığı ürünleri tanıtmak için çıktığı iş gezisi için Afyon, Burdur, Çankırı, Diyarbakır, Elazığ şehirlerine uğramıştır. Bu pazarlamacının uğradığı şehirlerin sırası ve sattığı ürün miktarıyla ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Afyon'a, Diyarbakır'dan daha önce gitmiş ve daha az satış yapabilmiş; Çankırı'dan ise daha sonra gitmiş ve daha çok satış yapabilmıştır.
- Elazığ'a Çankırı'dan daha önce gitmiş ve daha az satış yapabilmıştır.
- En çok satış yapabildiği şehir, ilk gittiği şehirdir.

19. Bu pazarlamacının son gittiği şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Afyon B) Burdur C) Çankırı
D) Diyarbakır E) Elazığ

20. Bu pazarlamacının en çok satış yapabildiği şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Afyon B) Burdur C) Çankırı
D) Diyarbakır E) Elazığ

ÇÖZÜMLER

1. tur	2. tur	3. tur
Ayfer Berk Cemil Dilek Ersin Filiz	Berk Gemil Filiz	Berk Filiz

Verilen bilgilere göre yukarıdaki gibi bir tablo çıkar. Ayfer ilk turda kırmızı kart çektiyse ve ayrıldıysa kırmızı kart çeken başkası olamaz. Aksi takdirde Ayfer'in de oyuna devam etmesi gerekirdi.

Cevap C

2. İlk turda Ersin oyundan ayrılmış, Berk devam etmişse ikisinin de farklı kartları seçtikleri kesindir.

Cevap D

3. Berk ve Filiz oyun sonundaki iki kişi olduğuna göre bu kişiler en fazla puanı toplamıştır.

Cevap D

4. Bu bilgilere göre ikinci turda herkesin farklı kartları çekmesi mümkün değildir. Çünkü herkes farklı kartları çekseydi 3. tura geçilemezdi.

Cevap C

5. Kemal ve Leman aynı yıl sınava girmişlerse ya 2012'de ya da 2013'te sınava girebilirler. Çünkü Mert'in 2011'de sınava girdiği kesindir. Kemal ve Leman'ın hangi dönemlerde sınava girdiği bilinmediği için ikisini yer değiştirerek tabloya eklemek gerekir.

1. Tablo

	2011	2012	2013
Mayıs	M	O	K/L
Kasım	N		L/K

2. Tablo

	2011	2012	2013
Mayıs	M	K/L	O
Kasım	N	L/K	

Verilen bilgilere göre kesinlikle doğru olan bilgi E seçeneğinde verilmiştir. B ve C seçeneği, 1. tabloya göre doğrudur. Nihan'ın Osman'dan önce sınava girdiği iki tabloya da doğru olduğuna göre E seçeneği kesinlikle doğrudur.

Cevap E

6. Kemal ve Leman'ın hangi dönemlerde sınava girdiği bilinmediği için, Leman ve Kemal ile ilgili II ve III'teki bilgiler verilseydi beş kişiden her birinin hangi yıl ve dönemde sınava girdiği bulunurdu.

Cevap C

7. I. tabloda 2012 ve II. tabloda 2013 kasım dönemlerinde kimsenin sınava girmemiş olduğu görülüyor. Seçeneklerde 2012 kasım dönemi verilmediğine göre, "2013 kasım döneminde" hiç kimse ALES'e girmemiştir.

Cevap B

8. Verilen kesin bilgiler önce yerleştirilir:

Efe'nin yeri kesin olduğuna göre önce onu yerleştirmek gerekir. Efe cuma günü 9.00'da mülakata girse aynı gün başka kimse giremeyeceği için cuma günü 15.00, tabloda kafa karıştırmaması için kapatılmıştır. Çünkü sorunun girişinde "bir haftanın farklı günleri" şeklinde bir ifade geçmektedir.

Not: Tablolarda boş kalması gereken yerleri kapatmak olası hataları önler. Aşağıdaki tabloda cuma 15.00 saat diliminin boş olması gerektiği tabloda gösterilmediği zaman, bazı öğrencilerin oraya da isim yazarak hataya düştüğü derslerde gözlenmiştir.

	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C. tesi	Pazar
09.00				Efe		
15.00				X		

Cumartesi ve pazar günleri Demir ve Fırat farklı saat ve farklı günlerde mülakata girecektir fakat hangisinin hangi gün ve saatte olduğu belli değildir. Bu olasılıklar şu şekilde gösterilir:

C. tesi	Pazar
Demir/ Fırat	X
X	Fırat/ Demir
	Demir/ Fırat
	X

ya da

C. tesi	Pazar
X	Fırat/ Demir
Demir/ Fırat	X
	Demir/ Fırat
	X

Bu iki veri de tabloya yerleştirildiğinde tablo şu aşamaya gelir:

	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C. tesi	Pazar
09.00				Efe	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir
15.00				X	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir

Öncüllerde saat 9.00'da iki, 15.00'te dört mülakat olduğu belirtilmiştir. Efe'nin mülakatı zaten kesin olarak 9.00'dadır. Cumartesi ve pazar 9.00'da da (hangi gün ve kim olduğu bilinmese de) bir mülakat olduğu kesindir. O hâlde 9.00'daki iki mülakat hakkı dolmaktadır. Buna göre salı, çarşamba ve perşembe 09.00 saatleri kesinlikle boştur.

Bunlar da tabloda gösterilirse tablo şu şekilde olur:

	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C. İesi	Pazar
09.00	X	X	X	Efe	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir
15.00				X	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir

Son aşamada Ayşen, Bengü ve Cenk adlı kişiler tabloya yerleştirilecektir.

Burada dikkat edilmesi gereken "Cenk'in mülakatı Bengü'nün mülakatından önceki bir günde yapılacaktır." ifadesidir.

Burada "önceki bir gün" ifadesi araya Ayşen'in de (kesin olmasa da) girebileceğini göstermektedir.

Yani,

Cenk	Bengü	Ayşen
Ayşen	Cenk	Bengü
Cenk	Ayşen	Bengü

sıralamalarının hepsi mümkündür.

Bu olasılıklar da dikkate alınırsa tablonun son hâli aşağıdaki gibi olur:

	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	C. İesi	Pazar
09.00	X	X	X	Efe	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir
15.00	Cenk	Bengü	Ayşen	X	Demir/ Fırat	Fırat/ Demir
	Ayşen	Cenk	Bengü			
	Cenk	Ayşen	Bengü			

Tüm sorular bu tabloya göre çözülebilir.

Bu bilgilere göre perşembe günü 15.00'te her durumda mülakat vardır.

Cevap C

9. Tabloya göre Bengü, her durumda Efe'den önceki bir gün mülakata girmiştir.

Cevap D

10. Tabloya göre salı günü mülakata girebilecekler Cenk ve Ayşen'dir.

Cevap C

11.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Fransa	Çin			Meksika	Çin		Meksika	Çin		Fransa

Yarışmaya en çok sporcuyla katılan ülke Çin ise 2, 6 ve 9. sırada da Çin olmalıdır. Buralara Meksika ya da İngiltere denenirse (en fazla sporcu Çin'de olacağından) toplam sayı aşılmış olur.

2, 6. ve 9. sıraya Çin konduğu zaman 5 ve 8. sıraya da Meksika gelecektir. ("Her Meksikalı sporcunun ardından bir Çinli sporcu yarışı bitirmiştir." öncülünden dolayı)

1 ve 11. sporcuların da Fransız olduğu öncüllerden anlaşılmaktadır. Bu durumda sıralamada Çin, Meksika ve Fransa'nın yerleri bilinmektedir.

Cevap D

12. Tabloya dikkat edildiğinde 3, 4, 7 ve 10. sıradaki sporcuların nereden olduklarının belli olmadığı görülmektedir. Fakat 5. sıradaki sporcunun Meksika'dan olduğu kesindir. Dolayısıyla Kazak sporcunun 5. sırada olması mümkün değildir.

Cevap C

13. Yarışmacı sayılarından İngiltere'nin 2 sporcuyla yarışmaya katıldığı anlaşılmaktadır. Kanadalı sporcu yarışı 10. sırada bitirdiyse 2 İngiliz sporcunun 3 ve 4. sıralarda yan yana gelmemesi için İngiliz sporculardan birinin kesinlikle 7. sıraya getirilmesi gerekir.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Fransa	Çin			Meksika	Çin	İngiltere	Meksika	Çin	Kanada	Fransa

Cevap A

14.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Fransa	Çin			Meksika	Çin		Meksika	Çin		Fransa

Tabloya göre 3 ve 4. sırada iki İngiliz sporcu art arda olmayacağından ve 5. sırada da bir Meksikalı sporcu olduğundan "Meksikalı sporculardan biri İngiliz sporculardan en az birini geçmiştir." ifadesi kesinlikle doğrudur. İngiliz sporculardan biri 7 ya da 10. sırada olmak zorundadır.

Cevap A

15. Son öncülde verilen "Ocak ve nisan aylarında, tarih ve felsefe kitaplarını farklı uyruklu yazarlardan okumuştur." ifadesine göre başlangıçta aşağıdaki gibi bir tablo yapılabilir. Burada iki farklı olasılık söz konusudur:

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
A	tarih			felsefe	
	felsefe			tarih	
B	felsefe			tarih	
	tarih			felsefe	

Bu durumda edebiyat türündeki kitabını art arda okuduğu ayların şubat ve mart olduğu kesin olarak görülmektedir.

Ayrıca "Sadece bir ay hem B hem de A yazarlara ait aynı içerikli kitabı okumuştur." öncülü dikkate alındığında mayıs ayında sanat kitabı okunduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki bilgiler de tabloya yerleştirildiğinde tablonun son hâli aşağıdaki gibi olur.

Not: Tabloda kalan eksik yerler olduğunda çok fazla ihtimal olduğu için zaman kaybetmeden sorulara geçmek, eksik yerleri soruya göre değerlendirmek gerekir.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
A	tarih	edebiyat	edebiyat	felsefe	sanat
	felsefe			tarih	
B	felsefe			tarih	sanat
	tarih			felsefe	

Buna göre mart ayında, A yazarına ait edebiyat içerikli bir kitap okunduğu kesindir.

Cevap C

15. Bu tabloya göre ocakta B yazarına ait tarih türünde bir kitap okuduysa (ilk satırdaki olasılığa bakarak) son öncüle göre A yazarına ait tarih içerikli kitabı nisan ayında okuması gerekir.

Bu durumda A seçeneği kesinlikle yanlıştır.

Cevap A

17. Tabloya göre Burcu'nun hem B hem de A yazarına ait aynı içerikli kitap okuduğu ay mayıstır.

Cevap D

18. B yazarına ait sanat içerikli kitap okunan ayın mayıs olduğu kesindir. Tabloya göre B yazarına şubat ya da mart ayları için de sanat kitabı verilebilir.

Cevap E

19. Soruda verilen ögeler, iki farklı özelliğe (az/çok satış, önce/sonra gidiş) göre sıralanmıştır. Dolayısıyla verilenleri tek bir hat üzerinde sıralamak yerine iki farklı hat üzerinde sıralamak daha pratik olacaktır. Buna göre sıralama şöyle olur:

önce	Burdur	Elazığ	Çankırı	Afyon	Diyarbakır	sonra
------	--------	--------	---------	-------	------------	-------

az satış	Elazığ	Çankırı	Afyon	Diyarbakır	Burdur	çok satış
----------	--------	---------	-------	------------	--------	-----------

Verilen öncüller doğrultusunda yapılan sıralamaya göre pazarlamacının en son gittiği şehir "Diyarbakır"dır.

Cevap D

20. Verilen öncüller doğrultusunda yapılan sıralamaya göre pazarlamacının en çok satış yaptığı şehir ilk uğradığı şehir, yani "Burdur"dur.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Sözel Mantık

48 Önerilen Süre: 40 dk.

1. - 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

K, L, M, N, O ve P adlı müzelerde sikke, minyatür, hat ve tablo türünde tarihî eserler bulunmaktadır. Hangi eserlerin hangi müzelerde bulunduğuyla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Her müzede bir tanesi bulunmakta ve her tarihî eser en az bir müzede bulunmaktadır.
- 2 müzede hat türünde tarihî eser bulunmaktadır.
- M adlı müzede sikke bulunmaktadır.
- P adlı müzede minyatür ya da tablo bulunmaktadır.
- K ve O müzelerinde, aynı tür eser bulunmaktadır ve bu eser hat değildir.

2. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) O müzesinde tablo bulunmaktadır.
- B) N müzesinde hat bulunmaktadır.
- C) L müzesinde tablo bulunmaktadır.
- D) İki müzede tablo bulunmaktadır.
- E) Bir müzede minyatür bulunmaktadır.

3.

- I. K
- II. L
- III. N

Bu bilgilere göre yukarıdaki müzelerden hangisinde minyatür bulunabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

1. Aşağıdakilerden hangisi, verilen bilgilerden kesin olarak çıkarılabilecek bir sonuçtur?

- A) Bir müzede sikke bulunmaktadır.
- B) Minyatür ve hat bulunan aynı sayıda müze vardır.
- C) K müzesinde minyatür bulunmaktadır.
- D) P müzesinde tablo bulunmaktadır.
- E) N müzesinde minyatür bulunmaktadır.

4. Aşağıdaki müzelerin hangisinde aynı tür tarihî eser bulunmaktadır?

- A) K ve M
- B) K ve L
- C) L ve M
- D) N ve P
- E) L ve N

5. - 7. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

A, B, C, D ve E adlı yönetmenler, P, S, T, V ve Z kanallarından birinde spor, sanat, bilim, sağlık ve belgesel içerikli programlar hazırlamıştır. Bu yönetmenlerin uyrukları ve hangi kanallarda hangi programları yaptıklarıyla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Yönetmenlerden üçü yabancı, ikisi yerlidir.
- A adlı yönetmen Z kanalında sağlık programı yapmaktadır.
- Spor ve belgesel programları P ve V kanalında yayımlanmaktadır.
- S ve T kanallarında program yapanlar yerli yönetmenlerdir.
- D adlı yönetmen, sanat programı yapmaktadır.

5. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) A adlı yönetmen, yabancısıdır.
- B) D adlı yönetmen, T kanalında program yapmaktadır.
- C) Yabancı yönetmenlerden biri E'dir.
- D) Bilim içerikli programın yönetmeni, S kanalında program yapmaktadır.
- E) Yerli yönetmenlerden biri belgesel içerikli program yapmaktadır.

6. Bu bilgilere göre, yabancı mı yoksa yerli mi olduğu kesin olarak bilinen yönetmenler aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) A ve B
- B) B ve D
- C) C ve B
- D) D ve A
- E) E ve C

7. C adlı yönetmen, V kanalında program yaptıysa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) B adlı yönetmen, P kanalında program yapmaktadır.
- B) D adlı yönetmen, yerlidir.
- C) C adlı yönetmen, yabancısıdır.
- D) E adlı yönetmen, spor içerikli program yapmaktadır.
- E) C adlı yönetmen, bilim içerikli program yapmaktadır.

8. - 10. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir oyuncakçıya giden Arda, Burcu, Ceyda ve Deniz adlı çocuklar P, R, S, T, V markalarına ait 3 uçak ve 4 araba almışlardır. Bu kişilerin aldıkları oyuncaklarla ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Deniz, yalnızca bir adet araba satın almıştır.
- Burcu'nun satın aldığı arasında uçak yoktur.
- Arda, yalnızca aynı tür oyuncaktan iki farklı markanın oyuncağını satın almıştır.
- Ceyda, yalnızca bir adet T markasına ait uçak ve bir adet R markasına ait araba satın almıştır.
- İki kişi T markasına ait araba almıştır. Bunun dışında kimse aynı markaya ait aynı üründen almamıştır.

8. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Arda, V markasına ait uçak satın almıştır.
- B) Burcu, P markasına ait araba satın almıştır.
- C) Burcu, T markasına ait araba satın almıştır.
- D) Arda ve Burcu, aynı türde farklı markaların oyuncağını satın almıştır.
- E) Arda ve Ceyda, aynı markaya ait farklı türde oyuncak satın almıştır.

9. Bu bilgilere göre Arda, aşağıdakilerin hangisinde verilen ürünlerin ikisini de satın almış olabilir?

- A) V markasına ait uçak, T markasına ait uçak
- B) P markasına ait uçak, R markasına ait uçak
- C) S markasına ait araba, P markasına ait araba
- D) S markasına ait araba, V markasına ait araba
- E) T markasına ait araba, V markasına ait araba

10. Bu bilgilere göre Deniz'in satın aldığı araba hangi markaya aittir?

- A) P B) R C) S D) T E) V

11. - 14. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Sadece Akdeniz ve Doğu Anadolu mutfağından yemekler hazırlayan bir restoranda P, R, S ve T isimli Akdeniz yemekleri ile Y isimli Doğu Anadolu yemeği sunulmaktadır. Alp, Berkem, Cemil, Dursun, Esra ve Faruk adlı arkadaşların bu restoranda hangi yemekleri yedikleri ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Restoranda P, R ve Y yemeklerinden ikişer, diğerler yemeklerden birer adet sipariş verilmiştir.
- Alp ve Dursun ikişer, diğerleri birer parça yemek siparişi vermiştir.
- Berkem ve Faruk Akdeniz mutfağından sipariş vermişlerdir.
- R yemeğini sipariş verenler Alp ve Esra'dır.
- Dursun, Faruk'un istediği yemekten sipariş vermiştir.
- Cemil ve Dursun, Doğu Anadolu mutfağından aynı yemeği sipariş vermiştir.

12. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Faruk, P yemeğini yemiştir.
- B) Faruk, T yemeğini yemiştir.
- C) Alp'in yediği ikinci yemek T'dir.
- D) Berkem, T yemeğini yemiştir.
- E) Berkem, S yemeğini yemiştir.

13. Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi, kesin olarak yanlıştır?

- A) Cemil, Y yemeğini yemiştir.
- B) Berkem, T yemeğini yemiştir.
- C) Dursun, Y yemeğini yemiştir.
- D) Dursun, P yemeğini yemiştir.
- E) Dursun, S yemeğini yemiştir.

11.

- I. S
- II. T
- III. Y

Yukarıdakilerden hangileri Alp'in yediği ikinci yemek olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

14. Alp'in T yemeğini yediği biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi, kesin olarak doğrudur?

- A) Berkem, S yemeğini yemiştir.
- B) Berkem, Y yemeğini yemiştir.
- C) Berkem, P yemeğini yemiştir.
- D) Cemil, T yemeğini yemiştir.
- E) Cemil, S yemeğini yemiştir.

15 - 17. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Edebiyat fakültesinde okuyan Ahmet, Basri, Cemil, Demet, Esra, Fatih, Gül ve Halit adlı arkadaşlar, fakültede bulunan Orhan Veli Kütüphanesinde K ve L; Necip Fazıl Kütüphanesinde M ve N, Nazım Hikmet Kütüphanesinde ise P ve K türünde kitaplar okumuştur. Bu arkadaşlardan hangisinin hangi kütüphanede ve hangi tür kitapları okudukları ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Herkes yalnızca bir kütüphanede, yalnızca bir kitap okumuştur.
- Necip Fazıl Kütüphanesi ve Nazım Hikmet Kütüphanelerinde üçer kişi kitap okumuştur.
- Ahmet ve Cemil, farklı salonlarda aynı tür kitap okumuştur.
- P kitabını okuyanlar yalnızca Demet ve Gül'dür.
- Halit, L türünde bir kitap okumuştur.
- M türünde kitap okuyan tek kişi Basri'dir.

15. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Halit, Necip Fazıl Kütüphanesinde kitap okumuştur.
- B) Cemil, Orhan Veli Kütüphanesinde kitap okumuştur.
- C) Ahmet, Necip Fazıl Kütüphanesinde kitap okumuştur.
- D) Demet, Nazım Hikmet Kütüphanesinde kitap okumuştur.
- E) Gül, Necip Fazıl Kütüphanesinde kitap okumuştur.

16. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Basri ve Cemil, aynı tür kitap okumuştur.
- B) Cemil, K türünde bir kitap okumuştur.
- C) N türünde kitap okuyan toplam iki kişi vardır.
- D) Esra, N türünde kitap okumuştur.
- E) Orhan Veli Kütüphanesinde L türünde kitap okuyan bir kişi vardır.

17.

- I. Esra
- II. Cemil
- III. Fatih

Yukarıdakilerden hangileri Nazım Hikmet Kütüphanesinde kitap okumuş olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

18 - 20. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir televizyon kanalında yayımlanan moda içerikli bir programa katılan A, B, G ve H adlı yerli mankenlerle C, D, E, F adlı yabancı mankenler spor, yazlık, kışlık ya da baharlık tarzda kıyafetler sergilemiştir. Bu mankenlerin hangi tarzda kıyafet sergilediğiyle ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Spor tarzda kıyafet sergileyen tek manken E'dir.
- Kışlık tarzda yalnızca bir yerli manken kıyafet sergilemiştir.
- Üçü yerli, biri yabancı manken olmak üzere dört manken yazlık kıyafet sergilemiştir.
- B, C ile aynı tarzda kıyafet; D ise onlardan farklı bir tarzda kıyafet sergilemiştir.
- Yalnızca iki yabancı manken baharlık kıyafet sergilemiştir.
- H'nin kıyafet sergilediği tarzda bir yerli manken daha kıyafet sergilemiştir.

18. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) G, yazlık kıyafet sergilemiştir.
- B) A, kışlık kıyafet sergilemiştir.
- C) F, yazlık kıyafet sergilemiştir.
- D) A ve E, farklı tarzlarda kıyafet sergilemiştir.
- E) G ve F, farklı tarzlarda kıyafet sergilemiştir.

19. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) D, yazlık kıyafet sergilemiştir.
- B) A, yazlık kıyafet sergilemiştir.
- C) F, kışlık kıyafet sergilemiştir.
- D) G, yazlık kıyafet sergilemiştir.
- E) F ve C, farklı tarzlarda kıyafet sergilemiştir.

20.

- I. A
- II. F
- III. G
- IV. H

Yukarıdakilerden hangilerinin hangi tarzda kıyafet sergilediği kesin olarak bilinmektedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

ÇÖZÜMLER

1. "P adlı müzede minyatür ya da tablo bulunmaktadır." öncülü iki farklı olasılık olduğunu gösterir. M'de sikke olduğu zaten soruda belirtilmiştir.

1. olasılık (P müzesinde minyatür varsa):

sikke	minyatür	hat (2)	tablo
M	P		

"K ve O müzelerinde, aynı tür eser bulunmaktadır ve bu eser hat değildir." öncülüne göre K ve O müzelerindeki eser kesinlikle tablodur.

Bu durumda hatların olduğu müzeler de L ve N'dir. Tablo da şu şekilde olacaktır:

sikke	minyatür	hat (2)	tablo
M	P	L, N	K, O

2. olasılık (P müzesinde tablo varsa):

sikke	minyatür	hat (2)	tablo
M			P

Yine "K ve O müzelerinde, aynı tür eser bulunmaktadır ve bu eser hat değildir." öncülüne göre K ve O müzelerindeki eser bu sefer de kesinlikle minyatürdür.

Bu durumda hatların olduğu müzeler de değişmeyecek ve yine L ve N olacaktır:

sikke	minyatür	hat (2)	tablo
M	K, O	L, N	P

Her iki olasılık da tek tabloda gösterilebilir:

sikke	minyatür	hat (2)	tablo
M	P	L, N	K, O
M	K, O	L, N	P

Bu tabloya göre sadece bir müzede sikke olduğuna kesin olarak ulaşılabilir.

Cevap A

2. Tabloya göre L müzesinde tablo bulunmadığı kesindir.

Cevap C

3. Tabloya göre minyatürün bulunabileceği müzeler K, O ve P'dir.

Cevap A

4. Bu bilgilere göre L ve N müzelerinde her durumda hat türünde tarihî eser bulunmaktadır.

Cevap E

Not: Eşleştirme tipi sorularda farklı tablolar yapılabilir. Yukarıdaki çözümde eşleştirilmesi için verilen değerlerden (müze-eser) hangisinin tabloda yukarı alınması gerektiğine ilişkin özel bir kural yoktur. Genellikle az olan değişkenlerin yukarı alınması önerilir.

Fakat değişkenler arasındaki sayı açıksa (örneğin, 5 farklı müze ve 10 farklı eser varsa) sayısı az olan değişkenin yukarı alınması daha da önemlidir. Aksi takdirde çok sayıda sütun açılıp zaman kaybedilebilir.

5.- 8. sorularda eser sayısı ile müze sayısı arasında belirgin bir fark olmadığı için eserler de müzeler de tabloda üstte yatay olarak gösterilebilir.

Aşağıdaki çözümde de müze isimleri yukarı alınmıştır:

1 - 4. sorular için alternatif tablo

M müzesinde sikke bulunduğu kesindir. K ve O müzelerindeki aynı eserin hat olmadığı belirtilse de hangi eserin olduğu kesin değildir.

K	L	M	N	O	P
X		sikke		X	

Not: K ve O'da bulunan eserlerin aynı olduğunu unutmamak için başlangıçta sembol olarak X işareti kullanılmıştır.

Herhangi bir işaret koymak şart değildir fakat sorularda çok fazla öncülü aynı anda düşünmek gerektiği için öğrencinin kendine göre hatırlatıcılar kullanması önerilmektedir.

Kitabınızda geleneksel bilinmeyen işareti X tercih edilmiştir.

P adlı müzede minyatür ya da tablo bulunuyorsa burada ortaya iki farklı olasılık çıkar:

1. olasılık:

P müzesinde minyatür var ise K ve O müzelerinde (hat olamayacağından) tablo olmak zorundadır. Çünkü her eser en az bir müzede bulunmaktadır. Bu durumda L ve N müzelerinde hat olması gerekir.

K	L	M	N	O	P
tablo	hat	sikke	hat	tablo	minyatür

2. olasılık:

P müzesinde **tablo** var ise K ve O müzelerinde (hat olamayacağından) minyatür olmak zorundadır. L ve N müzelerinde yine hat olacaktır.

K	L	M	N	O	P
minyatür	hat	sikke	hat	minyatür	tablo

Her iki olasılık aşağıdaki gibi **tek tablo olarak da** aşağıdaki gibi gösterilebilir:

K	L	M	N	O	P
tablo	hat	sikke	hat	tablo	minyatür
minyatür	hat	sikke	hat	minyatür	tablo

5.

Yerli yönetmen		Yabancı yönetmen		
S	T	P	V	Z
(D)	(D)	spor ya da belgesel	belgesel ya da spor	A sağlık

İki yerli yönetmen vardır, bunlar da S ve T kanallarında program yapmışlardır. O hâlde, Z kanalında program yapan A yerli olamaz, kesinlikle yabancısıdır.

Cevap A

6. A adlı yönetmen kesinlikle yabancısıdır. D adlı yönetmen de spor veya belgesel içerikli program yapmadığından P ve V kanallarında program yapamaz. S veya T kanallarından birinde program yapan D ise kesinlikle yerlidir.

Cevap D

7. C adlı yönetmen V kanalında program yaptıysa spor veya belgesel içerikli program yapmaktadır; kesinlikle bilim içerikli program yapmamıştır.

Yerli yönetmen		Yabancı yönetmen		
S	T	P	V	Z
(D)	(D)	spor ya da belgesel	C belgesel ya da spor	A sağlık

Cevap E

8. Deniz ve Burcu uçak almadığına ve Ceyda **bir uçak** aldığına göre kalan 2 uçak Arda'dadır. Fakat hangi markaların uçaklarının alındığı bilinmemektedir.

	Arda	Burcu	Ceyda	Deniz
uçak (3)	2 uçak		T	
araba (4)		2 araba	R	T

(Sorularda verilen sayıların tabloya yerleştirilmesi çözümü hızlandırır.)

Arabalardan biri Deniz'dedir.

Ceyda sadece **1 uçak** ve **1 araba** aldığına göre kalan 2 araba Burcu'da olmak zorundadır.

Öncülde iki kişinin T markasına ait araba aldığı ifade edildiğine göre bu iki kişi Burcu ve Deniz'dir.

Burcu'nun aldığı ikinci araba ve Arda'nın aldığı uçaklar bu durumda bilinmemektedir. Bu bilgilere göre Arda ve Burcu'nun aynı türde oyuncak alması olanaksızdır.

Cevap D

9. Arda'nın araba almadığı bilindiğine göre C, D ve E seçenekleri elenir. Öncüllerde sadece iki kişinin aynı markaya ait araba aldığı, bunun dışında aynı markaya ait aynı ürün alınmadığı ifade edilmiştir. Ceyda T markasına ait uçak aldıysa Arda'nın da T markasına ait uçak alması mümkün değildir. Buradan da A seçeneğini eleyebiliriz.

Cevap B

10. Bu bilgilere göre Deniz'in aldığı araba T markasına aittir.

Cevap D

11. R yemeğini alanların Alp ve Esra olduğu bilindiği için öncelikle tabloya onlar yerleştirilebilir.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R				R	

Cemil ve Dursun, Doğu Anadolu mutfağından aynı yemeği sipariş verdiği için bu yemek de Y yemeği olabilir. Çünkü ikişer tane alınabilecek P, R ve Y yemeklerinden sadece Y yemeği Doğu Anadolu mutfağına aittir.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R		Y	Y	R	

Buraya kadar ikişer tane alınabilecek yemeklerden R ve Y tabloya yerleştirilmiştir. İkişer tane alınabilecek sadece P yemeği kaldığına ve Dursun, Faruk'un aldığı yemekten aldığına göre bu yemek de P olacaktır.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R		Y	Y,P	R	P

P, R ve Y yemekleri tamamen dağıtıldığına göre diğer yemeklere geçilebilir.

Berkem, Akdeniz mutfağından yemek sipariş verdiğine göre bu yemek S ya da T'dir.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R	(S/T)	Y	Y,P	R	P

Son olarak Alp'in ikinci bir yemek alması gerekmektedir. Berkem, S yemeği alırsa T yemeğini Alp alabilir; Berkem, T yemeğini alırsa Alp S yemeğini alabilir.

Bu durumda tablonun son şekli aşağıdaki gibidir.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R (S/T)	(S/T)	Y	Y, P	R	P

Verilen bilgilere ve tabloya göre Alp'in yediği ikinci yemek S ya da T olabilir.

Cevap C

12. Tabloya göre Faruk'un P yemeğini aldığı kesindir.

Cevap A

13. Verilen bilgilere ve tabloya göre Dursun'un S yemeğini almış olması mümkün değildir. Alabileceği yemekler Y ve P'dir.

Cevap E

14. Alp T yemeğini sipariş verdiyse Berkem de S yemeğini yemiştir.

Alp (2)	Berkem	Cemil	Dursun (2)	Esra	Faruk
R, T	S	Y	Y, P	R	P

Cevap A

15. Öncüllerde verilen bilgiler şu şekilde yerleştirilebilir.

Orhan Veli (2 kişi)		Necip Fazıl (3 kişi)		Nazım Hikmet (3 kişi)	
K	L	M	N	P	K
Ahmet ya da Cemil	Halit	Basri	Esra Fatih	Demet Gül	Ahmet ya da Cemil

Bu durumda Demet'in Nazım Hikmet Kütüphanesinde kitap okuduğu kesinlikle doğrudur.

Cevap D

16. Tabloya göre Basri M, Cemil ise K kitabını okumuştur. A seçeneği kesinlikle yanlıştır.

Cevap A

17. Tabloya göre Nazım Hikmet Kütüphanesinde yalnızca Cemil kitap okuyabilir.

Cevap B

18. Verilen bilgiler ve sayılar dikkate alınırsa aşağıdaki gibi bir tablo yapılabilir:

	Yerli	Yabancı
spor		E
baharlık		D - F
kışlık	(A ya da G)	
yazlık	B - H (A ya da G)	C

Verilen bilgilere göre F yazlık tarzda kıyafet sergilemiş olamaz.

Cevap C

19. Verilen bilgilere göre F ve C'nin farklı tarzlarda kıyafet sergilediği kesindir.

Cevap E

20. Verilen bilgilere göre F'nin baharlık, H'nin yazlık tarzda kıyafet sergilediği kesindir. A ve G'nin durumu belli değildir.

Cevap D

1 - 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ayşen, Burak, Ceyda ve Demir adlı arkadaşlar soldan sağa doğru birden dörde kadar numaralı bir otoparka araçlarını park etmişlerdir. 2005, 2010, 2014 ve 2015 modellerde ve mavi, kırmızı, sarı, beyaz renklerde olan otomobiller ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- 2015 model otomobil Ayşen'indir.
- 3 numaralı park yerindeki otomobil, Ceyda'nındır.
- 2005 model otomobil sarıdır.
- Ayşen'in otomobili 2014 model otomobilin hemen sağında, beyaz otomobilin hemen solundadır.

1. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) 1 numaralı park yerindeki otomobil 2014 modeldir.
- B) Ceyda'nın otomobili beyazdır.
- C) Burak'ın otomobili mavidir.
- D) 2005 model otomobil Demir'indir.
- E) 2 numaralı park yerindeki otomobil sarıdır.

2. Bu bilgilerden aşağıdakilerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Burak'ın kaç numaralı parkı kullandığına
- B) Mavi otomobilin kaç model olduğuna
- C) Kırmızı otomobilin kime ait olduğuna
- D) Demir'in otomobilinin rengine
- E) 2010 model otomobilin kime ait olduğuna

3. Bu bilgilere göre aşağıdaki otoparklardan hangilerindeki araçların tüm özellikleri (sahibi, rengi, modeli) bilinmektedir?

- A) Yalnız 2
- B) Yalnız 3
- C) 1 ile 2
- D) 2 ile 3
- E) 2 ile 4

4. 2014 model otomobilin sahibinin bilinmesi için,

- I. Beyaz otomobilin kaç model olduğu,
- II. 4 numaralı park yerindeki otomobilin kime ait olduğu,
- III. 2014 model otomobilin kaç numaralı parkı kullandığı

bilgilerinden hangilerinin bilinmesi gerekir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ile II
- D) I ile III
- E) II ile III

5 - 8. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ali, Burcu, Ceren, Deniz, Erdem ve Fatih'in arabaları aynı park yerinde yan yanadır. Park yerleri soldan sağa doğru 1, 2, 3, 4, 5, 6 şeklinde numaralandırılmıştır. Bu kişilerin arabaları ve park numaraları ile ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Ceren'in arabası 4 numaralı park yerindedir.
- Deniz ve Erdem'in arabaları yan yanadır.
- Ali ve Fatih'in arabaları yan yanadır.
- Burcu ve Fatih'in arabaları yan yana değildir.

5. Aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Burcu'nun arabası 1 numaralı park yerindedir.
- B) Deniz'in arabası 6 numaralı park yerindedir.
- C) Erdem'in arabası 1 numaralı park yerindedir.
- D) Burcu ve Ali'nin arabaları yan yanadır.
- E) Fatih ve Deniz'in arabaları yan yanadır.

6. Burcu'nun arabasının 3 numaralı park yerinde olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Ali'nin arabası 1 numaralı park yerindedir.
- B) Deniz'in arabası 1 numaralı park yerindedir.
- C) Erdem'in arabası 1 numaralı park yerindedir.
- D) Fatih'in arabası 5 numaralı park yerindedir.
- E) Fatih'in arabası 6 numaralı park yerindedir.

7.

- I. Burcu
- II. Deniz
- III. Fatih

Erdem'in arabasının 3 numaralı park yerinde olduğu durumda yukarıdaki kişilerden hangilerinin park yeri numaraları kesinlikle bilinmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Erdem'in arabasının 5 numaralı park yerinde olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Ceren ve Deniz'in arabaları arasında bir kişinin arabası vardır.
- B) Ali'nin arabası 3 numaralı park yerindedir.
- C) Burcu'nun arabası 1 numaralı park yerindedir.
- D) Burcu ve Ali'nin arabaları yan yanadır.
- E) Fatih ve Ceren'in arabaları yan yanadır.

9 - 12. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

Bir havaalanında 1'den başlayıp 10'a kadar numaralandırılmış yan yana 10 apron vardır. Bu apronlara P, R ve S firmalarının uçakları yanaşmaktadır. Uçaklar ve yanaştıkları apronlarla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Apronların ikisine P, beşine R, üçüne S firmasına ait uçaklar yanaşmaktadır.
- 4 numaralı aprona S firmasına ait uçak yanaşmaktadır.
- P firmasına ait uçaklar yan yana olan apronlara yanaşmaktadır.
- R firmasına ait uçakların hiçbirisi yan yana olan apronlara yanaşmamaktadır.

10. Aşağıdaki apronlardan hangisine P uçağı yanaşmış olamaz?

- A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

11. S firmasına ait uçaklardan birinin 6 numaralı aprona yanaştığı biliniyorsa aşağıdaki apronlardan hangisine R uçağı yanaşmış olamaz?

- A) 1 B) 3 C) 5 D) 7 E) 9

9. Buna göre, aşağıdaki apron-firma eşleştirmelerinden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) 2 - S B) 6 - R
C) 7 - R D) 8 - R
E) 9 - S

12.

- I. P
II. R
III. S

R firmasının uçağı 5. aprona yanaştıysa yukarıdakilerden hangileri 7. aprona yanaşmış olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13 - 16. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

1'den 8'e kadar numaralı bir otoparka kırmızı, mavi, yeşil, siyah, beyaz ve gri olmak üzere yan yana sekiz tane araç park etmiştir. Bununla ilgili aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

- Kırmızı ve siyah renkte iki araba, diğer renklerden birer araba vardır.
- Yeşil araba, kırmızı ve siyah arabanın arasındadır.
- 3 numaralı park yerinde mavi, 8 numaralı park yerinde gri araba park etmiştir.
- Kırmızı ve siyah renkte olan diğer arabalar yan yanadır.

13. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Beyaz araba 5 numaralı park yerindedir.
- B) Kırmızı araba 1 numaralı park yerindedir.
- C) Yeşil araba 5 numaralı park yerindedir.
- D) Siyah araba 2 numaralı park yerindedir.
- E) Siyah araba 7 numaralı park yerindedir.

14. Bu bilgilere göre aşağıdaki arabalardan hangileri 6 numaralı park yerinde olabilir?

- A) Yalnız siyah
- B) Yalnız beyaz
- C) Kırmızı ve beyaz
- D) Siyah ve beyaz
- E) Kırmızı, yeşil ve siyah

15. Beyaz arabanın 4 numaralı park yerini kullandığı durumda aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Yeşil araba 6 numaralı park yerindedir.
- B) Yeşil araba 5 numaralı park yerindedir.
- C) Kırmızı araba 2 numaralı park yerindedir.
- D) Kırmızı araba 5 numaralı park yerindedir.
- E) Siyah araba 7 numaralı park yerindedir.

16. 7 numaralı park yerine kırmızı araba park ettiyse siyah araba kaç numaralı park yerini kullanmış olabilir?

- A) Yalnız 4
- B) Yalnız 5
- C) 1 ve 4
- D) 2 ve 4
- E) 1, 2 ve 5

17 ve 18. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

Afyon, Eskişehir ve Uşak şehirleri arasında, gün içerisinde, her birine günde iki gidiş ve iki geliş olmak üzere toplam altı sefer düzenleyen K, L ve M firmalarının otobüslerinin güzergâhları ile ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Bir şehirden bir şehre en fazla bir sefer düzenlenmektedir.
- K firması 3 sefer, L firması 2 sefer ve M firması 1 sefer düzenlemektedir.
- Afyon'dan Eskişehir'e K firması gitmektedir.
- M firmasına ait otobüs, Afyon şehrine gitmektedir.
- Uşak'tan Eskişehir'e K firmasına ait otobüs gitmektedir.

17. Bu bilgilere göre Uşak'a hem K hem L firmasının otobüsü gidiyorsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- Afyon'a L firması gitmektedir.
- Eskişehir'den Uşak'a K firması gitmektedir.
- Afyon'dan Uşak'a K firması gitmektedir.
- Eskişehir'den Afyon'a K firması gitmektedir.
- Eskişehir'den Afyon'a M firması gitmektedir.

18.

- Afyon'dan Uşak'a giden otobüs
- Eskişehir'den Uşak'a giden otobüs
- Uşak'tan Afyon'a giden otobüs

Bu bilgilere göre M otobüsünün hangi şehirden hareket ettiğinin bilinmesi için yukarıdakilerden hangisinin bilinmesi yeterlidir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- I ve II
- II ve III

19 ve 20. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

Sol

1

2

3

 Sağ

Altı dairelik bir apartmanın şekildeki gibi üç bölümlük bir otoparkı vardır. Her bölüme iki araç olmak üzere toplam altı araç park etmektedir. Araçların konumları ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Otoparkı Ahmet, Begüm, Ceyhun, Deniz, Erkan ve Fatih olmak üzere altı kişi kullanmaktadır.
- Fatih, 2 numaralı parkı kullanmaktadır.
- Begüm, Ceyhun'un hemen sağındaki otoparkı kullanmaktadır.
- Ahmet, Begüm'ün solundaki bir otoparkı kullanmaktadır.

19. Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- Ceyhun 2 numaralı park yerini kullanmaktadır.
- Ahmet 1 numaralı park yerini kullanmaktadır.
- Begüm 3 numaralı park yerini kullanmaktadır.
- Deniz, 2 numaralı park yerini kullanmaktadır.
- Begüm 2 numaralı park yerini kullanmaktadır.

20.

- 2 numaralı otoparkı Ceyhun'un kullandığı
- 1 numaralı otoparkı Erkan'ın kullandığı
- 1 numaralı otoparkı Ahmet'in kullandığı

Bu bilgilere göre 3 numaralı otoparkı kimlerin kullandığının bilinmesi için yukarıdakilerden hangilerinin bilinmesi yeterlidir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- I ve II
- I, II ve III

ÇÖZÜMLER

1. Başlangıçta soruda verilen bilgilerden yalnızca Ceyda, tabloya yerleştirilebilir.

	1	2	3	4
Sahibi			Ceyda	
Renk				
Model				

"Ayşen'in otomobili 2014 model otomobilin hemen sağında, beyaz otomobilin hemen solundadır." öncülü çözümü başlatan öncüdür. Bu öncüde tarif edilen "beyaz - Ayşen - 2014 model" şeklinde bir yerleştirmedir.

Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Ayşen'in otomobili arada bir yerde olmalı, yani 1. ve 4. otoparka koyulmalıdır. Tabloya bakıldığında 3 numarada Ceyda varsa bu durumda Ayşen'in yazılabileceği tek yer 2 numaradır.

Ayşen 2 numaraya yazılırsa hemen sağında bir beyaz araç, hemen solunda da 2014 model araç bulunmalıdır. Ayşen'in arabasının modeli de zaten bilindiğine göre tablo şu şekildedir:

	1	2	3	4
Sahibi		Ayşen	Ceyda	
Renk			beyaz	
Model	2014	2015		

Son olarak "2005 model otomobil sarıdır." öncülünün yerleştirilmesi kalır.

3 numaralı otoparkın rengi, 1 ve 2 numaralı otoparkların da yılları tutmadığı için 2005 model sarı araç zorunlu olarak 4 numaralı otoparka yerleştirilir. Ceyda'nın aracının da 2010 model olduğu kesinleşir.

	1	2	3	4
Sahibi		Ayşen	Ceyda	
Renk			beyaz	sarı
Model	2014	2015	2010	2005

Tabloda 1 ve 4 numaradaki aracın sahipleri ile 1 ve 2 numaralı araçların renkleri bilinmemektedir.

Farklı olasılıklar tabloda gösterilebileceği gibi, sorulara da geçilebilir.

Eğer bu olasılıklar da tabloda gösterilmek istenirse tablo şu şekilde olacaktır:

	1	2	3	4
Sahibi	Burak / Demir	Ayşen	Ceyda	Demir / Burak
Renk	mavi / kırmızı	kırmızı / mavi	beyaz	sarı
Model	2014	2015	2010	2005

Tabloya göre "2 numaralı otomobil sarıdır." ifadesi kesinlikle yanlıştır. Çünkü 4 numaralı otomobil sarıdır.

Cevap E

2. Verilen bilgilerden 2010 model otomobilin sahibinin kim olduğuna (Ceyda) kesin olarak ulaşılabilir. Diğer seçeneklerdeki ifadeler kesin olarak bilinmemektedir.

Cevap E

3. 3 numaradaki aracın tüm özellikleri tabloda görülmektedir.

Cevap B

4. 2014 model otomobilin sahibinin kim olduğunun bilinmesi için (2. öncüde geçen) 4 numaralı otomobilin sahibinin bilinmesi gerekir.

Diğer öncüllerin bilinmesi, 2014 model otomobilin sahibi için herhangi bir bilgi vermemektedir.

Cevap B

5. Verilen bilgilere göre aşağıdaki gibi üç olasılık ortaya çıkar:

	1	2	3	4	5	6
1. olasılık	B	A	F	Ceren	D / E	E / D
2. olasılık	D / E	E / D	B		A / F	F / A
3. olasılık	B	D / E	E / D		A / F	F / A

Bu bilgilere göre hiçbir durumda Fatih ve Deniz'in arabaları yan yana gelememektedir.

Cevap E

6. Burcu 3. park yerini kullandığı zaman (2. olasılık) Ali'nin arabası ya 5 ya da 6 numaralı park yerindedir. Dolayısıyla 1 numaralı park yerinde olması mümkün değildir.

Cevap A

7. Erdem'in park yeri numarası 3 olduğu zaman (3. olasılık) Burcu 1 numaralı park yerini, Deniz de 2 numaralı park yerini kullanmaktadır.

Cevap C

8. Erdem'in park yeri numarası 5 olduğu zaman (1. olasılık) Ali'nin arabası 2 numaralı park yerindedir.

Cevap B

9. Verilen bilgilere göre (4 numaralı apron sabit olmak üzere) diğer uçakların apronlara yanaşma olasılıkları sınırlıdır.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
R	S	R	S	R	P	P	R	S	R
R	S	R		R	S	R	P	P	R

Bu bilgilere göre 2 numaralı aprona her durumda S uçağı yanaşacaktır.

Cevap A

10. Tabloya göre P uçağı 10 numaralı aprona yanaşmamaktadır.

Cevap E

11. S uçaklarından biri 6 numaralı aprona yanaşmışsa tablodaki ikinci satırdaki gibi bir yanaşma düzeni olacaktır.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
R	S	R	S	R	S	R	P	P	R

Bu durumda 9 numaralı aprona P uçağı yanaşacaktır.

Cevap E

12. Tabloya göre 5. aprona R uçağı yanaştıysa 7. aprona yanaşabilecek uçaklar P ve R uçaklarıdır.

Cevap D

13. Öncelikle mavi ve gri arabalar yerleştirilir. "Yeşil araba, kırmızı ve siyah arabanın arasındadır." öncülünde yeşil arabanın ortada olduğu söylenece de hangi tarafında siyah hangi tarafında kırmızı araba olduğu belirtilmemiştir. Bu yüzden "siyah-yeşil-kırmızı" ya da "kırmızı-yeşil-siyah" olarak yer değiştirerek yazmak gerekir.

Ayrıca bu üçlü grubun 4-5-6 ya da 5-6-7 olarak iki ayrı yerleşimi olacaktır. Her ikisi de yerleştirilirse tablo aşağıdaki gibi olur:

1	2	3	4	5	6	7	8
			siyah / kırmızı	yeşil	kırmızı / siyah		
		mavi		siyah / kırmızı	yeşil	kırmızı / siyah	gri

Daha sonra kırmızı ve siyah olan diğer arabaları yan yana koymak gerekir. Bunun için zorunlu olarak 1 ve 2 numaralı park yerleri alınır. Fakat burada da hangi tarafta kırmızı, hangi tarafta siyah araba olduğu bilinmemektedir.

Dolayısıyla siyah-kırmızı ve kırmızı-siyah olarak yer değiştirerek yazılacaktır.

4 ve 7 numaralı park yerine de beyaz araba kalmaktadır. Tablonun son hâli de aşağıdaki gibi olacaktır.

1	2	3	4	5	6	7	8
siyah / kırmızı	kırmızı / siyah	mavi	siyah / kırmızı	yeşil	kırmızı / siyah	beyaz	
			beyaz	siyah / kırmızı	yeşil	kırmızı / siyah	gri

Tabloya göre beyaz araba hiçbir durumda 5 numaralı otoparka gelememektedir.

Cevap A

14. Tabloya göre 6 numaralı otoparka kırmızı, yeşil ve siyah arabalar gelebilmektedir.

Cevap E

15. Tabloya göre beyaz araba 4 numaradaysa (ikinci satıra bakılır) yeşil araba da kesinlikle 6 numaradadır.

Cevap A

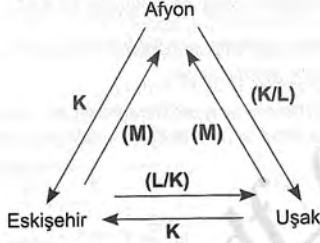
16. 7 numarada kırmızı araç park ederse tablo şu şekilde olacaktır:

1	2	3	4	5	6	7	8
siyah / kırmızı	kırmızı / siyah	mavi	beyaz	siyah	yeşil	kırmızı	gri

Buna göre siyah araba 1, 2 ve 5 numaralı yerlere gelebilir.

Cevap E

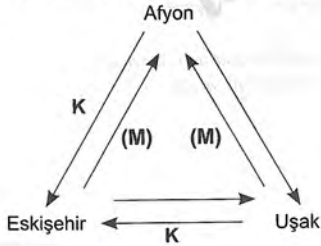
17. Soru köündeki "Uşak'a hem K hem L firmasının otobüsü gidiyorsa" ifadesi dikkate alındığında tablo aşağıdaki gibi olacaktır. K ve L otobüslerinin hangi ilden hareket ettiği bilinmemektedir.

Şekilde görüldüğü gibi K otobüsünün iki seferi kesin, diğer seferi ise kesin değildir. Sonuçta K otobüsünün 3 seferi şekilde görülmektedir. Dolayısıyla Eskişehir'den Afyon'a K firması gidemez çünkü K firmasının otobüsünün sefer sayısı 3 ile sınırlandırılmıştır.

Cevap D

18. Öncüllerde M otobüsünün Afyon şehrine gittiği belirtilmişse de otobüsün nereden hareket ettiği anlaşılmamaktadır.

Şekilde M otobüsünün Afyon'a gittiği görülmekte fakat hangi şehirden hareket ettiği anlaşılmamaktadır. Bu otobüs Eskişehir ya da Uşak'tan kalktığına göre, Eskişehir ya da Uşak'tan kalkan otobüsün bilinmesi diğer şehre kalkan otobüsün bilinmesi için yeterli olacaktır.

Sorunun III. öncülünde belirtilen "Uşak'tan Afyon'a giden otobüs" bilinirse M otobüsünün de nereden hareket ettiği ortaya çıkar. I ve II. öncüldeki bilgiler M firması ile ilgili bilgi vermemektedir.

Cevap C

- 19.

1	2	3
Ceyhun (Ahmet)	Fatih (Ceyhun) (Begüm)	(Begüm)

Verilen bilgilere Deniz'in 2 numaralı park yerini kullanması mümkün değildir. Fatih'le beraber ya Ceyhun ya da Begüm kullanabilir.

Cevap D

20. 1 numarayı Erkan'ın kullandığı bilinirse 3 numarada da kim olduğu anlaşılır.

Cevap B

T Ü R K Ç E

Sözel Mantık

50 Önerilen Süre: 40 dk.

1 - 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Bir öğretmenin verdiği Türkçe ve matematik derslerine ait K, L, M, N, O, P ve R ödevleri ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- Ödevlerin bazıları elde, bazıları bilgisayarda yazılmıştır.
- Ödevlerin üçü Türkçe, dördü matematik dersine aittir.
- K ve R ödevleri matematik dersine aittir.
- Biri L olmak üzere üç ödev bilgisayarda yazılmıştır.
- Matematik ödevlerinden ikisi bilgisayarda yazılmıştır.
- Türkçe dersine ait P ödevi bilgisayarda yazılmıştır.

1. M ödevinin Türkçe dersine ait olduğu biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) K ödevi bilgisayarda yazılmıştır.
- B) R ödevi bilgisayarda yazılmıştır.
- C) M ödevi bilgisayarda yazılmıştır.
- D) N ödevi bilgisayarda yazılmıştır.
- E) N ödevi matematik dersine aittir.

2. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) L ödevi, matematik dersine aittir.
- B) L ödevi, Türkçe dersine aittir.
- C) M ödevi, matematik dersine aittir.
- D) N ödevi, matematik dersine aittir.
- E) N ödevi, Türkçe dersine aittir.

3.

- I. K
- II. R
- III. M

N ödevi bilgisayarda yazıldıysa yukarıdakilerden hangilerinin elde yazılmış olduğu kesin olarak bilinmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

4. Bu bilgilere göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) K ödevi, bilgisayarda yazılmıştır.
- B) M ve N ödevleri, matematik dersine aittir.
- C) M ve O ödevleri, Türkçe dersine aittir.
- D) R ödevi, bilgisayarda yazılmıştır.
- E) O ödevi, Türkçe dersine aittir.

5 - 8. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Aynı fakültede edebiyat bölümünde okuyan Kaan, Lale ve Murat adlı öğrenciler bitirme tezi için Türk, Avrupalı ve Amerikalı yazarlara ait roman, şiir, deneme, felsefe, öykü ve otobiyografi türündeki kitapları okumuşlardır. Bu üç kişinin okuduğu kitaplarla ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- Her öğrenci, her tür kitaptan bir tane okumuştur.
- Lale'nin okuduğu kitaplardan sadece biri Avrupalı yazara aittir.
- İki kişi Amerikalı yazara ait öykü ve otobiyografi kitabı okumuştur.
- Türk yazarına ait şiir kitabı okuyan iki kişiden biri Murat'tır.
- Kaan'ın okuduğu kitaplardan hiçbiri Amerikalı yazara ait değildir.
- Lale ve Murat, Kaan'ın okuduğu Türk yazara ait bir kitapla aynı türdeki kitapları Avrupalı yazardan okumuştur.
- Üç öğrencinin okuduğu roman da aynı yazara aittir.

5.

- I. Türk
- II. Avrupalı
- III. Amerikalı

Bu bilgilere göre üç öğrencinin de okuduğu roman yazarının uyruğu yukarıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

6.

- I. Roman
- II. Felsefe
- III. Deneme

Lale'nin okuduğu yukarıdaki kitaplardan hangileri Avrupalı yazara ait olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

7.

Kaan, Avrupalı yazara ait deneme kitabı okumuşsa aşağıdakilerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Kaan, Avrupalı yazara ait otobiyografi okumuştur.
- B) Lale, Avrupalı yazara ait deneme okumuştur.
- C) Murat, Avrupalı yazara ait felsefe okumuştur.
- D) Lale, Amerikalı yazara ait deneme okumuştur.
- E) Kaan, Türk yazara ait felsefe okumuştur.

8.

- I. Murat, Türk yazara ait felsefe kitabı okumuşsa Kaan Türk yazara ait felsefe okumuştur.
- II. Kaan, Türk yazara ait öykü kitabı okumuşsa Lale de Türk yazara ait deneme okumuştur.
- III. Murat, Amerikalı yazara ait felsefe kitabı okumuşsa Avrupalı yazara ait deneme okumuştur.

Bu bilgilere göre yukarıdakilerden hangileri kesinlikle doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9 - 12. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde yüksek lisans ve doktora eğitimi alan Ayтуğ, Berk, Cemil, Demir, Efe, Fatin, Gülben ve Hamit adlı öğrencilerin hangi bölümde eğitim aldığıyla ilgili şunlar bilinmektedir:

- Herkes sadece bir bölümde akademik derece yapabilmektedir.
- Ankara Üniversitesinde yüksek lisans yapan öğrenciler iletişim ve felsefe bölümünde; doktora yapan öğrenciler ise felsefe ve arkeoloji bölümünde okumaktadır.
- Gazi Üniversitesinde yüksek lisans yapan öğrenciler fizik ve jeoloji bölümünde; doktora yapan öğrenciler ise matematik ve jeoloji bölümlerinde okumaktadır.
- Berk ve Demir aynı bölümde eğitim almaktadır.
- Cemil, Efe ve Hamit doktora eğitimi almaktadır.
- Fatin, Ankara Üniversitesinde eğitim almaktadır.
- Hamit ve Gülben, Gazi Üniversitesinde eğitim almaktadır.

9. Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) Ayтуğ, yüksek lisans eğitimi almaktadır.
- B) Fatin, arkeoloji bölümünde eğitim almaktadır.
- C) Gülben, fizik bölümünde eğitim almaktadır.
- D) Demir, doktora eğitimi almaktadır.
- E) Berk, doktora eğitimi almaktadır.

10. Bu bilgilere göre aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Gülben, yüksek lisans eğitimi almaktadır.
- B) Berk, felsefe bölümünde eğitim almaktadır.
- C) Demir, felsefe bölümünde eğitim almaktadır.
- D) Hamit, matematik bölümünde eğitim almaktadır.
- E) Cemil, iletişim bölümünde eğitim almaktadır.

11.

- I. Matematik bölümünde doktora eğitimi alan
- II. Arkeoloji bölümünde doktora eğitimi alan
- III. Jeoloji bölümünde yüksek lisans eğitimi alan
- IV. Fizik bölümünde yüksek lisans eğitimi alan

Cemil'in felsefe bölümünde eğitim aldığı biliniyorsa yukarıdakilerden hangileri, kesin olarak bilinmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) II ve III
- D) I, II ve IV
- E) II, III ve IV

12. Aytuğ'un felsefe bölümünde yüksek lisans eğitimi aldığı biliniyorsa aşağıdaki ifadelerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) Fatin, iletişim bölümünde eğitim almaktadır.
- B) Demir, jeoloji bölümünde doktora eğitimi almaktadır.
- C) Berk, yüksek lisans eğitimi almaktadır.
- D) Efe, felsefe bölümünde eğitim almaktadır.
- E) Cemil, Gazi Üniversitesinde eğitim almaktadır.

13 - 15. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

Bir üniversite bünyesinde işletme, iktisat, maliye, kamu yönetimi ve hukuk alanlarında yüksek lisans yapan Kenan, Lale, Melih, Nermin ve Oya adlı öğrencilerin Erasmus başvurusunda bulundukları üniversitelerin bilgileri şöyledir:

- Viyana, Polonya, Varşova Üniversiteleri Avrupa'da yer alan üniversitelerdir.
- Alabama, Kaliforniya üniversiteleri Amerika'da yer alan üniversitelerdir.
- Üç kişi Avrupa Üniversitelerinde yer alan programlara; iki kişi Amerika Üniversitelerindeki programlara başvurmuştur.
- İşletme alanında başvuru yapan öğrenci Alabama Üniversitesindeki programa başvurmuştur.
- Melih, Varşova Üniversitesine; Oya Viyana Üniversitesine başvurmuştur.
- Bir Avrupa üniversitesine başvuran Nermin'in alanı kamu yönetimidir.
- Lale'nin alanı maliyedir.

13. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) Oya'nın alanı hukuktur.
- B) Nermin, Kaliforniya Üniversitesine başvurmuştur.
- C) Lale, Kaliforniya Üniversitesine başvurmuştur.
- D) Varşova Üniversitesine başvuran öğrencinin alanı iktisattır.
- E) Viyana Üniversitesine başvuran öğrencinin alanı kamu yönetimidir.

14. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) Melih'in alanı iktisattır.
- B) Alanı iktisat olan kişi Varşova Üniversitesine başvurmuştur.
- C) Kaliforniya Üniversitesine başvuran kişinin alanı maliyedir.
- D) Kenan bir Avrupa Üniversitesine başvurmuştur.
- E) Polonya Üniversitesine başvuran öğrencinin alanı kamu yönetimidir.

15.

- I. İşletme
- II. İktisat
- III. Hukuk

Yukarıdaki bölümlerden hangilerine başvuran öğrenciler kesin olarak bilinmektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

16 - 19. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız cevaplayınız.

Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde okuyan ve seçmeli dersler alan A, B, C, D, E, F, G ve H adlı öğrenciler, birinci sınıfta verilen İspanyolca, İtalyanca, Fransızca ve ikinci sınıfta verilen Rusça, Arapça, İspanyolca ve Latince derslerini almışlardır. Bu öğrencilerin hangi sınıfta hangi dersleri aldıklarıyla ilgili olarak şunlar bilinmektedir:

- C iki, ötekiler yalnızca bir ders almıştır.
- G ve F, İtalyanca almıştır.
- Fransızca alan iki öğrenciden biri D'dir.
- E ve C'den biri birinci sınıfta, diğeri ikinci sınıfta aynı dersi almıştır.
- İkinci sınıfta alınan derslerden her biri farklı bir öğrenci tarafından alınmıştır.

16. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) E ve C, İspanyolca almıştır.
B) C, ikinci sınıfta bir ders almıştır.
C) Birinci sınıfta İspanyolca alan iki öğrenci vardır.
D) E, birinci sınıfta bir ders almıştır.
E) A, ikinci sınıfta bir ders almıştır.

17. Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) H, ikinci sınıfta bir ders almıştır.
B) B, Rusça almıştır.
C) H, Latince almıştır.
D) A, Arapça almıştır.
E) A, birinci sınıfta bir ders almıştır.

18. H'nin Arapça dersi aldığı biliniyorsa aşağıdakilerden hangisi kesin olarak yanlıştır?

- A) A, Rusça almıştır.
B) A ve B, aynı dersi almıştır.
C) A, Latince almıştır.
D) B, Latince almıştır.
E) Beş öğrenci, birinci sınıfta verilen bir dersi almıştır.

19.

- I. İkinci sınıfta İspanyolca alan öğrenci
- II. Fransızca alan ikinci öğrenci
- III. Rusça alan öğrenci

Bu bilgilere göre yukarıdakilerden hangileri kesin olarak bilinmektedir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

20. Yemekli bir toplantıda misafirler A, B, C, D yemeklerinden en az birini yemiştir ve K, L, M, N içeceklerinden en az birinden içmiştir. Misafirlerin yedikleri ve içtikleri ile ilgili şunlar bilinmektedir:

- C yemeği yenmiş, K ve M içeceklerinden herhangi biri içilmişse A yemeği yenmemiştir.
- L içilmişse N içilmemiştir.
- K içilmişse mutlaka B de yenmiştir; fakat K içilmeden de B yenmiş olabilir.
- D yemeği yenmişse M içilmiş, M içilmişse D yemeği yenmiştir.

Bir misafir, yalnızca 1 çeşit yemek ve 1 çeşit içecek almışsa bunlar aşağıdakilerden hangisinde verilenler olamaz?

- A) C ve N B) C ve K C) B ve N
D) B ve L E) B ve K

ÇÖZÜMLER

1. Verilen bilgiler ve sayılar dikkate alınarak aşağıdaki gibi bir tablo oluşturulabilir:

Not: Sözel mantık sorularında sayılar çok önemlidir ve öğeler tabloya yerleştirilirken sayıların unutulmaması gerekir. Bu yüzden verilen sayıların tabloda bir şekilde gösterilmesi zaman kaybını ve unutmayı önler.

Örneğin, “Biri L olmak üzere üç ödev bilgisayarda yazılmıştır.” ve “Matematik ödevlerinden ikisi bilgisayarda yazılmıştır.” öncüllerine dayanarak tabloda belirtilen tüm sayılara ulaşılmış ve tabloda not alınmıştır.

	Türkçe (3)	Matematik (4)
Elde (4)	(2)	(2)
Bilgisayarda (3)	(1)	(2)

Öncüllerin yerleştirilmesi şu şekilde yapılır:

	Türkçe (3)	Matematik (4)
Elde (4)	(2)	(2)
Bilgisayarda (3)	(1)	(2)

K, R

K ve R matematik dersine aittir fakat elde mi bilgisayarda mı yazıldığı kesin değildir. Bu yüzden tabloda dışarıda bırakılmış fakat matematik dersine ait olduğu anlaşılabilecek şekilde matematik sütununa hizalanmıştır.

L'nin de aynı şekilde, bilgisayarda olduğu bilinse de hangi derse ait olduğu kesin değildir. L de bilgisayar dersine ait olduğu görülecek şekilde tabloya yerleştirilmiştir.

Yukarıdaki veriler de yerleştirildikten sonra “Türkçe dersine ait P ödevi bilgisayarda yazılmıştır.” öncülü dikkate alınarak şu sonuca ulaşılır:

Türkçede ve bilgisayarda hazırlanan P ödevi tabloya yerleştirildiğinde (ve bu kutuda sadece 1 ödev olduğu görüldüğüne göre) L ödevi de kesinlikle matematik dersine aittir.

	Türkçe (3)	Matematik (4)
Elde (4)		
Bilgisayarda (3)	(1) P	(2) L, ?

K, R

L ödevinin yanında bir ödev daha vardır fakat bu ödevin ne olduğu bilinmemektedir. Bu yüzden soru işareti (?) ile gösterilmiştir.

Bundan sonraki veriler sorulara göre düşünülecektir.

İlk soruda soru kökünde “M ödevi Türkçe dersine aittir” ifadesi dikkate alındığında (P'den dolayı bilgisayarda yer kalmadığına göre) M ödevi kesinlikle elde yazılmıştır.

	Türkçe (3)	Matematik (4)
Elde (4)		
Bilgisayarda (3)	(1) P	(2) L, ?

K, R

Cevap C

2. Verilere göre L ödevinin matematik dersine ait olduğu kesindir. Bu bilgiye tablo hazırlanırken ulaşılmıştır.

Cevap A

3. “N ödevi bilgisayarda yazıldıysa” ifadesine göre tablo aşağıdaki gibi düzenlenir.

Bilgisayarda yazılan P ve L ödevleri dışında bir ödev daha bilgisayarda yazılabilir çünkü bilgisayarda yazılan toplam ödev sayısı 3'tür.

Bu ödev de soru kökünde N olarak belirtilmiştir. Bu durumda P, L ve N dışındaki tüm ödevlerin elde yazılacağı kesindir.

	Türkçe (3)	Matematik (4)
Elde (4)	O, M	K, R
Bilgisayarda (3)	(1) P	(2) L, N

Cevap E

4. Toplamda 4 matematik ödevi vardır. K ve R'nin matematik dersine ait olduğu zaten soruda belirtilmiştir. Verilerden yola çıkılarak L ödevinin de matematik dersine ait olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla matematik dersi için geriye tek bir ödev hakkı kalmaktadır. “M ve N” ödevleri aynı anda matematik dersine verilemez çünkü bu durumda 5 matematik ödevi olacaktır.

Not: B seçeneğindeki ifade “M veya N” şeklinde olsaydı doğruluğu mümkün olabilirdi.

Cevap B

5. Öncüller adım adım şu şekilde yerleştirilebilir:

Kaan'ın Amerikalı yazara ait bir kitap okumadığı öncüllerde belirtilmiştir.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X		
Avrupalı yazar			
Türk yazar			

Kaan'ın okuduğu Türk yazara ait kitapla aynı türdeki kitabı Lale ve Murat, Avrupalı yazardan okumuştur.

Bu türün ne olduğu bilinmediği için bu kitap şimdilik "X" sembolüyle gösterilmiştir.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X		
Avrupalı yazar		X	X
Türk yazar	X		

İki kişi Amerikalı yazara ait öykü ve otobiyografi okuyorsa bu kişiler Lale ve Murat olur.

Lale, Avrupalı yazara ait kitaplardan sadece bir tane okumuştur. Bu kitap da X ile gösterilen fakat bu aşamada türü bilinmeyen bir kitaptır.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X	öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi
Avrupalı yazar		(1) X	X
Türk yazar	X		

"Üç öğrencinin okuduğu roman da aynı yazara aittir." öncülünden önemli bir sonuç çıkarılmaktadır:

Herkesin aynı türde okuduğu roman Avrupalı yazar olamaz çünkü romanı herkes aynı uyruktaki yazardan okumuştur. Kaan'ın da Amerikalı yazara ait kitap okumadığı bilinmektedir. Bu durumda romanı herkesin Türk yazardan okuduğu kesindir.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X	öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi
Avrupalı yazar		(1) X	X
Türk yazar	X, roman	roman	roman

Türk yazara ait şiir kitabı okuyan iki kişiden biri Murat'tır. Türk yazara ait şiir kitabı okuyan diğer kişi ise bilinmemektedir. Murat için bu bilgi de tabloya yerleştirilir:

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X	öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi
Avrupalı yazar		X	X
Türk yazar	X, roman	roman	roman, şiir

Sonuç olarak:

X ile gösterilen kitap; roman, şiir, öykü ve otobiyografi olamaz. Bu kitabın türü ya felsefe ya da deneme olabilir.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X	öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi
Avrupalı yazar		(deneme / felsefe)	(deneme / felsefe)
Türk yazar	(deneme / felsefe) roman	roman	roman, şiir

Bu durumda, herkesin Türk yazara ait roman okuduğu kesindir.

Cevap A

6. Bu durumda, verilen bilgilere göre Lale'nin okumuş olabileceği Avrupalı yazara ait kitabın türü de felsefe ya da deneme olabilir.

Cevap E

7. Kaan, Avrupalı yazara ait deneme kitabı okumuşsa başlangıçta X adı verilen kitap felsefe olacaktır. Bu durumda Lale'nin okuduğu Avrupalı yazara ait kitap da felsefe olacaktır.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar	X	öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi
Avrupalı yazar	deneme	<u>felsefe</u>	<u>felsefe</u>
Türk yazar	<u>felsefe</u> , roman	roman	roman, şiir

Cevap B

8. Verilen bilgilere göre Murat, Amerikalı yazara ait felsefe kitabı okursa Murat'ın okuduğu Avrupalı yazara ait kitap deneme olacaktır. Bu durumda III. öncül kesinlikle doğrudur. I ve II. öncülün doğruluğu kesin olarak bilinmemektedir.

	Kaan	Lale	Murat
Amerikalı yazar		öykü, otobiyografi	öykü, otobiyografi, felsefe
Avrupalı yazar		deneme	deneme
Türk yazar	deneme, roman	roman	roman, şiir

Cevap C

9. Verilen bilgilere göre aşağıdaki gibi bir tablo oluşturulabilir.

Üniversite	Bölüm	YL	Doktora
AÜ	İletişim	1	-
	Felsefe	1	1
	Arkeoloji	-	1
GÜ	Fizik	1	-
	Matematik	-	1
	Jeoloji	1	1

Parçada Berk ve Demir'in aynı bölümde eğitim aldığı belirtilmesine ve hem yüksek lisansı hem de doktora bulunan sadece felsefe ya da jeoloji bölümleri olduğuna göre Berk ve Demir felsefe ya da jeoloji bölümlerinden birinde okumaktadır.

Her iki durumda Berk ya da Demir'den biri doktora öğrencisidir.

Diğer bir öncülde de Cemil, Efe ve Hamit'in doktora eğitimi aldığı belirtilmesine göre, doktora öğrencileri Cemil, Efe, Hamit ve dördüncü kişi olarak Berk ya da Demir'dir. Bu durumda Fatin'in arkeoloji bölümünde eğitim alması mümkün değildir. Çünkü arkeoloji eğitimi alan kişi doktora eğitimi yapmaktadır.

Cevap B

10. Doktora öğrencilerinin kim oldukları (Cemil, Efe, Hamit ve Berk ya da Demir) bilindiğine göre Gülben'in fizik ya da jeoloji alanında yüksek lisans eğitimi aldığı kesinlikle doğrudur.

Cevap A

11. Cemil, felsefe bölümünde eğitim alıyorsa aşağıdaki gibi bir tablo çıkar. Tabloda I, II ve IV. öncüllerdeki ifadeler kesin olarak ulaşılır. Jeoloji bölümünde yüksek lisans yapanın kim olduğu belli değildir.

Üniversite	Bölüm	YL	Doktora
AÜ	İletişim	1	-
	Felsefe	1	Cemil
	Arkeoloji	-	Efe
GÜ	Fizik	Gülben	-
	Matematik	-	Hamit
	Jeoloji	Berk/Demir	Berk/Demir

Cevap D

12.

Üniversite	Bölüm	YL	Doktora
AÜ	İletişim	Fatin	-
	Felsefe	Aytuğ	Cemil / Efe
	Arkeoloji	-	Efe / Cemil
GÜ	Fizik	1	-
	Matematik	-	Hamit
	Jeoloji	Berk/Demir	Berk /Demir

Aytuğ, felsefe bölümünde eğitim alıyorsa felsefe bölümünde eğitim alan ikinci kişi Cemil ya da Efe'dir. Bu durumda Berk ve Demir de Gazi Üniversitesinde eğitim almaktadır. Bu durumda Cemil'in Gazi Üniversitesinde eğitim alması mümkün değildir.

Cevap E

13. Verilen ilk bilgilere göre şöyle bir tablo yapılabilir.

Avrupa			Amerika	
Viyana	Polonya	Varşova	Alabama	Kaliforniya
Oya		Melih	İşletme	

Öncüllerde Nermin'in bir Avrupa üniversitesinde kamu yönetimi bölümüne başvurduğu belirtilmiştir. Yukarıdaki tabloda boşta sadece Polonya vardır.

Bu durumda Nermin, Polonya Üniversitesine başvurmuştur. Nermin, Polonya Üniversitesine başvurursa Lale'nin maliye alanında başvuracağı sadece Kaliforniya Üniversitesi kalır. İşletme alanına başvuran da Kenan olur.

Avrupa			Amerika	
Viyana	Polonya	Varşova	Alabama	Kaliforniya
Oya	Nermin	Melih	Kenan	Lale
(hukuk/ iktisat)	Kamu yönetimi	(hukuk/ iktisat)	İşletme	Maliye

Bu tabloda hangi bölüme başvurduğu bilinmeyen Oya ve Melih'tir. Oya ve Melih'in başvurduğu bölümler hukuk ya da iktisattır.

Cevap C

14. Tabloya göre Kenar bir Amerika üniversitesine başvurmuştur.

Cevap D

15. Tabloya göre yalnızca işletme alanına başvuran öğrenci olarak Kenan bilinmektedir.

Cevap A

16. Verilen bilgilere göre aşağıdaki gibi iki olasılık çıkmaktadır:

1. olasılık								
	A	B	C	D	E	F	G	H
Birinci sınıfta			İsp.	Frs.		İtaly.	İtaly.	
İkinci sınıfta	(Rus. / Arap. / Lat.)	(Rus. / Arap. / Lat.)			İsp.			(Rus. / Arap. / Lat.)

2. olasılık								
	A	B	C	D	E	F	G	H
Birinci sınıfta			Frs.	Frs.	İsp.	İtaly.	İtaly.	
İkinci sınıfta	(Rus. / Arap. / Lat.)	(Rus. / Arap. / Lat.)	İsp.					(Rus. / Arap. / Lat.)

"E ve C'den biri birinci sınıfta, diğeri ikinci sınıfta aynı dersi almıştır." öncülüne göre yukarıdaki gibi iki tablo yapılabilir. Bu tablolarda C ve E için farklı olasılıklar söz konusudur. A, B ve H adlı öğrencilerin de hangi dersi aldığı bilinmemektedir. Bu yüzden soru işareti ile belirtilmiştir.

Tablolara göre birinci sınıfta İspanyolca için iki öğrenci olması mümkün değildir. Çünkü C ve E'nin farklı zamanlarda (birinci sınıfta/ikinci sınıfta) aldıkları ders ancak İspanyolca olabilir. C birinci sınıfta aldıysa E ikinci sınıfta almıştır ya da tam tersi bir durum söz konusudur.

Cevap C

17. Tabloya göre H'nin ikinci sınıfta bir ders aldığı kesindir.

Cevap A

18. H'nin Arapça aldığı biliniyorsa aşağıdaki gibi bir tablo ortaya çıkar. Bu durumda da A ve B'nin aynı dersi alması mümkün değildir. Biri Rusça alıyorsa diğeri Latinceyi almaktadır ya da tersi bir durum söz konusudur.

	A	B	H
İkinci sınıfta	Rusça ? Latince?	Rusça ? Latince?	Arapça

Cevap B

19. Verilen bilgilerle oluşturulan tabloya göre sadece Fransızca alan ikinci öğrenci (yani C) bilinmektedir.

Cevap B

20. K içeceğinden alınmışsa mutlaka B yemeğinden de alınmak zorundadır. Buradan da yalnızca C yemeği ve K içeceğinden almasının mümkün olmadığı sonucuna varılır.

Cevap B

Cevap Anahtarı

Sözcük Düzeyinde Anlam

Test – 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	C	C	E	C	E	B	A	D	D	A	A	D	D	D	D	B	A	E	D

Söz Düzeyinde Anlam

Test – 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	C	C	B	B	C	C	B	A	E	A	C	B	E	B	D	A	A	D	C

Söz Öbekleri (Deyim - Atasözü - İkileme - Pekiştirme)

Test – 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	A	B	C	A	B	E	D	D	E	A	D	C	C	B	B	D	D	E	B

Sözcükte Anlam Olayları

Test – 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	D	A	B	C	C	A	B	D	B	A	B	D	B	D	A	E	D	D	B

Cümlede Anlam

Test – 5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	D	B	D	A	A	B	A	E	C	B	B	C	B	E	D	C	D	A	C

Test – 6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	E	C	C	B	D	E	D	E	D	B	B	A	A	C	B	D	D	C	C

Cümle Analizi

Test – 7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	A	B	D	E	D	C	B	C	D	B	D	D	C	C	A	D	D	E	E

Cümlelerin Yorumu

Test – 8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	B	C	D	D	A	E	E	B	B	E	C	A	C	B	C	D	C	D	D

Cümle Oluşturma

Test – 9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	A	E	A	C	B	E	D	C	C	A	B	B	A	C	A	A	C	E	B

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

Test – 10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	E	E	C	D	A	E	D	E	D	D	E	D	E	D	D	D	D	C	A
Test – 11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	E	B	D	C	B	D	E	E	C	B	E	E	D	E	E	C	C	C	D

Paragrafta Çıkarım

Test - 12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	C	E	C	E	C	D	B	B	A	B	E	A	A	B	C	D	A	A	B

Konu ve Ana Düşünce

Test - 13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	E	D	A	C	C	C	B	C	B	B	C	A	D	C	B	C	C	B	B

Yardımcı Düşünceler

Test - 14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	E	C	E	D	D	D	D	B	C	A	C	E	A	B	B	E	D	D	B
Test - 15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	E	B	E	D	E	D	C	C	A	E	B	B	D	E	D	C	A	C	D

Paragrafın Akışını Bozan Cümle

Test - 16	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	B	D	E	D	E	E	C	C	E	D	C	E	A	B	E	E	C	A	A
Test - 17	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	B	E	C	E	C	D	C	B	D	C	D	D	E	E	A	A	D	C	C

Paragrafta Yer Değiştirme

Test - 18	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	C	E	B	E	D	C	A	B	C	D	C	D	B	B	C	B	B	E	D
Test - 19	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	A	C	C	E	C	B	C	D	B	C	C	C	D	C	B	E	B	C	B

Paragraf Bölme

Test - 20	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	B	B	E	C	C	E	E	D	C	D	C	D	B	C	C	E	C	C	D

Boşluk Tamamlama

Test - 21	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	A	B	B	A	B	B	A	C	C	D	A	A	D	C	B	B	C	B	B

Paragraf Oluşturma

Test - 22	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	C	B	C	A	D	C	C	E	C	E	D	C	C	E	B	B	A	D	E
Test - 23	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	B	B	D	E	A	D	D	E	E	A	E	A	E	D	E	C	D	E	C

Parçaya Dayalı Sorular

Test - 24	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	B	C	D	D	A	A	E	A	D	A	E	E	B	B	D	A	C	A	A
Test - 25	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	D	B	C	D	C	A	C	E	C	A	C	A	E	B	A	C	B	E	D

T Ü R K Ç E

Cevap Anahtarı

Ses Bilgisi

Test - 26	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	B	B	D	E	B	B	E	D	D	A	E	C	B	C	D	A	E	D	B

Yapı Bilgisi

Test - 27	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	C	C	A	B	D	B	D	C	B	D	A	C	E	D	C	A	B	D	B

Sözcük Türleri (İsim - Sıfat -Zarf - Zamir)

Test - 28	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	C	E	B	D	A	B	B	A	D	D	A	A	C	A	C	D	D	C	C
Test - 29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	B	B	C	A	A	D	C	E	E	A	C	D	B	E	B	C	A	A	B
Test - 30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	B	B	A	A	E	C	A	B	E	C	A	D	B	D	C	D	B	C	B

Sözcük Türleri (Edat- Bağlaç)

Test - 31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	D	A	C	D	D	B	B	C	A	B	C	D	C	B	C	B	D	A	B

Sözcük Türleri (Filler)

Test - 32	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	A	B	C	B	A	B	B	D	C	A	A	C	D	A	B	A	E	C	E	C
Test - 33	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	D	A	D	A	B	B	A	B	D	C	C	B	C	C	C	E	C	B	C

Sözcük Türleri (Fiil Çatıları)

Test - 34	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	C	E	B	E	C	C	D	E	A	C	C	E	E	D	D	B	B	C	E

Cümle Türleri

Test - 35	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	E	D	D	E	B	B	E	D	D	D	B	D	A	D	B	C	C	D	B	D

Cümlelerin Öğeleri

Test - 36	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	E	B	C	C	D	B	E	E	E	C	C	B	D	D	C	A	D	D	C

Karma Dil Bilgisi

Test - 37	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	C	D	A	E	C	B	D	D	B	C	E	E	B	C	B	D	D	A	D	E
Test - 38	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	D	E	C	E	C	C	A	B	B	C	A	D	A	D	C	B	C	A	E	B